

Právnícká firma roku 2016

**Profil
advokátní
kanceláře
Kříž a partneři**
(str. 61)

**Rozsudek
pro zmeškání
žalobce
de lege
ferenda**
(str. 75)

**Zrušení
s likvidací
nebo fúzí
sloučením**
(str. 93)

BMW EFFICIENT DYNAMICS.
NIŽŠÍ SPOTŘEBA. VÍCE RADOSTI Z JÍZDY.

Nové BMW řady 4
Gran Coupé

www.renocar.cz

Radost z jízdy

PERFEKTNÍ V KAŽDÉ SITUACI.

BMW ŘADY 4 GRAN COUPÉ PERFECTION ADVOCATE.

BMW Renocar představuje limitovanou edici BMW 4 Gran Coupé Perfection advocate s příplatkovou výbavou za 259 000 Kč zdarma a paketem „Servisní prázdniny“ na 5 let. BMW 420d xDrive Perfection za 974 380 Kč + DPH*

Vyzkoušejte přednosti elegantního a výjimečně praktického BMW 4 Gran Coupé.

Exkluzivně v BMW Renocar poskytneme právníkům vůz pro vyzkoušení na 3 dny zdarma.

* Více se dozvíte na www.renocar.cz/advokati a u našich prodejců.

Renocar Praha

Lipová 280
Praha - Čestlice (D1, EXIT 8)
tel.: 261 393 600
advokatum@renocar.cz

Renocar Brno

Řípská 5C
Brno - Slatina (D1, EXIT 201)
tel.: 548 141 548
advokatum@renocar.cz

Otevřeno 7 dní v týdnu, www.renocar.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ BMW řady 4 Gran Coupé:
4,2–8,3 l/100 km; 111–194 g/km.

obsah

úvodník

názory

- 5 Nemožné na počkání, zázraky do tří dnů
- 7 Než dorazí lůza
- 9 Patří soudce do terénu, do knihovny nebo do jedné síně?
- 10 Dary nedary aneb co se jednou dá...???
- 12 Kudy dál, kolegové?
- 13 Politische Gespräche verboten!
- 14 Vigilantibus iura scripta sunt
- 16 Samé otázky a žádné odpovědi
- 17 O špatné pověsti
- 18 Konstatní judikatura – základ spravedlnosti?
- 19 Silnější hlas ČAK mi častokrát chybí

právnícká firma roku 2016

- 20 Právnícká firma roku 2016
- 35 Radan Kubr: „Evropské právo by měl znát každý český právník.“
- 38 Jiří Stržinec: „Pokud nerozumíte i byznysové stránce, na transakci se to pozná.“

rozhovor

- 42 Ljubomír Drápal
- 48 Monika Novotná

lidé

- 55 Kdo kam

profil

- 61 Advokátní kancelář Kříž a partneři

z právní praxe

- 67 Kvadratura kruhu zajištění (nejen) bankovních záruk
- 71 Přečesání práv a povinností z pracovněprávních vztahů při změně nájemce nebytových prostor
- 75 Rozsudek pro zmeškání žalobce de lege ferenda
- 77 Nese právnícká osoba v trestním řízení důkazní břemeno?
- 78 Mezinárodní právní ochrana zahraničních investorů – jde vždy skutečně o zahraničního investora?
- 83 Konkurenční doložky v obchodních vztazích
- 86 Deregulace v oblasti spotřebitelských soutěží: losovat půjde i vozy
- 89 Některé aspekty zavedení evidence skutečných majitelů právnických osob

- 93 Zrušení s likvidací nebo fúzí sloučením jako dva ze způsobů dobrovolného ukončení činnosti kapitálové společnosti
- 97 Předběžné opatření ve věci péče o nezletilé dítě
- 101 Informovaný souhlas a atypické situace
- 104 Elektronická evoluce justice?
- 106 Započtení v insolvenčním řízení
- 108 K vybraným otázkám užití znaleckého posudku v civilním řízení
- 111 Prolomení zásady koncentrace řízení ve vztahu ke splnění důkazní povinnosti účastníků
- 114 Nepřiznání plnění aneb (neu)stále číhající hrozba v ZOK ve vztahu ke členům orgánů obchodních korporací
- 116 Novinky v telekomunikacích se nesou ve jménu revize telekomunikačního rámce
- 118 Kdy by soud měl informovat žalovaného o podaném návrhu na předběžné opatření?
- 121 Čeho se obávají realitní kanceláře?
- 123 Zastavení pohledávky a „nedílné“ plnění zástavnímu věřiteli a zástavnímu dlužníku
- 127 Přístup orgánů činných v trestním řízení ke zdravotnické dokumentaci
- 130 Rozvrh práce jako vnitřní předpis sui generis
- 137 Přetrvávající nejistota na poli souběhu funkcí
- 139 Zákon o hazardních hrách
- 141 Expresní rozvod – novinka v argentinském právu
- 144 Výpověď z důvodu organizačních změn v nedávné judikatuře Nejvyššího soudu
- 146 Co přináší velká novela zákonů o politických stranách a hnutí?
- 149 Předkupní právo ve vztahu ke Státnímu pozemkovému úřadu
- 151 Příliš konkrétní obecně závazná vyhláška a náhrada škody
- 153 Pracovněprávní ochrana člena statutárního orgánu
- 157 Právní aspekty autonomních zařízení
- 159 Předběžné opatření ve světle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1s847/16 ze dne 1. září 2016
- 163 Změny v pravidlech pro odklad zveřejnění vnitřních informací podles nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 o zneužívání trhu (Market Abuse Regulation)
- 166 Právní úprava evropské soukromé společnosti v novém kabátě?

- 168 Druhá směrnice o platebních službách: hrozba, nebo příležitost?
- 170 Právo objednatele odstranit vady díla na náklady zhotovitele: Záchrana, nebo hrozba?
- 174 Úskalí nabytí zástavního práva. Přináší nový občanský zákoník nové naděje?
- 177 K otázce možnosti podání odpůrcí žaloby bez existence vykonatelné pohledávky
- 180 Aktivní legitimace k vymáhání postoupené směnečné pohledávky – přebije platební rozkaz směnku?
- 182 Dopady nové úpravy spotřebitelského úvěru do pracovněprávních vztahů

judikatura

- 184 Z aktuální judikatury Nejvyššího soudu

lifestyle

- 194 Cestou necestou – Mercedes-Benz E All-Terrain
- 198 Vaši klienti jsou online, kde jste vy?
- 200 Daří se vám po práci kvalitně odpočívat?
- 202 Pavel Cyrani: Pro pohodlí domácnosti chceme dělat maximum
- 204 Černý diamant: poslední trend světového šperkařství
- 206 Zařaďte se mezi spokojené zákazníky DHL a snižte své náklady na expresní přepravní služby na polovinu
- 209 Praetor – naše tajemství úspěchu
- 210 Cevro Institut oslavil 10 let existence
- 212 Je podnikový cloud vhodný i pro právní kanceláře?
- 216 Na nejnovatelnější sedan vyšší třídy – nové BMW řady 5
- 218 Novela zákona o dani z příjmů 2017 Jana Skálová, partnerka TPA
- 220 SKROSS: spojení na cestách vždy a všude
- 221 Developer AFI Europe: zahájil prodej bytů v projektu Tulipa City
- 222 Architekti Jestico + Whiles slaví 25 let na českém trhu
- 224 Prestižní soutěž „Best of Realty – nejlepší z realit“ zná vítěze letošního ročníku
- 228 V Praze vyrůstá nová rezidenční čtvrť Suomi Hloubětín
- 230 Bilance a predikce šetrného stavebnictví v ČR pohledem České rady pro šetrné budovy
- 234 Roter Hahn: Idylická dovolená v srdci Jižního Tyrolska

LUXUSNÍ POSTELE NA MÍRU

SAFFRON PRAHA 1 FLORENTINUM

Na Florenci 15 (Florentinum)
110 00 Praha 1
Kontakt: +420 608 808 855
praha@saffronbeds.com

SAFFRON PRAHA 2 VINOHRADSKÁ

Vinohradská 47
120 00 Praha 2
Kontakt: +420 608 808 855
praha@saffronbeds.com

Vážený čtenáři,

rok 2016 utekl rychleji, než by bylo mnohým z nás milé. U příležitosti posledních prosincových a prvních lednových dnů se vždy vyplatí ohlédnout se a zrekapitulovat si končící rok. Na těchto stránkách to učiníme pohledem práva.

Nejdůležitější události byly bezesporu spojeny s novými právními předpisy. Optikou různých personálních změn totiž tento rok zase až tolik zajímavý nebyl. I když je potřeba připomenout, že se změnil například šéf Legislativní rady vlády, když Jiřího Dienstbiera vystřídal Jan Chvojka. Ale větší pozornost v právnickém stavu vzbudily doopravdy nové zákony. Stačí jen namátkou připomenout některé z nich: nový zákon o zadávání veřejných zakázek, nový zákon o spotřebitelském úvěru, nový zákon o centrální evidenci účtů či nový zákon o hazardních hrách. Proměnil se zákon o trestní odpovědnosti právnických osob, trestní zákoník i trestní řád.

Změny dopadly například i na různé daňové předpisy, vytvořila se třeba nová pravidla spojená s prokazováním původu majetku nebo také nové postupy danění v souvislosti s převodem nemovitosti. Vůbec největší pozornost ale vzbudilo, celkem logicky, zavedení elektrické evidence tržeb, které však patrně způsobí ještě větší rozruch v roce 2017, kdy dopadne na další podnikatelské sektory. Brzy se pak znovelizuje nový občanský zákoník, což bude celkem historická událost.

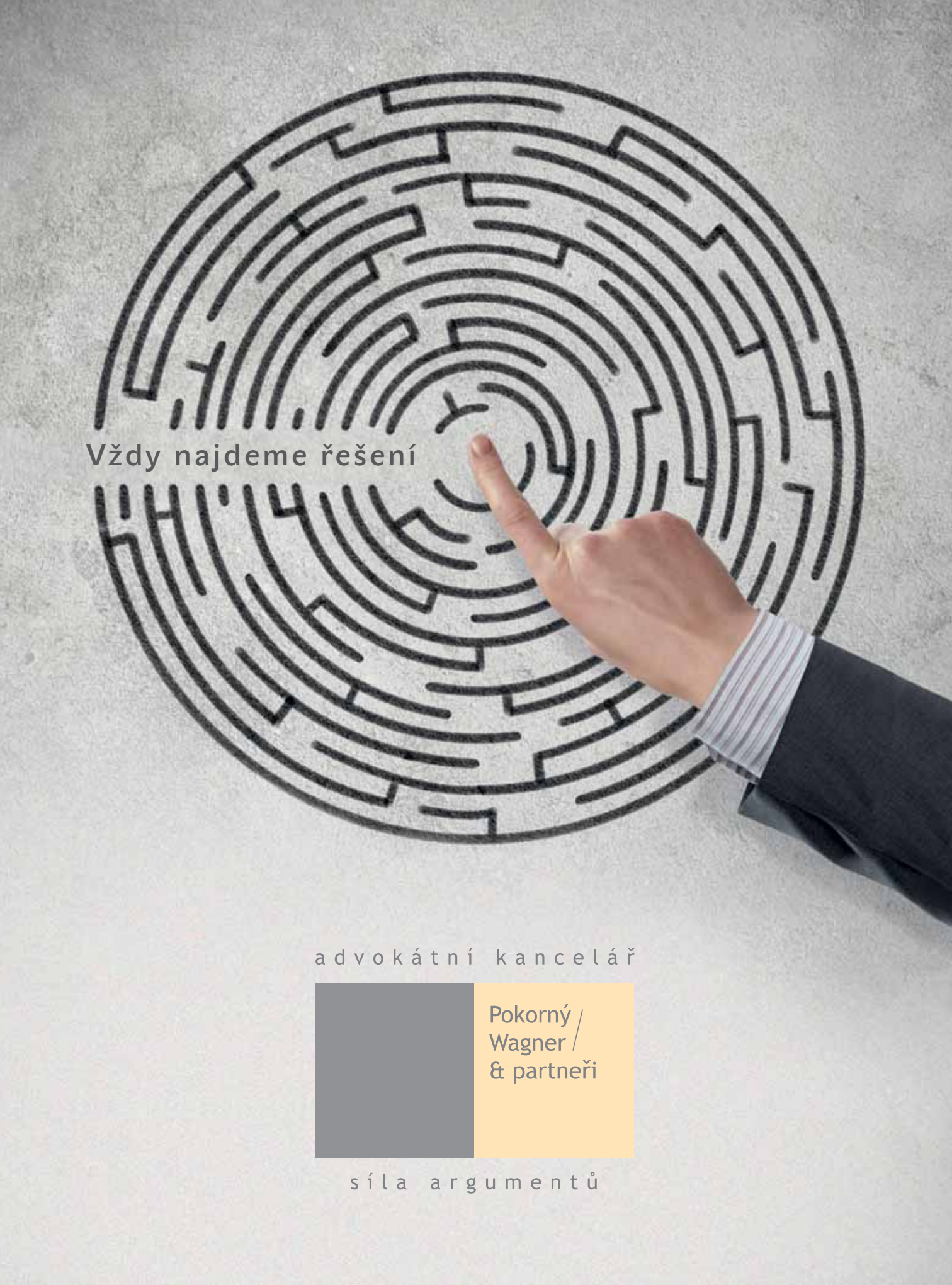
Při psaní těchto řádků bylo ve Sbírce zákonů roku 2016 již přes 400 publikací a pokud nás co do legislativních přírůstků čeká podobný závěr roku, jako tomu už tradičně bývá, celkový počet nových právních předpisů atakuje v roce 2016 minimálně číslo 500. Což je opravdu hodně a je možné, že v dalším roce to nebude o nic moc lepší.

Naopak poměrně konstantní byl končící rok z pohledu jednotlivých právnických profesí. Nejtěžší to patrně měli exekutoři (kteří si sice připomněli patnáctileté výročí existence této profese, zároveň je jim však jasné, že je nemusi čekat příliš růžová budoucnost), ale advokáti, soudci, státní zástupci, notáři, insolvenční správci i podnikoví právníci zažili poměrně bezproblémové měsíce, během nichž je nepotkala žádná úplně zásadní událost a měli dostatek klidu a času na svou práci. A to je je-nom dobře.

Rok 2017 totiž jistě bude daleko náročnější. V několika profesních komorách se bude volit nové vedení, které bude muset spolupracovat také se zcela novým vedením státu.

Přeji vám všem do tohoto zásadního roku 2017 všechno nejlepší. Věřím, že s řadou z vás se na začátku února uvidíme na Právnickovi roku. Tentokrát v Praze a už po dvanácté v pořadí. Těším se. ●

.....
Miroslav Chochoła,
šéfredaktor

A hand in a dark suit sleeve and striped shirt cuff points its index finger towards the center of a large, circular maze drawn on a light-colored concrete floor. The maze is composed of black lines forming a complex, winding path that leads to a central point. The text "Vždy najdeme řešení" is superimposed on the left side of the maze.

Vždy najdeme řešení

advokátní kancelář

Pokorný /
Wagner /
& partneři

síla argumentů

Nemožné na počkání, zázraky do tří dnů

Pokud vás posadí na kolotoč, zvýší otáčky nad míru přiměřenou vaší tělesné konstituci, zřejmě se vám bude točit hlava a je dost pravděpodobné, že se po vystoupení neudržíte na nohou. Pokud se vám bude někdo snažit pomoci tak, že vás na stejném kolotoči pustí ve stejných otáčkách v opačném směru, není příliš pravděpodobné, že by bylo dosaženo žádoucího účinku. Málokdo by to zkusil. Konečně pokoušet se vyléčit zlomenou nohu prostým rozchozením by asi také nebyl nejlepší nápad.

Tím spíše je pak zajímavější, že pokud jde o věci zásadnější a s hlubším dopadem na společnost, výše naznačený postup je považován za postup v zásadě rozumný a legitimní. Možná je to projev stálého latentního kolektivního šílenství, nevím. Jak jinak si ale vysvětlit, že žádná absurdita není dost absurdní, aby se nenašel dostatek lidí ji prosazujících a v konečném důsledku prosadivších.

Zřejmě se lidská civilizace opravdu pohybuje pouze v cyklických periodách a můžeme pou-

ze litovat zmařených možností a úsilí, které přišlo vničeť v minulosti v důsledku vítězství tuposti a omezenosti, která zapříčinila zastavení možného vývoje v zájmu všech členů společnosti. Zřejmě je pozitivní vývoj spíše úchylkou než převažujícím směrem, úchylkou ale o to zákeřnější, neboť dobro může znamenat mnohdy zlo. Kolikrát se jen potvrdilo známé, že cesta do pekla bývá dlážděna dobrými úmysly, a prakticky nikdy nenásledovala odpovídající reflexe.

Připadá mi nesmírně nebezpečné přehlížet skutečnosti známé z historie s tím, že určité historické skutečnosti se nemohou opakovat. Obávám se, že opakovat se může cokoliv, jen v nových technologických kulisách, což může být lepší, ale také výrazně horší. Pokud pak uvedené připustíme, pak při současných technologických možnostech lidstva v kombinaci s nebezpečnou neopatrností elit, demokraticky či nedemokraticky nastolených, riskujeme mnoho. To pak za situace, kdy mi připadá, že většina těch, co by mohla a měla co říci, již rezignovala a prakticky se smířila s bezmocí a svým způsobem tak páchá celkem pomalou sebevraždou.

S ohledem na uvedené mi pak skoro jak větší nebezpečí připadá nikoliv čisté a nemaskované zlo, ale dobro, vyvolávající nepřiměřené naděje. Ten, kdo ví, tak ví, že dobro, jakého se všem dostává v teoretické podobě v právních normách a v praktické podobě prostřednictvím soudních rozhodnutí, je mnohdy pouze zbožným přáním, ve skutečné podobě nedosažitelné. Na tom pak nic nemění, že se nám mnohdy podaří v důsledku lepších, či horších formulačních a argumentačních schopností docílit dojmů, že lze dobra dosáhnout a že lze subjektivní hodnocení maximálně objektivizovat. V konečném důsledku totiž nelze vyloučit, že se probudí masy doposud vyčkávající a věřící tomu, že vývoj jde správným směrem a že nic nebrání faktickému a objektivnímu zajištění práv pro všechny. O to horší pak bude procitnutí, až tyto masy prozřou a zjis-

tí skutečný stav. Pak by ale bylo pozdě litovat, že konkrétní osoby tvrdící konkrétní skutečnosti a vydávající konkrétní rozhodnutí nebyly zdrženlivější ve svých soudech o konkrétních jevech, kdy tyto soudy v absolutní rovině byly zcela jistě správné a jediné možné, v rámci jiné než ideální společnosti andělů ale bohužel plně nerealizovatelné.

Doporučil bych tak pozornosti část textu z knihy Mlčení plukovníka Brambla autora Andre Mauroise, odehrávající se v době první světové války u britské jednotky, kde jedna z postav uvádí následující: „Láska k lidstvu je patologickým stavem sexuálního původu, který se často projevuje v době dospívání u bázlivých intelektuálů. Pokud jde o nenávisť k tyranovi, to je cit lidštější, kterému se daří zejména v době války, kdy síla i dav jsou jedno a totéž. Je třeba předpokládat, že už musí být císařové zběsile šílení, když se rozhodují pro vyhlášení těchto válek, kdy místo jejich pretoriánských gard zabere ozbrojený lid. Když už se tato hloupost stala, despotismus nutně zplodí revoluci, dokud teror nepřivede reakci... Politika je podřízena právě tak pevným zákonům, jako pohyby hvězd. Rozčilujete se, když jsou temné noci, protože máte rád svit měsíce? Lidstvo spočívá na nepohodlném loži. Když je spáč příliš otlacen, obrátí se a to je válka nebo vzpoura. Pak znovu usne na několik století. To všechno je docela přirozené a dělo by se to bez přílišného utrpení, kdyby do toho lidé nemíchali mravní zásady. Křeče nejsou ctnostmi. Ale každá změna bohužel nalézá své proroky, kteří z lásky k lidstvu vrhají tuhle ubohou zeměkouli do ohně a krve.“

Uvedené bylo napsáno téměř před sto lety a, byť se jedná o nadsázku, možná by stálo za to zeptat se, zda na uvedeném není něco pravdy a co se fakticky změnilo. ●

Mgr. Jaroslav Vaško

2010
právnícká
firma
roku

2011
právnícká
firma
roku

2012
právnícká
firma
roku

2013
právnícká
firma
roku

2014
právnícká
firma
roku

2015
právnícká
firma
roku

2016
právnícká
firma
roku

Právnícká firma roku

kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze, Přerově a Bratislavě.**

Jsme **doporučovanou firmou** pro řešení sporů a arbitrází.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné.**

Zahraníční klienti nám nejsou cizí. Svě služby nabízíme také v **angličtině, němčině, francouzštině a polštině.**

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **International Jurists**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

**Brož
Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na www.facebook.com/brosokolnovak

www.akbsn.eu

Než dorazí lůza

Stěžovala si nedávno kolegyně na urážky, jichž se jí dostává v souvislosti se zastupováním klienta, který jakési partě nejde pod nos. Prý že někde na internetu nebo na facebooku o ní cosi nepěkného psali a něco nehezkého jí doporučovali. Jako důkaz předložila kopie těch vzkazů. A že aby ČAK něco podnikla, neboť nedotknutelnost advokáta je základním předpokladem svobodného výkonu advokacie a přístupu ke spravedlnosti v demokratickém právním státě. Sancta simplicitas! Co mají kecý pár idiotů společného se svobodným výkonem advokacie? A nejde jen o advokacii. Právníci už mají takovou profesi, která občas jítí vášně. Advokát, stejně jako soudce nebo státní zástupce a nejspíš i podnikový právník si občas, když se připele k nějaké kauze, kterou veřejnost vnímá kontroverzně, může o sobě přečíst dost nehezké komentáře. Nejlépe na chatech nebo v podobné žumpě. Pravda, soudci a státní zástupci jsou co úřední osoby přeci jen proti nadměrným urážkám chráněni. Naproti tomu po exekutorech se rovnou stílí.

Přítom co si o sobě advokát přečte, když se snaží, je jen jedna část obrazu. Kdyby na to přišlo, mohl bych o zastrahování advokáta psát skripta. Vynechám-li éru bolševiků, stačí pietně vzpomenout žvanivého psychologa, co veřejně a ochotně hovoří na jakékoliv téma, na které je tázán. Před pár lety reagoval na zprošťující rozsudek mého klienta mediálním vřeštěním, že by si justice měla ve svých řadách udělat pořádek. Rozuměj vyhodit mne

nebo tu soudkyni, co to zprostila. Nejlépe asi oba. Též bych mohl připomenout ani ne rok starý zážitek s příznivci jednoho přerovského bojovníka za spravedlnost, pravda již poněkud olezlého. Můj klient se o něj kriticky otřel a byla z toho žaloba na ochranu osobnosti. Zmíněný bojovník přicházel k soudu v doprovodu suity, která mne vítala před jednací síní výkřiky, z nichž jsem vyrozuměl, že nejlepší, co by se se mnou dalo udělat, by bylo oběsit mě. A abych snad nezapomněl na orgány veřejné moci. V jedné ze zřejmě nejhysteričtějších trestních kauz, co se v tomto státě odehrála, mi policisté vzkazovali, že ve svém, tehdy novém baráku, dlouho bydlet nebudu a v bazénu, co tam mám, se cachtám nejspíš už naposled. Do toho mi známi ze státního zastupitelství soukromě říkali, abych si proboha dal pozor, protože ta parta policajtů, co to vyšetřuje, je ze mne nepřičetná. No ty nejvíc nepřičetné nakonec policie sama vyhodila, další se zklidnili, já se v bazénu cachtám už 14 let a ovšem pořád se vynořují noví a noví blbové, co jim vadí, že hájím nebo zastupuji někoho, kdo jim vadí. A tak jsem dospěl k empirickému poznání, dle kterého základním předpokladem svobodného výkonu advokacie a přístupu ke spravedlnosti je advokát, který se vykašle na lynčery všeho druhu a služebního zařazení. Slušně řečeno. Včetně těch mediálních. To pokud jde o advokáta jako takového. Protože jinak je zmíněnou zárukou silná a nezávislá advokacie. A taky lze doporučit nečist chaty, facebooky a jakož se nehrabat v obsahu sociálních sítí, jejichž prostřednictvím si spoluobčané sdělují, kdo je v království zrovna nejhnušnější. Asi trochu náročnější je vypěstovat si k těmhle idiotům pozitivní vztah a radovat se z jejich brunátné zuřivosti a dokonce ji vhodnými komentáři podněcovat a živit, neboť oni jsou solí země. Ale vřele to doporučuji. Například toho přerovského bojovníka doprovázel do soudní síně člověk, který si celý průběh jednání pečlivě natáčel na video. Co s tím pak podnikal, ví Bůh a Svatý Václav. Všelijak se u toho navíc šklebil, zejména když jsem řekl něco na adresu jeho modly. Nejspíš ho ani nenapadlo, že by mě ty jeho zlobné grimasy mohly těšit. Jako ti, jež se dle feldkuráta Katze nechávali na hostinách obveselovati rozličnými

mi zrůdami. A že to byly grimasy. Kam by se na jeho ksichty hrabal rozběsněný náčelník kmene australských antropofágů.

V něčem však je stížnost kolegyně přeci jen inspirativní. Vášně, které občas u soudu propukají, jsou vcelku nevinnou ukázkou toho, co by mohlo přijít. Zkuste si představit obhajobu syrského uprchlíka, obviněného ze znásilnění české dívky. Anebo zastupování muslimského žalobce, který se žalobou na ochranu osobnosti domáhá omluvy za to, že jej nějaký odvážný bojovník za Čechy Čechům urazil nepravdivým tvrzením. Oboje v kulisách národoveckého vřeštění. Ale též spor pošlý z toho, že bílý xenofob vyhodil z domu arabskou rodinu jen proto, že mu neplatila činži a topila si podlahou. Pro změnu zase s kulisou vytvářenou kavárenskými revolucionáři v jejichž světě jsou si všichni rovni a nikdo nic nemusí. Ani platit dluhy. A jako korunu všeho pak hlavní líčení s parkem údajných teroristů, obviněných z toho, že po nich zbyl výbuchem rozmetaný vagon metra a všude kolem plno lidských drůbků. Zejména, pokud budou tvrdit, že oni to nebyli a obhajoba bude v té věci obžalobu zle tísnit. Mementem budiž osud kolegyně Kamilla Reslera. Ano, toho, co hájil K. H. Franka, protože bez obhajoby by nemohl být proces a bez procesu ani šibenice, na kterou se celý národ tak těšil, že se pak na ten spektakl musely vydávat lístky, aby se ctihodní navzájem neušlapali.

Takže bychom možná o nějaké osvětě, ve stylu každý má právo na spravedlivý proces a i ten nejspínavější podezřelý může být nevinný, měli uvažovat. Než to vezmou celé do ruky ti, co zásadně neuvažují. Zkrátka lůza. ●

JUDr. Tomáš Sokol,
advokát
Advokátní kancelář
Brož & Sokol & Novák s. r. o.

**Brož
& Sokol
Novák**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ZIZLAVSKY

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

- testy insolvence
- rozhodovací analýzy
- neformální restrukturalizace
- soudní reorganizace
- zastupování

Patří soudce do terénu, do knihovny nebo do jednací síně?

Znal jsem jednoho soudce. Soudil rozvody. Jednoho dne mu přišlo líto, že toho ví tak málo o lidech, kteří mu přicházejí do jednací síně, a o poměrech, ve kterých žijí. Začal je tedy navštěvovat. Soudcovská průkazka měla tehdy váhu, stejně jako jiné průkazky. Byl to Žolík. Otevíral dveře. Soudce sice nepřinášel rozvádějícím se manželům zpět rodinné štěstí, přerušoval ale dočasně jejich hádky. Někde ho pozvali na kávu, jinde na bábovku, občas byla i večeře. Nebylo to špatné.

Jednou ráno se soudce loudal do práce. Náhle se mu zdálo, že ta doprava před soudní budovou je nějaká chaotická. Semaforey blikaly chvíli červeně, chvíli oranžově a pak zeleně. Auta jezdila zprava doleva, zleva doprava a do toho

ještě ty tramvaje a motorky. Najednou měl silné nutkání. Položil kufík na chodník, vběhl do křižovatky a začal řídit dopravu.

A pak ho odvezli...

Jiný soudce řešil nedávno poměrně běžný případ. Věřitelé podali insolvenční návrh na jednu nemocnici. Podali ho – jak jinak – proto, že jim neplatila. V jednací síni proběhlo krátké dokazování. Soudce prohlásil, že je prokázáno, že nemocnice dluží věřitelům desítky milionů korun, a pak jejich návrh zamítl. Proč?

Zdůvodnil to tím, že dlužník sice neplatí své dluhy, ale kdyby prodal nemocnici, mohl by je zaplatit. Vycházel z posudku, podle kterého má nemocnice hodnotu, která odpovídá výši dluhů. Nezabýval se námitkami věřitelů, kteří tvrdili, že stejný znalec ocenil nedávno objekt na polovinu, majitel do chátrajícího areálu nic neinvestoval a ceny nerostou na dvojnásobek jen tak samy od sebe. Soudce zamítl návrh na výslech znalce, který měl zdůvodnit překvapivé zvýšení ceny. Poučil účastníky o tom, že soud nemá v insolvenčním řízení nahrazovat práci nalézacích soudů.

Hodnota nemocnice byla pro věc klíčová. Soudce si přesto nenašel čas na hodinový výslech znalce v jednací síni. Našel si ale čas na pečlivé zdůvodnění svého rozhodnutí: 65 stran textu, 268 číslovaných odstavců a 50 poznámek pod čarou. Vytvořil epos, ve kterém se čtenář dozví hodně o jeho názorech na svět. Nabízí se dvě otázky: za jak dlouhou dobu dokáže smrtelník stvořit takové dílo a proč soudce cítil tak silnou potřebu své rozhodnutí tolik zdůvodňovat.

Krátká citace z odůvodnění: „Maje na zřeteli dalekosáhlé následky, které nepochybně mohou zjištěním úpadku dlužníka postihnout, je třeba vykládat ustanovení insolvenčního zákona týkající se věřitelského insolvenčního návrhu restriktivně a s náležitou mírou opatrnosti a přísrnosti, neboť řada závažných dopadů do právní sféry dlužníka i třetích osob, jež se v konkursním řízení pojila až s prohlášením

konkursu, je v insolvenčním řízení spjata již s podáním insolvenčního návrhu.“ ... „Zde je namístě pomoci si principem známým již v římském právu in dubio pro debitoris.“ K tomu – v poznámce pod čarou číslo 48: „tato zásada je tradicí přičítána ústům Marca Tullia Cicera.“ Svou (a Cicerovu) myšlenku soudce ještě rozvinul tím, že: „Jde o obdobný princip známý z trestního práva in dubio pro reo. Insolvenční řízení totiž může mít pro dlužníka podobných důsledků, jako řízení trestní pro obžalovaného. V obou řízeních je tak namístě postupovat podobně a v pochybnostech rozhodovat ve prospěch odpůrce.“

Věřitelé podali proti epickému rozhodnutí odvolání a odvolací soud napadené rozhodnutí zrušil. Uložil soudci, ať doplní dokazování, znovu posoudí, zda dlužník skutečně vyvrátil domněnku svého úpadku, a pokud ne, pak „bez zbytečného odkladu rozhodne o jeho úpadku a neřídí se citáty římských klasiků, neboť tyto nejsou součástí českého právního řádu.“

Dnes už se nestává, že by soudci hledali pravdu v domovech účastníků. Na soudcovskou průkazku už je dovnitř nikdo nepustí. Druhý příběh se ale opakuje v praxi jako děj v u. Asi znáte bonmot, že „Jedině zbabělý soudce čte spis, než vstoupí do jednací síně“. A já si skutečně myslím, že problém nám působí ti zbabělci: soudci, kteří čtou spisy (nebo římské klasiky) až příliš. Přicházejí pak do jednací síně s hotovým názorem, který už neovlivní výsledky dokazování. Dosazují do své představy jen to, co se do ní hodí, a nezabývají se tím, co do ní nezapadá.

Detektiv patří do terénu. Filozof patří do knihovny. Soudce patří do jednací síně, stejně jako chirurg patří na operační sál. Doktor Cvach také hodně četl, ale operovat neuměl. ●

JUDr. Michal Žizlavský,
člen představenstva
České advokátní komory

ZIZLAVSKY
Advokátní kancelář - insolvenční správci

Dary nedary aneb

Nedávno se mě jistá mladá dáma zeptala, jaká je šance, že bude muset vrátit dar, který jí poskytl její přítel. V prvním okamžiku mě napadlo, jak je příjemné, že se konečně někdo zeptal na něco, co je jednoduché. Předstíraje přemýšlení, což je stav nám všem právníkům nikoliv cizí, při němž my muži svráštíme obočí, ať už to znamená cokoliv, jsem jí chtěl po chvíli imponovat notoricky známou pravdou, že „co se jednou dá, to se nikdy nevydá“. Na tomto místě jen uvádím, že přemýšlení je samozřejmě vlastní nejen nám mužům, ale i ženám, nicméně ty nevráští čelo, aby se jim nevytvořily nebo neprohloubily vrásky, popřípadě nepopraskal make-up. Díky pravidlu „dvakrát měř, jednou řež“ jsem se však udržel a před vyřčením odpovědi se rozhodl si ověřit, zda se nepletu. Zalistoval jsem proto hbitě v občanském zákoníku a ke svému překvapení zjistil, že existuje možnost se domáhat vrácení daru ze strany dárce, pokud se k němu nebo členům jeho rodiny obdarovaný choval tak, že tím hrubě porušoval dobré mravy. Při výkladu příslušného ustanovení jsem tedy musel nejdříve konstatovat, že bych se býval spletl, a to dost značně. Dále jsem sebekriticky uznal, že dětské říkánky nemusí vždy věrně odrážet úmysly zákonodárce, a proto se budu mít napříště více na pozoru. Takto „právně“ namotivován jsem se zahloubal nad příslušným ustanovením občanského zákoníku a došel k závěru, že pokud se někdo chová tak, že porušuje dobré mravy, nestačí, když se tak zachová, což chápu jako jednorázový akt, ale dotyčný tak musí činit vícekrát, anebo dlouhodoběji. Tyto, nebojím se napsat, takřka geniální závěry jsem vyvodil z pouhého textu zákona, aniž bych opisoval z důvodových zpráv, komentářů, judikatury apod.! Snažím se tím jen demonstrovat, že někdy lze při vyvinutí abnormálního, ne-li paranormálního úsilí přemýšlet vlastní hlavou, tím spíše, není-li po ruce někdo, kdo všechny ty tisíce stran skutečně přečetl.

Rád bych uváděl čtenáře do dalšího vytržení nad hloubkou výkladových úvah, které vlastně tvoří právo, a zde se nebojím prospěšnost této činnosti přirovnat k rozhodování anglosaských soudců, u nichž odůvodnění rozsudků bývají často zdrojem rozkoše na rozdíl od výtvorů tuzemských, kde se rozsudky skládají ze sumarizace podání stran a důvody, proč soudci rozhodli tak, jak rozhodli, se většinou krčí v několika bezobsažných a nelogických frázích, jimiž je čtenář doslova omráčen, takže se leckdy probere až po uplynutí lůhy pro odvolání.

Vraťme se však k darování podle občanského zákoníku. Už vidím, jak si bystřejší z Vás mnou ruce nad tím, že jsem citoval ustanovení předchozího občanského zákoníku, a ti nejdravější již oslovují mé klienty s nabídkou na zastupování za stejných honorářových podmínek minus 20 % (věřte nevěřte, skutečně se občas děje), nicméně ještě jsem neskončil. Náhodou vím, že existuje i nový občanský zákoník a ten upravuje možnost odvolání daru. Tím starším předpisem jsem chtěl jen naznačit, do jak dávné minulosti jsem ochoten pro dobro věci jít.

Nově lze dar odvolat pro nouzi nebo nevděk. Uvedu několik příkladů, které snad tazatelku a čtenáře rovněž uspokojí.

Tazatelka-obdarovaná dostane třeba nové auto od svého přítele, který je šťastně zamilovaný a nešťastně ženatý. Jak známo, neštěstí nechodí po horách (dnes by se řeklo netrekuje), ale po lidech, takže k jednomu neštěstí přidáme ještě dvě čili do třetice všeho zlého. Přítel-dárce má ještě malé děti a nemůže se rozvést, protože ani moc nechce. A tento již tak dost osudem zdecimovaný jedinec vybere veškeré úspory a koupí své milované auto. To už jsem psal, já vím, ale chci mít jistotu, že jste nezapomněli. A co se stane? Přítel náhle přijde o práci (to je už čtvrté neštěstí),

co se jednou dá...???

z podpory už mu nic nezbylo, protože koupil tazatelce zimní gumy a letní pobyt v Karibiku, a najednou slyší od manželky, že není za co nakupovat a děti stále častěji pláčou hladu. Mimochodem jak se pozná, když někdo pláče hladu? To je dobrá otázka. Většinou tak, že mezi jednotlivými srdcervoucími vzlyky je slyšet kručení v břiše. Tím si nedělám legraci z hladovějících, opravdu ne! Jen jsem chtěl dokreslit, v jakém stavu se ocitly nebohé děti i manželka. A zde konečně přichází zákon – skoro jak ve westernových filmech! Kolty zde nevisí proklatě nízko, zde visí Damoklův meč nad obdarovanou, že bude muset auto vrátit, o gumách ani nemluvě, nikoliv však zájezd, z něhož se již dávno vrátila i s přítelem. Kdyby auto již neměla, musí zaplatit jeho obvyklou cenu, ovšem s omezením v částce, která chybí dárce k výživě jeho dětí, ledaže by se rozhodla děti živit sama. Což by se asi manželce dárce moc nelíbilo. Záchranou pro tazatelku může být jen stav nouze obdobný nouzi jejího přítele či jeho dětí, event. manželky.

Nevděk je opak vděku. Nevděk světem vládne, jak známo, ale toto není citace zákona.

Jestliže tazatelka ublíží dárce čili svému stále stejnému příteli úmyslně nebo z hrubé nedbalosti tak, že zjevně porušila dobré mravy, může přítel od darovací smlouvy pro její nevděk odstoupit. Podle okolností je nevděkem i porušení dobrých mravů vůči osobě dárce blízké. V těchto případech se tak nemusí přítel či jeho rodina ocitnout v nouzi, naopak, mohou se topit v blahobytu (nejkrásnější případ utonutí, který znám).

Ale POZOR! Co se stane, jestliže se tazatelka rozhodne vztah s přítelem ukončit? Má se pak chvět obavami, že přijde výzva k vrácení zasloužených pozorností? Že bude muset studovat jízdní plánky MHD, trávit dovolenou doma, připravena o další dosud nezminěné hmotné důkazy nehynoucí lásky

jejího přítele a dárce? Bude rozchod iniciovaný z její strany chápán jako zjevné porušení dobrých mravů? Či nebude s poukazem na to, že tím naopak dobré mravy nastaví? (Nemravnice jedna, řekla by manželka dárce.) A co když tazatelka jen falešně předstírala nefalšovaný obdiv k dárce a poté, co už dostala vše, co si přála, ho opustí?

A ještě lepší příklad. Obdarovaná má přítele a ten není ženatý. Nechá se obdarovávat ovšem stejně a pak náhle vztah ukončí. Den poté, co dostala desetimetrovou jachtu a byt na Floridě. Samozřejmě přeháním, vztah by byl ukončen třeba až za měsíc. Co potom? Soudy nám zřejmě dají v budoucnu nějaké vodítko, jenže co když se tazatelka potřebuje dárce zbavit rychle?

V úvahu samozřejmě přichází nepřeherné množství jiných situací a příkladů než výše popsané, inspirované skutečným dotazem, který jsem obdržel. Feministky mne mohou napadnout, proč jsem nezvolil případ opačný, kdy obdarovaným je muž a dárkyní žena. Na to mohu jen podotknout, že se sci-fi nemám příliš zkušeností.

A tím pro dnešek končím, ostatně není nutné odpovědět na každou otázku, že? ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát
Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Kudy dál, kolegové?

V poslední době jsem opakovaně narazil na fejetony advokátů vymezené klasickým dotazem „Quo vadis?“. Nevím, zdali takto položená otázka, která obvykle vychází z pouhého konstatování určitého stavu a v rámci populistické politické atmosféry vyznívá spíše pesimisticky, je tou pravou, jež si má advokacie do budoucna klást. Především (a zdůrazňuji!), že ani trochu nezavídím současnému vedení ČAK onu populistickou atmosféru, která v první řadě negativně dopadá na privátní stavby. Ta v oblasti právních služeb podmiňuje spíše defenzivu profesní samosprávy, tj. obranu základních atributů nezávislého výkonu advokacie, než žádanou progresi, tj. zejména navyšování kreditu a společenského významu svobodné advokacie jakožto největšího právníckého stavu. Tím spíše je však čas se ptát nikoliv ve smyslu „kam spějeme“, ale „kudy dál, jak dál a kterým směrem“.

Díky vedení advokacie, které zajistilo kontinuitu v chodu stavovské samosprávy a ubránilo základní bašty nezávislosti, je na co navazovat. V tomto vstupu se omezím pouze na vymezení tří směrů, dle mého přesvědčení, nezbytných budoucích aktivit.

Profesionalizace Kontrolní rady ČAK. Vnímáví kolegové jistě zaregistrovali, že kontrolní a kárná problematika je dlouhodobě (a stále častěji) v hledáčku jak nejvyšších zastupitelských, tak zejména správních orgánů státu, považmo bestsellerem pro média. Určitě nejsem sám, kdo již před časem dospěl k závěru, že pokud tento jistě nelehký a časově náročný proces nenastartujeme my, bude to státní správa, která se s potěšením začne vlamovat do komnaty advokátní nezávislosti. A věte, že nepomůže argumentace, že žádný jiný profesní stav nevykazuje takovou efektivitu samočisticích mechanismů, jako advokacie.

Kvalifikace, vzdělávání. Do legislativní procedury vstoupil návrh novely advokátního zákona zpracovaný ČAK, který mimo jiné počítá se zavedením tzv. připouštěcích testů pro koncipienty, nebo s úpravou funkce školitele. To je jistě dobrý začátek systémových změn,

ale nemělo by zůstat pouze u nich. Je možné diskutovat o rozdělení stávajícího komplexu advokátních zkoušek na dvě atestace s tím, že ta první po polovině praxe bude zaměřena pouze na advokátní právo (tato úprava by mj. mohla efektivně řešit i aktuální problematiku průchodnosti mezi právními stavby). Je též namístě zvažovat změnu vzdělávacího systému na systém kreditní (byť např. paralelně). Dále – řada advokátů již dnes hlasitě volá po zavedení povinného vzdělávání. Na pořad se nepochybně dostane i licencování právních specializací etc., etc. Dovoluji si přitom pootknout, že všechny ilustrativně zmíněné okruhy otázek, jakož i řada dalších, přímo, či nepřímo souvisí s tou skutečností, že tč. zajišťuje ČAK povinné vzdělávání pro 3 305 koncipientů, přitom jen za poslední tři roky přibýlo do stavu 2 068 advokátů!

Součinnost ČAK a advokátních kanceláří s právníckými fakultami. Je nepochybné, že výše uvedená kvantita přílivu koncipientů by měla být provázána též jejich kvalitou. „Čekání na kvalitu“ po absolvování školy je v podstatě „Čekáním na Godota“. Včasná spolupráce s pedagogy při vytipování potencionálních koncipientů a jejich podchycení speciálním stipendijním systémem realizovaným tou kterou zainteresovanou advokátní kanceláří se zdá jako cesta.

Určitě se shodneme, že toho je mnohem víc, co advokacii čeká, počínaje odpovědným reflektováním elektronizace služeb, které se nevyhnou ani ty právní, stálým prohlubováním komunikace s ostatními stavby justice, posilováním relevantního advokátního lobbingu či v neposlední řadě navyšováním veřejného povědomí o skutečném poslání advokacie a jeho elitách. Ale o tom všem a případně dalším někdy příště. ●

JUDr. Vladimír Jirousek, advokát
Jirousek, Skalník, Bernatík & partneři,
advokátní kancelář

Politische Gespräche verboten!

Tento zákaz visel v každé rakousko-uherské hospodě a mám pocit, že pro justici platí stále a nesmírně jí vyhovuje. Nicméně mělo by to mít své limity. Funkce soudce je přísně apolitická, což ovšem neznamená, že soudce musí před každým politikem utéct bez pozdravu, nebo se dokonce zříkat svých občanských práv a raději nechodit k volbám, aby nebyl označen za zkorumpovaného účastníka nějaké zájmové skupiny. Naopak vnímám příslušníky soudcovského stavu jako svého druhu arbitry společenského života, kteří by měli alespoň občas jít ostatním příkladem. Volební čas může být tou vhodnou příležitostí, a tak jsem se letos opět vydal k volební urně svátečně oděn, byl se v mém okrsku volí v areálu sběrného dvora. Tato skutečnost ostatně roztáčí často mou představitost a dává vzniku různým metaforám a filozofickým úvahám.

Nezaujatý pozorovatel, řekněme například občan Lichtenštejnského knížectví, by se tak rozhořčen letošní nízkou volební účastí mohl třeba zeptat, zda opravdu již nepatří naše demokracie do kontejneru vedle všeho toho použitého a kdysi užitečného harampádí. Občan Dánského království by určitě doporučil zkoušet ji ještě nějak upcyklovat, recyklovat nebo aspoň kompostovat, a kompost zapravit do půdy, protože české půdě zoufale chybí nějaké organické hnojení. Osobně si myslím, že to hlavní, co patří do koše a co už by se nemělo do naší demokracie vracet, jsou primitivní a vulgární volební kampaně.

Výsledky voleb podle mně ukazují, že politické strany vynakládají prostředky na služby různých PR agentur, marketingových poradců a psychologů neefektivně. Asi nelze uvažovat, že by pokleslé, konfliktní a neprogramové kampaně byly součástí nějaké rozsáhlé volební strategie znechucení voličů a slušných lidí. Spíše se jedná o kardinální nepochopení našeho prostředí. Ta většina lístků, která nebyla při letošních volbách vhozena do urny, byla také projevem volby, postojem, který hovoří jasně. Škoda jen, že nemluví ten zbytek, možná bychom slyšeli něco v duchu: „Jsem tady, i přesto že...“, „Jsem tady, protože v 90. letech...“, „Jsem tady, ale naposled...“ Třeba by pak politici zpytovali svědomí a místo připravených diků za vítězství v tom a tom kraji či okrsku by se omluvili všem, jejichž občanské cti se dotkli a ukázali určitou sebereflexi.

Můžete mi namítnout, že zevšeobecňuji a glosuji téma ze všech nejpřebranější, a to politiky a jejich chování. Souhlasím, snad to je i podstatou glosování nebyť zcela objektivní a precizní, a jsem si vědom, že v současné politice je mnoho slušných a pracovitých lidí, některé znám i osobně a velice si jich vážím. Tyto výrazné osobnosti, které byly někde vykroužkovány z posledních pozic kandidátek a jinde obhájily své pozice lídrů, nám přece dokazují, že se občané dají oslovit zřetelnou politikou. Že voliče zajímají konkrétní názory a programy místo univerzálních frází a názorové mlhy. Že ocení přijetí osobní politické odpovědnosti jednotlivce za to, co slíbil, a že chápou, co znamenají výsledky a jak se je daří ověřit. Lidé v této zemi jsou totiž o moc chytřejší!

Příští rok nás čekají volby do Poslanecké sněmovny a o rok později i prezidentské volby. Už jsme slyšeli, že atmosféra teď začne houstnout a čekají nás ostré útoky všech na všechny. Určitě se dočkáme mnoha mediálních „duelů“, „soubojů“ a „superdebat“ (rozumějte supermonologů). Trochu mi to připomíná rozvodové řízení, kdy se tak často kdysi krásné myšlenky na společný život v duchu vyšších hodnot (láska, rodina, víra, společné cíle) přemění v osobní útoky a boj o majetek. Po 27 letech demokracie stejně jako po 27 letech manželství mohou, a upřímně snad i musí, nastat krize. Nezbyvá mi než doporučit politikům a ostatně nám všem v tom našem velkém demokratickém svazku to, co doporučuji i manželům před soudem, a to nezapomenout na to dobré, co jsme prožili, a dohodnout se jako slušní lidé. Protože najít si jiného partnera je o dost snazší, než hledat si pro život novou zemi.

Závěrem se vrátím k úvodní myšlence o apolitičnosti justice. Jsem bytostně přesvědčen, že ani justice nemůže být úplně apolitická, neboť tady není sama pro sebe a vždy jako třetí moc ve státě musí kolaborovat s dalšími mocemi. Jde jen o míru její spolupráce, která pak ve svém důsledku vede k dělení režimů na demokratické a totalitní. Mějme to, prosím, všichni na paměti, ono už opravdu není kam emigrovat. ●

JUDr. Bohuslav Petr, Ph.D.
soudce, místopředseda Krajského soudu
v Českých Budějovicích

Vigilantibus iura scripta sunt

Máme za sebou většinu funkčního období a před sebou necelý poslední rok činnosti orgánů ČAK, který bude završen volebním sněmem, kde advokáti vystaví stávajícím funkcionářům účet za jejich činnost, pravděpodobně již s elektronickou účtenkou systému EET.

Oproti všem pesimistickým prognózám advokacie nezískala Zlatou malinu (pozn. mediální anti-Oscar), v advokacii nenastal rozkol mezi malými a velkými, moderními či tradičními, trestními či komerčními advokáty, advokacie neztratila nezávislost ani samosprávu, nestala se další složkou justice v kontrolní a kárné kompetenci ministerstva spravedlnosti, obhajoba se nestala součástí obžaloby, většina advokátů neukončila svou činnost a hromadně se nehlásí v řadách nezaměstnaných na úřadech práce. Po rekonstrukci Kaňkova paláce a uzavření podloubí s pomníkem 17. listopadu 1989 nedošlo k masovým nepokojům na Národní třídě ani defenestraci členů představenstva ČAK.

Je pochopitelně otázkou, zda výše uvedené apokalyptické věštby nebyly naplněny proto, že uvedená nebezpečí prostě reálně nehrozí, nebo se o jejich nenaplnění alespoň částečně zasloužili sami advokáti a jejich zástupci v orgánech komory svým racionálním postojem a každodenním bojem za svobodu a nezávislost svého povolání a za nezastupitelnou roli advokacie v právním státě.

Ne že by totiž k pokusům o omezování ústavou a listinou zaručených práv na právní pomoc a spravedlivý proces a nezávislosti advokacie nedocházelo. Naopak jsme svědky neustálých pokusů o oklešťování těchto práv, jak ze strany populistických politiků, tak ze strany různých státních orgánů. Koneckonců si musíme uvědomit, že lze jen těžko hledat lepšího veřejného nepřítel než praradného advokáta zastupujícího hamižného věřitele domáhajícího

se vrácení poskytnutého úvěru spotřebovaného špatně ochráněným spotřebitelem na jeho zaslouženou dovolenou u moře, nebo dokonce advokáta, který svými praradnými procesními úskoky hájí podnikatele, který si z různých možných transakčních struktur hanebně vybral tu s menší daňovou zátěží.

Nicméně advokáti dlouhodobě ukazují, že jsou stavem bdělým, od přírody obezřetným a často i odvážným a na každý sebemenší náznak takových pokusů reagují velmi citlivě, s využitím veškerých dostupných právních a mediálních prostředků a na rozdíl od svých oponentů často vybaveni kvalitní odbornou a právní argumentací.

Advokacie si nepochybně zaslouží lepší mediální pověst, lepší výchovu advokátních kandidátů, systém celoživotního vzdělávání, efektivnější a přísnější postih hrdelních zločinů, jako je poškozování důstojnosti advokátního stavu, porušení advokátního tajemství či zpronevěra klientských prostředků, jakož i, a to především, vyšší odměnu za poskytované právní služby.

Určitě přijdou spasitelé, kteří nám nabídnou zázračná řešení všech neduhů a problémů advokacie. Domnívám se však, že tak jako ve většině seriózních lidských činností, ani v advokacii neexistují příliš jednoduchá a laciná řešení. Na konci dne jde především o to, abychom zůstali sebevědomým a nezávislým stavem, který bude pečlivě bdít nad svými právy a právy svých klientů, protože jen bdělým náleží práva – Vigilantibus iura scripta sunt! ●

Mgr. Robert Němec, LL.M.,
advokát a partner
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
místopředseda představenstva ČAK

Společně s našimi klienty se těšíme
na další vítězství v roce 2017!

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
PRAHA | BRATISLAVA

WE KNOW HOW TO SCORE!

KŠD LEGAL je již posedmé v řadě hrdým
noselem titulu Právnická firma roku
v kategorii Sportovní právo.

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KŠD LEGAL získala ocenění „Velmi doporučovaná
kancelář“ v kategoriích Řešení sporů a arbitráže,
Trestní právo, Duševní vlastnictví a Daňové právo
a rovněž ocenění „Doporučovaná kancelář“ v dalších
pěti kategoriích soutěže Právnická firma roku 2016.

Samé otázky a žádné odpovědi

S novým rokem si člověk (zejména mladý, nezkušený a plný optimismu) dává hlasitá předsevzetí, aby je po několika měsících tiše odsunul do zapomnění. Mně s nadcházejícím rokem, jenž pro advokacii bude rokem volebním, připadají zajímavější otázky, které bychom si měli klást. A tak jimi tento příspěvek bude přeplněn navzdory faktu, že na mnohé z nich v tuto chvíli nemusíme znát jasné odpovědi.

Kdo je vlastně advokát a jaká je jeho role? Formální odpověď je příliš jednoduchá, aby byla správná. Advokátem je ten, kdo splnil podmínky a je zapsán v seznamu, což už samo vzbuzuje úsměv, neboť Česká advokátní komora nic nezapisuje na papír, ale eviduje ve virtuálu.

Ale pojďme dál. Je advokát součástí širší justice, anebo stojí v soudní síni jako protipól státního zástupce? Platí-li první část věty, pak je soudce či státní zástupce jeho partnerem v divadelní hře, zvané spravedlnost. Platí-li druhá, mění se divadlo za arénu, před součinností dostává přednost soupeření, a pak jde o to, kdo tu hru píská.

Je advokát absolutním ochráncem klienta, anebo jeho pomoc má své meze? V prvním případě nese svou kůži na trh spolu s pokožkou klientovou, spojen s ním podobně jako dvojče siamské, ve druhém je svébytným jedincem, schopným odstupu a vlastního názoru, máje dost sil tvář v tvář klientovi a jeho požadavku vyslovit slovo nejobtížnější, jež zní NE.

Hraje někdy roli, zda je advokát mužem či ženou, nebo je-li mladším, středního věku či sedivějším seniorem? Patrně ne, řekli byste na první pohled. A přesto mají klienti různé zájmy i preference, a pak není bez významu, že demografické rozložení advokátů se v posledních le-

tech zásadně proměnilo a že většině kolegů už je méně než čtyřicet let.

Jaký člověk by měl advokátem být? Zjistěte odborník a profesionál, ale i to jsou jenom slova a jejich obsah v dnešní turbulentní době s proměnami právních předpisů za pochodu a miliony nadbytečných písmen v zákonech není ani zdaleka všechno, co bychom po něm rádi požadovali. Přáli byste si, aby každý advokát měl charakter? Ale co to slovo dnes v praxi znamená? Měl by být čestným a spravedlivým, ale nikoliv moralizujícím a kriticky posuzujícím vlastního klienta? Měl by být slušným ke kolegům a ostatním právnickým profesím? Jistě, ale nikoliv poklonkujícím či úslužně pokryteckým. A konečně – požadujeme, aby advokát za všech okolností říkal jen pravdu a pro ni se dal na hranici upálit? Vidím, jak se usmíváte pod vousy, neboť podobný člověk by o advokacii asi neusiloval. Jste si tím skutečně jisti? A bylo by to dobře – pro advokacii?

Ale i když už víme, koho bychom chtěli, ani pak nemáme na různých ustláno. Jak se takový ideální advokát mezi ostatními juristy hledá? A lze jej vůbec mezi plevami vybírat? Lze ten neomezený příliv nějak omezit? Zatím nikoliv, tedy nezbyvá než zkusit ho z tvárného materiálu vytvořit a z mladých stébel kvalitní rostliny vychovat. Leč dá se výchovou dospělého zlepšit charakter? Jak a čím? Příklady pozitivními, jež táhnou, nebo negativními, které odrazují? Jaké nástroje k výchově použít? Diskuse? Přednášky a semináře? E-learning? Anebo dokonce tělesné tresty? A když už jednou někdo je advokátem, jakým chceme, jak zaručit, aby jím zůstal po dalších čtyřicet let?

Nevíme, kdo jsme, ani kam jdeme. Mlhavě tušíme, odkud přicházíme. Možná je na čase uvědomit si, co chceme. ●

Daniela Kovářová, advokátka

O špatné pověsti

Některá povolání jsou postižena stigmatem špatné pověsti, jako povolání, které se zabývá nečestnými praktikami nebo kterému se věnují primárně morálně pochybní lidé. Týká se to například politiků (kde je poctivý a národem milovaný politik vnímán jako výjimka) a bohužel také právníků nebo ještě přesněji řečeno advokátů. Je pozoruhodné, že toto stigma ulpívá na této profesi již celá staletí. Zmínky o tom nalezneme již ve starém Římě (ano, již staří Římané) anebo ve středověku. Notoricky známý je citát z legendy o středověkém světcí Svatém Ivovi (Saint Yves), který tuto historickou postavu charakterizuje takto: „Svatý Ivo z Bretaně byl advokát a přitom nebyl lotr. Tomu se lid velice divil...“

Bohužel obecné vnímání stavu advokátského se příliš nezměnilo ani dnes, v postmoderní době. Veřejnost je sice schopna individuálně vnímat jednotlivé osobnosti české advokacie v podstatě pozitivně, ale právníci a zejména advokáti jsou vnímání spíše negativně. Proč tomu tak je?

Jedním z důvodů může být ztotožnění advokáta s jeho klientem, především pokud plní úlohu obhájce. Někdy je totiž veřejností vnímán jako někdo, kdo obžalovaného hájí proto, že s jeho zločiny souhlasí, že se mu líbí a proto mu pomáhá. Tedy stejná myšlenková přesmyčka, když si divák promítne herce do postavy, kterou na plátně či obrazovce ztělesňuje, jak se to stalo například noblesnímu, hluboce věřícímu a lidsky krásnému herci Radovanu Lukavskému, kterého si diváci ztotožňovali s postavou režimu oddanému důstojníka SNB, kterého (mistrovsky) ztvárnil v legendárním Králi Šumavy. Fakt, že obhájce se stará především o to, aby i vůči řemeslnému zločinci stát dodržel všechny zákonné postupy, vnímá veřejnost spíše abstraktně a fakt, že obhájce do své práce nepromítá svůj osobní názor na činy svého klienta, může být pro laika obtížně pochopitelný.

Druhým důvodem může být dojem, že advokát je komplic a spolupachatel podnikatelů (další profese s negativní konotací), kteří se snaží svými nekalými rejdy zbytek populace okrást a nečestně zbohatnout. Pikantní na tom je, že právě ti, kteří se o advokátech vyjadřují s okázalým despektem, požadují téměř vždy po advokátech, aby jim vymysleli, jak obejít zákon, jak obelstít protistranu či se vyhnout svým právním povinnostem. Takové případy se sice jistě někdy stanou, ale ke cti většiny svých kolegů musím říci, že jsem byl mnohokrát svědkem toho, jak advokát trpělivě a pracně vysvětluje klientovi, že je lépe postupovat podle zákona a s respektem k protistraně. Odjakživa totiž platí, že lépe funguje smluvní vztah vyvážený, než když dotlačíte protistranu surově ke zdi.

Třetím důvodem (zejména v českém prostředí), může být i pocit, že práce advokáta je nenáročná a mimořádně přeplacená. Prostě zmáčknete klávesu na počítači, vyjede Vám smlouva a vy hned vyúčtujete desetitisíce. Nebo zajdete k soudu, tam si sednete ve slušivém županu, tu a tam něco řeknete a klient zaplatí statisíce za pár sepsaných papírů a trochu toho mluvení u soudu. Právo praktikují více než třicet let, ale na tajemství, jak by se dalo žít právem podle tohoto receptu, jsem ještě nepřišel.

Nezbývá tedy než doufat, že časem zlomíme staletou kletbu a i jinak krásná a noblesní práce advokáta bude vnímána taková, jaká je, bez negativních konotací. ●

JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb.,
advokát a partner
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Konstatntní judikatura – základ spravedlnosti?

Na různých právnických konferencích a fórech opakovaně slyším stížnosti kolegů na legislační chaos, který díky nekoordinované činnosti ministerských úředníků a poslanců postupuje postupně do všech právních oborů, ztěžuje laické veřejnosti schopnost pochopit právo a obecně vede k neúčtě k právu jako takovému. V souvislosti s tím pak bývá opomíjena role obecných soudů při interpretaci a aplikaci práva. Přiznám se, že v některých případech mi úroveň soudních rozhodnutí připadá tristní, a bohužel i ve věcech, v nichž jsem zastupovala stranu procesně úspěšnou.

Dosud ještě žiji v přesvědčení, že náš právní systém je systémem kontinentálním, založeným na psaném právu a nositelem moci zákonodárné je volený parlament. Nejsm však jistě sama, kdo registruje stále výraznější snahu soudců obecných soudů přizpůsobit svá rozhodnutí „ustálené judikatuře“, na kterou logicky reagují i právní zástupci účastníků řízení, kteří soudy jim vyhovující nalezené judikáty ochotně předkládají. Opakovaně jsem zaznamenala, jak soudce při citaci judikátu zpozorní a pečlivě si poznamená jeho spisovou značku, „aby si jej mohl nastudovat.“

Náš právní řád ale přece není založen na precedencích a trend poslední doby v tomto směru považuji za nebezpečný. Princip legitimního očekávání, vyjádřený v hlavě první občanského kodexu jako právo každého na to, aby jeho případ byl soudem rozhodnut stejně, jako jiný případ s podobnými skutkovými znaky, a který je vyjádřen i v normách veřejného práva, není samospatitelnou a jedinou zásadou spravedlnosti. I citované ustanovení přece pokračuje tím, že případ může být posouzen odlišně a v takové situaci je zakotveno právo účastníka na vysvětlení důvodů, které soud vedly k odchýlení se od jiného rozhodnutí. Ale především – úporné lpění na „ustálené“ judikatuře ve svých důsledcích znamená opomíjení jiných (a významnějších) zásad práva.

Pokud se omezím jen na právo soukromé, soudy by v první řadě měly dbát na to, aby poskytovaly ochranu těm, jejichž práva byla porušena, a staly se tak skutečným nástrojem spravedlnosti. Nový občanský zákoník jim

základními zásadami zakotvenými v hlavě první otevřel širokou cestu k volné a spravedlivé aplikaci a interpretaci práva. Soudy jsou konečnou jedinou subjekty, které mohou občany vychovávat k pochopení práva a tím i k účtě k právu. Tuto šanci však naše soudy dosud v plné míře nevyužily.

Bezhlavé používání judikatury totiž bohužel není jediným nešvarem české justice. Rozhodnutí obecných soudů co do rozsahu úctyhodně narostla, jenže při jejich čtení zjistíte, že na patnácti stranách odůvodnění jsou v podstatě jen zkopirována vyjádření účastníků (čekám, kdy mi soudní úředník zavolá, abych mu svá podání poslala „ve wordu“, jako se mi to již stalo u jednoho správního úřadu, protože pak je systém Ctrl C, Ctrl V ještě snazší), aniž by se soud zabýval zhodnocením jejich argumentace ve vztahu ke svému rozhodnutí. Rozhodnutí může být po skutkové i právní stránce správné, ale pokud soud skutečně nerozebere, jaký má na věc názor a proč, o jaké důkazy (a proč) se opírá a jiné odmítá a nevypořádá se podrobně s právní argumentací obou stran sporu, nemůže být jeho rozhodnutí ani srozumitelné ani pochopitelné, a tudíž vždy hrozí, že bude vnímáno jako nespravedlivé. Při čtení některých rozhodnutí, zejména těch, která byla vydána bez ústního jednání, mám téměř pocit, že je snad psali asistenti soudců a ještě si ani pořádně nepřečetli spis. Právníká profese (soudcovskou nevyjímaje) je přece postavena nejen na znalosti práva, ale především na schopnosti právo aplikovat způsobem srozumitelným laické veřejnosti. Teprve až tohle dokážeme, můžeme očekávat, že veřejnost si začne vážít práva i právníků. ●

JUDr. Monika Novotná,
advokátka a partnerka
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Silnější hlas České advokátní komory mi častokrát chybí

Když jsme v roce 2014 zakládali spolu s dalšími advokáty Unii obhájců České republiky, vnímali jsme silící potřebu obhájců spojit své síly, vyměnit si zkušenosti z míst svého působení a společně poukázat na stále častější porušování zákonů orgány činnými v trestním řízení. Cítili jsme, že je již třeba se hlasitě ozvat, a chápali jsme, že to není schopna dělat Česká advokátní komora. Jednak proto, že zastřešuje nejen advokáty – obhájce v trestním řízení, ale i další advokáty věnující se jiným oborům činnosti, jednak i proto, že je samosprávnou organizací plnicí také veřejnoprávní úkoly.

Cíl, který jsme si při vzniku Unie obhájců dali, se nám daří plnit. Unie má více jak 100 aktivních a pravidelně se setkávajících členů, pořádá odborné konference, vyjadřuje se k návrhům zákonů týkajících se trestního řízení. Poukazuje na negativní jevy, k nimž v trestním řízení dochází. Varuje před experimenty s lidskými osudy, které stále častěji nejsou cizí některým státním zástupcům.

Opakovaně si však kladu otázku, zda by i takovouto činnost neměla vyvíjet Česká advokátní komora? Zda naše úvodní a stále trvající pochopení pro její zdrženlivost nebylo vědomým nevyužitím všech možností, kterými Česká advokátní komora disponuje. Jinými slovy, zda by to neměla být přeci jen a právě Česká advokátní komora, která bude dodržování práv advokátů a jejich klientů hájit častěji a důrazněji, než dosud činí?

Nejde jen o excesy a pozvolné nenápadné omezení práv a svobod občanů a jejich obhájců v trestním řízení. Všichni si vybavíme vzrůstající počet odposlechů a domovních prohlídek u advokátů, problémů s nekvalitními a často jednostrannými znaleckými posudky, z nichž orgány činné v trestním řízení vycházejí, kriminalizaci zastupitelů měst a obcí směřující k ochromení samospráv apod. Jde i o další zásahy orgánů veřejné moci v jiných oblastech práva: kontrolní hlášení, elektronická eviden-

ce tržeb, navrhovaná on-line registrace všech rozpracovaných znaleckých posudků zadávaných nejen soudy, ale i advokáty, navrhované zrušení § 127a o.s.ř. (možnosti zadání znaleckého posudku advokátem) následované brzy i zrušením shodného § 110a tr. ř., pochybení při přidělování soudců rozhodujících v občansko-právních i insolvenčních řízeních atd. Málokdo si uvědomuje, jak pod zástěrkou boje proti kriminalitě a daňovým únikům ztrácí jednu svobodu za druhou. Bylo by naivní se domnívat, že tato nenasytost státu v brzké době ustane!

Jak se tomu bránit? Začali jsme založením Unie obhájců. Krátce předtím vznikla Asociace insolvenčních správců. Počátkem letošního roku byla založena i Unie daňových poplatníků. Kolik dalších podobných spolků vznikne v následujících měsících? Ve všech jsou advokáty, členové České advokátní komory, která má své trestní, soukromoprávní, veřejnoprávní, insolvenční, mezinárodní, legislativní a další sekce a výbory. Proč advokáty, kteří mají čas, odbornost a ochotu pracovat v zakládáných spolcích, nepracují spíše v sekcích České advokátní komory? Důvodů je více, ale jedním z nich nepochybně je, že chtějí důrazně říci to, o čem komora jen šeptá, pokud přímo nemluví.

Otevřeme tedy debatu o tom, zda a jak zefektivnit činnost komory tam, kde by měla důrazněji než dosud hájit práva a zájmy advokátů a hlasitě pojmenovávat opakovaná porušování práv jejich klientů. Vyzkoušel jsem si činnost v Unii obhájců a mám z ní radost, ale silnější hlas České advokátní komory mi častokrát chybí. Nenahradí jej ani Unie obhájců, ani další již vzniklé či vznikající unie či asociace. ●

**JUDr. Petr Toman, LL.M.,
advokát a partner
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.**

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
www.iustitia.cz

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2016

Výsledky firemního žebříčku Právnícká firma roku 2016 byly slavnostně vyhlášeny 7. listopadu 2016 v prostorách pražského paláce Žofín za účasti zástupců předních advokátních kanceláří a osobností české justice. Záštitu nad 9. ročníkem převzal stejně jako v loňském roce ministr spravedlnosti ČR Robert Pelikán. Záštitu nad galavečerem pak již tradičně Česká advokátní komora.

Hlavní cenu v kategorii Právnícká firma roku pro domácí kancelář získala advokátní kancelář PRK Partners. Kromě toho se stala vítězem i ve dvou odborných kategoriích – Právo obchodních společností a Bankovníctví a finance. V této druhé kategorii bodovala také v loňském ročníku. V dalších pěti

kategoriích je PRK Partners zařazena mezi velmi doporučované kanceláře.

Hlavní cena v kategorii Právnícká firma roku pro mezinárodní kancelář pak patří advokátní kanceláři Dentons. Ta zabodovala i v odborných kategoriích, kde se – stejně jako v předchozím roce – stala vítězem kategorie Developerské a nemovitostní projekty. V dal-

ších osmi kategoriích se tato nadnárodní kancelář řadí mezi velmi doporučované.

Další vítězové odborných kategorií

Hned tři zlaté příčky v odborných kategoriích patří advokátní kanceláři WEIL, GOTSHAL

& MANGES. Obhájila loňské vítězství v kategoriích Fúze a akvizice a Řešení sporů a arbitráže a prvenství získala i ve zcela nové kategorii Kapitálové trhy.

Po dvou cenách si odnáší advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners – Veřejné zakázky a Právo hospodářské soutěže, přičemž v této druhé jmenované kategorii obhájila post z roku 2015. Advokátní kanceláři ROWAN LEGAL patří nejvyšší příčka v kategoriích Telekomunikace a média a Právo informačních technologií. V obou kategoriích obhájila loňské vítězství.

Vítězem odborné kategorie Restrukturalizace a insolvence se stejně jako loni stala advokátní kancelář ŽIŽLAVSKÝ. Loňské vítězství v kategorii Duševní vlastnictví obhájila také Advokátní kancelář Kříž a partneři, stejně jako KŠD LEGAL advokátní kancelář v kategorii Sportovní právo, advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák v kategorii Trestní právo a Ródl & Partner v kategorii Daňové právo. Vítězem kategorie Pracovní právo se pak stala advokátní kancelář Randl Partners.

Představení hlavních vítězů

PRK Partners

PRK Partners patří mezi špičky extraligy právních služeb. Je nositelem nejvýznamnějších mezinárodních i lokálních ocenění. Díky členství v předním celosvětovém sdružení nezávis-

lých advokátních kanceláří Lex Mundi a úzké spolupráci s řadou špičkových mezinárodních právních firem doprovází PRK Partners své klienty na jejich cestě za obchodem v jurisdikčních prakticky po celém světě.

Na trhu kancelář působí přes dvacet let, během nichž vyrostla v právní firmu poskytující komplexní právní poradenství prostřednictvím svých kanceláří v Praze, Bratislavě a Ostravě. Specializované týmy právníků a daňových expertů PRK Partners pracují pro největší hráče světového byznysu, ale i pro lokální společnosti.

PRK Partners je tak pevnou součástí obchodní a podnikatelské komunity v České republice a na Slovensku. Spoluvytváří projekty, pomáhá posouvat složitá obchodní jednání směrem ke zdárnému dokončení, navrhuje alternativy řešení, vyhledává příležitosti pro klienty, pomáhá vyjednané projekty realizovat.

Dentons

Dentons je v současnosti největší právní firmou na světě. Její globální tým přináší klientům ze soukromé i veřejné sféry flexibilní řešení optimalizovaná podle specifických místních, národních i globálních potřeb ve 141 lokalitách v 58 zemích světa.

Svým klientům chce Dentons pomoci vytvořit konkurenční náskok. A uvědomuje si, že pro úspěšné uzavření transakce, vyřešení sporu nebo překonání obchodní výzvy je klíčová znalost místní kultury. Je proto úzce propojena

s komunitami v místech, kde klienti podnikají. Jednu z nich má proto i v Praze.

V pražské kanceláři Dentons působí tým 47 právníků. V České republice poskytuje klientům právní poradenství od roku 1991. Jak odborné skupiny, tak i četní právníci pražské kanceláře Dentons jsou každoročně zařazováni mezi přední experty v různých oblastech práva nezávislými mezinárodními odbornými hodnotícími publikacemi.

Služby pražské kanceláře Dentons pokrývají jak transakční činnost, tak i právní záležitosti spojené s provozem podniku. Poskytuje právní poradenství mnohým zahraničním i domácím klientům v různých oblastech podnikatelského života včetně fúzí a akvizic, private equity/venture capital, zakládání joint venture, bankovníctví, financování a kapitálového trhu, privatizací a realitních transakcí. Aktivní jsme i ve sporné agendě.

Výsledková listina

Hlavní cena:

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o.
advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP,
organizační složka

Odborné kategorie:

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE
Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

**DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ
PROJEKTY**
Dentons Europe CS LLP, organizační složka

FÚZE A AKVIZICE
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
advokátní kancelář

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
advokátní kancelář

BANKOVNICTVÍ A FINANCE
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

KAPITÁLOVÉ TRHY
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MEDIA
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ
Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

**PRÁVO INFORMAČNÍCH
TECHNOLOGIÍ**
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

PRACOVNÍ PRÁVO
Randl Partners

SPORTOVNÍ PRÁVO
KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

TRESTNÍ PRÁVO

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák
s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Zvláštní kategorie:

REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek,
Fráňa a partneři, s.r.o.

**PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU – ČESKÁ
FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRŽÍCH**
PETERKA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.

**PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO BONO
A CSR**
CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.,
advokátní kancelář

**PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU –
TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ**
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

**PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU
ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY**
Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

Kompletní výsledková listina

Hlavní cena:

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

Odborné kategorie:

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.
- Schönherr s.r.o., advokátní kancelář
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- Nedelka Kubáč advokáti s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Schönherr s.r.o., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

Velmi doporučované

- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- Schönherr s.r.o., advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka
- WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG, organizační složka

Doporučované

- Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.
- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- bpv Braun Partners s.r.o.
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- Schönherr s.r.o., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář
- WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG, organizační složka

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz kategorie: ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.
- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.
- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- Schönherr s.r.o., advokátní kancelář
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář
- WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG, organizační složka

KAPITÁLOVÉ TRHY

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MEDIA

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- Bird & Bird s.r.o. advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s.r.o.

- PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

Velmi doporučované

- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- Bird & Bird s.r.o. advokátní kancelář
- Čermák a spol.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Doporučované

- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Holec, Zuska & partneři
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Bird & Bird s.r.o. advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s.r.o.
- PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- Holec, Zuska & partneři
- Jansa, Mokřý, Otevřel & partneři s.r.o., advokátní kancelář
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář
- MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Doporučované

- Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
- ACHOOR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.
- Holec, Zuska & partneři
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Randl Partners

Velmi doporučované

- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Doporučované

- bpv Braun Partners s.r.o.
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ advokátní kancelář s.r.o.

SPORTOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
- BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- Legalcom advokátní kancelář, s.r.o.
- MORENO VLK & ASOCIADOS
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s.r.o.
- Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.
- Advokátní kancelář Nespala, s.r.o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- MORENO VLK & ASOCIADOS
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Velmi doporučované

- Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
- Břıza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář
- Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Baker & McKenzie, advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka

- LTA Legal s.r.o.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Zvláštní kategorie:**REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU**

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
- DOHNAL PERTOT SLANINA, advokátní kancelář, v.o.s.
- Jansa, Mokřý, Otevřel & partneři s.r.o., advokátní kancelář
- KVB advokátní kancelář s.r.o.
- Legalcom advokátní kancelář, s.r.o.
- PPS advokáti s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU – ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRŽÍCH

Vítěz kategorie: PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO BONO A CSR

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU – TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

Vítěz kategorie: DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Fotografie vítězů

Foto: Jan Kolman, Zdeněk Rerych, Lukáš Bíba

**PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ,
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář**

**PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE,
Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář**

**DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY,
Dentons Europe CS LLP, organizační složka**

**FÚZE A AKVIZICE,
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář**

**RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE,
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.**

**ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE,
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE,
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář**

KAPITÁLOVÉ TRHY,
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA,
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ,
Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ,
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY,
Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

PRACOVNÍ PRÁVO,
Randl Partners

SPORTOVNÍ PRÁVO, KŠD LEGAL,
advokátní kancelář s.r.o.

TRESTNÍ PRÁVO,
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO,
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU,
Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU -
ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRZÍCH,
PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO BONO A CSR,
CÍSAŘ, ČESKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU - TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ,
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU ZA NEJLEPŠÍ KLIENSKÉ SLUŽBY,
Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ,
Dentons Europe CS LLP, organizační složka

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ,
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

9. ročník soutěže Právnícká firma roku je za námi. Jeho výsledky odráží práci advokátních kanceláří tak, jak je viděli externí hodnotitelé a pořadatel. Jak ale rok 2016 vnímají samotné advokátní kanceláře? A jak vidí ten příští? Jaké změny čekají advokacii a co by popřáli justici? Na to jsme se zeptali vítězů všech kategorií soutěže.

Otázky:

- 1) Jaký byl pro Vaši advokátní kancelář letošní rok? A jaké plány máte pro ten příští?
- 2) Jaké trendy či změny čekají trh právníckých služeb v ČR v roce 2017?
- 3) Co byste popřáli české justici do roku 2017?

Robert Němec

PRK Partners s.r.o.
advokátní kancelář

1) Česká ekonomika měla velmi dobrý rok, český byznys také, a tím pádem i my. Nejde jen o čísla, těší nás celkově pozitivní atmosféra a chuť podnikatelů růst, rozvíjet, investovat. Konkrétní plány a projekty pro další rok zatím neprozradíme, ale dají se rozdělit do dvou skupin. Jednak bedlivě sledujeme a zpracováváme nové příležitosti, které nám přináší postupující technologizace společnosti a byznysu. Vznikají nové produkty a služby, vznikají také nové a složité právní otázky. Vedle toho se zvyšuje regulace, ať už v tradičně regulovaných oborech nebo jejím plíživým pronikáním do dříve liberálních částí života občanů a firem. I tohle znamená poptávku po našich „zkušenostech“, protože víme, jak lze rozumným způsobem regulaci vykládat, implementovat ji dovnitř firem a jak jednat s regulátory. Současně postupně promítáme technologizaci a nové trendy do svého vlastního fungování. Prostě kouzelné slovíčko „ze-fektivňování“.

2) Nečekáme žádné revoluční změny, jen další postup dlouhodobějších tendencí, které jsou patrné z toho, co řečeno k první otázce: také v advokacii si technologie vyžádají organizační a procesní změny uvnitř firem, ale i navenek, ve vztahu ke klientům. Umělá inteligence postupně přebírá stále větší podíl lidské práce a lidé, včetně právníků, si budou muset osvojit nové role a nové kompetence tak, aby uměli co nejlépe využít technologického přínosu a využít technologickou podporu. Nicméně nejde o žádný překotný vývoj.

3) Aby dokázala držet krok s realitou a kvalitně reagovat na sociální výzvy. Mělo by ubývat rozhodnutí, která ukazují, že jejich autor přemýšlí o právu dogmaticky, místo aby se snažil vykládat právo v souladu se sociální a obchodní realitou. Naštěstí vidíme stále větší počet kvalitních rozhodnutí, která ukazují, že ne každý soudce chápe nezávislost jako právo ignorovat realitu a odbornost.

Ladislav Štorek

Dentons Europe CS LLP,
organizační složka

1) Letošní rok byl ve všech ohledech výborný. Ruku v ruce s globální expanzí DENTONS jsme zaznamenali nárůst v objemu poskytovaných služeb i v České republice a na Slovensku, což se pozitivně odrazilo na hospodářských výsledcích. Rozšířili jsme týmy v obou zemích, posílili pozici v řadě právních oblastí, vyhráli cenu EPRAVO pro nejlepší zahraniční právníkou kancelář v ČR. Nyní jen zbývá tento trend udržet.

2) V oblasti působení velkých domácích nebo zahraničních kanceláří nečekám výrazné změny. Vzhledem k očekávanému vývoji ekonomiky se bude i během příštího roku právníkům dařit.

3) Aby i nadále přitahovala stále více kvalitních soudcovských kandidátů, ať již z řad mladších absolventů nebo naopak z řad zkušených advokátů. Z vlastní zkušenosti mám pocit, že kvalita soudců a obecně soudních rozhodovacích procesů stále roste a justici bych velmi přál, aby tomu tak bylo i do budoucna.

Jaroslav Havel

**Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář**

1) Letos naše kancelář oslavila již 15. úspěšný rok od svého založení. Firmě od roku 2001 nepřetržitě roste obrát a zisk a nejinak tomu bylo i v roce 2016. Výrazně se nám zvýšila především ziskovost, což souvisí s mimořádně silným postavením kanceláře na trhu a s neustálým zvyšováním efektivity i nabídky poskytovaných služeb. Poradenství jsme rozšířili například o oblast trestního práva se zaměřením zejména na tzv. criminal compliance. V oblasti ochrany hospodářské soutěže a regulace jsme se zase hodně soustředili na ekonomické poradenství a pro tuto oblast začali vytvářet specializovaný tým. Ostatně nábor kvalitních lidí zůstává i nadále naší hlavní prioritou. Stejně tak si chceme udržet renomé kanceláře, která je chytrá, inovativní a jež se nejlépe stará o své klienty. Letošní opakované vítězství v soutěži Právnícká firma roku a zisk ceny za nejlepší klientské služby je důkazem, že pro nás spokojenost klienta zůstává na prvním místě.

2) I nadále poroste objem práce se zahraničním prvkem v souvislosti s expanzí českých a slovenských

fírem na zahraniční trhy a s aktivitami zahraničních investorů u nás. Stále aktuální bude téma nástupnictví ve firmách a s tím spojený mezigenerační transfer kapitálu mezi první polistopadovou podnikatelskou generací a jejími potomky a managementem. Rozvoj advokátních kanceláří bude nadále negativně ovlivňovat praxe některých velkých finančních skupin, k nimž přecházejí nadějní koncipienti, advokáti nebo dokonce partneři velkých kanceláří a masivně budují vlastní právní oddělení. To může postupně vést k úbytku transakční práce v advokacii, fluktuaci mladých právníků, zakládání nových kanceláří a dalšímu zlevňování práce advokáta.

3) Česká justice se dlouhodobě potýká s nedostatkem důvěry ze strany veřejnosti. Proto všem jejím reprezentantům přeji, aby se jim dařilo tuto důvěru prohlubovat. Aby na legislativní úrovni vznikaly a vstupovaly v účinnost pouze takové právní předpisy, které mohou justici zpřehlednit a zrychlit. Aby soudy a další justiční orgány přijímaly kvalitní a srozumitelná rozhodnutí v přiměřené době a bez zaviněných průtahů. Jinými slovy, aby justice fakticky i navenek co nejvíce a co nejučinněji naplňovala princip vymahatelnosti a předvídatelnosti práva a přispívala tak ke stabilitě právního prostředí v ČR.

Karel Muzikář

**WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
advokátní kancelář**

1) S potěšením mohu říci, že byl pro naši kancelář úspěšný. Nejen získanými oceněními, ale hlavně zajímavou prací. Stejně jako v předchozích letech jsme pracovali na mnoha významných transakcích, v některých případech s mezinárodním přesahem, či úspěšně zastupovali klienty v zásadních sporech, nebo arbitrážích.

Rád bych připomněl například právní poradenství při nejvýznamnější transakci na českém kapitálovém trhu posledních deseti let, kterou bylo uvedení akcií Mo-

neta Money Bank na Pražskou burzu cenných papírů a související prodej podílu skupiny General Electric.

2) Pevně věřím, že i v příštím roce bude pokračovat trend jakéhosi „oživení“ trhu právních služeb, tedy těch služeb, které jsou založeny na špičkové kvalitě. Zásadní změny ale neočekávám. Pro nás každopádně platí stále totéž – budeme odvádět poctivou práci tak, aby klienti za svoje peníze dostali maximální možnou kvalitu.

3) Aby plodila osobnosti, které se nebojí obhájit si své názory, aby se v ní prosazoval zdravý rozum a vládlo jí férové prostředí.

Michal Žižlavský

ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

1) Letošní rok nám přinesl zajímavou práci na celé řadě korporátních insolvencí v České republice. Zastupujeme největšího obchodního věřitele důlní společnosti OKD. Podílíme se na jeho restrukturalizaci jako člen věřitelského výboru. V insolvenčním řízení koncernu Vitkovice zastupujeme státní exportní pojišťovnu EGAP s nejvyšší uplatněnou pohledávkou v řádu desítek miliard korun českých. Jako právní zástupci účastníků řízení i jako insolvenční správci pracujeme na desítkách dalších nových projektů v oblasti insolvence a restrukturalizace korporací, které mají přesah do příštího roku. Nenudíme se a nebudeme se nudit ani příští rok.

2) Bude pokračovat polarizace mezi velkými právníckými firmami na straně jedné a malými advokátními kancelářemi a samostatnými advokáty na straně druhé. V jednom z dílů Harryho Pottera se objevuje „princ dvojí krve“. Představa, že existuje někdo, kdo

má v jednom těle dvě krve, je blízká fenoménu současné advokacie. Myslím si už dlouho, že máme „dvojí krev“, že existují dvě advokacie, spojené v jednom těle České advokátní komory. Jde o dva rozdílné světy. Každý má vlastní potřeby, očekávání a své jasně dané místo na trhu. Jsem hluboce přesvědčen o tom, že tyto dva světy mohou velmi dobře existovat vedle sebe a doplňovat se. Česká advokátní komora by měla mít pochopení pro reálné priority advokátů té první i té druhé krve. Co se týče samostatných advokátů, čeká nás trend jejich práce pro jediného klienta v pozici podnikových právníků. A čeká nás ještě pozvolný rozmach elektronických právních služeb.

3) Nemám přání pro justici. Mám přání pro konzumenty jejich služeb, tedy pro účastníky soudních řízení. Pál bych si, aby jim justice v roce 2017 sloužila lépe než v roce 2016, a v roce 2018 pak lépe než v roce 2017. Aby byla stále rychlejší a efektivnější a aby si soudci, státní zástupci a advokáti jako administrátoři soudních procesů uvědomovali, že zde nejsou sami pro sebe, ale pro ty, o jejichž práva jde.

Vilém Podešva

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

1) Velmi dobrý – především nás těší to, že jsme měli možnost podporovat naše klienty v projektech, které byly ve většině případů úspěšně obchodně ukončeny. Z pohledu naší kanceláře pak považují za podstatné, že se nám podařilo kromě tradičně silných specializací podstatněji prorazit např. i v oblastech jako M&A či hospodářská soutěž a jsme tedy do budoucna schopni poskytovat naše služby na špičkové úrovni ve více právních odvětvích. V tomto trendu bychom rádi pokračovali i v dalším roce, současně si však uvědomujeme, že je nadále nutné ve všech právních odvětvích dosahovat hlubší specializace a větší odbornosti.

2) Jak jsem již uvedl, cítíme silnou poptávku po tom, aby i v rámci jednotlivých specializací docházelo k dalšímu prohlubování odbornosti. Očekáváme tedy,

Veronika Křížová

Advokátní kancelář Kříž & partneři s.r.o.

1) Rok 2016 byl pro naši advokátní kancelář ve znamení podstatných změn. Prostory kanceláře se z historické budovy přemístily na novou adresu, doslova „za rohem“ (Rybná 9, Staré Město). V reálu se však jednalo spíše o cestu ze století 19. do století 21. Nové prostory poskytují vyšší standard a lepší technologické zázemí, které vyžadovaly jak některé velké kauzy, kterým jsme se v poslední době věnovali, tak i naše snaha jít s dobou. K samotnému kroku jsme však byli motivováni také vnějšími okolnostmi, neboť budova by se měla v blízké době podrobit rekonstrukci, čemuž jsme nechtěli vystavovat naše pracovníky ani klienty. Mimo to se částečně obměnil náš tým: Některé spolupracující advokátky nás posílily po plnění mateřských povinností, posílili nás také mladí kolegové se specializací z oblasti finančního práva a pojišťovacího sektoru nebo z oblasti práva korporátního či IT.

2) Změnil se zásadně přístup vůči klientům, práce, nezřídká na hraně, s PR, marketingem a propagací poskytování právních služeb. Setrval se snažíme práci advokáta vidět jako práci lékaře a varietním kouskům na sociálních sítích či v médiích se vyhýbat, nicméně, jak ukazuje všeobecný společenský trend, doba se mění. S tím souvisí i skutečnost, že práce s informacemi a komunikace vůbec se mění i v rámci advokátního stavu. Ačkoliv s praktikami obchodními, pronikajícími stále více, a to ve všech svých podobách, do advokacie, nemusíme vždy souhlasit, je vhodné být připraven na rozličná jednání, která v naší branži v časech „starosvětských“ nebyla mezi kolegy myslitelná.

Ačkoliv forma mohla nabýt praxí nelichotivé obrysy, to je otázka, kterou si bude regulovat trh. Bude

že s tímto bude nutné kalkulovat i v příštím roce – nicméně se na to těšíme a baví nás to. Z pohledu celého trhu věříme, že i v příštím roce budou přetrvávat příznivé ekonomické podmínky a bude ještě více kauz než v roce uplynulém.

3) Přejeme české justici, aby se jí i v příštím roce dařilo naplňovat původní význam tohoto slova. Aby všem, kdo v dnešním nejistém světě hledají spravedlnost, byla oporou, a nikoliv překážkou. Aby stanovená pravidla nebyla pouze změtí nepřehledných statí, ale jasnými mantinely chování vyzrálé společnosti. Aby mohla být nikoliv pouhým nástrojem dosahování osobních zájmů, ale i žebříčkem hodnot, který mohou občané přijmout za vlastní.

Přejeme, aby česká justice byla i v roce 2017 nadále justicí.

záležet především na klientech, na jaké advokáty se budou obracet. V obsahu je možné vidět pozitivní trendy. V tomto směru můžeme mluvit za naše, s námi spolupracující advokátní kanceláře v EU, USA i jinde v zahraničí, se kterými se pravidelně setkáváme v rámci mezinárodní asociace, které jsme členem a na oborových konferencích. Od specializace je nutné přecházet ke vnímání právních otázek v souvislostech, daných praxí. Globalizace obchodních vztahů a prolínání sektorálních právních úprav je patrná nejen v oblasti e-Commerce, médií a průmyslových práv, ale i v jiných oblastech naší specializace. Stále větší důraz se snažíme klást na anticipaci právních otázek v relevantních oblastech činnosti našich klientů. Dlouhodobě stavíme také na spolupráci s akademickou sférou, což nám umožňuje lépe se připravit na očekávanou legislativu například v oblasti autorského práva, ochrany osobních údajů nebo ochrany osobnostních práv na internetu. Spolupráce s odborníky z mimoprávních oblastí nám pak napomáhá držet krok s aktuálními technologickými a obchodními trendy, zajišťovat komplexní řešení pro naše klienty s hlubokým pochopením jejich nových obchodních modelů a otázky právní vidět kontextuálně, což nám umožňuje přicházet s přesnějším nastavením řešení pro konkrétní zadání.

3) Strany sporu, které ctí formální náležitosti podání, kolegy, kteří ctí principy kontinentálního procesního práva, erudované soudce, kteří se nenechají odradit nápadem věci a technickou infrastrukturu, která všem zúčastněným umožní čas a energii soustředit na podstatu sporu.

Nataša Randlová

Randi Partners

1) Naše kancelář a zejména náš soukromý život, který je s kanceláří dlouhodobě pevně spojený, prošly v uplynulém roce vyčerpávajícími změnami, z nichž se postupně, ale přeci, vzpamatováváme. Díky skvělému týmu právníků i neprávníků Randls a s jeho pochopením, profesionalitou a hlavně ohromnou soudržností jsme ale i ty nejtěžší chvíle v letošním roce zvládli a vrátili se vždy zpět na cestu. A co se týče plánů do příštích let – v tomto směru nás rok 2016 naučil, že ačkoli se můžeme snažit plánovat budoucnost sebevíc, život (ten soukromý i ten pracovní) si nakonec půjde tak trochu vlastní cestou. Neznamená to ale, že žádné plány nemáme – ba naopak – jen si je teď ještě necháváme pro sebe a počkáme na vhodný okamžik, kdy je pustíme do světa.

Lukáš Trojan

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

1) Z obchodního hlediska považujeme letošní rok za velice úspěšný, neboť naše advokátní kancelář pokračuje ve stabilním růstu, a to nejenom v rámci souhrnných ekonomických ukazatelů advokátní kanceláře jako celku, ale též v rámci jednotlivých právních specializací, jejichž rozvíjení se dlouhodobě věnujeme. Letošní rok byl pro naši advokátní kancelář úspěšný též z hlediska hladkého dokončení interních organizačních změn v řízení advokátní kanceláře, kdy po předchozím přechodu zakládajícího partnera JUDr. Jana Štovička, Ph.D., z partnerské pozice do pozice off counsel a převzetí jeho partnerské pozice Mgr. Martinem Dolečkem, jakožto novým řídicím partnerem, došlo počátkem roku 2016 ke jmenování dvou nových partnerů, Mgr. Lucie Ježkové a Mgr. Jiří Hrona, a jejich úspěšnému zapojení do řídicích struktur kanceláře.

2) S ohledem na nárůst počtu akvizičních transakcí v letošním roce a přetrvávající optimismus na akvizičním trhu lze předpokládat, že tento růstový trend bude pokračovat i v roce 2017, což s sebou nepochybně přinese další příležitosti nejenom pro naši advokát-

Tomáš Sokol

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

1) Letošní rok, nahlíženo z pohledu naší advokátní kanceláře, nebyl ničím výjimečným, řekl bych, že byl standardní, což je dobré. Aktuálně pracujeme na rozšiřování služeb pro klienty, lepší komunikaci s nimi s využitím elektroniky, rozšířením prezentace naší činnosti na webových stránkách atd. Také se dost intenzivně zabýváme konzultacemi o dopadu novely zákona trestní odpovědnosti právnických osob na některé naše klienty.

2) Advokacie je poměrně konzervativní profesí, tedy žádné dramatické změny neočekávám. Aktuálním problémem v advokacii je využívání IT včetně hranice, k níž

2) Odhadovat trendy a změny do budoucna – zvláště pokud jde o krátkodobý výhled do pouhého jednoho kalendářního roku – je vždy tak trochu sázka do loterie. Loni jsme na tomto místě předpovídali prohlubující se specializaci advokátních kanceláří v konkrétních právních odvětvích. To se podle našeho názoru děje, avšak jde o dlouhodobý proces, který nebude dokončen napřesrok. Takže tato predikce za nás trvá i pro rok 2017 a dále. Žádné turbulentní změny na trhu právnických služeb v ČR jinak neočekáváme.

3) Dávku odvahy měnit zažitá a pohodlná, avšak v dnešní době zcela nevyhovující pravidla, více soudnosti při navrhování změn, které by jakýmkoli způsobem mohly (byť jen hypoteticky) narážet na základní lidská práva a svobody a v neposlední řadě špetku pokory a sebereflexe, která se pomalu vytrácí z celé společnosti, což je naprosto špatně.

ní kancelář, ale i jiné advokátní kanceláře specializující se na oblast fúzí a akvizic.

Pokračování růstu pak očekáváme v roce 2017 též v oblasti nemovitostního trhu, a to i přes obavy o jeho možném přehřívání.

Co se pak týče oblasti trestního práva, jsme přesvědčeni, že stejně jako v letošním roce bude i v roce 2017 docházet k nárůstu poptávky po právních službách souvisejících s problematikou trestní odpovědnosti právnických osob.

Konečně, s ohledem na pomalu se blížící účinnost nového obecného nařízení o ochraně osobních údajů, které nabude účinnosti 25. května 2018, očekáváme značně zvýšenou poptávku našich klientů po právních službách v této oblasti.

3) Vzhledem k řadě podstatných změn v české legislativě a rostoucí odvaze klientů bojovat za svá práva před soudy nebude pro českou justici rok 2017 rokem snadným. Věříme však, že česká justice je na to připravena a svůj úkol dobře zvládne. A stejně jako v loňském roce bych i pro rok 2017 české justici přál, aby měla odvalu a vytrvalost chránit základní hodnoty a pilně právního státu, a to i přes silící snahy tyto hodnoty a pilně omezovat s odkazem na bezpečnostní situaci v Evropě a ve světě.

lze dojít. Například při poskytování právních služeb. Specifikem příštího roku budou volby do orgánů ČAK.

3) Ministra. Míním dobrého ministra, který nebude své jmenování do funkce považovat za oficiální potvrzení vlastní geniality a cosi jako oslavu svého ega. Ale jako službu daňovým poplatníkům. Ministra, který se například nebude oddávat sociálnímu inženýrství a všelijakému postkomunistickému nebo neosocialistickému třeštění, namísto seriózní legislativy, která bude legislativní prostředí vylepšovat, a ne zhoršovat. Navíc ke škodě zmíněných daňových poplatníků. Ministra, který bude mít autoritu v Parlamentu a kterému se nebudou představitelé justice smát za zády.

Petr Novotný

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

1) Letošní rok pro naši kancelář vnímám jako úspěšný. Pokračovali jsme v zabezpečování komplexních právních služeb pro naši standardní klientelu i v poskytování specializovaného právního poradenství, a to nejen v oblasti daňového práva, ale též v dalších právních oborech, např. obchodním právu, pracovním právu nebo právu obchodních společností. Pro oblast daňového práva nám naši zákonodárci přichystali již v letošním roce několik naprostých novinek, za všechny bych jmenoval alespoň kontrolní hlášení, a novinky se chystají i pro rok 2017, kdy by měla být dokončena koncepce nového zákona o daních z příjmů. Ani my, ani naši klienti se tak rozhodně nebudeme nudit.

Jiří Hartmann

**Advokátní kancelář
Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.**

1) Rok 2016 byl pro Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři rokem mimořádných úspěchů, obsadili jsme první místo v kategorii Regionální právnícká firma roku a stali jsme se velmi doporučovanou advokátní kancelář pro trestní a spornou agendu. Je to ocenění naší mnohaleté práce. Jaké plány nás čekají? Je to vysoký akcent na specializaci a kvalitu, zlepšení komunikace s klienty a minimálně obhájení ocenění, které kancelář obdržela v roce 2016.

2) Právní trh v roce 2017 se dále bude ubírat cestou větší specializace, konkurence bude růst a kvalita

Ondřej Peterka

**PETERKA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.**

1) Roky 2015 a 2016 byly pro naši kancelář dalším obdobím růstu. Podařilo se nám dosáhnout zvýšení jak obratu, tak i rozsahu poskytnutých právních služeb, a to nejen v Čechách ale i v ostatních zemích regionu, kde má PETERKA & PARTNERS své kanceláře. K výraznému nárůstu došlo zejména v Polsku a Maďarsku. Čechy a Slovensko pokračovaly v plynulém růstu, pozadu nezůstaly ani kanceláře v Moskvě, Minsku, Kyjevě, Bukurešti a Sofii. Tento růst potvrdilo již v pořadí druhé ocenění

2) Obávám se, že bude pokračovat tendence narušit trh právních služeb jejich poskytováním neadvokátními subjekty. Takové snahy vnímám především jako ohrožení kvality právního poradenství, které ve svých důsledcích nemůže vést ku prospěchu klientů. Pouze advokát, u něhož je zaručena odborná úroveň, neomezená odpovědnost a s tím související povinné pojištění, může poskytnout právní poradenství a neohrozit přítom svého klienta. Otázku financování právních služeb pro nemajetné je přece možné řešit jiným způsobem než vytvářením poradenských tzv. neziskových organizací.

3) České justici bych pro rok 2017 popřál, aby byla spravedlivá, rychlá a účinná.

se bude pravděpodobně zvyšovat. Dojde i k rozšíření poskytování právních služeb po internetu, a to bude nový trend, který můžeme čekat jako výraznou změnu.

Vše se samozřejmě posunuje směrem k elektronické komunikaci a umělé inteligence klepe na právníkovy dveře.

3) České justici do roku 2017 bych popřál mnoho kvalitních zákonů a rychlou činnost justice. Mnoho kvalitních soudců, mnoho kvalitních rozsudků a rychlé rozhodování, ačkoliv mám pochybnost, zda se mi toto přání vyplní.

Justice v roce 2017 bude procházet evolučním procesem, dojde nepochybně ke zkvalitnění rozhodování, přál bych jí odstranění zbytečného formalismu a posun směrem k rozhodování pro lidi, a nikoliv rozhodování pro instituce.

v soutěži Právnícká firma roku, blíže v kategorii Nejlepší česká právnícká firma na mezinárodních trzích.

V roce 2017 bychom se rádi zaměřili na další rozšíření clientského portfolia, navýšení obratu a konsolidaci interních procesů našich poboček v zájmu budování regionální advokátní kanceláře jasně vybočující z dominantní anglosaské konkurence.

2) Stejně jako v roce 2016 neočekáváme v roce 2017 zásadní změny. Předpokládáme další posílení velkých českých národních firem.

3) Elán, kvalitu, rychlost a vyšší příspěvek ze státního rozpočtu.

Jaromír Císař

**CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.,
advokátní kancelář**

1) Letošní rok byl pro kancelář Císař, Češka, Smutný opět velmi úspěšný. Pracovali jsme na několika zásadních transakcích s přesahem mimo tradiční právní disciplíny. Naši kancelář posílila řada zkušených kolegů, například profesor Arsene Verny, expert na evropské právo, který v době přijímání České republiky do EU spoluzodpovídal za zajištění souladu českého práva s právem evropským. Dále jsme prohlubovali své specializace, například v oblasti bankovníctví, energetiky, dopravy či ve-

řejného sektoru. V tomto budeme pokračovat i příští rok.

2) Klienti očekávají komplexnost poskytované služby a skutečnou pomoc, nikoliv jen právní stanovisko. To jistě budou očekávat i v roce 2017 a také v dalších letech. Jsem rád, že si toto uvědomujeme od začátku a chováme se podle toho.

3) České justici přejí především předvídatelnost, důvěryhodnost a stálost. Takovýto stav bude skvělý a žádoucí jak pro justici, tak i pro všechny občany.

Vladimíra Knoblochová

**DBK PARTNERS,
advokátní kancelář, s.r.o.**

1) Letošní rok byl příjemně náročný. Ve velkém přibýlo komplexních transakcí, kde jsme mohli využít to, v čem jsme dobří, a co nás baví, tedy kombinovat právní a ekonomicko-poradenské služby. A myslím, že ten další by mohl být ještě zajímavější.

2) Trendů na českém trhu je víc a nedá se říct, že by šlo o trendy úplně nové, spíše o pokračování již existujících.

Konkurence zvyšuje tlak na rozdělení trhu na ty kanceláře, které konkurují cenou, a na ty, které konkurují spíše standard převyšující přidanou hodnotou. V oblasti odměňování bude podle nás nejspíš i pokračovat trend, kdy klienti chtějí platit spíše za splnění konkrétního úkolu než za odpracované hodiny.

S tím, jak narůstá složitost českého právního systému, je prakticky nemožné být „univerzálem“. To při-

tom platí jak pro právníky jako jednotlivce, tak pro celé kanceláře. Dalším trendem je tedy specializace jednotlivých kanceláří na různé typy práva a v rámci něj jen na poměrně úzké problematiky.

Jeden obecný trend se pak týká asi celé české ekonomiky. S růstem ekonomiky a minimální nezaměstnaností je dost přebraný pracovní trh. Nyní se tedy hodně ukazuje jako výhoda mít dlouhodobě stabilní a loajální tým, kde jsou lidé, jež si kancelář sama pracovním vychovala. A které tam práce baví, což je důležitý a leckde podceňovaný faktor.

3) Aby se jí podařilo o kousek postoupit směrem k (z mého pohledu) optimálnímu stavu. Tím je, že právo odráží vnímání spravedlnosti ve společnosti, je i laikům srozumitelné a je dobře a rychle vymahatelné.

To by bylo moc pěkné. :)

Radan Kubr: „Evropské právo by měl znát každý český právník.“

Advokátní kancelář PRK Partners se právem řadí na špici, mezi ty nejlepší poskytovatele právních služeb u nás. S Radanem Kubrem, jedním ze zakladatelů a partnerů kanceláře, jsme hovořili o tom, jak těžké bylo dostat se na vrchol, jak se na něm udržet, i o tom, jaké pro něj byly začátky v české advokacii. Vystudoval totiž ve Švýcarsku a tamtéž také svoji právnickou kariéru odstartoval.

PRK Partners opakovaně získává prestižní ocenění, například v nejvýznamnější mezinárodní soutěži právnických firem „Chambers Europe Award“, která uděluje uznávaná ratingová společnost Chambers and Partners. A kromě toho také v českých „právnických Oscarech“, tedy v soutěži Právnická firma roku. Letos jste se stali vítězi jedné ze dvou hlavních kategorií. Byli jste vyhodnoceni Právnickou firmou roku pro domácí kancelář. Kromě toho se Vaše kancelář stala vítězem i ve dvou odborných kategoriích – Právo obchodních společností a Bankovníctví a finance. A v dalších pěti kategoriích jste zařazeni mezi velmi doporučované kanceláře. Jak toto ocenění vnímáte?

Takového ocenění si velice vážíme, nikdy ho nebereme jako samozřejmost, jako něco, co tady už bylo a na co bychom měli už jakýsi nárok. Právo se mění, nároky na právní služby se

mění, náš tým se vyvíjí a my víme, že si každé nové prestižní ocenění musíme znovu zasloužit. Jsme prostě profesionálové, pro které jsou kvalita a odborné ocenění jejich služeb ještě důležitější než vydělané peníze. V žádném pří-

padě nemáme zájem o „snadné kšefty“, kde se dají nadělat rychlé peníze například pouhým opisováním nějakých platebních příkazů a vymáháním lichvářských pohledávek od naivních neplatičů.

Jedním z těch specialistů PRK Partners, kteří získávají ocenění, jste i Vy. Publikacemi International Financial Law Review a IFLR Expert Guides, European Legal Experts, The Legal 500 jste doporučován jako přední odborník v oblasti „private equity“, všeobecného obchodního a korporáčního práva (včetně fúzí a akvizic), kapitálových trhů, insolvency a restrukturalizace, soudního řízení, IP, IT a telekomunikací. Co pro Vás znamená takové osobní ocenění?

Největší cenu pro mne má a upřímnou radost

mi znovu a znovu dělá ocenění naší firmy jako celku – především v něm vidím ocenění své práce, protože firmu jsme s Markem Procházkou a Pavlem Randlem zakládali jako mladí kluci už v devadesátých letech, před více než dvaceti roky, doslova z ničeho, „na zelené louce“. A hned jsme byli vystaveni tvrdé konkurenci zkušených světových právních kanceláří, které už na českém trhu byly a viděly v něm „příležitosti století“, a museli jsme se s ní vyrovnat.

S firmou jsem rostl, věnoval jsem jí více času a energie než vlastní rodině, proto k ní mám

i citový vztah. A nevnímám ji jen jako svůj „osobní byznys“, nýbrž jako opravdové partnerství. Pokud jde o mé ocenění v určité oblasti práva, samozřejmě si ho vážím, nejsem však úzce specializovaným právníkem, zabývám se více oblastmi, a proto vím, že v každé z nich se najdou stejně dobří nebo i lepší specialisté. A ocenění mých dlouhodobých kolegů a spolupracovníků je pro mne stejně důležité jako mé vlastní.

Práva jste vystudoval v Ženevě, titul LL.M. evropského práva jste získal na College of Europe v Bruggách. A více než tři roky jste pak ve Švýcarsku pracoval v právní kanceláři Poncet, Warluzel & Associés. Pak jste se vrátil do České republiky. Co Vás k tomuto kroku vedlo?

Nebylo to žádné strategické rozhodnutí ani cílené hledání nových příležitostí, spíše jsem chtěl instinktivně blíže poznat prostředí, kde jsem se narodil, ale nevyrostl, a zkusit, jestli bych tam mohl i já něco užitečného udělat a něčemu novému se naučit. Viděl jsem ty obrovské historické změny, které začaly sametovou revolucí, a bylo nesmírně zajímavé poznat, jakou roli v nich bude hrát právo v situaci, kde likvidace totalitní komunistické vlády probíhala nenásilně, „sametově“, v rámci existujícího práva. Netajím se ovšem tím, že jsem pro to měl vhodný odborný profil i jazykové znalosti, jaké většinou neměli američtí ani jiní cizí právníci, kteří tehdy na českém trhu začínali.

Jak moc jste v té době znal české právní prostředí?

Tuhle otázku bych si dovolil přeformulovat: Přesnější by asi bylo: „Jak jste v té době poznal a zvládal české právní prostředí?“

A jak jste ho tedy zvládal?

Moderní české právo bylo tehdy opravdu v plenkách a jen pomalu a bolestně se zbavovalo dědictví totality. Obchodní právo sestávalo z několika krátkých a většinou málo koncepčně napsaných nebo jen narychlo novelizovaných textů, plných nejasností a nepřesností. V četných textech bylo plno zbytečného balastu. Vcelku to byla právní džungle, kde kdokoliv se solidnější přípravou na západní právnícké fakultě a kvalitní byt poměrně krátkou praktickou zkušeností, což byl můj případ, měl obrovskou výhodu. Bezprostředně po příchodu do Prahy jsem se tak dostal k práci na velmi zajímavých kauzách, například na krachu a nucené správě Banky Bohemia.

Jak moc se švýcarské právo liší od toho našeho? Má nějaká specifika?

Švýcarský právní systém je poměrně dobře vymyšlený a liberální, nezatažuje se žádným zbytečným detailem a slouží mu rozumní a prakticky orientovaní soudci. Mrzí mne, že

Česká republika nečerpala častěji inspiraci ve Švýcarsku a že naopak přebírala některé nepotřebné nebo zbytečně složité úpravy našich rakouských a německých sousedů bez znalosti souvislostí. Zatímco německá dichotomie mezi obchodním a občanským vztahem byla nakonec novým Občanským zákoníkem opuštěna, zbytečný systém obchodních živností prozatím bohužel přetrvává, i když v přijatelnější (několikrát novelizované) podobě. Takových příkladů by se našlo víc. Snaha narychlo a ukvapeně novelizovat nové soukromé právo, ačkoliv zdaleka nebylo dost času na řádné vyhodnocení jeho fungování, dokládá, že se legislativní proces ještě nezbalil všech neduhů.

Dnes tedy znáte dobře české i švýcarské právo, navíc jste odborníkem na evropské právo. Jaké to má výhody?

Dává mi to možnost konfrontovat české řešení s kvalitní zahraniční úpravou a lépe pochopit souvislosti a problémy, které je třeba řešit. Evropské právo by mimochodem měl znát každý český právník, protože zasahuje do mnoha oblastí českého práva a navíc je mu nařazené.

Vaše kancelář má letos za sebou nejen významný mandát. Kterých si ceníte nejvíce a proč?

Tento rok byl na zajímavé mandáty opravdu bohatý, pracovali jsme například na akvizici Pražské teplárenské společnosti Veolia, na restrukuralizaci aktivit společnosti Hewlett-Packard nebo na dosud největším PPP projektu na Slovensku. CET 21 jsme asistovali v boji proti nelegálnímu šíření Novy a dalších televizních kanálů. Teď nás zaměstnává prodej Plzeňského Prazdroje.

Jaký je vlastně Váš přístup ke klientům?

Snažíme se klienta, jeho podnikání a potřeby důvěrně poznat, abychom mu vždy mohli nabídnout to nejlepší a nejpraktičtější řešení. Klienta vnímáme většinou jako dlouhodobého partnera, kterému chceme efektivním způsobem pomáhat, aniž bychom ho zatěžovali zbytečnými podrobnostmi a úvahami, které nejsou pro jeho podnikání podstatné. Zkušenějšího klienta například většinou nezajímají dlouhé právní rozborů prokládané citacemi zákonů a judikatury. Chce konkrétní a jasnou odpověď a radu, která vychází z dobré znalosti právní i obchodní praxe a pomůže mu s rozhodováním. Klienta také důsledně upozorňujeme na rizika, která by mohl přehlédnout nebo podcenit. Takový přístup ke klientovi je náš zásadou.

Kdo je takovým typickým klientem Vaší kanceláře?

Je to větší nadnárodní společnost, která zde přímo nebo prostřednictvím filialky podniká, investuje nebo svá česká aktiva naopak pro-

dává. Takových klientů bylo v poslední době bohužel víc. V posledních letech se také intenzivně zaměřujeme na české klienty, kteří tvoří čím dál tím důležitější a obchodně silnější část zdejší podnikatelské obce. Může se jednat o větší české společnosti, ale i například o „start-up“ v oblasti nových technologií. Zastupujeme například banky, finanční společnosti, průmyslové firmy, developery a mediální společnosti.

Kromě advokátních služeb se ale PRK Partners věnuje i dalším činnostem. Odborníci z Vaší kanceláře přednáší na univerzitách, často například pořádáte různé semináře. Máte již nějaké naplánované na příští rok?

Na únor chystáme seminář o prání špinavých peněz. Naše kancelář se také bude podílet na přípravě konference mezinárodního sdružení nezávislých advokátních kanceláří Lex Mundi, která se již podruhé bude konat v Praze. Jsme výhradním členem tohoto významného uskupení pro Českou republiku – to nám umožňuje pracovat pro naši klientelu celosvětově s pomocí vedoucích advokátních kanceláří v různých jurisdikcích. Snažíme se pružně reagovat na poptávku a vývoj trhu, a proto se teprve ukáže, na jakou tematiku se příští rok zaměříme.

Jaké strategické kroky chystáte?

Dohodli jsme se na spolupráci s významnou advokátní kanceláří specializující se na trestní právo, se kterou budeme mj. nabízet poradenství v oblasti „compliance“, kde vzhledem k sílící regulaci zaznamenáváme rostoucí poptávku. Další oblast, která nabírá na významu, je ICT právo. Proto u nás zrovna nastupuje přední odborník na tuto oblast Zbyněk Loebel.

A pak je tu řada pro bono projektů...

Například dlouhodobě podporujeme Nadaci Terezy Maxové, které poskytujeme kompletní právní servis zdarma. Před týdnem jsme podpořili charitativní aukci Nadace Via, kde jsem sám vydražil tričko Petra Čecha pro svého sedmiletého syna, který miluje fotbal a rád chytá v brance. Jako společensky odpovědná a angažovaná odborná firma vnímáme pro bono projekty nejenom jako morální povinnost, nýbrž i jako zpestření a obohacení našich odborných činností. ●

Autor: Mgr. Dana Jakešová

Foto: Lukáš Bíba

Jiří Stržínek: „Pokud nerozumíte i byznysové stránce, na transakci se to pozná.“

Dentons je největší právní firmou na světě, a to přesto, že vznikla teprve před třemi lety. V letošním roce její česká kancelář vyhrála v soutěži Právnícká firma roku jednu ze dvou hlavních kategorií – Právnícká firma roku pro zahraniční kancelář. A zabodovala i v odborných kategoriích, kde se již posedmé, což je opravdové unikum – stala vítězem kategorie Developerské a nemovitostní projekty. Nejen o práci české pobočky, ale také o aktuálních trendech v nemovitostním právu jsme hovořili s Jiřím Stržínkem, jedním ze dvou partnerů vedoucích realitní praxi Dentons Europe CS LLP.

Jak dlouho v Dentons pracujete?

Do firmy jsem nastoupil v lednu 2004, tehdy to samozřejmě byla ještě kancelář Salans, která později změnila název, respektive Dentons je dnes již v zásadě úplně jiná firma. Ještě předtím jsem delší dobu působil v jiné advokátní kanceláři, ale také v realitním týmu.

Kancelář Dentons v posledních letech zaznamenala velmi rychlý rozvoj, díky němuž se stala největší právní firmou na světě. Jak ho Vy osobně vnímáte?

Globalizaci firmy vnímám jednoznačně pozitivně. Jsme mnohem víc vidět, daří se nám pronikat i do ostatních praxí kromě té naší tradičně silné nemovitostní. Dokonce

se v těchto některých dalších oblastech stáváme lídry. Hodně se tak zaměřujeme třeba na bankovníctví a financování, insolvence, pracovní právo i korporátní nebo trestní právo.

Takže podle Vás se firma vydala správnou cestou...

Přesně tak, vnímám to jako správný směr. Před 5–6 lety byli na trhu kolegové, kteří říkali, že tady skončíme. Dnes už to nikdo neříká a jsme velmi respektováni. To je myslím celkem jasný doklad toho, že globalizace byla tou pravou volbou. Je to lepší pro klienty. Dentons je globální značka a i pro ty opravdu velké klienty jsme partner na jejich úrovni.

Říkal jste, že rozšiřujete své pole působnosti do jiných oborů práva. Znamená to, že klienti od vás očekávají komplexní poradenství?

Určitě. Například naši nemovitostní klienti potřebují běžně dva až tři typy služeb jako je založení zahraničních fondů, základní korporátní poradenství a potom zejména poradenství při vlastních akvizicích nemovitostních projektů a případně další doplňkové služby. Je pro nás velkou výhodou, že máme relativně nově kancelář i v Lucembursku. Díky tomu totiž můžeme poskytovat institucionálním klientům servis od začátku.

Jak jste se vůbec stal právníkem?

Vzal jsem to vylučovací metodou. Řekl jsem si, co bych nechtěl a nemohl dělat – to byly přírodní vědy, matematika a podobně. A zůstaly mi tři obory – žurnalistika, právo a pedagogika. Pak jsem přemýšlel o tom, co mě nejlépe užívá. A tak jsem šel na práva. Dostal jsem se ale i na žurnalistiku. Zajímala mě sportovní žurnalistika a opravdu hodně jsem chtěl být sportovním novinářem. Nakonec jsem ale na žurnalistiku nešel. Obával jsem se, že bych nedokázal skloubit dvě vysoké školy současně, to byla určitě chyba. Rozhodně ale nelituji toho, že jsem se stal právníkem. Myslím, že když jde člověk věcem trochu naproti, tak si to správně povolání vždy najde nebo ono jeho (smích).

Proč zrovna advokacie, proč ne třeba jiná právní praxe?

V Čechách moc jiných možností nemáte. Soudcem jsem být nechtěl. Dostat se na nějakou interní pozici ve firmě je pro mladého člověka po škole a bez kontaktů je těžké. Šel jsem tedy do advokacie. Lákal mě především to dravé prostředí, kde se něco buduje. A také jsem byl velký fanoušek Johna Grishama a představoval si, že také jednou budu jako jeho románový hrdinové (smích).

Celkem kategoricky jste řekl, že soudcem jste být nechtěl. Proč?

Nemyslím si, že je dobré, když u nás právníci odchází na soudy v poměrně mladém věku, krátce po škole. Za lepší považuji systém, který mají v USA a v jiných zemích, kde se soudci stávají ti nejspokojenější právníci a advokáti. Tito lidé už znají praxi. Moc dobře vědí, jaké to je být na druhé straně stolu. A to je pak to rozhodování úplně jiné. Takže proto jsem o této pozici nikdy vážně neuvažoval a upřímně, v rámci našeho soudního prostředí bych měl se svou náturou asi celkem velké potíže...

Podle mezinárodní nezávislé hodnotící publikace Chambers Europe jste jeden z nejlepších právníků v oblasti nemovitostního práva. Jak jste se dostal k téhle specializaci a co Vás na ní baví?

Bylo to asi úplně náhodou. Šel jsem na pohovor k Evanu Lazarovi, který už tehdy byl jednoznačným „guru“ přes nemovitosti, a automaticky jsem se připojil do nemovitostní praxe. A už jsem u toho zůstal. I když mě z toho pohovoru tenkrát vlastně vyhodil (smích).

Jak to?

No, zavolali mi asi kolem sedmé hodiny večer, jestli bych mohl přijít na pohovor. Já jsem právě sledoval zápas mistrovství světa ve fotbale ve Francii (byl to rok 1998) a moc se mi nechtělo. Ale nějak jsem tušil, že dostanu pouze jednu šanci. Problém byl, že jsem u sebe neměl žádný oblek, takže jsem dorazil v kožené bundě, džínách, botách typu aligátor a v uchu jsem v tu dobu dokonce nosil náušnici. Na to mi Evan řekl: "We will hire you but go home and next time you come back, dress like a lawyer" Tak jsem jen polknul a poslechl ho (smích).

Co Vás na nemovitostním právu nejvíce baví?

Je to něco hmatatelného. Ne jako třeba IT, které vnímám spíš abstraktně, a to mě netáhne. Nemovitosti mě naplňují, asi i proto, že je tam také trocha byznysu. Navíc po čase, když si vybudujete jméno, je už dost těžké změnit obor jen tak na zkoušku. A klienti v nemovitostech jsou většinou příjemní a zábavní lidé a já k životu a práci zábavu potřebuji.

Zmínil jste, že to je i trochu o tom byznysu... Jak hluboce musíte proniknout do velkých projektů?

Když se v realitách pohybujete nějakou dobu, zjistíte, že se životní běh realitních projektů stále opakuje. Občas se objeví nový element, ale jinak jde především o nějaký příjem dané nemovitosti z nájmu. Po právní stránce pak řešíme vlastnictví, vztahy a nájmy. Takže musíte rozumět tomu, co je pro investora podstatné, co od projektu očekává a kde je příjmová stránka projektu. Pokud člověk nerozumí byznysové stránce, samozřejmě se to na transakci pozná. A klient to také velmi rychle pozná.

To se ale člověk asi hned nenaučí...

Samozřejmě to chce na začátku nějaký čas. Já jsem začínal úplně, jak se říká, „od píky“. První rok jsem dostal na stůl hromadu papírů, smlouvy, stanoviska, mapy, výpisy, a to vše jsem měl nějak roztřídit, aby se v tom právníci vyznali. A abych vůbec věděl jak, musel jsem pochopit, co děláme, co je to za dokumenty, co je podstatné, a co ne. Pak jsem se dostal k drobným právním věcem, později k těm větším, jako jsou třeba nájmy. A teprve po čase přišly na řadu akvizice. Myslím si, že to je správný postup, vyzkoušet si všechno a až pak začít dělat akvizice. Opačně to myslím nejde. Můžete být skvělý M&A

právník, ale musíte o nemovitostech něco vědět, jinak máte handicap.

Jak velký tým na nemovitosti má v současnosti Dentons v České republice?

Náš nemovitostní tým má cca 20 právníků, kteří se věnují nemovitostem takřka výhradně.

Pokud se nemylim tak nemovitostní právo je stěžejní pro Dentons celosvětově. Jsou nějaké trendy, které by se daly označit za globální? A projevují se i u nás?

Ano, hodně muziky za málo peněz (smích). Ne, vážně, transakce jsou čím dál sofistikovanější, klienti také a obecně je čím dál menší prostor na jakékoli zaváhání. Ale to je asi ve všech oborech.

Má české prostředí nějaká specifika, na která je třeba brát ohled?

Je to určitě vlastnictví nemovitosti. U nás je totiž – na rozdíl od jiných zemí – zápis v katastru nemovitostí primárně evidenčním údajem. Negarantuje to, že jste opravdu vlastníkem. To je svým způsobem specifické, ale nejsme úplná výjimka, stejný problém se vyskytuje i v jiných zemích. Například v Rumunsku se stále řeší restituce, to už u nás máme za sebou. Zbytek je pak velmi podobný.

Pokud by nastal problém v oblasti vlastnictví, jaké mají klienti možnosti obrany?

My to řešíme pomocí title insurance, tedy pojištěním vlastnictví. To je institut, který je na českém trhu skoro patnáct let. Jsem rád, že naše kancelář byla u vyjednávání první transakce, kterou společnost Stewart Title vstoupila na trh České republiky. Sjednávali jsme tehdy pojištění pro akvizice amerického realitního fondu Heitman. Od té doby se toto pojištění hodně rozšířilo a dnes je to běžný institut. Samozřejmě to ale není všelék. Některé oblasti nejsou pokryté ani tímto pojištěním.

Setkal jste se v praxi s tím, že by klient využil toto pojištění, tj. že by mu pojišťovna opravdu poskytla plnění?

Ano, byli jsme u takové situace. Slychám často názor: „A funguje to vůbec? Kdo to kdy viděl v praxi?“. My jsme u uplatnění nároků z title insurance byli.

Když už jsme u toho nebezpečí, jsou tady ještě nějaká další rizika kromě těch vyplývajících z vlastnictví?

Jistě, jsou tu i další rizika. Například u nás se především z daňových důvodů transakce dějí formou akvizic společností, a ne formou akvizic nemovitosti. Proto je právní prověrka smluvních vztahů společnosti stěžejní. Další problematickou oblastí jsou autorská práva architektů a související licence. Tedy, jestli

vlastník může měnit stavbu bez souhlasu architekta, nebo jeho souhlas potřebuje, a za jakých podmínek. To jsou body, které se objeví téměř vždy a je potřeba je řešit.

O čem dnes vlastně nemovitostní právo nejvíc je, u nás i globálně?

Všichni víme, že u nás jsou velké problémy s povolováním staveb, které trvá příliš dlouho. V Praze nemáme územní plán, nový se tvoří jen pomalu, Praha tak nemá vizi, kdy a jak stavět. To je opravdu velmi náročné a obdivuji developery, že se do projektů pouštějí, protože překážky jim stojí v cestě ze všech stran.

Samotný obchod funguje relativně dobře. Když se podíváte na počet transakcí za rok, je to obrovské číslo. I advokátní kanceláře, které se na reality nespécializují, aspoň jednu-dvě transakce dělaly.

Je to srovnatelné se stavem před krizí?

Ano, řekl bych, že už je to rozhodně srovnatelné s rokem 2006, 2007. Uvidíme, jak dlouho to bude pokračovat.

Máte odhad na příští rok?

Máme mandáty, o kterých víme, že budou pokračovat i v příštím roce. Pokud by přišla nějaká krize, nebude to tak drastické jako minule. Myslím, že banky a i lidé obecně se poučili. Nebyl by to tedy takový pád dolů. Alespoň to je můj názor.

Kdo je takovým vaším typickým klientem?

Jsou to developeři, dále institucionální investoři – velké banky, nemovitostní fondy, které mají většinou kanceláře v Londýně a mají lucemburskou nebo holandskou strukturu.

Jste specialista především na akvizice a prodeje nemovitostních projektů. Jak se tato oblast vyvíjí? A co se na tom změnilo?

Řekl bych, že vývoj se děje v určitých křivkách. Byla období, kdy se kladl důraz především na rychlost transakcí. Byli jste strašně pod tlakem, měli jste na všechno jeden, dva měsíce. Dalo se to zvládnout, ale bylo to hrozné tempo.

Nyní už jsou klienti obezřetnější, raději si počkají a transakci udělají pořádně. Není takový tlak na to, dokončit vše co nejrychleji, přednost dostává kvalita.

Byly také doby, kdy se transakce dělaly více na úrovni equity, málo se využívalo bankovní financování, protože nebylo k dispozici, nebo jen do určité míry. Dnes už to není problém, po této stránce se to vrátilo do „nemovitostního normálu“, tj. stavět za cizí (smích). Posledních 5–6 let se mnohem víc používá warranty nebo title insurance. Tato pojištění hodně využívají například fondy, které mají jasně daný čas existence, aby zajistily hladký průběh svých obchodů a svou následnou likvidaci.

S oblastí real estate úzce souvisí také financování, jak jste ostatně už sám naznačil v odpovědi na předchozí otázku. Jaké jsou trendy v tomto směru?

Jak jsem již zmínil, máte dvě základní možnosti, buď financování z vlastního kapitálu, nebo z bankovních úvěrů. Další možnosti, jako je například mezzaninové financování, se využívají málo. Ale tento trend už se pomalu mění a kombinaci bankovního a nebankovního věřitele vidíme častěji. Pak ještě existuje financování dluhopisy, ale to také není tak časté.

Řešíte situace jen z pohledu klienta nebo i s bankovními domy?

Naše poradenství jde oběma směry. Jako nemovitostní praxe se soustředíme primárně na nemovitostní klienty a samozřejmě jim poskytujeme i finanční poradenství. Máme ale i pracovní skupinu pro bankovní a financování, která úzce spolupracuje s bankami. To je podle mého názoru dobré rozložení. Není úplně ideální zaměřovat se jen na jednu stranu transakcí. Já osobně jsem aktivní v obou těchto skupinách.

Jak dlouhou trvá udělat akvizici nebo prodej velkého nemovitostního projektu?

Běžná transakce o velikosti cca 50 milionů eur trvá průměrně asi tři měsíce. Větší transakce může být i komplikovanější. Neznamená to ale nutně, že na větší transakci je potřeba delší doba. Většinou to tak je, ale není tam rovnítko. Když obě strany vědí, co chtějí, a mají průběžné právníky s komerčním citem, může jít vše velmi rychle. Pokud ale jedna ze stran komplikovaně hledá všechny alternativy a řeší, co všechno by se mohlo stát, můžete i koupit menšího projektu dělat třeba půl roku.

Po završení transakce Vaše práce končí, nebo někdy pokračuje dále?

Po koupi je potřeba vyřešit nájemní vztahy, obnovovat je a také se o samotnou nemovitost stále starat. Na spoustě projektů proto dále pokračujeme v rámci právního poradenství při asset managementu. Samozřejmě na tuto práci má klient daleko menší rozpočet, navíc ji dělají i další kanceláře, které by si na samotnou akvizici nebo prodej projektu netroufily či na ni nemají kapacitu. Někde tedy zůstáváme, a někde ne. Z našeho pohledu je stěžejní práce na akvizicích a prodejkách, ale věnujeme se i právnímu poradenství při asset managementu. Už proto, že mladší advokáti se na tom velmi dobře učí. A hodí se to i pro případ, kdyby znovu přišla doba, kdy akvizic a prodejků bude méně.

Těch významných mandátů má Dentons na kontě hodně. Můžete uvést příklady?

Určitě bych uvedl prodej kancelářského komplexu The Park na pražském Chodově, při

němž jsme zastupovali prodávající Starwood Capital. To byl velký projekt, z hlediska objemu dokonce největší v České republice v roce 2016. Pracujeme na prodeji Florentina, dělali jsme na akvizici obchodních center Harfa, Forum Liberec. V současné době naše kancelář pracuje asi na cca 20 nemovitostních transakcích. Doufáme, že do konce roku uzavřeme ještě alespoň tři akvizice.

Kterých z těch mandátů si považujete nejvíce vy a proč?

Vyždvihl bych prodej Florentina. To byla transakce významná z pohledu kanceláře. Penta si spoustu věcí řeší interně, ale na této transakci chtěli mít nejlepší nemovitostní právníky. O zakázku soutěžily tři top kanceláře v Praze. Jsem rád, že si vybrali právě nás. Pro mě osobně je tím opravdu „Top“ dealem již zmíněný prodej komplexu The Park. Tenhle projekt mě provází celou kariéru. Ještě před příchodem do Dentons (tehdy Salans) jsem na něm začal pracovat, ještě ve fázi developmentu. Pak jsem byl u jeho prodeje německému fondu Degi a rakouskému Signa. V roce 2013 se k nám projekt zase vrátil, když jsme jej kupovali právě pro Starwood Capital. A nyní jsme jej opět prodávali, tentokrát německému fondu DEKA. Takže zase za tři roky (smích).

Co v Dentons očekáváte od příštího roku?

Já doufám, že budeme pokračovat tak, jak máme „nakročeno“ letos. Pro mě je stěžejní udržet stávající tempo a objem práce, který letos máme. Každý rok si říkám, že příští rok nic nebude, že už se všechno prodalo. Ale projektů je hodně a investiční cyklus se krátí. Bývalo to pět let, ale pomalu se zkracuje na dva až tři roky. Chtěli bychom dál pokračovat i v oblasti právního poradenství při developmentu. Z objemových důvodů se tomu nemůžeme tolik věnovat, ale chtěli bychom pro klienty být těmi, kteří jim pomůžou i v počáteční fázi projektu. Chceme více proniknout do povolovací fáze projektů.

Je něco, čeho byste chtěl ještě dosáhnout Vy sám?

Pro mě je důležité udržet si náš vysoký standard. Čímž nechci říct, že bych už neměl žádné osobní ambice. Ale za těch dvacet let si naše nemovitostní skupina vybudovala jméno a pro mě je důležité si toto jméno nijak nezkažit nějakým pochybením. Beru to opravdu tak, že my v tomto oboru práva nastavujeme laťku. A to je velký závazek. A pak bych se chtěl mnohem víc usmívat a méně se nechat vytáčet svými dvěma dcerami, to bych udělal určitě velkou radost manželce (smích).

Dravé prostředí, spousta práce, to musí být hodně náročné...

Není to tak zlé, jak by se mohlo zdát. Já sice na jednu stranu na práci nadávám, ale na dru-

hou stranu nejsem typ, který by bez ní dokázal být. Což mně někdy trochu vyčítají doma. Pořád si ale myslím, že to jde zvládnout. Mám skvělý tým lidí, o které se můžu opírat. Když máte takové zázemí, je to samozřejmě o to jednodušší. Kdyby nás bylo málo a člověk by si musel všechno dělat sám, bylo by to na nervy (směje se). To by asi nešlo vydržet. Díky tomu, že máme velký a zkušený nemovitostní tým, vím už ve chvíli, kdy dostaneme nějaký projekt, kdo z kolegů by na něm mohl dělat. A vím, že se na něj mohu plně spolehnout. Pak se mohu soustředit na něco jiného. Tohle schéma mě baví a funguje to. Doufám, že to pár let vydrží.

A pokud přece relaxujete?

To se pak rozhodně věnuji sportu. Dřív to bývalo s větší intenzitou – fotbal, tenis, hokej... Teď už mám dvě děti, tak je to jiné. Rád se vracím ke sportovní žurnalistice, aktivně sleduji sportovní dění, ten koníček mi zůstal. A jinak patří můj volný čas rodině. Jsem rodinný tip, takže pokud mám volno, trávím ho moc rád s rodinou. ●

Autor: Mgr. Dana Jakešová

Foto: Jan Kolman

Ljubomír Drápal:

„Ke složitým
případům by
se soudci měli
propracovávat
postupně.“

Má za sebou 20 let práce u Nejvyššího soudu v Brně. Od února však bude mít nové působiště, a to jako předseda Krajského soudu Praha. Řeč je o **JUDr. Ljubomíru Drápalovi**, který práci soudce zasvětil celou svoji profesní kariéru. V rozhovoru mluví o tom, jak si stojí české soudnictví, kde jsou jeho mezery i o změnách v legislativě a jejich dopadech do praxe.

V soudnictví se pohybujete celou svoji kariéru. Jak se za tu dobu změnilo?

Změnilo se k nepoznání. Přibýlo obchodní soudnictví, správní soudnictví, exekuce jsou úplně o něčem jiném. Jediné, co zůstalo stejné, je vykazování výsledků práce soudce a „pracovní“ oděv soudce („talár“). Od 50. let se vykazování výsledků soudcovské práce zásadně nezměnilo a jeho způsob do jisté míry negativně ovlivňuje výkon soudnictví. A co se ještě také nezměnilo, to je pohled společnosti na soudce. Málodky se jim dostane uznání za jejich obtížnou a nepopulární práci. Jinak je tomu ale u odměňování za práci. Z jedné z nejhůře placených profesí se po roce 1989 stala jedna z nejlépe placených právnických profesí.

Jak vidíte současný stav českého soudnictví? Co byste vyzdvihнул, a kde jsou naopak ještě mezery?

Největším problémem je podle mého názoru kvalita rozhodovací činnosti na civilních („netrestních“) úsecích. Je to dáno řadou objektivních i subjektivních příčin. Subjektivní příčinou je to, že soudcům jsou přidělovány od počátku výkonu funkce složité případy, ačkoliv jsou – obecně vzato – na výkon soudcovské činnosti ještě málo připraveni. Objektivní příčiny spočívají zejména v tom, že soudci na „netrestních“ úsecích rozhodují spory a jiné právní věci bez možnosti potřebné specializace na jednotlivé druhy věcí. Není v možnostech soudce (a ani v „lidských silách“), aby se soudce vyznal ve všech oborech civilního práva a aby v nich mohl s potřebnou znalostí právní problematiky rozhodovat spory.

Myslíte si tedy, že by se soudci měli specializovat?

Ano, určitě. Měly by být založeny specializace soudců podle všech významných soudních agend. Například, bude-li soudce rozhodovat 15 pracovních sporů ročně, ani se mu – s ohledem na jeho pracovní vytížení a očekávané výsledky jeho práce – prostě „nevyplatí“ kvůli tomu se podrobně naučit pracovní právo. Současně ale bez důkladných znalostí pracovního práva nemůže spor dobře rozsoudit. Myslím si, že je to hlavní limit kvality našeho soudnictví.

Měli by mít soudci podle Vás také nějakou jinou praxi, než jen ze soudnictví?

Soudci by měli mít lepší (důkladnější) přípravu a na začátku své soudní kariéry by neměli dostávat ty nejsložitější případy. Výkon soudnictví je jako každé jiné „řemeslo“, musíte umět základy jako předpoklad k plnění náročnějších úkolů. Soudci by se měli postupně propracovávat k těm složitějším případům, což ale současná pravidla rozvrhu práce v zásadě neumožňují.

Kvalita soudnictví určitě do značné míry stojí na kvalitě lidí. Jak si na tom české soudnictví stojí?

Tak jako každá jiná právní oblast v Česku. Soudci jsou stejní lidé, ze stejných škol a mají v zásadě stejnou přípravu na svoje povolání jako ti, co vykonávají jiná právníká povolání. V průměru se soudci co do svého odborného vzdělání od ostatních právnických profesí neliší. Nicméně, je pravda, že komerční sféra absorbuje ty nejlepší právníky, protože jim může dát lepší podmínky, takže k soudům nutně nenastupují ti nejlepší absolventi. O to víc by byl potřeba nový a účinnější systém rezortního vzdělávání.

Existuje nějaké celoživotní vzdělávání soudců? Musíte na sobě pracovat v průběhu kariéry, nebo je to na každém soudci?

Vzdělávání soudců je dnes čistě individuální věc každého soudce. Je dost soudců, kteří se účastní vzdělávacích akcí, ale je i velké množství soudců, kteří se žádného vzdělávání nezúčastňují a ani se ho zúčastňovat nechťejí. Když byla před léty zakládána Justiční akademie, uvažovalo se o systému celoživotního vzdělávání soudců. Nakonec z toho nic nevyšlo a tato situace přetrvává dodnes.

Protikorupční skupina Rady Evropy (GRECO) na začátku listopadu vyzvala Českou republiku, aby posílila prevenci korupce mezi zákonodárci, soudci a státními zástupci. Pracovat by Česká republika podle skupiny Rady Evropy měla také na pravidlech náboru a kariérního postupu soudců. GRECO také doporučuje, aby

parlament, soudy a státní zastupitelství přijaly etické kodexy, které by poskytlý návod na to, jak se chovat v případě konfliktu zájmů. Doplnit by je pak měla i praktická opatření jako školení či poradenství. Česko by mělo do konce ledna 2018 podat skupině GRECO zprávu, která bude obsahovat seznam opatření přijatých v reakci na aktuální zprávu. Myslíte si, že je ta situace tak špatná?

To si netroufám posoudit. S korupcí u soudců to je jako v každém jiném povolání, všude jsou nějací lidé, kteří se nechají uplácat. Vždy to záleží na jednotlivci, zda na to přistoupí nebo ne. Ve vztahu k soudcům situace nikdy nebyla tak špatná, jak si lidé myslí. Já sám jsem se s pokusem o korupci setkal naposledy v minulém režimu na počátku mé kariéry, pak již nikdy. Víte, když člověk „nebere“, tak se to o něm ví, a pak už se mu úplatky ani nenabízejí. A když „bere“, tak se to také ví, nedá se to utajit. Pak je tu ještě „vybírání na soudce“.

Což znamená?

Jsou zástupci klientů, kteří řeknou klientovi něco ve smyslu: „toho soudce znám, já to zařídím, dejte mi pro něj 20 tisíc“. Když mu klient ty peníze dá, tak je zástupce nikomu nepředá a počká si, jak věc dopadne. Když spor vyhraje, tváří se, jako že to zařídil. Když ne, tak peníze vrátí. Klient pak dospěje k závěru, že si to uplatil, a když prohraje, tak si to uplatila protistrana. Také proto je zde představa o úplatnosti soudců. Těch zástupců, kteří se takto obohacují ve jméno „úplatnosti soudců“, není zas tak málo.

Jakým způsobem by se dala snížit korupce u soudců, pokud tedy Česká republika má povinnost vymyslet nějaká pravidla?

Všechna protikorupční opatření jsou vždy předurčena tím, zda tu je člověk, který se nechá uplatit, a člověk, který upláci. Pokud takoví lidé jsou, tak žádná omezení a zákony ani různá opatření tomu nemohou zcela zabránit a ani to výrazně ztížit. Ten kdo hledá, cestičku vždy najde. Jediné účinné řešení, které já vidím, je nastavit tak dusnou atmosféru, že, pokud se něco takového prokáže, tak by ten člověk měl být

hodně tvrdě a nekompromisně potrestán. Vymyslet nějaká preventivní opatření, to mi připomíná vyzbrojování lodí v minulosti. Vymyslí se dělo, které prorazí 30centimetrový pancíř, tak se udělá pancíř 40centimetrový, pak se vyrobí dělo, které prorazí pancíř 40centimetrový, a tak pořád dokola.

Jaké mohou být postihy soudců, pokud by se prokázala korupce?

Postih za korupci spočívá samozřejmě vždy ve ztrátě funkce a trestním postihu. Přitom ztráta funkce musí být „doživotní“. Z hlediska odhalování korupce v soudnictví je zvláštní, že případy, které vyšly najevo, se týkaly takových záležitostí, které vlastně ani za „uplácení“ příliš nestály; bylo to například v souvislosti s osvojení dítěte, vrácení řidičského průkazu, dříve obchodního rejstříku apod. Že by vyšlo najevo ovlivňování kauzy, v níž šlo o miliardy, to se, pokud vím, v dohledné době nikdy nestalo, resp. se nikdy nic takového neprokázalo.

Jaké kvality a předpoklady by měl mít dobrý soudce?

Možná to každý tak nechápe, ale já si myslím, že soudcovská práce je odborná práce a soudce by měl být velmi dobrý právník, vzdělaný prakticky i teoreticky. To ostatně platí u každé profese. Soudce navíc musí být nezávislý. A nezávislý může být jen ten soudce, který něco umí. Nezávislý není ten, kdo kvůli každému případu musí studovat příručky, nebo se ptát kolegů. Soudce musí být vzdělaný a za tím účelem je potřeba, aby se celoživotně vzdělával. Naše právo se mění překotně, když je nějaká kolegyně na dvou mateřských dovolených, tak se po návratu do práce vlastně musí právo učit znovu. Kromě nezávislosti jsou pro soudce významné jeho osobní kvality. Ty nejdou předem poznat a na ně neexistují žádné zkoušky, tedy pokud pomíneme protikorupční opatření podle filmu Jáchyme, hoď ho do stroje.

Párkrát jsem v souvislosti s tématem spravedlnosti slyšela větu, že k soudu se nechodí pro spravedlnost, ale pro rozsudek. Co si o tom myslíte?

Tímto pořekadlem se zpravidla vyjadřuje to, že v řízení před soudem se nemusí podařit zjistit, jak se to ve skutečnosti odehrálo. U soudu platí procesní pravda, tedy to, co se dokazováním prokázalo. Dokazování probíhá „skrze lidi“ a už z toho je jasné, že soud se nedozví vždy celou pravdu a někdy se dozví i „nepravdu“. Jako například tehdy, když 15 svědků vypovídá lživě a soudce jim uvěří, protože není „vševědoucí“ a nepozná to. Pak soud nerozhoduje na základě toho, jak se to skutečně odehrálo, ale podle toho, co se dokázalo. Protože zdrojem rozhodování u soudu je tato „procesní pravda“, nemusí být soudní rozhodnutí vždy také spravedlivé. Ten, kdo poukazuje na tuto nespravedlnost,

by měl „poděkovat“ těm, co proti němu křivě svědčili, a nikoliv obviňovat z nespravedlnosti soudce.

Jedním z přetrvávajících problémů českého soudnictví je stav procesních předpisů. Novela občanského soudního řádu je sice v legislativním procesu. V listopadu ji ale vláda opět odložila. Jak návrh působí na Vás?

Myšlím, že mohu konstatovat, že asi v posledních 10 letech dochází spíše k devastaci civilního procesu, a že proto dochází k jeho soustavnému zhoršování, a to až na úroveň takovou, že podle předepsaných pravidel prakticky nelze postupovat. Některé novely reagují na aktuální politickou objednávku, která se smyslem a účelem civilního procesu nemá nic společného. Třeba v roce 2010 byla přijata tzv. úsporná novela, která měla za cíl uspořít peníze ze státního rozpočtu, řešení, která přijala, dodnes činí v civilním procesu zásadní problémy. Koncepční změny přinesla prakticky jen novela z roku 2009, ta ovšem způsob projednávání věcí spíše zhoršila, než zlepšila. Civilní proces čeká na reformu více než 15 let, dosud marně.

Novela občanského soudního řádu, která se nyní připravuje, zcela zapadá do popisovaného rámce. Jsou tam některá dílčí vylepšení, odstraní se pár problémů, pár se jich zase přidělá, takže celkový efekt je sporný. Občanský soudní řád byl od roku 2001 novelizován téměř stokrát, takže si můžete představit, jak to asi vypadá.

Jedním z diskutovaných bodů je změna pravidel pro dovolání, a to s odvoláním na přetíženost Nejvyššího soudu. V čem je zádrhel? Proč je Nejvyšší soud tak přetížený?

Já si nemyslím, že by Nejvyšší soud byl agendou civilních dovolání přetížený. Samozřejmě má velké množství kauz, možná větší množství než mívají nejvyšší soudy v zahraničí. Ale musíme brát v potaz kvalitu právního řádu, protože na Nejvyšší soud se obrací účastníci, kteří se domáhají řešení právních otázek, jež doposud nebyly judikovány. V překotně se měnícím právním řádu narážíme pořád na problémy. Než se něco vyjudikuje, tak se norma změní, a může se to judikovat znovu. Dá se říct, že kauz, které řeší Nejvyšší soud, je hodně, ale u právního řádu s tolika problémy by jich mohlo být i více. Přijme-li parlament tak málo kvalitní zákon, jako je nový občanský zákoník, pak je třeba počítat také s tím, že judikatorních řešení vznikajících problémů bude mnoho a že to bude trvat určitý čas; pak mělo být veřejnosti v souvislosti s přijetím Občanského zákoníku sděleno i to, že se tím nutně prodlouží délka řízení před Nejvyšším soudem. Máme tu vlastně na výběr; omezit rozsah věcí, kterými se bude Nejvyšší soud zabývat, a pak řada věcí určitého druhu půjde „mimo“ Nejvyšší soud a judikatorně budou řešeny krajskými soudy, vrchními

soudy nebo Ústavním soudem, nebo se Nejvyšší soud bude zabývat širším okruhem věcí a řízení nutně bude trvat déle. Jde tu tedy o „úhel pohledu“; zda Nejvyšší soud bude vskutku svým rozhodováním vytvářet judikaturu soudů a dbát o sjednocování rozhodovací činnosti soudů nebo zda bude místo toho stranám „vysvětlovat“, že se věci nesmí zabývat a jejich dovolání odmitat. Ten, kdo nepokládá Nejvyšší soud za takový soud, který vytváří judikaturu soudů, dnes hovoří o jeho přetíženosti.

Takže současný návrh novely v některých případech znemožní dovolání k Nejvyššímu soudu?

Návrh v řadě případů činí dosud přípustná dovolání nepřipustnými, což Nejvyššímu soudu zabránilo se vyjádřit k nastolenému právnímu problému. Na druhou stranu je zřejmé, že strany stejně budou dovolání podávat – navržená změna pak umožní Nejvyššímu soudu problém neřešit, neboť musí dovolání odmítnout, i když vskutku šlo o problém, který by bylo žádoucí vyřešit. Místo řešení problému bude Nejvyšší soud stranám „vysvětlovat“, proč se jejich problémem nemůže zabývat.

A kam by se tedy s problémy, kde by nebylo přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu, mohli lidé obrátit?

Není-li dovolání k Nejvyššímu soudu přípustné, je tu k dispozici ústavní stížnost k Ústavnímu soudu. Ten formální omezení své rozhodovací činnosti – na rozdíl od Nejvyššího soudu – nemá a meritorně může prakticky rozhodnout každou věcí. A přitom netrvá, že by byl přetížen. A to má 15 soudců včetně předsedy, zatímco u Nejvyššího soudu působí téměř 70 soudců.

Podle novely by se měl změnit také způsob rozdělování kauz soudcům. Proč?

Sám tomu moc nerozumím, proč by se měl stávající systém nahradit tzv. losovacím systémem. Ale zdůvodňováno je to jako protikorupční opatření. Když nebudou předem daná pravidla a soudce se vybere náhodně losem, tak by to mělo zabránit korupci nebo ji ztížit. Mezi soudci se zmiňují i jiné důvody.

Nový občanský zákoník platí od roku 2014 a už se měl výrazně měnit. Nakonec byla jen technická novela. Co se změnilo, proč se k té velké novele nepřistoupilo?

Už před svým přijetím byl nový Občanský zákoník kritizován, uvažovalo se o odkladu jeho účinnosti a nešlo se říct, že by výtky na jeho adresu nebyly nedůvodné. V té době se ministerstvo spravedlnosti rozhodlo k rozsáhlejší novelizaci a začalo pracovat na konkrétních návrzích. Já jsem byl tehdy osloven s několika dalšími kolegy, abychom jejich návrhy posoudili. Od větší novelizace občanského zákoníku se nakonec ustoupilo, zřejmě k ní nebyl dostatek opravdové vůle.

Nový občanský zákoník tedy platí již tři roky jen s drobnými technickými změnami. Od advokátů jsem slyšela, že přinesl výkladové problémy, že se snížila předvídatelnost práva, chybí dostatečná judikatura. Jak to vidíte Vy, je už o co se opřít?

Občanský zákoník platí ne „již“ ale „teprve“ tři roky. Na to, aby k němu vznikla judikatura, je to málo času. Vzpomínám si na to, když byl u nás v devadesátých letech na návštěvě jeden prezident apelačního soudu z Francie. Ptali jsme se ho, jak řeší určitou problematiku. A víte, co nám řekl? Ten zákon, na který se ptáme, byl přijat teprve v roce 1970 a je to moc krátký čas, aby takový problém byl judikaturou vyřešen. U nás očekáváme, že problém judikatura vyřeší okamžitě, což ale není možné. Posuzované právní jednání musí vzniknout nejdříve v roce 2014, pak z něho musí vzniknout spor, pak se jím budou zabývat soudy prvního a druhého stupně a teprve poté na základě podaného dovolání Nejvyšší soud. To se za tři roky nedá stihnout. Nejvyšší soud nyní řeší věci posuzované podle „starého“ práva a k novému občanskému zákoníku se zatím dostává jen ojedinelé.

Vaším hlavním zaměřením je pracovní právo. S jakými typy sporů se na poli pracovního práva nejčastěji setkáváte?

Je to pořád stejné. Řešíme zejména spory o neplatnost rozvázání pracovního poměru, mzdové spory a spory o náhradu škody.

Evropská unie kritizuje nerovnost platů mužů a žen u nás. Je to něco, o co se u nás lidé soudí?

Nerovnost odměňování u nás skutečně existuje, a nejen mezi muži a ženami, ale i mezi skupinami mužů a žen. Pro odměňování často bývají důležité sympatie či antipatie nadřízených. Registrujeme nerovnost v odměňování velmi často, ale zaměstnanci jsou na to zřejmě tak „zvyklí“, že se o ní soudí málokdy.

Co jiné oblasti diskriminace v rámci pracovních poměrů, jsou předmětem soudních sporů?

Ano jsou, a to zejména diskriminace u přijímání do zaměstnání. Ale nejde o nějaký masový jev, jde spíše o ojedinelé případy.

Snaží se dnes zaměstnanci hájit svá práva soudní cestou více než dříve?

Nesnaží, spíše naopak, význam tu má také to, že novelizace občanského soudního řádu zpřísnila kritéria pro přiznání osvobození od soudních poplatků, takže většina nízkopříjmových zaměstnanců na osvobození nedosáhne. Soudní poplatky z žaloby činí nejméně 1 000 Kč. Připočítou-li se další náklady sporu, řada zaměstnanců na to prostě nemá. Takže se spíše soudí zaměstnanci vysocepříjmoví, což je samozřejmě chyba.

Vaší další specializací je dědické právo. I v tom nový občanský zákoník přinesl změny. Jak se promítly do praxe?

Ještě se moc nepromítly, protože podle nového občanského zákoníku se projednává pozůstalost po osobách, které zemřely počínaje rokem 2014. Řízení o pozůstalosti musí projít prvním stupněm, druhým a teprve poté se k tomu může dostat Nejvyšší soud. Nicméně, ojedinelé případy se již u Nejvyššího soudu řeší.

Takže reálně by na Nejvyšší soud mohly spory z dědictví přicházet za jak dlouho?

Tak to vždy záleží zejména na účastnících. Pokud se dohodnou na způsobu vypořádání majetku, tak to skončí rychle u notáře. Pokud dochází mezi dědici ke sporům, může pozůstalostní řízení trvat řadu let, i desítek let. Projednávání dědictví podle současné úpravy je navíc značně komplikovanější, než tomu bylo dříve.

V občanském zákoníku není úprava „příliš nová“, spíše je to návrat k úpravě, která u nás platila před rokem 1950. Navíc, legislativní úprava dědického práva patří k nejméně zdařilým v rámci celého občanského zákoníku. Skoro v každém ustanovení je nějaká chyba a výklad takové právní úpravy je značně obtížný, často až na samé hranici zákona....

Poměrně často se setkáváte rovněž s exekucním a insolvenčním právem. To jsou poměrně „výbušné“ oblasti práva. Obě mají v očích veřejnosti poměrně špatnou pověst...

Do konce dubna 2001 prováděly exekuce soudy a úroveň soudních výkonů byla nízká a věřitelé se často svých práv nedomohli. Pak vznikl institut soudních exekutorů, což jsou vlastně soukromí podnikatelé, kteří z pověření státu provádějí exekuce. Soudní exekutoři jsou zainteresováni na výsledku exekuce, na tom, kolik

pro věřitele vymůžou. Soudy touto koncepcí byly postaveny na vedlejší koleji.

V práci soudních exekutorů dochází k excesům, jsou často kárně trestáni, nicméně se nezdá, že by se situace zlepšovala. A novelizace zákonů, často prováděné s cílem tuto situaci zlepšit, ji někdy ještě zhorší. Soudní exekutoři často neberou ohledy na zájmy dlužníků a exekuci provádí i vůči třetím osobám, aniž by k tomu byl zákonný podklad. Soud může věc řešit, jen když se na něj poškozené osoby obrátí.

A u insolvenční?

Co se týče insolvenční, od roku 2008 platí nový zákon. Možná je to málo známo, ale insolvence

jsou v podstatě v rukou věřitelů. Soudy byly upozaděny a mají často jen „kontrolní“ funkce.

Tudíž je zde obdobná situace jako u exekucí...

Přesně tak. Insolvenční řízení se vede podle „přání“ věřitelů, kteří mohou mít s dlužníky různé záměry, často to nemusí být jen vymáhání dluhů. Soud nemusí vždy skutečné záměry věřitelů odhalit. Ukazuje se, že upozadění role soudů v obou agendách vedlo ke zhoršení právního postavení dlužníků, což je nyní společností negativně vnímáno. Je možná škoda, že se v exekucích nešlo obdobnou cestou jako v pozůstalostním řízení, tedy cestou soudního komisariátu.

Takže byste se přikláněl třeba i k teritorialitě?

Ten princip byl v již v zákoně z roku 2001, ale nefungoval, bylo tehdy totiž málo exekutorů. Takže si je vybíral věřitel a tak to je dodnes. Exekutor pracuje celostátně a vybírá si ho věřitel. Kdyby to fungovalo teritoriálně, tak by byly mnohem menší exekutorské úřady. Momentálně ti exekutorští giganti jsou často větší i než některé (i větší) soudy. A udržet takové úřady v chodu je finančně náročné. A to se zase projevuje ve způsobu provádění exekucí.

Na nejvyšším soudu v Brně působíte 20 let, jak byste Vaší práci hodnotil?

Na Nejvyšším soudě působím 20 let, ale na dovolacím soudu je to už 25 let, protože do roku 1996 měl dovolací agendu Vrchní soud v Praze. A když se agenda přesunula do Brna, tak jsem se přesunul i já. Byla to práce sice krásná, ale i náročná. Vynaložil jsem pro tu práci všechny síly, co jsem měl, a nyní jsem dospěl k názoru, že ji přenechám mladším kolegům.

Patrně je to i jeden z důvodů, proč jste se přihlásil na konkurz na předsedu Pražského krajského soudu. Když pak zaznělo, že jste ten nejlepší kandidát, co vás napadlo?

To, že mě na stará kolena čeká další životní změna. Že opustím to, co jsem dělal 25 let a začnu dělat něco jiného. Je to lítost z toho, co končí, a obavy z toho, co začne. Každý krok do budoucna je tak trochu krok do neznáma.

V čem bude práce na krajském soudě pro Vás jiná?

U Nejvyššího soudu jsem dělal řadového soudce, který rozhoduje konkrétní věci a o managorskou stránku se nestará. Předseda soudu nemá tolik času na vlastní rozhodovací činnost, protože se stará především o chod soudu.

Práce soudce však není Vaší jedinou činností. Publikujete odborné věci a také učíte na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Co pro vás pedagogická práce znamená?

Učím tam asi deset let. Oslovili mě z katedry pracovního práva se záměrem, aby ve studiu pracovního práva bylo více právní praxe. Vzhledem k působení v Brně a tedy nutnosti dojíždění jsem chvíli váhal, ale nakonec jsem to vzal. A rozhodně nelituji. Vyučování na právnické fakultě je práce úplně jiná než rozhodování věcí, je to práce motivující, a i zpětná vazba je úplně jiná než v justici. Názory studentů jsou neortodoxní, nekonvenční a neovlivněné zažitými postupy. Vidíte, do jaké míry mají bystrý úsudek, a je inspirativní ho utvářet a svým způsobem směřovat. ●

Autor: Mgr. Dana Jakešová

Foto: Jan Kolman

Prostor pro focení poskytla kavárna Bella Vida Café.

ÚSTAV LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY nabízí osvědčenou metodu: **VITAL INJEKTOR**

Toužíte po viditelném omlazení a hydrataci pokožky? Přicházíme s novou a především účinnou službou právě pro vás!

Vital Injector připomíná „pistoli“, kterou vyškolený lékař přikládá na ošetřovanou plochu kůže. Ta vytvoří podtlak, přisaje se na kůži a z hlavičky pistole vyletí pět jehliček, jež do dermis vpichují kyselinu hyaluronovou. Vzhledem k možnosti naprosto přesného zvolení hloubky i dávky materiálu, který se uvolní při jednom výstřelu u všech vpichů, dosahujeme dokonalé rovnoměrné hydratace celé ošetřované plochy.

Docílíme tak úžasného a okamžitého výsledku! A vy se můžete těšit z mladistvého vzhledu a hydratované pokožky!

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

**Více informací o službách Ústavu lékařství
a kosmetiky naleznete na:**

www.ulk.cz
Ústav lékařství a kosmetiky
Vyšehradská 49 – Emauzy
128 00 Praha 2
e-mail: prijem@ulk.cz

prim. MUDr. Mirka Pelechová

Monika Novotná:

„Ideální daňový systém by odpovídal kánonům Adama Smithe.“

Jaký byl z hlediska daňových změn rok letošní, a co nás čeká ten příští? Co přinese do podnikatelského prostředí znovuzavedení trestnosti přípravy krácení daně? A měly by se velké firmy připravovat na zavedení jednotného daňového systému? Nejen na tyto otázky odpovídá v rozhovoru **Monika Novotná, partnerka mezinárodní poradenské kanceláře Rödl & Partner**, která se specializuje právě na oblast daní. A hovoří i o tom, jak se časté změny legislativy promítají do jejich práce a obecně do celé advokacie.

Daně jsou oblast, která je – aspoň u nás – velice složitá. Navíc se daňové předpisy znovu a znovu mění. A to se nelíbí podnikatelům, ale jistě ani třeba právníkům či daňovým poradcům. Každoroční průzkumy v této oblasti ukazují, že české firmy tráví touto agendou stále více a více hodin. Dovolila bych si proto začít tak trochu filozofickou otázkou. Jaký by měl podle Vás být ideální daňový systém?

Ideální daňový systém by odpovídal kánonům Adama Smitha, tedy tak, že by stanovil daně spravedlivě, srozumitelně. Vybíraly by se tak, aby poplatníka co nejméně zatěžovaly a aby byly minimalizovány náklady na jejich správu. To je ideální stav, ke kterému se nedostaneme, dokud budou daně představovat politický nástroj a argument využívaný ve volebních kampaních.

Nešťastná legislativní úroveň, na kterou si u daňových předpisů dlouhodobě stěžujeme, se začala promítat bohužel do celé řady dalších zákonů, které náš parlament přijímá. Opakované novelizace jsou často předkládány chaoticky a bez potřeby vyvolané praxí. Politici překotně upravují kazuistické situace, aniž by počkali na to, až jim soudní praxe dá odpověď na otázku, zda skutečně má s nějakým ustanovením problém a je třeba jej upravit jinak nebo podrobněji. Politici však mají pocit, že je zapotřebí neustále všechny zákony vylepšovat, konkretizovat tak, aby obsáhly všechny myslitelné životní situace. Dávají přednost kazuistické úpravě před úpravou obecnou. A to pak vede k nepřehlednosti.

V oblasti daní se v posledních měsících objevilo či se připravuje hned několik legislativních novinek zaměřených na trestní represí. Neplatí snad lidé a firmy daně? Nebo si finanční úřady při výběru daní počínají tak špatně?

Já si myslím, že finanční úřady jsou dnes velmi odborně erudované. I v případě, že je podezření na spáchání daňového trestného činu, tak se vyšetřující orgány obracejí na správce daně, na oddělení kontroly daní. To provede daňovou

kontrolu a její výsledky jsou potom určující pro zahájení nebo pokračování v trestním stíhání. Musíme si přiznat, že vyšetřovatelé a státní zástupci zpravidla nejsou specializovaní na daňovou problematiku, neorientují se v účetnictví apod. Proto se domnívám, že posílení trestní represe u daňových úniků nepovede ke zvýšení výnosu z daní. Zavedení trestní represe u konkrétního deliktu má odstrašující charakter pro potenciální pachatele ne v důsledku výše možného trestu, ale v důsledku vysoké míry jistoty, že spáchaný trestný čin bude odhalen a potrestán. Ale takovou obavu u pachatelů daňových úniků může beze zbytku splnit i důsledná daňová kontrola a přesvědčení, že delikt bude postižen v daňovém řízení.

Po několika letech se na základě novely trestního zákoníku stala od 1. července 2016 opět trestnou záležitostí i příprava zkrácení daně. Jak to vnímáte?

Toto je věc, proti které vystupovali nejen daňoví poradci, ale také Unie obhájců. Vytváří totiž nejistotu, kde leží hranice, kdy je konkrétní jednání možné považovat za pouhou úvahu o legálních hranicích daňové optimalizace a kdy jde již o trestnou přípravu. Nado bude problematické řešení případů, kdy si poplatník po zvážení všech okolností skutek rozmyslí.

Proč?

Nyní u krácení daní platí zásada automatické účinné lítosti. Pokud tedy pachatel delikt spáchá, později se mu to „rozleží v hlavě“, podá dodatečné příznání a doplatí daně, tak je bez trestný. Zavedením trestnosti přípravy však tuto jistotu bez trestnosti ztrácí, i když skutek nedokona.

Co se tedy dá považovat za přípravu krácení daně?

V mezích případech by se za přípravu mohlo považovat už to, že se půjdete poradit s daňovým poradcem či advokátem o tom, jestli je nějaké jednání legální nebo ne. Na základě porady si poplatník spáchání skutku rozmyslí, nicméně z předchozích realizovaných odposlechů firem-

ních jednání může policie dojít k závěru, že trestný čin připravoval. Jeho jednání by tedy mohlo být považované za přípravu ke krácení daní.

Jak znovuzavedení tohoto institutu zdůvodnili zákonodárci?

Předkladatelé novely rovněž ujišťovali podnikatelskou veřejnost, že jim jde jen o postih tzv. karuselových podvodů a že běžné poradenství nikdy nebude chápáno jako příprava k trestnému činu. V zákoně to však napsané není. Novela byla také zdůvodněna nezbytností použití vyšetřovacích metod již při podezření, že se trestný čin připravuje. Teď, když se příprava stala trestnou, může si policie už v této fázi zažádat třeba o odposlech. Dokud jsme měli trest až za dokonání trestného činu, tak tuto možnost policie neměla.

Je to podle Vás dostatečně silný argument pro takový krok?

Vzhledem k tomu, že jsou opakovaně zaznamenávány případy zneužití odposlechů apod., tak tohle pro mě není argument.

Co je vlastně postihováno?

Příprava je definovaná jako úmyslné vytváření podmínek pro spáchání trestného činu. Uvedu to na jiném názorném příkladu. Když si někdo bude chystat trestný čin loupeže, tak to, že si nachystá nástroje, které pak použije, to že si připraví auto, kterým pak odveze ukradené předměty, to bude ona příprava. A samozřejmě tam musí být nějaký úmysl, že ty předměty nebo i informace hodlá využít ke spáchání trestného činu.

Jde něco takového vydedukovat i u přípravy krácení daní?

U velkých případů krácení daní, jako je třeba krácení spotřební daně a DPH v souvislosti s lihovou aférou, zřejmě ano. V takových případech si pachatelé obstarávají skladiště, kde budou nezdaněné zboží skladovat apod. V těchto velkých případech bude možné dovodit, že pachatel chtěl nějaké věci využít k spáchání trestného činu a chystal se ho spáchat.

Bojím se ale, že se tento institut může zneužívat k postihu legálního daňového poradenství k optimalizaci. Všichni podnikatelé logicky hledají cestu, jak využít legálních mezí zákona k tomu, aby neplatili vyšší daně, než musí. Může se přitom stát, že podnikatel, který není profesionál, přijde na způsob, který by již byl deliktní.

Jak Evropský soud, tak i naše soudy judikovaly, že daňovým deliktem je i to, když se nějaká transakce uskuteční jenom proto, aby se snížil daňový základ, a nezahrnuje jinou ekonomickou kauzu. Tedy například dojde k fúzi společností jen proto, že tím dojde k úspoře daní.

Když se klient přijde poradit o těchto záležitostech, daňový poradce mu vysvětlí problémy s tím spojené. Klient se pak rozhodne, jestli projekt pro něj přece jen nemá i jinou ekonomickou kauzu, třeba optimalizaci nákladů na správu společností. Pokud bychom takové jednání považovali za přípravu k trestnému činu, znamenalo by to konec daňového poradenství.

Nemyslím si ale, že by to byl primární záměr toho zákonodávce. Spíše jim šlo skutečně o rozplétání velkých kauz. Ale zneužití tady bohužel hrozí a teprve když k němu dojde, můžeme zjistit, jak se k tomu postaví soudy.

Pokud se nemylim, postih by ale měl být až tou poslední možností, když všechny dostupné prostředky selžou. V tomto případě je to však zcela naopak...

Máte pravdu, protože tady není žádná analýza se závěrem, že zavedení trestnosti přípravy krácení daní povede ke kýženému výsledku, tedy k tomu, že všichni budou platit daně tak, jak mají.

Co narušuje celou koncepci postihování daňových nedoplatků normami trestního práva, je zásada ne bis in idem. Tato zásada zakazuje, aby táž osoba byla za ten samý skutek potrestána dvakrát. Pokud je tedy stejná osoba potrestána sankcí v daňovém řízení, je vyloučeno, aby byla ještě i trestně stíhána. Tyto problémy jsou ovlivněny tím, že chceme stejný skutek řešit dvěma právními systémy. To nikdy nemůže fungovat bezchybně.

A mohou běžet souběžně?

Mohou, ale pravomocné skončení jednoho z řízení ovlivní výsledek druhého. Přitom není dána žádná prioritizace. Zaznamenala jsem výklad, že v případě podezření na trestný čin krácení daně by měl ustoupit daňový postih a pachatel bude postižen jen v trestním řízení. To je podle mě úplně chybný výklad. Trestní právo se má používat až jako poslední možnost, když všechno selže. Pro stát je však daleko výhodnější, když bude doplácena daň a penále, než když dojde k odsouzení s podmíněným trestem.

Nemůže takhle úprava vést ke zneužití a k likvidaci některých podnikatelů?

Vždyť už jenom trestní stíhání jako takové poškodí pověst firmy, může přijít o zákazníky apod...

O pověst může firma přijít, i když bude označena za nespolehlivého plátce daně. Každopádně je trestní stíhání, byť třeba následně zastavené, větším cejchem, které si podnikatel ponese.

Jak to vnímáte Vy z pozice advokátů a daňových poradců, může to přinést komplikace i Vám?

Já si nemyslím, že by klasické poradenství, které poskytujeme, mohlo být klasifikované, jako příprava k trestnému činu.

Takže to, co se šíří v médiích, je podle Vás přehnané?

Je to dovedeno do absurdních důsledků.

Kde je podle Vás ona pověstná hranice, co můžete klientům poradit a co by bylo podle nového zákona už za hranou?

Ono je to trochu jinak. Novým zákonem se změnila hranice, jen se posunula doba, od kdy je možné považovat dané jednání za trestný čin. Co bylo krácením daní, je krácením daní i teď. Co se ale mění postupně, nikoli však legislativně, ale judikatorně, je pohled na to, co všechno je nedovoleným jednáním.

Hranice mezi krácením daně jako trestným činem a daňovým nedoplatkem je v subjektivní rovině. Daňový nedoplatek je něco, čeho se pachatel dopustí z nedbalosti, krácení daně ve smyslu trestního práva je případ, kdy pachatel zcela vědomě porušuje zákon a zcela vědomě nepřizná nějaký příjem, připraví falešné doklady k daňovým nákladům. To jsou klasické případy krácení daní.

Kde se stírá ta hranice, je právě to, že jsou daňové postihovány skutky z transakcí, které nemají ekonomickou kauzu, jsou realizovány jen s cílem daňové optimalizace. V takovém případě podnikatel jednal celou dobu dle zákona, ale když jeho jednání nemělo žádný jiný důvod než daňovou optimalizaci, bude mu vyměřena daň a navíc sankce za daňový delikt. Stát by však mohl uzavřít, že když takové jednání podnikatel zamýšlel, to znamená, že naplnil i subjektivní stránku, a spáchal trestný čin.

Je tu ještě další záležitost, která budí velmi rozporuplné reakce – a sice rozšíření pravomocí celní správy právě pro oblast daňových deliktů. Je to podle Vás dobrá cesta?

Ne, jednoznačně ne. Celní správa dnes má pravomoci vyšetřovat některé daňové delikty v oblasti nepřímých daní, to znamená v oblasti DPH, v oblasti spotřebních daní, což často souvisí s ilegálním převozem přes hranice či zfalšovanými doklady pro převoz. Tam má celní správa svoje odborníky. Ale něco úplně jiného jsou přímé daně, kde celní správa nemá vůbec žádné zkušenosti, nemá zkušenosti ani s pro-

cesními předpisy. Proto si myslím, že to není dobré řešení.

Boj proti neplacení daní se neřeší jen na státní ale i na evropské úrovni, v polovině října Sněmovna podpořila vládní novelu zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní, která má zamezit mezinárodním daňovým únikům. Byla to reakce na Evropskou směrnici. O co přesně jde?

Jde o výměnu informací. Finanční instituce budou muset zjišťovat daňové rezidenství těch poplatníků, kterým spravují finance. Novela zavedla automatickou výměnu informací o finančních účtech. Je to reakce na kauzy, jako byly třeba Panama Papers. Poplatník bude muset prostřednictvím finanční instituce doložit daňový domicil. Naše správa si bude moci vyžádat informace, zda tento poplatník platí v daném státě daně.

Dělo se něco takového doteď?

Pravidla pro výměnu informací sice platila, ale naše daňová správa spíše vyžadovala od poplatníka, aby svůj daňový domicil prokázal např. potvrzením domovského finančního úřadu.

Koncem října pak Evropská komise představila návrh na jednotný daňový systém pro celou Evropskou unii. Chce tak zabránit velkým nadnárodním firmám, aby se mohly vyhýbat placení daní. Jak konkrétně by to mělo podle návrhu fungovat?

Výchozí úvaha reaguje na jistou konkurenci mezi daňovými systémy členských států. Státy, které se snaží přilákat investory, jdou někdy cestou nízkých daní. Což je třeba Česká republika, protože 19% zdanění právnických osob není v srovnání s jinými státy EU zase tolik. Pokud má tedy jeden koncern společnosti ve více členských státech EU a ty společnosti spolu obchodují, platí, že ceny mezi těmi jednotlivými společnostmi musí být na úrovni běžných tržních cen. Toto pravidlo však 100% nechrání daňové správy jednotlivých států vůči tomu, aby si koncern nepřelévával zisky tam, kde je momentálně nejvýhodnější zdanění.

Takže?

Evropská unie přišla s konceptem společného konsolidovaného základu daně, kde by se podle předem daných pravidel vytvořil základ daně za celý koncern, tedy společně za všechny koncernové společnosti v členských státech EU. Ten by se rozdělil mezi jednotlivé členské státy, a ty by tento základ podrobily svým daním z příjmů. Státy s nízkým zdaněním proto mají obavu, že tento klíč bude nastaven tak, aby byly podpořeny silné ekonomiky. Ani naše ministerstvo financí není tímto záměrem úplně nadšeno. Záleží totiž nejen na tom, jakým způsobem bude určen konsolidovaný základ, ale především jak bude nastaveno jeho rozdělení.

To, co by se mělo uplatnit již v předstihu jako dočasné řešení, je přeshraniční uplatnění daňové ztráty. To znamená, že když jedna společnost v koncernu bude ve ztrátě a druhá v zisku, bude se moci ztráta přenést přes hranice a uplatnit v jiném členském státu.

Podobný návrh už tady jednou byl, ale neprošel. Myslíte, že ten aktuální návrh má šanci uspět?

Myslím si, že ne. Předpokládám, že odpor jednotlivých lokálních ekonomik bude velmi silný a státy se nedokážou domluvit na jednotném optimálním řešení.

Vraťme se nyní na půdu naší republiky a podívejme se na změny v tuzemských daních. Jak byste z pohledu legislativních změn zhodnotila letošní rok? Byl hodně „turbulentní“?

Pro tento rok postihly turbulence oblast DPH. Převratnou změnou je jak kontrolní hlášení, tak elektronická evidence tržeb. Myslím, že u takto komplikovaných věcí by měl nejdříve být nějaký zkušební režim a pak až ten ostrý, spojený se sankcemi za nedodržení stanovených povinností. U kontrolních hlášení nebyl zkušební provoz žádný, nadto nebylo dlouho jasné, jakou přesně strukturu bude kontrolní hlášení mít, takže podnikatelské subjekty měly koncem loňského roku docela napilno, aby dokázaly nastavit svoje účetnictví na kontrolní hlášení. Musím ale potvrdit, že k mému překvapení se systém nezhroutil, byť došlo k nějakým přehmatům. Nedokáží však odhadnout, jestli to je systém, který povede k odstranění daňových nedoplatků. Protože případy krácení daně, které jsou mediálně známé, byly připraveny poměrně sofistikovaně. Proto si myslím, že kontrolní hlášení samo o sobě není prostředkem, který by takovým případům dokázal zabránit.

A EET? Myslíte, že dokáže splnit předpoklady?

EET vychází z toho, co mi není úplně sympatické. Jde o to, že zákazník dostane účtenku, s tou by si měl sednout k počítači a podívat se, jestli ji podnikatel zanesl do centrálního systému. Pokud zjistí, že ne, tak by měl nahlásit, že jeho účtenka nebyla zanesena do systému. Přenáší se tak kontrolní působnost finanční správy na spotřebitele a očekává se, že budou podezření na daňový únik hlásit na úřad. Jenže to mohou už dnes, a přesto se to neděje.

Pomůže to?

Paradoxně EET pomůže podnikatelům, kteří podnikají v oboru restaurací. Nyní budou mít kontrolu nad tím, že tržby jsou řádně zúčtované a přiznané. Proto u větších podniků odpor proti EET nebyl tak silný. Co mě ale třeba zarazí, je to, že řemeslníci, kde je zatajení příjmů už téměř folklórem, budou podléhat EET až v poslední fázi.

A navíc je otázka, jak tento systém bude pokračovat. Jde totiž o něco, co je politickou otázkou, co teď zavedla současná vláda. Pokud volby dopadnou jinak, než současné nejsilnější politické strany předpokládají, tak se možná půjde úplně jinou cestou.

Proto si myslím, že řešení daní by mělo podléhat shodě napříč politickým spektrem. Proto vítám současnou iniciativu ministerstva financí, které připravuje nový zákon o daních z příjmů. Prostor pro volební sliby bude daný možností změnit sazby, nicméně by měly být omezeny výjimky, příplatky, speciální úpravy apod. Fi-

nální podoba nového zákona by měla být představena v průběhu příštího roku.

Jaké další změny jsou ve hře pro příští rok?

Příští rok očekáváme změny, které již byly avizované, např. znovuzavedení daňových zvýhodnění na děti pro podnikatele, kteří uplatňují paušální výdaje a další podobné drobnosti. Něco by mělo platit již od 1. ledna, něco až v průběhu roku 2017, podle rychlosti legislativního procesu.

Jak moc by se měly snižovat výdajové paušály?

Mluví se o tom, že by byly jen pro podnikatele s příjmem pod 1 milion korun. Nevím, jak přesně se to bude uplatňovat. Teď je to tak, že se u některých profesí může uplatnit výdajový paušál z příjmu do 2 milionů korun, tzn., že maximální výše paušálu je vypočtena z 2 milionů i v případě, že příjmy podnikatele budou vyšší. Pokud by se mělo nyní zavést to, že by se u příjmů ve výši nad 1 milion korun nemohly výdajové paušály použít ani zčásti, bylo by to dle mého názoru diskriminační, a možná i protiústavní.

Těch změn je, jak je vidět, mnoho. Často se vše řeší na poslední chvíli a času na „adaptaci“ je tak velmi málo. Dokážete dát vždy klientům jednoznačnou radu nebo jsou situace, kdy je to obtížné?

Obtížné právního poradenství v oboru daňového práva jsou skutečně zčásti způsobeny tím, že novely jsou přijímány na poslední chvíli před koncem kalendářního roku. Není to tak dávno, kdy jsme ještě o Vánocích nevěděli, jaká bude sazba DPH na příští rok.

Dalším důvodem je to, že daňové předpisy nejsou zcela srozumitelné a nedávají jasnou odpo-

věd na konkrétní podnikatelskou situaci. Něco je řešeno judikaturou, ale něco je věc naprosto neřešená. V takových případech můžeme až v řízení před soudem prokázat správnost našeho posouzení.

Určitě se i do oblasti daňové promítá elektronizace. Jak konkrétně? Jsou v plánu nějaké novinky?

Kromě již zmíněného EET se, pokud vím, chystají nějaké změny v prohlášení zaměstnance k dani z příjmu, které by mělo být možné i s elektronickým podpisem. A pak je to obecně komunikace s daňovou správou. V této oblasti je stupeň elektronizace poměrně vysoký.

Stále nová legislativa, elektronizace... Jak se to promítá do Vaší práce?

Je to neustálé studium, ale nemyslím si, že to je v jiných oblastech práva nějak jednodušší. Legislativní změny jsou standardní součástí právní profese. Co je nepříjemné, je to, že se předpisy mění narychlo, bez širší odborné diskuse. Právo nemusí a nemá reflektovat konkrétně každou životní situaci. K tomu jsou tady soudy. Bohužel, to, že máme zákony nepřehledné, že soudy nedokáží svá rozhodnutí

odůvodnit laické veřejnosti a někdy ani té odborné, vede k poklesu úcty k právu.

Dotkli jsme se práce advokátů obecně. Podívejme se na ni z širšího pohledu. Vy působíte jako členka sekce pro právo veřejné v rámci České advokátní komory. Jak vnímáte roli komory?

Komora by si určitě zasloužila, aby jejím názorům bylo více nasloucháno v legislativním procesu. Právě advokáti standardně řeší problematické situace a znají tak nejlépe potřeby praxe. Pokud se následně předkladatel zákona s připomínkami advokátního stavu nevypořádá, měl by to Poslanecké sněmovně zdůvodnit. To se nyní neděje a často se stává, že připomínky komory se zcela opomíjí. Komora je přitom nepředkládá pro posílení svého stavu, ale pro ochranu zájmů občanů.

Co považujete na současném advokátním stavu za pozitivní, a co za negativní?

Pozitivní stránkou je, že advokát je vždy na straně klienta. Je to ten, kdo bojuje za zájmy občana, podnikatele či společnost. O konkrétních výsledcích, o tom, jak advokát pomohl spravedlnosti, by se mělo určitě více vědět. Jestli mě totiž něco mrzí, pak je to mediální obraz české advokacie, kdy této její roli není věnována dostatečná pozornost.

Na co by se měla advokátní komora zaměřit do budoucna?

Měla by zůstat jedinou profesní samosprávnou organizací, která svým členům umožňuje poskytovat právní služby. Právní předpisy upravující advokacii jsou poměrně přísné. Advokáti musí mít povinné vzdělání a zkoušky, nesou neomezenou odpovědnost za újmu způsobenou klientovi, jsou kárně odpovědní. Bylo by určitě špatně, kdyby se poskytování právní služby umožnilo i podnikatelským nebo nepodnikatelským subjektům stojícím mimo advokacii. Jak by tam mohla být garantována kvalita?

V příštím roce se po čtyřech letech bude konat sněm advokátní komory. Řeší advokáti nějaká témata už nyní?

Takovým stálým tématem je zlepšení mediálního obrazu advokacie, vyšší důraz na roli advokacie v legislativním procesu, dále se řeší třeba transparentnost advokátních zkoušek. Do řešení těchto témat se chce více zapojit i platforma Moderní advokacie, která sdružuje zástupce větších advokátních kanceláří, které čelí zcela specifickým problémům při poskytování právního poradenství. ●

Autor: Mgr. Dana Jakešová

Foto: Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

- | Havel, Holásek & Partners s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem 23 partnerů, více než 100 advokátů a celkem přes 180 právníků největší česko-slovenskou právníčkou firmou; za 15 let své existence se stala největší česko-slovenskou nezávislou právníčkou firmou ve střední Evropě
- | Komplexní právní poradenství a související daňové služby pro více než 1000 klientů, z toho 70 společností uvedených v seznamu největších firem Fortune 500, téměř 50 společností z Czech Top 100
- | Právní poradenství ve více než 60 zemích světa a 12 světových jazycích, až 70 % případů zahrnuje mezinárodní prvek
- | Kancelář úzce spolupracuje s předními mezinárodními právníckými firmami v Evropě, Asii, Severní Americe, Africe i Austrálii. Klienti mají přístup k mezinárodním i lokálním znalostem a odbornosti prostřednictvím více než 30 tisíc právníků v přibližně 160 zemích světa
- | Nejúspěšnější a nejkomplexnější kancelář v České republice i na Slovensku dle celkového součtu všech nominací a titulů v rámci dosavadních ročníků soutěže Právníká firma roku; v letošním ročníku soutěže získala kancelář podruhé v řadě cenu za nejlepší clientské služby a vítězství v kategoriích Právo hospodářské soutěže a Veřejné zakázky

Nejúspěšnější kancelář v ČR
a na Slovensku dle počtu
nominací a titulů dosavadních
ročníků soutěže

Klienty nejlépe hodnocená
právníká firma
v České republice
(2010, 2013, 2015)

Právníká firma roku
v České republice
(2011–2012, 2014–2016)

1. místo TOP Zaměstnavatelé
v kategorii Advokátní kancelář
(2015, 2016)

**VYSOKÁ KVALITA PRÁVNÍCH
SLUŽEB** poskytovaných v českém
a anglickém jazyce je pro nás vždy
na prvním místě.

Zaměřujeme se na následující oblasti práva:

- obchodní (korporátní) a občanské právo
- medicínské a farmaceutické právo
- právo nemovitostí
- právní vztahy s mezinárodním prvkem
- spornou agendu
- právo duševního vlastnictví
- stavební a správní právo
- pracovní právo

Závazku poskytovat služby té nejvyšší kvality
můžeme dostát zejména díky komplexnímu
a strategickému přístupu k řešení právních případů,
vysoké úrovni právní analýzy, mezinárodním
zkušenostem a sehranému týmu kvalitních právníků.

lidé

Milan Brouček

Ivo Průša

Havel, Holásek & Partners posiluje svůj tým

Advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners začala od října spolupracovat s Milanem Broučkem. Bývalý hlavní ekonom českého i slovenského soutěžního úřadu přišel do kanceláře z generálního ředitelství Evropské komise pro hospodářskou soutěž a v Havel, Holásek & Partners povede tým soutěžních ekonomických poradců, který bude úzce spolupracovat s právníky zaměřenými na právo hospodářské soutěže. Advokátní kancelář dále rozšířila počet svých právníků na pozici counsel. Od 1. září byl do této pozice jmenován dosavadní vedoucí advokát Ivo Průša, jenž v kanceláři působí od roku 2008.

Milan Brouček je odborníkem na ekonomické analýzy s využitím kvantitativních technik v kontextu práva hospodářské soutěže, regulace a komerčních sporů. Specializuje se na poradenství v oblasti zneužití dominance, soutěžněprávního posuzování fúzí a akvizic, kartelů, vertikálních dohod, sektorové regulace a komerčních sporů. Poskytuje poradenství společností obviněným z protisoutěžního jednání i poradenství v souvislosti s plánovanými projekty klientů z pohledu soutěžního práva a regulace. Před nástupem do ad-

advokátní kanceláře Havel, Holásek & Partners působil tři a půl roku na Generálním ředitelství Evropské komise pro hospodářskou soutěž v Bruselu (DG Competition), kde se podílel na vyšetřování případů zneužití dominantního postavení a dohod narušujících hospodářskou soutěž zejména v sektoru telekomunikací. V letech 2012 a 2013 pracoval jako hlavní ekonom na slovenském soutěžním úřadu (PMÚ). Před tím strávil téměř osm let na českém soutěžním úřadu (ÚOHS), kde byl od roku 2009 hlavním ekonomem v sekci hospodářské soutěže a od roku 2010 zástupcem místopředsedy pro hospodářskou soutěž. V roce 2011 pro ÚOHS vypracoval soubor pokynů k aplikaci ekonomických a kvantitativních analýz v soutěžním právu, které zahrnují mimo jiné přístup k vymezení relevantního trhu a určení tržní síly, vylučovacímu zneužití dominantního postavení, vymezení náhrady škody, použití spotřebitelských průzkumů, zpracování tržních studií a sběru dat a předkládání ekonomických důkazů. Milan Brouček také pravidelně publikuje a přednáší, na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity v Brně vyučuje předmět Soutěžní ekonomie.

Ivo Průša začínal v advokátní kanceláři již jako koncipient. Od počátku své právní kariéry se specializuje na oblast bankovníctví, financí a kapitálových trhů. Zaměřuje se především na dluhové financování (projektové, akviziční, včetně jeho syndikovaných a klubových forem), a to jak na straně věřitelů, tak dlužníků, dále potom na regulační aspekty poskytování finančních služeb, kolektivního investování a nabídky cenných papírů. V kanceláři Havel, Holásek & Partners má také na starosti inovativní transakce, které jsou unikátní na místním finančním trhu. Jedná se např. o směnečné programy, projektové dluhopisy či přeshraniční úvěrové transakce. ●

Oto Ryneš

Bříza & Trubač má nového advokáta

Oto Ryneš posílil tým advokátní kanceláře Bříza & Trubač.

Oto Ryneš vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kde zároveň složil rigorózní zkoušku, studijní pobyty pak absolvoval na Karl-Ruprecht Universität Heidelberg v Německu a University of Otago Law School na Novém Zélandu. Oto rovněž působil jeden rok jako konzultant v oblasti IT business strategie pro přední českou poradenskou společnost. Ve své praxi se specializuje na oblast řešení sporů, ve kterých

zastupoval klienty například v řadě soutěžně-právních sporů, ve sporech spjatých s aplikací práva EU a ve významných sporech o náhradu škody. Oto také pracoval na mnohých IT a telekomunikačních projektech s mezinárodním přesahem, zabýval se právem duševního vlastnictví a sektorovými transakcemi. V neposlední řadě se pak Oto zaměřuje na komplexní právní poradenství při vnitrostátních a mezinárodních transakcích (M&A) a poskytování právní podpory v rámci běžné smluvní a korporátní agendy. ●

Arsene Verny

S advokátní kanceláří **CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ** nově spolupracuje profesor Arsene Verny

Profesor Arsene Verny je mezinárodně uznávanou kapacitou v oblasti evropského i mezinárodního práva. Devět let působil jako hlavní právní poradce Evropské komise v harmonizačních otázkách. V době přijímání České republiky do Evropské unie spoluzodpovídal za zajištění souladu českého práva s právem evropským. Ze stejné pozice se zabýval rovněž slovenským, maďarským, estonským a chorvatským právem.

Arsene Verny, narozený v Ústí nad Labem, působil v posledních letech jako advokát zejména v Bruselu a Berlíně a nyní se vrací do České republiky a stává se členem týmu advokátní kanceláře CÍSAŘ, ČEŠKA,

SMUTNÝ. Specialista na soukromé a veřejné hospodářské právo se v kanceláři zaměří na budování specializace v oblasti evropského dopravního práva, soutěžního práva a práva nových médií na pozadí práva IT/IP. Arsene Verny, držitel prestižního akademického titulu Jean Monnet Profesor, patří k předním evropským akademikům. Působil na řadě významných univerzit, například v Berlíně, Bamberku, Frankfurtu nad Odrou či v Kerkrade v Nizozemsku, ale rovněž v Praze a v Plzni. Vedle přednáškové činnosti zastával na vysokých školách i významné manažerské posty. Akademicky je činný rovněž v současnosti, přednáší na Dunajské univerzitě v Kremži v Rakousku v rámci nové pilotní specializace postgraduálního studia „Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích“. Profesor Verny také spoluzaložil soukromou univerzitu Robert Schuman University. Vedle své akademické a advokátní činnosti zůstává rozhodcem a také finančním ředitelem společnosti Deutsche Edelmetallgesellschaft. Kromě právních aktivit se profesor Verny věnuje zejména „Literární nadaci Valerian Arsene Verny pro děti a mládež“, kterou založil společně s manželkou na památku svého tragicky zesnulého syna. ●

Olga Vávrová

CEE Attorneys Tomíček Legal posílila o novou vedoucí advokátku

CEE Attorneys Tomíček Legal s.r.o., advokátní kancelář, posiluje svůj tým příchodem vedoucí advokátky Olgy Vávrové.

Olga Vávrová se specializuje na právo obchodních společností, smluvní agendu a právo nemovitostí. Během téměř šestnácti let své praxe Olga nabyla rozsáhlé zkušenosti při poskytování komplexního právního

poradenství významným obchodním společností, a to zejména při přípravě smluvní dokumentace v oblasti výroby a prodeje zboží, korporátní právní agendy a v rámci nemovitostních transakcí. Ve své právní praxi se věnovala rovněž poskytování právních služeb v oblasti rodinného a pracovního práva. Před nástupem do CEE Attorneys Tomíček Legal působila Olga jako advokát v přední české advokátní kanceláři. Kromě českého jazyka poskytuje právní služby i v angličtině. ●

CHSH Kališ & Partners posiluje svůj tým

Advokátní kancelář CHSH Kališ & Partners posílila svůj tým pro veřejné zakázky o advokátku Hanu Maláčovou a dále též o tři koncipienty.

Advokátní kancelář CHSH Kališ & Partners, člen mezinárodní sítě CHSH, posílila svůj tým pro veřejné zakázky přijetím advokátky Hany Maláčové s dlouholetými zkušenostmi z oblasti práva veřejných zakázek a správního práva a dále též o tři koncipienty, kteří přicházejí z jiných mezinárodních kanceláří – Barboru Kábrtovou, Evu Rozsivalovou a Dávida Strapáče. ●

Zuzana Wohlmuth

Mezinárodní advokátní kancelář **PwC Legal** rozšiřuje svůj tým

Zuzana Wohlmuth vstupuje do mezinárodní advokátní kanceláře PwC Legal na pozici vedoucí advokátky. Specializuje se na korporátní právo, private equity a smluvní právo. Oborově se zaměřuje na automobilový průmysl, investiční fondy, bankovníctví a finance a na nemovitosti. Tým advokátní kanceláře dále posiluje uznávaný expert na zdravotnické právo Ondřej Dostál.

Ondřej Dostál

Zuzana Wohlmuth pracovala již od studentských let v pražské pobočce německé advokátní kanceláře Noerr, kde se vypracovala až na pozici lokálního partnera. Zde se zaměřovala zejména na obchodní právo, fúze a akvizice a reality. Poté působila jako právní poradce v privátní bance Banque Privée Edmond de Rothschild, kde byla v týmu specialistů na daňové plánování, strukturování a investiční poradenství. Zkušenosti z nadnárodního koncernu si dále prohloubila jako vedoucí právního oddělení v Mercedes-Benz Česká republika. Kromě studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze absolvovala Zuzana Wohlmuth dva roční studijní pobyty na právnické fakultě v Mnichově a Pasově. Hovoří plynule anglicky a německy.

Ondřej Dostál od září vstupuje do mezinárodní advokátní kanceláře PwC Legal na pozici of counsel jako specialista na zdravotnické právo. V jeho gesci budou

zejména spory mezi zdravotními pojišťovnami, zdravotnickými zařízeními a pacienty. Dále také úhrady zdravotní péče, léků a zdravotnických prostředků, elektronizace zdravotnictví a právní regulace nových biomedicínských technologií. V neposlední řadě bude řešit i analytiku připravované legislativy. Vedení kanceláře si od příchodu takto významného odborníka slibuje další posílení svých pozic na trhu právních služeb. Ondřej Dostál v minulosti pracoval v advokátní kanceláři Holubová advokáti, vedl Centrum pro zdravotnické právo na 3. LF UK, poskytoval odborná stanoviska ke zdravotnické legislativě ministerstvům zdravotnictví a financí, Parlamentu i krajům. Věnoval se také popularizaci práv pacientů a rozvoji patientských sdružení. V současnosti působí jako lektor Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ), pravidelně přednáší na mezinárodních kongresech, účastnil se vědeckých projektů v oblasti reformy zdravotnictví ve střední a východní Evropě. Ondřej Dostál absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, kde také v letech 2004 a 2005 získal doktoráty v oborech Trestní právo a Mezinárodní, evropské a ústavní právo. V rámci prestižního Fullbrightova stipendia obdržel titul Master of Laws (LL. M.), jímž v roce 2006 završil studium zdravotnického práva v Center for Health Law Studies na St. Louis University v USA. Je držitelem několika akademických ocenění. Za svou diplomovou práci získal v roce 2003 Bolzanovu cenu rektora UK. V roce 2005 získal v kategorii Farmakoeconomika a zdravotní politika Cenu dr. Paula Jansseny a o rok později obdržel Cenu Právník roku 2006. ●

Kancelář **Ambruz & Dark Deloitte Legal** se rozrostla

Během posledních týdnů přibylo do týmu advokátní kanceláře Ambruz & Dark Deloitte Legal 10 nových právníků. K výraznému posílení došlo zejména v týmech Fúze a Akvizice, Veřejná regulace a daňová litigace a Forenzní služby.

Stávající tým zkušených právníků doplňují například Hana Erbová, která dříve pracovala v PwC Legal, Anna Szabová (Weinhold Legal) či Helena Freyová (Bird & Bird). Nábor zkušených právníků i čerstvých absolventů bude probíhat také v dalších měsících. ●

Zuzana Ďuríková

Advokátní tým **bnt** se rozšířil

V letošním roce bnt oznamuje další rozšíření svého advokátního týmu. Novou posilou je Zuzana Ďuríková, která se specializuje na problematiku sporů a pracovního a rodinného práva.

Zuzana Ďuríková má za sebou více než čtyřletou praxi v advokátních kancelářích různé velikosti a zaměření. Má bohaté zkušenosti s litigacemi, pracovním právem, smluvní agendou, právní správou korporací, ale

také v rodinném a rodinném majetkovém právu. K jejím kompetencím patří i ochrana osobních údajů, náhrada škody a corporate compliance. K unikátním zkušenostem patří roční působení na Právní klinice Street Law v Ústavu pro výkon trestu odnětí svobody v Košicích. Po absolutoriu Právnické fakulty P. J. Šafárika v Košicích se Zuzana Ďuríková rozhodla v dalším studiu pokračovat. Má za sebou dvousemestrální pobyt na Universitát Regensburg v Německu a na Právnické fakultě Univerzity Karlovy letos dokončuje doktorské studium na katedře Trestního práva, kriminologie a kriminalistiky. Zuzana Ďuríková hovoří plynule česky, německy a anglicky. Má ráda kvalitní hudbu, literaturu, gastronomii a cestování. Je životní optimistkou a věří v dobrou mysl lidí kolem sebe. ●

Advokátní kancelář **ACHOUR & PARTNERS** má nového partnera

Advokátní kancelář ACHOUR & PARTNERS jmenovala jako svého nového partnera JUDr. Davida Maška, Ph.D.

David Mašek se dlouhodobě specializuje především na sporovou agendu. V této oblasti získal rozsáhlé odborné i praktické zkušenosti při zastupování předních tuzemských a mezinárodních společností, zejména v oblasti stavebnictví, strojírenství, energetiky a dopravy a dále při zastupování municipalit a společností s majetkovou účastí státu. Během své praxe se David Mašek, mimo

jiné, podílel na zastupování sporové agendy významné české těžební společnosti a na zastupování významných českých bank. David má rovněž dlouholeté zkušenosti s poskytováním právního poradenství v oblasti veřejných zakázek, veřejné podpory a hospodářské soutěže, včetně zastupování klientů před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Evropskou komisí a ve správním soudnictví, a podílel se rovněž na komplexním právním poradenství v oblasti významných akvizičních projektů. David Mašek vystudoval Právnickou fakultu University Karlovy v Praze, a to jak magisterské, tak následně i postgraduální studium. Během postgraduálního studia rovněž absolvoval studijní pobyt na Turku Law School, University of Turku, Finsko, kde se věnoval především mezinárodnímu obchodnímu právu. ●

Petra Kratochvílová

Advokátní kancelář **Dvořák Hager & Partners** posiluje svůj tým

Advokátní kancelář Dvořák Hager & Partners v Praze posiluje od 1. 12. nová advokátka Petra Kratochvílová.

Petra Kratochvílová je advokátkou a ve své praxi se zaměřuje zejména na závazkové právo a právo obchodních

korporací. Petra má četné zkušenosti taktéž v zastupování v řízeních před obecnými, insolvenčními a správními soudy. S advokátní kanceláří Dvořák Hager & Partners spolupracuje od roku 2016. Předtím působila v advokátní kanceláři Schaffer & partner. Petra Kratochvílová je absolventkou Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Kromě češtiny hovoří plynule anglicky a má též částečnou znalost německého jazyka. ●

Jan Linda

White & Case posiluje tým mezinárodních partnerů a série povýšení v pražské kanceláři

Jan Linda od ledna příštího roku rozšíří tým sedmi mezinárodních partnerů a stane se tak nejmladším partnerem pražské kanceláře White & Case na tomto vrcholném postu. Globální právní firma White & Case LLP s účinností od 1. ledna 2017 také povýšila 26 právníků na pozici counsel a 15 právníků do funkce lokálních partnerů. Mezi nimi jsou i následující tři spolupracovníci pražské kanceláře.

Jan Pařík

Magda Olyšarová

Jakub Menčíl

Jan Linda se v rámci své odborné praxe zaměřuje na poskytování právního poradenství bankám a významným společnostem, a to zejména v přeshraničních transakcích v oblasti financování projektů, exportu, nemovitostí a akvizic. Kromě toho se specializuje na poskytování právního poradenství pro německy hovořící klienty. V nedávné době vedl tým poskytující právní poradenství financujícím bankám na výjimečných transakcích, jako například „Realitní obchod roku 2016“ – refinancování komplexu kancelářských budov „The Park“ na pražském Chodově a v souvislosti s exportním financováním poskytnutým Laoské republice a pojištěným agenturou EGAP – tato transakce byla vyhlášena „Exportní transakcí roku s podporou státu“. Pan Linda je doporučovaným právním expertem na bankovníctví a finance dle prestižní mezinárodní srovnávací publikace Chambers and Partners.

Jan Pařík, který bude nově zastávat pozici lokálního partnera, se zaměřuje na zdanění příjmů fyzických a právnických osob, přeshraniční zdaňování a účetní a daňové poradenství týkající se fúzí, akvizic a restrukturalizací. V uvedených oblastech má více než dvanáct let zkušeností, z toho devět let působí ve White & Case. Jan Pařík vede tým daňových poradců pražské kanceláře White & Case.

Magda Olyšarová, která bude nově zastávat pozici counsela, se zaměřuje především na soutěžní právo a dále na regulatorní otázky, právo EU a soudní spory. S problematikou soutěžního práva má Magda Olyšarová

více než deset let zkušeností. Magda Olyšarová působí jako advokátka v pražské kanceláři White & Case. Před nástupem do White & Case působila mimo jiné jako stážistka v Generálním ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise.

Jakub Menčíl, který bude nově zastávat pozici counsela, se zaměřuje na právo duševního vlastnictví, počítačové právo a právní aspekty moderních technologií, zejména v kontextu investic, akvizic a dalších transakcí. V roce 2014 působil v kanceláři White & Case v Palo Alto. ●

Dentons.
Now the world's largest
global elite law firm.

大成 DENTONS

dentons.com

© 2016 Dentons

Profil advokátní kanceláře Kříž a partneři

Na trhu právních služeb působí advokátní kancelář Kříž a partneři od samého začátku novodobé historie. Dnes se tak řadí mezi nejvýznamnější české kanceláře. Její tým tvoří zkušení právníci různého zaměření a odborných specializací. Jednou z nejvýznamnějších je zaměření na práva duševního vlastnictví.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KŘÍŽ A PARTNEŘI

Kancelář začala poskytovat právní služby již v roce 1991, tehdy ovšem pod označením Advokátní kancelář Kříž a Bělina, sdružení advokátů. Jedním ze dvou zakladatelů byl Prof. Dr.h.c. JUDr. Jan Kříž, CSc. Ten je dnes také společníkem Advokátní kanceláře Kříž a partneři s.r.o. Dalšími společníky jsou JUDr. Tomáš Dobřichovský Ph.D. a JUDr. Jakub Fröhlich. Právní tým je složen z 20 zkušených právních odborníků.

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. poskytuje komplexní právní služby české i zahraniční klientele. Tomuto zaměření odpovídá poskytování služeb v širokém spektru odvětví platného práva.

Svým klientům poskytuje právní služby jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak i v případech uplatňo-

Svým klientům poskytuje právní služby jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak i v případech uplatňo-

Svým klientům poskytuje právní služby jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak i v případech uplatňo-

vání nároků z nich plynoucích, včetně zastupování před soudy obecnými, rozhodčími, jakožto i před soudem Ústavním. Podle okolností případu advokátní kancelář zastupuje klienta při jednáních s příslušnými státními orgány a institucemi, popřípadě dalšími subjekty, které mají pro konkrétní věc zásadní význam. Úzká je rovněž spolupráce s auditor-skými firmami, daňovými poradci či patentovými zástupci.

V případech potřeby je tým právníků Advokátní kanceláře Kříž a partneři připraven zajistit svým klientům komplexní řešení. Využívá přitom týmových odborných znalostí specialistů z různých oborů a zohledňuje tak všechny aspekty zadání klienta. Spolu s individuálním přístupem ke každému klientovi zajišťuje kancelář optimální cestu k řešení problémů.

DALŠÍ PRÁVNÍ AKTIVITY

Kancelář rovněž připravuje pro klienty informace o zásadních změnách zejména obchodně právních předpisů. Právníci Advokátní kanceláře Kříž a partneři také z titulu svých akademických zařazení poskytují odborné posudky v nejrůznějších oblastech práva.

Právníci kanceláře velmi často publikují v českých i zahraničních odborných časopisech a jiných periodikách. Do okruhu členů týmu patří rovněž autoři monografií z oblasti teorie a praxe autorského práva, pracovního práva, práva na ochranu osobnosti, práva v reklamě a dalších oborů.

Každoročně se také advokáti advokátní kanceláře účastní jako přednášející či spoluorganizátoři několika specializovaných konferencí a seminářů jak v České republice, tak v zahraničí. Tyto jsou zaměřeny na oblast hospodářské a právní reformy v České republice a podmínky pro podnikání zahraničních subjektů v České i Slovenské republice a dále na aktuální otázky práva a ICT, zejména v souvislosti s ochranou autorského práva, osobních údajů a s otázkami vědy, výzkumu a inovací.

Prof. Dr.h.c. JUDr. Jan Kříž, CSc., jakož i někteří další spolupracovníci a advokáti se věnují rovněž činnosti v pedagogické a vědecké oblasti a působí také jako rozhodci Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky.

Prof. Dr.h.c. JUDr. Jan Kříž, CSc.

V červnu 2016 oslavila Advokátní kancelář Kříž a partneři 25 let svého působení. Jak se za tu dobu změnila? A na co se dnes nejvíce zaměřujete?

První pracovní prostory kanceláře sestávaly z malého bytu, kde jsme původně bydleli se ženou. Dnes se pracovní prostory kanceláře nachází na dvou poschodích zmodernizované historické budovy v centru Starého města, pět minut chůze od Staroměstského náměstí. Za ta léta se kancelář měnila podobně, jako se mění lidská bytost: získávali jsme zkušenosti, učili jsme se orientovat ve svém okolí, ztraceli jsme některé ideály. Měnila se pochopitelně i personální sestava našeho týmu. Někteří z těch, kteří s námi začínali, nás bohužel opustili navždy. To je situace, na kterou se člověk nemůže připravit a pokud je možné si z ní vůbec cokoliv vzít, pak je to

zásadní introspekce, kterou by měl, zejména v naší profesi, absolvovat, třeba nedobrovolně, každý.

25 let existence kanceláře, to už je úctyhodná doba. Mimo jiné toto číslo napovídá, že se v ní nejspíš setkává více generací právníků. Jaké to je?

Jsem rád, že k nám přichází mladí kolegové, kteří přináší nejen neuvěřitelnou energii a esprit, ale i mnoho cenných postřehů, které nám pomáhají držet krok s moderní dobou. Naopak si pak vážím toho, že mnoho z největších právnických osobností, které s námi byli od začátku, spolupracují s kanceláří i nadále. Osobně mne pak těší jak harmonicky a úspěšně funguje týmová práce mezi mladými kolegy a těmi s praxí, která se počítá již na desetiletí.

Ovlivňuje to nějak i směřování kanceláře?

Jak jsem již naznačil, mladá část týmu přináší nejen nezatížené nadšení pro právní praxi a obdivuhodnou energii, ale umožňuje nám zamýšlet se nad modernizací naší práce. Mimo to jsou to právě mladí kolegové, kteří utužují kolektiv, což je v dnešní době stále náročnější. Naše kancelář je známá tím, že firemní vztahy pěstujeme spíše na úrovni neformální a lidské, než podrobené přísné interní hierarchii a soužitivosti. Ne každému tento styl vyhovuje, ale přirozenost v komunikaci razíme na základě fungující zkušenosti.

Kromě advokacie se věnujete také pedagogické a vědecké činnosti. V Ústavu práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního na PF UK působíte od jeho založení doposud. Navazují mladší kolegové i na tuto Vaši práci? A jaký to má přínos pro kancelář?

Dodnes si vážím toho, že jsem mohl být při vzniku Ústavu a moderní éry práva duševního vlastnictví u nás. Věřím, že i díky činnosti Ústavu vešla tato oblast práva v širší povědomí a začalo se o ni zajímat také větší množství studentů. Mladší kolegové v započaté práci pokračují a rozvíjí ji jak na národní tak i mezinárodní úrovni. Někteří z úspěšných

absolventů právnické fakulty se, v návaznosti na zkušenosti s Ústavem, nebo obory, zabývajících se právem duševního vlastnictví, ucházejí o koncipientská místa v naší kanceláři. Široká poptávka je i mezi studenty. To nás pochopitelně těší.

Prof. JUDr. Jan Kříž, CSc. – zakládající společník Advokátní kanceláře Kříž a partneři. Specializuje se na autorské právo a právo občanské. Oblasti práv k duševnímu vlastnictví se věnuje jak při aplikaci v praxi, tak po vědecké a legislativní stránce. V průběhu let publikoval jako autor či spoluautor řadu odborných monografií i časopiseckých statí. Absolvoval roční vědeckou stáž v SRN na Max-Planck-Institutu v Mnichově. Přednášel také v německém a anglickém jazyce na řadě zahraničních vysokoškolských pracovištích. V roce 2007 pak obdržel cenu Právník roku v kategorii ochrany duševního vlastnictví.

Profesor Kříž je členem řady mezinárodních odborných organizací, dvě volební období působil rovněž ve funkci prezidenta Arbitrážní komise Rady pro reklamu. Je rozhodcem Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR.

Vedle advokátní praxe působí současně jako řádný profesor na Ústavu autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního PF UK, jehož byl od roku 1986 do konce roku 2015 ředitelem.

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.

Dominantní oblastí, na kterou se Advokátní kancelář Kříž a partneři zaměřuje, je právo duševního vlastnictví. O čem tato oblast dnes nejvíce je?

To je poměrně široká otázka, s ohledem na všechny podkategorie práva duševního vlastnictví. Pokud bych hledal univerzální odpověď, pak jednotlivými prvky změn je postupná „globalizace“ právních vztahů a s tím související otázky teritoriality, a dále pochopitelně rozvoj nových technologií. Častěji

je v této oblasti zmiňován mediální prostor na internetu, způsob, jakým uživatelé konzumují hudební a audiovizuální obsah, ale nutné je sledovat změny i v prvopočátku tvorby a výroby.

Je vidět, že tato oblast práva se velmi rozrůstá. Je vůbec reálné, aby se v ní advokát orientoval v plně šíří?

Cesta užších specializací je mezi některými kolegy preferována. Přestože jedna oblast může v rámci běžné agendy převažovat nad jinou, osobně se domnívám, že pokud se advokát specializuje na oblast práva duševního vlastnictví, je to adekvátní. Reálně totiž často dochází k tomu, že konkrétní zadání bude po-

krývat několik subkategorií práva duševního vlastnictví. Přidaná hodnota advokáta je pak i v tom, že dokáže odhalit další případná právní úskalí a s nimi se vypořádat.

Promítá se to nějak do organizace/vedení kanceláře?

V naší kanceláři jsou kolegové, kteří se více věnují právu autorskému, ochraně osobnosti nebo průmyslovým právům. Pravdou je, že každý máme svou oblíbenou oblast. To lze využít u velkých zakázek, kde je třeba práci rozdělit mezi několik advokátů. Každý takový projekt pak posouvá dál celý tým, protože si advokáti mohou aktivně doplňovat zkušenosti a aktuální povědomí na konkrétní věci.

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D. – společník Advokátní kanceláře Kříž a partneři. Dlouhodobě se specializuje na oblast práv k duševnímu vlastnictví, především pak autorské právo včetně problematiky informačních technologií, právo známkové, tvůrčí práva průmyslového vlastnictví, jakož i internetové domény a nekalou soutěž. Své znalosti a zkušenosti uplatňuje zejména ve sporné agendě, především v případech vynucování práv k duševnímu vlastnictví v civilním, trestním i správním řízení, v řízeních o zápis českých, komunitárních (CTM) i mezinárodních ochranných známek, v smluvní agendě především v oblasti práv k duševnímu vlastnictví a obchodního práva (licenční smlouvy včetně mezinárodních licencí a transferů technologie) a ve zpracování právních expertíz.

Tomáš Dobřichovský se věnuje také přednáškové a publikační činnosti. Je korespondentem nakladatelství Wolters Kluwer Law International ohledně autorskoprávní judikatury. Působí také jako odborný asistent Ústavu autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního PF UK v Praze. Je rovněž rozhodcem Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR.

JUDr. Veronika Křížová

Moderní technologie pronikají prakticky do všech oblastí našeho života. Mají mnoho předností, ale skrývají i nejedno riziko. Jak se tato skutečnost promítá do práva?

Právní praxe v oblasti práva na ochranu osobnosti je tímto vývojem pochopitelně ovlivněna. Je tomu tak nejen ve sporné agendě, ale i v právním poradenství při předcházení zásahům do osobnostních práv, zejména informačního sebeurčení nebo nakládání s podobiznou fyzické osoby. S tím souvisí také dvě zajímavé oblasti a to je spolupráce na nových typech marketingových strategií nebo rozsáhlá problematika ochrany osobních údajů, zejména s blížící se účinností GDPR.

A co autorská práva?

Způsoby porušování autorských práv se v návaznosti na rozvoj nových technologií mění a přizpůsobují novým technickým možnostem. Ochrana práv se stává těžší, nicméně jak přístup klientů při preventivní ochraně děl tak i aktuální legislativa se snaží s touto situací vyrovnat. Dá se říci, že pro autory a nositele práv se v budoucnu situace v boji proti porušování autorských práv bude zlepšovat.

JUDr. Veronika Křížová, LL.M. – advokátka spolupracující s Advokátní kanceláří Kříž & partneři od roku 2009. Specializuje se na právo duševního vlastnictví, zejména právo autorské a práva související a dále na právo na ochranu osobnosti a proti nekalé soutěži. Věnuje se závazkovým vztahům v oblasti autorského práva, zejména přípravě licenčních a koprodukčních smluv a dále smluv o uměleckém výkonu. Ochranou osobnosti se zabývá jak v agendě sporné, tak v oblasti komerčního užívání osobnostních atributů. V roce 2011 úspěšně absolvovala roční rezidenční program LL.M. na univerzitě Berkeley, kde získala také certifikát Berkeley Center for Law & Technology. V návaznosti na to se účastnila několika mezinárodních konferencí, kde se věnovala otázkám ochrany osobních údajů a ochrany osobnosti na Internetu nebo otázkám, souvisejícím s osobnostními právy v oblasti transplantací medicíny. Absolvovala praxe ve Washingtonu D.C. a v New Yorku a studijní pobyty v SRN a v Ruské federaci.

Mgr. Jaroslav Oravec

Od 1. října 2016 nabyly účinnosti nový zákon o veřejných zakázkách. Máte s ním již nějaké zkušenosti? Jaké jsou Vaše první zkušenosti?

Naše kancelář získala za období dvouměsíční účinnosti nového zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) s tímto zákonem již řadu zkušeností, a to jak na straně právního poradenství pro zadavatele při zadávání veřejných zakázek dle ZZVZ, tak i na straně právního poradenství pro dodavatele účastní-

cích se zadávacích řízení vypsanych již dle nového ZZVZ. Současně samozřejmě naše kancelář také podala již několik nabídek do zadávacích řízení přímo jako dodavatel.

Ze ZZVZ nás zaujalo zejména zavedení nové zásady přiměřenosti, která zavazuje zadavatele k tomu, aby nastavil parametry zadávacího řízení tak, aby byly přiměřené charakteru a předmětu veřejné zakázky, dále zdůraznění kritéria kvality při hodnocení nabídek účastníků veřejné zakázky a částečně i zjednodušení zadávacího řízení pro všechny strany. Samozřejmě nemůžeme opominout ani naprostou novinku, zcela nové oprávnění zadavatele vyloučit ze zadávacího řízení uchazeče, se kterým učinil zadavatel v minulosti špatnou

zkušenost, například pokud dodavatel zakázku neplnil včas nebo v dohodnuté kvalitě a pokud tato špatná zkušenost vedla k předčasnému ukončení smluvního vztahu, náhradě škody nebo jiným obdobným sankcím. Možnost vyloučit uchazeče se vztahuje i na případy, kdy má zadavatel na určitého uchazeče negativní reference od jiného zadavatele. Nově je také zadavatel oprávněn vyloučit účastníka, který předložil mimořádně nízkou nabídkovou cenu, aniž by ji účastník zdůvodnil. Domníváme se, že mnoho zadavatelů uvítá i nové definice ZZVZ pro uplatnění „in-house“ výjimek.

Věříme, že nový zákon o zadávání veřejných zakázek přispěje ke zlepšení právního prostředí u nás v této oblasti.

Mgr. Jaroslav Oravec – advokát spolupracující s Advokátní kanceláří Kříž & partneři od roku 2012. Zaměřuje se na právní poradenství v oblasti práva civilního, obchodního a dále v odvětví práva energetického. V rámci této agendy poskytuje klientům ze soukromé sféry a veřejného sektoru, včetně samosprávy, právní pomoc při vyjednávání a uzavírání různých typů smluv, zpracovává právní rozbor, a zastupuje klienty v řízeních před obecnými soudy v civilním i správním soudnictví, Ústavním soudem ČR a v rozhodcích řízeních. V této souvislosti pro klienty pravidelně připravuje právní stanoviska, která často slouží jako podklad pro rozhodnutí členů orgánů tuzemských i zahraničních obchodních korporací a samosprávy v různých fázích kontraktačního procesu, včetně ukončení smluv, a pro zahájení soudních řízení. Jen v poslední době se v rámci větších projektů advokátní kanceláře podílel na vyjednávání a uzavření dlouhodobé nájemní smlouvy pro významného klienta poskytujícího bankovní služby, zastupuje významné tuzemské korporátní klienty a samosprávné celky v civilních soudních řízeních o určení vlastnického práva k rozsáhlému nemovitému majetku. V tuzemských insolvenčních řízeních pak zastupuje zájmy věřitelů jak z ČR, tak i zahraničních.

JUDr. Jakub Fröhlich

Dlouhodobě se zaměřujete především obchodní právé včetně fúzí, akvizic a transformací. Specializujete se přitom mj. na oblast energetiky. To není tak úplně typické. Čeho se, pokud jde o právo, vlastně týká?

Oblast fúzí, akvizic a transformací považuji za jednu ze stěžejních právních oblastí, která se dotýká našich klientů v rámci jejich podnikání v České republice. Na této právní kategorii si cením zejména to, že ať se jedná o přeměny vnitrostátních společností nebo o přeměny se zahraničním prvkem, téměř vždy jsou tyto operace provázány vysokou motivací klientů vytvořit silnější, efektivnější a konkurenceschopnější strukturu. Náš právní tým tak může být součástí tvůrčího procesu s pevně vytyčeným cílem. I v této oblasti se ale někdy stává, že od původního záměru klient nakonec ustoupí.

V minulosti jsme takto například s kolegy zpracovali podrobný transformační plán

jediného dnes ještě fungujícího národního podniku na akciovou společnost, k transformaci však z rozhodnutí vlastníka dosud nedošlo.

A co právní audit z této oblasti, s těmi máte rovněž zkušenosti?

V oblasti energetiky jsme se podíleli na auditech jak u podniků s konvenčními energetickými zdroji (uhelné, jaderné zdroje), tak i u společností zaměřených na podnikání se zdroji alternativními (zejména větrnými a vodními).

Rozsah auditu samozřejmě závisí na účelu, pro který společnost auditem prochází. Nejčastějším důvodem bývá právě změna ve vlastnické struktuře, protože potenciální nový vlastník či strategický partner ke svému rozhodnutí o koupi či vstupu do společnosti potřebuje disponovat informacemi o jejím stavu, „právní kondici“ a potenciálních rizicích.

Proč by si měl případný klient, jednoho jakou oblast práva, vybrat právě Advokátní kancelář Kříž a partneři?

Moderní technologie pronikají prakticky do všech oblastí našeho života. Mají mnoho předností, ale skrývají i nejedno riziko. Jak se

tato skutečnost promítá do práva? (na významu nabývá ochrana osobnosti fyzické osoby a ochrana dobré pověsti právnické osoby)

Právní praxe v oblasti práva na ochranu osobnosti je tímto vývojem pochopitelně ovlivněna. Je tomu tak nejen ve sporné agendě, ale i v právním poradenství při předcházení zásahům do osobnostních práv, zejména informačního sebeurčení nebo nakládání s podobiznou fyzické osoby. S tím souvisí také dvě zajímavé oblasti a to je spolupráce na nových typech marketingových strategií nebo rozsáhlá problematika ochrany osobních údajů, zejména s blížící se účinností GDPR.

A co autorská práva?

Způsoby porušování autorských práv se pochopitelně v návaznosti na rozvoj nových technologií mění resp. přizpůsobují novým technickým možnostem. Ochrana práv se stává těžší, nicméně jak přístup klientů při preventivní ochraně děl tak i aktuální legislativa se snaží s touto situací vyrovnat. Dá se říci, že pro autory a nositele práv se v budoucnu situace v boji proti porušování autorských práv bude zlepšovat.

JUDr. Jakub Fröhlich – společník Advokátní kanceláře Kříž a partneři. Má rozsáhlé zkušenosti především v oblasti obchodního práva včetně fúzí, akvizic a transformací, dále v oblasti energetiky, telekomunikací a vysílání, jakož i v oblasti práv k nehmotným statkům. Zde se zaměřuje zejména na právo na ochranu osobnosti, právo internetových domén a informačních technologií, autorské právo a práva související, včetně kolektivní správy, dále na ochranné známky, patenty a užitné vzory. Absolvoval advokátní praxi v SRN.

Jakub Fröhlich se rovněž podílel na řadě kauz z oboru insolvenčního práva, a to jak při zastupování věřitelů, tak při spolupráci s insolvenčními správci. Má též četné zkušenosti ze sporné agendy před obecnými soudy, rozhodčími soudy i ve správním soudnictví. Působí též jako rozhodce Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Je členem rozkladové komise České národní banky.

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

Rybná 9

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 334

Fax: +420 224 819 343

e-mail: info@ak-kp.cz

www.ak-kp.cz

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KŘÍŽ A PARTNEŘI

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

[WWW.VCV.CZ](http://www.vcv.cz)

Kvadratura kruhu zajištění (nejen) bankovních záruk

Je to již více než dva roky, co bankovní praxi zasáhlo rozhodnutí Nejvyššího soudu týkající se osudu zajištění dluhu z bankovní záruky (rozsudek ze dne 26. 8. 2014, sp. zn. 29 Cdo 4340/2011, R 26/2015).

Nejvyšší soud držící se zuby nehty pravidla o akcesoritě zástavního práva rozhodl, že banka, která plnila z bankovní záruky v krizovém období úpadku svého klienta (rozuměj po zahájení insolvenčního řízení), není zajištěným věřitelem, neboť její zástavní právo vzniklo až v tomto krizovém období v souvislosti se vznikem pohledávky (byť zástavní smlouva byla uzavřena o mnoho let dříve).

I když se rozhodnutí týkalo ještě působnosti starého občanského zákoníku a zákona o konkurzu a vyrovnání, legislativní prostředí za účinnosti nového občanského zákoníku a insolvenčního zákona je v tomto ohledu v podstatě totožné. Proto nad tím nelze mávnout rukou s tím, že si povzdechne a doufajíc v lepší zítřky se upneme k nové legislativě.

Rozhodnutí poukázalo na to, jak silně je Nejvyšší soud při řešení problematiky zajištění budoucích pohledávek (dluhů) odtržen od doktríny i praxe. Napříč všemi komentáři, učebnicemi či odbornými články[1] se uvádí, že vznik zástavního práva k zajištění budoucí pohledávky se v ničem neliší od vzniku zástavního práva k zajištění existující pohledávky (v novějších pracích nalezneme též přímé vymezení vůči onomu rozsudku).[2]

Shrňme si to základní. Občanský zákoník nejprve obecně stanoví, kdy vzniká zástavní právo (§ 1316–1319 obč. zák.), poté pro zvláštní typy zástav stanoví speciální pravidla (např. § 1322, § 1328 obč. zák.). Zároveň stanoví, že lze zajistit i budoucí dluh/pohledávku (§ 1311 odst. 1 obč. zák.), přičemž okamžik vzniku zástavního práva pro takový případ nestanoví jinak. Již z jazykového výkladu vyplývá jasný závěr – okamžik vzniku zástavního práva k zajištění budoucí pohledávky se neliší od okamžiku vzniku zástavního práva k zajištění existující pohledávky.

Pravdou je, že zástavní právo je obecně ovládáno zásadou akcesority, která vyjadřuje existenční závislost zástavního práva na zajišťovaném dluhu. Tato zásada je však modifikována právě při zajištění budoucího dluhu (pohledávky). Přitom nejde o vyloučení akcesority, ale jen o zvláštní výjimku co do časového uspořádání z jejího klasického pojetí. Zástavní právo stále vzniká způsobem, který pro jednotlivé typy zástav stanoví občanský zákoník (přičemž se zakládá na odůvodněném předpokladu budoucí existence pohledávky). Je ale samozřejmé, že uhrazovací funkce zástavního práva se může plně projevit až v okamžiku, kdy zajištěná pohledávka vznikne a dospěje (to však již nesouvisí s okamžikem vzniku zástavního práva).

Tento přístup je při zajištění budoucích dluhů (pohledávek) odůvodněn především zásadou

publicity věcných práv, neboť mají-li věcná práva působit erga omnes, musí být pro publikum poznatelná. Třetí osoby vědí, že určité věci jsou zastaveny. Vezmeme-li např. v úvahu zástavní právo k nemovité věci evidované v katastru nemovitosti, tak každý má možnost zjistit, kdy zástavní právo vzniklo již nahlédnutím do tohoto veřejného seznamu; oproti tomu okamžik, kdy vznikla zajištěná pohledávka, se nikde neevduje a princip publicity by proto selhával.

O tom, že se nejedná pouze o akademickou debatu, ale o otázku, která má zásadní vliv na bankovní praxi, toho bylo napsáno již mnoho a není třeba to opakovat. A netýká se to pouze zajištění pohledávek z bankovních záruk, i když u záručních obchodů vnímají banky tento problém nejvýrazněji, ale v zásadě všech bankovních obchodů, v rámci nichž si banky zajišťují budoucí nebo podmíněné pohledávky. Svědčí o tom i snahy některých bank řešit tento problém v rámci smluvního vztahu mezi nimi jako výstavci bankovní záruky a jejich klienty, kteří o vystavení bankovní záruky žádají, a „obejít“ judikaturu Nejvyššího soudu pomocí různých konstrukcí paralelních dluhů existujících vedle budoucího dluhu z bankovní záruky. Klient banky se v okamžiku vystavení bankovní záruky má jednoduše zavázat k tomu, že bance zaplatí částku ve výši příslušné bankovní záruky. Tato řešení mají zásadní nedostatek, který se projeví, začneme-li pátrat po hospodářském důvodu (kauze) takového dluhu klienta vůči bance. V § 1791 odst. 1 obč. zák. se sice píše, že vznik a trvání závazku nebrání, není-li vyjádřena jeho kauza (hospodářský důvod, na jehož základě má dlužník povinnost plnit), ale též se tam stanoví, že věřitel je povinen tento důvod prokázat. Jak máme kvalifikovat onen paralelní dluh? Zavazuje se klient k zápůjčce nebo k daru? Nebude-li chtít klient-dlužník plnit, dostane se banka-věřitel do překerní situace, kauzu neprokáže. Tudy cesta zřejmě nevede.

Setrvalý tlak a kritika pozice Nejvyššího soudu se ukázaly být nedostatečnými. Nejvyšší soud sice v žádném dalším rozhodnutí o této otázce výslovně nejudikoval, ale je velmi pravděpodobné, že ohledně tohoto tématu nedošlo na Nejvyšším soudu k jakémukoli významnému názorovému posunu, neboť od členů příslušných senátů Nejvyššího soudu, které se touto agendou zabývají, nebyly v diskusích, na seminářích ani při jiných příležitostech zaznamenány žádné relevantní signály o přehodnocení a změně dosavadní pozice. Z tohoto důvodu je tedy celkem logické, že se bankovní trh rozhodl řešit tuto poměrně složitou situaci změnou právní úpravy v rámci novely insolvenčního zákona, která je nyní v legislativním procesu. Konkrétně mám na mysli pozměňovací návrh k tisku č. 785, který v současné době čeká na třetí čtení v Poslanecké sněmovně

Parlamentu ČR. Tam se mimo jiné navrhuje do § 109 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona doplnit, že právo na uspokojení ze zajištění náleží v případě zajištěné podmíněné pohledávky i dojde-li ke splnění odkládací podmínky pro vznik takové pohledávky po zahájení insolvenčního řízení; obdobné má platit i v případě zajištěné budoucí pohledávky, dojde-li ke vzniku takové zajištěné budoucí pohledávky po zahájení insolvenčního řízení. V tomto duchu je dále navrhováno doplnění do § 167 odst. 1 insolvenčního zákona upravujícího právo zajištěných věřitelů uspokojit se v rozsahu zajištění ze zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla jejich pohledávka zajištěna, a pořadí jejich uspokojení, pro které je rozhodující doba vzniku zástavního práva nebo doba vzniku zajištění. Podle navrhovaného doplnění má toto obdobně platit i pro věřitele podmíněných pohledávek nebo pohledávek budoucích, k jejichž zajištění byla zastavena věc, právo, pohledávka nebo jiná majetková hodnota nebo zřízeno jiné zajištění dle § 2 písm. g) insolvenčního zákona.

Je zřejmé, že navrhovaná úprava má zabránit tomu, aby napříště mohli být věřitelé zajištěných pohledávek z bankovních záruk, které byly beneficentem uplatněny až po zahájení insolvenčního řízení (ale samozřejmě i věřitelé dalších zajištěných pohledávek, které vznikly nebo jejichž odkládací podmínka byla splněna až po zahájení insolvenčního řízení), vyloučeni z možnosti odděleného uspokojení z výtěžku zpeněžení věci dlužníka (úpadce), která představuje předmět zajištění, s poukazem na pozdní vznik zástavního práva, případně jiného zajištění. Z tohoto pohledu je třeba návrh jednoznačně přivítat, neboť by vyřešil ten nejpálčivější důsledek výše popsané judikatury Nejvyššího soudu k otázce vzniku zástavního práva zajišťujícího budoucí nebo podmíněné pohledávky (dluhy), s kterým se bankovní praxe musí momentálně potýkat.

Druhým dechem musím dodat, že je podstatné, aby navrhovaná úprava insolvenčního zákona nebyla v žádném případě vnímána jako zavádění nových principů, ale pouze jako bližší a podrobnější promítnutí stávajících principů zástavního práva již obsažených v obecné úpravě (obč. zák.) do úpravy insolvenčního řízení z důvodu odstranění nežádoucích dezinterpretací těchto principů, které se objevily v soudní praxi. Považuji za důležité tento smysl a výklad navrhovaných ustanovení v maximální míře prezentovat a zdůrazňovat, ideálně ho v nějaké vhodné podobě zakomponovat i do důvodové zprávy ke zmíněné novele insolvenčního zákona. Hlavním důvodem je vyvarovat se toho, aby přijetí navrhované změny insolvenčního zákona mohlo být chápáno jako přitakání výše rozebíraným závěrům judikatury Nejvyššího soudu. V kritice pozice Nejvyššího soudu a la-

ku na její změnu je naopak třeba i nadále vytrvat, neboť výše popsaný výklad Nejvyššího soudu k otázce vzniku zástavního práva zajišťujícího budoucí nebo podmíněné pohledávky (dluhy) má i další nežádoucí či dokonce nesmyslné právní konsekvence, které navrhovaná změna insolvenčního zákona nevyřeší.

Nezbývá než věřit, že se navrhovanou změnou insolvenčního zákona podaří schválit a následně (třeba i pod vlivem této změny) konečně přimět Nejvyšší soud ke změně výkladu otázky vzniku zástavního práva zajišťujícího budoucí nebo podmíněné pohledávky (dluhy) tak, aby odpovídal převažujícím doktrinárním názorům, ale hlavně potřebám praxe a – chce se říci – i zdravému rozumu. ●

Mgr. Ing. Norbert Hink, advokát
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Např. Kindl, Jiří. Některé otázky k zajištění budoucích pohledávek zástavním právem. Ad Notam. 2002, č. 4, s. 78 an.; Štěpánová, Silvie. Komentář k § 155. In Fiala, Josef, Kindl, Milan et al. Občanský zákoník. Komentář. I. díl. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 583; Králík, Michal, Mikeš, Jiří. Komentář k § 155. In Švestka, Jiří, Spáčil, Jiří, Škárková, Marta, Hulmák, Milan et al. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1096; Richter, Tomáš. Komentář k § 1311. In Spáčil, Jiří et al. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976-1474). Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1069; Fiala, Josef. Komentář k § 1311. In Švestka, Jiří, Dvořák, Jan, A., Josef et al. Občanský zákoník. Komentář. Svazek III (§ 976-1474). 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 901 (stejně též Fiala, Josef In Dvořák, Jan, Švestka, Jiří et al. Občanské právo hmotné. Díl třetí: Věcná práva. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 151; Vymazal, Lukáš. Zástavní právo v novém občanském zákoníku. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 113-118.
- [2] Např. Arabasz, Jindřich, Boguský, Pavel. Akcesorita zajištění dle Nejvyššího soudu – z dobrého sluhu zlým pánem. Právní rozhledy. 2016, č. 5, s. 153 an.; Gejdoš, Miroslav, Karfilát, Jakub. Vznik zajištění dluhů určitého druhu zástavním právem a jejich vymezení. Právní rozhledy. 2016, č. 10, s. 352 an.

*Miluji náš
dům teď patří
mé exmanželce.*

Život je plný zvrátů a každý
z nich si žádá rozhodnutí.

Swiss Life pomáhá svým klientům
rozhodovat se správně v oblasti
správy privátních financí
a majetku již od roku 1857.

844 111 444

www.swisslifeselect.cz

premium@swisslifeselect.cz

Nejlepší jsou
na špičce...

135

1880 - 2015 Anniversary

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

www.barker-shoes.cz

Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů při změně nájemce nebytových prostor

Jak už jsme si za poslední dobu zvykli, stal se i přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů („přechod“) jednou z oblastí, ke které se Nejvyšší soud ČR vyjadřuje opakovaně – tentokrát se však dle názoru autorů jedná v českém prostředí o skutečně přelomový judikát, protože řeší otázku, zda může dojít k přechodu v případech, kdy mezi převodcem a nabyvatelem není žádný smluvní vztah.

Shrnutí situace

Zaměstnavatel, společnost COFFEE DAY CZ a.s., oznámil svému zaměstnanci, panu R. P., dopisem ze dne 28. 3. 2014, že s ohledem na pověhď nájemní smlouvy na nebytový prostor (kavárnu v obchodním centru AFI Palác Pardubice) přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů v plném rozsahu na nového nájemce, společnost LINPITRI a. s., která se tak automaticky stává zaměstnavatelem pana R. P.

Dosavadní zaměstnavatel odůvodnil přechod tím, že nový nájemce bude v provozovně (nebytovém prostoru) rovněž provozovat kavárnu a že se jedná o zaměstnavatele, který je způsobilý pokračovat v plnění úkolů a činností, které předtím zajišťoval dosavadní zaměstnavatel.

Pan R. P. se však přesto nejprve domáhal přidělování práce u dosavadního zaměstnavatele – a až následně po opakovaném sdělení zaměstnavatele, že zde došlo k přechodu, kontaktoval dopisem ze dne 23. 4. 2014 nového nájemce s žádostí o vysvětlení současného stavu a o přidělování práce.

Nový nájemce však odmítl nároky pana R. P. s odůvodněním, že není s dosavadním zaměstnavatelem pana R. P. v žádném smluvním vztahu a že si pouze od společnosti BOHEMIA-SEN s. r. o. pronajal nebytové prostory, ve kterých původně provozoval svou činnost dosavadní zaměstnavatel. Navíc nový nájemce zdůraznil, že nebytové prostory dosavadní zaměstnavatel odevzdal pronajímateli dne

31. 3. 2014 zcela vyklizené (tedy bez jakéhokoli nábytku a předmětů nezbytných pro provoz kavárny).

Vzhledem k tomu, že panu R. P. nikdo nepřiděloval práci, podal proti dosavadnímu zaměstnavateli žalobu, kterou se domáhal určení, že jeho pracovní poměr k dosavadnímu zaměstnavateli trvá. Argumentoval tak, že mezi jeho dosavadním zaměstnavatelem a novým nájemcem není žádný právní vztah a že aplikace převzetí nájmu jako důvodu pro uplatnění přechodu je příliš extenzivním výkladem ustanovení § 338 zákoníku práce.

Soud prvního stupně a odvolací soud

Soud prvního stupně vyhověl žalobě, když dospěl k závěru, že ve shora popsaném případě nedošlo k převodu činnosti zaměstnavatele nebo části činnosti zaměstnavatele nebo k převodu úkolů zaměstnavatele anebo jejich části k jinému zaměstnavateli – a to bez ohledu na skutečnost, že žalovaný má s novým nájemcem shodný předmět podnikání a nový nájemce převzal i část zákazníků žalovaného jako původního nájemce.

V této souvislosti soud prvního stupně poznamenal, že jen „shodou okolností“ po ukončení nájmu žalovaného, který nebytové prostory kompletně vyklidil, došlo k převzetí těchto prostor nájemcem provozujícím stejnou činnost. Soud prvního stupně se proto ztotožnil s argumentací žalobce, že „právní výklad žalovaného“ ohledně uplatnění přechodu je příliš extenzivní.

Po odvolání žalovaného se věci zabýval odvolací soud, který potvrdil rozsudek soudu prvního stupně – a doplnil argumentaci tohoto soudu o skutečnost, že nový nájemce vstoupil do závazkového smluvního vztahu s pronajímatelem až poté, kdy mezi pronajímatelem a původním nájemcem (žalovaným) skončil nájemní vztah – a že tak v důsledku této skutečnosti nemohlo dojít k prodeji podniku žalovaného ani k jeho pronájmu.

Dovolání žalovaného

Žalovaný se závěry prvostupňového ani odvolacího soudu nesouhlasil a podal dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, ve kterém zejména argumentoval tak, že v daném případě došlo k zachování provozu v předmětné provozovně (tj. stejné prostory, shodný okruh zákazníků, stejná činnost – provoz kavárny, způsobilost nového nájemce pokračovat v plnění úkolů zaměstnavatele).

V této souvislosti žalovaný připomněl pravidlo uplatňované v českém právu, že k uplatnění přechodu stačí, aby došlo k převodu činnosti nebo úkolů zaměstnavatele či jejich části, a to bez ohledu na to, zda se převod týká „ucelené“ provozní nebo organizační jednotky, nebo jen její části.

Jednou ze situací, za kterých dojde k přechodu, je podle dovolatele ukončení nájemní smlouvy s jedním nájemcem a uzavření nájemní smlouvy s novým nájemcem, který ve stejných prostorech hodlá provozovat stejnou či obdobnou činnost (s tím, že prodej podniku či pacht není podmínkou pro uplatnění přechodu, neboť k přechodu dochází podle zákona bez ohledu na právní důvod a na to, zda dochází k převodu vlastnických práv).

Nejvyšší soud ČR

Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že k převodu činnosti/úkolů zaměstnavatele (nebo jejich části) k jinému zaměstnavateli, který má za následek přechod na přejímajícího zaměstnavatele, dochází i v případě převzetí nájmu nebytových prostor, kdy nový nájemce pokračuje v činnosti dosavadního nájemce (zaměstnavatele), případně v činnosti obdobného

druhu, aniž by bylo rozhodné, zda součástí nájmu nebytových prostor jsou též věci sloužící k činnosti provozované v těchto prostorech (neboť převod majetku – byť potřebného pro výkon převáděné činnosti – není dle zákona podmínkou převodu činnosti/úkolů na jiného zaměstnavatele).

V této souvislosti Nejvyšší soud ČR zdůraznil, že právním jednáním, s nímž je ve smyslu § 338 odst. 2 a 3 zákoníku práce spojen převod činnosti/úkolů (nebo jejich části) na jiného zaměstnavatele, nemusí být jen smlouva uzavřená mezi dosavadním zaměstnavatelem a přejímajícím zaměstnavatelem – a že tak k přechodu může dojít na základě jakéhokoli právního jednání, v jehož důsledku zaměstnavatel přestane zcela nebo zčásti provozovat dosavadní činnost (plnit dosavadní úkoly) a místo něj v této činnosti (plnění úkolů) nebo v činnosti obdobného druhu pokračuje jiná k tomu způsobilá právnická nebo fyzická osoba.

Nejvyšší soud ČR tak uzavřel, že důvodem k přechodu práv a povinností z pracovních vztahů může být i výpověď z nájmu z nebytových prostor daná pronajímatelem dosavadnímu zaměstnavateli (dohoda o ukončení nájmu) a na ni navazující smlouva o nájmu těchto prostor uzavřená mezi pronajímatelem a novým nájemcem, pokračuje-li na základě ní nový nájemce v plnění úkolů nebo činností dosavadního zaměstnavatele nebo v činnosti obdobného druhu.

V takovémto případě tak dle tohoto rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR dochází k přechodu – aniž by dosavadní zaměstnavatel a přejímající zaměstnavatel byli ve smluvním vztahu – prostřednictvím právních jednání třetí osoby (pronajímatele).

Shrnutí

Ačkoli se podle názoru autorů uvedeného již v úvodu tohoto článku jedná o přelomové soudní rozhodnutí v oblasti přechodu, tak se zároveň jedná o změnu, kterou autoři vítají z pohledu právní jistoty, kterou přináší do vztahů, kdy dochází ke změně dodavatele.

Již dnes byla totiž část praxe (a to včetně autorů) přesvědčena, že ze znění českého zákoníku práce lze skutečně dovodit, že aplikace přechodu není podmíněna přímým právním vztahem mezi převodcem a nabyvatelem – a že tedy i „nepřímé“ předání činnosti/úkolů (nejen v důsledku změny nájemce, ale také například v důsledku re-tendru, na jehož základě byl zvolen nový poskytovatel sjednaných služeb) je dostatečným právním důvodem k automatickému uplatnění přechodu (je-li nabyvatel způsobilý vykonávat úkoly zaměstnavatele).

Autoři navíc oceňují, že Nejvyšší soud ČR (zřejmě inspirovaný britskou judikaturou v oblasti přechodu) podminil uplatnění přechodu tím, že činnosti provozované převodcem budou (například po převzetí nájmu provozovny) i nadále realizovány nabyvatelem, a to stejně, případně obdobným způsobem. Nicméně skutečnost, že se připojí i „obdobný způsob“ provozování činnosti, může do budoucna způsobit výkladový problém, který bude muset Nejvyšší soud ČR opět řešit (například, zda by se v české úpravě mohlo jednat o přechod, když by převodce provozoval restauraci a nabyvatel by změnil koncept na salaterii...). ●

Mgr. David Borovec
Barbora Koubková
Randl Partners, člen Ius Laboris

Randl Partners
advokátní kancelář attorneys at law

Poznámka:

[1] Tyto tzv. výjimky znal samozřejmě již ZVZ, který však na rozdíl od ZZVZ požadoval, aby zadavatel, pokud hodlal např. navýšit cenu plnění v důsledku dodatečných stavebních prací, realizoval jednací řízení bez uveřejnění.

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

	<h2>PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2016 V KATEGORIÍCH:</h2>			
	<ul style="list-style-type: none">■ Fúze a akvizice■ Řešení sporů a arbitráže■ Kapitálové trhy			
	<h2>CHAMBERS EUROPE 2016 NEJVYŠŠÍ HODNOCENÍ v kategoriích</h2>			
	<ul style="list-style-type: none">■ Corporate/M&A■ Dispute Resolution■ Projects & Energy■ Competition/Antitrust			

Pomáhejme společně.

WEIL, GOTSHAL – nadační fond

www.weil-nadacni-fond.cz

Křižovnické nám. 193/2

110 00 Praha 1

tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310

www.weil.com

CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

JINÁ DIMENZE ŘEŠENÍ

www.akccs.cz

2015
právnická
firma
roku

23let 1993
2016

Rozsudek pro zmeškání žalobce de lege ferenda

Rozsudek pro zmeškání lze za splnění zákonných předpokladů de lege lata vydat pouze v neprospěch žalovaného, se zmeškáním žalobce zákon nespojuje žádné negativní následky. Pro možnou změnu právní úpravy se lze inspirovat v německé právní úpravě. Podle ní totiž v případě, že se k ústnímu jednání nedostaví včas žalobce, soud žalobu na návrh žalovaného rozsudkem pro zmeškání zamítne.

Rozsudek pro zmeškání de lege lata

Novela občanského soudního řádu, provedená zákonem č. 171/1993 Sb., zavedla s účinností ode dne 1. 9. 1993 do českého civilního procesu nový, nikoliv však neznámý institut – rozsudek pro zmeškání (tzv. kontumační rozsudek). Zákonodárce v podstatě navázal na úpravu obsaženou v civilním soudním řádu z roku 1895.[1] Ten však na rozdíl od současné právní úpravy umožňoval soudu rozhodnout rozsudkem pro zmeškání jak v případě, že se k prvnímu jednání ve věci nedostavil řádně obesaný žalovaný, tak v situaci, kdy zmeškal toto jednání žalobce.[2]

Rozsudek pro zmeškání je de lege lata zvláštním druhem rozsudku, který se opírá o jiný právní základ, než je zjištění a posouzení skutkového stavu.[3] Pokud žalovaný přes řádné obeslání bez důvodné a včasné omluvy zmeškal první jednání, které se ve věci konalo, tak za splnění dalších formálních podmínek „po-

kládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkající se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání“ (§ 153b odst. 1 OSŘ).

Smyslem rozsudku pro zmeškání je umožnit soudu rozhodnout spor v neprospěch žalovaného v situaci, kdy svou nečinností brání rychlé a účinné ochraně práv,[4] aniž by soud musel provádět dokazování a zjišťovat skutkový stav. Soud ve svém rozhodnutí vychází pouze ze skutkových tvrzení žalobce, který byl dbalý a k prvnímu nařízenému jednání se dostavil.[5] Rozsudek pro zmeškání však lze vydat pouze v neprospěch žalovaného, se zmeškáním žalobce nespojuje zákon žádné negativní následky.

Rozsudek pro zmeškání má sankční povahu. Sankce v civilním procesu by však neměly být v rozporu s jeho funkcí, tj. neměly by směřovat k vydávání rozsudků, které jsou v rozporu se skutečným hmotněprávním stavem.[6] Nicméně zákonodárce zavedením rozsudku pro zmeš-

kání podstoupil v zájmu urychlení řízení určité riziko, které spočívá v tom, že soudem vydané rozhodnutí může být v některých případech v rozporu se skutečným hmotněprávním stavem, který existoval ještě před zahájením sporného řízení.[7]

Kontumační rozsudek je institut sporného procesu, v němž jsou práva i povinnosti, jimiž jinak mohou jejich nositelé mimoprocesně disponovat, soudem deklarovány. Nelze jej proto vydat, kdyby jím měl být založen, změněn či zrušen právní poměr mezi účastníky (nelze tedy např. kontumačním rozsudkem zrušit a vypořádat spoluvlastnictví nebo společné jmění manželů).[8]

V zájmu spravedlnosti se připouští, aby rozsudek pro zmeškání byl zrušen, pokud žalovaný zmeškal jednání z omluvitelných důvodů (§ 153b odst. 4 OSŘ). V případě, že se žalovaný z jednání omluvil, ale soud jeho omluvu dodatečně neuznal za důvodnou, může se žalovaný bránit odvoláním. To však lze podat pouze ze zákonem stanovených odvolacích důvodů (§ 205b OSŘ).

Rozsudek pro zmeškání je jednou z procesních sankcí, která postihuje nečinného účastníka, konkrétně žalovaného. Z hlediska teoretického se jedná o subjektivní procesní odpovědnost s presumovaným zaviněním. Žalovanému je zákonem umožněno se z odpovědnosti vyvinut (exkulповat) tím, že prokáže, že první jednání, které se ve věci konalo, zmeškal z omluvitelných důvodů.[9]

Rozsudek pro zmeškání žalobce v německé právní úpravě

Rozsudek pro zmeškání je v německé právní úpravě[10] upraven mnohem obsáhleji, než je tomu v české právní úpravě. Má rovněž sankční povahu a jeho smysl spočívá v tom, že sama pohrůžka touto sankcí nutí účastníky k procesní aktivitě. To platí jak pro žalovaného, tak pro žalobce, který se k jednání nedostavil. Předpokladem však je, že se účastník k jednání dostavil a procesně jednat měl a mohl.[13] Rozsudek pro zmeškání může být vydán ve dvou situacích:

- a) žalovaný včas neoznámí, že se chce vůči žalobě bránit (§ 331 odst. 3 ZPO);
- b) žalobce či žalovaný zmešká termín ústního jednání (§§ 330, 331 odst. 1 ZPO).

Na základě uvedeného tedy platí, že rozsudek pro zmeškání je možné vydat nejen v situaci, kdy jednání zmešká žalovaný, ale rovněž v případě, kdy jednání ve stanoveném termínu zmešká žalobce. Předpokladem jeho vydání je, že:

- 1) jedna ze sporných stran se k jednání dostavila a procesně jednala;
- 2) druhá ze sporných stran se k jednání nedostavila nebo procesně nejednala.

To však ještě samo o sobě neodůvodňuje samotné „zmeškání“. Je zapotřebí kumulativního splnění dalších podmínek, a to:

- a) termín k ústnímu jednání byl řádně soudem stanoven;
- b) účastník, který se k jednání nedostavil, byl k tomuto jednání řádně a včas předvolán.

V případě, že se k ústnímu jednání nedostaví včas žalobce, soud na návrh žalovaného žalobu rozsudkem pro zmeškání zamítne (§ 330 ZPO). K tomu však soud přistoupí pouze tehdy, pokud

se žalobce k jednání nedostavil a žalovaný jeho vydání navrhl. Kontumační rozsudek je meritorním rozhodnutím, jež zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené (rei iudicatae). Žalobce tím definitivně ztrácí svou při.[14]

Nedostaví-li se k jednání včas naopak žalovaný, považují se skutková tvrzení žalobce jako by byla žalovaným doznána a soud je jako pravdivá učiní základem svého rozhodnutí. Tím odpadá zkoumání důvodnosti žalobních tvrzení v žalobě. Soud naopak přezkoumává pouze odůvodněnost žaloby, tj. zda z žalobních tvrzení vyplývá uplatněné právo. V kladném případě soud vydá na návrh žalobce rozsudek pro zmeškání, jinak žalobu po předchozím poučení zamítne (§ 331 odst. 1 ZPO). Opět se jedná o meritorní rozhodnutí, která obě zakládají překážku věci pravomocně rozsouzené.

Proti kontumačnímu rozsudku mají účastníci právo bránit se podáním tzv. námitky,[15] a to ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení rozsudku. S podáním námitky není spojen devolutivní účinek. O námitce tak rozhoduje soud, který napadený rozsudek vydal. Pokud soud dospěje k závěru, že je námitka důvodná, vrátí se věc zpět do fáze před zmeškáním a k rozsudku se nepřihlíží. V rozsudku soud vysloví, zda rozsudek pro zmeškání ponechává v platnosti nebo ho zrušuje a v jakém rozsahu. Proti rozsudku je již přípustné odvolání.[16]

Závěr

Zvyšující se náročnost civilního procesu a s tím i odpovědnost účastníků řízení za jeho průběh a výsledek je patrná. V kontradiktorním sporném procesu nemůže strana očekávat, že spor vyhraje, bude-li pasivní.[17] Aktivní role sporných stran, spojená s procesní odpovědností za výsledek sporu (břemeno tvrzení a břemeno důkazní) je dnes všeobecnou nezbytností.[18]

Civilní sporné řízení klade poměrně značné nároky na jeho účastníky, kteří musí svá práva aktivně bránit v duchu zásady vigilanti bus iura. Má-li soud postupovat rychle a účelně, musí do řízení zapojit účastníky tak, aby jim byl zřejmý díl odpovědnosti za jeho výsledek. To by mělo platit stejně jak pro žalovaného, tak pro žalobce. ●

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D.
odborný asistent na Právnické fakultě
Univerzity Karlovy a CevroInstitutu
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Zákon č. 113/1895 ř. z., o soudním řízení v občanských rozepřích právních (civilní řád soudní).
- [2] V podrobnostech viz důvodová zpráva k zákonu č. 171/1993 Sb. Zákododárce se vydal cestou úpravy obdobné právní úpravě uherské, která tehdy platila na Slovensku, a umožňovala vydání rozsudku pro zmeškání pouze v případě, kdy první jednání zmeškal žalovaný.
- [3] Winterová, Alena, Macková, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část první: řízení nalézací. 8. nezměněné vydání. Praha: Leges, 2015, 350 s.
- [4] Postup soudu musí být efektivní, rychlý a hospodárny. Tyto principy je třeba respektovat, ač soudní řízení přirozeně obsahuje prvky, které uvedeným zásadám kladou jistě mantinely (srov. odročení jednání – § 119 OSŘ).
- [5] Winterová, Alena. O nové pojetí civilního procesu. Praha: AUC – Iuridica, 4/2004, 36–37 s.
- [6] Lavický, Petr; Stavínohová, Jaruška. Sankce v civilním právu procesním. Právní fórum, Praha, ASPI, a. s., 2008, č. 9, 369–380 s.
- [7] Macur, Josef. Rozsudek na základě fikce uznání nároku podle ustanovení § 114b o. s. ř. Bulletin advokacie. 2002, č. 2, 28–36 s.
- [8] Winterová, Alena, Macková, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část první: řízení nalézací. 8. nezměněné vydání. Praha: Leges, 2015, 351 s.
- [9] Lavický, Petr; Stavínohová, Jaruška. Sankce v civilním právu procesním. Právní fórum, Praha, ASPI, a. s. 2008, č. 9, 369–380 s.
- [10] Základním pramenem civilního práva procesního je v německé právní úpravě Zivilprozeßordnung neboli civilní soudní řád z roku 1877 (RGBl 83), ve znění pozdějších předpisů, účinný od 1. 10. 1879 (dále jen „ZPO“).
- [11] Jauernig, Othmar. Zivilprozeßrecht. 29. Auflage. München: C. H. Beck, 2007. 214 s.
- [12] Dle německé terminologie Versäumnisverfahren.
- [13] Jauernig, Othmar. Zivilprozeßrecht. 29. Auflage. München: C. H. Beck, 2007. 214 s.
- [14] Tamtéž, 152–153 s.
- [15] Dle německé terminologie Einspruch.
- [16] Thomas, Heinz; Putzo, Hans. Kommentar zur Zivilprozeßordnung mit GVG, den Einführungsgesetzen und europarechtlichen Vorschriften. 26. Auflage. München: C. H. Beck, 2004. s. 702–712.
- [17] Macková, Alena. Právní pomoc advokátů a její dostupnost. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2001, 161 s.
- [18] Winterová, Alena. O nové pojetí civilního procesu. Praha: AUC – Iuridica, 4/2004, 18 s.

Nese právnická osoba v trestním řízení důkazní břemeno?

V souvislosti s možností zproštění trestní odpovědnosti u právnické osoby bych rád nadnesl jednu ryze praktickou procesní otázku.

Aktuálně vstupuje v účinnost § 8 odst. 5 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (TOPO). Toto ustanovení říká, že trestní odpovědnosti se zproští právnická osoba tehdy, pokud vynaložila veškeré úsilí, které na ní bylo možné spravedlivě požadovat, aby spáchání protiprávního činu zabránila. TOPO k tomu nestanoví žádný zvláštní postup a v § 1 odst. 2 upravuje v řízení proti právnické osobě použití zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (tr. řád).

Podle § 2 odst. 5 tr. řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Dále podle tohoto ustanovení v přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. Současně stále ještě platí zásada, že nikdo není povinen sám sebe obviňovat a obviněný má možnost uvést okolnosti, které obvinění zeslabují nebo vyvracejí, a nabídnout o nich důkazy, ale nikoli povinnost. A konečně v českém trestním řízení doposud není stanoveno důkazní břemeno na straně obviněného, tedy povinnost tvrzení a doložení důkazů, tedy povinnost spojená s negativními následky v podobě uznání viny při jejím nesplnění.

A kdo pak tedy má dokazovat, že právnická osoba splnila podmínky pro zproštění své trestní odpovědnosti podle § 8 odst. 5 TOPO? Jistě bude ve prospěch právnické osoby, pokud prokáže splnění podmínek pro zproštění trestní odpovědnosti. Nicméně to vyžaduje vysokou míru jistoty na straně právnické osoby, že vynaložené úsilí k zabránění spáchání trestného činu bude v očích orgánů činných v trestním řízení dostatečné pro její zproštění. Přitom může být mnoho oprávněných důvodů k pochybnostem, a to nejen na straně právnické osoby. Například, že oči různých orgánů činných v trestním řízení mohou být i podstatně odlišné. Nebo, že policejní orgán a státní zástupce budou spíše vehementně prokazovat, že úsilí vynaložené právnickou osobou nebylo veškeré anebo, že na ní bylo možné spravedlivě požadovat více, navíc když nikdo neví, co je obsahem znaku „spravedlivě“. Anebo, že si právnická osoba prostě bude vědoma jisté nedostatečnosti svého úsilí.

Pokud právnická osoba nějaké úsilí doloží, ale nebude to stačit, tak ke zproštění její trestní odpovědnosti nedojde. Co se ale stane, pokud právnická osoba nebude nic prokazovat, ale bude pouze tvrdit, že splnila podmínky pro zproštění dle § 8 odst. 5 TOPO. Tedy pokud právnická osoba pouze obecně sdělí, že vynaložila veškeré úsilí, ale ničím to nedoloží. Bude moci být uznána vinou přičteným trestným činem proto, že sama splnění podmínek neprokázala, tedy neunesla důkazní břemeno?

Je další otázkou, zda splnění podmínek pro zproštění odpovědnosti právnické osoby podle § 8 odst. 5 TOPO je okolností nezbytnou pro rozhodnutí o vině obviněné právnické osoby, když nejde o podmínku přičitatelnosti, jakou je § 8 odst. 2 písm. b) TOPO.

No a důsledkem zásad obsažených v § 2 odst. 5 tr. řádu je, že odpovědnost za zjištění skutkového stavu nesou orgány činné v trestním řízení a státní zástupce má povinnost navrhnout důkazy, které odůvodňují podání obžaloby či návrhu na potrestání, a to včetně důkazů svědčících ve prospěch obžalovaného, neboť státní zástupce jako představitel státu musí být nestranný a nezaujatý a mít zájem na spravedlivém posouzení projednávané věci, poněvadž nemůže trpět tzv. obžalovací úchylnou.[1]

Při obhajobě obviněné právnické osoby mě státní zastupitelství prezentovalo názor, že obviněná právnická osoba má prokázat splnění podmínek § 8 odst. 5 TOPO a orgány činné v trestním řízení tyto důkazy zváží. Jinými slovy obviněná právnická osoba nese důkazní břemeno, a pokud jej neunes, nezproští se své přičtené trestní odpovědnosti, a bude uznána vinou a bude jí uloženo trest.

Řešení v tuto chvíli není. Na jedné straně nelze akceptovat důkazní břemeno na straně obviněné právnické osoby. Na druhé straně nelze ani akceptovat, že by nečinnost obviněné právnické osoby k prokázání splnění podmínek pro zproštění trestní odpovědnosti měla za následek zproštění trestní odpovědnosti, protože to TOPO nestanoví. V přípravném trestním řízení vedeném proti obviněné právnické osobě by policejní orgán a dozorový státní zástupce měli postupovat podle § 2 odst. 5 tr. řádu, a to i k prokázání okolností ev. zproštění trestní odpovědnosti obviněné právnické osoby. A právnické osoby by měly mít odpovídající criminal compliance program, aby mohly prokázat, že splnily podmínky pro aplikaci § 8 odst. 5 TOPO. A vůbec nejlepší by bylo, kdyby § 8 odst. 5 TOPO nestál ve vzduchoprázdnu, ale byl součástí podmínek přičitatelnosti místo § 8 odst. 2 písm. b) TOPO. ●

JUDr. Filip Seifert, MBA,
advokát, společník
SEIFERT A PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.

seifert
a partneři

Mezinárodně právní ochrana zahraničních investorů – jde vždy skutečně o zahraničního investora?

Není tajemstvím, že v rámci mezinárodních investičních arbitráží se často za zahraničními vlastníky, pokoušejícími se využít tohoto institutu, skrývají občané daného státu, resp. společnosti s domicilem v daném státu. V takovém případě tedy vyvstává otázka, zda by mezinárodní investiční arbitráž měla být fórem, které řeší spory mezi státem a jeho občany. Dosavadní rozhodovací praxe investičních rozhodčích tribunálů přitom ukazuje, že na tuto otázku nelze dát jednoduchou zamítavou odpověď, neboť jsou případy, kdy rozhodčí tribunály uznávají svou pravomoc rozhodnout spor mezi státem a jeho občanem.

Tento článek se zabývá zejména rozhodovací praxí Mezinárodního střediska pro řešení sporů z investic (dále jen „Středisko“), které bylo zřízeno na základě Washingtonské úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států z roku 1965 (dále jen „Washingtonská úmluva“).[1] Samozřejmě investiční spory řeší i jiná fóra, ať již ad hoc založená na základě pravidel UNCITRAL, či jiné stálé rozhodčí soudy.[2] S ohledem na neustále narůstající počet sporů řešených Střediskem,[3] nabývají nicméně rozhodnutí rozhodčích tribunálů Střediska stále většího významu a další rozhodčí tribunály k nim čím dál častěji přihlížejí – jakkoliv samozřejmě v rámci mezinárodní investiční arbitráže neexistuje princip závazných precedentů, a i proto jsou čas od času obdobné případy řešeny rozdílně.

Pojďme se tedy podívat na otázku aktivní legitimity v mezinárodní investiční arbitráži trochu podrobněji. Jaká je obecná definice

národnosti, resp. státní příslušnosti z hlediska mezinárodní ochrany investic? Tato definice je primárně obsažena v jednotlivých dvou a vícestranných dohodách o ochraně investic.

Fyzické osoby

Pokud jde o státní příslušnost fyzických osob, nebývá zde v praxi tolik sporných otázek, jako tomu je u právnických osob. U fyzických osob se vychází z toho, že určování státní příslušnosti je výlučnou pravomocí jednotlivých států, přičemž by měla být zároveň splněna podmínka, že vazba dané osoby na stát, jehož je příslušníkem, musí být skutečná, musí se jednat o efektivní spojení mezi státem a jeho příslušníkem. Tento základní princip přitom vychází z dřívějších rozhodnutí Mezinárodního soudního dvora v Haagu.[4] Každopádně státní příslušnost fyzických osob se řídí na základě známých pravidel *ius soli* nebo *ius sanguinis*.

Jako klasické případy posuzování státní příslušnosti fyzických osob a z toho plynoucí otázka příslušnosti/nepříslušnosti daného rozhodčího tribunálu projednávat investiční spor je možné zmínit případy *Soufraki v. Spojené arabské emiráty*[5] a *Champion Trading Company v. Egypt*. [6]

V prvním případě nárokoval ochranu své investice p. *Soufraki* na základě dohody o ochraně investic mezi Itálií a Spojenými arabskými emiráty. Pan *Soufraki* přitom měl kanadské občanství v době činění investice, nicméně tvrdil, že je zároveň občanem Itálie. Rozhodčí tribunál odmítl jeho nárok projednávat, protože neshledal, že by skutečně občanem Itálie byl. Významný je tento případ v tom, že se rozhodčí tribunál rozhodl nespokojit se pouze s formálním dokladem o státní příslušnosti pana *Soufrakiho* a sám provedl poměrně důkladné zjišťování skutečného stavu. I když pan *Soufraki* předložil celkem pět potvrzení o státním občanství Itálie a prohlášení Italského ministerstva zahraničí, že je italským občanem, rozhodčímu tribunálu to nestačilo. Rozhodčí tribunál totiž zjistil, že nebyly splněny veškeré italské zákonné předpoklady pro vznik občanství a vydání příslušných osvědčení bylo de facto pochybením italských orgánů – podle názoru rozhodců p. *Soufraki* své italské občanství ztratil, když se před lety odstěhoval do Kanady a nyní se tohoto italského občanství dovolával účelově, jen aby se dostal pod ochranná křídla příslušné dohody o ochraně investic, kterou Itálie, na rozdíl od Kanady, s SAE měla uzavřít.

Ve druhém případě, *Champion Trading Company v. Egypt*, zvolil rozhodčí tribunál v otázce státní příslušnosti poměrně formální přístup, když vycházel z principu, že určování státního občanství je výlučnou doménou jednotlivých států. V tomto případě šlo o žalobu amerických investorů proti egyptskému státu. Žalobci byli akcionáři egyptské společnosti zpracovávající bavlnu – jednalo se o dvě americké společnos-

ti a tři fyzické osoby, členy jedné rodiny. Tyto fyzické osoby byly občany USA, narozené rodičům, kteří měli taktéž americké občanství. Nicméně otec těchto osob, který sám žalobcem nebyl, měl ve skutečnosti dvojí občanství, a to vedle amerického i egyptského. Podle egyptského práva, které bylo pro tento případ rozhodující, pak děti (resp. synové) Egyptanů mají egyptskou státní příslušnost po sto dalších generací bez ohledu na to, kde se narodí nebo žijí. Proto i zmíněné fyzické osoby (které nikdy ani Egypt nenavštívily a neměly k němu žádný faktický ani citový vztah) byly podle egyptského práva Egyptany, a rozhodčí tribunál konstatoval, že nemá pravomoc spor projednávat s ohledem na chybějící aktivní legitimaci žalobců.[7]

Výše uvedené dva případy jsou pro základní nastínění problematiky státní příslušnosti fyzických osob dostačující, nicméně pro úplnost je třeba zmínit i další případy.

Olguin v. Paraguay[8] – Pan Olguin byl občanem Peru a Spojených států amerických, přičemž bydliště měl v USA. Když žaloval Paraguay na základě dohody o ochraně investic mezi Peru a Paraguayí, Paraguay vznesla námitku, že dle právních předpisů Peru má přednost občanství toho státu, v němž má fyzická osoba bydliště, tj. u pana Olguina to bylo USA. USA a Paraguay neměly mezi sebou uzavřenou dohodu o ochraně investic. Paraguay se snažila prokázat, že pokud by Olguinovo dominantní občanství bylo americké, a ne peruánské, nemohl by se domoci ochrany dle dohody o ochraně investic mezi Peru a Paraguayí. Rozhodčí tribunál se odmítl zabývat předností občanství s poukazem na skutečnost, že stačí, že pan Olguin byl skutečně občanem Peru v okamžiku podání žaloby.

Feldman v. Mexiko[9] – Pan Feldman byl občanem USA s trvalým pobytem v Mexiku, kde v době podání žaloby žil již téměř 30 let. Jelikož byl rodilým občanem USA, měl americký pas, číslo sociálního zabezpečení a byl registrovaným voličem v Texasu, rozhodčí tribunál odmítl aplikovat princip efektivního občanství z výše zmíněného případu Nottebohm. V dané souvislosti rozhodčí tribunál uvedl, že Nottebohm lze aplikovat pouze u problematiky občanství dvou států, nikoliv v případě občanství jednoho státu a místa trvalého pobytu v jiném.

Waguih Elie George Siag a Clorinda Vecchi v. Egypt[10] – pan Siag byl Egypťanem, který nejdříve získal libanonské občanství a později italské občanství. Rozhodčí tribunál, obdobně jako v případě Soufraki v. Spojené Arabské Emiráty, označil předložené doklady prokazující státní příslušnost za prima facie a uvedl nutnost zkoumat, zda k nabytí občanství skutečně došlo. Po přešetření relevantních skutečností a egyptského práva dospěl k závěru, že pan

Siag byl v době investování v Egyptě skutečně italským občanem, a proto shledal svoji pravomoc spor projednávat.

V případě Serafin Garcia Armas a Karina Garcia Gruber v. Venezuela[11] byla Venezuela žalována dvěma fyzickými osobami s dvojitým venezuelsko-španělským občanstvím z titulu vyvlastnění. Jednou z námitek Venezuely v tomto řízení bylo, že s ohledem na princip dominantní venezuelské národnosti, když dané fyzické osoby mají vazby převážně k Venezuele, nelze jim umožnit domáhat se mezinárodní ochrany pod dohodou o ochraně investic z důvodu svého druhého, španělského občanství. Rozhodčí tribunál k této námitce uvedl, že pro určení národnosti investora pro účely je rozhodující pouze úprava v dané dohodě o ochraně investic (a odmítl tak aplikovat test efektivity). Jelikož dohoda o ochraně investic mezi Španělskem a Venezuelou neobsahovala žádná omezení týkající se fyzických osob s dvojitým státním občanstvím, rozhodčí tribunál předmětnou námitku Venezuely zamítl a shledal svou příslušnost spor projednávat.

Právnícké osoby

Nyní se přesuneme k problematice právníckých osob. Zde je situace složitější a dosavadní rozhodovací praxe ukazuje, že jednotný konsensus stále není nalezen. Za posledních cca 20 let došlo nicméně k poměrně dynamickému vývoji, a to zejména v otázce postavení akcionářů, jako tzv. nepřímých investorů.

V obecné rovině lze konstatovat, že většina států výslovně ve svém zákonodárství neřeší otázku státní příslušnosti právníckých osob,[12] a tak se otázka jejího posuzování de facto vyvinula z principů pro posuzování příslušnosti fyzických osob. Proto i zde platí, že by daná právnícká osoba měla mít skutečnou vazbu na daný stát. Toto základní pravidlo je nicméně spíše opomíjeno, a to ve prospěch formálnějšího přístupu, který pak nahrává možnosti příslušníků státu místa investice žalovat tento stát v mezinárodní investiční arbitráži. Opět i zde se významně uplatnila rozhodovací praxe Mezinárodního soudního dvora v Haagu, ze které se vyvinuly základní obecně známé principy pro určení státní příslušnosti právnícké osoby, a to:

- místo inkorporace,
- místo zapsaného/registrovaného sídla,
- místa kontroly (který byl dodán až následnou rozhodovací praxí).

Jak již bylo zmíněno výše, je definice státní příslušnosti u právníckých osob ponechána na smluvních stranách jednotlivých dohod o ochraně investic. Rozhodčí tribunály se

ve většině případů obracejí právě k definicím „zahraničního investora“ v těchto dohodách, a tím se nutně opětovně vrací k definici dle práva smluvních států. Nicméně zdá se, že rozhodčí tribunály nejsou ve větší míře ochotny zkoumat tzv. skutečný vztah (genuine link) mezi investorem a státem, k jehož příslušnosti se hlásí, pakliže tato problematika není vymezena v příslušné dohodě o ochraně investic.[13] Přitom otázka „zahraniční kontroly“ je poměrně důležitou. Je častým jevem, že zahraniční investor je nucen v rámci své investice v hostitelském státě založit lokální obchodní společnost a skrze ni vykonávat svoje obchodní aktivity. Jelikož tato nově založená společnost má státní příslušnost hostitelského státu, v případě škody způsobené přímo této společností, investor by prakticky ztratil možnost spoléhat se na ochranu na základě dohody o ochraně investic a byl by nucen domáhat se případně svých práv pouze před národními soudy hostitelského státu.[14] Na tuto situaci pamatuje Washingtonská úmluva v čl. 25(2)(b)[15] a ponechává rozhodčím Střediska pravomoc rozhodovat investiční spory v takových případech – tj. v případě efektivní zahraniční kontroly domácí obchodní společnosti.

Výše uvedené tedy odpovídá na otázku, zda domácí obchodní společnost, která je vlastněna ze zahraničí, může vznést investiční nárok proti svému státu. Tato možnost tu tedy existuje, ale pouze za splnění dvou podmínek:

- a) příslušná dohoda o ochraně investic takovou možnost připouští;
- b) taková domácí společnost musí být efektivně kontrolována investorem z druhého smluvního státu (tzn. nepostačí, že zahraniční vlastník je de facto jen prázdna schránka/prostředník).

Tato problematika byla např. řešena v případě TSA Spectrum de Argentina v. Argentina.[16] Žalobce, ač argentinská společnost, zahájil investiční arbitráž proti Argentině z titulu dohody o ochraně investic uzavřené mezi Nizozemskem a Argentinou s argumentací, že je ve skutečnosti zahraničním investorem, neboť je vlastněna holandskou společností. Rozhodčí tribunál se rozhodl zkoumat, zda se v daném případě jedná o efektivní kontrolu, neboť podle jeho názoru by bylo spoléhat se na tradiční princip místa inkorporace právnícké osoby v rozporu se skutečností současných mezinárodních obchodních vztahů. Nakonec došel ke zjištění, že holandská společnost vlastníci společnost STA je ve skutečnosti vlastněna jiným argentinským subjektem, a tudíž shledal, že ve skutečnosti se nejedná o zahraničního investora, tudíž rozhodčí tribunál nemá pravomoc daný spor projednávat.

Zdá se nicméně, že tento případ je spíše výjimkou v přístupu rozhodčích tribunálů. Otázka, zda se spokojit s formální stránkou vlastnictví

obchodních společností, nebo se pokusit nalézt skutečného vlastníka,[17] je nejčastěji pokládánou otázkou, řešenou jednotlivými tribunály. Jak již bylo uvedeno, ve většině případů rozhodčím tribunálům postačuje formální naplnění definice obsažené v jednotlivých dohodách o ochraně investic. Argumentem bývá, že jejich smluvní strany měly volnost tuto otázku případně upravit právě v takové dohodě, a rozhodčímu tribunálu tedy nepřísluší o jejich práve vůli pochybovat.

Samozřejmě tato problematika souvisí zejména s případy tzv. nepřímé kontroly, kdy zahraniční investor je sám ve skutečnosti kontrolován dalším subjektem, a to až u třetího státu, nebo dokonce příslušníkem hostitelského státu. Právě tento typ vlastnictví je v rámci mezinárodního obchodu čím dál častějším jevem.

Zcela opačný přístup (a lze i říci kontroverzní) než ve výše zmíněném případě TSA v. Argentina tak byl přijat rozhodčím tribunálem o několik let dříve v případě Tokios Tokelés v. Ukrajina.[18]

Tento případ bývá často označován za precedent[19] pro možnost státních příslušníků hostitelského státu žalovat svůj stát. Tento případ se týkal žaloby litevské společnosti 100% vlastníci ukrajinskou společností, zabývající se vydavatelskou činností a reklamou. Ukrajina namítala, že rozhodčí tribunál není příslušný k projednávání předmětného sporu, neboť litevská společnost je ve skutečnosti z 99 % vlastněna ukrajinskými občany. Rozhodčí senát nakonec většinou[20] rozhodl, že jeho příslušnost je dána, neboť se opíjel o příslušná ustanovení dohody o ochraně investic uzavřené mezi Ukrajinou a Litvou, která odkazovala v otázce státní příslušnosti toliko k místu inkorporace obchodní společnosti. Postačilo tedy, že žalobce byl založen podle litevského práva, a tím pádem byl považován za subjekt s litevskou státní příslušností. Žádný jiný požadavek nebyl dle názoru rozhodčího tribunálu sjednán, a tak se spokojil s tímto formálním aspektem. Rozhodčí tribunál tedy neshledal důvod k tomu, aby aplikoval test skutečné, efektivní kontroly, tj. aby zjišťoval totožnost dalších vlastníků stojících za žalobcem. Rozhodčí tribunál navíc zdůraznil, že žalobce nebyl založen jen s tímto jediným záměrem, když vznikl cca 6 let před podpisem samotné dohody o ochraně investic. Nelze tudíž podezírat skutečného vlastníka, že jeho záměrem bylo dostat se pod „křídla“ této dohody o ochraně investic uzavřené mezi Ukrajinou a Litvou. Podle názoru rozhodčího tribunálu tak nedošlo ke zneužití otázky státní příslušnosti.

K tomuto rozhodnutí zazněl disent ze strany předsedy rozhodčího tribunálu (prof. Prosper Weil), který byl přehlasován. Jeho hlavním argumentem bylo, že se tímto rozhodnutím otevře

rá možnost původně zapovězená, a sice přístup příslušníků hostitelského státu žalovat vlastní stát na základě ochrany investic.[21] Pokud jde o podstatu Washingtonské úmluvy, je jejím smyslem podle prof. Weila podpora mezinárodního obchodu, a proto je nasnadě, že smyslem systému mezinárodní ochrany zahraničních investic dle Washingtonské úmluvy nebylo nahradit vnitrostátní soudy při rozhodování sporů mezi místními občany a státem. Tento disent nenalezl však ve většině následně rozhodovaných případů odezvu [s výjimkou právě pozdějšího TSA Spectrum v. Argentina zmíněného výše, nebo naopak dřívějšího případu SOABI (Société Ouest Africaine Des Bétons Industriels) v. Senegal].[22] Obdobná rozhodnutí jako v kauze Tokios Tokelés tak byla přijata např. v případech Aguas del Tunari v. Bolívia,[23] Rompetrol v. Rumunsko,[24] Saluka v. Česká republika.[25]

Z dosavadní rozhodovací praxe vyplývá, že rozhodčí tribunály jsou ochotny přistoupit na argumentaci o skutečném vlastníkovi pouze v ojedinělých případech. Opět se tu vychází z pravidel nastavených v rámci rozhodovací praxe Mezinárodního soudního dvora v Haagu, dle které prolomení majetkové samostatnosti[26] je v zásadě přípustné jen v případech podvodného jednání, tj. tam, kde je patrná snaha žalobce „zneužít“ institutu mezinárodní investiční ochrany.

Samotné strukturování zahraniční investice skrze zakládání obchodních společností (ve formě „prázdňích schráněk“) v různých jurisdikcích[27] nelze bez dalšího považovat za naplnění znaků takového podvodného jednání. Rozhodčí tribunály jsou si velmi dobře vědomy praxe mezinárodního obchodu, spočívající na vytváření komplikované sítě vzájemně propojených společností, za účelem zejména daňové optimalizace. Samo o sobě není v obecné rovině takové jednání v současnosti protiprávní,[28] a není tedy důvod odírat přístup k projednávání souvisejících sporů před Střediskem, resp. jinými investičními tribunály. Proto, aby přistoupily k prolomování majetkové samostatnosti jednotlivých společností, vyžadují rozhodčí tribunály, aby se přidal nějaký další znak – a to právě zmíněné podvodné jednání.

Jedním z příkladů, kdy rozhodčí tribunál posuzoval problematiku možného „podvodného“ jednání, je případ Cementownia „Nowa Huta“ S.A. v. Turecko.[29] Žalobce, polská společnost, zahájila rozhodčí řízení z důvodu ukončení licencí dvěma tureckými energetickým společnostem (Cukurova Elektrik A.S. a Kepez Elektrik Turk A.S.), které žalobce vlastnil. Rozhodčí tribunál odmítl svou pravomoc věc projednávat, když shledal, že se jednalo o podvodnou žalobu a zneužití systému ochrany zahraničních investic. Za stěžejní přitom rozhodčí tribunál považoval skutečnost, že navzdory svému tvrzení žalobce

neprokázal, že turecké společnosti skutečně vlastní. Stěžejní navíc bylo, že žalobce sám byl společně s dotčenými tureckými společnostmi vlastněn tureckým občanem, tudíž se de facto jednalo o ryze vnitrostátní spor.

Jako další případy lze uvést např. kauzu Banro American Resources v. Demokratická republika Kongo[30] nebo Autopista Concesionada de Venezuela v. Venezuela,[31] kdy, ač byly oba případy skutkové z hlediska aktivní legitimace velmi podobné, byly v rozmezí cca jednoho roku rozhodnuty zcela opačně.

Lze tedy učinit nějaký jasný závěr, jak daleko budou jednotlivé tribunály ochotny zajít v investičních kauzách, pokud jde o otázku aktivní legitimace žalobce?

V dosavadní rozhodovací praxi mezinárodních rozhodčích tribunálů lze spatřovat spíše snahu o to, aby aktivní legitimace, a tudíž i pravomoc tribunálu spor projednat, byla nalezena, pokud je to jen trochu možné. Rozhodci se proto nejčastěji uchylují k závěru, že bylo na smluvních stranách jednotlivých dvou a vícestranných dohod o ochraně investic (případně investičních smluv), aby problematiku toho, kdo je zahraniční investor, podrobně upravili, a pakliže tak neučinili, nelze po příslušném rozhodčím tribunálu chtít, aby tuto smluvní úpravu doplňoval. Pakliže tedy žalobce naplní formálně základní definici investora podle takovéto dohody, lze očekávat, že bude shledán subjektem s aktivní legitimací pro související žalobu na ochranu jeho investice v hostitelském státě. Nelze tedy vyloučit, že i nadále bude umožněno v určitých případech, aby se „občan“ daného hostitelského státu domáhal ochrany své investice v tomto státě skrze prostředky mezinárodní investiční arbitráže.

Určitým korektivem, kdy budou rozhodčí tribunály ochotny přistoupit k prolomení majetkové samostatnosti (piercing of corporate veil) a zkoumat, zda skutečný vlastník není vlastně „občanem“ hostitelského státu, budou situace, kdy bude jisté, že se jedná o zjevné podvodné jednání na straně žalobce za účelem vytvoření mezinárodního prvku tam, kde ve skutečnosti žádný není. V takovém případě jsou pak tribunály ochotné odmítnout žalobu s poukazem na nedostatek aktivní legitimace žalobce. ●

JUDr. Petr Málek, advokát

JUDr. Lukáš Kalina, advokát

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky:

- [1] Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států, sjednaná ve Washingtonu dne 18. 3. 1965 (viz sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 420/1992 Sb.).
- [2] Např. Arbitrážní institut při Stockholmské obchodní komoře (SCC), Mezinárodní rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory v Paříži (ICC ICA) apod.
- [3] K 30. 6. 2016 bylo u Střediska zaregistrováno celkem 570 případů. Jenom od roku 2010 to bylo 265 nových případů, tzn. přes 40 nových případů v průměru za rok. Zatímco až do poloviny 90. let minulého století byl počet nově napadlých kauz pouze v řádu 1-4 případy ročně, od konce minulého století došlo k významnému nárůstu případů, a ty se nyní počítají v desítkách. Zatím nejvyšší počet nových případů napadl v roce 2015, a to 52. (blíže viz: <https://icsid.worldbank.org/apps/icsidweb/resources/pages/icsid-caseload-statistics.aspx>).
- [4] Tento soudní dvůr samozřejmě řeší spory mezi státy, a nikoliv problematiku ochrany investic (<http://www.icj-cij.org/>). Za modelové rozhodnutí bývá považována kauza *Nottebohm* z roku 1955, který se týkal možného poskytnutí diplomatické ochrany Lichtenštejnskem p. *Nottebohm*ovi, toho času žijícím v Guatemale – *Nottebohm Case* (second phase), Judgment of April 6th, 1955: I.C.J. Reports 1955, p. 4. (viz <http://www.icj-cij.org/docket/files/18/2674.pdf>). Soud nakonec rozhodl, že pan *Nottebohm* nemá žádný „skutečný“ vztah k Lichtenštejnsku, a proto mu diplomatická ochrana nepřísluší.
- [5] *Hussein Nuaman Soufraki v. The United Arab Emirates*, ICSID case No. ARB/02/7 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/02/7>).
- [6] *Champion Trading Company, Ameritrade International, Inc. v. Arab Republic of Egypt*, ICSID Case No. ARB/02/9 (formerly *Champion Trading Company, Ameritrade International, Inc., James T. Wahba, John B. Wahba, Timothy T. Wahba v. Arab Republic of Egypt*) (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/02/9>).
- [7] Pro úplnost lze dodat, že pokud jde o zbývající dva žalobce, právnické osoby, rozhodčí tribunál svou pravomoc s ohledem na to, že tyto společnosti bylo možné považovat za mající americkou státní příslušnost, nicméně následně jim přiznal nárok pouze ve zcela marginální části původního nároku, neboť tyto právnické osoby se staly akcionáři one egyptské společnosti (*Champion Trading Company*) až poté, co většina tvrzené škody již vznikla.
- [8] *Eudoro Armando Olguín v. Republic of Paraguay*, ICSID Case No. ARB/98/5 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/98/5>).
- [9] *Marvin Roy Feldman Karpa v. United Mexican States*, ICSID Case No. ARB(AF)/99/1 (viz [https://icsid.worldbank.org/apps/icsidweb/cases/Pages/casedetail.aspx?caseno=ARB\(AF\)/99/1](https://icsid.worldbank.org/apps/icsidweb/cases/Pages/casedetail.aspx?caseno=ARB(AF)/99/1)).
- [10] *Waguih Elie George Siag and Clorinda Vecchi v. The Arab Republic of Egypt*, ICSID Case No. ARB/05/15 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/05/15>).
- [11] *Serafin García Armas and Karina García Gruber v. The Bolivarian Republic of Venezuela*, UNCITRAL, Caso CPA No. 2013-3 (viz: <http://www.italaw.com/cases/2869>).
- [12] Právní řád České republiky rozděluje právnické osoby na české a zahraniční, viz např. § 3024 OZ. „(1) Za zahraniční osobu se považuje fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem mimo území České republiky. (2) Způsobem nabývání práva a zavazovat se k povinnostem, kterou má jiná než fyzická zahraniční osoba podle právního řádu, podle něhož byla založena, jí náleží rovněž v oblasti českého právního řádu. Právním řádem, podle něhož byla tato osoba založena, se řídí i její vnitřní právní poměry a ručení jejích členů nebo společníků za její dluhy.
- [13] Viz např. příslušná ustanovení *North American Free Trade Agreement (NAFTA)*, která umožňují nepřiznat ochranu investorovi, který je ve skutečnosti vlastněn/kontrolován třetím subjektem příslušníkem nesmluvního státu. Obdobná ustanovení obsahují i některé dvoustranné dohody o ochraně investic – např. *Indonésie a Chile*, *Indonésie a Austrálie* apod.
- [14] Samozřejmě stále tu zůstává možnost pro zahraničního investora domáhat se na základě příslušné dohody o ochraně investic náhrady škody, která byla způsobena přímo jemu.
- [15] „[Občanem jiného smluvního státu] se rozumí: jakákoliv právnická osoba, která měla příslušnost jiného smluvního státu, než je stát smluvní strany ve sporu, v den, kdy se strany dohodly předložit takový spor ke smírnému nebo rozhodčímu řízení, a jakákoliv právnická osoba, která měla příslušnost strany smluvního státu ve sporu k tomuto datu a která na základě zahraniční kontroly, na níž se strany dohodly, by měla být pro účely této Úmluvy považována za subjekt jiného smluvního státu.
- [16] *TSA Spectrum de Argentina S.A. v. Argentine Republic*, ICSID Case No. ARB/05/5 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/05/5>).
- [17] Skrze prolomení majetkové samostatnosti – piercing the corporate veil.
- [18] *Tokios Tokelés v. Ukraine*, ICSID Case No. ARB/02/18 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/02/18>).
- [19] Jakkoliv, jak již bylo řečeno, mezinárodní investiční arbitráž nezná doktrínu závazných precedentů.
- [20] K disentu jednoho z rozhodců viz níže.
- [21] Vedle toho poukazoval na to, že ujednání dohod o ochraně investic by mohla de facto modifikovat příslušná ustanovení *Washingtonské úmluvy*.
- [22] *Société Ouest Africaine des Bétons Industriels v. Senegal*, ICSID Case No. ARB/82/1 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/icsidweb/cases/Pages/casedetail.aspx?caseno=ARB/82/1>).
- [23] *Aguas del Tunari, S.A. v. Republic of Bolivia*, ICSID Case No. ARB/02/3 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/icsidweb/cases/pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/02/3>).
- [24] *The Rompetrol Group N.V. v. Romania*, ICSID Case No. ARB/06/3 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB/06/3>).
- [25] *Saluka Investments B.V. v. The Czech Republic*, UNCITRAL (viz <http://www.italaw.com/cases/961>).
- [26] Známy institut piercing the corporate veil.
- [27] Známe pod anglickým výrazem *Special Purpose Vehicle*.
- [28] Jakkoliv i v této otázce dochází v poslední době k vývoji a nelze vyloučit, že v budoucnu se tento náhled změní; to je ale problematika pro jiný článek, než je tento.
- [29] *Cementownia „Nowa Huta” S.A. v. Republic of Turkey*, ICSID Case No. ARB(AF)/06/2 (viz [https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB\(AF\)/06/2](https://icsid.worldbank.org/apps/ICSIDWEB/cases/Pages/casedetail.aspx?CaseNo=ARB(AF)/06/2)).
- [30] *Banro American Resources, Inc. and Société Aurifère du Kivu et du Maniema S.A.R.L. v. Democratic Republic of the Congo*, ICSID Case No. ARB/98/7 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/icsidweb/cases/Pages/casedetail.aspx?caseno=ARB/98/7>).
- [31] *Autopista Concesionada de Venezuela, C.A. v. Bolivarian Republic of Venezuela*, ICSID Case No. ARB/00/5 (viz <https://icsid.worldbank.org/apps/icsidweb/cases/Pages/casedetail.aspx?caseno=ARB/00/5>).

Sportuj a relaxuj každý den!

Kartu MultiSport můžeš využít každý den na jednu aktivitu u kteréhokoliv z našich smluvních partnerů.

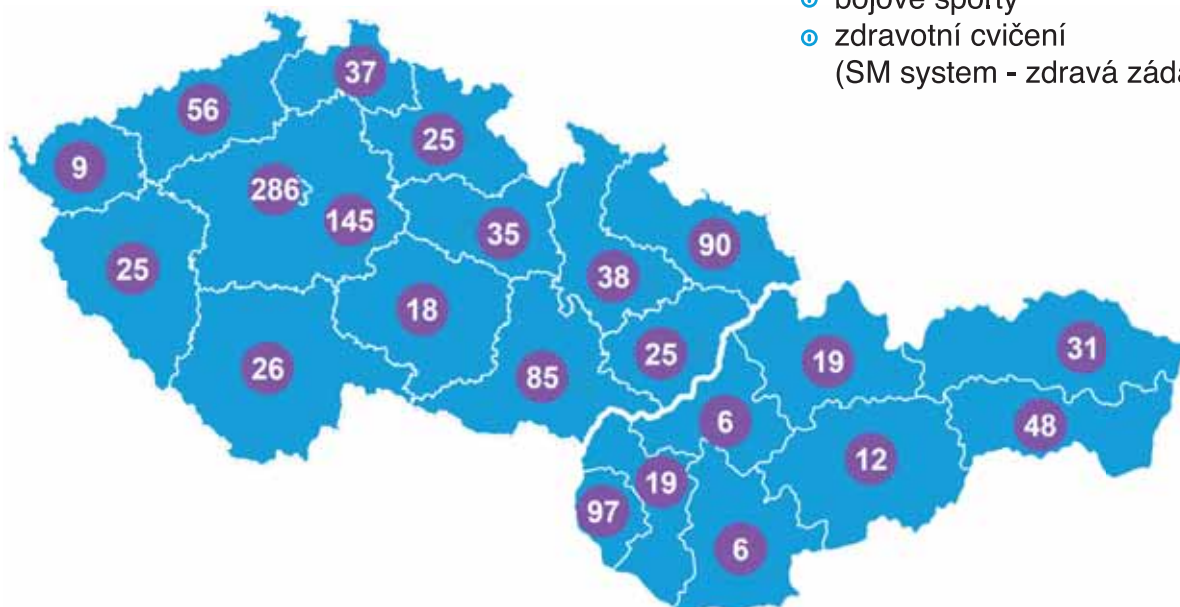
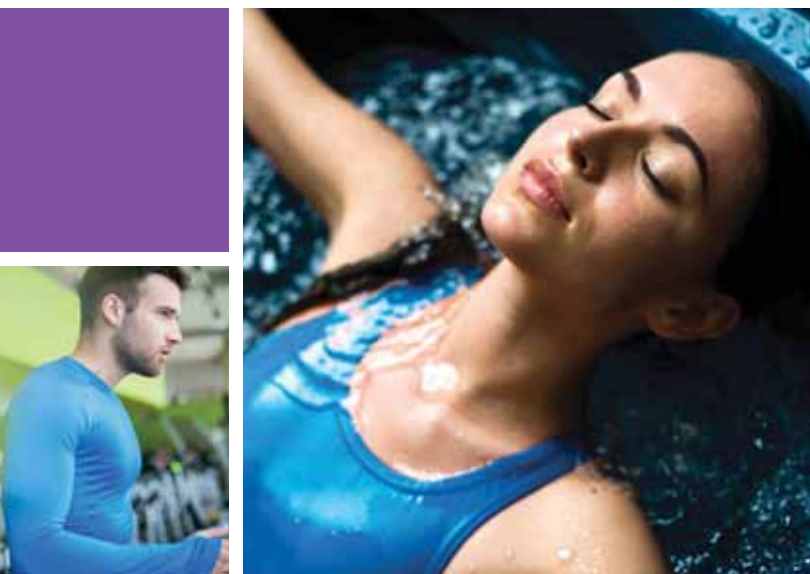
Karta MultiSport

Sportuj a relaxuj bez hranic!

Program MultiSport nabízí:

- Síť více jak 900 sportovních center po celé ČR a 240 na Slovensku
- Více jak 40 druhů aktivit:
 - ⦿ bazén, letní koupaliště, aquapark
 - ⦿ fitness
 - ⦿ horolezecká a boulderová stěna
 - ⦿ jóga
 - ⦿ raketové sporty (tenis, squash, badminton)
 - ⦿ wellness (sauna, vířivka, solné jeskyně)
 - ⦿ skupinové aktivity (TRX, zumba, spinning)
 - ⦿ bojové sporty
 - ⦿ zdravotní cvičení (SM system - zdravá záda)

Kontaktuj svého zaměstnavatele nebo nás: info@multisport.cz

Pojď se podívat na naše webové stránky www.multisport.cz

Konkurenční doložky v obchodních vztazích

Konkurenční doložka je bezesporu vhodnou, ne-li nutnou, součástí řady typů smluv v obchodněprávních vztazích. Ať již jde o vztahy související s převody podílů nebo akcií ve společnosti, nebo obchodní spolupráci. Zákon ji upravuje výslovně jen v souvislosti s obchodním zastoupením. I proto je právě tato konkurenční doložka často vzorem pro doložky i u jiných typů smluv. Je rovněž předmětem rozsáhlé judikatury, což u obecných konkurenčních doložek (sjednaných bez opory v příslušném zákonném ustanovení) neplatí. Pro konkurenční doložky stanoví zákon pouze určité nepřekročitelné meze, tj. zakázaná ujednání.

V ýznam konkurenční doložky je pítom zásadní pro ochranu obchodního tajemství, včetně know-how společnosti. Jde o ujednání, k němuž vždy přihlížejí investoři vstupující do společnosti. Ve složitějších obchodních vztazích je to rovněž ujednání, které chrání práva duševního vlastnictví i třetích osob apod.

Současný občanský zákoník definuje konkurenční doložku pro obchodní zastoupení ve svém § 2518 tak, že se jí zavazující zavazuje, že „po zániku obchodního zastoupení nebude na určeném území nebo vůči určenému okruhu osob na tomto území vykonávat na vlastní nebo cizí účet činnost, která by měla soutěžní povahu ve vztahu k podnikání zastoupeného, zejména tu činnost, kterou při obchodním zastoupení vykonával pro zastoupeného“.

Citované ustanovení je ustanovením (zprostředkovaně) kogentním, neboť sice smluvní strany nejsou povinny konkurenční doložku ve smlouvě sjednat, ovšem pokud ke sjednání přistoupily, musí respektovat zákonné rámce vymezené tímto ustanovením, a to pod sankcí neplatnosti konkurenční doložky. Navíc jde o úpravu, která vyplývá i z předpisů Evropské unie.

Má-li být konkurenční doložka sjednána platně, musí kumulativně splňovat následující podmínky:

- 1) účinnost pouze po stanovenou dobu, nejdéle však dva roky po ukončení smlouvy (obecně je limit stanoven na pět let),
- 2) vymezení pro konkrétní území (územní rozsah) nebo vůči stanovenému okruhu osob na tomto území (personální rozsah),
- 3) dostatečně konkrétní (určité) vymezení zákazu činnosti obchodního zástupce (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. dubna 2011, sp. zn. 23 Cdo 3859/2009),
- 4) musí být v přímé souvislosti s ochranou zájmů zastoupeného.

Zákon, oproti předchozí úpravě, výslovně nepožaduje písemnou formu konkurenční doložky. Lze ji však důrazně doporučit, neboť ústně sjednaná doložka je z hlediska svého obsahu velmi těžko prokazatelná (ústní forma by tedy byla ve většině případů k tíži zastoupeného,

resp. chráněného).

Konkurenční doložka nesmí být ani při formálním splnění všech výše uvedených zákonných požadavků nepřiměřená. Dle § 2518 odst. 2 občanského zákoníku je soud oprávněn konkurenční doložku omezit, pokud omezuje obchodního zástupce více, než vyžaduje potřebná míra ochrany zastoupeného. Zákon dále nespécifikuje, jaká doložka je přiměřená, a jaká již nikoliv, a proto lze „přiměřenost“ konkurenční doložky považovat za určitý abstraktní zákonný korektiv. Toto posouzení záleží na konečné úvaze soudu.

Konkurenční doložka představuje zákonem aprobované omezení svobody podnikání obchodního zástupce (srov. Občanský zákoník VI., Závazkové právo, Zvláštní část § 2055–3014, 1. vydání, 2014, s. 928–932). Dochází jí k zásahu do ústavně garantovaných práv dle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod – práva na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i práva podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Na druhé straně musí chránit právo podnikatele na nerušené podnikání v zavedeném závodu.

Ustálená rozhodovací praxe soudů týkající se

přiměřenosti konkurenční doložky se týká konkurenční doložky dle předchozí právní úpravy (obsažené v § 672a obchodního zákoníku), ale je ve většině použitelná i na konkurenční doložku dle současné úpravy.

Konkurenční doložka musí být sjednána tak, aby byla spravedlivě přiměřená a vzájemně vyvážená pro obě strany (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. února 2011, sp. zn. 23 Cdo 4192/2008). Jinými slovy, účelem konkurenční doložky je chránit oprávněné zájmy zastoupeného při jeho účasti v hospodářské soutěži; zastoupený se jí chrání před činností obchodního zástupce, která by měla soutěžní povahu. Omezení práva obchodního zástupce podnikat by mělo mít zřetelně vymezené hranice, stanovené v konkurenční doložce a takto sjednaný (stanoveným rozsahem vymezený) zákaz konkurence by neměl omezovat obchodního zástupce více, než kolik vyžaduje potřebná míra ochrany zastoupeného (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. dubna 2009, sp. zn. 23 Cdo 508/2009).

Co ještě soudy považují za přiměřenou konkurenční doložku naznačuje usnesení Ústavního soudu z konce roku 2014 (srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 9. prosince 2014, sp. zn. III. ÚS 2939/14). Osoba zavázaná z konkurenční doložky před soudem argumentovala, že se zákaz konkurence vztahuje na téměř 370 právnických osob, které v inkriminovaném období reprezentují významnou část německého kapitálu v České republice a zároveň jí není poskytnuto jakékoliv finanční protiplnění za dodržení tohoto zákazu. Ústavní soud argumentaci osoby nevyhověl, neboť neshledal, že by v této věci byla porušena ústavně garantovaná práva osoby zavázané z konkurenční doložky.

Z výše uvedeného vyplývá, že soudy mají poměrně variabilní moderační právo (ne povinnost), kdy je ale přiměřenost konkurenční doložky týkající se omezení podnikatelské činnosti zástupce vykládána vcelku extenzivně.

Další zajímavou otázkou je definice činnosti, jež je vykonávána na vlastní nebo cizí účet, a která má soutěžní povahu ve vztahu k podnikání zastoupeného (za předpokladu, že nebude v konkurenční doložce tato nijak více definována).

Zakazuje takto formulovaný zákaz konkurence bez dalšího obchodnímu zástupci, aby se stal jednatelům či společníkům společnosti, jejichž předmět podnikání má konkurenční povahu vůči podnikání zastoupeného?

Skutečnost, že se obchodní zástupce zavázaný z konkurenční doložky stane jednatelům společnosti, lze považovat za jednání, které má

soutěžní povahu ve vztahu k podnikání zastoupeného. Jednatel v rámci své činnosti mimo jiné organizuje a řídí podnikatelské činnosti a rozhoduje o podnikatelských záměrech („obchodní vedení“), stejně tak právně jedná i navenek vůči třetím osobám, kdy je povinen jednat s péčí řádného hospodáře (srov. § 159 odst. 1 občanského zákoníku).

K tomu lze citovat rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. dubna 1999, sp. zn. 21 Cdo 1866/98, byť se týká pracovněprávních vztahů a úprava konkurenční doložky dle zákoníku práce je poněkud odlišná od té v občanském zákoníku. Dle zmíněného rozhodnutí „za výdělečnou činnost ve smyslu ustanovení § 75 odst. 1 zák. práce je třeba považovat také činnost spočívající v tom, že pracovník je jednatel nebo členem dozorčí rady ve společnosti s ručením omezeným, která má předmět podnikání shodný s předmětem činnosti (podnikání) jeho zaměstnavatele, i když společnost nevyvíjí dočasně nebo trvale jakoukoliv činnost.“

Přihlédneme-li analogicky k citovanému rozhodnutí a zároveň ke zřejmému účelu tohoto rozhodnutí (jakož i k povaze činnosti jednatel společnosti), lze konstatovat, že pokud se obchodní zástupce stane jednatel společnosti, může to bez dalšího (aniž by reálně již zahájil výkon funkce) znamenat, že došlo k porušení konkurenční doložky, a to i za situace, kdy společnost (jednatel) nevyvíjí dočasně nebo trvale jakoukoliv činnost.

Lze ale stejný závěr aplikovat i na situaci, kdy se místo jednatel obchodní zástupce stane společníkem společnosti?

Společník je „osobním substrátem“ obchodní společnosti a účastní se podnikání prostřednictvím své účasti v obchodní společnosti – určitým podílem. Z této účasti mu vyplývají určitá práva a povinnosti (kvalitativní stránka podílu), například právo na podíl na zisku, hlasovací právo nebo povinnost loajality.

Povinností loajality se rozumí „oddanost, tedy respekt k zájmům společnosti a uznání, nikoli však absolutní) jejich nadřazenosti individuálním zájmům těch, kdož se na ní tím či oním způsobem účastní“ (srov. Černá S., K některým aspektům zájmu kapitálové společnosti). Společník tedy musí být loajální jak ke své společnosti, tak i ostatním společníkům. Platí, že čím užší jsou vazby mezi společností a společníkem, tím více loajální by společník měl být. Společník by také měl v souladu s principem loajality hlasovat na valné hromadě, pokud by hrozila újma společnosti (například o volbě jednatel, který bude vykonávat konkurenční činnost vůči zastoupenému). Společník je tedy de facto z po-

vahy svého postavení nucen jednat v rozporu s konkurenční doložkou.

Společník hlasující na valné hromadě o volbě jednatel, který poté bude vykonávat konkurenční činnost vůči zastoupenému, bude mít z takové činnosti jednatel (společnosti) zisk (nebo alespoň tak činí za účelem zisku). Společník má tedy přímý zájem na úspěchu konkurenční činnosti své společnosti a jeho účast v ní tak nesporně poškozuje zájmy osoby dříve zastoupené (tj. chráněné konkurenční doložkou). Slovy trestního zákoníku tak společník, zavázaný konkurenční doložkou, jejím porušením prostřednictvím nové společnosti, kořistí z této soutěžní činnosti, tedy jedná, z hlediska smyslu doložky, zcela v rozporu s jejím účelem.

Judikatura dosud tuto otázku důsledně nevyřešila. Lze však přisvědčit tomu, že osoba zavázaná z konkurenční doložky, pokud se stane společníkem společnosti se stejným či obdobným předmětem podnikání, bude fakticky jednat v rozporu s doložkou (poškozovat zájmy dříve zastoupeného). Vždy však bude nutné, v případě, že konkurenční doložka tuto situaci výslovně neřeší, posuzovat konkrétní případ. Zejména otázku, kdy se zavázaná osoba stala společníkem nové společnosti, případně jak se fakticky podílí na její činnosti (v této otázce je však namístě spíše přísnější pohled právě s ohledem na fakt, že podobné obcházení konkurenčních doložek je ryze nepoctivým jednáním, z něhož společník nesporně těží).

S ohledem na nejasnosti, které z konkurenčních doložek dodnes vyplývají, lze doporučit zejména jejich co nejpřesnější formulaci. Ta je přitom výhodná pro obě strany – zastoupený (tedy chráněný) má přehled o tom, co je vlastně chráněno. Zavázaný pak zná limity zákazu a je schopen vyvíjet další činnost bez obav z toho, zda poruší zákaz konkurence, či nikoliv. Při formulaci konkurenční doložky je tedy třeba dbát na co nejpřesnější vymezení činnosti, které jsou zakázány (nespoléhat tedy jen na prostý opis zákonné formulace „soutěžní činnosti“). Je třeba rovněž zvážit (a v ideálním případě i odůvodnit) její přiměřenost. ●

Tomáš Nielsen

Tomáš Strakatý

NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s. r. o.

**NIELSEN
MEINL**

Děkujeme našim klientům

Telekomunikace a média

Fúze a akvizice

Právo hospodářské soutěže

Řešení sporů a arbitráže

Duševní vlastnictví

Daňové právo

Veřejné zakázky

Právo informačních technologií

Sportovní právo

Deregulace v oblasti spotřebitelských soutěží: losovat půjde i vozy

Harmonizace prostřednictvím evropských předpisů, říkají (euro)skeptici, vede vždy ke složitějším zákonům a přísnější regulaci brzdicí podnikatelské subjekty v rozletu. Není to pravda, a nová česká úprava týkající se organizace spotřebitelských soutěží – u nás tolik populárního marketingového nástroje – je toho průzračným příkladem. Účinná bude od 1. 1. 2017.

Přadatelé spotřebitelských soutěží si po dlouhá léta při nastavování jejich mechaniky museli dávat pozor na to, aby se nedostali do rozporu s obávaným § 1 odst. 5 zákona o loteriích, o tzv. „spotřebitelských loteriích.“ Toto ustanovení je mimo jiné odstrašujícím příkladem legislativní techniky, když šroubovaným způsobem – zřejmě, resp. dle shody většiny vykladačů – zakazuje, aby soutěže, kde je výherce vybírán slosováním nebo jiným náhodným výběrem, a podmínkou účasti je zakoupení určitého produktu či služby nebo jen účast na reklamní akci, umožňovaly určité typy výher (peníze, cenné papíry, šeky, vkladní knížky, nemovitosti). Zároveň ale umožňuje, aby byly takto udělovány věcné ceny, pokud jejich hodnota jednotlivě nepřesáhne částku 20 000 Kč a zároveň jejich roční souhrn nepřesáhne částku 200 000 Kč. Tyto se však musí s předstihem oznamovat finančnímu úřadu. Za spáchání jistě společensky velmi odsouzeníhodného jednání spočívajícího např. v obšťastnění spotřebitele hodnotnější výhrou než v souladu s uvedenými limity pak hrozila pokuta až do výše 10 mil. Kč.

Po určitý čas pak platilo jistě vyjasnění a alespoň elementární právní jistotu poskytující stanovisko Ministerstva financí vyvěšené na webu regulátora, kde byly popsány různé druhy nejpůvodnějších mechanik spotřebitelských soutěží s uvedením, zda se na ně aplikuje omezení zákona o loteriích. Přibližně před třemi roky však bylo toto stanovisko bez

publicity a vysvětlení staženo a začaly být postihovány dříve stanoviskem aprobované mechaniky. Nyní je přístup regulátora k „prvku náhody“ přísný, a pokud je určení výherce nepředvídatelné a vůlí člověka neovlivitelné, je třeba se držet limitů a povinností zákona o loteriích. Mimo režim zákona o loteriích naopak spadají soutěže, kde se podaří prvku náhody zcela vyhnout, tedy soutěže vědomostní, dovednostní, kreativní atp.

V červnu tohoto roku byl vyhlášen nový zákon o hazardních hrách, který zákon o loteriích s účinností od 1. 1. 2017 zcela nahradí. Tento zákon již zvláštní úpravu spotřebitelských akcí neobsahuje a – přesto, že se o tom v průběhu jeho přípravy uvažovalo – nepřebírá ji ani jiný právní předpis. Jak sám zákonodárce vysvětluje v důvodové zprávě k zákonu o hazardních hrách, ke změně přístupu ke spotřebitelským akcím došlo proto, že jejich úprava obsažená v zákoně o loteriích „jevila z pohledu evropské judikatury značné známky nekompatibility s právem Evropské unie“. Konkrétně jde o to, že spotřebitelské akce spadají pod definici obchodní praktiky dle příslušné evropské směrnice o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu, a že i každá spotřebitelská soutěž tedy je obchodní praktikou vůči spotřebiteli dle zmiňované směrnice. Směrnice obecně zakazuje nekalé obchodní praktiky a v příloze uvádí obchodní praktiky, které jsou považovány za nekalé za všech okolností. Jelikož se jedná o plně harmonizovanou oblast, kterou není možné nad rámec evrop-

ské úpravy dále rozšiřovat, bylo dle zákonodárce jediným východiskem předmětnou úpravu z nové právní úpravy vypustit, a tím umožnit posuzování spotřebitelské soutěže jako obchodní praktiky v obecném smyslu.

Od 1. 1. 2017 je tak možné pořádat spotřebitelské soutěže bez stávajících omezení stanovených zákonem o loteriích nebo omezení jim podobných. To se týká též potřeby oznamovat je s 15denním předstihem. Spotřebitelská soutěž bude však i tak muset splnit obecné požadavky na jednání vůči spotřebiteli, tedy zejména být transparentní, srozumitelná a spotřebitele neklamající. Na to bude nově v plné šíři dohlížet Česká obchodní inspekce. Nadále bude třeba se vyvarovat toho, aby spotřebitelská soutěž měla znaky hazardní hry regulované zvláštním zákonem (zejména v podobě vkladu). Celkově tedy dojde k významnému uvolnění pravidel pro pořádání těchto akcí – hlavně co do hodnoty výher a způsobu výběru výherců. Ovšem ani ta nebudou bezbřehá a bude třeba zajistit jejich soulad s komplexními normami práva ochrany spotřebitele. ●

Robert Nešpůrek, partner
Jaroslav Šuchman, advokát
Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

dvořák || hager & partners

advokátní kancelář

Dvořák Hager & Partners' team is dynamic, efficient, and flexible. (Legal500) The goal of this firm is the absolute satisfaction of its clients. The team solves problems in context of the client's needs, and takes a responsive and proactive approach, working around the clock. (Chambers and Partners)

Dvořák Hager & Partners znamená tým 40 advokátů a dalších právníků v kancelářích v Praze a Bratislavě, poskytující právní poradenství jak nadnárodním společnostem, tak českým a slovenským podnikatelům.

Advokátní kancelář Dvořák Hager & Partners je pravidelně doporučována renomovanými mezinárodními publikacemi jako jsou **Legal500** (oblast korporátního práva / fúzí a akvizic (M&A), finančního práva / práva kapitálového trhu, nemovitostí a řešení sporů), **Chambers and Partners** (oblast fúzí a akvizic, korporátního práva, pracovního práva a práva nemovitostí) a **IFLR1000** (oblast fúzí a akvizic a bankovního a finančního práva).

V soutěži **Právníká firma roku 2015** byla oceněna jako velmi doporučovaná kancelář v kategorii pracovní právo.

Naše mise: Spolehlivý osobní právník pro firmy poskytující praktické služby zaměřené na výsledky za dobrou cenu.

Komplexní právní podpora v oblasti:

- Právo obchodních společností. Fúze a akvizice
- Financování a kapitálový trh
- Obchodní smlouvy. Mezinárodní obchod a přeprava
- Nemovitosti a výstavba
- Hospodářská soutěž. Veřejné zakázky. PPP
- Zastupování v soudních a arbitrážních řízeních
- Insolvence a restrukturalizace
- Pracovní právo
- Životní prostředí a odpady
- Energetika
- Rodinné firmy, nástupnictví, family business governance

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc, Pobřežní 12, 186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500, E-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

BRODEC & PARTNERS

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
PRÁVO CENNÝCH PAPIRŮ

INSOLVENČNÍ PRÁVO
SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

SPORTOVNÍ PRÁVO

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

Některé aspekty zavedení evidence skutečných majitelů právnických osob

V souladu s trendem neustálého zpřísňování pravidel směřujících proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu byla v květnu loňského roku přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu.

Implementaci této směrnice do českého právního řádu provede novela zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a dalších souvisejících zákonů. Předmětná novela již byla schválena Parlamentem ČR (dne 7. září 2016 Poslaneckou sněmovnou a 19. října 2016 i Senátem, podepsal ji prezident a dne 14. listopadu 2016 vyšla ve Sbírce zákonů pod č. 368/2016 Sb. Zatímco účinnost převážné části novely je stanovena již na 1. ledna 2017, samotné spuštění vedení evidence údajů o skutečných majitelích právnických osob rejstříkovými soudy je o rok odloženo, a účinnost této části novely tak nastane až 1. ledna 2018. Je tedy vhodné se obeznámit

s tím, které povinnosti ohledně evidence skutečných majitelů se uplatní bezprostředně po nabytí účinnosti první části novely a které až později.

Kritéria pro určení skutečného majitele

Novela zavádí do zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) přesnější definici skutečného majitele.

Podle ní bude pro účely Zákona skutečným majitelem fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti. Pro jednotlivé typy právnických osob se stanoví bližší pravidla, jak osobu skutečného majitele určit.

U obchodních korporací se bude mít za to, že skutečným majitelem je fyzická osoba:

- která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě disponuje více než 25 % hlasovacích práv této obchodní korporace nebo má větší než 25% podíl na základním kapitálu;
- která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě ovládá osobu uvedenou v předchozím bodě;
- která má být příjemcem alespoň 25 % zisku této obchodní korporace; nebo
- která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, pokud obchodní korporace nemá skutečného majitele nebo jej nelze určit podle pravidel ve výše uvedených bodech.

U spolků, obecně prospěšných společností, společenství vlastníků jednotek, církví a náboženských společností se bude mít za to, že skutečným majitelem je fyzická osoba:

- která disponuje více než 25 % hlasovacích práv;
- která má být příjemcem alespoň 25 % z jí rozdělovaných prostředků; nebo
- která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, pokud nemá skutečného majitele nebo jej nelze určit podle pravidel ve výše uvedených bodech.

V případě nadací, ústavů, nadačních fondů, svěřenských fondů nebo jiných právních uspořádání bez právní osobnosti se bude mít

za to, že skutečným majitelem je fyzická osoba (popř. skutečný majitel právnické osoby), která je v postavení:

- zakladatele;
- svěřenského správce;
- obmyšleného;
- osoby, v jejímž zájmu byla založena nebo působí nadace, ústav, nadační fond, svěřenský fond nebo jiné uspořádání bez právní osobnosti, jestliže není určen obmyšlený; nebo
- osoby oprávněné k výkonu dohledu nad správou nadace, ústavu, nadačního fondu, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti.

Zatímco u obchodních společností a jiných právnických osob bez komplikované vlastnické struktury (např. u společnosti s ručením omezeným s několika společníky – fyzickými osobami) bude určení fyzické osoby, která je dle citovaných ustanovení Zákona jejím skutečným majitelem, celkem bezproblémové, u komplexních holdingových struktur takové určení bude často podstatně složitější.

Povinnost uchovávat a oznámit údaje o skutečném majiteli

Novela Zákona mj. ukládá, a to již s účinností od 1. ledna 2017, právnickým osobám či jejich orgánům některé související povinnosti.

Podle § 29b Zákona právnické osoby povedou a budou průběžně zaznamenávat aktuální údaje ke zjištění a ověření totožnosti svého skutečného majitele, a to včetně údajů o skutečnosti, která zakládá postavení skutečného majitele či jiného odůvodnění, proč je taková osoba (podle výše uvedených kritérií) za skutečného majitele považována. Obdobně bude zaznamenávat údaje ke zjištění a ověření totožnosti skutečného majitele svěřenského fondu nebo právního uspořádání bez právní osobnosti také svěřenský správce nebo osoba v obdobném postavení vůči jinému právnímu uspořádání bez právní osobnosti.

Takovéto údaje ke zjištění a ověření totožnosti skutečného majitele budou muset být právnickými osobami uchovávány po celou dobu, po kterou bude předmětná osoba skutečným majitelem, a následně po dobu nejméně 10 let od zániku takového vztahu.

Předmětné údaje ohledně právnických osob zapsaných ve veřejných rejstřících budou rovněž předmětem evidence skutečných majitelů, jež bude zřízena od 1. ledna 2018 (viz dále).

Dokud však nebude údaj o skutečném majiteli v evidenci obsažen, nebo pokud budou o správnosti tam uvedených údajů pochybnosti, bude právnická osoba, svěřenský správce nebo osoba v obdobném postavení povinna na žádost Zákonem vyjmenovaných orgánů (povinné osoby, Finančního analytického úřadu, soudu, orgánu činného v trestním řízení, orgánu Finanční správy nebo Celní správy) sdělit, kdo je nebo byl jejím skutečným majitelem a uvést údaje ke zjištění a ověření jeho totožnosti. Právnická osoba v této souvislosti bude povinna sdělit i údaje o skutečně držené účasti nebo jiné důvody, proč je osoba za skutečného majitele považována.

Vedle zmíněné povinnosti zaznamenávat a uchovávat údaje o skutečném majiteli dále přechodně ustanovení k novele Zákona stanoví rovněž povinnost oznámit relevantní údaje rejstříkovému soudu v tam stanovených lhůtách. Podle jeho znění mají právnické osoby zapsané do obchodního rejstříku (tj. obchodní korporace a družstva) údaje o skutečném vlastníkovi oznámit rejstříkovému soudu do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti novely Zákona (tj. do roka od 1. ledna 2017), zatímco ostatní právnické osoby zapsané ve veřejných rejstřících mají údaje o skutečném vlastníkovi oznámit ve lhůtě do tří let ode dne nabytí účinnosti.

Evidence skutečných majitelů a rozsah evidovaných údajů

Samotná evidence údajů o skutečných majitelích právnických osob zapsaných do veřejného rejstříku a svěřenských fondů zapsaných do evidence svěřenských fondů (dále jen „evidence skutečných majitelů“) bude zřízena s účinností od 1. ledna 2018 na základě odpovídajících ustanovení doplněných do zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, jež jsou obsažena ve výše uvedené novele. Jako ekonomicky nejvýhodnější alternativa bylo zvoleno vedení této evidence u rejstříkových soudů, neboť nebude třeba budovat novou infrastrukturu a rejstříkové soudy již mají s obdobnou agendou bohaté zkušenosti.

Do evidence skutečných majitelů by se měly zapisovat údaje o skutečném majiteli v následujícím rozsahu:

- jméno a adresa místa pobytu (popř. rovněž bydliště, jestliže se liší od adresy místa pobytu);
- datum narození a rodné číslo (pokud bylo skutečnému majiteli rodné číslo přiděleno);
- státní příslušnost;

- údaj o skutečnosti zakládající postavení skutečného majitele, a to (a) údaj o podílu na hlasovacích právech (zakládá-li se na přímé účasti v právnické osobě), (b) údaj o podílu na rozdělovacích prostředcích (zakládá-li se na skutečnosti, že je jejich příjemcem) nebo údaj o jiné skutečnosti (pokud je postavení skutečného majitele založeno jinak).

Zápis do evidence skutečných majitelů

O zápisu skutečného majitele do evidence bude vedeno rejstříkové řízení, jež bude zahájeno na návrh stejně, jako tomu je v případě jiných zápisů do veřejných rejstříků právnických a fyzických osob. I tyto zápisy bude moci provádět vedle rejstříkových soudů rovněž přímo notář. Novela předjímá, že návrhy se budou podávat pouze na formulářích, které připraví Ministerstvo spravedlnosti a uveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Zásadně by návrh na zápis údajů o skutečném majiteli měl být zpoplatněn soudním poplatkem ve výši 1 000 Kč, nicméně během prvního roku po účinnosti relevantní části novely (tj. v roce 2018) budou osoby zapsané do veřejného rejstříku od tohoto poplatku osvobozeny.

Časově neomezené osvobození od placení tohoto soudního poplatku se dále bude týkat zápisu údajů (a změn údajů):

- o skutečném majiteli právnické osoby, která se nezapisuje do obchodního rejstříku;
- o skutečném majiteli svěřenského fondu; a
- o skutečnostech zakládajících postavení skutečného majitele (podílu na hlasovacích právech, podílu na rozdělovacích prostředcích nebo jiné skutečnosti).

Poskytování údajů z evidence

Evidence skutečných majitelů nebude veřejným rejstříkem, a údaje z ní by se tudíž neměly poskytovat spolu s opisem zápisu z veřejného rejstříku, ani by neměly být (soudem) zveřejňovány. Údaj o skutečném vlastníkovi by tak neměl být dostupný obecné veřejnosti ani dálkovým přístupem (např. ve výpisu z obchodního rejstříku pořízeném prostřednictvím sítě Internet by skutečný majitel tedy uveden být neměl).

Co se týká poskytování údajů z evidence skutečných majitelů, jsou vymezeny tři okruhy subjektů, které je mohou získat.

V první řadě může výpis získat sama zapsaná osoba.

Dále v rozsahu předepsaném implementovanou směrnicí (tj. údaje o jméně, státu bydliště, roce a měsíci narození, státní příslušnosti a skutečnosti zakládající postavení skutečného majitele) může výpis údajů z evidence skutečných majitelů obdržet také ten, kdo prokáže zájem v souvislosti s předcházením vyjmenovaným trestným činům (podílnictví, podílnictví z nedbalosti, legalizace výnosů z trestné činnosti, legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti a jejich zdrojovým trestným činům, jakož i trestnému činu teroristického útoku).

Poměrně široce vymezenému okruhu státních orgánů by potom měl být umožněn do evidence skutečných majitelů dálkový přístup. Takto by měly být relevantní údaje o skutečném majiteli k dispozici následujícím orgánům:

- soudům pro účely soudního řízení;
- orgánům činným v trestním řízení (pro účely trestního řízení) a státním zastupitelstvím i pro účely výkonu jiné než trestní působnosti;
- správcům daně pro účely výkonu jejich správy;
- zpravodajským službám;
- Finančnímu analytickému úřadu, České národní bance a dalším orgánům při výkonu činnosti podle Zákona nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí;
- České národní bance při výkonu dohledu nad osobami působícími na finančním trhu;
- Národnímu bezpečnostnímu úřadu, Ministerstvu vnitra;
- Nejvyššímu kontrolnímu úřadu;
- povinné osobě podle Zákona v souvislosti s prováděním identifikace a kontroly klienta;
- poskytovateli veřejné finanční podpory;
- řídicímu orgánu, zprostředkujícím subjektu, certifikačnímu orgánu a auditnímu orgánu pro účely výkonu jejich působnosti podle nařízení o fondech (Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu);
- platební agentuře a certifikačnímu orgánu pro účely výkonu jejich působnosti podle nařízení o financování, řízení sledování společné zemědělské politiky.

Dálkový přístup uvedeným orgánům a subjektům však bude umožněn pouze takovým způsobem, aby bylo možné vždy jednoznačně identifikovat konkrétní fyzické osoby, které do evidence skutečných majitelů přistupovaly

a čerpaly z ní údaje o skutečných majitelích. Tímto opatřením by se mělo zabránit neoprávněným přístupům do evidence a případně identifikovat osoby, které možnost dálkového přístupu zneužijí (aby mohlo dojít k jejich potrestání). Podrobnosti ohledně parametrů dálkových přístupů stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou, jež však zatím není k dispozici.

Úprava směrnice

Přestože výše uvedená úprava evidence skutečných majitelů ještě nebyla uvedena v život, na úrovni Evropské unie již nyní probíhají jednání o případné novelizaci shora zmíněné směrnice o předcházení využívání finančního systému k praní peněz a financování terorismu. Zatím sice není jasné, v jakém horizontu by případné úpravy směrnice mohly být na úrovni EU přijaty, nicméně je více než pravděpodobné, že případné změny implementované směrnice se zřejmě do české právní úpravy před nabytím účinnosti shora popisované novely promítnout nepodaří (a to i s ohledem na konání voleb do Poslanecké sněmovny příští rok).

Bude tudíž třeba se připravit na plnění povinností zavedených v souvislosti s evidencí skutečných majitelů právnických osob, jak jsou rozebrány výše. S přihlédnutím k předchozím zkušenostem s (ne)plněním některých povinností administrovaných rejstříkovými soudy ze strany společností (např. zakládání předepsaných dokumentů do Sbírky listin), zřejmě i situace s plněním povinnosti zapisovat skutečné majitele právnických osob bude obdobná a některé subjekty ji budou ignorovat (např. společnosti, jež nejsou funkční již nyní a jež mají „nedohledatelné“ společníky či orgány). Přinejmenším právnické osoby, jež se budou chtít účastnit zadávacích řízení na veřejné zakázky, však ke splnění těchto povinností budou nutit i požadavky nově vyplývající ze zákona o zadávání veřejných zakázek. ●

JUDr. Luboš Nevrlka, Ph.D., advokát

Mališ Nevrlka Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

[Mališ Nevrlka Legal](#)

A. D. 1430

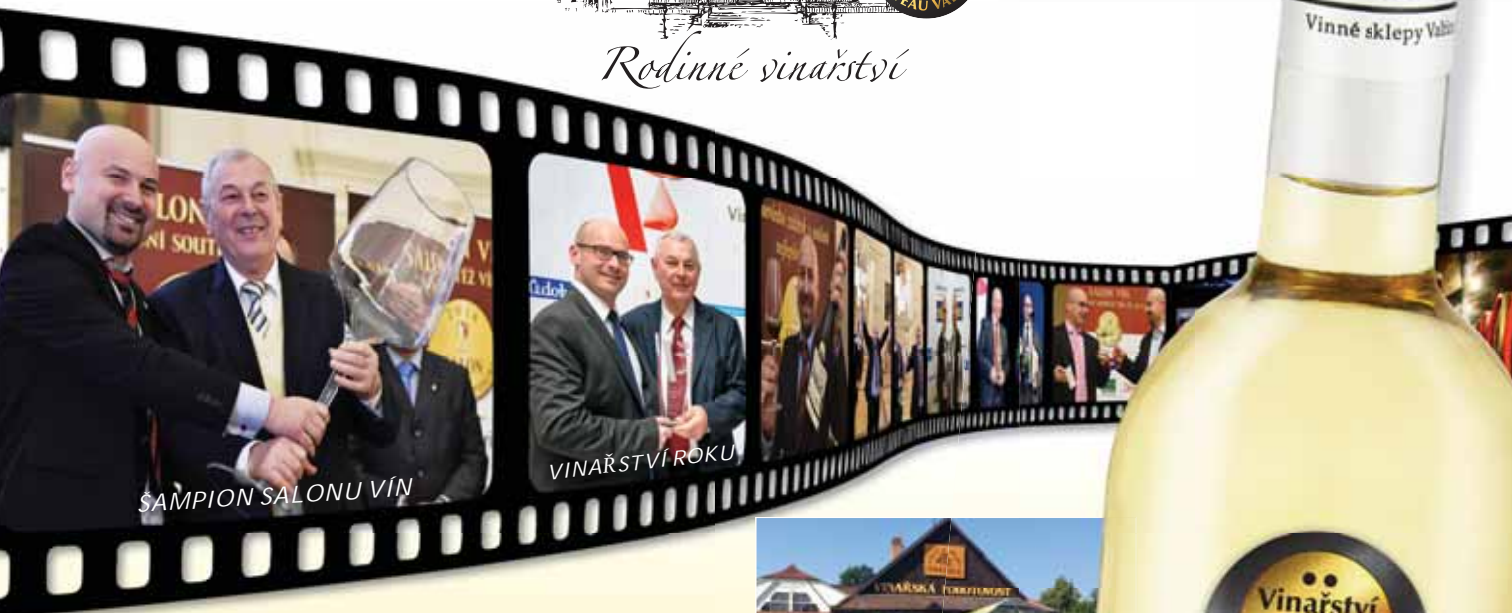

CHÂTEAU VALTICE

Vinné sklepy Valtice, a.s.

Rodinné vinařství

SAMPION SALONU VÍN

VINAŘSTVÍ ROKU

ZA ÚSPĚCHY STOJÍ LIDÉ

A. D. 1430

CHÂTEAU VALTICE

Vinné sklepy Valtice, a.s.

- *Vinařská pohotovost*
- *Podniková prodejna*
- *Křížový sklep*

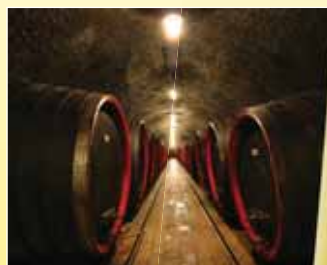
- prohlídky s degustací pro
10 - 20 osob

Vinařská 407, Valtice

- *Zámecký sklep*

- tři degustační programy
a prohlídka historického sklepa

levé křídlo Zámku Valtice

Více informací najdete na:
www.vsvaltice.cz
tel.: +420 606 309 959
e-mail: sekretariat@vsvaltice.cz

Zrušení s likvidací nebo fúzí sloučením jako dva ze způsobů dobrovolného ukončení činnosti kapitálové společnosti

Každá obchodní společnost se může dříve, či později rozhodnout pro ukončení své činnosti a zvažovat, zda se vydá cestou zrušení s likvidací, nebo bez likvidace. Druhá z těchto možností přichází v úvahu tehdy, pokud celé jmění společnosti nabývá jeden nebo více právních nástupců v rámci některé z přeměn společnosti. Ne vždy je však jasná volba mezi alternativami, zda společnost zrušit s likvidací, nebo bez likvidace. Tato otázka může být aktuální například v případě, kdy společník vlastní ještě další společnost, která by mohla převzít jmění, práva a povinnosti zanikající společnosti (tzv. fúze sloučením). Pro zvolení té či oné varianty přitom existuje více aspektů včetně aspektů časových a nákladových. Podívejme se nyní alespoň na některé z nich, a to z pohledu společníků a členů orgánů kapitálových společností, tj. akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným.

Základní právní úpravu nalezneme především v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích, dále jen „ZOK“), zákoně č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPř“), zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (insolvenční zákon, dále jen „IZ“), daňových předpisech a zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Rozhodnutí o způsobu zrušení společnosti

O zrušení akciové společnosti s likvidací rozhoduje výhradně valná hromada, vyžaduje se souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů přítomných akcionářů a forma notářského zápisu. Méně jednoznačná je úprava společnosti s ručením omezeným, kde o zrušení společnosti s likvidací rozhoduje podle ustanovení § 190 odst. 2 písm. f) ZOK valná hromada jen tehdy, určí-li tak společenská smlouva (v tomto případě je vyžadován souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků a forma notářského zápisu). Ustanovení § 241 odst. 1 ZOK však připouští, aby o zrušení společnosti rozhodli všichni společníci, a to dohodou ve formě notářského zápisu. Výklady vzájemné souvislosti těchto ustanovení se různí. Pokud společníci ve společenské smlouvě svěřili rozhodování o zrušení společnosti s likvidací do rukou valné hromady, může patrně dojít ke zrušení společnosti jak rozhodnutím valné hromady, tak i dohodou všech společníků. Pokud však společenská smlouva mlčí, lze se setkat i s názorem, že o likvidaci nerozhodují společníci, ale jednatel, kterým ustanovení § 163 NOZ svěřuje veškerou působnost, kterou zákon nebo společenská smlouva nesvěří jinému orgánu právnické osoby. Ustanovení § 241 odst. 1 ZOK by sice mělo být (dle systematického výkladu) ustanovením speciálním, nicméně pro odstranění pochybností lze zajisté doporučit, aby společenská smlouva svěřovala působnost rozhodovat o zrušení společnosti s likvidací výslovně valné hromadě společnosti.

O jmenování a odvolávání likvidátora rozhoduje v obou kapitálových společnostech valná hromada, určí-li tak stanoví resp. společenská smlouva. V opačném případě náleží tato působnost statutárnímu orgánu.

Proces fúze sloučením se zahajuje vypracováním projektu, který musí splňovat řadu zákonných náležitostí obsahového i formálního

charakteru rozhodně určení tzv. rozhodného dne fúze. Od rozhodného dne začínají účinky fúze a tento dnu nesmí předcházet o více než dvanáct měsíců dni, v němž bude podán návrh na zápis fúze do obchodního rejstříku.

Projekt fúze vyhotovují a podepisují všechny společnosti zúčastněné na přeměně a splnění této povinnosti zabezpečuje jejich statutární orgán (resp. správní rada v případě akciové společnosti s monistickým systémem). U projektu fúze kapitálových společností postačí prosté podpisy, pokud by měl být následně schvalován valnými hromadami zúčastněných společností (v opačném případě je nezbytná forma notářského zápisu).

Zveřejnění a uveřejnění jako nástroj k ochraně věřitelů

V případě likvidace je likvidátor povinen oznámit vstup do likvidace všem známým věřitelům a dále bez zbytečného odkladu zveřejnit toto oznámení nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvoutýdenním odstupem společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce od druhého zveřejnění. Ke zveřejnění dochází v Obchodním věstníku a je zpoplatněno.

Povinnosti informovat věřitele se zúčastněné společnosti nevyhnou ani v případě fúze. Alespoň jeden měsíc přede dnem, kdy má být přeměna schválena, jsou zúčastněné společnosti povinny uložit projekt fúze do sbírky listin obchodního rejstříku a v Obchodním věstníku zveřejnit oznámení o tomto uložení včetně upozornění pro věřitele na jejich zákonem stanovená práva. Tato povinnost netíží zúčastněné společnosti pouze tehdy, pokud uveřejní projekt fúze a upozornění pro věřitele způsobem umožňujícím dálkový přístup, který je pro veřejnost bezplatný. Informace musí být dostupné jednoduchým způsobem po zadání elektronické adresy zúčastněné společnosti po dobu alespoň jednoho měsíce přede dnem, kdy má být přeměna schválena, až do doby jednoho měsíce po jejím schválení nebo neschválení. I v případě uveřejnění projektu fúze je však zúčastněná společnost povinna zveřejnit v Obchodním věstníku alespoň odkaz umožňující přístup k internetové stránce, na níž je projekt uveřejněn, a datum uveřejnění. Protože na uveřejnění jsou kladeny rovněž další nároky technického charakteru (např. dostatečný způsob zabezpečení internetových stránek, podpis dokumentů uznávaným elektronickým podpisem nebo jejich zapečetění uznávanou elektronickou pečeti), převažuje v praxi stále spíše tradiční cesta zveřejňování.

Povinnosti při zjištění úpadkového stavu společnosti

Zrušení společnosti s likvidací ani fúzi sloučením nejsou cestami, jak se vyhnout povinnosti řešit úpadkový stav společnosti. Společnost by byla v úpadku, pokud by (i) měla více věřitelů a zároveň peněžitě závazky po dobu delší než třicet dnů po lhůtě splatnosti, které by nebyla schopna plnit, nebo (ii) byla předlužena (tj. existence více věřitelů a závazků převyšujících ve svém souhrnu hodnotu majetku). Každá společnost je povinna podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděla nebo při náležitě pečlivosti měla dozvědět o svém úpadku (§ 98 odst. 1 IZ, § 200 NOZ). Při porušení této povinnosti by odpovědná osoba (resp. její statutární orgán nebo likvidátor) odpovídala za způsobenou škodu nebo jinou újmu, představující rozdíl mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší přihlášené pohledávky a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel.

U fúze sloučením platí, že pokud by ze zahajovací rozvahy nástupnické společnosti vyplývalo, že celková ztráta nástupnické společnosti dosáhne následkem přeměny takové výše, že při jejím uhrazení z disponibilních zdrojů by neuhrazená ztráta dosáhla nejméně poloviny základního kapitálu (nebo by to bylo možno s ohledem na všechny okolnosti předpokládat), nemůže rozhodný den fúze následovat po vyhotovení projektu. Přeměna by mohla být v takovém případě zapsána do obchodního rejstříku, jen jestliže by zúčastněné společnosti doložily znalecký posudek, z něhož by vyplývalo, že fúze nezpůsobí úpadek nástupnické společnosti. Přeměna společnosti je sice přípustná i v případě, že probíhá insolvenční řízení nebo pokud již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku (§ 5 ZPř), ale vůči společnosti, o jejímž majetku je insolvenční řízení vedeno, se uplatní přednostně insolvenční zákon jako speciální předpis.

Úskalí při posuzování plnění povinností řádného hospodáře

Již obchodní zákoník zakotvil povinnost jednatelů i členů představenstva vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře. Současná právní úprava výslovně stanoví, že při posouzení, zda člen orgánu jednal s péčí řádného hospodáře, se vždy přihlédne k péči, kterou by v obdobné situaci vynaložila jiná rozumně pečlivá osoba, byla-li by v postavení člena obdobného orgánu obchodní korporace

(§ 52 odst. 1 ZOK). Toto posouzení však často není jednoznačné a pozice člena statutárního orgánu je navíc ztěžována tím, že v řízení před soudem nese důkazní břemeno, že jednal s péčí řádného hospodáře (této povinnosti by se mohl zprostit pouze výjimečně). V obchodních vztazích se někdy pozdější vlastníci nebo statutární orgány nástupnické společnosti snaží zneužít zákonné úpravy s cílem domoci se finančního plnění po bývalých členech statutárního orgánu zaniklé společnosti. Samozřejmě i při fúzi sloučením existují možnosti, jak budoucí spory eliminovat (zejména důkladná právní a ekonomická prověrka), někdy však může být ekonomičtější společnost zlikvidovat.

Rozhodnutí předcházející výmazu společnosti z obchodního rejstříku

Zlatým hřebem procesu likvidace je vyhotovení konečné zprávy o průběhu likvidace, účetní závěrky a popřípadě také návrhu na použití likvidačního zůstatku (tj. čistého majetkového zůstatku po vypořádání likvidační podstaty a vyrovnání dluhů věřitelům). O schválení uvedených dokumentů rozhoduje ten, kdo likvidátora povolal do funkce, popřípadě orgán oprávněný likvidátora z funkce odvolat nebo kontrolovat, vždy se však předkládají také valné hromadě společnosti [§ 205 odst. 2 NOZ, § 94 odst. 1, § 190 odst. 2 písm. g) a § 421 odst. 2 písm. m) ZOK].

K rozhodnutí valné hromady akciové společnosti o rozdělení likvidačního zůstatku se vyžaduje souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů přítomných akcionářů a toto rozhodnutí se osvědčuje notářským zápisem (§ 416 ZOK). V případě společnosti s ručením omezeným se kvalifikovaná většina ani forma notářského zápisu nevyžaduje. Likvidace končí použitím likvidačního zůstatku, převzetím likvidační podstaty věřiteli nebo jejím odmítnutím (§ 207 NOZ). Poté likvidátor podává návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku.

Schválení fúze sloučením se nevyžaduje pouze ve specifických případech stanovených zákonem o přeměnách. V opačném případě musí být fúze v kapitálových společnostech schválena alespoň třemi čtvrtinami hlasů společníků/akcionářů přítomných na valné hromadě. Společenská smlouva i stanovby mohou vyžadovat vyšší počet hlasů nebo splnění dalších požadavků. V řadě případů dále zákon vyžaduje souhlas těch společníků/akcionářů, kteří mají být fúzí nějak dotčeni (zejména zásahem do jejich práv nebo vznikem nových povinností). O rozhodnutí valné

hromady musí být pořízen notářský zápis, jehož přílohou je projekt fúze ve znění, v jakém byl zveřejněn nebo uveřejněn. Následuje zápis přeměny do obchodního rejstříku, po kterém již nelze vyslovit neplatnost rozhodnutí o schválení přeměny ani změnit nebo zrušit projekt fúze.

Závěrem k finanční a časové náročnosti

Základní představu o finanční a časové náročnosti zrušení s likvidací a fúze sloučením si lze učinit již z výše uvedeného. V obou případech je nezbytné využít služeb notáře, jehož odměna se odvíjí od výše tarifní hodnoty. Je-li předmětem úkonu právní jednání o zrušení s likvidací anebo osvědčení této právní skutečnosti, je tarifní hodnotou výše základního kapitálu likvidované společnosti. Je-li předmětem úkonu projekt fúze, rozhodnutí o fúzi nebo osvědčení takového rozhodnutí, je tarifní hodnotou výše přecházejícího jmění. Nedochozí-li však k ocenění jmění posudkem znalce, je tarifní hodnotou vlastní kapitál zanikající společnosti.

Náklady na fúzi tedy mohou být značné zejména tehdy, pokud je vyžadován znalecký posudek, vyhotovený soudem jmenovaným znalcem. Tak je tomu v případě, že dochází ke zvýšení základního kapitálu nástupnické společnosti ze jmění zanikající společnosti. Statutární orgány zúčastněných společností by dále měly zpracovat, resp. zajistit zpracování podrobné písemné zprávy o přeměně a znalecké zprávy o přezkoumání projektu fúze (uvedené zprávy se nevyžadují pouze za splnění zákonem stanovených podmínek). Při fúzi musí dále všechny zúčastněné společnosti nechat ověřit konečnou účetní závěrku (popřípadě také mezitímní účetní závěrku) auditorem, pokud má alespoň jedna z nich povinnost ověřit tyto závěrky auditorem podle zákona o účetnictví. Zvýšené nároky jsou při fúzi kladeny také na čas a erudici účetní společnosti v souvislosti se sestavením zahajovací rozvahy nástupnické společnosti, k níž musí být připojen také komentář s popisem, do jakých položek zahajovací rozvahy byly převzaty položky vyplývající z konečné účetní závěrky té které zúčastněné společnosti nebo jak jinak bylo s těmito položkami naloženo.

Naproti tomu v průběhu likvidace likvidátor zajišťuje sestavení soupisu jmění a zahajovací rozvahy likvidované společnosti ke dni vstupu do likvidace, zpeněžení majetku a ukončení smluv včetně pracovních poměrů se zaměstnanci, připravuje daňová tvrzení a komunikuje s příslušným archivem, správcem daně,

bankou a zejména s dlužníky a věřiteli, jejichž pohledávky uspokojuje podle jednotlivých skupin. Právě větší množství nevypořádaných dluhů a pohledávek nebo vedení soudních sporů jsou nejčastějšími příčinami prodloužování a pochopitelně i prodražování procesu likvidace. ●

JUDr. Martin Kareš, advokát
DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

Alkohol[®].CZ

— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

**ALKOHOL.CZ GRATULUJE VÝHERCŮM
JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍ PRÁVNICKÉ
FIRMY ROKU 2016!**

Oslavte to s vašimi kolegy a klienty! Výjimečná vína, champagne a destiláty Vám doručíme do 90 minut na váš stůl.

Každou lahev pro vás můžeme personalizovat logem kanceláře a osobním vzkazem a zajistit tak výjimečný dárek pro vaše klienty!

www.alkohol.cz

info@alkohol.cz

Předběžné opatření ve věci péče o nezletilé dítě

V praxi rodinného práva často čelíme vyhroceným situacím, které vyžadují okamžité řešení. Jednou z takových situací je okamžik, kdy se jeden z rodičů odstěhuje ze společné domácnosti a vezme s sebou nezl. dítě, přičemž tak učiní i přes nesouhlas druhého rodiče, většinou dokonce i bez jeho vědomí. V podstatě tedy svévolně rozhodne, že o dítě bude pečovat sám, přičemž se neohlíží na zájmy či práva druhého rodiče a kolikrát ani na zájmy dítěte.

Nežřídka kdy totiž rodič dítě do slova „unese“ do jiného města a zpřetrhá tak veškeré vazby dítěte i k širší rodině, kamarádům, školce či škole, zájmovým kroužkům atd. Druhý rodič často zůstává v nevědomosti o tom, v jakém prostředí dítě přespává, s kým se stýká, se stýká a jak je o něj celkově pečováno. Netřeba dodávat, že druhý rodič v takové situaci nebývá většinou moc sdílný. Tento rodič si samozřejmě uvědomuje, že o tom, do čí péče bude dítě svěřeno, bude později rozhodovat soud. Nicméně jeho chování je motivováno buď touhou pomstít se a ublížit druhému rodiči, nebo dostat dítě na svou stranu, či prostě iracionální touhou vymazat druhého rodiče alespoň dočasně ze života dítěte. V rámci dalšího posuzování situace je důležité uvědomit si některé souvislosti.

Za prvé, rodič, který má dítě u sebe (i protiprávně), má dostatek prostoru ovlivňovat jeho názory, získat si jeho přízeň a naopak očernit v jeho očích druhého rodiče. Ovlivnit názor menšího dítěte není skutečně tak těžké, a z naší praxe mohu říci, že někdy ani odborníci (soudní znalci z oboru dětské psychologie, pracovníci orgánu sociálně-právní ochrany dítěte) nejsou schopni přesně rozlišit, kdy je názor dítěte skutečně jeho vlastním a kdy se jedná o názor prezentovaný pod vlivem rodiče.

Za druhé, důležitým faktorem, na nějž soud hledí, je zájem na stabilitě výchovného prostředí. To v podstatě při velkém zobečnění znamená, že dítě si může po určité době na nové prostředí a režim navyknout (najde si nové kamarády, kroužky, vytvoří si vazby k prostředí atd.) a soud později může dojít k závěru, že není

v nejlepšího zájmu režim dítěte měnit, neboť stabilita a klid je v daný okamžik pro spokojenost dítěte rozhodujícím kritériem.

Za třetí, může dojít k vážnému narušení vazeb mezi dítětem a druhým – nepečujícím – rodičem. To se týká zejména dětí útlejšího věku, které si velmi snadno odvyknou a po určité době mohou druhého rodiče vnímat jako neznámou osobu. Pro takového rodiče pak může být velmi těžké získat výlučnou (či střídavou) péči, případně široký styk s dítětem. Soudní znalec za normálních okolností upřednostní péči toho rodiče, na kterého je dítě zvyklé, ke kterému má vybudovaný vztah a s nímž se dítě cítí v bezpečí. Znalec totiž neposuzuje to, zda se rodič chová v souladu s právním řádem. Zajímá jej pouze to, jak silné citové vazby má dítě k tomu kterému rodiči, se kterým rodičem

si dítě spojuje pocity domova a bezpečí a podobně. Děti (ani znalci) bohužel neovysvětlíte, že takového stavu rodič dosáhl v rozporu s právem.

Veškeré tyto faktory mohou vést ke ztížení situace druhého rodiče, pro kterého může být díky tomu složitější získat dítě do své péče. Jestliže se druhý rodič s dítětem odstěhoval do větší vzdálenosti, pak je reálně velmi ztížena možnost střídavé péče[1] a soud pak musí volit mezi péčí jednoho či druhého rodiče. Přitom všechny výše uvedené faktory hrají roli, ať pro jednu či druhou stranu (názor dítěte, jeho vztah k oběma rodičům, zájem na stabilitě prostředí atd.).

Na druhou stranu je důležité zmínit ustanovení § 889 OZ, které stanoví: „Brání-li rodič, který má dítě v péči, bezdůvodně, trvale či opakovaně druhému rodiči ve styku s dítětem, je takové chování důvodem pro nové rozhodnutí soudu o tom, který z rodičů má mít dítě ve své péči. Soud by tedy při svém rozhodování měl přihlížet k tomu, jak rodič uznává roli druhého rodiče a zda mu bezdůvodně nebrání ve styku“.[2]

Nežli soud rozhodne o úpravě poměrů k nezletilému dítěti a svěří jej do výlučné péče jednoho rodiče, případně do střídavé péče obou rodičů, je dítě ze zákona v péči obou rodičů, neboť oba rodiče jako nositelé rodičovské odpovědnosti mají právo tuto odpovědnost také vykonávat. Pokud jeden z rodičů tento stav naruší tím, že dítě bez souhlasu druhého rodiče odejme z jeho péče, pak v podstatě nastává faktická výlučná péče. Jeden rodič svévolně, jednostranně, bez opory v zákoně či v soudním rozhodnutí, vyloučí druhého rodiče z péče o dítě, se všemi výše uvedenými důsledky. Logickým krokem je podání návrhu na úpravu poměrů k nezletilému dítěti, pokud již návrh nebyl podán dříve. Než však soud celou věc řádně posoudí a po provedeném dokazování vyhodnotí, jaká forma péče v daném případě odpovídá nejlepšímu zájmu dítěte, může uplynout několik měsíců, u zvláště zarputilých rodičů (či nepřilíh aktivních soudců) i více než rok.

Podmínky pro vydání předběžného opatření

Druhou možností, diskutovanou v tomto příspěvku, je podat návrh na vydání předběžného opatření, kterým by rodič soud požádal o svěření dítěte do své péče. Předběžné opatření[3] je obecně upraveno v § 102 odst. 1 OSŘ, který stanoví, že soud může nařídít předběžné opatření, je-li třeba po zahájení řízení zatímně upravit poměry účastníků nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen. Podle § 75c OSŘ je třeba, aby byly alespoň osvědčeny

skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením. V době rozhodování o návrhu musí tedy být osvědčeny alespoň základní skutečnosti – v opatrovnických věcech to nejčastěji bude zjištění vztahu mezi rodiči a dítětem a prošetření poměrů v bydlišti matky a otce (např. zprávou OSPOD). Ne vždy lze požadované skutečnosti osvědčit v sedmidenní lhůtě, pakliže ale nebyly již dříve doloženy v rámci návrhu ve věci samé nebo v rámci přípravy na jednání ve věci samé. O návrhu totiž soud musí rozhodnout bezodkladně, nejpozději do 7 dnů poté, co byl podán, a to bez slyšení účastníků.

V případech rozhodování o předběžném opatření na svěření nez. dítěte do péče jednoho z rodičů (případně do střídavé či společné péče obou rodičů) však soudy nepostupují jednotně. Přitom právě vydáním, či naopak nevydáním předběžného opatření soud velmi zásadním způsobem zasahuje do vztahu mezi rodiči a dítětem, tudíž předvídatelnost postupu soudu je zde velmi žádoucí. Často se stává, že soud návrh na vydání předběžného opatření na svěření do péče zamítne s tím, že nebyla osvědčena potřeba zatímní úpravy poměrů nez. dítěte. Základem úspěšného návrhu je tedy osvědčení potřeby zatímní úpravy. Bohužel však právě v názorech na to, kdy tato potřeba osvědčena je, se soudy velmi různí. Častým důvodem pro zamítnutí návrhu na svěření dítěte do péče předběžným opatřením bývá ten argument, že rodič (navrhovatel) se domáhá stejného rozhodnutí jako ve věci samé, přičemž předběžným opatřením nelze vyhovět ve věcech, kdy by jeho obsah byl totožný s rozhodnutím ve věci samé. Na druhou stranu se připouští možnost vydání předběžného opatření pro případy, kdy má být zabráněno vzniku nebo rozšiřování újmy dítěte, ačkoli je tímto rozhodnutím dosahováno toho, čeho lze dosáhnout až pravomocným rozhodnutím soudu ve věci samé. Klíčovým kritériem je tedy vznikající či rozšiřující se újma dítěte. Domnívám se, že právě se zjišťováním existence újmy si soudy mnohdy neví rady, ostatně ve lhůtě 7 dnů to nemusí být vždy snadné. Většinou proto soudy bez větší aktivity návrh odmítnou s již výše uvedeným prostým odůvodněním, že navrhovatel se domáhá stejného rozhodnutí jako ve věci samé. S tímto postupem soudů ale nelze souhlasit. Soud svojí nečinností fakticky mlčky schvaluje jednání rodiče, které je v rozporu nejen se zákonnými ustanoveními, ale i zájmy dítěte a druhého rodiče. Naopak musím souhlasit s rozhodnutím Krajského soudu v Plzni ve věci sp. zn. 14 Co 325/2015,[4] který se jako odvolací soud „nezotožnil s názorem soudu prvního stupně, že k předběžné úpravě poměrů k nezletilým dětem není důvod, pokud jsou děti ve faktické péči matky. Nelze totiž přehlédnout, že otec s tímto stavem nesouhlasí. Za situace, kdy dochází k zásadním neshodám mezi rodiči o tom, v čí péči se mají děti do doby

rozhodnutí ve věci samé nacházet, je třeba dočasně upravit poměry mezi účastníky dle § 102 odst. 1 OSŘ usnesením, které by tyto poměry řešilo v obecné rovině. Takové předběžné opatření by soud prvního stupně měl vydat i bez návrhu (§12 odst. 1 ZŘS)“.

Závěrem

Uvedené rozhodnutí Krajského soudu v Plzni je však poněkud výjimečné. Ve většině případů nepovažují soudy skutečnost, že jeden rodič zbavil druhého rodiče svévolně možnosti o dítě osobně pečovat, za dostatečně naléhavý důvod pro vydání předběžného opatření, neboť soud bude situaci řešit v rámci rozhodování ve věci samé. Mnohdy si ale soudce neuvědomí veškeré dopady dané situace nejen na aktuální zájmy všech zúčastněných, ale i možné následky pro budoucí uspořádání zmíněné v první polovině tohoto příspěvku. V důsledku nedostatečné právní úpravy a nejednotného postupu soudů tak ve skutečnosti dochází ke zvýhodňování jednoho rodiče, přičemž situace je o to horší, že se jedná o rodiče, který jednal v rozporu s právem i zájmy dítěte. Jasná úprava či jednotný postup soudů by proto jistě přispěl k tolik žádané větší právní jistotě v této citlivé oblasti. ●

JUDr. Jitka Korejzová, advokátní koncipientka
Advokátní kancelář Jansta, Kostka spol. s r.o.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JANSTA
KOSTKA

Poznámky:

- [1] K tomu viz rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1506/13 ze dne 30. 5. 2014 a sp. zn. II. ÚS 169/16 ze dne 24. 6. 2016.
- [2] K tomu např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1206/09 ze dne 5. 1. 2010: „Zájmem dítěte nepochybně je, aby bylo především v péči obou rodičů, a není-li to možné, pak toho z rodičů, který k tomu má lepší předpoklady, mimo jiné uznává roli a důležitost druhého rodiče v životě dítěte a je přesvědčen, že i ten druhý je dobrým rodičem...“.
- [3] Předběžné opatření ve věcech nez. dětí je ještě upraveno v § 924 OZ a § 452 ZŘS. Jedná se však o speciální předběžné opatření v případě tzv. ohrožených dětí, přičemž návrh na jeho vydání může podat pouze odbor sociálně-právní ochrany dětí.
- [4] Usnesení KS v Plzni z 15. 10. 2015, sp. zn. 14 Co 325/2015.

Transakce | Daně | Účetnictví | Audit | Oceňování

 ROHAN BUSINESS CENTRE

RECEPCE B

ROHANSKÉ NÁBŘEŽÍ

671/15 186 00

PRAHA 8

ČESKÁ REPUBLIKA

WWW.APOGEO.CZ

 APOGEO

S naším diplomem se uplatníte!

Studujte právo na prestižní vysoké škole.

- Právo v obchodních vztazích (**Bc.**)
- Obchodněprávní vztahy (**Mgr.**)
- Právní specializace – Veřejná správa (**Bc., Mgr.**)
- Arbitráž a mediace (**LL.M.**)

Informovaný souhlas a atypické situace

Jak ukazuje i nedávný vývoj české judikatury (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1381/2013 ze dne 29. 4. 2015), problematika informovaného souhlasu je stále živé téma. V tomto článku se zaměříme na některé méně obvyklé situace, které je třeba v souvislosti s informovaným souhlasem a poučením pacienta rovněž řešit.

Jeden souhlas, dva poskytovatelé

V případech vyžádaných (indikovaných) zdravotních služeb^[1] dochází k situacím, kdy pacientovi určitý zákrok či vyšetření doporučuje jeden poskytovatel zdravotních služeb a zákrok či vyšetření probíhá u jiného poskytovatele (jehož zdravotní služby byly vyžádány). Pro představu lze doplnit, že obvykle jde o vyžádání určitých specializovaných ambulantních služeb ošetřujícím lékařem primární ambulantní péče. V takových případech je potřeba řešit, kdo má pacienta poučit (a v jakém rozsahu) a kdo má informovaný souhlas od pacienta získat.

Zákon ani vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci (VZD) výše uvedené výslovně neřeší, a je třeba dospět k řešení výkladem. Dle ust. § 31 odst. 2 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (ZZS) poučuje poskytovatel zdravotních služeb pacienta mj. o „účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaných zdravotních služeb, včetně jednotlivých zdravotních výkonů“. V kontextu tohoto ustanovení lze konstatovat, že lékař, který pacientovi vystavuje žádanku k vyšetření u jiného poskytovatele zdravotních služeb, jej musí ve vztahu k těmto „navrhovaným zdravotním službám“ poučit. Nelze však požadovat po daném indikujícím lékaři, aby znal všechna rizika specializovaného vyšetření, jehož provedení po svém kolegovi požaduje. Toto je korigováno ust. § 31 odst. 3 ZZS tak, že informace podá pacientovi „ošetřující zdravotnický pracovník způsobilý k poskytování zdravotních služeb, kterých se podání informace týká“. Proto je možné souhlasit s názorem, že: „Pokud posílá pacienta jiný lékař na speciální vyšetření (obvykle diagnostický zákrok), pak vysílající lékař je povinen poučit o podstatě a naléhavosti zákroku, který bude provádět specialista a specialista je odpovědný za poučení o průběhu a rizicích (komplikacích). Pokud posílá lékař pacienta do nemocnice za nikoli konkrétním zákrokem, pak o zákrocích, které tam budou prováděny, poučuje výhradně lékař z nemocnice.“[2] Obdobně se k problematice postavila Kancelář ombudsmana pro zdraví, která posuzovala spor o odpovědnost za poučení a pořízení informovaného souhlasu ve vztahu mezi chirurgem – indikujícím lékařem a rentgenologem, jehož služby byly vyžádány. Pacient následně namítal, že nebyl řádně poučen o rizicích, které pro něj z rentgenologického vyšetření při jeho zdravotním stavu vyplývají, přičemž požadoval náhradu za vzniklou újmu na chirurgovi, který jej na vyšetření poslal. Kancelář ombudsmana pro zdraví k tomu konstatovala, že: „informace musí poskytovat ten, kdo je způsobilý ke konkrétnímu poskytování zdravotních služeb. Nositelem klinické odpovědnosti za ozáření je aplikující odborník v rozsahu své způsobilosti k výkonu povolání. Chirurg tedy jako indikující lékař pouze pacienta k rentgenu doporučuje a poskytuje mu veškeré relevantní informace k posouzení rizik. Radiolog následně posuzuje a rozhoduje o schválení, či zamítnutí provedení rentgenu. Informovaný souhlas tedy s pacientem podepisuje on.“[3]

Můžeme uzavřít, že jde-li o takový druh vyžádaných zdravotních služeb, kdy je pacient po indikaci k dalšímu vyšetření při tomto indikovaném vyšetření osobně přítomen, zděluje se poučovací povinnost do dvou fází: lékař

požadující poskytnutí určitých zdravotních služeb poučí pacienta zejména o příčině a původu nemoci, navrhované léčbě a o základních rizicích s ní spojených, jakož i o existujících alternativách. Lékař, který poskytuje indikovanou zdravotní službu, pak pacienta poučí podrobně o rizicích spojených s tímto zákrokem, jeho průběhu a o případných omezeních spojených s indikovanou léčbou a vyžádá si jeho informovaný souhlas.

Obdobně se dle našeho názoru má postupovat v situacích obrácených, kdy specialista vyše pacienta k ošetřujícímu lékaři primární péče, aby jej vyšetřil a vystavil lékařskou zprávu o schopnosti pacienta podstoupit daný zákrok (typicky jde o předoperační vyšetření). V takovém případě odpovídá dle našeho názoru za poučení o základních rizicích vyplývajících z anamnézy pacienta a charakteru podstupovaného zákroku lékař pacienta, který bude vystavovat lékařskou zprávu, a lékař – specialista bude povinen pacienta poučit o konkrétním průběhu zákroku a specifických rizicích vyplývajících z tohoto zákroku pro pacienta.

Jsou však případy, kdy pacient u indikovaného vyšetření přítomen není (např. u vyšetření laboratorních) a vše pak musí obstarat indikující lékař. Tento lékař musí tedy pacienta v plném rozsahu poučit a opatřit si od něj informovaný souhlas. Pokud je v těchto případech pro navrženou léčbu nutný písemný informovaný souhlas pacienta, je zpravidla tento souhlas zasílán indikujícím poskytovatelem poskytovateli vyžádaných zdravotních služeb společně s žádankou o provedení daného vyšetření.

Informovaný souhlas a asistovaná reprodukce

Informovaný souhlas v oblasti asistované reprodukce, která je zákonodárcem i soudy považována za mimořádně citlivou oblast zdravotnictví,[4] je upraven podrobněji než v jiných zdravotnických odvětvích, a to zejména v ustanovení § 8 zák. č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (ZSZS). Subsidiárně se použije obecná právní úprava informovaného souhlasu. ZSZS definuje asistovanou reprodukci jako „metody a postupy, při kterých dochází k odběru zárodečných buněk, k manipulaci s nimi, ke vzniku lidského embrya oplodněním vajíčka spermií mimo tělo ženy, k manipulaci s lidskými embryi, včetně jejich uchovávání, a to za účelem umělého oplodnění ženy.“[5] Umělé oplodnění ženy může spočívat jednak v zavedení spermií (partnera či anonymního dárce) do pohlavních orgánů ženy, jednak v přenosu lidského embrya do pohlavních orgánů ženy.[6]

Specifika asistované reprodukce oproti jiným zdravotním výkonům spočívají mimo jiné v tom, že jde o zákrok podstupovaný v páru a v několika na sebe navazujících fázích, často navíc opakovaně. Zvláštností informovaného souhlasu je v tomto případě jeho několikasťupnost.

Zákon nejprve vyžaduje společnou písemnou žádost muže a ženy, která nesmí být starší šesti měsíců (§ 6 odst. 1 ZSZS) – není však specifikováno, ve vztahu ke kterému výkonu je tato doba počítána. Tato žádost se stává součástí zdravotnické dokumentace vedené o ženě. Informační povinnost poskytovatele před zahájením jakýchkoliv metod a postupů asistované reprodukce je v případě umělého oplodnění velmi rozsáhlá.[7]

Teprve na základě poučení mohou muž a žena udělit písemný informovaný souhlas s jednotlivými výkony asistované reprodukce dle svého výběru.

Vzhledem k tomu, že pro úspěšné početí dítěte je zpravidla nutné výkony asistované reprodukce provádět opakovaně, vyžaduje zákon udělení souhlasu obou partnerů před každým umělým oplodněním. Zákonodárce tímto požadavkem chrání právo muže činit rozhodnutí o využití jeho genetického materiálu, neboť jinak by bylo možné, aby žena absolvovala další umělé oplodnění na základě předchozího souhlasu bez vědomí muže.[8] Tato úprava však současně problematizuje provedení umělého oplodnění uchovanými embryi či spermiemi v případě úmrtí partnera. I kdyby zesnulý partner předem spolu se souhlasem s prvním umělým oplodněním udělal souhlas s budoucím využitím svého genetického materiálu pro umělé oplodnění partnerky, je sporné, zda by bylo možné dovést, že jsou v takovém případě naplněny podmínky ustanovení § 8 odst. 2 věta první za středníkem ZSZS. Kloníme se k závěru, že jedinou cestou k provedení umělého oplodnění v souladu se ZSZS by v takovém případě bylo nahrazení souhlasu zesnulého partnera rozhodnutím soudu.

Nad rámec výše uvedeného je vyžadován ještě souhlas příjemkyně umělého oplodnění před každým jednotlivým výkonem umělého oplodnění.

Již za předchozí právní úpravy Nejvyšší soud dovodil, že souhlas s využitím genetického materiálu pro účely umělého oplodnění (v daném případě spermatu) opravňuje poskytovatele zdravotních služeb k nakládání s tímto genetickým materiálem pouze v souladu s daným účelem (umělé oplodnění) a jinou dispozici poskytovateli neumožňuje. Poskytovatel je navíc povinen zacházet s materiá-

lem lege artis, jinak odpovídá za zásah do tělesné integrity pacienta.[9]

artis, ale nedostatečně poučil pacienta o podstatných rizicích zákroku.

Závěr

Jak je z výše uvedeného zřejmé, téma informovaného souhlasu není – přes četné publikace – zdaleka vyčerpané. Nedávný rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 4. 2015, sp. zn. 25 Cdo 1381/2013 přisvědčil závěru, že poskytovatel zdravotních služeb může být za určitých podmínek shledán odpovědným nejen za zásah do osobnostních práv pacienta, ale i za újmu na zdraví v případě, kdy sice postupoval lege

I z toho důvodu nabývá problematika informovaného souhlasu a řádného poučení pacienta na významu. ●

JUDr. Ing. Eva Radová
Mgr. Eliška Domincová
Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Rada
& Partner
advokátní kancelář

Zdroje:

- Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zák. č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- Zák. č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
- Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1381/2013 ze dne 29. 4. 2015
- Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 1565/14 ze dne 2. 3. 2015
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 695/2012 ze dne 28. 8. 2013
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 3223/2011 ze dne 14. 5. 2013
- Doporučení týkající se informovaného souhlasu pro genetická laboratorní vyšetření Společnosti lékařské genetiky a genomiky ČLS JEP, z. s, verze 2.1 ze dne 22. 5. 2013
- Občanský zákoník: Komentář. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 6 sv. Komentář (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-369-2
- Holčapek, Tomáš: Dokazování v medicínských sporech [Systém ASPI] ASPI – Dokazování v medicínských sporech, 2011 [cit. 2015-6-7]
- Kern, Bernd-Rudiger: Důkazní břemeno u plně kontrolovatelných rizik. Obrácení důkazního břemene při odpovědnosti za újmu způsobenou chybou při ošetření a při poučení v německém občanském zákoníku [Systém ASPI] CZPB. – Časopis zdravotnického práva a bioetiky [cit. 2015-6-7]
- Konečná, Jana: Informovaný souhlas, jeho náležitosti a rozsah. Informovaný souhlas / Informační povinnost / Poučení / Souhlas ošetřovaného [Systém ASPI] CPVP. – Časopis pro právní vědu a praxi [cit. 2015-6-7]
- Mitlöchner, M. a Sovová, O.: Právní problematika umělé lidské reprodukce. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015
- Palkovský, Aleš: Právní úprava vztahu lékař – pacient. Právní rádce, číslo 3, rok 1995, str. 10 (zdroj: ASPI)
- Šustek, Petr a Holčapek, Tomáš: Informovaný souhlas: teorie a praxe informovaného souhlasu ve zdravotnictví. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, xv, 243 s. Právní rukověť (ASPI). ISBN 978-80-7357-268-6
- <http://www.epravo.cz/top/clanky/informovany-souhlas-pacienta-s-poskytovanim-zdravotnich-sluzeb-93584.html>
- http://apps.szu.cz/cekz/dokumenty/akreditace/Pravni_aspekty_inform_souhlasu_pacienta.pdf
- http://usm.lf1.cuni.cz/download/Informovany_souhlas.pdf
- <http://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-nezletileho-pacienta-po-novele-zakona-o-zdravotnich-sluzbach-90827.html>
- http://ferovanemocnice.cz/data/Informovany%20souhlas%20pacienta_manual.pdf
- <http://www.zdravotnicke-pravo.cz/0032-jak-dokumentovat-informovany-souhlas-a-revers>
- <http://www.ombudsmanprozdravi.cz/cz/novinky/rentgen-kdo-ma-poucit-pacienta-chtit-pou-nem-informovany-souhlas.html>

Poznámky:

- [1] Roz. situace, kdy jeden poskytovatel zdravotních služeb žádá jiného – specialistu – o provedení určitých zdravotních služeb popsaných v žádance.
- [2] Kopalová, Michaela a Cholenský, Robert: Jak získat informovaný souhlas pacienta v praxi, Liga lidských práv, 2007, str. 25, dostupné na: http://ferovanemocnice.cz/data/Informovany%20souhlas%20pacienta_manual.pdf.
- [3] Ombudsman pro zdraví. Kdo má povinnost poučit pacienta a chtít po něm informovaný souhlas? Dostupné na: <http://www.ombudsmanprozdravi.cz/novinky/rentgen-kdo-ma-poucit-pacienta-chtit-pou-nem-informovany-souhlas.html>.
- [4] Srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2499/2014 ze dne 10. 3. 2015.
- [5] Ust. § 3 odst. 1 ZSZS.
- [6] Embryo v souladu s českým právem může být výsledkem spojení zárodečných buněk páru, nebo vajíčka ženy a spermie dárce, či darovaného vajíčka a spermií partnera, případně zárodečných buněk dárce nebo může jít o darované embryo.
- [7] Poskytovatel je povinen podat informace o povaze navrhovaných metod a postupů, jejich trvalých následcích a možných rizicích a o způsobu, jakým může být naloženo s nadbytečnými lidskými embryi, pokud jde o oplodnění embryí in vitro, včetně předpokládané výše finančních nákladů na jejich uskladnění a dobu jejich uskladnění.
- [8] Tím je respektována i vysoká ochrana autonomie vůle může judikovaná ESLP (srov. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva stížnost č. 6339/0, Evans proti Spojenému království, ze dne 7. 3. 2006).
- [9] Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2914/2005 ze dne 22. 6. 2006.

Elektronická evoluce justice?

Vývoj technologií neustále postupuje dopředu. Někdy možná lehce zakulhá, ale obecně vzato jsme od vynálezu kola ušli celkem dlouhou cestu. Při průmyslové revoluci stroje nahradily mnoho pracovních míst. Při počítačové revoluci o nějakých 100 let později počítače udělaly totéž. Tak se stalo, že pole už nejsou oraná pomocí koní, ale pomocí traktoru, a to mnohem rychleji a méně nákladně. A například složité matematické výpočty již místo lidí dělají počítače. Díky nim také komunikujeme na dlouhé vzdálenosti, aniž bychom vzdálenosti jakkoliv pociťovali.

Co justice? Změnily ji počítače a internet? Stejně jako před 150 lety, i nyní strany, často zastoupené advokáty, před soudem přednášejí svoji řeč, předkládají důkazy a snaží se přesvědčit svým osobním projevem soud o tom, že jsou v právu. Samozřejmě, k tomu jim pomáhají počítače. V právním informačním systému naleznou odpovídající ustanovení zákona v účinném znění (nemusí je hledat v tištěné Sbírce zákonů) nebo odpovídající judikát (nemusí prohledávat desítky svazků zelené sbírky) a také písemná komunikace je víc a víc vedena elektronicky. Jinak je justice oblastí, kterou průmyslová ani počítačová revoluce až dotud příliš nezasáhla. Ano, podání soudu a rozhodnutí lze připravit v počítači a nikoliv na psacím stroji, to je ale jen jiný pracovní nástroj, který soudce, advokáta a státního zástupce doposud nenahradil.

Takovým nástrojem je také, například, nová online platforma, kterou provozuje Francouzská národní rada advokátních komor (Conseil National des Barreaux). Skrze ni mohou francouzští advokáti nabízet své služby online a žadatelé o právní službu si mohou z pohodlí domova (či v podstatě odkudkoliv) najít advokáta a zvolit si, jakým způsobem a v jakém rozsahu jeho službu využijí a přímo ji zaplatí. Aktuálně lze objednat krátkou právní informaci, právní rozbor, telefonickou konzultaci a konzultace přímo v advokátní kanceláři. Pro advokáty je využití platformy zdarma a umožní jim nabízet své služby online při zachování příslušných stavovských pravidel, a nikoliv skrze různé poskytovatele, kterým v rozporu s těmito pravidly platí za zprostředkování klienta.[1]

Podstatu práce soudců, advokátů a státních zástupců počítače doposud nezměnily, jen ji zjednodušily a umožnily jim komunikovat jiným způsobem, než doposud. Bude to tak navždy? Budou za sto let ještě existovat ve své lidské podobě? V poslední čtvrtině minulého století a zejména pak v jeho závěru se rozšířily právní informační systémy, které vznikly proto, aby zjednodušily práci – umožnily justičním profesím větší produktivitu. Začátkem století současného začali konkurenci „počítačů“ pociťovat

advokáti, jejichž služby se snaží nahradit mnoho on-line služeb, které cílí na veřejnost a nabízejí různé právní dokumenty v podobě vzorů nebo na míru vygenerovaných dokumentů a podání. Otázkou, na kterou se nyní advokáti snaží nalézt negativní odpověď je, zda tyto služby mohou úspěšně a spolehlivě fungovat a řádně poskytovat to, co doposud nabízel výhradně advokáti. Jsou to přeci advokáti, kteří mohou poskytovat právní služby při důkladné znalosti práva a všech jeho souvislostí. Nikoliv stroje, nebo ne?

Současný vývoj dospěl do fáze, kdy počítače jsou schopny s vysokou pravděpodobností – k osmdesáti procentům, posoudit, zda konkrétní skutečnosti zakládají porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.[2] Tyto výsledky jsou založeny na analýze několika stovek rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva k článku 3, 6 a 8 Úmluvy. Rozhodnutí Evropského soudu jsou precizně strukturovaná, včetně popisu skutkového stavu věci, což zřejmě stojí za vysokou úspěšností předpovědi. Navíc, Evropský soud není při své činnosti zpravidla tolik zatížen zjišťováním skutkového stavu, ale zaměřuje se na posuzování právních otázek. Skutkový stav je totiž na této úrovni rozhodování zpravidla dostatečně ustálen již v době zahájení řízení. Zřejmě proto se v nejbližší době nemusíme obávat, že by počítačová predikce rozhodnutí dosáhla až k rozhodování na úrovni soudů prvního stupně (a odvolacího soudu). Přece jen, tyto soudy se zaměřují právě na zjišťování skutkových okolností věci a různorodost právních problémů, řešených na této úrovni soudnictví, je velmi obšírná.

Čtvrtý senát Ústavního soudu ve svém aktuálním nálezu[3] uvedl, že „Soudcem musí být silná osobnost, která dokáže samostatně posoudit a zhodnotit individuálně každý konkrétní případ, aniž by k tomu jako mechanickou pomůckou potřebovala tabulky, vzorce a metodické návody.“ Byť názor soudu vedl k jiné argumentaci, nastínil také rozdíl mezi způsobem, kterým rozhoduje soudce a způsobem, jakým by rozhodoval počítač. Jediné soudce z masa a kostí je s to vnímat jemné nuance života, který není černobílý, není tvořen jedničkami a nulami, a dovede

ke své brilantní analýze pozitivního práva přidat špetku zdravého rozumu (sensus communis) a vnímat ji v souvislosti s přirozeným právem.

Oproti tomu počítač (alespoň ve své současné vývojové fázi) „přemýšlí“ podle předem zadaných podmínek, podle mechanických pomůcek – tabulek, vzorců a metodických návodů. Úvaha počítače je chladná, předvídatelná, ale bezcitelná, neschopná lidského vnímání. Možná proto jeden z nejznámějších fiktivních počítačů na „otázku života, vesmíru a vůbec“ odpověděl „42“.[4] Počítače tedy jsou a zřejmě ještě nějakou dobu budou jakousi formou amicus curiae, pomocníkem soudu, a to do doby, kdy budou přemýšlet v rovině jedniček a nul. I když již dnes jsou schopny tímto způsobem rozpoznat (ne)pravdivou výpověď svědka[5] – možná lépe, než člověk, takže, kdo ví? ●

JUDr. Jiří Novák ml., advokát, společník
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Poznámky:

- [1] Viz čl. 3.6.1. Etického kodexu advokátů Evropské unie a čl. 32 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex), v platném znění.
- [2] Aletras N, Tsarapatsanis D, Preotijuc-Pietro D, Lampos V. (2016) Predicting judicial decisions of the European Court of Human Rights: a Natural Language Processing perspective. PeerJ Computer Science 2:e93 <https://doi.org/10.7717/peerj-cs.93>.
- [3] Nález Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 3183/15.
- [4] [https://cs.wikipedia.org/wiki/42_\(odpověď\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/42_(odpověď)).
- [5] <https://www.novinky.cz/finance/324673-lzi-klientu-odhali-armaadni-detektor-uz-nazakaznicke-lince-pojistovny.html>.

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI
KAŽDÁ 10. RODINA
NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘÍCHÁZEJÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY
A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ
MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?

POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU.
VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ
KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

**OBĚDY
PRO DĚTI**

SE ZÁŠTITOU

S PODPOROU

HLAVNÍ PARTNER

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROK 2016

Započtení v insolvenčním řízení

Nedostatky právní úpravy a řada obtíží při výkladu zákona vedou často k situaci, že sama aplikační praxe právní úpravu dotváří či ji jinak formuje. Tento příspěvek poukazuje na jednu z takových situací, kterou je otázka práva nakládat s majetkovou podstatou v insolvenčním řízení prostřednictvím institutu započtení.

Vymezení problému

Se zahájením insolvenčního řízení je spojeno několik účinků, mimo jiné také podmínka, že pohledávky věřitelů týkající se majetkové podstaty nemohou být uplatněny žalobou (lze-li je uplatnit přihláškou) a že exekuci anebo výkon rozhodnutí, který by postihoval majetek dlužníka či majetek náležící do majetkové podstaty, lze nařídit, nelze je však provést. Právo dlužníka disponovat s majetkem v majetkové podstatě však dlužníku i přes účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení zůstává. Ten má tak možnost své pohledávky oproti pohledávkám věřitele započíst, ledaže by započtením způsobil nikoli zanedbatelné zmenšení svého majetku, jak se blíže uvádí v ust. § 111 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, v platném znění (dále jen „insolvenční zákon“).

Započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele v insolvenčním řízení je nutno posuzovat podle toho, zda k němu dochází do doby rozhodnutí o úpadku, či až v době po rozhodnutí o úpadku. Zatímco v prvním případě zůstává právo započíst vzájemné pohledávky dlužníka a věřitele insolvenčním zákonem nedotčeno (s výjimkou situací, kdy bylo v souladu s ust. § 122 odst. 3 insolvenčního zákona vyhlášeno moratorium, v souladu s ust. § 82 odst. 3 písm. c) insolvenčního zákona nařízeno předběžné opatření anebo v souladu s ust. § 324 odst. 3 insolvenčního zákona zveřejněn návrh na povolení reorganizace), ve druhém případě mohou být vzájemné pohledávky dlužníka a věřitele započteny pouze tehdy, budou-li splněny podmínky stanovené dále v ust. § 140 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona.

Ať už se jedná o započtení pohledávek před rozhodnutím o úpadku, nebo po něm, v obou případech musí být vždy splněny zákonné požadavky na započtení stanovené v ust. § 1982 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, a sice, že vzájemné pohledávky dlužníka a věřitele musí existovat,

musí být stejného druhu a musí být způsobilé k započtení, tj., že strany mají vzájemně povinnost si plnit a zároveň právo plnění požadovat. Na volbě stran zůstává, zda se zápočet provede jednostranným právním jednáním dlužníka (věřitele), nebo vzájemnou dohodou.

Insolvenční zákon v ust. § 140 odst. 3 však stanoví případy, kdy není v době po rozhodnutí o úpadku přípustné zápočet vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele provést. Je tomu tak mimo jiné tehdy, nestal-li se věřitel ohledně své započitatelné pohledávky přihlášeným věřitelem.

V praxi se však setkáme se situacemi, kdy věřitelé po prohlášení úpadku dlužníka provádí jednostranný zápočet svých pohledávek vůči pohledávkám dlužníka, aniž by se ohledně těchto stali přihlášenými věřiteli. Do kontrastu se tím dostává zákonná úprava a její aplikace v praxi. Je tedy v podobných případech opravdu nutné, aby se věřitel v souladu s výše uvedeným ust. § 140 odst. 3 písm. a) insolvenčního zákona stal ohledně již započtených pohledávek přihlášeným věřitelem?

První možností je následovat požadavky insolvenčního zákona, tedy být ohledně započitatelné pohledávky přihlášeným věřitelem. Zákonná úprava tuto podmínku blíže nedefinuje, a je proto namístě se domnívat, že tato podmínka musí být splněna vždy, tedy i v případech, kdy se zápočet sice provedl, ale věřitel nebyl v době započtení přihlášeným věřitelem. Tento postup však vyžaduje podstoupit několik následujících kroků, a to přihlásit (nejen započitatelné) pohledávky do insolvenčního řízení, provést (znovu) jednostranný zápočet vzájemných pohledávek a následně přihlášku pohledávky, co do již započtených pohledávek vzít (částečně) zpět, nebo provedeným zápočet vzájemné pohledávky dlužníka a věřitele zanikly.

S tímto postupem však vyvstává otázka přezkumu přihlášených pohledávek. Ačkoli insolvenční zákon úspěšně absolvování přezkumu

jako další podmínku pro započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele nestanoví, je zřejmé, že v situaci, kdy věřitel své pohledávky do insolvenčního řízení přihlásí, naplní podmínku stát se ohledně započitatelné pohledávky přihlášeným věřitelem a následně svou vzájemnou pohledávku započte a přihlášku pohledávky vezme (částečně) zpět, k přezkumu jeho započtené pohledávky prakticky nikdy nedojde. Otázka, zda započtená pohledávka vůbec právně existovala, zůstane nezodpovězena.

Na straně druhé se pro výše nastalou situaci ustálil postup vyplývající z praxe insolvenčních správců. Došlo-li řádně po prohlášení úpadku dlužníka k započtení vzájemných pohledávek dlužníka a věřitele, tyto pohledávky bez dalšího zanikly. V rozporu s tímto předpokladem by proto bylo již započtené pohledávky do insolvenčního řízení zbytečně vůbec přihlašovat, a to i přesto, že věřitel nenaplnil požadavky stanovené v ust. § 140 odst. 3 písm. a) insolvenčního zákona být ohledně započitatelných pohledávek přihlášeným věřitelem.

Správné řešení?

Smyslem zákonné podmínky stát se ohledně započitatelné pohledávky přihlášeným věřitelem je mimo jiné zamezit v průběhu insolvenčního řízení zápočet takových pohledávek, které nejsou v rámci insolvenčního řízení známy.

Jedině v případech upravených v ust. § 385 (1) insolvenčního zákona, tj. v případech, kdy je dlužníkem tuzemská pojišťovna či zajišťovna, nabývají pohledávky věřitelů vyplývající z účetnictví tohoto dlužníka automaticky statusu přihlášených pohledávek. K této situaci však bude v praxi docházet jen zřídka. V případech ostatních dlužníků se lze přiklonit k závěru, že být přihlášeným věřitelem ohledně započitatelné pohledávky je nezbytné. Povinnost přihlášení započitatelných pohledávek totiž nebude v případě jiných věřitelů než věřitelů dlužníků – pojišťovny či zajišťovny, ex lege naplněna. Věřitelé si tímto postupem zajišťují větší právní jistotu při případném zpochybňování účinnosti započtení vzájemných pohledávek, a to nejen ze strany insolvenčního správce. ●

Mgr. Václav Vlk, advokát / Associate Partner
Mgr. Lucie Kianková, advokátní koncipientka
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

K vybraným otázkám užití znaleckého posudku v civilním řízení

Znalecký posudek představuje nezastupitelný a poměrně hojně využívaný důkazní prostředek v civilním řízení, pokud v soudním řízení pro posouzení skutkového stavu vyvstane potřeba zhodnotit nějakou odbornou otázku. Využití stanoviska znalce však v konkrétním případě může skýtat určitá aplikační úskalí, a to zejména, pokud má soud k dispozici více znaleckých posudků, jejichž závěry jsou protichůdné. K těmto otázkám se v nedávné době opětovně vyjádřil i Nejvyšší soud ČR.

Ustanovení § 127 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) vymezuje základní rámec pro použití znaleckého posudku pro objasnění odborných otázek v řízení. V praxi se znalecký posudek uplatní jak v případech nutnosti vyčíslení finančních nároků, např. u škodních nároků, nároků na vydání peněžité náhrady v případě vzniku bezdůvodného obohacení nebo peněžitých nároků při vadném plnění, tak v případech jiných odborných otázek nepeněžitého charakteru. Vypracování znaleckého posudku může iniciovat především soud, znalecký posudek však může být (a často i bývá) předkládán účastníky v řízení jako prostředek plnění jejich důkazní povinnosti, a to včetně možnosti účastníků řízení předložit znalecký posudek s příslušnou znaleckou doložkou za podmínky a s účinky dle § 127a o. s. ř.

Ačkoliv by se z dikce ustanovení § 127 odst. 1 a 2 o. s. ř. mohlo zdát, že zákon upřednostňuje podání ústního znaleckého posudku, v drtivé většině dochází v praxi k vypracování písemného znaleckého posudku, k jehož obsahu soud následně znalce zpravidla vyslechne. Tento postup lze, dle našeho názoru, považovat za vhodnější.

Předloženým znaleckým posudkem by měl mít soud k dispozici odborný znalecký závěr k předmětné skutkové otázce. Je ale třeba zdůraznit, že mimo „odborné správnosti“ by měl znalecký posudek podléhat „plnému přezkumu“ soudem podle zásad uvedených v § 132 o. s. ř., a to zejména ve vztahu ke zhodnocení přesvědčivosti znaleckého posudku, naplnění, nebo naopak překročení jeho věcného zadání, srozumitelnosti a přesvědčivosti jeho odůvodnění a v neposlední řadě také z hlediska souladu znaleckého posudku s ostatními důkazy.

Nezřídka se však stává, že soudy z předloženého znaleckého posudku vycházejí více, nad rámec „odborné správnosti“ posudku, a nekriticky závěry uvedené ve znaleckém posudku přejímají, a to často bez dostatečně relevantního či dokonce žádného odůvodnění (v souladu s úvahou „když to shledal znalec, tak to musí být pravda, a není potřeba nic vysvětlovat“). K nesprávnosti tohoto postupu již existuje poměrně konstantní judikatura a lze mj. odkázat na stanovisko Ústavního soudu ČR v jeho nálezu sp. zn. III. ÚS 299/06 ze dne 30. dubna 2007, dle kterého: „Znalecký posudek je nutno hodnotit stejně pečlivě jako každý jiný důkaz, ani on nepoživá žádné větší důkazní síly, a musí být podrobován všestranné prověrce nejen právní korektnosti, ale též věcné správnosti. Hodnotit je třeba celý proces utváření znaleckého důkazu, včetně přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů pro znalce, průběh znaleckého zkoumání, věrohodnost teoretických východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivost metod použitých znalcem a způsob vyvozování závěrů znalce [...] Ponechávat bez povšimnutí věcnou správnost znaleckého posudku a slepě důvěřovat závěrům znalce by znamenalo ve svých důsledcích popřít zásadu volného hodnocení důkazů soudem podle jeho vnitřního přesvědčení, privilegiovat znalecký důkaz a přenášet odpovědnost za skutkovou správnost soudního rozhodování na znalce; takový postup nelze z ústavněprávních hledisek akceptovat.“

V obdobném duchu se k této otázce nedávno vyjádřil i Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku sp. zn. 25 Cdo 878/2014, ze dne 25. února 2016, a to v případě, kdy soudy nižších stupňů při zhodnocení předloženého znaleckého posudku důsledně neodlišily otázky skutkové od otázek právních. Nejvyšší soud k tomu uvedl, že: „Pokud soud důsledně neodliší odborné (tj. skutko-

vě) závěry, jež přísluší znalci, a právní závěry, jež přísluší soudu, a mechanicky převezme závěr znalce, který nemá skutkovou, nýbrž právní povahu, popřípadě pokud určitý skutkový závěr učiněný soudem na základě znaleckého posudku není projevem zásady volného hodnocení důkazů, nýbrž výsledkem mylného právního názoru soudu na právní sílu toho kterého důkazu, a takové pochybení je uplatněno dovoláním, nejde o (nepřípustné) uplatnění dovolacího důvodu nesprávného skutkového zjištění, nýbrž o uplatnění (způsobilého) dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci.“

Specifická situace ohledně využití a hodnocení znaleckého posudku nastává, v praxi poměrně často, když je soudu účastníky řízení předloženo více znaleckých posudků. Avšak i v tomto případě musí soud postupovat podle výše nastíněných pravidel a řádně zhodnotit a odůvodnit význam každého znaleckého posudku pro posuzovaný skutkový stav. Jak k tomu judikoval Nejvyšší soud České republiky, např. ve svém rozhodnutí sp. zn. 33 Odo 770/2006 ze dne 29. července 2008: „Měl-li soud při rozhodování k dispozici dva znalecké posudky s rozdílnými závěry o stejné otázce, musí je zhodnotit v tom smyslu, který z nich a z jakých důvodů vezme za podklad svého rozhodnutí, a proč nevychází ze závěrů druhého znaleckého posudku.“ Ve vztahu k relevanci odborného zhodnocení ve znaleckém posudku se soud zpravidla přikloní k jednomu z předložených posudků; v praxi ale není vyloučen ani postup, že se soud částečně přikloní k více předloženým posudkům. V úvahu také připadá vyžádání si vysvětlení od konkrétního znalce, který daný posudek vypracoval, jsou-li jeho závěry neúplné či nejasné. Nelze však postupovat tak, aby soud upřednostnil některý z posudků před dalšími, aniž by pro to byl věcný nebo právní základ, a rozhodnutí soudu v tomto směru nebylo řádně odůvodněno.

V souladu s ustanovením § 127 odst. 2 o. s. ř. má dále soud možnost (nikoliv povinnost) nechat znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem. Skutečnost, že vyhotovení revizního znaleckého posudku vždy záleží na rozhodnutí soudu podle konkrétních okolností daného případu, potvrdil i Nejvyšší soud ČR v aktuální rozhodovací praxi. Podle jeho rozsudku sp. zn. 21 Cdo 1557/2015, ze dne 6. května 2016 platí, že „Zákon nestanoví předpoklady pro nařízení vypracování tzv. revizního znaleckého posudku a ponechává je na úvaze soudu; vypracování revizního znaleckého posudku bude přicházet do úvahy zejména tam, kde soud bude mít pochybnosti o správnosti již vypracovaného znaleckého posudku. Tyto pochybnosti mohou být jistě vyvolány i předložením listinného důkazu – odborného vyjádření osoby zapsané v seznamu znalců obsahujícího odborný závěr, který odporuje odbornému závěru obsaženému

ve vypracovaném znaleckém posudku soudem ustanoveného znalce, příp. znaleckého ústavu, nicméně bude vždy záležet na konkrétní situaci a na úvaze soudu, zda (zpravidla po slyšení ustanoveného znalce, příp. zpracovatelů znaleckého posudku) bude mít pochybnosti za odstranění. Nelze tedy stanovit pravidlo pro postup soudu v případě rozporu mezi znaleckým posudkem a listinným důkazem – odborným vyjádřením osoby zapsané v seznamu znalců“.

Na základě praktických zkušeností autorů tohoto článku lze tak poukázat na jeden z nejčastějších nedostatků v rámci procesního využití znaleckých posudků soudem, zejména při předložení více znaleckých posudků účastníky řízení, a to právě na nedostatečné odůvodnění postupu soudu, často spojené s nekritickým převzetím stanoviska znalce do soudního rozhodnutí. Nesprávnou procesní aplikaci znaleckého posudku soudem lze také zpravidla považovat za způsobilý důvod pro podání odvolání proti dotčenému soudnímu rozhodnutí, a lze případně uvažovat i o podání mimořádného opravného prostředku. Zlepšení této situace podle názoru autorů patrně nelze hledat v novelizaci procesních pravidel, jako spíše v obecném požadavku na kvalitu rozhodování soudů nižších stupňů a na řádné odůvodnění soudních rozhodnutí a procesního postupu soudu. Lze také uvažovat o uložení obecné povinnosti soudu obligatorně si vyžádat revizní znalecký posudek, pokud je v řízení předloženo více znaleckých posudků. Takový postup by ale zjevně skýtal řadu úskalí, a to včetně rizika prodloužení délky soudního řízení a zvyšování procesních nákladů v případech, kdy to není nezbytně nutné. ●

JUDr. David Mašek, Ph.D.
Mgr. Kateřina Maysenholder
ACHOUR & PARTNERS
advokátní kancelář, s.r.o.

ACHOUR & PARTNERS

U ČEZ máme jistotu nízkých cen energií

Zlevnili jsme pro vás ceny elektřiny a plynu. Nyní ušetříte až **20 % na silové elektřině** nebo **10 % z ceny odebraného plynu**. Navíc když budete platit naší novou ČEZ KARTOU, fakturu za energie budete mít ještě levnější.

Navštivte své nejbližší kontaktní místo nebo zavolejte na Zákaznickou linku **371 100 100** a zjistěte, kolik byste ušetřili právě vy.

Vaše spokojenost je pro nás na prvním místě.

www.cez.cz | Zákaznická linka 371 100 100

JSME S VÁMI. SKUPINA ČEZ

Prolomení zásady koncentrace řízení ve vztahu ke splnění důkazní povinnosti účastníků

Koncentrace řízení patří k základním zásadám „sporného“ civilního procesu a její podstata je dobře známa jak odborné, tak i laické veřejnosti. V podstatě se jedná o stanovení momentu, do kterého mohou strany v řízení uvádět nová tvrzení a označovat nové důkazy na podporu svých tvrzení.

Tímto momentem pak zpravidla bývá ukončení přípravného jednání (pokud bylo nařízeno) nebo ukončení prvního jednání ve věci, resp. uplynutí soudem stanovené lhůty pro doplnění tvrzení/doložení důkazů.^[1] Smysl koncentrace řízení je na první pohled seznatelný – zamezit zneužití důkazního řízení k vytvoření průtahů a posílení principu právní jistoty a ekonomie soudního řízení.

Jelikož v průběhu soudního řízení může dojít k poměrně široké škále diametrálně odlišných situací, vedla by slepá aplikace zásady koncentrace v některých případech ke zjevným nespravedlnostem a porušení práva na spravedlivý proces. Proto zákonodárce vytvořil několik výjimek, kdy dochází k prolomení zásady koncentrace, a ta se při nich plně neuplatní. Jednou z těchto výjimek je věta poslední ust. § 118b odst. 1 o. s. ř., dle které platí: „K později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlídnout, jen jde-li o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po přípravném, a nebylo-li provedeno, po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle § 118a odst. 1 až 3.“

Ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. poté výše uvedenou výjimku upřesňuje a uvádí: „Zjistí-li předseda senátu v průběhu jednání, že účastník dosud nenavrl důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, vyzve jej, aby tyto důkazy označil bez zbytečného odkladu, a poučí jej o následcích nesplnění této výzvy.“

Z výše uvedeného vyplývá, že jedním z případů, kdy dochází k prolomení zásady koncentrace, je situace, kdy účastník ke svým tvrzením vůbec nenavrl důkazy, na což je ze strany soudu při jednání upozorněn a je vyzván k jejich označení. V takovém případě totiž účastník může označit důkazy nové, a to i ve chvíli, kdy již proběhlo přípravné jednání, resp. první jednání ve věci. Tato výjimka se zdá být praktickou obzvláště v situacích, kdy účastník v řízení není zastoupen advokátem a není tedy plně seznámen s principem břemena tvrzení a dů-

kazního břemena. Jde navíc o výjimku vesměs neškodnou, jelikož pokud účastník ke svým tvrzením neoznačí důkazy vůbec, bude tato skutečnost ze strany soudu jistě odhalena poměrně brzy a účastník bude v takovém případě k doplnění důkazů s největší pravděpodobností vyzván již v průběhu přípravného jednání, resp. prvního jednání ve věci (nebo velice záhy po něm).

Z ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. však není příliš zřejmé, zda se stejná výjimka aplikuje také na si-

tuaci, kdy účastník k prokázání svých tvrzení důkazy označil, ale soud tyto důkazy neseznal za dostatečné, čímž se účastník dostává do situace neunesení důkazního břemene. Pokud bychom vyšli pouze z textu ust. § 118a odst. 3 o. s. ř., museli bychom konstatovat, že nikoli. Pak ovšem vyvstává otázka, zda bylo smyslem zákonodárce sankcionovat procesní aktivitu účastníka, který se alespoň pokusí důkazy (i když nedostatečné) navrhnout tím, že jeho žaloba bude zamítnuta pro neunesení důkazního břemene, zatímco účastník, který důkazy nenavrhne vůbec, bude poskytnuto poučení a ochrana před koncentrací řízení.

Odpovědí na tuto otázku se zabýval velký senát Nejvyššího soudu České republiky ve svém rozhodnutí ze dne 20. 6. 2012, sp. zn. 31 Cdo 619/2011. Ač toto rozhodnutí vešlo v obecné povědomí spíše s ohledem na jeho závěry týkající se vzniku nemajetkové újmy v souvislosti s omezením osobní svobody a jejího případného promlčení, nelze pominout ani jeho dopady právě do oblasti koncentrace řízení. V předmětném rozhodnutí totiž Nejvyšší soud mimo jiné řešil situaci, kdy účastník označil důkazy k prokázání svých tvrzení ohledně mechanismu vzniku škody, jejíž náhrady se v soudním řízení domáhal, ale nižší soudy tyto důkazy neshledaly dostatečnými. Za této situace pak došlo k zamítnutí žaloby pro neunesení důkazního břemene.

Nejvyšší soud pak k této otázce uzavřel, že: „Poučení o důkazní povinnosti podle ustanovení § 118a odst. 3 o. s. ř. soud poskytne nejen účastníkovi, který dosud o sporném tvrzení neoznačil žádný důkaz nebo který sice o svém sporném tvrzení důkaz označil, avšak jde o důkaz zjevně nezpůsobilý prokázat sporné tvrzení, ale i tehdy, provedl-li ohledně sporného tvrzení účastníkem navržené důkazy, jestliže jimi nedošlo k jeho prokázání a jestliže proto (z důvodu neunesení důkazního břemene) by účastník nemohl být ve věci úspěšný.“

Z výše uvedeného tedy plyne, že Nejvyšší soud se při posuzování ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. striktně neodržel pouze textu předmětného ustanovení a vyložil je v souladu s jeho účelem širěji. Tímto výkladem postavil najisto, že v situaci, kdy účastník označí ke svým tvrzením důkazy, které soud vyhodnotí jako nedostatečné, nemůže v takovém případě žalobu zamítnout pro neunesení důkazního břemene. Správně totiž musí účastníka o neunesení důkazního břemene poučit ve smyslu ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. a poskytnout mu lhůtu, aby za tímto účelem označil další důkazy prokazující jeho tvrzení. To vše navíc i za situace, kdy již proběhlo přípravné jednání, resp. první jednání ve věci a řízení tedy bylo již formálně koncentrováno. Nejvyšší soud tak fakticky (a to i dle názorů některých soudců, kteří se na výše uvedené

rozhodnutí v praxi odvolávají) prolomil zásadu koncentrace řízení i pro případy, kdy účastníkem dříve navržené důkazy budou v pozdější části řízení shledány soudem jako nedostatečné. Tento názor pak Nejvyšší soud zopakoval a potvrdil také v nedávných dvou rozhodnutích ze dne 23. 3. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4260/2015 a ze dne 26. 7. 2016, sp. zn. 30 Cdo 1588/2016.

Ač se výše uvedené závěry mohou jevit poněkud teoretického rázu, mají zásadní dopad do praktické sféry a převážně do oblasti strategie vedení soudních sporů. Nelze totiž odhlédnout od skutečnosti, že tímto rozhodnutím dochází k prolomení zásady koncentrace řízení, která umožní účastníkům označovat nové důkazy i v poměrně pozdních stádiích řízení, a to de facto pokaždé, kdy soud dospěje k závěru, že doposud označené důkazy nepostačují k prokázání účastnických tvrzení. Ač se tento krok může zprvu jevit jako pozitivní přístup ze strany Nejvyššího soudu za účelem zachování principu spravedlivého procesu, je zde i značný potenciál pro jeho zneužití. Účastníci totiž již nebudou nuceni tzv. „vykládat karty na stůl“ v úvodní části řízení. Bude tedy možné, že účastník v úvodní části řízení označí pouze některé důkazy a poté, když bude ze strany soudu v pozdějším stádiu vyzván ve smyslu ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. k označení dalších důkazů, předloží soudu značné množství dalších důkazů, čímž způsobí mnohdy nemalé průtahy v řízení.

Přitom nelze odhlédnout od skutečnosti, že na rozdíl od situace, kdy účastník neoznačí ke svým tvrzením důkazy žádné a kdy soud tento fakt odhalí pravděpodobně již u prvního jednání ve věci a účastníka náležitě poučí, v situaci, kdy účastník sice důkazy označí, ovšem tyto budou k prokázání jeho tvrzení nedostatečné, může soudu odhalení tohoto nedostatku trvat o mnoho déle a jeho vyřešení se tak přeneslo do pozdějšího stádia řízení.

Každá mince má dvě strany a to stejné platí i o výše uvedeném výkladu ust. § 118a odst. 3 o. s. ř. ze strany Nejvyššího soudu. Na jednu stranu je třeba souhlasit, že prolomení zásady koncentrace řízení je v daném případě na místě. Žádný účastník nemůže s určitostí říci, zda jím označené důkazy budou ze strany soudu považovány za dostačující. Bylo by tedy neadekvátní, aby v případě, že soud subjektivně vyhodnotí účastníkem navržené důkazy za nedostatečné, došlo k zamítnutí jeho žaloby pouze proto, že mu nebylo umožněno, s odkazem na zásadu koncentrace řízení, označit důkazy další, které jeho tvrzení spolehlivě prokáží. Na druhou stranu se nelze ubránit obavě, že toto prolomení zásady koncentrace vyústí v nižší úroveň podloženosti procesních podání účastníků, kteří budou spoléhat na to, že v případě, že soud jimi označené důkazy shledá ne-

dostatečnými, jim bude poskytnuta šance jakéhosi „reparátu“. V neposlední řadě se lze také důvodně obávat, že výše uvedené prolomení zásady koncentrace řízení někteří účastníci využijí ke zdržování soudních řízení. S ohledem na poměrnou čerstvost tohoto názoru Nejvyššího soudu nezbývá, než nechat výše uvedenou otázku otevřenou a pečlivě sledovat, zda byly výše uvedené obavy namístě, či nikoli. ●

Martin Hrodek, advokát

Tomáš Brožek, advokát

Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář

**Baker
McKenzie.**

Poznámka:

- [1] Viz ust. § 118b odst. 1 o. s. ř.: „Ve věcech, v nichž byla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která jim byla poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností (§ 114c odst. 4). Pokud nebyla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která byla účastníkům poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností. K později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlídnout, jen jde-li o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po přípravném, a nebylo-li provedeno, po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle § 118a odst. 1 až 3.“

GROW WITH US

MÁTE TO V SOBĚ?

- touhu být nejlepší, nezastavit se a posouvat své limity?
- odpovědnost, houževnatost a píli?
- vlastní názor a nebojíte se ho sdílet?
- schopnost přesně analyticky a logicky myslet?
- odvahu podrobit kritickému zhodnocení jakýkoliv názor včetně svého?
- smysl pro týmovou práci?

CHCETE VÍC?

- chcete víc od sebe, svého okolí a času stráveného prací?
- dělat něco smysluplného s lidmi a pro lidi, od kterých můžete hodně získat?
- přistupovat k práci inovativně, kreativně a být součástí týmu na zajímavých projektech?

ANO?

Pak nám zašlete svůj životopis a motivační dopis v anglickém jazyce na kariera@wolftheiss.com.

Hledáme talentované advokátní koncipienty a studenty vyšších ročníků právnických fakult, kteří svým nadšením a pílí posílí náš tým.

TĚŠÍME SE NA VÁS

www.wolftheiss.com

Nepříznání plnění aneb (neu)stále číhající hrozba v ZOK ve vztahu k členům orgánů obchodních korporací

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) dále jen „ZOK“) kodifikoval v § 61 odst. 2 tzv. institut malus[1] – ustanovení zbavující člena orgánu obchodní korporace nároku na plnění. Jak z předmětného ustanovení vyplývá, k nepříznání plnění dochází automaticky při naplnění určitých podmínek, přičemž nejvyšší orgán obchodní korporace má možnost tento automatismus revidovat: „Plnění podle smlouvy o výkonu funkce nebo podle odstavce 1 se neposkytne, pokud výkon funkce zřejmě přispěl k nepříznivému hospodářskému výsledku obchodní korporace, ledaže ten, kdo schválil smlouvu o výkonu funkce, rozhodne jinak.“

S hora citované ustanovení vnímáme jako velice interpretačně otevřené. Za problematické a obtížně aplikovatelné jej považují Čech a Šuk,[2] řadu výhrad zaujal v komentáři k ZOK také Lasák.[3] Výkladové obtíže činí již taková banální otázka, zda lze předejít aplikaci ustanovení v případě, že člen orgánu (obvykle statutárního) objektivně sice přispěl k nepříznivému hospodářskému výsledku obchodní korporace, nicméně jednal přitom s péčí řádného hospodáře. Pevná shoda nepadá ani na tom, co lze v daném kontextu považovat za „nepříznivý hospodářský výsledek“ (postačí pouhý pokles zisku?) nebo od jakého okamžiku člen orgánu ztrácí nárok na plnění a po jakou dobu zákaz plnění trvá. Aktivuje-li se malus, dostáváme se do režimu bezdůvodného obohacení a veškeré plnění, které člen orgánu získal za určité období (vyřešíme-li vůbec za jaké), musí vrátit zpět obchodní korporaci. Ambicí tohoto příspěvku není v žádném případě podat odpověď na všechny problematické aspekty tohoto institutu, doufáme, že si s nimi poradí v budoucnu soudní praxe, nýbrž zamyšlení

nad důvody, pro které by bylo žádoucí aplikaci ustanovení § 61 odst. 2 ZOK vyloučit, případně ji modifikovat.

Jak se domníváme, mohou nastat situace, kdy institut malus (přes svou prvoplánově ochrannou funkci) může být spíše na škodu fungování obchodní korporace. Netvrdíme, že tomu tak je vždy, nicméně z pohledu dynamičtějších obchodních společností ochotných účastnit se rizikovějších obchodů, nebo obchodních společností s komplexním dlouhodobým plánem zahrnujícím i případné krátkodobé nepříznivé výsledky může toto ustanovení představovat výrazně demotivující prvek při manažerském rozhodování.[4] Otázka možnosti vyloučení, resp. modifikace ustanovení § 61 odst. 2 ZOK se pak nabízí vcelku přirozeně.

Dále si dovolujeme v souvislosti s § 61 odst. 2 ZOK akcentovat úvahu, že pokud bychom postupovali zcela důsledně, každý nový člen statutárního orgánu obchodní korporace by měl při nástupu do své funkce provést kontrolu činnosti svého předchůdce, aby předešel

případné újme způsobené obchodní korporací tím, že vůči plnění poskytnutému původnímu členovi orgánu nebyl uplatněn malus dle ustanovení § 61 odst. 2 ZOK, byly-li k tomu splněny zákonné podmínky, přičemž pokud by tak nový člen orgánu neučinil, nejednal by s péčí řádného hospodáře. Nicméně diskuze na téma povinnosti nově přichozícího člena kolektivního orgánu by v této souvislosti byla již nad rámec tohoto příspěvku.

Test kogentnosti

Pro posouzení povahy ustanovení § 61 odst. 2 ZOK z hlediska kogentnosti/dispozitivnosti máme k dispozici známou sadu testovacích kritérií. Dané ustanovení rozhodně neobsahuje žádný výslovný zákaz odchýlení, ani nepoukazuje na neplatnost takového ujednání. Stejně tak ve většině případů by takové ujednání neodporovalo dobrým mravům, veřejnému pořádku, ani by neporušovalo práva týkající se postavení osob. Záměrně uvádíme „ve většině případů“, neboť si lze představit situace, kdy by odchýlení se od zákonné dikce výše uvedeným testem bezvadně projit nemuselo. Např. pokud valná hromada akciové společnosti většinově schválí, že ustanovení se ve vztahu ke členům představenstva neaplikuje, nebo aplikuje modifikovaně (tj. mírněji ve vztahu k členu orgánu), takové jednání by se mohlo přímo dotýkat majetkových práv akcionářů, kteří s ním nesouhlasili, nicméně byli přehlasováni. Je ale otázkou, zda by bylo lze dovést příčinnou linku mezi takovým rozhodnutím valné hromady a případné újmou (pokles na zisku) přehlasovaných akcionářů. Vzhledem k tomu, že člen orgánu není vyloučením aplikace ustanovení § 61 odst. 2 ZOK nijak zproštěn odpovědnosti za újmu, domáhal by se takový akcionář (či kdokoli jiný) svých práv klasickou cestou řízení o náhradě újmy.[5]

Sám zákonodárce do textace ustanovení § 61 odst. 2 ZOK vtělil první předpoklad dispozitivnosti, když dovětek nám říká: „...ledaže ten, kdo schválil smlouvu o výkonu funkce, rozhodne jinak“. Pokud tedy nejvyšší orgán může ex post rozhodnout o zániku pozbytí nároku člena orgánu na plnění, byť za trvání jeho funkce došlo ke zhoršení hospodářských výsledků, nevidíme důvod, proč by nemělo jít upravit příslušný mechanismus předem v rámci smlouvy o výkonu funkce.[6]

Vztah pravidla podnikatelského úsudku k ustanovení § 61 odst. 2 ZOK

Ustanovení § 51 odst. 1 ZOK zakotvuje též pravidlo podnikatelského úsudku (business judgement rule), které předpokládá, že v některých fázích rozhodování musí člen orgánu obchodní korporace podstoupit určité riziko a pokud prokáže, že jednal *lege artis*, nenesse odpovědnost za případnou újmu. Předpokladem je, že jednal náležitě, informovaně a v zájmu obchodní společnosti.[7] Jedná se o jakousi obměnu/doplnění pojmu povinnosti péče řádného hospodáře a zároveň o jedno z výchozích pravidel corporate governance.[8] Zákonodárce zde projevil jasnou vůli vypořá-

dat se s očividným – v rámci fungování kapitálových obchodních společností je s rizikem třeba počítat a sankcionování příslušných členů orgánů by mohlo vést až k ochromení fungování obchodní společnosti. V tomto kontextu se opět jako logické jeví, že modifikace/vyloučení ustanovení § 61 odst. 2 ZOK je možné, někdy i vyloučené žádoucí.

Možná východiska

Vzhledem k tomu, že na práva a povinnosti vyplývající ze vztahu člena orgánu a obchodní korporace se aplikuje princip smluvní volnosti, nevidíme důvodu, proč by si obě smluvní strany nemohly sjednat jiný než zákonný režim a vyloučit automatické neposkytnutí plnění (malus) v případě zhoršených hospodářských výsledků, případně si vzájemný vztah v tomto směru modifikovat k obrazu svému, naopak považujeme takový postup za vhodný už z hlediska prevence případných komplikací spojených s nejasným výkladem zákona. Při případné smluvní úpravě předmětného ustanovení ZOK je však třeba vycházet z individuálních potřeb obou smluvních stran – např. precizace podmínek jeho aplikace bude obvykle (a ze zřejmých důvodů) žádoucí jak pro člena orgánu, tak pro samotnou obchodní korporaci, zatímco vyloučení případného automatického nepříznání plnění bude výhodné zejména z pohledu člena orgánu.

V tomto směru vidíme jako užitečné specifikovat ve smlouvě o výkonu funkce zejména parametry, na základě jichž bude výkon funkce daného člena orgánu hodnocen, resp. postavit na jisto, jakým způsobem bude hodnocen hospodářský výsledek obchodní korporace a v jakých časových intervalech, případně i jaké důsledky může člen orgánu očekávat. Je nepochybné, že každodenní realita obchodních korporací je mnohem barevnější, než předpokládá zákon. Pokud by se obchodní korporace a člen jejího orgánu ve smlouvě o výkonu funkce např. dohodli, že vypustí automatické nepříznání plnění dle zákonného režimu, a že v případě nepříznivého hospodářského výsledku nejvyšší orgán obchodní korporace teprve rozhodne o případném nepříznání plnění (fakticky se obrátí zákonný režim), jedná se bezesporu o legitimní ujednání. I v takovém případě je třeba konkretizovat hodnotící parametry (jak bylo již naznačeno výše), aby v tomto směru nedošlo ke kopírování nedostatků zákona.

Jsme přesvědčeni, že pro některé obchodní korporace se specifickou podnikatelskou činností či způsobem řízení může smluvní modifikace ustanovení § 61 odst. 2 ZOK, či jeho vyloučení, představovat efektivní nástroj motivace členů jejich orgánů. Užitečným přínosem je také skutečnost, že při rozumné smluvní úpra-

vě odpadnou i ostatní výše zmíněné výkladové nejasnosti daného ustanovení. ●

Mgr. Ondřej Říha, advokát

Mgr. Petr Sedlatý, advokát a společník

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

- [1] Termín *malus* ve smyslu odepření, resp. nepříznání odměny či její části, je používán zejména v praxi finančních institucí v souvislosti s požadavky na odměňování pracovníků bank, spořitelnic a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, viz např. úřední sdělení České národní banky ze dne 18. 9. 2014 k výkonu činnosti bank, spořitelnic a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry – odměňování, kde se pod tímto institutem rozumí možnost částečně nebo zcela nepřiznat pohyblivou složku odměny příslušného pracovníka dané finanční instituce. Autoři tohoto příspěvku mají za to, že termín lze užít bez problému i ve spojitosti s ustanovením § 61 odst. 2 ZOK odměňování členů orgánů (příklad jeho užití viz Tříško, Martin. Aktuální otázky odměňování členů orgánů akciové společnosti. Praha, 2013. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Právnická fakulta).
- [2] Čech, Petr a Šuk, Petr. Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní). Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, 2016. ISBN 978-80-7273-177-0. s. 155.
- [3] Lasák, J. In: Zákon o obchodních korporacích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). s. 538–542. ISBN 978-80-7478-537-5.
- [4] Více k teorii rozhodování, riziku a motivaci manažerů viz např. Broulík, Jan. Pravidlo podnikatelského úsudku a riziko. Obchodněprávní revue. 2012, 4(6), 161–167. ISSN 1803-6554.
- [5] V souladu s § 53 odst. 2 ZOK doplňujeme, že k právním jednáním obchodní korporace omezujícím odpovědnost člena jejich orgánů se nepřihlíží. Vyloučení aplikace § 61 odst. 2 ovšem omezením odpovědnosti za újmu není, ta zůstává nedotčena.
- [6] Stov. Lasák, J. In: Zákon o obchodních korporacích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-537-5. s. 538–542.
- [7] Důvodová zpráva k § 44 až 75 ZOK.
- [8] Baljová, Lucie. Péče řádného hospodáře ve volených orgánech obchodních korporací ve světle redefinice. Obchodněprávní revue. 2014, 6(7-8), 211-215. ISSN 1803-6554

Novinky v telekomunikacích se nesou ve jménu revize telekomunikačního rámce

Otázka harmonizace a unifikace pravidel telekomunikačního trhu je v současné době hojně diskutovaným tématem na úrovni Evropské unie. V této souvislosti vznikl celý soubor návrhů právních předpisů Evropské komise v oblasti elektronických komunikací, jako například směrnice, kterou se stanoví Evropský kodex pro elektronické komunikace nebo akční plán 5G pro Evropu.

Součástí připravovaných změn je racionalizace současné právní úpravy, kdy má dojít k přepracování a sloučení čtyř stávajících směrnic, které problematiku upravují. Sjednocení právní úpravy do jediné směrnice lze kvitovat, avšak současně s ní je navrhováno několik dalších samostatných předpisů.

Připravovaná revize telekomunikačního rámce se zaměřuje na několik samostatných oblastí, kterými jsou podpora investic do rozvoje sítí, efektivnější nakládání s radiovým spektrem, silnější a jednotná ochrana spotřebitelů a bezpečnější sítě a férová pravidla pro všechny uživatele.

Evropská komise, s úmyslem podpořit investice do vysokokapacitních sítí, plánuje do roku 2025 splnit hned trojici strategických cílů:

- zajistit vysokokapacitní přístup k internetu na univerzitách, ve školách, výzkumných centrech, u všech poskytovatelů veřejných služeb,
- všechny evropské domácnosti, ať již ve městech či na venkově, mají mít k dispozici konektivitu alespoň 100 Mbps pro download,
- všechna zastavěná území, včetně hlavních silnic a železnic, budou pokryta systémy bezdrátové komunikace 5. generace; v každém členském státě EU má být technologie 5G dostupná na komerčním základě alespoň v jedné aglomeraci.

Ambiciózní plány k podpoře investic do vysokokapacitních sítí mají být podpořeny možností společných investic při budování infrastruktury či její případné sdílení. Nicméně s ohledem na vytyčené strategické cíle bude klíčovou pro případné investory zejména otázka návratnosti investic, které zjevně budou s ohledem na výše popsané nepochybně rozsáhlé.

Unifikace pravidel má směřovat i ke zjednocení pravidel, resp. ke stanovení výčtu požadavků na smlouvy s koncovými uživateli. Současná úprava, která se (nejen) v České republice rozměňuje mezi obecnou úpravu závazkových vztahů, spotřebitelské právní předpisy i samostatnou speciální úpravu oblasti elektronických komunikací, je nepřehledná. Případné návrhy směřující k racionalizaci úpravy v obecné rovině lze kvitovat, nicméně je k zamyšlení, zda je vhodné pokračovat v současném trendu, který z koncového uživatele služeb elektronických komunikací činí speciální kategorii spotřebitele a stanovuje mu práva, která jsou v jiných oblastech závazkových vztahů nevidaná.

Samostatnou kategorií úprav je harmonizace v oblasti správy radiového spektra, neboť správa spektra na národních úrovních jednotlivých členských států probíhá rozdílně. Připravovaný kodex však navrhuje, aby většinu záměrů regulačních úřadů v oblasti správy spektra posuzovalo Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (Body of European Regulators for Electronic Communications, BEREC), a ostatní regulační úřady a evropská komise by pak byly informovány.

U části spektra s významným dopadem na trh si lze tento postup představit, nicméně plošný přístup nelze dle našeho mínění doporučit. Diskutabilní je i přínos případné konzultační procedury. Správa spektra by byla podstatně ztížena a zejména by docházelo k prodloužení jednotlivých procedur, což se nejvíce jako vhodná cesta k rozvoji konkurenceschopnosti trhu a podpoře investic.

S ohledem na aktuální prostupnost telekomunikačních služeb napříč členskými státy lze namítnout, že harmonizace probíhá přirozenou cestou. Účastníci trhu se tak přizpůsobují nutným změnám postupně s moderací národních regulátorů. Nicméně navrhované revize telekomunikačního rámce probíhají v současné době veřejnými diskusemi, a to i za účasti národních regulátorů, a proto lze jen doufat, že případné změny budou reagovat na jistě platné připomínky a výtky účastníků trhu i národních telekomunikačních úřadů. ●

JUDr. Josef Donát, LL.M.
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

ČERNÝ DIAMAND: POSLEDNÍ TREND SVĚTOVÉHO ŠPERKAŘSTVÍ

*Investice
do jistoty
v hávu
elegance*

**PRSTEN ALO
LOURIE**

BÍLÉ 18 KT ZLATO
BÍLÉ BRILIJANTY 0,81 CT
ČERNÝ BRILIJANT - 0,67CT

**NÁHRDELNÍK ALO
ORIENT POETRY**
BÍLÉ 14 KT ZLATO
BÍLÉ BRILIJANTY 2,10 CT - 70 KS
ČERNÉ BRILIJANTY 2,40 CT - 72 KS

**PRSTEN ALO
MIRACLE FEATHER**
BÍLÉ 18 KT ZLATO
BÍLÉ BRILIJANTY 0,63 CT - 155 ks

ORIENT DREAM
BÍLÉ 14 KT ZLATO
BÍLÉ BRILIJANTY 0,65 CT - 13 KS
ČERNÉ BRILIJANTY 0,70 CT - 14 KS

**NÁRAMEK ALO
ORIENT SIN**
BÍLÉ 14 KT ZLATO
ČERNÉ BRILIJANTY 2,70 CT - 27 KS

Černé diamanty mají po celém světě hodně obdivovatelů. Tyto vzácné kameny jsou díky své netradiční barvě výjimečné a zřetelně přitahují pozornost svého okolí. Jsou luxusním doplňkem, který zároveň působí velmi decentním dojmem. Černé diamanty nejsou zvláštní jen kvůli své barvě. Pojí se k nim i záhada jejich původu.

Černé diamanty byly nalezeny pouze na dvou místech naší planety, v Brazílii a Středoafričské republice. Zvláštností bylo, že se nejednalo o kimberlitové podloží typické pro výskyt diamantů. Na základě netradiční barvy, pórovitosti a výskytu prvků, které se nacházejí v meteoritech nebo zemské atmosféře, vědci zformovali několik hypotéz k jejich vzniku. Černé diamanty netvoří jeden krystal, ale několik menších a obsahují velké množství vodíku, což podporuje domněnku, že nepocházejí z naší sluneční soustavy.

Hodnotné šperky s kvalitními diamanty nejsou pouze módním doplňkem. Velmi často jsou pořizovány jako investice. Množství přírodních diamantů je na naší planetě omezené. Současné doly vykazují stále nižší výtěžnost a nová naleziště chybí. Z tohoto důvodu cena diamantů dlouhodobě roste. Celkově se diamanty za posledních 5 let zhodnotily o více jak 50 % a obecně jsou šperky z nich bezpečným uložením do trvalé hodnoty.

Diamantový šperk by měl být vždy pořizován z renomovaného prodejce, který si nedovolí riskovat svojí pověst zasazováním méně kvalitních kamenů do šperků, které nabízí svým zákazníkům. ALO diamonds působí na českém trhu již přes 20 let. Ve svém pražském kreativním ateliéru zaměstnává nejlepší české šperkaře, kteří mají dlouholeté zkušenosti se zasazováním nejvzácnějších drahokamů na světě.

Kdy by soud měl informovat žalovaného o podaném návrhu na předběžné opatření?

Před nedávnem byl na odborném serveru epravo.cz publikován článek Mgr. Karla Volného zabývající se otázkou, kdy by soud měl informovat osoby odlišné od navrhovatele o podaném návrhu na nařízení předběžného opatření.[1] Autor v závěru svého článku vyslovil názor, že o podaném návrhu by měl ostatní účastníky odlišné od navrhovatele informovat již soud prvního stupně, a to ještě předtím, než o návrhu rozhodne. Ke stejným závěrům dospěl v jiném článku publikovaném na témže serveru též Mgr. Jiří Blahutka.[2]

Dle mého názoru jsou právní závěry obou kolegů nesprávné, a to z níže uvedených důvodů. Jsem přesvědčen, že v řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření před soudem prvního stupně není žádný důvod a ani prostor informovat žalovaného o podaném návrhu a dávat mu možnost se k němu vyjádřit.

Předně, soud prvního stupně je povinen o návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodnout bezodkladně. Pouze není-li tu nebezpečí z prodlení (které však dle mého soudu u návrhů na nařízení předběžného opatření může hrozit prakticky vždy), může soud rozhodnout až do uplynutí 7 dnů od podání návrhu.[3] Tato lhůta je velmi krátká (reálně činí maximálně 5 pracovních dní, neboť část lhůty

vždy případně na víkend) a soudy ji nezdíka využívají celou, tj. rozhodnutí vydávají až poslední den lhůty. Činí tak přitom bez toho, že by zjišťovaly stanovisko žalovaného k podanému návrhu.

Pokud by soud prvního stupně měl během této lhůty dát žalovanému prostor k vyjádření k návrhu a případně vyčkat na doručení takového vyjádření žalovaného, nebyl by ve většině případů schopen tuto zákonnou lhůtu pro rozhodnutí dodržet.

Tímto postupem soudu by navíc došlo k porušení základního smyslu a účelu předběžného opatření, kterým je primárně ochrana práv žalobce, a to takovým způsobem, aby žalovaný neměl možnost zmařit účel předběžného opatření. Ke zmaření účelu předběžného opatření by přitom mohlo dojít právě v případě, že by se žalovaný o podaném návrhu dozvěděl dříve, než o něm soud prvního stupně rozhodne. Žalovaný by totiž měl možnost realizovat nejrůznější faktické a právní kroky směřující k tomu, aby případně nařízené předběžné opatření nemělo požadovaný dopad.

Je pravdou, že Ústavní soud ve své judikatuře dovodil, že i v řízení o návrhu na nařízení předběžného opatření musí mít účastníci řízení možnost ve srovnatelném rozsahu uplatnit před soudem svá tvrzení i námítky ve vztahu k návrhu na nařízení předběžného opatření, které se relevantním způsobem promítnou do úvahy soudu ve vztahu k posouzení důvodnosti takového návrhu.[4] Zároveň však upozornil, že ze zásady rovnosti účastníků řízení nelze vyvozovat abstraktní postulát, že všichni účastníci řízení musí v každém okamžiku řízení současně disponovat určitým procesním prostředkem. V případě některých procesních prostředků (např. návrhu na předběžné opatření) plyne naopak z jejich povahy a účelu, že jejich uplatnění může být v dispozici pouze jedné strany.[5] Ústavní soud proto uzavřel, že zákonná úprava řízení o nařízení předběžného opatření musí vytvořit procesní prostor, aby při reflektování účelu předběžného opatření byla současně zachována dotčenému účastníkovi řízení reálná možnost ochrany jeho práv ve vztahu k nařízenému předběžnému opatření.

Zde je podle mého názoru „jádro pudla“. Ústavní soud své právní závěry vyslovil v případech, kdy soud prvního stupně návrh na nařízení předběžného opatření zamítl a odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že se návrhu (byť třeba jen částečně) vyhovuje. V těchto případech tak žalovaný najednou obdržel pravomocné rozhodnutí o předběžném opatření a neměl proto vůbec možnost uplatnit svá tvrzení a námítky ani v odvolacím řízení. Za této situace lze souhla-

sit s Ústavním soudem, že došlo k porušení práva žalovaného na spravedlivý proces.

K takovému porušení práva žalovaného však podle mne nemůže dojít, pokud předběžné opatření nařídí již soud prvního stupně a žalovaný se o návrhu na nařízení předběžného opatření dozví až z doručeného rozhodnutí soudu prvního stupně. Zde je totiž žalovanému plně zachována možnost ochrany jeho práv prostřednictvím odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně. Jsem přesvědčen, že právě uvedené je v souladu s výše citovanými závěry Ústavního soudu, když (i) žalovaný má reálnou možnost vyjádřit se k návrhu na nařízení předběžného opatření a případně dosáhnout změny či zrušení nepravomocného rozhodnutí soudu prvního stupně v rámci odvolacího řízení, přičemž (ii) je v souladu s účelem předběžného opatření (a není v rozporu se zásadou rovnosti stran), že žalovaný má tuto možnost teprve v odvolacím řízení.

Pokud by měly být právní závěry Ústavního soudu interpretovány tak, že již soud prvního stupně je povinen ještě před svým rozhodnutím o návrhu na nařízení předběžného opatření informovat žalovaného o tomto návrhu, došlo by dle mého názoru k degradaci a popření smyslu a účelu právní úpravy předběžných opatření. Žalobcům domáhajícím se rychlé ochrany svých porušených či ohrožených práv by to přinejmenším významně ztížilo možnost domoci se této ochrany. Přitom již za současného stavu jsou na žalobce kladeny zvýšené nároky, když svůj návrh na nařízení předběžného opatření zpravidla podává teprve v situaci, kdy bezprostředně hrozí nebo již probíhá porušení či ohrožení jeho práv, a je tak nucen reagovat velmi rychle. Požadovaná ochrana přitom není žalobci poskytována automaticky a žalobce je v rámci svého návrhu vždy povinen prokázat, že důvody pro nařízení předběžného opatření jsou opravdu dány, což nemusí být snadné.

Závěr

Dle mého názoru tedy právní závěry Ústavního soudu o povinnosti soudu poskytnout žalovanému možnost vyjádřit se k návrhu na nařízení předběžného opatření dopadají pouze na situaci, kdy soud prvního stupně návrh zamítl (či odmítl, nebo řízení o návrhu zastavil) a odvolací soud hodlá k odvolání žalobce návrhu vyhovět a rozhodnutí soudu prvního stupně změnit. Tuto povinnost informovat žalovaného však nemá soud prvního stupně předtím, než návrhu vyhoví (nebo jej zamítne, odmítne či zastaví řízení), ani odvolací soud, pokud zamítavé rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzuje, nebo je ruší a vrací věc tomuto soudu k dalšímu řízení. Opačné

závěry by podle mne byly v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy předběžných opatření. ●

Mgr. Ladislava Peterka, advokát
ŘANDA HAVEL LEGAL
 advokátní kancelář s.r.o.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Poznámky:

- [1] Odkaz na článek.
- [2] Odkaz na článek – název 103770. Předběžné opatření ve světle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1847/16 ze dne 1. 9. 2016.
- [3] Viz § 75c odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Viz nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1847/16 ze dne 1. 9. 2016, nebo nálezu pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 16/09 ze dne 19. 1. 2010.
- [5] Viz nálezu pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 16/09 ze dne 19. 1. 2010.

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, francouzském a španělském jazyce.

Čeho se obávají realitní kanceláře?

Zákon o realitním zprostředkování nabírá stále reálnější obrysy. Návrh prošel aktuálně legislativní radou vlády. Tam dostal pořádně „naloženo“ a je otázkou v jaké verzi bude ve výsledku účinný. Původním záměrem zákona bylo, aby realitní činnost byla provozována zodpovědně, pojištěnými podnikateli a upravily se některé náležitosti zprostředkovatelské smlouvy tak, aby byl chráněn primárně spotřebitel. Teď to ale vypadá tak, že realitky budou ještě více bity.

Už v únoru 2013 jsem psal o tom, že realitky byly leckdy v podstatě rukojmími svých klientů.[1] Stále častěji se totiž vyskytovaly a stále vyskytují případy, kdy chtějí klienti jednoduše realitní kancelář obejít a šetřit, kde se dá. Mimochodem, ne že by byla situace na trhu právních služeb, v době, kdy se šíří různé internetové právní automaty, jiná. Ale to je na jiné pojednání. A v této situaci přichází pro realitní kanceláře další regulace, která pro ně může být leckdy likvidační.

I když si za to někteří realitní makléři mohli svým jednáním sami. Nejvyšší soud realitním kancelářím nevycházel zrovna v ústrety. Zvláště, pokud šlo o nadevše chráněné spotřebitele. Tak bylo například rozhodnuto, že

se nelze dohodnout, že provize je splatná již obstaráním příležitosti uzavřít smlouvu.[2] Tak se taky rozhodlo, že pokud nemá zprostředkovatel plnou moc, je ujednání, kterým se zájemce o koupi ve smlouvě se zprostředkovatelem zaváže uzavřít do určité doby kupní smlouvu s budoucím prodávajícím, neplatné.[3] Rovněž byly realitkám v podstatě zakázány veškeré smluvní pokuty.[4] To stejně s rezervačními protokoly.[5] Obecně je samozřejmě neproblematičtější otázka provizi a i na ty v zákoně o realitním zprostředkování dojde.[6]

Zákon jako takový samozřejmě ještě projde změnami, ovšem pro nás advokáty budou jistě zajímavá následující ustanovení:

Působnost

Obecným problémem návrhu zákona je, že bude dle současného znění účinný i na vztahy B2B. Návrh totiž stanoví, že pro účely tohoto zákona se rozumí realitním zprostředkováním činnost nebo soubor činností, jejichž účelem je zprostředkovat jiným osobám uzavření smlouvy o převodu nemovitosti, nájmu věci, či převodu družstevního podílu.

To tedy logicky znamená, že „zprostředkováním jiným osobám“ jsou rozuměny veškeré právní entity, kterými jsou logicky i obchodní korporace. Pak tedy dochází k tomu, že se celý zákon vztahuje i na vztahy B2B, ač je to v některých částech nelogické (např. limitace provize, povinnost přikládat ke každé smlouvě maximálně tři dny staré LV, zákaz smluvních pokut v některých situacích a dalších).

Na druhé straně se ale nelogicky nevztahuje např. na prodej společností. Tzn. v situaci, kdy se bude zprostředkovávat prodej cenných papírů (společnosti, kde je ona nemovitost), zákon se neaplikuje vůbec.

Úschovy

Návrh zákona aktuálně sděluje, že má-li být součástí zprostředkovávané záležitosti rovněž úschova peněžních prostředků nebo listin, není realitní zprostředkovatel oprávněn doporučovat poptávajícímu ani zájemci realizaci takové úschovy jinak než prostřednictvím banky, notáře či advokáta.

Toto ustanovení zní na první pohled celkem užitečně, na straně druhé budí rozpaky. Ačkoli samozřejmě budu v naší advokátní kanceláři rád provádět úschovy (i přes omezení úrokových sazeb bankami), je problém v tom, že dle současného znění, realitka nesmí u sebe mít jedinou listinu, i když by mělo jít o rezervační

protokol. Pokud tuto povinnost poruší, čeká ji pokuta a za určitých okolností i náhrada škody.

Úschovy realitními kanceláři dnes navíc velmi často stejně nejsou vítány. Objevují se i případy, kdy některé banky požadují, aby rezervační poplatky již uhrazené (tzn. vlastně část kupní ceny) byly rovněž složeny do úschovy.

Doložka o výhradním realitním zprostředkování

Dle návrhu zákona lze doložku o výhradním realitním zprostředkování sjednat jen na dobu určitou, nejdéle však na dobu 6 měsíců. To je ovšem pro realitní praxi problém, protože pokud jde např. o developerské projekty, nelze po podnikateli požadovat, aby byl ve své činnosti omezen. Reálně by to znamenalo, že developer bude půl roku přes realitní kancelář inzerovat a pak prodávat přes sebe. Nic ho nedonutí smlouvu prodloužit, což jde proti současné praxi. Logičtější by jistě bylo, pokud by toto ustanovení platilo pouze ve vztazích B2C.

Provize před uzavřením smlouvy

Umožňuje to již nyní § 2447 odst. 2 občanského zákoníku. Bylo-li ujednáno, že zprostředkovatel pro zájemce vstoupí příležitostí uzavřít s třetí osobou smlouvu s určitým obsahem, je provize splatná již obstaráním příležitosti. Pro spotřebitele samozřejmě sporné.[7]

Návrh realitního zprostředkování na tuto situaci pamatuje také. Provize je dle návrhu splatná nejdříve dnem uzavření hlavní smlouvy. Splatnost provize lze sjednat odchýlně jen tehdy, jestliže je zájemce ve smlouvě o realitním zprostředkování jasně a srozumitelně poučen, že splatnost provize není v takovém případě vázána na uzavření hlavní smlouvy a že splatnost provize může nastat i před uzavřením hlavní smlouvy; i v takovém případě však může být splatnost provize vázána nejdříve na obstarání příležitosti zájemci k uzavření hlavní smlouvy. Znamená to tedy, doufejme, že právo na provizi vznikne již v situaci, kdy bude možné reálně zprostředkovávanou smlouvu uzavřít.

Tři dny staré LV

Návrh (dle mého celkem nadbytečně) reguluje smluvní typ s názvem „smlouva o realitním zprostředkování“. Kromě jiného je zajímavé ustanovení o listu vlastnictví.

Přílohou smlouvy o realitním zprostředkování

musí být v případě, že je předmět hlavní smlouvy zapsán ve veřejném seznamu nebo ve veřejném rejstříku, výpis z veřejného seznamu nebo veřejného rejstříku k takovému předmětu hlavní smlouvy. Výpis z veřejného seznamu nebo veřejného rejstříku musí prokazovat stav evidovaný v tomto seznamu nebo rejstříku ne starší než tři dny přede dnem uzavření smlouvy o realitním zprostředkování. Pokud pomínu skutečnost, že v případě nabízení dejme tomu třiceti pozemků ty přílohy nebudou zrovna levné, i „stáří“ LV tři dny je rovněž velmi nestandardní. A co se stane, pokud LV přílohou smlouvy s realitní kanceláří nebude? Zprostředkovatel nemá právo na odměnu.

Je otázkou, jestli je v současné podobě návrh zákona pro trh užitečný. Dle mého skromného názoru by zasloužil ještě velmi podstatné dopracování. Přinejmenším v oblasti vztahů B2B. ●

JUDr. **Jakub Dohnal, Ph.D.**,
advokát
DOHNAL PERTOT SLANINA,
advokátní kancelář, v.o.s.

Poznámky:

- [1] <http://www.epravo.cz/top/clanky/realitka-jako-rukojmi-jejeho-klienta-az-do-roku-2014-88197.html>.
- [2] 23 Cdo 2589/2010 ze dne 30. 10. 2012.
- [3] 33 Cdo 3448/2012, ze dne 24. 7. 2013.
- [4] Viz např. 23 Cdo 2575/2010, ze dne 10. 1. 2011.
- [5] Realitní kancelář nebude mít na rezervační poplatek, resp. smluvní pokutu nárok, pokud nejsou smlouvou stanovené žádné povinnosti. Tyto závěry vyplývají například z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 33 Cdo 694/2011.
- [6] K provizím viz například můj článek Aktuální otázky splatnosti zprostředkovatelské odměny po rekodifikaci, (Právní rozhledy 15-16/2013, s. 557).
- [7] K tomu např. 23 Cdo 2589/2010 ze dne 30. 10. 2012.

Zastavení pohledávky a „nedílné“ plnění zástavnímu věřiteli a zástavnímu dlužníku

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“ nebo „ObčZ“) ve svém § 1336 odst. 1 upravuje, že před splatností zajištěného dluhu může dlužník (zastavené pohledávky, tj. poddlužník) plnit na zastavenou pohledávku jen nedílně zástavnímu věřiteli i zástavnímu dlužníku. Zástavní věřitel i zástavní dlužník mají právo žádat, aby dlužník plnění uložil ve prospěch jich obou do úschovy u třetí osoby, a nedohodnou-li se o schovateli, určí ho na návrh některé ze stran soud. Občanský zákoník tuto „nedílnost“ nikde nerozvádí a toto nedílné postavení a jeho charakter blíže neupravuje.

Konkrétní důsledky ustanovení § 1336 odst. 1 ObčZ nerozvádí nejen zákon, ale blíže je nekommentuje ani odborná literatura. Například T. Richter uvádí, že na tomto ustanovení je nejdůležitější to, že je dle výslovného ustanovení § 1340 ObčZ dispozitivní.[1] Řešení, které § 1336 odst. 1 ObčZ obsahuje, je dle T. Richtera „totiž v praxi zcela nerealizovatelné a strany, které nebudou chtít způsobit kolaps peněžních toků zástavního dlužníka, budou muset dbát na to, aby ustanovení vyloučily a sjednaly jinou úpravu.“[2] Zatímco v prve citovaném komentáři je nosným sdělením doporučení, aby strany ustanovení smluvně vyloučily, tak J. Fiala doporučuje, aby především zástavní věřitel žádal, aby poddlužník plnění uložil ve prospěch zástavního věřitele a zástavního dlužníka do úschovy u třetí osoby.[3] Věcně se J. Fiala k problematice vyjadřuje podobně stručně jako T. Richter a konstatuje, že občanský zákoník nedílnost postavení dvou oprávněných osob v žádném ustanovení blíže nespécifikuje a zároveň kategoricky dodává, že nejde o závazek s nedělitelným plněním ve smyslu § 1869 a 1870 ObčZ.[4],[5]

To, že povaha ustanovení o nedílném postavení zástavního dlužníka a zástavního věřitele je v literatuře nejasná, dokládá skutečnost, že v komentářové literatuře k § 1870 občanského zákoníku P. Lavický jako příklad nedílného závazku dle tohoto ustanovení uvádí právě § 1336 odst. 1 ObčZ: „O solidárně nedílné závazky však může jít i v jiných případech, bude-li závěr o nedělitelnosti plnění vyplývat ze smlouvy nebo ze zákona. Např. sám občanský zákoník v rámci regulace zástavního práva k pohledávce v § 1336 odst. 1 stanovuje, že před splatností zajištěného dluhu může dlužník na zastavenou pohledávku plnit pouze nedílně zástavnímu věřiteli i zástavnímu dlužníku.“[6] Toto tvrzení dále v textu rozvádí a upřesňuje tak, že: „[...]občanský zákoník pro některé případy společných pohledávek se solidárně nedílným plněním obsahuje zvláštní pravidla, jež mají před obecnou úpravou přednost. Platí to např. [...]pro plnění poddlužníka zástavnímu

věřiteli a zástavnímu dlužníku před splatností zajištěného dluhu (§ 1336 odst. 1)“.[7] Zatímco J. Fiala tedy lakonicky konstatoval, že se rozhodně nejedná o nedílné postavení dle § 1870 ObčZ, P. Lavický tak striktní není, naopak ustanovení § 1336 odst. 1 ObčZ nabízí právě jako příklad nedílného plnění obecně upraveného v § 1870 ObčZ (i když zároveň bez bližšího rozvedení uznává, že pravidlo § 1336 odst. 1 ObčZ je pravidlem speciálním).

Plnění solidárně nedělitelné nebo plnění nerozlučné?

Je traktováno, že v případě aktivních společných závazků s nedělitelným plněním, toto nedělitelné plnění může mít podobu jednak solidárně nedílného plnění (typicky se jedná o hmotnou věc, kterou nelze rozdělit), čili takové případy, kdy na straně věřitelské vystupuje několik osob a dlužník může splnit kterémukoliv věřiteli, avšak pouze vcelku najednou. Dále může mít nedělitelné plnění povahu plnění „nerozlučného“, tj. takového, které mohou na dlužníkově uplatňovat pouze všichni věřitelé společně.[8]

Výše citovaný P. Lavický odkazuje na ustanovení § 1336 odst. 1 ObčZ v pasáži svého textu věnované plnění solidárně nedílnému. Málokterá věc, resp. její plnění je přitom tak dobře dělitelné, jako je tomu u peněžité pohledávky a případný závěr, že by zákonodárce § 1336 odst. 1 ObčZ zamýšlel tak, že poddlužník může plnit dle své úvahy buď zástavnímu dlužníku, nebo zástavnímu věřiteli, avšak vždy pouze vcelku najednou, čímž by pohledávka (byť zastavená) byla zařazena do stejné skupiny nedílných plnění jako obraz či zpěv písně, je podle našeho závěru nesprávný. Za nesprávný tento závěr považujeme nejen s ohledem na dělitelnost či nedělitelnost pohledávky, ale zejména z toho důvodu, že občanský zákoník umožňuje plnit nedílně zástavnímu věřiteli i (tj. nikoliv nebo) zástavnímu dlužníkově. To dle našeho názoru plyne i z toho, že ve stejném ustanovení § 1336 odst. 1 ObčZ je upraveno právo žádat,

aby dlužník plnění uložil do úschovy u třetí osoby, a to ve prospěch zástavního dlužníka a zástavního věřitele (občanský zákoník výslovně uvádí „ve prospěch jich obou“). Máme tudíž za to, že je legitimní závěr, že ať již bude poddlužník plnit přímo nebo do soudní úschovy, vždy by se mělo jednat o plnění ve prospěch obou.

Při interpretaci ustanovení § 1336 odst. 1 ObčZ a při výkladu povahy nedílného postavení zástavního dlužníka a zástavního věřitele (včetně posouzení dílčí otázky, zda se jedná o plnění ve smyslu § 1870 ObčZ, či nikoliv) je zároveň nutno respektovat smysl předmětného ustanovení (zde musíme bohužel konstatovat, že důvodová zpráva je v tomto ohledu kusá a nepřilíš nápomocná). Účelem ustanovení § 1336 odst. 1 ObčZ je podle našeho názoru ochrana zájmů jak zástavního dlužníka, tak zástavního věřitele, a to proto, že v daný okamžik (tj. před splatností zajištěného dluhu) není zřejmé, který z uvedených dvou subjektů bude na konci dne oprávněným příjemcem plnění od poddlužníka (v závislosti na (ne)splnění zajišťovaného dluhu). Smysl ustanovení tak podle nás napovídá, že se má jednat o postavení v teorii označované jako nerozlučné (viz výše) a dlužník proto může plnit jednomu z dvojice zástavní dlužník – zástavní věřitel pouze se souhlasem toho druhého.

Možnost zápočtu

Problematika nedílného plnění má samozřejmě i významné praktické důsledky. Ty se projevují vedle samotného plnění poddlužníkem i v rovině započítávání, tedy zda je po notifikaci zástavního práva poddlužník oprávněn proti zastavené pohledávce započítat svou pohledávku.

V této souvislosti vyvstává rovněž otázka použitelnosti dosavadní judikatury[9] k občanskému zákoníku 40/1964 Sb., podle které bylo postaveno najisto, že je-li zástavní právo k zastavené pohledávce vůči poddlužníku účinné, tak i v době před splatností zastavené pohledávky nemůže poddlužník za trvání zástavního práva plnit svému věřiteli (zástavnímu dlužníku) bez souhlasu zástavního věřitele. V případě zastavení pohledávky se tak sice zástavní věřitel (na rozdíl od postupníka v případě postoupení) nestává věřitelem zastavené pohledávky, avšak dochází ke změně osoby oprávněné přijmout plnění ze zastavené pohledávky.[10] Vzhledem ke skutečnosti, že ObčZ se v otázce plnění poddlužníkem odklonil od předchozí úpravy a namísto povinnosti plnit po notifikaci (a zároveň před splatností zajištěného dluhu) zástavnímu věřiteli zavedl nedílné plnění zástavnímu dlužníku i zástavnímu věřiteli, máme za to, že tuto judikaturu

již aplikovat v plném rozsahu nelze, ačkoliv důsledky jsou obdobné.

Zatímco tedy před notifikací zástavního práva zůstává právo zápočtu mezi poddlužníkem a zástavním dlužníkem nedotčeno, v případě řádně notifikovaného zastavení je pak dle našeho názoru možnost zápočtu na zastavenou pohledávku vyloučena bez souhlasu „třetího“. Má-li totiž dlužník zastavené pohledávky plnit ve prospěch dvou jiných subjektů, tak stejný závěr musí platit i ohledně započítávání. Započítal-li by tudíž poddlužník svou pohledávku pouze vůči zástavnímu dlužníku (nebo pouze vůči zástavnímu věřiteli), nutně by jednu z uvedených osob neoprávněně opomenul. Jelikož však zápočet je úkonem pouze mezi dvěma účastníky vztahu, nemůže poddlužník svůj zápočet realizovat vůči dvěma dalším účastníkům (zástavnímu dlužníkovu a zástavnímu věřiteli). Jediným možným řešením by tudíž bylo zápočet vůči jednomu z kandidátů plnění se souhlasem druhého. To je však řešení v reálném světě obtížně realizovatelné.

Pro úplnost shrnujeme, že občanský zákoník v případě zastavení pohledávky neobsahuje ustanovení obdobné tomu v § 1884 ObčZ, podle kterého platí, že dlužníku zůstávají i po postoupení zachovány námitky proti pohledávce, které měl v době postoupení, a že své vzájemné pohledávky vůči postupiteli může dlužník namítat i vůči postupníkovi, i když v době postoupení ještě nebyly splatné, musí však své pohledávky postupníkovi oznámit bez zbytečného odkladu poté, co se o postoupení dozvěděl. Poddlužník zastavené pohledávky tak nemá, na rozdíl od dlužníka v případě cesse, možnost namítat vůči zástavnímu věřiteli své vzájemné pohledávky vůči zástavnímu dlužníku.

Závěr a doporučení

V rámci naší „minianalýzy“ ustavení § 1336 odst. 1 občanského zákoníku jsme se přiklonili k závěru, že před splatností zajištěného dluhu poddlužník nemůže plnit zástavnímu dlužníku ani zástavnímu věřiteli (s výjimkou soudní úschovy) bez součinnosti toho druhého, avšak z výše uvedeného je zřejmé, že ani námi provedený výklad nevede k závěru plně odpovídajícímu potřebám úvěrové či obchodní praxe.

Potřebám praxe však neodpovídá ani žádný z jiných myslitelných výkladů, ať už to je výklad spočívající v možnosti poddlužníka plnit zástavnímu dlužníku nebo zástavnímu věřiteli, avšak jediné „vcelku“ nebo ať se jedná o doporučení ukládání plnění do úschovy ve prospěch obou subjektů, což je řešení samo o sobě obzvláště nepraktické, tím spíše pak v případě zá-

stavy velkého počtu pohledávek z obchodního styku a při předkládání seznamů se stovkami poddlužníků a/nebo pohledávek na týdenní či měsíční bázi.

Lze tak přitakat literatuře[11] v tom, že nejdůležitějším na předmětném ustanovení je to, že se jedná o ustanovení dispozitivní (a my dodáváme, že i prakticky neužitečné) a rovněž doporučujeme v zástavních smlouvách jeho aplikaci vyloučit. ●

JUDr. Aleš Hradil, advokátní koncipient
Mgr. David Urbanec, advokát a partner
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] T. Richter. In: Spáčil, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1099.
- [2] Tamtéž.
- [3] J. Fiala. In: Občanský zákoník: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014 dostupné v ASPI.
- [4] Tamtéž.
- [5] § 1870 ObčZ: „Je-li dlužník zavázán několika věřitelům k nedělitelnému plnění, není povinen plnit některému z věřitelů, ledaže ten mu dá přiměřenou jistotu, nebo dohodnou-li se na tom všichni věřitelé. Zda je spoluvěřitel, který dostal celé plnění, vůči ostatním něčím povinen, závisí na poměru mezi spoluvěřiteli; jinak se má za to, že není povinen ničím.“
- [6] P. Lavický. In: Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 676 a násl.
- [7] Tamtéž.
- [8] Tamtéž.
- [9] Viz např. rozsudek NSČR sp. zn. 29 Cdo 921/2009 ze dne 28. 4. 2011, rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 1891/2005 ze dne 3. 5. 2006 nebo rozsudek NS sp. zn. 29 Odo 820/2001 ze dne 27. 8. 2003.
- [10] M. Jäger: Započtení v obchodních závazkových vztazích. Disertační práce. Praha: 2013, s. 280. Dostupné z <https://is.cuni.cz/webapps/zzp>
- [11] Op. cit. sub. 1.

VYZKOUŠEJTE DHL ZA POLOVINU. O VAŠE ZÁSILKY SE STARÁME S MAXIMÁLNÍ PÉČÍ.

Speciální ceník **pro čtenáře epravo.cz** nabízí
zasílání zásilek **s 50% slevou** z přepravného.

- › 50% sleva na přepravu zásilek
- › pojištění dokumentových zásilek

S DHL máte celý svět jako na dlani.

www.majitelefirem.cz

MAJITELÉ FIREM.CZ

Rodinné firmy,
nástupnictví,
rodiny majitelů

Příběhy

Poučení

Inspirace

Inspirace

Poučení

Příběhy

Přístup orgánů činných v trestním řízení ke zdravotnické dokumentaci

Zdravotnická dokumentace musí být v souladu se zákonem vedena o každém pacientovi. Obsahuje údaje o zdravotním stavu pacienta a skutečnostech souvisejících s poskytováním zdravotních služeb. Ačkoliv občanský zákoník č. 89/2012 Sb. se sféry zdravotnictví dotýká poměrně podrobně, požadavky na vedení nalezneme zejména ve specializovaném zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách a ve vyhlášce č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci.

Zdravotnická dokumentace je předmětem lékařského tajemství. Jejím obsahem jsou nezřídka údaje citlivého až intimního charakteru, jejichž případné vyzrazení může velmi silně narušit osobní či profesní život nebo vystavit pacienta odsouzení či posměchu. Lékaři a jiní zdravotničtí pracovníci jsou vázáni povinností mlčenlivosti, kterou musí zachovávat o všech skutečnostech, o kterých se dozví v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb (§ 51 zákona o zdravotních službách).

Velmi často dochází k situaci, kdy policejní orgán činný v trestním řízení požaduje doložení zdravotnické dokumentace, aby byl v souladu s trestním řádem zjištěn takový skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro předmětné rozhodnutí. Údaje obsažené ve zdravotnické dokumentaci mohou přispět jak k odsouzení podezřelého, tak k jeho osvobození. Je zde tedy dán jednoznačný veřejný zájem spočívající v dosažení účelu trestního řízení.[1] Tento

zájem je nezbytné poměřit s osobnostními právy pacienta.

Policejní orgán či státní zástupce má vždy možnost požádat osobu, o které je zdravotnická dokumentace vedena, aby zdravotnické zařízení dobrovolně zprostila mlčenlivosti.

Pokud pacient souhlas neudělí, je nezbytně nutné postupovat v souladu s ust. § 8 odst. 5 trestního řádu v následujícím znění: „Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce.“ Toto ustanovení není v praxi vždy dodrženo.

Neaplikovatelnost povinnosti k vydání věci

Policejními orgány by mohla být zdravotnická dokumentace nesprávně vyžadována na základě § 78 odst. 1 trestního řádu, cit: „Kdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení, je povinen ji na vyzvání předložit soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; je-li jí nutno pro účely trestního řízení zajistit, je povinen

věc na vyzvání těmto orgánům vydat. Při vyzvání je třeba ho upozornit na to, že nevyhoví-li výzvě, může mu být věc odňata.“

Ačkoliv je zdravotnická dokumentace důležitá pro trestní řízení a zároveň se nachází v držbě třetí osoby, nelze takto postupovat. Ust. § 78 odst. 2 trestního řádu totiž dodává, že povinnost věc vydat „se nevztahuje na listinu, jejíž obsah se týká okolnosti, o které platí zákaz výslechu, ledaže došlo k zproštění povinnosti zachovat věc v tajnosti nebo k zproštění povinnosti mlčenlivosti.“

§ 99 odst. 2 trestního řádu pak stanoví, že „Svěddek nesmí být vyslýchán též tehdy, jestliže by svou výpověď porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn.“ Státem uloženou povinnost mlčenlivosti má i zdravotnický pracovník.[2]

Vyžádání zdravotnické dokumentace na základě § 78 trestního řádu je tedy postup jednoznačně nesprávný a je i pochybením zdravotnického zařízení, pokud takové výzvě vyhoví.

Vydání jen na základě díky § 51 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách

Dalším potenciálně matoucím ustanovením je § 51 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách. Stanoví, že „není porušením povinnosti mlčenlivosti, pokud dojde ke sdělení údajů nebo jiných skutečností pro potřeby trestního řízení způsobem stanoveným právními předpisy upravujícími trestní řízení; za porušení povinnosti mlčenlivosti se rovněž nepovažuje sdělování údajů nebo jiných skutečností při plnění zákonem uložené povinnosti překazit nebo oznámit spáchání trestného činu.“

Toto ustanovení však nemůže být vykládáno tak, že na žádost policejního orgánu je třeba údaje bezpodmínečně poskytnout! Je vždy nezbytné nutně dodržet způsob, který stanoví právní předpisy upravující trestní řízení. Je tedy třeba dodržet i § 8 odst. 5 trestního řádu a vyžádat si v předstihu souhlas soudce (nebo zproštění mlčenlivosti od pacienta).

K souladnosti obou ustanovení se vyjádřil Ústavní soud ČR v nálezu II. ÚS 2050/14 ze dne 10. 3. 2015. Šlo o situaci, kdy byla policejním orgánem uložena pořádková pokuta zdravotnickému zařízení, které nevyhovělo výzvě dle § 8 trestního řádu, která nebyla doložena souhlasem soudce.[3] Okresním soudem byla

pokuta potvrzena, když soudce zaujal názor, že k poskytnutí zdravotnické dokumentace není třeba jeho souhlasu.

Jelikož se jednalo o tzv. bagatelní věc, řádný opravný prostředek zde nebylo možno podat, ale nemocnice se obrátila na Ústavní soud. Ústavní stížnost byla odůvodněna tvrzeným porušením čl. 2 odst. 2 a odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Ústavní soud zde neshledal porušení těchto práv, jelikož se jich dovolávala nemocnice a nikoliv pacient – shledal ale jiný důvod protiústavnosti rozhodnutí, a to zásah do vlastnického práva nemocnice, garantovaného čl. 11 odst. 1 Listiny, a to udělením pokuty. Citace z nálezu: „(...) ani ustanovení § 51 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách obecně nezprošťuje poskytovatele zdravotní péče mlčenlivosti pro účely trestního řízení (...) v případě trestního řízení sice může dojít k prolomení povinnosti mlčenlivosti, to však jen způsobem, který stanoví trestní procesní předpisy.“

Tedy ani ustanovením § 51 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách nelze ospravedlnit absenci souhlasu soudce dle § 8 odst. 5 trestního řádu. Zdravotnické zařízení, které nebylo zproštěno mlčenlivosti a takové výzvě nevyhoví a policii bude případně pokutováno, může očekávat, že se mu dostane právní ochrany u soudu.

Legalita souhlasu soudce dle § 8 odst. 5 trestního řádu

Soudce se při případném udělení souhlasu s vydáním zdravotnické dokumentace musí zabývat tím, jak vyhodnotí vznikající kolizi základních práv a svobod, resp. jejich střet s jinou ústavně chráněnou hodnotou, zde právo na soukromí vs. zájem státu na objasnění a vyšetření trestné činnosti.

Proti souhlasu soudce dle § 8 odst. 5 trestního řádu je možné podat ústavní stížnost. Ve výše uvedeném smyslu se legalitou takového souhlasu zabýval Ústavní soud ČR, a to v nálezu II. ÚS 2499/14 ze dne 10. 3. 2015, když uvedl, že „Tato výjimka z povinnosti mlčenlivosti však musí být vykládána velmi restriktivním způsobem, tedy vždy jen v nezbytném rozsahu tak, aby nebyl mařen účel trestního řízení na straně jedné, nicméně současně aby bylo v co možná největší míře respektováno soukromí a osobnostní sféra osob, kterých se toto prolomení mlčenlivosti bezprostředně dotýká.“

V citovaném případě se jednalo o situaci, kdy mělo být v trestní věci prokázáno rodičovství dítěte vyžádáním veškeré zdravotnické dokumentace stěžovatelky. Dokumentace se týka-

la umělého oplodnění. Pokud by rodičovství bylo prokázáno, svědčilo by to o tom, že byla padělána veřejná listina. Otázka rodičovství však v mezidobí byla již postavena najisto jiným způsobem a vyžádání dokumentace, byť by bylo také důkazem, bylo tedy nadbytečné a zásah do soukromí stěžovatelky nebyl vyvážen veřejným zájmem. Tedy jak uvádí Ústavní soud: „je proto namístě např. hodnotit, o jaký trestný čin se jedná, co je obsahem požadované dokumentace, v jakém postavení se nachází osoba, o jejíž zdravotní údaje se jedná (pachatel trestného činu či poškozený) atp.“

Ústavní soud také v tomto nálezu cituje svůj dřívější judikát sp. zn. I. ÚS 321/06: „Možnost pracovat v rámci trestního řízení s informacemi o zdravotním stavu osob bez jejich souhlasu přitom samozřejmě neznámá, že tak lze činit nepřiměřeným způsobem. Jakkoliv vzhledem k veřejnému charakteru procesu nelze rozšíření některých údajů o zdravotním stavu mezi veřejnost zabránit, je pochopitelné nutné, aby charakter těchto informací měly orgány činné v trestním řízení stále na mysli a nakládaly s nimi pouze v nezbytném rozsahu.“

Závěr

Zdravotnická dokumentace je, jistě zaslouženě, předmětem zvláštní ochrany zákona, a to i v situaci, kdy na druhé misce vah leží veřejný zájem na potrestání pachatele trestného činu. Ochrana je problematická v tom smyslu, že zdravotnická dokumentace se zpravidla nachází v držení třetí osoby, zdravotnického zařízení. To musí samo zhodnotit, zda jsou splněny podmínky pro vydání zdravotnické dokumentace policii. Hájí zde tedy práva „cizího“, přitom však samo čelí pořádkové pokutě či jiným možným opatřením. ●

JUDr. Evelyn Lojdová, advokát
Mgr. Lukáš Malý, advokát
Advokátní kancelář JUDr. Evelyn Lojdová

Poznámky:

- [1] Srov. nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 321/06 ze dne 18. 12. 2006 nebo sp. zn. III. ÚS 256/01 ze dne 21. 3. 2002.
- [2] Např. Šámal, P. a kol., Trestní řád, komentář – díl I, 6. vydání, Praha: C. H. Beck, s. 873.
- [3] Je dlužno uvést, že policejní orgán řádně žádal soudce o poskytnutí souhlasu, soudce však tento souhlas odmítl udělit právě s odůvodněním, že je nadbytečný.

PEVNÉ ZÁKLADY / VYSOKÉ CÍLE

**DUNOVSKÁ
& PARTNERS**

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni světit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Rozvrh práce jako vnitřní předpis sui generis

Rozvrh práce je v současné době patrně nejvíce diskutovaným vnitřním předpisem, a to nejen v kruzích odborných, ale i v kruzích laických. Na významu mu rovněž přidávají i média, která poměrně často referují o jeho možném porušení v řadě mediálně známých kauz. Svojí povahou představuje vnitřní předpis orgánu veřejné moci, materiálně jím je prováděno ústavně zaručené právo na zákonného soudce, čímž se od ostatních vnitřních předpisů, jako např. pracovního, spisového či skartačního řádu, podstatně odlišuje. Tento příspěvek si klade za cíl přinést teoretické i praktické poznatky k tomuto vnitřnímu předpisu a poukázat na odlišnosti, díky nimž jej lze charakterizovat přívlastkem sui generis.

Vnitřní předpisy vydávané orgány veřejné moci

Orgány veřejné moci, jakož i kterékoliv jiné soukromoprávní subjekty, jsou oprávněny vydávat vnitřní (interní) předpisy, kterými závazně upravují uspořádání vnitřních poměrů, čímž směřují k efektivnímu chodu a k plnění svých úkolů. Vzhledem k různorodosti těchto předpisů lze pro ně jen velmi obtížně nalézt společný zastřešující název. Německé označení „správní nařízení“ (Verwaltungsverordnung) se neujalo a převažujícím označením dnes zůstává vnitřní předpis nebo vnitřní instrukce. Dušan Hendrych s Martinem Kopeckým pod pojmem vnitřní předpis ve veřejné správě rozumí: „souhrnné označení pro akty abstraktní povahy, které slouží k uspořádání poměrů uvnitř jedné nebo více organizačních jednotek nebo zařízení veřejné správy a jejichž vydání se opírá o právně zakotvený vztah podřízenosti k vydavateli aktu.“[1]

Vladimír Sládeček vnitřní předpisy definuje jako: „abstraktní akty vydávané v rámci určité organizační struktury nadřízeným vůči podřízeným, a to právě na základě vztahu nadřízenosti a podřízenosti; nemají povahu pramenů práva, zavazují pouze podřízené.“ Definuje pak tři základní pojmové znaky, kterými jsou: úprava vnitřních poměrů, vydání příslušným orgánem, závaznost.[2]

Jejich vydávání je výrazem hierarchického uspořádání. Není k němu třeba výslovného zákonného zmocnění, vyplývá ze samotné podstaty vztahu nadřízenosti a podřízenosti. V právních předpisech většinou nebývá upravena jejich forma, obsah ani způsob publikace. Při jejich vydání musí být respektován právní řád, příp. jiné vnitřní předpisy. Nelze je řadit mezi prameny práva, pravidla v nich obsažená zavazují pouze subjekty podřízené a na rozdíl od právních předpisů nejsou obecně závazné. Není však vyloučeno, aby se vztahovaly i na subjekty nepodřízené.

Právo na zákonného soudce (princip zákonného soudce)

Tzv. právo na zákonného soudce je zakotveno v ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny:[3] „Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.“ V citovaném ustanovení je vyjádřena tradiční právní zásada, která byla již součástí Ústavní listiny Československé republiky z roku 1920[4] či ještě před ní součástí rakouského zákona o ochraně svobody osobní z roku 1862.[5] Tato zásada deklaruje občanskou rovnost před mocí

soudní tak, aby byl každý jejímu výkonu podřízen za stejných podmínek a aby pro nikoho nemohly z této zásady existovat výjimky typické pro kabinetní justici, uplatňované zejm. v politických procesech v padesátých letech, kdy byly pro konkrétní věc účelově zřizovány soudní senáty nebo byli povoláváni soudci z jiných soudů.[6]

Listina tímto deklaruje subjektivní právo každého účastníka či strany řízení před soudem, aby byla jeho věc projednána a rozhodnuta nejen zákonným soudem, ale i zákonným soudcem, a to podle předem stanovených transparentních pravidel. Pouze u zákonného soudu rozhoduje zákonný soudce. V mezích demokratického právního státu nesmí docházet k tomu, aby byl soud či soudce předem účelově vybrán nebo určován ad hoc, proto lze ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny považovat za jednu ze záruk právní jistoty nezávislosti a nestrannosti soudního rozhodování.

I přesto, že je o právu na zákonného soudce slyšet zejména v souvislosti s řízením trestním, jde o právo univerzální a týká se veškerých řízení před soudy. Tedy řízení trestního, civilního, řízení před správními soudy či před Ústavním soudem, jakož i řízení nalézacího či vykonávacího. Lze shrnout, že princip zákonného soudu i soudce je jednou z dílčích součástí tzv. práva na spravedlivý proces.

„Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci“

Český právní řád pojem „zákonný soudce“ s výjimkou ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny nepoužívá. Jeho vymezení je proto ponecháno právní nauce a rovněž i judikatuře. Podle Ústavního soudu může být zákonným soudcem „jen ten, kdo je řádně ustanoven jako soudce u příslušného soudu, tedy u soudu příslušného pro řešení konkrétní záležitosti.“ a dále splňuje požadavky, podle kterých je „trvale ustanovený, neodvolatelný, nepřeložitelný a vždy jen ten, kdo je pro výkon soudcovské funkce v určité kauze podle zákona povolán.“[7] Z definic právní nauky lze uvést jako jedno z nejkompexnějších vymezení pojetí od Simony Šnebergerové, podle které je zákonným soudcem ten, „kdo je v souladu se zákonem, tj. podle právních předpisů, včetně norem interní povahy, řádně ustanoven jako soudce u příslušného soudu k projednávání konkrétní záležitosti a současně splnil veškeré zákonné podmínky pro výkon soudcovské funkce, tzn. od zákonem stanoveného právního vzdělání až po určitou dobu výkonu praxe jako justiční čestatel (nebo zákonem možné uznané jiné právní praxe) a složení zkoušky.“[8]

Komentářová literatura uvádí, že pod zákazem odnětí svému zákonnému soudci nelze rozu-

mět nějaký „akt odnětí“, je jím předpokládána skutečnost, resp. je jím zamezováno skutečnosti, kdy nastane zákonu odporující vztah spočívající v tom, že o věci rozhoduje: a) jiný orgán než soud, ač věc patří do pravomoci soudu; b) soud nepřislušný; c) soudce, který k rozhodování o ní není povolán; d) samosoudce, ač má věc rozhodovat senát, příp. senát nenáležitě obsazený či nezákonně složený.[9]

Mezi základní pojmové znaky kladené na osobu soudce patří nezávislost, nestrannost, neodvolatelnost a nepřeložitelnost bez vlastního souhlasu.

Pod pojmem zákonný soudce nelze rozumět pouze osobu soudce (z povolání), ale rovněž je nutné do něj zahrnout i osobu přísedícího (tzv. laického soudce). Právní úprava je založena na tom, že s výjimkou odbornosti musí přísedící splňovat v zásadě stejné podmínky jako soudce z povolání a při rozhodování má stejné postavení, jelikož jeho hlas má stejnou váhu jako hlas soudce.[10]

„Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon“

Věta druhá ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny logicky navazuje na větu první a stanoví, že příslušnost soudu a soudce stanoví zákon. S ohledem na výhradu zákona pak nepřichází v úvahu, aby příslušnost mohla být stanovena či měněna jinak než zákonem. Ústavodárce tímto zamezuje možné libovůli spočívající v ovlivňování příslušnosti, zejména ze strany orgánů moci výkonné.

Požadavek na zákonný soud je procesně naplněn tehdy, pokud konkrétní věc projednává a rozhoduje věcně, místně a funkčně příslušný soud.[11] Věcná a místní příslušnost je určena v jednotlivých zákonech. Příslušnost funkční má pak dva aspekty.

Prvním z nich je zákonný požadavek na obsazení soudu, kdy je k rozhodnutí ve věci příslušný samosoudce nebo senát, který pak může být složen ze soudců nebo z jeho předsedy a přísedících.[12] Pokud je soud zákonně obsazen, přistupuje aspekt druhý, podle kterého musí věc projednat a rozhodnout soudce nebo senát, kterému věc napadla v souladu s vnitřním předpisem, tedy rozvrhem práce. Základní právní matérie pro vnitřní úpravu je obsažena v zákoně o soudech a soudcích[13] a ve vyhlášce Ministerstva spravedlnosti, tzv. jednacím řád pro okresní a krajské soudy.[14] Další pravidla pak obsahuje pro soudy okresní, krajské a vrchní instrukce Ministerstva spravedlnosti, tzv. vnitřní a kancelářský řád,[15] pro soud Nejvyšší a Nejvyšší správní jejich vnitřní řády[16] a pro soud Ústavní pravidla stanovená plénem.[17]

Při pohledu na stručná ustanovení zákona o soudech a soudcích je patrné, že v nich zákonodárce vyjádřil pouhý základ a v konkrétnostech odkazuje převážně na úpravu interními předpisy. Nabízí se otázka, zda je při takto klíčovém principu skutečně dodržena výhrada zákona předpokládána Listinou, přičemž názory se různí. Podle některých je platná a účinná úprava zřetelně protiústavní, podle jiných je naopak plně v souladu s ústavním pořádkem. Ústavní soud připouští, že na zákonné úrovni může být ponecháno pouze stanovení základní úpravy způsobu, jakým má na jednotlivých soudech probíhat přidělování věcí soudcům či senátům, protože zákon nemůže upravovat konkrétní jmenné seznamy soudců a přísedících u každého jednotlivého soudu. Přičemž zdůrazňuje, že soudce nebo senát musí být podle rozvrhu práce přidělen podle předem stanovených transparentních pravidel, dostupných a srozumitelných účastníkům či stranám řízení i veřejnosti.[18]

Pokud tedy neexistuje žádná podrobnější „metodika“ k tomu, jaký by rozvrh práce měl být, a zákonodárce s výjimkou základních požadavků na obsah ponechává konkrétní úpravu na jednotlivých soudech, dochází v praxi k poměrně odlišným situacím, kdy některý soud má rozvrh práce sestaven zcela jednoduše a srozumitelně, zatímco soud jiný jej má sestaven tak složitě a nepřehledně, že se v něm neorientují ani sami soudci či zaměstnanci soudu.

Dojde-li k zásahu do práva na zákonného soudce, jedná se o typickou procesní vadu, resp. o vadu řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, a s ohledem na její ústavněprávní přesah pak tato vada sama o sobě představuje důvod pro zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí. S ohledem na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* si však každý účastník či strana řízení musí zachování tohoto práva sám střežit a v případě jeho porušení jej namítat bezprostředně poté, co se mu skutečnosti porušující ústavně zaručené právo staly známými.[19] Tato vada nemůže být posléze uplatňována v ústavní stížnosti.[20] Minimálně z těchto důvodů by rozvrh práce měl být sestaven srozumitelně.

Porušení práva na zákonného soudce může spočívat i v tom, pokud obecný soud nepoloží předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie, byly-li splněny veškeré podmínky pro její položení.[21]

Ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny má svůj předobraz v ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy,[22] které mj. stanoví právo každého na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem. Text Úmluvy

je poměrně obecný a často mu bývá vytýkána již překonaná terminologie, která spíše odpovídá době, ve které byla přijímána. Na její výklad má proto značný vliv Evropský soud pro lidská práva (ESLP), který ve své judikatuře princip zákonného soudce váže k pojmu zákonný soud, resp. terminologií Úmluvy k pojmu „soud zřízený zákonem“. Zákonnou formu nelze vztahovat toliko jen na zřízení soudu, ale rovněž i na otázky související s jeho pravomocemi a organizací.[23] Jiří Kmec v této souvislosti poukazuje na zásadní rozhodnutí ESLP týkající se zásahů do principu zákonného soudu (a soudce).[24] Např. ve věci *DMD Group, a. s. proti Slovensku*[25] vydal předseda soudu opatření, jímž sám sobě přidělil k rozhodnutí návrh stěžovatele na exekuci pohledávky, aby zároveň téhož dne exekuční řízení zastavil. Vnitrostátní úprava ponechávala předsedům soudů značnou míru diskrece a neposkytovala dostatečné právní záruky proti případné libovůli, které by měly zabránit práve zákon přijatý parlamentem. Ve věci *Coème* a další proti Belgii[26] si soud přisvojil pravomoc projednat obvinění vznesená nejen proti členovi vlády, ale i proti ostatním spoluobviněným, kteří členy vlády nebyli. A konečně ve věci *Pfeifer a Plankl* proti Rakousku[27] rozhodoval věc soudce, který měl být z řízení vyloučen, jelikož se na věci podílel jako vyšetřující soudce.[28] Ve všech těchto případech ESLP konstatoval porušení práva na soud zřízený zákonem a v něm obsaženého práva na zákonného soudce.

Rozvrh práce – organizační akt předsedy soudu

Rozvrh práce je vnitřním předpisem vydávaným předsedou soudu na období kalendářního roku, který obsahuje objektivní pravidla pro přidělování soudní agendy. Lze jej vymezit jako organizační akt či organizační instrukci předsedy soudu, kterým provádí ústavně zaručený princip zákonného soudce, a který musí respektovat tzv. zásadu pevného přidělování soudní agendy a vyloučit výběr soudců *ad hoc*. [29] Ústavní soud jej příležitostně charakterizoval slovy: „Pro obecné soudy je rozvrh práce „zákonem“, základním kamenem jejich rozhodovací činnosti (jde o *lex specialis* ve vztahu k obecně stanoveným pravidlům příslušnosti soudu a soudce).“[30]

Od ostatních vnitřních aktů se kromě specifického obsahu s ústavněprávním přesahem liší zejména tím, že zákonodárce stanovuje povinnost vydávat jej periodicky do určeného termínu, vymezuje minimální zákonné požadavky na jeho obsahovou strukturu a k jeho vydání opravňuje pouze předsedu soudu.[31]

Předseda soudu zde vykonává tzv. státní správu soudu.[32] Značný terminologický

nesoulad s pojmem „státní správa“ je patrný na první pohled. Problematikou se zabýval i Ústavní soud, který konstatoval, že: „určité pravomoci svěřené předsedům soudů v rámci státní správy soudů nemají pouze charakter správní činnosti. Příkladem lze poukázat na pravomoc stanovit rozvrh práce [...] Byť tedy zákonodárce použil pojem státní správa soudů, který svým formálním označením navozuje dojem, že se jedná o státní správu, je nutno reflektovat formální vymezení obsahu pojmu státní správa soudu (tj. dle zákona o soudech a soudcích) a materiální vymezení předmětu činnosti funkcionářů soudů. Pouhé formální označení nemůže převážit nad obsahem, a tak i nad skutečnou povahou soudní správy. [...] Z výše uvedeného vyplývá, že výkon státní správy soudů neodpovídá její povahou obecnému vymezení výkonu státní správy. Jedná se v tomto případě o specifickou činnost vykonávanou pouze uvnitř soudní soustavy a podmiňující více či méně vlastní rozhodovací činnost soudů.“[33] S citovaným náležením, k němuž připojili odlišné stanovisko tři soudci Ústavního soudu, se lze plně ztotožnit, jelikož nikoliv každou organizační činnost uskutečňovanou uvnitř určité státní instituce lze ztotožňovat se státní správou.

Vytváření rozvrhu práce

Rozvrh práce vydává po projednání se svým poradním orgánem (soudcovskou radou) předseda soudu na období kalendářního roku. Zákon o soudech a soudcích nestanovuje žádnou lhůtu, ve které jej musí sestavit. Pro předsedy okresních, krajských a vrchních soudů určuje tzv. vnitřní a kancelářský řád povinnost sestavit jej nejpozději do 30. listopadu, aby jej mohla projednat soudcovská rada. U soudu, kde se soudcovská rada nevytváří, resp. u okresního soudu, u kterého působí méně než 11 soudců, je předseda soudu povinen jej projednat se shromážděním všech soudců.

Vzhledem k tomu, že zákon tuto povinnost výslovně ukládá předsedovi soudu, jedná se o ustanovení kogentní, kdy tuto pravomoc nemůže na nikoho přenést ani v této věci nemůže být nikým zastoupen. Zároveň, aby při vytváření rozvrhu práce nemohl jakkoliv uplatňovat svoji libovůli, je povinen tento vnitřní akt projednat se svým poradním orgánem, v čemž lze spatřovat určitý vnitřní kontrolní mechanismus. Stejný postup platí i pro případné změny rozvrhu práce.

Předsedové okresních, krajských a vrchních soudů mají podle tzv. vnitřního a kancelářského řádu povinnost zaslat schválený rozvrh práce nejpozději do 20. prosince určeným subjektům. Předseda okresního soudu jej na vědomí zasílá příslušnému krajskému sou-

du, předsedové krajského a vrchního soudu jej na vědomí zasílají Ministerstvu spravedlnosti.

Nad rámec zákonné úpravy, která v tomto aspektu absentuje, Ústavní soud zdůrazňuje, že pro posílení důvěry veřejnosti a pro ochranu nezávislosti soudců je současně třeba, aby byl rozvrh práce sestaven na principu náhodnosti, který tak zamezí případným svévolným zásahům.[34]

Obsah rozvrhu práce

Požadavky na obsah rozvrhu práce lze rozlišit na formální a materiální.

Formální požadavky na obsahovou část jsou stručně uvedeny v ustanovení § 42 odst. 1 zákona o soudech a soudcích a v podrobnostech zákon odkazuje u okresních, krajských a vrchních soudů na vyhlášku Ministerstva spravedlnosti – tzv. jednacích řádů pro okresní a krajské soudy[35] (§ 45 odst. 1), v případě soudu Nejvyššího na jeho jednacích řádech (§ 45 odst. 2). Rozvrh práce musí zahrnovat zejména personální otázky (jmenovité určení soudců tvořících senát, samosoudců, přísedících, asistentů soudců, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a vykonavatelů působících v jednotlivých soudních odděleních), způsob rozdělení věcí mezi jednotlivá soudní oddělení, otázky zastupování, jakož i stanovení okruhu věcí, které se pojednávají a rozhodují na pobožce soudu, je-li zřízena.

Kromě podstatných náležitostí ponechává zákonodárce jednotlivým soudům, resp. jejich předsedům, relativní volnost, zejm. pokud jde o způsob přidělování věcí do konkrétních soudních oddělení a konkrétním osobám či senátům. Je tak zcela na předsedovi, podle jakého kritéria se rozhodne věci přidělovat, např. podle abecedy, podle počtu stran spisů nebo podle počtu účastníků či stran řízení. Musí být však zachován požadavek nezávislosti, transparentnosti a rovněž i předvídatelnosti. Tyto maximy nijak nebrání využití výpočetní techniky při rozdělování soudní agendy, jakož i matematických metod, jež představují základ algoritmu přidělování věcí.[36] Zákon o soudech a soudcích v ustanovení § 42 odst. 2 pouze stanoví, že věci se rozdělují mezi jednotlivá oddělení podle jejich druhu určeného předmětem řízení a způsob tohoto rozdělení musí respektovat specializaci soudců podle zvláštních právních předpisů. Zákonodárce zakotvuje povinnost, aby v den, kdy věc soudu došla, bylo nepochybné, do kterého soudního oddělení náleží.[37] Určuje-li rozvrh práce více soudních oddělení v rámci jednotlivého úseku, rozdělují se mezi ně věci ve stanovených poměrech vždy postupně.

Pokud jde o materiální požadavky na obsah rozvrhu práce, vyplývají z ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny. Lze mezi ně zahrnout předvídatelnost a transparentnost obsazení soudu, jakož i garanci proti možné svévoli ovlivňovat řízení před soudem. Jiří Kocourek zdůrazňuje, že o to naléhavějšími jsou tyto požadavky v případech, kdy soud rozhoduje bez jednání.[38]

Z hlediska materiálních požadavků a jejich souladu s Listinou musí být současně dodrženy požadavky na soulad s hmotněprávní působností. Pokud by ve věci rozhodovali, byť v souladu s rozvrhem práce, příslušní soudci, avšak v rozporu s hmotněprávní působností, došlo by k porušení práva na zákonného soudce.

Veřejná přístupnost rozvrhu práce

Vydaný rozvrh práce musí být vždy veřejně přístupný a každému musí být umožněno do něj nahlížet a činit si z něj výpisy nebo opisy. Jedině takto mohou být naplněna pravidla transparentnosti a předvídatelnosti přidělování jednotlivých věcí. Současně tímto dochází k určité kontrole, kterou lze označit spíše za kontrolu neodbornou či laickou, kdy veřejnost takto dohlíží na to, jak příslušný soud, resp. jeho předseda plní své zákonné povinnosti.

Tzv. jednacích řádů pro okresní a krajské soudy zakotvuje povinnost všech okresních, krajských a vrchních soudů uvést na jejich úřední desce, kde je rozvrh práce na soudu uložen a v jakou dobu je do něj umožněno nahlížet a činit z něj opisy a výpisy. Současně je stanovena povinnost, že rozvrh práce musí být veřejně přístupný též způsobem umožňujícím dálkový přístup.[39]

Změny rozvrhu práce

Předseda soudu je oprávněn v průběhu kalendářního roku vydat rozvrh práce změnit. Rozvrh práce tak může poměrně pružně reagovat na nastalé změny, na druhou stranu by k jeho změnám mělo být přistupováno pouze ve výjimečných a odůvodněných případech. Lze tak proto učinit výhradně tehdy, vyžaduje-li to potřeba nového rozdělení prací u soudu, přičemž jakoukoliv změnu je předseda soudu opět povinen projednat se soudcovskou radou.[40] Změna rozvrhu práce je účinnou ode dne jejího vydání, nebyla-li stanovena účinnost pozdější.

Předsedové okresních, krajských a vrchních soudů mají pak v tomto ohledu povinnost oznámit změnu rozvrhu práce stejným subjektům, kterým vydaný rozvrh práce zasílají.

Zákonem předvídané výjimky z rozvrhu práce

Právo na zákonný soud a zákonného soudce nelze chápat absolutně. Ve zcela výjimečných a odůvodněných případech právní úprava předpokládá výjimky z tohoto práva.

Za výjimky z práva na zákonný soud lze považovat např. odnětí a přikázání věci z důležitých důvodů či společné řízení, příp. vyloučení k samostatnému řízení.[41] Samostatnou kapitolou je pak příslušnost soudu k úkonům v přípravném řízení trestním, kdy výklad právní úpravy orgány činnými v trestním řízení až donedávna fakticky umožňoval manipulovat s příslušností soudů a zásadní posun nastal až s nedávným nálezem Ústavního soudu.[42] Ten je sice považován za poměrně kontroverzní, nicméně minimálně pro všechny budoucí věci poskytuje ústavně konformní výklad a zamezuje (tedy alespoň doufejme) jakékoliv další manipulaci s příslušností soudů.

Předpokládané výjimky z práva na zákonného soudce je nutné zahrnout do rozvrhu práce. Jednou z jeho povinných náležitostí (§ 42 odst. 1 písm. d/) je určení soudců, kteří budou v jednotlivých odděleních zastupovat ty soudce, již věc nebudou moci projednat z důvodu nepřítomnosti, vyloučení nebo z jiných důvodů stanovených zákonem.[43] V těchto změnách v osobě soudce nelze spatřovat porušení principu na zákonného soudce, naopak je jimi chráněn. Pro tyto případy se předpokládá výhrada zákona a jakékoliv jiné výjimky by nemohly obstát, ani kdyby vydané rozhodnutí bylo „jinak věcně správné“.[44]

Nemůže-li tak věc rozhodnout soudce nebo senát stanovený rozvrhem práce, je předseda soudu povinen v rozvrhu práce stanovit, který jiný soudce či senát věc projedná a rozhodne.[45] V případě náhlé překážky či překážky krátkodobé povahy (např. nemoc, dovolená či pracovní cesta) bránící v tom, aby mohl být soudcem (příp. ostatními osobami uvedenými v ustanovení § 44 odst. 2 zákona o soudech a soudcích) proveden jednotlivý úkon ve věci, je předseda soudu rovněž povinen v rozvrhu práce určit, kdo namísto něj potřebné úkony provede,[46] a to včetně pořadí jednotlivých soudců, kteří mají úkony provádět.[47] Forma tohoto rozhodnutí předsedy soudu není zákonem nijak stanovena, což podle Ústavního soudu nelze považovat za rozporné s účelem sledovaným ústavním pořádkem.[48] Naopak bylo by v rozporu s ústavním pořádkem, pokud by rozhodnutí o přidělení či přerozdělení věci bylo ponecháno čistě jen na soudním funkcionáři bez ohledu na předchozí úpravu v rozvrhu práce.[49]

Zvláštní problematiku pak představují soudci, kteří byli se svým souhlasem v zájmu řádného výkonu soudnictví na dobu nejdéle tří let přiděleni k soudu jinému. Jinými slovy tito soudci přestanou vykonávat svoji funkci u soudů, u kterých působí, a začnou působit u soudů jiných. Takto (dočasně) přidělený soudce se stává soudcem zákonným, a to u toho soudu, ke kterému byl (dočasně) přidělen.[50]

Přezkum rozvrhu práce

Nebude-li rozvrh práce splňovat výše uvedená kritéria, která jsou na něj formálně i materiálně kladená, příp. bude obsahovat některé jiné vady, nabízí se otázka možnosti jeho přezkumu. Vzhledem k tomu, že vnitřní akty nepodléhají soudnímu přezkumu, nelze uvažovat o přezkumu ve správním soudnictví. Naopak je nutné ubírat se směrem dozorové činnosti ve vnitřních vztazích. Jak již bylo uvedeno, rozvrh práce spadá do tzv. státní správy soudů. Jejím ústředním orgánem je Ministerstvo spravedlnosti, které má mj. povinnost podle ustanovení § 123 odst. 3 zákona o soudech a soudcích sledovat postup vrchních, krajských a okresních soudů při tvorbě a změnách rozvrhu práce, sledovat rozvrhy samotné a rovněž i rozdělování věcí podle nich.

Za předpokladu, kdy bude rozvrh práce odpovídat pravidlům, která jsou na něj kladena, je Ministerstvo spravedlnosti z pozice ústředního orgánu státní správy soudů oprávněno k výkonu dozorové činnosti ve vnitřních vztazích. Tento typ dozoru vychází ze vztahu nadřízenosti a podřízenosti a nemusí být proto nikde výslovně upraven. Ministerstvo spravedlnosti je v případě vadného rozvrhu práce oprávněno udělit závazný pokyn k nápravě vytýkaných vad. Navíc ministr spravedlnosti pak disponuje oprávněním iniciovat proti předsedovi soudu, který porušil svoji zákonnou povinnost, kárné řízení.

V souvislosti se soudním přezkumem je na tomto místě vhodné zmínit poměrně zásadní rozhodnutí Nejvyššího správního soudu týkající se přezkumu rozvrhu práce. Žalobcem byl v této věci soudce Krajského soudu v Ústí nad Labem, dlouhodobě působící na civilním úseku, jenž byl rozvrhem práce pro rok 2011 určen pro rozhodování trestní agendy, byť pro tento krok podle jeho tvrzení neexistovaly žádné objektivní důvody. Nejvyšší správní soud si nejprve položil základní otázku, zda rozvrh práce splňuje požadavky na rozhodnutí správního orgánu ve smyslu soudního řádu správního, a vymezil tři podmínky, které musí být pro přezkum správních aktů ve správním soudnictví kumulativně splněny: 1) jde o správní orgán ve smyslu soudního řádu správního, 2) tento orgán rozhoduje o právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob, 3) rozhodování

se děje v oblasti veřejné správy. Podmínky první a třetí byly v případě rozvrhu práce splněny, podmínka druhá však nikoliv. Nejvyšší správní soud dospěl k názoru, že žalobce nebyl rozvrhem práce dotčen na svých právech, proto podanou kasační stížnost zamítl: „Na jeho právním postavení a jeho veřejných subjektivních právech se v důsledku nového rozvrhu práce nic nezměnilo. Stále zůstal soudcem Krajského soudu v Ústí nad Labem, k němuž byl v souladu s § 67 zákona o soudech a soudcích přidělen. Rozvrh práce jen stanovil podrobnosti výkonu funkce soudce přiděleného k určitému soudu. Rozvrh práce nemá na soudce přímo žádné negativní dopady, nijak se do jeho právní sféry nepromítá. [...] Pokud se v důsledku přidělení na jiný úsek soudu po přechodnou dobu sníží výkonnost soudce, například z důvodu novosti agendy pro dotčeného soudce, takovýto jev bude přirozený a nebude z něj možno vyvozovat vůči soudci negativní důsledky.“[51]

Závěrem

Tento příspěvek si kladl za cíl poukázat na významnost a zvláštnosti vnitřního předpisu, kterým je prováděn ústavně zaručený princip. Je více než zřejmé, že veškeré (nejen akademické) diskuse, které se o jeho podobě, obsahu a budoucnosti vedou, jsou zcela namístě. Nejčastěji je zmiňováno zavedení elektronického generátoru pro přidělování jednotlivých věcí, který by měl zamezit pochybením lidského faktoru či případné účelovosti. Ať již bude reforma jakákoliv, budou muset být respektovány veškeré aspekty, které tento příspěvek nastínil. Závěrem lze citovat výstižná a stále aktuální slova, která v březnu roku 1995 přednesl Günter Worratsch na semináři k problematice zákonného soudce v Linci: „Ať už existuje jakýkoliv systém – vždy bude záležet na tom, jak s ním soudní moc sama nakládá. Z toho pak vychází důvěra obyvatele, které je pro skutečné fungování nezávislého soudnictví tak potřeba. To všechno samozřejmě jako vždy velmi úzce souvisí s vědomím odpovědnosti soudcovského stavu a s tím, co bývá označováno jako soudcovský étos.“[52] ●

JUDr. Ing. Martin Adamec
advokátní koncipient,
interní doktorand na Katedře správního práva
a správní vědy PF UK
Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s.r.o.

Gřivna & Šmerda
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- [1] Hendrych, D., Kopecký, M. In: Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 130–131.
- [2] Sládeček, V. Obecné správní právo. Praha: Wolters Kluwer, 2013. s. 76.
- [3] Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
- [4] Srov. § 94 odst. 2 Ústavní listiny Československé republiky, uvozené zákonem č. 121/1920 Sb.
- [5] Srov. § 1 zákona č. 87/1862 ř. z., o ochraně svobody osobní.
- [6] Historickou zkušenost zmínil Ústavní soud např. v nálezu ze dne 7. července 1994 sp. zn. I. ÚS 2/93, v nálezu ze dne 22. února 1996 sp. zn. III. ÚS 232/95, či v nálezu ze dne 17. července 2007 sp. zn. IV. ÚS 23/05.
- [7] Nález Ústavního soudu ze dne 7. prosince 1995 sp. zn. III. ÚS 90/95.
- [8] Šnebergerová, S. In: Klíma, K. a kol. Komentář k Ústavě a Listině. 1. díl. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. s. 1360.
- [9] Pavlíček, V. a kol. Ústava a ústavní řád České republiky. 2. díl. Práva a svobody. 2. vyd. Praha: Linde, 1998. s. 307–308.
- [10] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 2. června 2011 II. ÚS 3213/10.
- [11] Např. Hynek Baňouch pojednává vedle věcné, místní a funkční příslušnosti soudu také o příslušnosti vnitrosoudně kompetentní. (Baňouch, H. In: Wagnerová, E., Šimíček, V., Langášek, T., Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2012. s. 789.)
- [12] Např. Ústavní soud konstatoval porušení práva na zákonného soudce v řízení před Nejvyšším správním soudcem ve věci, ve které měl rozhodnout rozšířený sedmičlenný senát, avšak rozhodl senát tříčlenný. Srov. jeho nález ze dne 20. června 2007 sp. zn. III. ÚS 117/07.
- [13] Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).
- [14] Vyhláška Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.
- [15] Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. prosince 2001, č. j. 505/2001-Org (1/2002 SIS), kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy.
- [16] Srov. § 45 odst. 1 zákona o soudech a soudcích; § 21 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.
- [17] Srov. § 6 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.
- [18] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. června 2016 sp. zn. I. ÚS 2769/15.
- [19] Srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 6. června 2002 sp. zn. III. ÚS 711/01, či nález ze dne 27. února 2015 sp. zn. I. ÚS 1206/14.
- [20] Srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 29. května 1997 sp. zn. III. ÚS 230/96.
- [21] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. ledna 2009 sp. zn. II. ÚS 1009/08.
- [22] Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.
- [23] Srov. čl. 91 Ústavy České republiky.
- [24] Kmec, J. In: Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 685–687.
- [25] Rozsudek ESLP ze dne 5. října 2010 č. 19334/03.
- [26] Rozsudek ESLP ze dne 22. června 2000 č. 32492/96.
- [27] Rozsudek ESLP ze dne 25. února 1992 č. 10802/87.
- [28] Obdobně např. ve věci Dakaras proti Litvě, rozsudek ESLP ze dne 10. října 2000 č. 42095/98.
- [29] Nález Ústavního soudu ze dne 22. února 1996 sp. zn. III. ÚS 232/95.
- [30] Nález Ústavního soudu ze dne 27. února 2015 sp. zn. I. ÚS 1206/14.
- [31] Rovněž Nejvyšší soud České republiky ve své judikatuře zdůrazňuje, že rozvrh práce není „pouhou normou interní povahy“. Srov. rozsudek ze dne 22. října 2010 sp. zn. 21 Cdo 1222/2008, či usnesení ze dne 28. května 2014 sp. zn. 21 Co 2048/2013.
- [32] Srov. § 118 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.
- [33] Nález Ústavního soudu ze dne 11. července 2006 sp. zn. Pl. ÚS 18/06.
- [34] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. června 2016 sp. zn. I. ÚS 2769/15.
- [35] Ustanovení této vyhlášky se užití též pro řízení před vrchními soudy, srov. § 116f jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.
- [36] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 20. dubna 2011 sp. zn. IV. ÚS 1302/10.
- [37] Ústavní soud zvolil metodu přidělování spisů poměrně odlišnou. Veškeré došlé věci za konkrétní den se den následující v abecedním pořadí podle jmen účastníků řízení seřadí a poté jsou přiřazeny jednotlivým soudcům, a to opět v abecedním pořadí. Neplatí zde tak podmínka, že v den dojití podání na Ústavní soud je nepochybné, komu věc náleží.
- [38] Kocourek, J. Zákon o soudech a soudcích. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 100.
- [39] Srov. § 2 odst. 3 tzv. jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.
- [40] Podle ustanovení § 43 odst. 2 zákona o soudech a soudcích se změna zařazení justičního čekatele do soudního oddělení ani změna v tomto zařazení nepovažuje za opatření týkající se rozvrhu práce.
- [41] K problematice zákonného soudce po vyloučení věci k samostatnému projednání usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. září 2015 sp. zn. 22 Cdo 2786/2013.
- [42] Nález Ústavního soudu ze dne 19. dubna 2016 sp. zn. Pl. ÚS 4/14.
- [43] Určení zastupování asistentů soudců, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a soudních vykonavatelů působících v jednotlivých soudních odděleních upravuje ustanovení § 42 odst. 1 písm. e) zákona o soudech a soudcích.
- [44] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 30. března 1999 sp. zn. I. ÚS 383/98.
- [45] Nahrazování nepřítomných soudců musí být předvídatelné, tj. řídit se předem stanovenými pravidly obsaženými v rozvrhu práce. (Srov. nález Ústavního soudu ze dne 28. května 2009 sp. zn. II. ÚS 2029/08.)
- [46] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 17. prosince 1998 sp. zn. III. ÚS 200/98, či nález Ústavního soudu ze dne 28. května 2009 sp. zn. II. ÚS 2029/08.
- [47] Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. července 2009 sp. zn. 4 As 2/2009.
- [48] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 28. května 2009 sp. zn. II. ÚS 2029/08.
- [49] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. června 2016 sp. zn. I. ÚS 2769/15.
- [50] Srov. nález Ústavního soudu ze dne 16. září 2010 sp. zn. II. ÚS 721/10.
- [51] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. září 2012 sp. zn. 1 As 48/2012.
- [52] Woratsch, G. In: „Der Gesetzliche Richter“ – „Zákonný soudce“. 21. Seminar für Richter aus der Tschechischen Republik. 21. 3. – 24. 3. 1995 in Linz an der Donau. Wien: Bundesministerium für Justiz, 1995. s. 76.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO

TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

DBK PARTNERS, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

V Parku 2323/14, 148 00, Praha 4, telefon: +420 244 912 463, e-mail: ak@dbkp.cz

WWW.DBKP.CZ

Přetrvávající nejistota na poli souběhu funkcí

Souběh funkcí člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance – téma, které již několik let hýbe právním prostředím a právníky, advokáty i právní teoretiky dělí názorově na dva tábory. Část možnost souběhu funkcí schvaluje, druhá je aktivně proti. Relativně konstantní rozhodovací činnost Nejvyššího soudu dlouhodobě sledává souběh funkcí člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance za zakázaný. Tuto koncepci však nedávno významně narušil náleží Ústavního soudu, který zpochybnil argumenty obecných soudů, na kterých své stanovisko o zákazu souběhu funkcí doposud stavěly, a tím opět rozdmýchal a otevřel diskusi odborné veřejnosti na téma souběh funkcí.

Než se ale blíže podíváme na argumentaci Ústavního soudu, považujeme za účelné níže uvést krátký historický exkurz v oblasti souběhu funkcí, který stručně shrme vývoj tohoto institutu v průběhu času.

Souběh funkcí? Nepřípustný!

Již v roce 1993 se Vrchní soud v Praze, ve věci sp. zn. 6 Cdo 108/92, vyjádřil k souběhu funkcí člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance. V tomto rozhodnutí Vrchní soud uzavřel, že „činnost statutárního orgánu (popřípadě jeho člena, jde-li o kolektivní orgán) nevykonává fyzická osoba v pracovním poměru, a to ani v případě, že není společníkem. Funkce statutárního orgánu společnosti totiž není druhem práce ve smyslu zákoníku práce[1] a vznik a zánik tohoto právního vztahu není upraven pracovníprávními předpisy a řídí se obsahem

společenské smlouvy. Právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným však nebrání tomu, aby jiné činnosti pro tuto obchodní společnost vykonávaly fyzické osoby na základě pracovníprávních vztahů.“

Souběh funkcí? Za určitých podmínek přípustný!

Novelou č. 351/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo ke dni 1. ledna 2012 do zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „ObchZ“) vloženo nové ustanovení § 66d, které dávalo statutárnímu orgánu společnosti možnost pověřit obchodním vedením jiného, přičemž tyto činnosti mohly být vykonávány zaměstnancem společnosti, který mohl být současně statutárním orgánem společnosti nebo jeho členem.

Ačkoliv šlo předmětné ustanovení zcela proti dosavadním názorům obecných soudů, zajistilo členům statutárních orgánů jistotu, že sou-

běh funkcí je dle platného právního předpisu zcela dovolený. Bohužel tato jistota jim nevydržela dlouho.

Souběh funkcí? Nepřípustný!

V rámci rekodifikace v roce 2014, kdy nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů, bohužel výše uvedené ustanovení do těchto předpisů vtěleno nebylo, což založilo opět nejistotu pro společnosti a členy jejich statutárních orgánů.

Drobné zmírnění zákazu souběhu funkcí nicméně začalo být vnímáno v některých rozhodnutích Nejvyššího soudu,[2] ve kterých Nejvyšší soud začal vykládat stejnou činnost člena statutárního orgánu a souběžného pracovního poměru restriktivněji, čímž ve svém důsledku zmírnil doposud stanovené podmínky pro přípustný souběh funkcí. Principiálně byl ale souběh funkcí člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance stále považován za zakázaný.

Souběh funkce přípustný? Nepřípustný?

Novou vlnu nejistoty do problematiky souběhu funkcí vnesl svým náležením ze dne 13. září 2016 Ústavní soud, který zpochybnil dosavadní argumentaci obecných soudů, na základě které byl souběh funkcí považován za zakázaný. Ústavní soud akcentoval zejména skutečnost, že souběh funkcí nebyl nikdy platnými právními předpisy České republiky zakázaný, nýbrž tento zákaz vyslovily obecné soudy v rámci své pravomoci v omezené míře dotvářet právo. V této souvislosti nicméně Ústavní soud uvedl, že „pokud chtějí obecné soudy dovozovat zákaz soukromého jednání, který není výslovně stanoven zákony, musí pro takový závěr předložit velmi přesvědčivé argumenty, protože jde o soudcovské do-
tváření práva proti zájmům soukromých osob.“

V předmětném případě Nejvyšší soud dovodil, že člen statutárního orgánu společnosti nemůže v pracovněprávním vztahu vykonávat činnost, která přísluší statutárnímu orgánu proto, že (1) tato činnost není závislou prací ve smyslu zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „Zákoník práce“) a (2) výkon takové činnosti v pracovněprávním vztahu odporuje povaze obchodních korporací. K oběma důvodům se Ústavní soud ve svém nálezu vyjádřil takto:

Ad 1)

Ačkoliv Ústavní soud připouští, že výkon závislé práce je podřízen režimu Zákoníku práce, neznamená to, že by režimu Zákoníku práce nemohly být podřízeny i jiné právní vztahy, v nichž o výkon práce nejde. Ústavní soud je toho názoru, že ustanovení Zákoníku práce vymezují právní vztahy, které se Zákoníkem práce musí řídit bezvýhradně, ale nebrání tomu, aby si smluvní strany při sjednávání jiných právních vztahů pro tyto sjednaly režim Zákoníku práce.

Navíc Ústavní soud nesouhlasí s argumentací Nejvyššího soudu ohledně neplatnosti pracovní smlouvy, ze které vyplývá, že Zákoník práce způsobuje neplatnost právních jednání, která mají upravit výkon činnosti člena statutárního orgánu v pracovněprávním vztahu, a to i přesto, že Nejvyšší soud má za to, že na tuto činnost režim Zákoníku práce vůbec nedopadá.

V této souvislosti Ústavní soud tvrdí, že „takové úvahy není možné přijmout. Logickým důsledkem názoru, že zákoník práce nedopadá na vztahy spočívající ve výkonu činnosti statutárního orgánu, je totiž naopak to, že právní jednání upravující takový vztah vůbec nelze posuzovat podle zákoníku práce. Tím spíše z něj není možné dovozovat jejich neplatnost.“

Ve výše uvedených bodech shledává Ústavní soud argumentaci Nejvyššího soudu ohledně nemožnosti člena statutárního orgánu vykonávat svou činnost na základě smlouvy uzavřené v režimu Zákoníku práce za nedostatečnou.

Ad 2)

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud rovněž zákaz souběhu funkcí odůvodňuje tím, že výkon činnosti člena statutárního orgánu v pracovněprávním vztahu odporuje povaze obchodních korporací, zaměřil se Ústavní soud blíže na argumenty a souvislosti, které k tomuto závěru Nejvyšší soud vedly.

Bohužel v této souvislosti Ústavní soud zjistil, že v odůvodnění Nejvyššího soudu zcela absenteuje jakékoliv bližší vysvětlení tohoto argumentu, proto Ústavní soud uzavřel, že „považuje obecný odkaz na povahu obchodních korporací za na-

pravo nedostačující. Úvahy, které stojí za určitým právním názorem, by měly být v judikatuře uvedeny. Není namístě odkazovat na jejich obecnou známost. Pokud nejsou důvody pro určité právní posouzení zřejmé z konkrétního rozhodnutí, ba ani z judikatury v něm citované, nemají adresáti práva žádnou možnost zjistit, o jaké argumenty soud své rozhodnutí opírá.“

Výše uvedenými závěry Ústavní soud sice nevyslovil jednoznačný názor, který by potvrzoval, či vyvracel přípustnost souběhu funkcí, ale svým náležením důrazně uložil obecným soudům, aby v případě, že chtějí setrvat na svém dosavadním právním názoru, předložily dostatečně pádné argumenty, které budou nezpochybnitelně odůvodňovat jejich právní názor na souběh funkcí.

Souběh funkcí a jeho stále nejistá budoucnost

Ačkoliv se zdálo, že téměř konstantní názor obecných soudů ohledně zákazu souběhu funkcí člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance již nemůže nic narušit, přišel v září 2016 náleží Ústavního soudu a opět zčeřil do té doby relativně klidné vody souběhu funkcí a jeho zákazu stanoveného judikaturou.

Faktem je, že Ústavní soud nevyslovil jednoznačný názor ve vztahu k souběhu funkcí, ale „pouze“ zpochybnil dosavadní důvody, na kterých obecné soudy stavěly svůj zastávaný názor ohledně zákazu souběhu funkcí. Budoucnost této problematiky je tak opět nejistá a odborná veřejnost, společnosti i členové jejich statutárních orgánů si budou muset počkat, jak argumentační přetahovaná obecných soudů s Ústavním soudem nakonec dopadne, zda své závěry o zákazu souběhu funkcí člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance dostatečně zdůvodní nebo zda dojde k úplnému převratu doposud relativně konstantní judikatury obecných soudů.

Je zřejmé, že zásadním způsobem by problematice souběhu funkcí pomohlo, pokud by, ať již přípustnost, či nepřípustnost souběhu funkcí, byla stanovena platným právním předpisem, nicméně tento případný krok zákonodárce je zřejmé v nedohlednu a nezbývá nám, než přijmout období nejistoty a čekání na další stanovisko obecných soudů v problematice souběhu funkcí. ●

Mgr. Alice Kubičková, LL.M.,
partnerka
Mgr. Veronika Patáková,
advokátní koncipientka
LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Souběh funkce člena statutárního orgánu společnosti a zaměstnance

Souběh funkcí chápeme jako činnost fyzické osoby, která (1) vykonává pro společnost funkci člena statutárního orgánu (tj. funkci jednatele nebo člena představenstva) a zároveň (2) je s touto společností v pracovním poměru na základě uzavřené pracovní smlouvy.

Problematický je ovšem jen souběh, kdy je v pracovním poměru vykonáváno tzv. obchodní vedení (např. na pozici generálního ředitele), kterým rozumíme každodenní rozhodovací a řídicí činnost ve vnitřní sféře společnosti.

Na druhé straně, pokud je člen statutárního orgánu společnosti v souběžném pracovním poměru ke společnosti, ve které vykonává zcela odlišnou činnost nebo jen okrajově shodnou činnost s činností člena statutárního orgánu a je rovněž při této činnosti podřízen jinému, je tento souběh z pohledu judikatury obecných soudů přípustný.

Z hlediska platných právních předpisů souběh funkcí zakázaný není, zakazuje jej judikatura.

Poznámky:

- [1] Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění účinném do 29. května 1992.
- [2] Např. rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 21 Cdo 2310/2015 ze dne 4. května 2016 a rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 21 Cdo 496/2014 ze dne 24. února 2015.

Zákon o hazardních hrách

Nový zákon o hazardních hrách č. 186/2016 Sb. s účinností od 1. 1. 2017 (s výjimkou deseti paragrafů, které nabyly z důvodu urgentnosti účinnosti již dnem vyhlášení zákona) nahrazuje stávající loterijní zákon z roku 1990 zák. č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách.

Vsouladu s doporučením Evropské komise pro regulaci hazardu (č. 2014/478/EU) by účelem a cílem mělo být zvýšení ochrany spotřebitele – sázejících a jejich okolí, zefektivnění výběru daní, otevření českého trhu hazardních her pro provozovatele z EU nebo EHP (právo usazování, volný pohyb služeb a volný pohyb kapitálu), regulace hazardu na internetu, změny v povolovacím řízení a kontrolních mechanismech.

Zákon definuje hazardní hru jako hru, sázku nebo los, do nichž sázející vloží sázku, jejíž návratnost se nezaručuje, a v nichž o výhře nebo prohře rozhoduje zcela nebo zčásti náhoda nebo neznámá okolnost a vztahuje se na loterii, kursovou sázku, totalizátorovou hru, bin-

go, technickou hru, živou hru, tombolu, turnaj malého rozsahu, kdy zákon uvádí konkrétní podmínky pro provozování každé z nich, jimž předchází stanovení obecných podmínek pro provozování hazardních her.

Tento zákon se vztahuje na provozování hazardních her na území České republiky, v případě hazardní hry provozované dálkovým přístupem prostřednictvím internetu („internetová hra“) se považuje za provozovanou na území České republiky, je-li i jen z části zaměřena nebo cílena mimo jiné na osoby, které mají bydliště na území České republiky. Je umožněno provozování hazardních her subjektům z ostatních členských států EU nebo EHP. K provozování hazardní hry žadatelé o povolení budou muset obecně doložit i silnou kapitálovou zá-

kladnu, mít oddělenou rozhodovací a kontrolní strukturu, průhlednou vlastnickou strukturu a původ zdrojů, složit kauci v rozsahu 5–50 milionů Kč v závislosti na druhu hazardní hry.

V zákoně se vymezují pojmy jako účastník hazardní hry, sázející, vklad a sázka, provozování hazardní hry, provozovatel a uvádí obecná zákonná omezení pro provozování hazardních her. Zákon stanovuje prostory, kde nelze provozovat hazardní hry včetně prostor sousedících. Jedná se jednak o obecné vyloučení provozování a následně vyloučení u konkrétních hazardních her.

Zákon se zabývá i působností orgánů státní správy a samosprávy a obcí při povolovacím řízení. Povolování hazardních her je dvoustupňové, kdy Ministerstvo financí bude zajišťovat základní povolení ověřující způsobilost žadatele a splnění všech odborných a technologických požadavků, avšak povolení k umístění herního prostoru bude ve výhradní pravomoci příslušné obce, na jejímž území má být hazardní hra provozována.

Zavádí se opatření pro zodpovědné hraní, tzv. sebeomezující opatření, kdy má být umožněno sázejícímu nastavit si maximální výšku sázky a prohry za zvolené časové období a dále maximální možnou dobu účasti na hře. Vedle těchto obecných opatření jsou upravena i různá omezení vztahující se k jednotlivým typům hazardních her, např. povinná registrace hráče, povinné pauzy v průběhu hry, limity vstupních sázek pro jednu hru atd.

Vznikne neveřejný rejstřík fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách sloužící k zamezení přístupu vyloučených fyzických osob k hazardním hrám a/nebo zřízení či používání uživatelského konta. Správcem rejstříku bude Ministerstvo financí. Vyloučení např. osob pobírajících dávky pomoci v hmotné nouzi; vůči kterým byl pravomocně prohlášen úpadek v rámci insolvenčního řízení; kterým hru zakázal orgán činný v trestním řízení. Rejstřík umožní i dobrovolný zápis.

Dozor nad dodržováním zákona bude vykonávat Celní správa, již se zejména v oblasti kontrolní a sankční zvýší pravomoc (např. oprávnění vstupovat do heren a kontrolovat je, právo udělovat pokuty a vymáhat je, kontrola plnění ohlašovací povinnosti, ověřování věku hráčů, případně zda hráč nefiguruje na seznamu osob, kterým je hazardní hra znemožněna).

Zákon zavádí nový informační systém provozování hazardních her, jehož účelem má být lepší kontrola spočívající mimo zde uvedené i v důslednějším a obsáhlejším dozoru nad plněním zákonných povinností, kontrola finančních a herních dat, předcházení podvodům a praní špinavých peněz a provádění dalších analýz.

Jak bylo uvedeno, zákon umožní při splnění stanovených podmínek podnikání zahraničních internetových sázkových firem v České republice, jejich činnost tak bude legalizována a bude podléhat regulaci a zdanění. Internetové stránky budou muset být dostupné v českém jazyce a server a zařízení využívané k provozování číselné loterie jako internetové hry se musí nacházet na území EU nebo EHP. Ministerstvo financí povede seznam nepovolených internetových her (tzv. blacklist). S tím bude souviset povinnost poskytovatelů připojení k internetu na území České republiky zablokovat přístup k těmto internetovým stránkám (nepřesný termín, správně webovým stránkám) – o nepřesnostech a nejasnostech této části zákona a negativní reakce na ně, viz názory odborníků – např. >> zde[1], >> zde[2] a >> zde[3]. Naopak zastánci tohoto přístupu mimo jiné argumentují, že blokaci internetových stránek nelze označovat za cenzuru internetu (bude uplatňován princip „notice + take down“, tzn. nejprve oznámit a teprve při nedohodě zasahovat, zavedení tohoto mechanismu je plně v souladu s objektivní odpovědností poskytovatelů služeb informační společnosti za přenášený obsah a v neposlední řadě i tím, že tento přístup má být v souladu s evropskou směrnicí a má být již využíván v osmnácti členských státech EU.

Poskytovatelé platebních služeb nesmějí provádět platební transakce ve prospěch ani k tíži platebních účtů uvedených na seznamu nepovolených internetových her.

Současně s tímto zákonem byly přijaty i doprovodné zákony: zákon o dani z hazardních her č. 187/2016 Sb., a změnový zákon č. 187/2016 Sb., jímž se změny z těchto dvou nových zákonů zavádějí do devatenácti dalších právních předpisů.

U loterií a kurzových sázek zůstane sazba na současných 23 %, u technických her – tedy u automatů a videoloterijních terminálů, se sazba daně zvýší z 28 % na 35 %. Základem daně má být v podstatě rozdíl mezi přijatými vklady a vyplacenými výhrami se zdaňovacím období kalendářním čtvrtletím.

Nový zákon již neupravuje spotřebitelské soutěže (ankety a jiné akce o ceny). Má se za to (podpořeno i judikaturou SDEU), že svoji podstatou se jedná o obchodní praktiku vůči spotřebiteli ve smyslu směrnice 2005/29/ES, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu; stejně tak podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění. Spotřebitelské soutěže budou tedy posuzovány jako obchodní praktiky, a to zejména, zda se nejedná o obchodní praktiky nekalé, a tudíž zakázané, uvedené v příloze I tohoto zákona a této směrnice. Svým způsobem

tak dojde ke sjednocení posuzování a právní úpravy spotřebitelských soutěží a tzv. marketingových soutěží/sales promotion podle uvedených právních předpisů a i podle zákona o regulaci reklamy č. 40/1995 Sb., v platném znění. ●

Oldřich Trojan
Holec, Zuska & partneři

■ ■ ■ **HOLEC, ZUSKA**
& PARTNEŘI
ADVOKÁTI | ANWALTSBÜRO | RECHTSANWALT

Poznámky:

- [1] <https://www.linuxexpres.cz/pristup-vs-pripojeni-aneb-maji-se-zakony-vyjadrovat-presne>.
- [2] <http://www.zive.cz/clanky/byl-to-marny-boj-senatori-dali-zelenou-prvnimu-ceskemu-statnimu-blacklistu/sc-3-a-182571/default.aspx>.
- [3] <http://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-nejistota-poskytovatelu-pripojeni-k-internetu-ve-vztahu-k-zakonu-o-hazardnich-hrach-102074.html>.

Expresní rozvod – novinka v argentinském právu

Nový národní občanský a obchodní (sjednocený) zákoník, který vstoupil v platnost 1. srpna 2015, kromě jiného deroguje a nahrazuje občanský zákoník Véleze Sársfielda, obchodní zákoník a novely obou zákoníků.

Z hlediska rozvodového řízení tento zbrusu nový soubor právních norem vychází vstříc požadavkům společnosti, která předchozí postup vnímala jako těžkopádný a pro rodinu nepřijemný.

Podobná situace nastala v roce 1987, kdy byl v důsledku rozsudku vyneseného rok předtím Nejvyšším národním soudem v kauze Sejean

c/Zaks de Sejean' schválen zákon č. 23151 o absolutním rozvodu. Tento zákon vyslyšel potřebu veřejnosti právně ustanovit rozvod, který by v plné míře rozlučoval manželský svazek. Připomínáme, že právní úprava rozvodového řízení do roku 1987 neumožňovala absolutní zrušení manželského svazku, a rozvedení tudíž nemohli uzavřít nový sňatek.

Nejdůležitější změnou, kterou v této věci přináší nový zákoník, je nemožnost uvádět v řízení před soudem subjektivní důvody (například cizoložství), které dosavadní právní úprava umožňovala a díky kterým bylo možné rozvodu dosáhnout na základě viny výhradně jednoho z manželů.

Kromě případů, kdy návrh na rozvod byl podán oběma manželi společně, se rozvodová řízení se subjektivními důvody protahovala roky, což znamenalo, že účastníci setrvali v legálním svazku až do momentu vynesení pravomocného rozsudku. Přestože dle některých názorů faktická rozluka manželů znamenala zproštění závazku věrnosti, pravdou je, že výklad litery zákona se přikláněl k opačnému názoru.

V určitých případech za průtahy řízení mohlo vyjednávání, ke kterému se účastníci uchýlili s úmyslem odvrátit rozsudek, který by za rozvod označil odpovědným jednoho z manželů. Vzhledem k tomu, že takový rozsudek mohl mít dopad na finanční situaci, a dokonce ten z manželů, který dle rozsudku neměl na rozpadu manželství vinu, mohl být ustanoven dědicem bývalého manžela, byla snaha takové situaci předejít dohodou o majetkovém vyrovnání, na základě které se údajný viník rozpadu manželství vzdal části majetkových nároků. Tímto způsobem se problém majetkového vyrovnání a zrušení manželského svazku vyřešil nebo se spor vlekl dále v případě, že se strany nedohodly.

Řízení, která byla zahájena před datem vstoupení zákona v platnost (1. 8. 2015), se mohla nebo měla podřídit znění nového zákona.

V tomto novém právním rámci, kdy byl zrušen koncept subjektivních důvodů a přetrvál jen koncept zániku svazku z objektivních důvodů (pouhý záměr rozluky), se řízení zahájí na podnět jednoho z manželů při současném podání návrhu na majetkové vypořádání (regulační

dohoda). Druhý manžel poté, co je mu oznámeno podání návrhu na rozvod manželství, nemůže proti rozvodu vznášet námitky, ale může napadnout návrh na majetkové vypořádání, případně předložit protinávrh.

Výhodou nové právní úpravy je okamžité vynešení rozvodového rozsudku, čímž se předejde průtahům a kalkulům, ale nemá to vliv na zkrácení následného projednání majetkového vyrovnání. Odtud název expresní rozvod, který vystihuje, v čem se nový právní systém liší od předchozího.

Ačkoliv nový zákoník nezohledňuje vinu za rozpad manželství, stanovuje možnost finanční kompenzace (jednorázové nebo dočasné, nikoliv trvalé) pro toho z manželů, pro kterého rozvod znamená zhoršení finanční a materiální situace. I v případě, že se rozvodem dostane do horší situace ten z manželů, který rozpad svazku způsobil, nebude brána v potaz otázka viny, nýbrž se jen posoudí znevýhodněná situace po rozvodu.

Nakonec je třeba zmínit, že řízení, která probíhala v okamžiku, kdy vstoupil v platnost nový zákon, se musí podřídit novým předpisům. Jakmile účastníci předloží návrhy na majetkové vypořádání, jak je uvedeno výše, budou okamžitě vyneseny rozvodové rozsudky bez ohledu na to, zda se jedná o odvolací řízení u soudu odvolacího nebo nejvyššího proti rozsudku vnesenému soudem nižšího stupně. Brát se bude na zřetel pouze skutečnost, zda rozsudek je pravomocný, či nikoliv. Pochopitelně, pokud je proti rozsudku podáno odvolání, uplatní se nová právní úprava a výrok označující viníka rozpadu manželství musí být zrušen a nahrazen jiným výrokem objektivní povahy v souladu s novým sjednoceným zákoníkem.

Z této perspektivy považujeme tuto novou legislativu za zdařilou, neboť lze díky ní předejit kalkulům a „tahanicím“ s cílem dosáhnout rozvodu dohodou, která poškozuje nejen zúčastněné strany, ale i jejich děti, další rodinné příslušníky, okruh přátel a případné nové partnery, se kterými účastníci řízení navázali vztah po faktické rozluce.

V soudních sporech této povahy totiž okamžitý rozsudek do určité míry pomůže znovunastolit smír.

Souhrnně řečeno, národní občanský a obchodní sjednocený zákoník přinesl v těchto a mnoha dalších otázkách zásadní (netrpělivě očekávaný) posun, zatímco na několik dalších otázek čekají časem úpravy a podrobnější zpracování.

Nový právní řád v otázce rozvodového řízení přinesl úlevu a značný úbytek agendy soudům pro rodinné právo. Řízení, která dříve trvala

celé roky (nebo část roku) jsou nyní projednána rychlejším a účinnějším postupem a ke spokojenosti zúčastněných stran, jak vyplývá z průzkumu pořádaného rok po uvedení nového zákona v platnost.

Finanční kompenzaci pro toho z manželů, který se v důsledku rozvodu octne v znevýhodněné finanční a materiální situaci, určí soudce z moci úřední nebo na žádost účastníků. Pro určení částky finanční kompenzace musí soudce vzít v úvahu míru, kterou se každý z účastníků podílil na domácích pracích, jeho vzdělání a postavení na trhu práce, zásluhu každého z manželů na zabezpečení domácnosti a další aspekty. Způsob úhrady finanční kompenzace odpovídá zvyklostem moderní doby, například formou splátek.

Zajímavou otázkou, která v mnoha situacích každodenního života představuje dlouhodobý problém, je řešení takových případů, kdy si žena nebo muž vezme osobu vstupující do manželství s vlastním majetkem, (například vlastní závod nebo prosperující podnik či živnost), jehož hodnota během trvání manželství naroste. Dříve se jednalo o majetek, který náležel výhradně jednomu z manželů a nespadal do společného jmění. Nový zákoník stanovuje, že vlastník podniku, jehož hodnota během manželství vzrostla, musí svému bývalému partnerovi po zániku manželství poskytnout určitou kompenzaci. To vychází z další novinky, kterou přináší nový zákoník, a tou je možnost uzavření dohody s vymezením majetku, který bude tvořit společné jmění manželů ještě před jeho vznikem. V této dohodě lze definovat majetek, který každá ze stran do manželství přináší, a podle rozdělení úloh a činností každého z manželů stanovit, zda zisk z majetku náležejícího výhradně jednomu z manželů bude patřit nadále jen jemu nebo bude součástí společného jmění manželů.

Zrušení manželské smlouvy bylo doposud na nejvyšší obtížné, ale právní reforma ho učinila snadnějším. Zrušení nájemní smlouvy dnes vyžaduje více právních kroků než rozvod.

Jak již bylo řečeno, stačí, aby obě nebo jedna ze stran předložila soudu společně s návrhem na rozvod manželství regulační dohodu, která musí upravovat majetkové vypořádání a případné podmínky finanční kompenzace mezi manželi a stanovit, který z manželů bude mít po rozvodu právo užívat byt, který byl společným bydlíštěm manželů. Rovněž musí obsahovat určení výkonu rodičovské odpovědnosti, zvláště stanovení výživného. Nebere se přitom v úvahu ani špatné zacházení či násilí páchané jedním z manželů na druhém, ani zda je ve hře další osoba. Soudce vynesou rozsudek okamžitě. Pokud se strany nedohodnou, koná se do 10 dnů slyšení, ve kterém soudce stanoví výši

splátek finanční kompenzace, přiznává jednomu z manželů právo užívat byt, který byl společným bydlíštěm obou, a v případě společných potomků určí styk rodičů s dětmi. Je to snadné, za rozvod nenese nikdo vinu.

Pro zahájení tohoto rychlého řízení je třeba jen pár základních dokladů:

- Občanský průkaz obou manželů,
- Oddací list,
- Rodné listy a občanské průkazy dětí,
- Místo a datum uzavření sňatku,
- Uvedení posledního společného bydlíště manželů.

Argentinský expresní rozvod je tak zcela odlišný od klasického českého rozvodu dle ust. § 755 zákona č. 82/1998 Sb., občanského zákoníku, který zjišťuje příčiny rozvratu manželství, ale i od rozvodu dle ust. § 757, který předpokládá splnění dalších podmínek k tomu, aby nebyla zjišťována příčina rozvratu manželství (připojení se druhého manžela k návrhu na rozvod, délka trvání manželství déle než jeden rok, když manželé spolu již déle než šest měsíců nežijí, pravomocné schválení dohody o úpravě poměrů k nezletilým dětem a dohody o úpravě majetkových poměrů, bydlení, a popřípadě výživného pro dobu po tomto rozvodu). ●

Dr. Guillermo Vidallac, advokát
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Moreno Vlk & Asociados
Advokátní kancelář | Právníci | Advokáti v ČR
Pražská 1, Praha 1, Střešovice

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ KŘÍŽ A PARTNEŘI

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. poskytuje komplexní právní služby české i zahraniční klientele. Tomuto zaměření odpovídá poskytování služeb v širokém spektru odvětví platného práva, tak i počet, specializace a jazyková vybavenost spolupracujících advokátů. Pod označením Advokátní kancelář Kříž a Bělina, tehdy ještě jako sdružení advokátů, začala kancelář poskytovat právní služby již v roce 1991, má tedy bohaté zkušenosti s poskytováním právních služeb a v současné době patří mezi přední advokátní kanceláře v České republice.

V letech 2013, 2015 a 2016 získala Advokátní kancelář Kříž a partneři titul Právnická firma roku v kategorii duševního vlastnictví a v roce 2014 byla v té samé kategorii vyhlášena jako velmi doporučovaná.

Advokátní kancelář Kříž a partneři poskytuje právní služby jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak i v případech uplatňování nároků z nich plynoucích, včetně zastupování před soudy obecnými, rozhodčími, jakožto i před soudem Ústavním. Podle okolností případu advokátní kancelář zastupuje klienta při jednáních s příslušnými státními orgány a institucemi, popřípadě dalšími subjekty, které mají pro konkrétní věc zásadní význam. Úzká je rovněž spolupráce s auditorskými firmami, daňovými poradci či patentovými zástupci.

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. nabízí svým klientům komplexní řešení: využíváme týmových odborných znalostí specialistů z různých oborů a zohledňujeme tak všechny aspekty zadání klienta. Spolu s individuálním přístupem ke každému klientovi zajišťujeme optimální cestu k řešení problémů.

OBORY PRÁVNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH AKKP

Mezinárodní transakce | Duševní vlastnictví a jiná práva k nehmotným statkům (vč. práva na ochranu osobnosti, dobré pověsti a proti nekalé soutěži) | Fúze, akvizice a transformace | Litigace (soudní a rozhodčí řízení) | Energetika | Pracovní právo a kolektivní vyjednávání | Veřejné zakázky | Hospodářská soutěž | Obchodní právo závazkové a společenstevní | Nemovitosti | Insolvence | Rodinné právo
Správní právo | Daňové a finanční (včetně bankovníctví) právo | Trestní právo

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. | Rybná 9, 110 00 Praha 1 |

Tel.: 224 819 325 | Fax: 224 819 343 |

info@ak-kp.cz | www.ak-kp.cz

v kategorii duševní vlastnictví

Výpověď z důvodu organizačních změn v nedávné judikatuře Nejvyššího soudu

V pracovněprávních odborných kruzích je již notorií, že výpověď daná zaměstnanci pro nadbytečnost z důvodu tzv. organizačních změn u zaměstnavatele podle § 52 písm. c) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, je nejčastěji užívaným výpovědním důvodem a také častým předmětem sporů.

Díky tomu mají zaměstnavatelé a jejich právní poradci v judikatuře Nejvyššího soudu k dispozici již pěknou řádku návodů, jak organizační změnu a navazující výpověď platně provést. Na druhé straně to ale vypadá, jako by úspěchy žalob některých zaměstnanců na neplatnost ukončení pracovního poměru podněcovaly stále více dalších zaměstnanců, aby spor před soudem také vyvolali. A tak Nejvyšší soud dostal v poslední době opět příležitost se k otázce organizačních změn vyjádřit a vyjasnit některé další právní otázky.

K určení zrušovaných pracovních míst

Ve věci sp. zn. 21 Cdo 2457/2015 byla Nejvyššímu soudu položena otázka, jakým způsobem může být v rozhodnutí zaměstnavatele o organizační změně určen okruh nadbytečných zaměstnanců. Skutkový stav byl takový, že žalovaný zaměstnavatel (mimořádně Ministerstvo spravedlnosti) rozhodl o zřízení in-

solvenčního odboru a zrušení dvou míst v organizačním oddělení justičního odboru, která byla specifikována toliko platovými třídami (jedno místo ve 14. a jedno místo v 10. platové třídě). V organizačním oddělení justičního odboru přitom byla celkem tři místa zařazená ve 14. platové třídě. Zaměstnankyně, která výpověď dostala, byla na jednom z těchto míst, přičemž se dle náplně práce věnovala také problematice insolvenčních správců. Odvolací soud dospěl k závěru, že z rozhodnutí zaměstnavatele neplyne, že by bylo zrušeno pracovní místo žalobkyně, a tato se tedy nemohla stát v důsledku tohoto rozhodnutí nadbytečnou.

Nejvyšší soud nejprve zopakoval, že k předpokladům výpovědi podle § 52 písm. c) zákoníku práce patří to, že (i) zaměstnavatel před předáním výpovědi rozhodl o organizačních změnách; že (ii) se podle tohoto rozhodnutí (jeho provedení u zaměstnavatele) stal konkrétní zaměstnanec pro zaměstnavatele nadbytečným (jeho práce alespoň částečně nepotřebná); a že (iii) je tu příčinná souvislost mezi nadbytečností zaměstnance a přijatými organizačními změnami.[1]

Nejvyšší soud následně připomněl, že okruh nadbytečných zaměstnanců může být vyjádřen nejen druhem práce konaným jednotlivými zaměstnanci, nýbrž i jakýmkoliv jiným způsobem, z něhož bude jasné patrné, která místa (jejich počet) jsou nadále nepotřebná (např. uvedením profesní skupiny, zrušovaného organizačního útvaru apod.).[2] Jelikož na tomto právním závěru neholdal Nejvyšší soud nic měnit, rozsudek odvolacího soudu jako nesprávný zrušil, když uvedl, že okruh nadbytečných zaměstnanců lze vymezit i tak, jak to zaměstnavatel provedl, tj. uvedením platové třídy v rámci oddělení útvaru. Dodal, že výběr nadbytečného zaměstnance (ze tří možných, kteří v dané platové třídě byli), je na zaměstnavateli.

Zaměstnavatel však zřejmě nemá zcela vyhráno. Nejvyšší soud totiž dodal, že odvolací soud by se měl v dalším řízení zabývat tím, zda se z hlediska potřebného složení zaměstnanců zaměstnavatele skutečně žalující zaměstnankyně stala s ohledem na sjednaný druh práce a její věcnou náplň nadbytečnou, nebo zda byl tento druh práce pro zaměstnavatele nadále

potřebný (ač by jeho výkon probíhal v nově zřízeném insolvenčním odboru). Jinými slovy, okolnost spočívající jen v jiném organizačním uspořádání zaměstnavatele důvodem nadbytečnosti zaměstnance není.[3]

Lze tedy shrnout, že zrušovaná pracovní místa mohou být v organizačním rozhodnutí specifikována jakkoliv, podmínkou je pouze, aby bylo zřejmé, která místa (jejich počet) byla zrušena. Přitom však nesmí zaměstnavatel zapomenout, že výpověď lze dát jen tomu zaměstnanci, jehož práce se v důsledku provedené organizační změny stala pro zaměstnavatele nepotřebnou. Tuto otázku je třeba posoudit materiálně, ne jen dle názvu pozice či organizačního zařazení.

K tomu, kdo je oprávněn rozhodnout o organizační změně

Ve věci sp. zn. 21 Cdo 3839/2015 byl Nejvyšší soud postaven před otázkou, kdo je oprávněn přijmout u zaměstnavatele – právnické osoby, rozhodnutí o organizační změně. Skutkový stav sporu byl přitom takový, že rozhodnutí o organizační změně přijal předseda představenstva dne 7. ledna 2013 (tj. před účinností nového občanského zákoníku) v dokumentu nazvaném „příkaz předsedy představenstva“. Předseda představenstva byl přitom dle výpisu z obchodního rejstříku oprávněn za společností navenek samostatně jednat. Žalující zaměstnanec však tvrdil, že reorganizační rozhodnutí nebylo řádně přijato, když o věci nerozhodlo představenstvo jako kolektivní statutární orgán zaměstnavatele. Odvolací soud dal zaměstnanci za pravdu a uzavřel, že organizační změna nebyla přijata.

Nejvyšší soud nejprve připomněl, že rozhodnutí o organizační změně nemá předepsanou formu a obsah, nemusí být písemné (ač je to jistě třeba doporučit s ohledem na možný spor a nutnost prokázat jeho přijetí a jeho obsah před soudem) a ani nemusí být vyhlášeno. Zaměstnanec s ním jen musí být seznámen nejpozději při předání výpovědi z pracovního poměru. Dodal, že rozhodnutí o organizační změně není právním úkonem, neboť s ním není spojen vznik, změna nebo zánik práv, ale jde pouze o skutečnost (faktický úkon), který je jedním z předpokladů pro výpověď podle § 52 písm. c) zákoníku práce.[4]

K předložené právní otázce potom Nejvyšší soud v souladu se svou dřívější rozhodovací činností[5] uzavřel, že k přijetí organizační změny (provedení faktického úkonu) za zaměstnavatele je oprávněn ten, kdo je oprávněn jeho jménem činit navenek právní úkony. U akciové společnosti je tedy tímto subjektem předsta-

venstvo, resp. každý jeho člen, ledaže je způsob jednání upraven stanovami jinak. Představenstvo tedy nemusí jednat jako kolektivní orgán, k přijetí rozhodnutí o organizačních změnách postačí, aby ho učinili někteří jeho členové způsobem určeným stanovami a zapsaným v obchodním rejstříku.[6] Je třeba dodat, že rozhodnutí může přijmout také třetí osoba (např. HR ředitel), pokud je k tomu společností v souladu se zákonem pověřena. Jelikož v řešeném případě byl předseda představenstva oprávněn za zaměstnavatele samostatně jednat, považoval Nejvyšší soud organizační rozhodnutí za přijaté a výpověď z tohoto pohledu za bezvadnou.

A kdo má rozhodovat nyní?

Tento rozsudek je však třeba posoudit také s ohledem na rekodifikaci českého soukromého práva. V obecné rovině nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.) nahradil pojem právní úkon nedefinovaným pojmem právní jednání. Je tedy možné uvažovat o tom, zda rozhodnutí o organizační změně není právním jednáním, jehož platnost je možné samostatně přezkoumávat. Právní teorie však zatím tento posun neindikuje.[7] A není k němu zřejmě ani žádný zásadní důvod.

Podstatnější otázkou však je, kdo je za společnost s kolektivním statutárním orgánem oprávněn rozhodnout o organizačních změnách učinit. Je známo, že nový občanský zákoník v tomto případě rozlišuje obecné jednání (§ 164 odst. 2) a právní jednání vůči zaměstnancům (§ 164 odst. 3). Zatímco v prvním případě zastupuje každý člen samostatně nebo jinak dle stanov, ve druhém zastupuje předseda představenstva nebo jeden jiný představenstvem pověřený člen.[8] Je zřejmé, že okruhy oprávněných osob mohou být různé. Navenek třeba společnost zastupují vždy společně předseda a místopředseda představenstva, ale vůči zaměstnancům jedná pověřený člen představenstva. Tato otázka zatím judikatorně řešena nebyla a není mi známo, že by se jí zabývala právní teorie. Domnívám se nicméně, že rozhodnutí o organizační změně nelze kvalifikovat jako „právní jednání vůči zaměstnancům“, a tedy by při jeho přijetí mělo být postupováno dle obecných pravidel zastupování společnosti (tedy dle první z výše uvedených možností).

Nelze nicméně vyloučit ani závěr, že se organizační rozhodnutí jako faktické jednání týká zaměstnanců a směřuje vůči nim, a proto by mělo být přijato stejnou osobou, která společnost zastupuje při právním jednání vůči zaměstnancům. Pokud rozhodnutí nebude správně přijato, hrozí společnosti (zaměstnavateli), že související výpovědi budou neplatné, což

s sebou může nést i nemalé finanční náklady. Pokud chtějí zaměstnavatelé s kolektivním statutárním orgánem uvedené riziko zcela vyloučit, doporučil bych jim, aby buď danou agendu přenesly vnitřním předpisem na HR či generálního ředitele, nebo aby raději rozhodnutí podepsalo více členů představenstva tak, aby o jeho přijetí nemohlo být pochyb, ať už se soudní judikatura ustálí na kterékoliv z uvedených možností. Doplnit je třeba také to, že způsob jednání vůči zaměstnancům je dle odkazovaného rozsudku Nejvyššího soudu[9] třeba zapsat do obchodního rejstříku. Nebude-li zapsán, představuje to pro zaměstnavatele další riziko zneplatnění předaných výpovědí podle § 52 písm. c) zákoníku práce. ●

Mgr. Jindřich Fuka, advokát
Glatzová & Co., s.r.o.

GLATZOVÁ & Co.

Poznámky:

- [1] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. června 2002, sp. zn. 21 Cdo 1369/2001.
- [2] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2014, sp. zn. 21 Cdo 610/2013.
- [3] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. prosince 2015, sp. zn. 21 Cdo 317/2015.
- [4] Viz také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 2004, sp. zn. 21 Cdo 2204/2003.
- [5] Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. ledna 2012, sp. zn. 21 Cdo 3762/2010.
- [6] Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. ledna 2013, sp. zn. 21 Cdo 2802/2012 k tomu, že v případě, že za společnost mají jednat současně dva členové představenstva, je třeba to respektovat i v případě rozhodnutí o organizačních změnách.
- [7] Viz Bělina, M., Drápal, L. a kol. Zákoník práce. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, strana 321 a násl.
- [8] To již potvrdil i Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 29 Cdo 880/2015. Článek komentující toto rozhodnutí je k dispozici zde.
- [9] Op. cit. 8.

Co přináší velká novela zákona o politických stranách a politických hnutích?

Dne 21. 9. 2016 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena pod číslem 302/2016 Sb. novela zákona č. 424/1991 Sb. o politických stranách a politických hnutích (dále jen „zákon č. 424/1991 Sb.“). Schvalovací proces v Parlamentu byl poměrně bouřlivý, neboť uvedená novela výrazně zasahuje do současných pravidel a ve snaze o zvýšení transparentnosti financování a hospodaření politických stran a hnutí přináší poměrně značné množství zásadních změn, které, až na výjimky, nabydou účinnosti k 1. lednu 2017.

Jak bylo zmíněno, v důsledku předmětné novely zákona č. 424/1991 Sb. dochází především ke změnám v systému financování politických stran a hnutí a jejich hospodaření. Centrály stran a hnutí tak od nového roku budou muset pozměnit některé ze zavedených zvyků při přijímání darů, hrazení běžných provozních výdajů či vykazování svého financování ve výroční finanční zprávě. Vedle těchto změn dává novela vzniknout novému Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí (dále jen „Úřad“). Strany

a hnutí budou mít také nově možnost založit, popř. stát se členy, politického institutu, na jehož činnost bude stát přispívat pravidelným finančním příspěvkem ze státního rozpočtu.

Pokud se podíváme detailně na obsah novely, přináší pro politické strany a hnutí především následující změny:

1. Politické strany, hnutí i politický institut budou moci ke své činnosti používat pouze finanční prostředky vedené na účtech

u banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz, ledaže jde o výdaje nepřevyšující částku 5 000 Kč – tyto výdaje lze i nadále hradit v hotovosti.

2. Politické strany, hnutí i politický institut musí nově ze zákona vést několikero oddělených účtů, a to pro

a) příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a jiných bezúplatných plnění (tzv. zvláštní účet),

- b) plnění vyplývající z pracovněprávního vztahu ke straně a politickému institutu (tzn. především mzdy),
- c) financování volebních kampaní za podmínek stanovených volebními zákony,
- d) ostatní příjmy a výdaje.

3. Jak uvedeno v bodě 2 písm. a), příspěvky ze státního rozpočtu, příjmy z darů a jiných bezúplatných plnění musí vést strana na zvláštním účtu, který umožňuje bezplatný a nepřetržitý přístup třetích osob k zobrazování přehledu platebních transakcí na tomto účtu. Jedná se tedy o účet dnes běžně označovaný jako tzv. transparentní účet, díky němuž se má zvýšit povědomí o způsobu a zdrojích, z nichž jsou politické strany financovány. Důvodová zpráva k novele k tomuto uvádí: „Povinné zřízení transparentního účtu nemezuje strany a hnutí v možnosti zřízení více transparentních účtů ani v přijímání plateb v hotovosti (zejména výběr členských příspěvků).“

Dalším předpokladem ke zvýšení transparentnosti v příjmech politických stran a hnutí je stanovení povinnosti, že u platební transakce uskutečněné na zvláštním (transparentním) účtu musí být vždy uveden účel platební transakce. Povinnost uvést účel transakce má nejen pochopitelně politická strana a hnutí, ale také osoba, která na účet politického subjektu finančně přispívá (zejm. tedy dárci). Za neuvedení účelu platby ze zákona hrozí sankce až do výše 2 milionů Kč!

Banka či platební instituce musí umožnit třetím osobám nahlížet do historie platebních transakcí na transparentním účtu zpětně za období posledních tří let.

- 4. Politické strany a hnutí budou moci nově přijímat pouze úvěry poskytnuté bankou, platební institucí, institucí elektronických peněz, pobočkou zahraniční banky, platební instituce nebo instituce elektronických peněz na území České republiky. Je to opatření, které má zabránit, aby politické subjekty přijímaly úvěry od fyzických či právnických osob nepodléhajících pravidlům a kontrole České národní banky.
- 5. Novela taktéž nově stanovuje, že politické strany a hnutí mohou počínaje příštím rokem přijmout od jedné osoby jakožto dárci maximálně částku do výše 3 milionů Kč za kalendářní rok. Za jednu a tutéž osobu se považuje i právnická osoba, která je ve vztahu k osobě dárci osobou ovládající nebo

ovládanou (tzn. mateřská a dceřiná společnost jsou považovány za jednoho dárci).

- 6. Dar nebo jiné bezúplatné plnění, jehož výše nebo obvyklá cena přesahuje částku 1 000 Kč, může politická strana nebo hnutí přijmout pouze na základě písemné smlouvy. Jak je zřejmé, zákonodárce v zákoně rozlišuje mezi darem a bezúplatným plněním. Politické strany a hnutí tak budou muset i veškerá bezúplatná plnění, která přijmou od třetích osob, ocenit dle ceny obvyklé daného plnění a v případě, že hodnota bezúplatného plnění přesáhne 1 000 Kč, pak k takovému plnění bude třeba vyhotovit písemnou smlouvu, jinak by bylo přijato v rozporu se zákonem.
- 7. Politické strany a hnutí dostávají možnost od 1. 1. 2017 založit nebo být členem jednoho politického institutu.

Za politický institut se považuje právnická osoba, jejímž hlavním předmětem činnosti je výzkumná, publikační, vzdělávací nebo kulturní činnost v oblasti:

- a) rozvoje demokracie, právního státu, pluralismu a ochrany základních lidských práv,
- b) rozvoje občanské společnosti a společenské soudržnosti,
- c) podpory aktivní účasti občanů na veřejném životě,
- d) zlepšení kvality politické kultury a veřejné diskuse, nebo
- e) přispívání k mezinárodnímu porozumění a spolupráci.

Na podporu činnosti politického institutu budou moci strany a hnutí získat příspěvek od státu ve výši 10 % z celkové výše příspěvku, který strana dostává od státu na svou činnost (stálý příspěvek a příspěvek na mandát).

- 8. V neposlední řadě novela zákona č. 424/1991 zavádí nový dohledový Úřad, který bude kontrolovat hospodaření politických stran a jejich výroční finanční zprávy namísto Poslanecké sněmovny.
- Úřad sídlí v Brně.
- Má předsedu, čtyři členy a zaměstnance. Všechny tyto osoby jsou zaměstnanci státu.
- Předseda ani členové nesmějí vykonávat funkci poslance, senátora, prezidenta, po-

slance EP, člena NKÚ nebo ČNB, soudce, státního zástupce, jinou funkci ve veřejné správě ani být členem politické strany či hnutí.

- Předsedu jmenuje (a také jej odvolává) prezident republiky z jednoho kandidáta navrženého Poslaneckou sněmovnou a jednoho kandidáta navrženého Senátem. Členy volí Senát z kandidátů navržených prezidentem NKÚ, Poslaneckou sněmovnou a senátory.
- Úřad vykonává dohled nad hospodařením stran, včetně kontroly výročních finančních zpráv stran, projednává správní delikty a ukládá sankce.
- Úřad má při výkonu dohledu právo seznamovat se se všemi údaji týkajícími se hospodaření stran a hnutí. Strana nebo hnutí poskytne Úřadu součinnost v souladu s kontrolním řádem.

Závěrem lze konstatovat, že novela zákona č. 424/1991 Sb., která vstoupí v účinnost k 1. lednu 2017, zanáší do stávajících pravidel hospodaření politických stran a hnutí nemalý průvan a strany a hnutí se budou muset na výše popsané změny poctivě připravit. Je nepochybné, že nové zákonné požadavky budou pro strany a hnutí znamenat navýšení administrativních nároků i finančních nákladů na obsluhu veškerých nezbytných účtů a evidencí. Doufejme tedy, že přijaté změny skutečně pomohou zvýšit transparentnost ve financování a hospodaření politických stran a hnutí a přispějí tím k větší důvěře občanů ve fungování těchto politických subjektů. ●

Mgr. Václav Kučera
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

Předkupní právo ve vztahu ke Státnímu pozemkovému úřadu

S přijetím NOZ byla do českého právního řádu obnovena zásada superficies solo cedit. Tato zásada nepředstavuje novinku, pouze napravuje stav vyvolaný v letech 1948–1950, kdy potřeba oddělit pozemek a stavbu byla vyvolána požadavkem na vznik rozdílného postavení před právem, např. se jedná o postavení „družstev“. Napravení tohoto stavu se provádí zavedením zákonného předkupního práva, které je přítomno vždy, jestliže pozemek a stavba nejsou spojeny jedním vlastníkem – konkrétně se jedná o ust. § 3056 NOZ.

Problematice předkupního práva v rámci NOZ bylo již věnováno mnoho příspěvků, autor se proto chce zaměřit na případ, kdy stavba nebo pozemek patří do souboru nemovitostí, které vlastní stát, kdy právo hospodařit s takovým majetkem přísluší Státnímu pozemkovému úřadu (dále jen „SPÚ“).

V případě rozdílnosti osoby vlastníka stavby a pozemku tak v praxi mohou nastat dvě situace, a to, jestliže stavbu nebo pozemek vlastní ČR, kdy právo hospodařit svědčí SPÚ, nebo je vlastníkem stavby nebo pozemku jiná osoba.

Předkupní právo, kdy SPÚ je oprávněným

Na základě § 3056 je prodávající povinen v případě prodeje stavby nebo pozemku nabídnout ke koupi druhé osobě, které svědčí předkupní právo, tj. předkupníkovi. Jestliže předkupník své předkupní právo neuplatní, teprve poté je možné stavbu nebo pozemek prodat třetí straně, tedy koupěchtivému. To, že předkupník své předkupní právo v daném jednání nevyužije, však neznamená, že by zaniklo. Předkupní právo je založeno nesouladem vlastníka pozemku a vlastníka stavby, a bude tedy trvat tak dlouho, dokud se vlastnictví pozemku a stavby nesjednotí v jedné osobě.

Vzhledem ke skutečnosti, že na postup při uplatnění předkupního práva se přiměřeně užijí ust. § 2140 a násl. NOZ, z ust. § 2143 vyplývá, že povinnost prodávajícího nabídnout věc předkupníkovi ke koupi dospěje uzavřením smlouvy s koupěchtivým.

Jestliže však není předkupníkovi věc nabídnuta ke koupi, dochází k porušení práva předkupníka. To, zda porušení práva předkupníka, zakládá relativní, nebo absolutní neplatnost jednání, je další otázka. Ustanovení § 574 NOZ uvádí, že na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné, než jako na neplatné. Oproti tomu z díkce ust. § 588 NOZ vyplývá, že jde o absolutně neplatné jednání, které se jednak přiči dobrým mravům a které zároveň zjevně narušuje veřejný pořádek. Autor se přiklání spíše k závěru, že jestliže bude porušeno právo předkupníka, jedná se o relativní neplatnost, které se předkupník musí sám dovolat.

Vzhledem k povaze vztahu, o kterém se v tomto příspěvku hovoří, je bezpředmětné, že druhým vlastníkem je stát, resp. SPÚ. Stát se v oblasti soukromoprávních vztahů považuje za právnickou osobu, proto SPÚ předkupní právo dle autora § 3056 náleží.

SPÚ je však při využití svého předkupního práva limitováno pravidly vyplývajícími ze zvláštních právních předpisů, zejm. se jedná o podmínky dané ust. § 8 zák. č. 219/2000 Sb., o majetku ČR, ve kterém se uvádí, že majetek státu využívá stát zejm. k plnění svých funkcí anebo v souvislosti s plněním těchto funkcí, a dále k zajišťování veřejně prospěšných činností anebo pro účely podnikání. Stát by se však měl řídit i obecnými pravidly pro péči řádného hospodáře.

Postup při prodeji ze strany SPÚ

Je otázkou, zda rovněž SPÚ musí uskutečnit nabídku dle § 3056 NOZ. K této problematice

byl vydán zvláštní metodický pokyn, který podporuje závěr, že na SPÚ se ust. § 3056 NOZ nevztahuje, tudíž SPÚ věc osobě, které by jinak svědčilo předkupní právo, nenabízí. SPÚ postupuje ve své praxi v souladu se zvláštní úpravou.

Nakládání SPÚ s majetkem svěřeným do péče se řídí zvláštními předpisy, kterými jsou zejm. zák. č. 503/2012 Sb., o SPÚ, a zák. č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, stejně jako již uvedený zák. č. 219/2000 Sb., o majetku ČR.

SPÚ uvádí, že kdyby měl postupovat v souladu s § 3056 NOZ, znamenalo by to, že v případě prodeje nemovité věci by vždy musel napřed zajistit koupěchtivého, se kterým by musela být uzavřena smlouva. Následně by byla učiněna nabídka předkupníkovi, kdy by bylo již na něm, zda předkupní právo uplatní, či nikoliv. Dle SPÚ by tento postup bylo možné vůči koupěchtivému považovat za rozpor s dobrými mravy

V této zvláštní úpravě je možné nalézt zvláštní pravidla pro nakládání s majetkem státu, jestliže je stavba umístěna na pozemku patřícím státu, kdy právo hospodařit svědčí SPÚ. Pro nakládání s pozemky platí, že na základě ust. § 10 odst. 4 zákona o SPÚ je možné zažádat o převod pozemku na žádost jeho oprávněného uživatele nebo vlastníka stavby. Dále je možné i postupovat na základě ust. § 11a odst. 11 zákona o půdě v případě oprávněných osob, tedy takové osoby, která je vlastníkem nebo spoluvlastníkem stavby, která je nemovitostí, lze jí mimo veřejnou nabídku převést do vlastnictví pozemek, na kterém je tato stavba umístěna, i pozemek, jestliže s touto stavbou funkčně souvisí.

Jedná se o zvláštní podmínky převodu mimo veřejnou nabídku podléhající zvláštní právní úpravě. V tomto kontextu je tedy možné hovořit o zvláštním přístupu k vlastníkovi stavby dle výše uvedených definic, které však dle názoru autora není možné zaměňovat s předkupním právem. ●

Mgr. et Mgr. Vojtěch Šmíd, advokátní koncipient
Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

EST 1898

T·M·LEWIN
LONDON

**K pánskému obleku
anglické boty BARKER
za polovinu**

Nakupte v prodejnách T.M.Lewin pánský oblek a získáte slevu 50 % na vybrané styly anglických bot značky BARKER. Nabídka platí do 24. 12. 2016 a nelze ji kombinovat s ostatními slevami. www.tmlewin.cz

Prodejny T.M.Lewin: Nákupní Galerie Myslbek, Centrum Černý Most, Centrum Chodov, OC Nový Smíchov, NC Palladium, OC Olympia Brno

Příliš konkrétní obecně závazná vyhláška a náhrada škody

Obce občas vydají obecně závazné vyhlášky, které tak úplně „obecné“ nejsou – např. určují omezení provozní doby několika (problémových) barů. Jsou to však stále ještě obecně závazné vyhlášky, když postrádají obecnost? A jak se domoci náhrady škody způsobené takovou vyhláškou?

Situaci nastíněnou v perexu lze z právního pohledu rozdělit na dva základní okruhy otázek:

1. Je obecně závazná vyhláška („vyhláška“), která upravuje velice konkrétní předmět (například provozní dobu několika konkrétních restaurací, zákaz pořádání konkrétní akce, ...) zákonná? A pokud ne, kde se nachází hranice mezi dostatečně obecnou a příliš konkrétní vyhláškou?

2. Pokud je příliš konkrétní vyhláška nezákonná, existuje možnost domoci se náhrady škody jí způsobenou (např. ušlý zisk způsobený zkrácením provozní doby, zákazem konkrétní akce, ...), a to zejména za situace, kdy se škoda způsobená státem (a tedy i obcí) řídí zákonem č. 82/1998 Sb. („zákon o odpovědnosti státu“), který vylučuje aplikaci obecné úpravy náhrady škody v občanském zákoníku a který ale zároveň nepočítá s náhradou škody způsobené právním předpisem (vyhláškou)?

Uvedenými otázkami se zabýval Nejvyšší soud ve věci sp. zn. 28 Cdo 542/2011. V této kauze obec vydala vyhlášku, kterou zkrátila provozní dobu na jedné adrese (tj. fakticky jedné provozovny), čímž měla způsobit příslušnému provozovateli újmu zejm. v podobě ušlého zisku. Předmětná vyhláška byla po cca třech měsících na výzvu nadřízeného krajského úřadu, který shledal její nezákonnost, nahrazena jinou vyhláškou.

Nezákonnost příliš konkrétní vyhlášky

V dané věci všechny soudní instance včetně Nejvyššího soudu shledaly, že předmětná vyhláška byla nezákonná, a to zejm. z důvodu, že daná vyhláška byla zjevně diskriminační a porušovala právo dotčeného provozovatele na podnikání (čl. 26 Listiny základních práv a svobod).

Nejasnou však zůstává otázka určení hranice mezi „dostatečně obecnou“ a „příliš konkrétní“ vyhláškou. V případě posuzovaném Nejvyšším

soudem se jednalo o extrémní případ, kdy obec vyhláškou regulovala jeden subjekt. Na druhé straně za dostatečně obecnou vyhlášku Nejvyšší soud ve stejném rozsudku označil vyhlášku, která by se vztahovala na část obce, například její centrum. Ale co když by vyhláška regulovala tři konkrétní adresy, nebo třeba jen jednu ulici ve městě? A co když se regulace vztahující se formálně na větší území bude fakticky vztahovat pouze na jeden subjekt (např. sídliště a jediný klub na něm)? Na tyto otázky prozatím nelze odpovědět, záleží ale bude jistě vždy na konkrétních okolnostech.

Náhrada škody způsobené příliš konkrétní vyhláškou

Nižší soudy žalobci nepřiznaly náhradu škody, jelikož vyhláška podle nich byla formálně právním předpisem, na který se zákon o odpovědnosti státu nevztahuje, a navíc nebyla ani splněna podmínka „zrušení nebo změny daného právního aktu pro nezákonnost příslušným orgánem“, jejíž splnění zákon o odpovědnosti státu vyžaduje (pokud by se už aplikoval).

S nepřiznáním náhrady škody Nejvyšší soud nesouhlasil. Posoudil vyhlášku podle jejího obsahu a dovedl, že bez ohledu na její formu se v daném případě jedná o rozhodnutí, což je právní akt, na který se zákon o odpovědnosti státu vztahuje. Daná vyhláška totiž fakticky zavazovala pouze žalobce ve vztahu k provozování jeho podniku, a tedy rozhodovala o konkrétních právech a povinnostech konkrétních subjektů.

Ohledně splnění podmínky zrušení či změny vyhlášky pro nezákonnost Nejvyššímu soudu stačilo, že vyhláška byla „pro nezákonnost“ zrušena a nahrazena vyhláškou novou.

Tento právní názor je poměrně odvážný, jelikož nezákonnost předmětné vyhlášky byla konstatována pouze ve výzvě krajského úřadu ke zjednání nápravy, přičemž krajský úřad ne-

byl orgánem, který by o nezákonnosti vyhlášky byl oprávněn pravomocně rozhodnout. Předmětná vyhláška tedy nebyla nikdy pravomocně označena za nezákonnou. I přesto, že obec nezákonnost vyhlášky sama uznala, když výzvu krajského úřadu uposlechla a vyhlášku nahradila vyhláškou novou, je třeba uvést, že ani obec sama není orgánem, který by byl oprávněn rozhodovat o nezákonnosti svých vyhlášek.

Lze nicméně shrnout, že aby byla splněna podmínka zrušení či změny vyhlášky pro její nezákonnost příslušným orgánem, nemusí být zrušena Ústavním soudem (který má jako jediný pravomoc o zákonnosti vyhlášky rozhodnout), ale stačí, když nadřízený orgán (Ministerstvo vnitřní dle současné úpravy) vyhodnotí danou vyhlášku jako nezákonnou, vyzve obec ke zjednání nápravy a obec této výzvy uposlechne.

Shrnutí a zamýšlení závěrem

Nejvyšší soud tedy uzavřel, že pokud je vyhláška natolik konkrétní, že fakticky rozhoduje o právech a povinnostech konkrétních subjektů, je nezákonná. Pokud navíc tato vyhláška byla alespoň označena za nezákonnou nadřízeným orgánem obce ve výzvě k nápravě a obec tuto výzvu uposlechla, má subjekt, kterému na základě takové vyhlášky vznikla škoda, právo na náhradu této škody dle zákona o odpovědnosti státu z titulu odpovědnosti územních celků v samostatné působnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím.

Tento judikát rovněž otvírá zajímavé otázky v aktuálně relativně živé oblasti obecní regulace loterií prostřednictvím jejich vyhlášek. Mnohé obce totiž ohledně provozování loterií přistoupily k vytvoření seznamu konkrétních povolených či zakázaných adres, přičemž počet těchto adres se mnohdy pohybuje v jednotkách. Vzhledem k tomu, že v oblasti loterií může provozovatelům vzniknout přijetím takové vyhlášky značná škoda, mohly by důsledky v tomto článku uvedeného právního závěru Nejvyššího soudu tyto obce nepřijemně překvapit. ●

Mgr. Jiří Mačát, advokátní koncipient
Dvořák Hager & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.

Jsme renomovaná advokátní kancelář střední velikosti s více než 25 zaměstnanci se sídlem v centru Prahy. Zakladateli společnosti v roce 2003 byli a jejími dosavadními společníky jsou advokáti Mgr. et Mgr. Václav Sládek a Mgr. Iva Sládková.

Poskytujeme právní služby ve všech oblastech práva, zejména v oblasti obchodního práva, občanského práva, správního práva, práva cenných papírů, práva k nemovitostem, práva bytového a stavebního, práva duševního vlastnictví, insolvenčního práva, developerského práva a sportovního práva.

Velká část naší činnosti spočívá v zastupování klientů v řízení před soudy a orgány veřejné správy, a to ve všech stupních, u soudů pak včetně řízení před soudem Ústavním, jakož i zpracování příslušných podání nutných pro řízení před evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku.

Samostatnou skupinu kanceláře tvoří specialisté na:

- **zastupování před soudy**
- **nemovitosti a developerské právo**
- **veřejné zakázky**
- **sportovní právo**
- **hromadné vymáhání pohledávek**

Po celou dobu naší spolupráce s realitními kancelářemi i frančizanty realitních kanceláří nabízíme službu „Bezpečná úschova“. Máme více než 250 úschovných účtů.

Pracovněprávní ochrana člena statutárního orgánu

Vztahy mezi obchodní společností a jejím statutárním orgánem (či jeho členem) jsou tradičně vnímány jako vztahy čistě obchodněprávní, stojící zcela mimo oblast pracovního práva a ochrany, které poskytuje zaměstnancům. K výrazným změnám tohoto vnímání však poslední dobou dochází nejen díky posunu judikatury našich nejvyšších soudních instancí, ale též díky některým právním předpisům Evropské unie a výkladu jejich institutů v judikatuře Soudního dvora Evropské unie.

Souběh stokrát jinak

Od konce devadesátých let vytvářel Nejvyšší soud rozsáhlou judikaturu týkající se otázky přípustnosti tzv. souběhu výkonu funkce člena statutárního orgánu a současně pracovněprávního vztahu téže osoby s obchodní společností. Tato judikatura byla celá vystavěna na základě rozsudku Vrchního soudu v Praze z roku 1993,[1] v němž Vrchní soud v Praze vyslovil, že činnost statutárního orgánu (popřípadě jeho člena, jde-li o kolektivní orgán) obchodní společnosti s ručením omezeným nevykonává fyzická osoba v pracovním poměru, přičemž právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným nebrání tomu, aby jiné činnosti pro tuto obchodní společnost vykonávaly fyzic-

ké osoby na základě pracovněprávních vztahů, pokud náplní pracovního poměru (nebo jiného pracovněprávního vztahu) není výkon činnosti statutárního orgánu. Na základě těchto tezí soudy konstatovaly, že pracovní smlouva sjednaná mezi členem statutárního orgánu a společností je absolutně neplatná a Nejvyšší soud (za výrazného přispění Nejvyššího správního soudu[2]) pak postupně svou judikaturou[3] rozvíjel výklad pojmu obchodní vedení takovým směrem, že prakticky bylo nemožné sjednat mezi členem statutárního orgánu a obchodní společností platnou pracovní smlouvu, byť teoreticky tuto možnost ve své judikatuře stále připouštěl. Nejvyšší soud šel ve své judikatuře dokonce tak daleko, že v případech, kdy se dosavadní zaměstnanec společnosti stal teprve následně členem statutárního orgánu, dovozoval, že jmenováním do funkce člena statutárního orgánu došlo k ukončení pracovního poměru zaměstnance uzavřením dohody o ukončení pracovního poměru v konkludentní formě,[4] tedy způsobem, který zákoník práce vůbec neumožňuje.

K zásadnímu posunu v judikatuře Nejvyššího soudu došlo teprve v loňském roce v rozhodnutí týkajícím se případu člena představenstva akciové společnosti, který zároveň se společností uzavřel pracovní smlouvu na pozici obchodního ředitele.[5] Nejvyšší soud zůžil dřívější (tak-

řka bezbřehý) výklad pojmu „obchodní vedení“ tak, že obchodním vedením není „věcně vymezená organizační a řídicí činnost na určitém úseku společnosti, vykonávaná za přímé podřízení jejímu generálnímu řediteli.“ Tento trend ve své judikatuře potvrdil Nejvyšší soud i v posledním obdobném rozhodnutí,[6] kdy potvrdil platnost pracovního poměru na pozici výrobně-technického náměstka sjednaného se členem představenstva společnosti.

I nadále však Nejvyšší soud trvá na neplatnosti pracovního poměru v případech, že jde o předsedu představenstva, se kterým byla sjednána pracovní smlouva na pozici generálního ředitele.[7]

Do problematiky souběhu nyní razantně vstoupil Ústavní soud, který svým nálezem obecným soudům připomenul, že zákon nikdy výslovně nestanovil zákaz tzv. souběhu funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu, a že tento zákaz byl judikatorně dotvořen až obecnými soudy, které však nejsou primárním normotvůrcem (jímž je zákonodárce), ale mohou právo toliko dotvářet, a to navíc jen v omezené míře. Ústavní soud připomenul ústavně garantované právo každého činit, co není zákonem zakázáno, jako jeden ze základních strukturálních principů právního státu a ustanovení chránící svobodné jednání a autonomii vůle a smluvní svobodu.

Z těchto principů vyplývá nutnost upřednostňovat vždy vůli stran před jejím projevem a při posuzování smlouvy upřednostňovat vždy takový výklad, který nezakládá její neplatnost. Pokud tedy chtějí obecné soudy dovozovat zákaz soukromého jednání, který není výslovně stanoven zákonem, musí pro takový závěr předložit velmi přesvědčivé argumenty, protože jde o soudcovské dotváření práva proti zájmům soukromých osob. Za jediný možný ústavně konformní výklad považuje Ústavní soud výklad respektující zásadu pacta sunt servanda, a tedy respektující vůli stran podřítit svůj právní vztah zákoníku práce.[8]

Na základě svobodně vyjádřené vůle obou smluvních stran lze tedy dle Ústavního soudu i výkon funkce člena statutárního orgánu podřítit režimu zákoníku práce a poskytnout tak členu statutárního orgánu ochranu, kterou zákoník práce poskytuje zaměstnancům.

Člen statutárního orgánu jako zaměstnanec ve smyslu unijního práva

Bez ohledu na to, jak je postavení člena statutárního orgánu a jeho vztah k obchodní společnosti vnímáno v českém právním řádu, může být člen statutárního orgánu považován za zaměstnance v oblastech, které jsou regulovány unijním právem, a to bez ohledu na to, zda mezi ním a obchodní společností existuje pracovní právní vztah ve smyslu českého práva.

Soudní dvůr Evropské unie již opakovaně řešil otázku, zda člen statutárního orgánu společnosti může být považován za zaměstnance ve smyslu unijního práva. Soudní dvůr Evropské unie vychází ze své ustálené judikatury, podle které platí, že pojem „zaměstnanec“ ve smyslu unijního práva nelze vykládat různě podle jednotlivých vnitrostátních právních řádů, avšak musí být vymezen objektivními kritérii, která charakterizují pracovní poměr s ohledem na práva a povinnosti dotčených osob. Základní charakteristikou pracovního poměru je přitom okolnost, že určitá osoba vykonává po určitou dobu ve prospěch jiné osoby a pod jejím vedením činnosti, za které protihodnotou pobírá odměnu.[9] Právní povaha sui generis pracovního poměru z pohledu vnitrostátního práva nemůže mít žádný dopad na postavení pracovníka ve smyslu unijního práva.[10]

Proto ani kvalifikace vztahu mezi kapitálovou společností a členy jejího statutárního orgánu podle vnitrostátního práva nebo skutečnost, že taková společnost a členové uvedeného orgánu neuzavřeli pracovní smlouvu, nemohou být pro kvalifikaci uvedeného vztahu pro účely unijního práva určující.[11]

Dle Soudního dvora Evropské unie členství ve statutárním orgánu kapitálové společnosti ještě samo o sobě ani nevylučuje, aby se člen statutárního orgánu nacházel vůči společnosti ve vztahu podřízenosti. Za tím účelem je třeba zkoumat podmínky, za nichž byl člen orgánu do funkce přijat, povahu funkce, která mu byla svěřena, rámec, v němž je tato funkce vykonávána, rozsah pravomoci dotyčného člena statutárního orgánu a kontrolu, jíž podléhá v rámci společnosti, jakož i okolnosti, za nichž může být odvolán.[12] Člen takového orgánu, který za odměnu vykonává činnost pro společnost, která ho jmenovala a jejíž je nedílnou součástí, který svou činnost vykonává pod vedením nebo kontrolou jiného orgánu této společnosti a který může být ze své funkce kdykoli a bez omezení odvolán, splňuje prima facie podmínky pro to, aby byl považován za zaměstnance ve smyslu unijního práva.[13]

Pokud je například člen statutárního orgánu jmenován do funkce valnou hromadou společnosti, která jej může kdykoli proti jeho vůli z funkce odvolat, je při své činnosti podřízen vedení a kontrole jiného orgánu společnosti, a navíc ani nevlastní žádný podíl v dotčené společnosti, nachází se ve vztahu podřízenosti vůči společnosti, a je tedy zaměstnancem ve smyslu unijního práva. Na tom nic nemění ani skutečnost, že takový člen vedení kapitálové společnosti může mít při výkonu své funkce určitý prostor pro uvážení, který překračuje možnosti zaměstnance dle vnitrostátního práva.[14]

Soudní dvůr Evropské unie tak považoval členy statutárních orgánů kapitálových společností za zaměstnance ve smyslu unijního práva například v případě členky představenstva akciové společnosti odvolané z funkce v době jejího těhotenství,[15] nebo v případě jednatele společnosti s ručením omezeným odvolaného z funkce v souvislosti s hromadným propouštěním.[16]

Členům statutárních orgánů tak podle unijního práva může příslušet stejná ochrana jako zaměstnancům v oblastech upravených unijními předpisy, zejména pokud jde o ochranu těhotných žen, žen krátce po porodu a kojících, zákaz diskriminace z důvodu pohlaví a manželského a rodinného stavu, rovného zacházení pro muže a ženy v přístupu k zaměstnání, odbornému vzdělávání, postupu v zaměstnání a rovných podmínkách, nebo v případech hromadného propouštění. ●

Alena Vlachová, advokátka
VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 Cdo 108/92 ze dne 21. 4. 1993.
- [2] Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Afs 24/2003 ze dne 18. 3. 2005 je pojmem obchodní vedení nutno rozumět „průběžnou pravidelnou správu záležitostí společnosti a jejího podniku, tzn. rozhodování o organizačních, technických, obchodních, personálních, finančních aj. otázkách běžného života. Rozumí se tím řízení společnosti, zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o jejich podnikatelských záměrech.“
- [3] Např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 26 Cdo 781/2005, 29 Odo 1262/2006 nebo 21 Cdo 3250/2012.
- [4] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 3250/2012 ze dne 14. 11. 2013.
- [5] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 496/2014 ze dne 24. 2. 2015.
- [6] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2310/2015 ze dne 5. 4. 2016.
- [7] Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2390/2014 ze dne 20. 11. 2014.
- [8] Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 190/15 ze dne 13. 9. 2016.
- [9] Viz např. rozsudek ve věci Lawrie-Blum, 66/85 ze dne 3. 7. 1986, body 16 a 17, ve věci Allonby, C-256/01 ze dne 13. 1. 2004, body 66 a 67, nebo ve věci Kiiski, C-116/06 ze dne 20. 9. 2007, bod 25.
- [10] Viz např. rozsudek ve věci Kiiski, C-116/06 ze dne 20. 9. 2007, bod 26 a tam citovaná judikatura.
- [11] Viz např. rozsudek ve věci Danosa, C-232/09 ze dne 11. 11. 2010, bod 42, nebo ve věci Balkaya, C-229/14 ze dne 9. 7. 2015, bod 35.
- [12] Viz např. rozsudek ve věci Danosa, C-232/09 ze dne 11. 11. 2010, bod 47, nebo ve věci Balkaya, C-229/14 ze dne 9. 7. 2015, bod 38.
- [13] Viz např. rozsudek ve věci Danosa, C-232/09 ze dne 11. 11. 2010, body 51 a 56, nebo ve věci Balkaya, C-229/14 ze dne 9. 7. 2015, bod 39.
- [14] Rozsudek ve věci Balkaya, C-229/14 ze dne 9. 7. 2015, body 40 a 41.
- [15] Rozsudek ve věci Danosa, C-232/09 ze dne 11. 11. 2010.
- [16] Rozsudek ve věci Balkaya, C-229/14 ze dne 9. 7. 2015, body 40 a 41.

SingleCase

V KANCELÁŘI NEMUSÍTE SEDĚT, ABY FUNGOVALA

Nejjednodušší nástroj pro řízení advokátní kanceláře

Evidence práce a kontrola úkolů i na mobilu

Našptávání výkazů v průběhu práce

Ke spisům se dostanete odkudkoli, i z telefonu a tabletu

Žádné investice do infrastruktury, žádná instalace

**VYZKOUŠEJTE SI NÁS.
ZCELA ZDARMA NA 30 DNÍ.**

www.singlecase.cz, +420 739 475 360

Spojení **intelligence** a krásy

Zcela nová generace Synopsis propojuje

minimalismus - jednoduchý, ale mocný nástroj

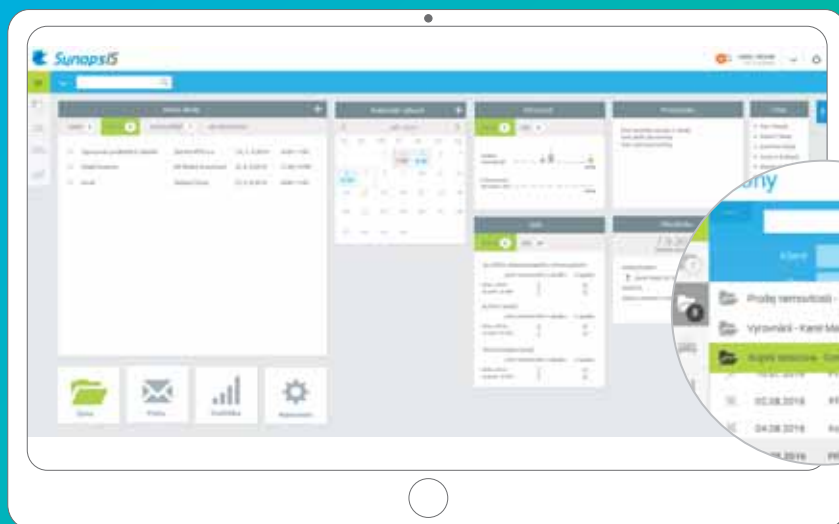
individuální přístup - přizpůsobuje se vám, ne vy jemu

rychlost - nové technologie a důraz na rychlost

zabezpečení - bezpečnost především

přizpůsobivost - pracujte na různých zařízeních

Vše, co moderní advokát k práci potřebuje

grafy, kalendář, časové osy

Aktivní pracovní plocha, postranní lišta pro odkládání

Vyzkoušejte zdarma svoji budoucnost

Zjistěte více: obchod@synopsis.cz | 537 020 820

Právní aspekty autonomních zařízení

Vývoj v oblasti umělé inteligence zažívá v posledních letech výrazný rozvoj a výrobky s určitým stupněm nezávislosti na člověku stále častěji vstupují do každodenního života.

Tento článek hodnotí, jak jsou současná právní pravidla na „roboty“ připravena, a jaké právní otázky je nutno před masivnějším rozšířením autonomních zařízení vyřešit. Článek se zaměřuje především na osobní automobily, které budou zřejmě jedním z prvních masově rozšířených výrobků s prvky autonomie.

Autonomně řízená vozidla

Pro technologický trh bylo překvapivé, že právě automobilový průmysl začal jako jeden z prvních sektorů v masovější míře využívat umělou inteligenci. Jedná se o sektor s vysokou mírou regulace a značným potenciálem pro vznik škody, kde by testování umělé inteligence před pár lety málokdo předvídal. Nicméně dnes už je zřejmé, že automobilový průmysl bude v této oblasti průkopníkem.

Otázka právní regulace vyžaduje v této oblasti pohled ze dvou perspektiv. Tou první je otázka samotné zákonnosti využívání bezpilotních automobilů, tj. zda se vůbec mohou bezpilotní automobily pohybovat po veřejných komunikacích. Tou druhou je pak hledisko odpovědnosti za škodu, kterou takové vozidlo případně způsobí. Samostatnou kategorií potom tvoří otázka bezpečnostních standardů s důrazem na kybernetickou bezpečnost.

Regulace dopravy

Jedním z klíčových dokumentů v oblasti regulace dopravy, je Vídeňská úmluva o silničním

provozu z roku 1968, která stanoví hlavní pravidla provozu na pozemních komunikacích. Úmluvu ratifikovalo 74 zemí včetně všech členských států EU s výjimkou Velké Británie a Španělska. Spojené Státy Americké rovněž nejsou signatářskou zemí této úmluvy. Tato úmluva historicky požadovala, aby každé vozidlo v pohybu mělo řidiče, který vozidlo neustále ovládá.[1]

Na neočekávaně rychlý vývoj technologií v této oblasti zareagovaly signatářské země novelou úmluvy z roku 2014, která umožňuje, aby se vozidlo „řídilo samo“ za podmínky, že systémy samořízení budou moci být řidičem vypnuty a řidič bude moci kdykoli převzít kontrolu nad vozidlem.[2]

Novela z roku 2014 tedy v Evropě umožnila využití asistenčních systémů řízení, včetně umělé inteligence. Vozidla mohou být i autonomní, ale musí být stále vybavena všemi prvky umožňujícími manuální řízení. Zcela bezpilotní auta bez místa po řidiče, tak jak je známe např. z Kalifornie, jsou tím však ve většině Evropy stále postavena mimo zákon, a není možné je na veřejných komunikacích ani testovat.

Komplexní regulace na úrovni Evropské unie zatím chybí. Z řad odborníků si za tento svůj přístup vysloužila Evropská unie i jednotlivé členské státy velkou mírou kritiky. Ozývají se hlasy, že Evropa svou neflexibilní regulací poskytuje Spojeným státům náskok v technologickém vývoji. Ve Spojených státech si pravidla určují jednotlivé státy a řada z nich je k použití zcela bezpilotních vozidel, či alespoň jejich testování, velmi otevřená.

Pod tlakem domácích automobilů již například Německo připravuje nezávisle na EU vlastní pravidla pro provoz bezpilotních automobilů. Automobilky BMW, Renault a telekomunikační společnosti Orange, Deutsche Telekom či Ericsson již také požádaly Evropskou komisi, aby zastřešila prvotní čtyřletý přeshraniční projekt testování bezpilotních automobilů. Nicméně zatímco v Kalifornii již můžete auta bez místa po řidiče potkat na ulici, v EU se stále pohybujeme jen na úrovni legislativních diskusí.

Evropská spolupráce v této oblasti je však více než nutná, neboť se nejedná pouze o nastavení

pravidel silničního provozu, ale na dnešní úrovni technologického rozvoje se tato problematika dotýká rovněž regulace telekomunikací, ochrany dat, kybernetické bezpečnosti a dalších oblastí.

Odpovědnost za škodu způsobenou autonomně řízeným vozidlem

V dosavadním světě, ve kterém věci mají minimální nebo žádnou umělou inteligenci, jsou pravidla odpovědnosti poměrně jednoduchá. Obecně platí, že za škodu způsobenou věcí je odpovědný ten, kdo má mít nad věcí dohled, tedy její uživatel, a pokud ho nelze určit, tak vlastník věci.[3]

Tento princip je prolamován dvěma výjimkami. Pokud je škoda způsobena vadou výrobku, tak za takovou škodu odpovídá výrobce, případně dovozce vadného výrobku.[4] Ve zdravotnictví a některých podobných službách je za škodu způsobenou přístrojem odpovědný poskytovatel zdravotnické služby, který přístroj použije. Zde se jedná o ochranu pacienta, aby nemusel pátrat po výrobci přístroje, který byl použit při lékařském zákroku.

S nástupem věcí vybavených umělou inteligencí, které budou mít určitou autonomii jednání, však nebude základní princip odpovědnosti uživatele věci nadále vhodný a spravedlivý. Pokud uživatel nebo vlastník věci nebude moci kontrolovat „jednání“ věci, nelze mu dost dobře přičítat odpovědnost za případnou škodu, kterou „jeho“ věc způsobí.

Očekává se, že odpovědnost uživatele či vlastníka bude v éře autonomně jednajících předmětů nahrazena odpovědností výrobce, postavené na obdobných principech jako současná odpovědnost za vady výrobku.

Objevují se i názory, že v budoucnu by roboti měli mít vlastní právní osobnost. S ohledem na stupeň své vyspělosti a schopnosti pracovat samostatně, by pak byli sami odpovědní za škodu, kterou způsobí. Jednalo by se o podobný přístup, který se dnes v právu postupně formuje pro zvířata. Právní řády postupně začí-

nají přecházet na princip, že zvíře není jen věcí a že má určitou míru subjektivních práv. Je možné, že k podobnému vývoji dojde i ve vztahu k robotům.

Ve svém návrhu zaslaném výboru Evropského parlamentu[5] navrhuje lucemburská poslankyně Evropského parlamentu Mady Delvaux řešení založené na nových pojistných pravidlech. Podle návrhu Delvaux by bylo nutné zřídit systém pojištění založený na povinnosti výrobce uzavřít pojištění autonomních robotů, které vyrábí, a z kterého by se nahrazovala škoda způsobená roboty.

Z prvních reakcí např. výrobců samořízených automobilů se zdá, že výrobci jsou ochotni odpovědnost za škodu v principu nést. Komerční řešení bude pravděpodobně spočívat v nových pojistných produktech, jejichž cenu si výrobci zpětně promítnou do ceny výrobků. Celá situace se tedy změní tak, že uživatel autonomní věci neponese za škodu způsobenou věcí odpovědnost, ale v ceně výrobku bude platit i pojištění odpovědnosti za škodu. V případě samořízených automobilů by tedy povinné ručení neplatil majitel vozu přímo, ale náklady pojištění by nesl výrobce automobilů, který by ho promítl do ceny vozu.

Diskutují se i modely pojištění, kdy by do systému pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou autonomní věcí (robotem) přispívali poměrnou částí jak výrobci, tak vlastníci, či uživatelé.

Kybernetická bezpečnost

Jak již bylo řečeno, výrobci jsou obecně ochotni nést odpovědnost za fungování umělé inteligence, kterou vyvinou, a pojišťovny jsou obecně ochotny takové produkty pojistit. Nicméně ani výrobci ani pojišťovny nejsou ochotny převzít plnou odpovědnost a poskytnout plné pojištění rizik kybernetické bezpečnosti. Hlavní otázkou je, zda by nedostatek zabezpečení měl být posuzován jako vada výrobku. Na samořízené vozidlo, které není dostatečně chráněno proti kybernetickým útokům, by pak bylo pohlíženo jako na vozidlo, kterému např. nefungují brzdy. Veškerá odpovědnost za následky kybernetického útoku by byla přičtena výrobcům.

Tento princip není pro výrobce obecně přijatelný. Argumentují celkem oprávněně tím, že žádné zabezpečení není absolutní a ani s náležitou péčí nelze veškerým kybernetickým útokům zabránit. Řešení by mohlo spočívat v definování určitých bezpečnostních standardů, které by výrobci museli splnit, a při jejichž splnění by za škodu způsobenou kybernetickými útoky nebyli odpovědní.

Tím však zůstává nezodpovězena otázka, kdo by odpovídal za škodu vzniklou kybernetickým útokem, pokud vozidlo bylo řádně zabezpečeno v souladu s požadovanými standardy. Nejjednodušší odpovědí je, že by se jednalo o „vyšší moc“, za kterou nikdo odpovědnost nenese – podobně jako třeba v případě povodní nebo blesku. To však není odpověď, která poškozené v takové situaci uspokojí. Tento přístup by ve svém důsledku mohl vést pouze k formálnímu naplňování bezpečnostních standardů výrobcem, bez skutečných investic cílených na jejich předcházení.

Otázka kybernetické bezpečnosti nabývá na důležitosti ve světle nových forem teroristické činnosti. Následky kybernetických útoků, kterými by někdo získal kontrolu nad tisíci samořízených automobilů, mohou být nedozírné. Problematika kybernetické bezpečnosti a odpovědnosti za nedostatečné zabezpečení se tak může v praxi stát reálnou hrozbou omezující rychlost nasazování nových technologií.

Etické dilema

S nasazováním samořízených automobilů vznikají i etické otázky. Řeší se zejména etická rozhodnutí, která musí software automobilu činit v případě nevyhnutelné nehody. Výrobci automobilů, kteří software programují, tak stojí před otázkou, zda by software měl např. vždy minimalizovat ztráty na životech, i když by to znamenalo obětovat posádku vozidla, nebo zda by měl spíše chránit cestující za každou cenu. Měl by si mezi těmito dvěma alternativami snad vybrat náhodně? Měl by vůz zohledňovat věk či pohlaví a přednostně chránit např. děti? Pokud výrobce nabízí různé verze svého morálního algoritmu a kupující vědomě vybere jednu z nich, je kupující odpovědný za škodlivé důsledky rozhodnutí algoritmu?

Zodpovězení těchto otázek je důležité i z hlediska akceptace autonomních vozů širokou veřejností. Kdo by si také chtěl koupit vůz, který v případě nouze obětuje majitele. Prvotní provedené výzkumy poukazují na určitý paradox, kdy jsou lidé sice ochotni přijmout fakt, že by vůz měl minimalizovat ztráty na životech a v případě potřeby obětovat posádku, to vše však jen do té míry, dokud ve voze nebudou sedět sami. ●

Mgr. Jana Pattynová, LL.M.
 Jiří Bosák
 PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář

PIERSTONE

Poznámky:

- [1] Čl. 8 odst. 1 a 5 Vídeňské úmluvy o silničním provozu z roku 1968.
- [2] Čl. 8 odst. 5bis Vídeňské úmluvy o silničním provozu z roku 1968.
- [3] § 2937 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „NOZ“).
- [4] § 2939 NOZ.
- [5] Draft Report with recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics 2015/2103(INL).

Předběžné opatření ve světle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1847/16 ze dne 1. září 2016

Dne 1. září 2016 vydal Ústavní soud České republiky (dále „Ústavní soud“) nálezu sp. zn. II. ÚS 1847/16, ve kterém se zabýval povinností obecného soudu vyžádat si před nařízením předběžného opatření vyjádření toho účastníka soudního řízení, proti kterému předběžné opatření směřuje. Tento nálezu Ústavního soudu může znamenat velký průlom do právní úpravy vydávání předběžného opatření dle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“).

Obecně k institutu předběžného opatření

Předběžné opatření jakožto procesní prostředek slouží obecně k dočasné úpravě právních poměrů nebo právních vztahů mezi subjekty, a to do doby rozhodnutí orgánu veřejné moci ve věci samé. Předběžné opatření vydává k tomu příslušný orgán veřejné moci, nejčastěji zpravidla příslušný soud.

Právní úprava předběžného opatření je v současnosti provedena v několika právních předpisech, přičemž předběžné opatření zde vždy plní stejnou základní funkci, tj. poskytuje ochranu narušeným nebo ohroženým subjektivním právům fyzických a právnických osob v případě bezprostředně hrozícího nebezpečí a zajišťuje tak, aby meritorní rozhodnutí ve věci mohlo být fakticky realizováno.

Základním právním předpisem, který v současnosti upravuje problematiku předběžných opatření, je o. s. ř. Právní regulace předběžného opatření je však dále realizována také např. v zákoně č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění, nebo v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění. Kromě výše uvedených právních předpisů nelze také opomenout mezinárodní právní úpravu předběžného opatření provedenou příslušnými nařízeními

orgánů Evropské unie (zejména Nařízení Brusel I bis nebo Nařízení Brusel II bis).[1]

Předběžné opatření dle o. s. ř.

Předběžné opatření dle o. s. ř. je možné nařídit před zahájením řízení (ust. § 74 o. s. ř.) nebo v rámci již zahájeného řízení (viz ust. § 102 o. s. ř.). Dle cit. zákonných ustanovení je předběžné opatření možno nařídit, je-li třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen.

I na vydání předběžného opatření jsou kladeny požadavky plynoucí z ústavního práva na soudní ochranu.[2] Zákonná úprava postupu při vydávání předběžného opatření tak vyžaduje, aby návrhové soudy prokázaly, že je zde obava z ohrožení výkonu soudního rozhodnutí. Tato formulace nedokládá, že by návrhové soudy musely prokázat, že skutečně výkon soudního rozhodnutí ohrožen bude, nutno však osvědčit okolnosti, které svědčí o obavě.[3] Principiálně proto není nezbytné, ani se nevyžaduje, aby se osoba, proti které předběžné opatření směřuje, k předběžnému opatření jakkoliv před jeho nařízením vyjadřovala. Obecné soudy o nařízením předběžného opatření rozhodují pouze na základě skutečností tvrzených a doložených návrhovatelem předběžného opatření.

Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1847/16 ze dne 1. 9. 2016

Nález Ústavního soudu ze září letošního roku se zabývá povinností soudu vyžádat si před nařízením předběžného opatření stanovisko toho, vůči němuž předběžné opatření směřuje s tím, že smyslem předběžného opatření (dle ust. § 74 a ust. § 102 o. s. ř.) je dle Ústavního soudu ochrana účastníka, který o jeho vydání žádá, přičemž však musí být respektována též práva toho, vůči komu předběžné opatření směřuje. Ústavní soud dále uvádí, že cílem zásady rovnosti účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“) je potom dosažení spravedlivé rovnováhy mezi stranami sporu. Proto také platí, že má-li být předběžným opatřením uložena povinnost, musí mít účastníci řízení možnost ve srovnatelném rozsahu uplatnit před soudem svá tvrzení i námítky ve vztahu k takovému návrhu, které se promítnou do úvahy soudu ohledně posouzení jeho důvodnosti. Je tedy povinností soudu vyžádat si před nařízením předběžného opatření vyjádření účastníka, vůči němuž směřovalo.

Ústavní soud v daném případě dospěl k závěru, že postupem obecných soudů došlo k porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces. Usnesením Krajského soudu v Praze bylo rozhodnuto o odvolání vedlejších účastníků proti usnesení Okresního soudu v Berouně tak, že Krajský soud v Praze změnil předchozí usnesení okresního soudu a o návrhu na nařízení předběžného opatření po zahájení řízení ve věci samé rozhodl tak, že stěžovatel je povinen zdržet se v rozhodnutí popisovaného jednání.

Uvedené rozhodnutí dle stěžovatele porušilo jeho právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 LZPS a právo na svobodu projevu zaručené čl. 17 LZPS. Stěžovatel v ústavní stížnosti předně upozornil na to, že i s ohledem na princip rovnosti procesních stran není přípustná možnost měnit zamítavá usnesení soudu I. stupně ve věci předběžných opatření v neprospěch povinného a dále namítl, že v do-

tčeném řízení vůbec nedostal možnost vyjádřit se k návrhu na nařízení předběžného opatření, ačkoliv by takto mohl uplatnit námitky, které by zajistily vedly k jinému rozhodnutí v dotčené věci.

Ústavní soud ve svém rozhodnutí nejprve připomněl, že v souladu s ust. § 74 a ust. § 102 o. s. ř. lze nařídit předběžné opatření, je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen. Předběžná opatření jsou opatřeními dočasnými, jejichž trvání je omezeno a mohou být zrušena (viz ust. § 77 o. s. ř.) a dále uvedl, že fundamentálním smyslem předběžného opatření je ochrana toho, kdo o jeho vydání žádá, přičemž musí být respektována ústavní pravidla ochrany i toho, vůči komu předběžné opatření směřuje. Ochrana toho, vůči komu předběžné opatření má směřovat, nicméně nemůže dosáhnout takové míry, aby prakticky znemožnila ochranu oprávněných zájmů druhé strany.

Ústavní soud se při svém rozhodování soustředil na posouzení otázky, zdali napadené rozhodnutí netrpí projevem svévole, když za svévoli lze považovat také extrémní porušení práva na spravedlivý proces. Ústavní soud konstatoval, že jedním z aspektů práva na spravedlivý proces je též zásada vyplývající z čl. 37 odst. 3 LZPS, která stanoví, že všichni účastníci řízení jsou si rovni. Tato zásada rovnosti účastníků řízení se musí projevit také při rozhodování o návrhu na nařízení předběžného opatření. Ústavní soud dále zdůraznil, že z pohledu práva na spravedlivý proces je klíčové, zdali byla dodržena zásada „rovnosti zbraní“, neboť ve vztahu k posouzení důvodnosti návrhu na vydání předběžného opatření mají mít účastníci řízení možnost ve srovnatelném rozsahu uplatnit před soudem svá tvrzení i námitky. Ústavní soud považuje při rozhodování o předběžném opatření za klíčové dodržení veškerých zásad spravedlivého procesu. Ačkoliv při vydávání předběžného opatření dochází pouze k zatímní úpravě poměrů, může tato zatímní úprava poměrů s ohledem na délku soudních řízení trvat poměrně dlouho. Stěžovatel neměl v daném případě vůbec žádnou možnost oponovat podanému návrhu, v důsledku čehož došlo k narušení rovnosti účastníků soudního řízení a porušení čl. 37 odst. 3 LZPS. Ústavní soud je tedy toho názoru, že v daném případě měla být stěžovateli dána příležitost, aby se k podanému návrhu na nařízení předběžného opatření řádně vyjádřil, což je v souladu s principem rovnosti zbraní dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva i právem na svobodu projevu, jakožto jedné ze zásadních komponentů moderního právního a demokratického státu.

Závěr

Je nesporné, že jednou ze základních zásad předběžného opatření jakožto zajišťovacího institutu je zásada (princip) rychlosti poskytnutí

soudní ochrany ohroženému nebo porušenému subjektivnímu právu. Zákonodárce tak při přijetí právní úpravy presumoval a kladl důraz na rychlou a účinnou ochranu toho, kdo se vydání předběžného opatření domáhá. Ve světle aktuálního nálezu Ústavního soudu je naplnění shora uvedeného principu více nežli diskutabilní.

Odpovědnost za úplné vylíčení všech skutečností i jejich prokázání leží výhradně na navrhovateli předběžného opatření, když v souladu s judikátem Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 134/99 v tomto druhu soudního řízení není soud povinen umožnit ostatním účastníkům řízení, aby se mohli před rozhodnutím o tomto návrhu vyjádřit k obsahu listin, z nichž bude činit závěr o tom, zda jsou splněny předpoklady pro nařízení předběžného opatření.

Z citovaného judikátu Ústavního soudu lze dovodit povinnost obecného soudu vyžádat si před nařízením předběžného opatření vyjádření účastníka, proti němuž předběžné opatření směřuje. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí Ústavního soudu jsou dle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazná pro všechny orgány a osoby, platí, že jsou jimi vázány i obecné soudy. Není tudíž vyloučeno a lze předpokládat, že některé obecné soudy se nadále budou cit. judikátem při svém rozhodování řídit a budou vyjádření od účastníků, proti nimž předběžné opatření směřuje, vyžadovat. V takovém případě bude ovšem nezbytné dodržet lhůty pro vydání rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření, což může činit praktické obtíže a lze mít důvodně za to, že soudy budou nadále rozhodovat o nařízení předběžného opatření bez toho, aniž by měly k dispozici stanovisko subjektu dotčeného předběžným opatřením.

V případě, že stanovisko dotčeného subjektu soud mít k dispozici včas bude (což nelze předem vyloučit), měl by potom o nařízení předběžného opatření rozhodovat na základě tvrzení a důkazů podaných oběma účastníky řízení a mělo by tak dojít ke klasickému dokazování ve smyslu ust. § 120 a násl. o. s. ř. S ohledem na to, že v takovémto případě soudy nebudou nadále rozhodovat o nařízení předběžného opatření pouze na základě tvrzení a důkazů podaných pouze jednou stranou, bude to ve svém důsledku vést ke zvýšení požadavků na justiční aparát, tj. konkrétní soudce i justiční personál. Teprve čas ukáže, jak se soudní praxe s těmito protichůdnými požadavky vypořádá. ●

Mgr. Jiří Blahutka,
advokátní koncipient
KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, tzv. Brusel I bis. Dostupné na www.eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R1215&from=CS, Nařízení Rady EU o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000, tzv. Brusel II bis. Dostupné na www.eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=URISERV%3A133194.
- [2] Viz např. usnesení Ústavního soudu České republiky sp. zn. I. ÚS 725/04.
- [3] Usnesení Ústavního soudu České republiky sp. zn. I. ÚS 725/04.

ČERMÁK a spol.

advokátní a patentová kancelář
law and patent office

Jsme advokátní a patentová kancelář se zaměřením na právo duševního vlastnictví, zejména průmyslová práva a ochranné známky, a dále na obchodní a občanské právo. Po právní stránce jsme veřejnou obchodní společností advokátů a poskytujeme právní služby podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění. Disponujeme týmem více než čtyřiceti odborníků na právo a průmyslověprávní problematiku, včetně patnácti advokátů a pěti patentových zástupců. Na trhu jsme od června 1990. Čermák a spol. je nositelem řady domácích i zahraničních ocenění. K našim klientům dlouhodobě patří přední české i zahraniční společnosti.

V oblasti průmyslových práv provádíme rešerše, zajišťujeme podávání přihlášek patentů, užitečných a průmyslových vzorů, ochranných známek, označení původu a zeměpisných označení, topografií polovodičových výrobků, a to včetně přípravy nezbytných podkladů. Přímo zastupujeme před Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, Úřadem Priemyselného vlastníctva SR, Evropským patentovým úřadem v Mnichově a Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) v Alicante, jakož i před Světovou organizací duševního vlastnictví v Ženevě. V ostatních zemích a teritoriích spolupracujeme s rozsáhlou sítí osvědčených podobně zaměřených kancelářů. Zajišťujeme průmyslověprávní ochranu po celém světě, vypracováváme vhodné strategie při postupu získávání průmyslověprávní ochrany včetně příslušných rozpočtů. Zajišťujeme správu a údržbu portfolií průmyslových práv. Zastupujeme ve sporných řízeních týkajících se průmyslových práv, zejména v určovacím řízení, v řízení o neplatnost patentu, zrušení užitého vzoru, v řízeních o prohlášení neplatnosti a o zrušení ochranných známek. Zastupujeme rovněž před soudy v ČR a SR ve věcech porušování práv k duševnímu vlastnictví, ve věcech nekalé soutěže a občanskoprávních a obchodních sporech. Zastupujeme též ve sporných řízeních před Evropským patentovým úřadem a Úřadem pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory).

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol.

Elišky Peškové 15 | 150 00 Praha 5

tel.: +420 296 167 111 | fax: +420 224 946 724 | e-mail: intelprop@apk.cz

www.cermakaspol.cz

20% sleva pro advokáty

Publikace vyplňuje jednu z mezer v právní literatuře, protože co nekomplexněji představuje návod a vysoce kvalifikovanou příručku pro práci advokáta ze všech hledisek, která mají dopad na úspěch advokáta v civilním soudním řízení. Zabývá se tím, do jaké míry může být jeho zastupování zájmů klienta konfrontační, jaký má mít vztah k soudci a jak by měl v soudní síni vystupovat. Popsány jsou i techniky ovlivňující, jak se advokát chová a vypadá, advokátní etiketa a dekorum.

Pozornost je věnována schopnosti advokáta argumentovat, tedy nacházet důvody pro určitý závěr, toto stanovisko obhajovat a vyvracet jeho oponování. Publikace rozebírá formální stránky žaloby a závěrečného návrhu, jejich strukturu a jazyk, jakož i jejich správný přednes. Těžiště práce spočívá v rozboru důkazního řízení, a to zejména svědecké výpovědi.

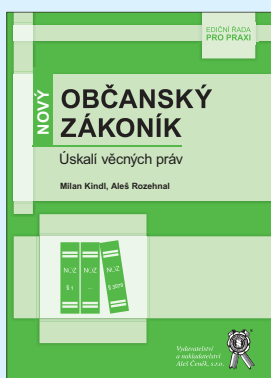
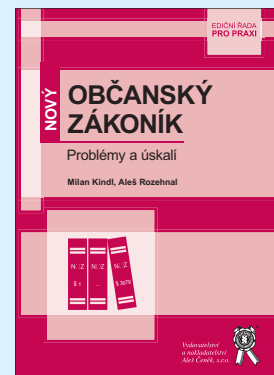
Brožovaná publikace, 246 stran, 290 Kč

Nový občanský zákoník skutečně zasáhl bezmála do všech oblastí lidského života. Mnohdy však naprosto nečekaně, takže na některé otázky, jež nový kodex klade, je opravdu těžké odpovědět.

Opravdu vám kolemjdoucí (ba i ti ostatní) mohou radostně rvát vlasy, chlupy či vousy po celých hrstech, neboť podle ustanovení § 97 odst. 2 nového občanského zákoníku se má za to, že souhlas k oddělení části těla, jež se znovu obnoví, byl udělen? Proč se považuje za nevděk vůči dárci také zjevné porušení dobrých mravů vůči osobě obdarovanému blízké, jak stanoví § 2072 odst. 2?

Opravdu mlčeti zlato i podle zákona? Podle § 2426 odst. 2 škodu způsobenou vadou obalu skladovatel nahradí, upozornil-li na ni. Upozornils, tak plať. Pokud jsi ale na vadu neupozornil, pak mlčeti zlato, a tudíž nic platit nemusíš (ledaže bychom snad uvažovali tak, že se autoři spletli).

Vázaná publikace, 304 stran, 360 Kč

Publikace je určena především právní praxi. Má upozornit na nové a nezvyklé situace (a problémy), které přináší nový občanský zákoník i na některé právní předpisy přijaté v souvislosti s ním v oblasti věcných práv. Nový občanský zákoník byl sice vždy prezentován jako naprosto novátorský počín, jímž se náš právní řád rázně rozloučil s dřívějším právem. I význam desetiletí neměnných pojmů se radikálně proměnil, například pojem věc má dnes zcela odlišný obsah, než podle předchozí úpravy, stejně jako pojem nemovitá věc, pojem součást věci i mnohé jiné. Tím pádem se také měla stát nepoužitelnou prakticky celá suma soudní judikatury vytvořená k výkladu dřívějších předpisů. Nové soukromé právo je sice v nemalé míře inspirováno předpisy z konce feudalismu, ale na druhé straně převzalo dokonce některá ustanovení i principy z právních předpisů z 50. let 20. století. Publikace je proto značnou měrou věnována problematice použitelnosti dosavadní judikatury.

Vázaná publikace, 260 stran, 290 Kč

» PRAHA

Literární kavárna
Prodej zahraniční literatury a antikvariát
nám. Curieových 7, 116 40 Praha 1
tel.: 734 766 533; praha.lk@alescenek.cz
budova Právnické fakulty UK
nám. Curieových 7, 116 40 Praha 1
tel.: 222 310 636; praha.fpr@alescenek.cz
budova Policejní akademie ČR
Lhotecká 559/7, 143 01 Praha 4
tel./fax: 241 721 585; tel.: 730 844 395
praha.pa@alescenek.cz

» BRNO

IBC Brno, sekce B, obchodní galerie
Příkop 6, 602 00 Brno
tel.: 545 175 080; brno.ibc@alescenek.cz
» PLZEŇ
Literární kavárna
Jungmannova 1, 30100 Plzeň
tel.: 603 435 777; plzen.lk@alescenek.cz
budova Finančního úřadu
nám. Českých bratří 8, 301 00 Plzeň
tel./fax: 377 446 742; plzen.fu@alescenek.cz

» BRATISLAVA

budova Paneurópskej vysokej školy
Tomášikova 150/20, 821 02 Bratislava
tel.: +421 944 618 341; sprinton.pevs@gmail.com
Literárna kaviareň Café Advokát
budova Slovenskej advokátskej komory
Kolárska 4, 813 42 Bratislava
tel.: +421 944 216 830; sprinton.ba@gmail.com

» TRNAVA

budova Právnickej fakulty
Trnavskej univerzity
Kollárova 10, 917 01 Trnava
tel.: +421 944 167 678; sprinton.tt@gmail.com

» VELKOBOCHOD

Centrální expedice
Řípská 23, 130 00 Praha 3
tel.: 739 277 277; distribuce@alescenek.cz

www.alescenek.cz

Změny v pravidlech pro odklad zveřejnění vnitřních informací podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 o zneužívání trhu (Market Abuse Regulation)

Od 3. července 2016 se v České republice, stejně jako v ostatních státech EU a EHP, uplatní nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 o zneužívání trhu, ve znění pozdějších předpisů (Market Abuse Regulation; „Nařízení MAR“), [1] které představuje nový, jednotný a rozšířený regulační rámec pro nakládání s vnitřními informacemi a předcházení manipulace s trhem.

Nařízení MAR nahradilo Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/E/ES o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem (zneužívání trhu), ve znění pozdějších předpisů, která byla v České republice transponována zejména do části deváté, hlavy čtvrté, zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů („ZPKT“). Příslušný návrh novely ZPKT, který navrhuje příslušnou část ze ZPKT vypustit, ke dni publikace tohoto článku nestihl v rámci legislativního procesu projít ani prvním čtením. [2]

I podle nové právní úpravy platí, že emitent finančních nástrojů [3] je povinen každou vnitřní

informaci, která se jej přímo týká, co nejdříve předepsaným způsobem zveřejnit [4] tak, aby k takové informaci měla investorská veřejnost snadný, bezplatný a rovnoprávný přístup. Ve výjimečných případech, jsou-li splněny stanovené podmínky, je však možné zveřejnění vnitřní informace odložit, přičemž i pokud jde o odklad zveřejnění vnitřní informace, přináší Nařízení MAR některé změny a zpřesnění stávající úpravy, ale i zcela nový institut odkladu zveřejnění vnitřní informace emitentem, který je úvěrovou či finanční institucí.

Odložení zveřejnění vnitřní informace podle čl. 17 odst. 4 Nařízení MAR

Podle čl. 17 odst. 4 Nařízení MAR platí, že každý emitent může na svou odpovědnost zveřejnění vnitřní informace, která se ho přímo týká, odložit za předpokladu, že je splněna každá z následujících podmínek:

- okamžitě zveřejnění by pravděpodobně ohrozilo oprávněné zájmy emitenta;
- odkladem zveřejnění pravděpodobně nedojde k uvedení veřejnosti v omyl; a
- emitent je schopen zajistit důvěrnost vnitřních informací, jejichž zveřejnění bylo odloženo.

Jak uvedla Česká národní banka („ČNB“) ve svém úředním sdělení ze dne 27. ledna

2012, o ochraně proti zneužívání trhu a transparenční [5] („Sdělení ČNB“), za předchozí právní úpravy transponované do § 125 odst. 2 ZPKT, která obsahovala téměř identicky formulované podmínky, činilo v praxi potíže zejména přesné vymezení podmínky uvedené pod bodem (b) výše. Sdělení ČNB v této souvislosti pouze obecně konstatuje, že o „klamání [veřejnosti] by se jednalo, pokud by neuvěřitelním vnitřní informace bylo vytvořeno/podpořeno mylné očekávání trhu“ [6]

Teprve pokyny Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy ze dne 20. října 2016 [7] („Pokyny ESMA“), vydané na základě čl. 17 odst. 11 Nařízení MAR, demonstrativně uvádí, že odkladem zveřejnění vnitřní informace pravděpodobně dojde k uvedení veřejnosti v omyl tehdy, pokud vnitřní informace, jejíž zveřejnění má být odloženo:

- se podstatně liší od předchozího veřejného oznámení emitenta ve stejné věci;
- se týká skutečnosti, že finanční cíle, které si emitent dříve stanovil a veřejně oznámil, pravděpodobně nebudou splněny; nebo
- je v rozporu s očekáváním trhu, které emitent svým jednáním navodil, např. v důsledku poskytnutého rozhovoru, roadshow či jakékoliv jiné komunikace emitentem organizované nebo jím schválené.

Není bez významu, že oproti Sdělení ČNB nepracují Pokyny ESMA s mylným očekáváním trhu obecně, nýbrž pouze s takovým očekává-

ním trhu, které bylo vytvořeno samotným emitentem nebo vzniklo v důsledku jeho jednání.

Pokud jde o podmínky uvedené pod bodem (a) a (c) výše, lze odkázat na Sdělení ČNB, které se k těmto dostatečně návodným způsobem vyjadřuje.[8]

Nařízení MAR dále přináší změnu okamžiku, který je rozhodný pro splnění povinnosti emitenta vyrozumět o odkladu zveřejnění vnitřní informace ČNB. Zatímco podle předchozí právní úpravy musela být uvedena informační povinnost splněna bezodkladně poté, co emitent rozhodl o odkladu zveřejnění vnitřní informace,[9] nově má být ČNB o odkladu zveřejnění vyrozuměna až poté, co emitent vnitřní informací, jejíž zveřejnění bylo původně odloženo, posléze zveřejní.[10]

Čl. 4 odst. 1 Prováděcího nařízení č. 2016/1055 dále emitentům finančních nástrojů nově ukládá povinnost uchovávat na trvalém nosiči i další informace, než jsou ty povinně uváděné v oznámení o odkladu zaslaném ČNB. Konkrétně se jedná např. o uchování důkazů o tom, že podmínky pro odklad zveřejnění vnitřní informace byly v době, kdy emitent o odkladu zveřejnění rozhodl, splněny, a to včetně informací o zavedených informačních bariérách či opatřeních zajišťujících zveřejnění vnitřní informace ve chvíli, kdy její důvěrnost již není zajištěna.

Odložení zveřejnění vnitřní informace podle čl. 17 odst. 5 a 6 Nařízení MAR

Nařízení MAR ve svém čl. 17 odst. 5 a 6 Nařízení MAR upravuje nový zvláštní způsob odložení zveřejnění vnitřní informace, který se od obecného odkladu zveřejnění podle čl. 17 odst. 4 Nařízení MAR liší zejména tím, že jej mohou využít pouze ti emitenti, kteří jsou úvěrovou[11] nebo finanční institucí[12] a získají k takovému odkladu předchozí souhlas ČNB. Vydání souhlasu ČNB s odkladem zveřejnění vnitřní informace je podmíněno tím, že emitent prokáže splnění každé z následujících podmínek:

- a) zveřejnění vnitřní informace by mohlo ohrozit finanční stabilitu emitenta a finančního systému;
- b) odklad zveřejnění vnitřní informace je ve veřejném zájmu; a
- c) lze zajistit důvěrnost vnitřní informace.

Předmětné ustanovení bude mít význam zejména v situaci, kdy úvěrová instituce v důsledku dočasných problémů s likviditou potřebuje nouzové financování od ČNB, přičemž

zveřejnění informace o takových problémech s likviditou by způsobilo ztrátu důvěry v předmětnou instituci ze strany vkladatelů, kteří by v důsledku zveřejnění předmětné informace začali své vklady v této instituci hromadně vybírat. Jinými slovy, předmětné ustanovení má napomoci zabránit tomu, aby „krize likvidity ve finančních institucích vyústily v důsledku náhlého vyzvednutí prostředků v krizi solventnosti“.[13] ČNB by pak podle bodu 52 preambule Nařízení MAR měla souhlas s odkladem uveřejnění vnitřní informace vydat tehdy, pokud „zájem širší veřejnosti a ekonomický zájem na odkladu zveřejnění [...] převáží nad zájmem trhu na získání informace, jejíž zveřejnění má být odloženo“.

Čl. 17 odst. 6 Nařízení MAR zároveň stanoví, že dané ustanovení se využije v těch případech, kdy se emitent nerozhodne odložit zveřejnění vnitřních informací „běžným způsobem“ podle čl. 17 odst. 4 Nařízení MAR. Pokud jsou tedy splněny předepsané podmínky, mohou emitenti podle své úvahy zvolit pro odklad zveřejnění vnitřní informace kterýkoliv z obou možných způsobů. Nová ustanovení čl. 17 odst. 5 a 6 Nařízení MAR mají pak dle našeho názoru sloužit jako pojistka ochrany stability finančního systému pro případ, kdy nejsou splněny podmínky pro to, aby emitent – úvěrová či finanční instituce – mohl rozhodnout o odkladu zveřejnění standardním způsobem bez souhlasu ČNB.[14]

Shrnutí

Lze uzavřít, že Nařízení MAR revoluci v právní úpravě odkladu zveřejnění vnitřních informací nepřineslo, když základní podmínky pro odklad zveřejnění vnitřní informace zůstaly v podstatě nezměněny.

Rovněž nový institut odložení zveřejnění vnitřní informace ve veřejném zájmu ze strany emitenta – úvěrové či finanční instituce – jakkoliv je jeho význam nesporný, v praxi širšího uplatnění nenajde, když míří pouze na výjimečné situace.

Kladně lze pak vyzdvihnout skutečnost, že došlo ke konkrétnějšímu vymezení situací, kdy odklad zveřejnění vnitřní informace může uvést veřejnost v omyl, jakožto jedné z negativních podmínek pro odklad zveřejnění vnitřní informace, jejíž aplikace vyvolávala po dlouhou dobu řadu otázek. ●

Karel Dřevínek, partner
Ivo Trojan, associate
WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o.
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Čl. 4 odst. 2 a 3 Nařízení MAR se uplatní až od 3. ledna 2018 a další vybraná ustanovení Nařízení MAR se uplatnila již od 2. července 2014 (viz čl. 39 odst. 2 Nařízení MAR).
- [2] Návrh novely ZPKT byl předložen Poslanecké sněmovně dne 14. července 2016, viz sněmovní tisk č. 869. Ačkoliv má Nařízení MAR, jakož i 12 ze 13 prováděcích právních předpisů, které Nařízení MAR doprovází, formu přímo závazného právního předpisu EU, zůstanou i nadále relevantní § 127 až 127d ZPKT i vyhláška České národní banky č. 234/2009 Sb., o ochraně proti zneužívání trhu a transparenci, ve znění pozdějších předpisů, které na novou právní úpravu navazují a upravují některé (spíše technické) aspekty plnění informačních povinností emitentů finančních nástrojů a jiných osob.
- [3] Čl. 3 odst. 1 bod 1) ve spojení s čl. 2 Nařízení MAR.
- [4] Viz čl. 17 odst. 1 Nařízení MAR a dále prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1055, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o technické prostředky pro vhodné zveřejňování vnitřních informací a odklad zveřejnění vnitřních informací v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 (dále jen „Prováděcí nařízení č. 2016/1055“).
- [5] Sdělení ČNB bylo zveřejněno ve Věstníku ČNB, částka 2/2012 ze dne 2. února 2012.
- [6] Sdělení ČNB, str. 8.
- [7] European Securities and Markets Authority: MAR Guidelines – Delay in the disclosure of inside information ze dne 20. října 2016, ref. č. ESMA/2016/1478.
- [8] Sdělení ČNB, str. 8 až 10. K podmínce uvedené pod bodem (a) výše dále viz Pokyny ESMA, str. 4 až 5.
- [9] § 125 odst. 2 ZPKT.
- [10] Čl. 17 odst. 4 Nařízení MAR a čl. 4 Prováděcího nařízení č. 2016/1055.
- [11] Čl. 4 odst. 1 bod 1) nařízení č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky, ve znění pozdějších předpisů (CRR).
- [12] Čl. 4 odst. 1 bod 2) CRR.
- [13] Nařízení MAR, bod 52 preambule.
- [14] Lze přitom usuzovat, že ve většině případů, kdy budou splněny podmínky pro vydání souhlasu ČNB pro odklad zveřejnění podle čl. 17 odst. 5 a 6 Nařízení MAR, budou zároveň splněny i podmínky pro odklad zveřejnění podle čl. 17 odst. 4 písm. a) a c) Nařízení MAR. Problematickým se však v dané situaci může jevit splnění podmínky čl. 17 odst. 4 písm. b) Nařízení MAR, tedy podmínky, aby v důsledku odkladu zveřejnění nedošlo k uvedení veřejnosti v omyl.

Beroun Golf Club

Právní úprava evropské soukromé společnosti v novém kabátě?

Snaha zlepšit podnikatelské prostředí pro malé a střední podniky (dále jen „SME“)[1] a podpora konkurenceschopnosti a přeshraničního rozměru podnikání[2] vedly Evropskou komisi v červnu 2008 k představení návrhu nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti,[3] neboli Societas Privata Europaea (dále jen „SPE“). Ambiciózní projekt se však potýkal s negativním postojem Německa[4] a neschopností členských států dohodnout se na kompromisním řešení. S ohledem na velmi nízkou pravděpodobnost jednomyslné shody v Radě byl návrh nařízení Komisí[5] odvolán.

Komise ve svém Akčním plánu z roku 2012[6] nicméně tuto eventualitu stále připouštěla a počítala s alternativním dosažením výše uvedených cílů. V dubnu 2014 se proto Komise vrátila k myšlence jednočlenné společnosti obsažené již ve Dvanácté směrnici Rady ze dne 21. prosince 1989 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem[7] a přijala návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem (Societas Unius Personae neboli SUP) (dále jen „Směrnice SUP“).[8] V současné době byl návrh Směrnice SUP modifikován již sedmi kompromisními návrhy a je stále ve stádiu, kdy jeho závěrečná podoba není jasná. Pro potřeby aktuální debaty v Evropském Parlamentu a zároveň i pro potřeby tohoto textu je použita verze upravená obecným přístupem Rady pro konkurenceschopnost (COMPET) z 29. května 2015 (dále jen „Návrh směrnice“).[9] Důležitou změnu oproti svému předchůdci – nařízení o statutu SPE – zaznamenal Návrh směrnice ve své formě. Nejedná se totiž již o nařízení na základě čl. 352 SFEU, ale o směrnici vycházející z čl. 50 odst. 2 písm. f) SFEU, tudíž k jejímu eventuálnímu přijetí již nebude potřeba jednomyslný souhlas členů Rady. Komise v memorandu z 9. dubna 2014[10] dokonce počítá s tím, že by Směrnice SUP měla nahradit směrnici o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem z roku 2009. Vystavává tak otázka, zda se bude skutečně jednat o novou formu evropské nadnárodní společnosti,[11] jako tomu bylo u SPE, či zda půjde o pouhé rozšíření snahy Dvanácté směrnice o harmonizaci národních společností, kdy se společnosti s ručením omezeným s jediným společníkem po splnění kritérií obsažených ve Směrnici SUP označí

jako SUP. Jedno je však jisté. Rozsah úpravy SUP je neoddiskutovatelně méně ambiciózní oproti úpravě SPE. Je střizlivější a drží se zásady proporcionality až téměř bojácně. Návrh se ve stávající podobě zaměřuje na dosažení určitých primitivních cílů spíše než všeobjímající řešení problémů obchodování SME.[12] Veškeré sporné otázky tak Návrh směrnice ponechává jednotlivým právním řádům členských států. Na druhou stranu tím dosáhne daleko větší politické přijatelnosti a tedy i šance na schválení. S ohledem na vágnost a ústupky v současné podobě Návrhu je třeba dle názoru autora považovat schválení za Pyrrhovo vítězství.

Článek 7 (3) Návrhu směrnice zavádí nové označení pro společnosti s jedním společníkem – a to „SUP“. Záměrem je zavést jednotnou identitu těchto společností a vyvarovat se tak nedůvěry ke společnostíem zřízeným podle práva jiného státu. Společná zkratka má být vnímána jako evropská pečeť kvality a „pas“[13] pro založení a fungování SUP v členských státech EU.[14] Původní verze návrhu počítala s možností uvádět doplňující zkratky států, ale tato varianta byla později zrušena s ohledem na obecnou povinnost společností uvádět adresu sídla v dopisech a objednávkových listech (fakturách) v souladu s článkem 5 směrnice 2009/101/ES.[15] Vzhledem k chudému obsahu Návrhu směrnice mnozí[16] vyjádřili názor, že by pro potřeby harmonizace bylo mnohem snazší vypustit nutnost uvádět SUP za jménem společnosti a ponechat stávající názvy jednotlivých ekvivalentů SUP členských států.

Jedním z hlavních cílů Komise v jejím Návrhu směrnice bylo usnadnit přeshraniční aktivitu SME a snížit jejich náklady a administrativní

zátěž spojenou se zakládáním dceřiných společností v ostatních státech EU. K dosažení těchto cílů počítala Komise s on-line zápisem společností bez nutnosti fyzické přítomnosti s časovým limitem pro zápis, vzorovými formuláři k zápisu a vzorovými zakladatelskými listinami a také se zrušením povinného základního kapitálu společnosti. Po naléhavé kritice členských států byly z uvedených nástrojů odstraněny vzorové formuláře a zakladatelské listiny s tím, že členské státy by měly vyvinout náležitou snahu k přeložení odpovídajících národních dokumentů do všech evropských jazyků.[17] Ačkoliv není mezi členskými státy[18] on-line zápis společností[19] věcí neznámou, jedná se o první pokus z dílny EU o jeho zavedení na úrovni směrnice. Článek 11 (3) Návrhu směrnice obsahuje seznam informací, které mohou členské státy požadovat po žadatelích o inkorporaci. Mimo to může členský stát roz-

sah vyžadovaných informací rozšířit o informace relevantní pro boj s praním špinavých peněz a pro potřeby daňové, sociální a jiné agendy.[20] Ověření identity žadatelů nechává Návrh směrnice na úpravě členských států a doporučuje zavést opatření, jako jsou například video-konference.[21] Správní spolupráce států ve věcech on-line zápisu a ověřování identity se pak bude řídit nařízením 1024/2012 o systému IMI.[22] Pro společnosti zakladané ex nihilo, tedy nikoliv v případě přeměn, stanovuje Návrh směrnice pětidenní lhůtu[23] pro jejich zapsání, a to od okamžiku obdržení veškerých požadovaných dokumentů a informací. Ve výjimečných případech je lhůtu možné prodloužit.

V původním návrhu Směrnice SUP Komise počítala s možností umístit sídlo do jiného členského státu než v místě faktického výkonu činnosti. Bohužel, tato úprava se setkala se silnou kritikou členských států. Hlavním argumentem proti byla možnost obcházet národní předpisy upravující účast zaměstnanců na ve-

dení společnosti. Ze současné podoby Návrhu směrnice byly proto veškeré zmínky o sídle odstraněny a ponechány na úpravě práva státu inkorporace.[24] Odpor států je nicméně podivuhodný v situaci, kdy většina z nich ve svých právních řádech připouští místo výkonu činnosti mimo území státu, kde společnost vznikla. Opačný postup by ostatně potlačoval svobodu usazování.

Základní kapitál společnosti byl navzdory mnohým protestům členských států proti nízké ochraně věřitelů ustálen na částce 1 EUR, případně na jiné jednotce měny států, které nejsou členy EMU.[25] Návrh směrnice připouští vznik rezervních fondů SUP, a to i povinných například pro případy, kdy se společnost účastní podnikání v rámci regulovaných sektorů.[26] Úprava vyplacení podílu na zisku a prevence tím způsobené insolventnosti je ponechána na národní legislativě[27] s tím, že Návrh směrnice připouští vyžádání si předložení rozvahy, či testu solventnosti, případně obojího.[28]

Závěr

Původní návrh Komise statutu SUP upravoval velmi zajímavým způsobem její vnitřní organizaci, a kdyby byl zachován, mohl představovat zásadní usnadnění zakládání dceřiných společností SME v ostatních členských státech. Neschopnost členských států dosáhnout dohody na podobě úpravy jmenování a odvolávání jednatelů, práva na udělení pokynů jednatelům a řízení společností v rámci podnikatelského seskupení potenciál SUP jako média pro přeshraniční podnikatelskou činnost SME bohužel degraduje. ●

Matěj Šarapatka

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] V angličtině „Small and Medium Enterprises“.
- [2] Důvodová zpráva k návrhu nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, 22. 6. 2008, KOM (2008) 396 v konečném znění; Sdělení komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – „Zelenou malým a středním podnikům.“ „Small Business Act“ pro Evropu, 25. 6. 2008, KOM (2008) 394 v konečném znění.
- [3] Návrh nařízení Rady o statutu evropské soukromé společnosti, 22. 6. 2008, KOM (2008) 396 v konečném znění.
- [4] Německo kritizovalo nedostatečnou ochranu věřitelů a zabezpečení účasti zaměstnanců na řízení společnosti.
- [5] Odvolání proběhlo nestandardním způsobem v příloze ke Sdělení s názvem Regulační vhodnost a efektivnost (RETIF) – Výsledky a další kroky, KOM (2013) 685 v konečném znění.
- [6] Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Action Plan: European company law and corporate governance – a modern legal framework for more engaged shareholders and sustainable companies. COM/2012/740 final.
- [7] Dvanáctá směrnice Rady 89/667/EHS ze dne 21. prosince 1989 v oblasti práva společností o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem [1989] OJ L395/40, kodifikována v roce 2009 směrnicí 2009/102/ES.

- [8] Návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, 9. 4. 2014, KOM (2014) 212 v konečném znění.
- [9] Dokument 9050/15, 29. 5. 2015.
- [10] Evropská Komise, „Proposal for a Directive on Single-Member Private Limited Companies – Frequently Asked Questions“ Memo/14/247, Brusel, 9. 4. 2014, str. 3.
- [11] „Derivat společnosti s ručením omezeným“, jak uvádí Mgr. Žofia Šuleková v: Návrh směrnice o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem (SUP). Obchodněprávní revue 7-8/2014, str. 216.
- [12] Ahern, Deidre. The Societas Unius Personae: Using the Single-Member Company as a Vehicle for EU Private Company Law Reform, Some Critical Reflections on Regulatory Approach. 19. 2. 2015, Trinity College Dublin, str. 11.
- [13] Conac, P. – H. The Societas Unius Personae (SUP): A „Passport“ for Job Creation and Growth. ECFR 2015, str. 139.
- [14] Teichmann, Christoph, Fröhlich, Andrea. How to make a Molehill out of a Mountain: The Single-Member Company (SUP) Proposal after Negotiations in the Council. Working Paper 11/2015, University of Wuerzburg, str. 5.
- [15] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ze dne 16. září 2009 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 48 druhého

pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření.

- [16] Teichmann, Christoph, Fröhlich, Andrea. How to make a Molehill out of a Mountain: The Single-Member Company (SUP) Proposal after Negotiations in the Council. Working Paper 11/2015, University of Wuerzburg, str. 7.
- [17] Článek 11 Návrhu.
- [18] Impact Assessment accompanying the SUP-proposal, SWD (2014) 124, str. 29. On-line zápis umožňuje 16 členských států.
- [19] Článek 11 (2) Návrhu.
- [20] Článek 11 (3) a (4) Návrhu.
- [21] Bod 18 důvodové zprávy a článek 14b Návrhu.
- [22] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1024/2012 ze dne 25. října 2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a o zrušení rozhodnutí Komise 2008/49/ES („nařízení o systému IMI“).
- [23] Článek 14 (3) Návrhu.
- [24] Článek 10 Návrhu byl vypuštěn. Více viz Explanatory note regarding the main amendments to the Presidency compromise text, Dokument č. 7626/15, 7. 4. 2015, str. 3.
- [25] Článek 16 (1) Návrhu.
- [26] Článek 16 (4) Návrhu.
- [27] Článek 18 (1) Návrhu.
- [28] Důvodová zpráva článek 19aa Návrhu.

Druhá směrnice o platebních službách: hrozba, nebo příležitost?

Sektor platebních služeb je oblastí, která v posledních letech zažívá nebývalý rozmach. Etablovaní hráči neustále inovují a rozšiřují nabídku svých služeb, a na trh se také snaží vstoupit nové, technologicky orientované subjekty (finančně-technologické společnosti, tzv. Fintech). Tato snaha tak představuje přímou hrozbu pro stávající hegemony v oboru platebních služeb – banky a vydavatele platebních karet – a pro jejich obchodní modely.

Tento článek si ve své první části klade za cíl seznámit čtenáře s hlavními změnami v právní regulaci, které s sebou přináší nová směrnice o platebních službách na vnitřním trhu^[1] (Payment Services Directive 2; „Směrnice PSD2“) a dále se také pokusí nastínit pravděpodobné důsledky těchto změn. Na závěr pak autor článku předkládá svůj názor na možné změny trhu platebních služeb v souvislosti s implementací Směrnice PSD2.

Hlavní změny v regulaci platebních služeb

Dne 8. října 2015 schválil Evropský parlament Směrnici PSD2, která nahrazuje stávající směrnici o platebních službách na vnitřním trhu z roku 2007^[2] („Směrnice PSD“). Členské státy tak mají lhůtu do 13. ledna 2018, aby Směrnici PSD2 implementovaly do své národní legislativy.

Směrnice PSD2 nově rozšiřuje svoji působnost a přináší do právní regulace nové nástroje sloužící k rozvoji a digitalizaci platebních služeb. Změny v regulaci mají za cíl zejména zefektivnit platební služby a umožnit vstup na trh novým hráčům, zejména společnostem Fintech.

Směrnice PSD2 s sebou přináší změny v regulaci platebních služeb, které lze pro přehlednost rozdělit do následujících čtyř oblastí:

Nové subjekty

Směrnice PSD2 definuje nové subjekty v oblasti platebních služeb, kterými jsou:

- a) poskytovatelé služeb informování o účtu („PSIÚ“); a
- b) poskytovatelé služeb iniciování platby („PSIP“).

Ve vztahu k PSIÚ stanovuje Směrnice PSD2 bankám povinnost zpřístupnit těmto subjektům se souhlasem majitele účtu informace o účtu, a to v rozsahu nezbytném k zajištění poskytování služeb PSIÚ.

Směrem k PSIP poté Směrnice PSD2 zavádí změny s největším potenciálem narušit současné obchodní modely subjektů poskytujících platební služby. Směrnice PSD2 totiž stanoví, že banky mají povinnost umožnit PSIP iniciovat za platce provedení platby, a to za využití infrastruktury a systémů banky.

Zabezpečení přístupu k účtům a bezpečnost informací

Směrnice PSD2 nově posiluje bezpečnost poskytování platebních služeb, když k ověření totožnosti uživatele platebních služeb

požadujícího provedení elektronické platby vyžaduje použití dvou nebo více navzájem nezávislých prvků z kategorie znalost (to, co ví pouze uživatel – typicky např. heslo nebo bezpečnostní otázka), držení (to, co drží pouze uživatel – typicky např. token nebo mobilní telefon uživatele) a inherence (to, čím uživatel je – typicky např. otisk prstu nebo obraz sítnice uživatele).

Takto silné požadavky na ověření totožnosti uživatele jsou stanoveny pro případy, kdy uživatel chce on-line přistoupit ke svým bankovním účtům, zadat elektronický platební příkaz nebo provést vzdálenou platbu.

S vyššími požadavky na zabezpečení elektronického přístupu k bankovnímu účtu souvisí také vysoký standard bezpečnosti informací vyžadovaný Směrnicí PSD2. Subjekty PSÍÚ a PSIP budou moci přistupovat k informacím o uživatelských platebních službách a jejich bankovních účtech pouze za účelem provedení platby. Tyto informace pak nebudou smět ukládat a i jejich předávání bude podmíněno přijetím dostatečných bezpečnostních opatření.

Rozsah zahrnutých transakcí

Stejně jako v dřívější Směrnici PSD se i nová Směrnice PSD2 vztahuje na všechny platební služby v rámci Evropské unie a její ustanovení o transparentnosti a poskytování informací zasahují všechny transakce (platby) v případech, že jsou prováděny v domácí měně některého státu Evropské unie a že se poskytovatelé platebních služeb na obou stranách dané transakce (platby) nacházejí v Evropské unii.

Nově však Směrnice PSD2 vztahuje svou působnost v oblasti transparentnosti a poskytování informací také na všechny transakce (platby) provedené v jakémkoliv měně v případech, kdy se alespoň jeden z poskytovatelů platebních služeb zúčastněných na dané transakci (platbě) nachází v Evropské unii. Tato ustanovení se pak uplatní pouze na tu část transakce (platby), která proběhne na území Evropské unie.

Pravděpodobné důsledky implementace Směrnice PSD2

Domnívám se, že implementace Směrnice PSD2 s sebou může přinést zejména následující změny a příležitosti v oblasti platebních služeb:

Příchod nových hráčů na trh

Očekávám příchod nových a flexibilních nebankovních hráčů na trh, a to zejména z řad etablovaných se Fintech společností. Tyto společnosti, nezátížené složitou hierarchií a nutností splňovat tak striktní regulační požadavky jako banky, se mohou lépe soustředit na budování vztahů se zákazníky a na naplňování jejich potřeb za využití moderních technologií.

Nové služby

Očekávám příchod zcela nových a rozvoj stávajících služeb postavených na využití moderních technologií, a to zejména:

(a) Agregátory bankovních účtů

Bude se jednat o aplikace agregující informace z více uživatelských bankovních účtů. Tyto informace budou moci být využity např. ke správně osobních financí uživatele za využití pokročilých nástrojů finančního plánování.

(b) Alternativní platební aplikace

Na trhu platebních služeb se také již etablovaly nové služby umožňující automaticky provést platbu z uživatelského bankovního účtu.

Toto automatické provedení platby dává příjemci platby jistotu, že plátce má dostatečné finanční prostředky na svém účtu. Příjemce platby tak může ihned přistoupit k provedení zakázky, např. k odeslání objednaného zboží. Tím se tyto služby fakticky stávají levnější a pohodlnější alternativou použití platebních karet při platbách např. na e-shopech.

Příkladem úspěšné aplikace takovéto služby může být třeba německá společnost Sofort, která se v Německu stala lídrem v oblasti plateb na internetu. Aplikace této společnosti měsíčně zpracuje více než 2 miliony transakcí a aplikace je akceptována na více než 35 000 obchodních místech.

Nové obchodní modely

Zejména internetoví obchodníci získají možnost zajišťovat pro své klienty ty nejprofitabilnější platební služby vlastními silami. Tím banky zcela odřít od tohoto lukrativního zdroje příjmů.

Banky se tak nově budou muset více soustředit na budování svého vztahu s klientem, inovovat své služby a zároveň přicházet s novými, které zákazníkům přinesou vyšší přidanou hodnotu.

Hrozba, nebo příležitost?

Ačkoliv výše uvedené řádky mohou působit dojmem, že banky jsou odsouzeny do role druhořadého poskytovatele infrastruktury k provedení plateb, situace není dle mého názoru tak temná.

Je pravdou, že implementace Směrnice PSD2 a stále silnější společnosti Fintech narušují současná zažitá pravidla trhu platebních služeb. Jsem nicméně toho názoru, že banky mohou změnit využití k uzavření nových partnerství právě se společnostmi Fintech, a zlepšit tak své dosavadní procesy.

Právě banky ochotné aktivně přizpůsobit svoji firemní kulturu světu po implementaci Směrnice PSD2 tak mohou profitovat z lepší kontroly svých nákladů, zlepšené alokace kapitálu nebo pokročilého získávání nových zákazníků. A to vše za účelem zvýšení svých příjmů a zisku.

Pro nově se etabloující společnosti Fintech je pak Směrnice PSD2 doslova živou vodou. Ať již v těsné spolupráci s bankami nebo jako samostatné subjekty, společnosti Fintech jsou na nejlepší cestě etablovat se jako významní hráči na trhu platebních služeb. ●

Mgr. Jan Kolář, Associate
WOLF THEISS Rechtsanwalte GmbH & CO KG,
organizační složka

WOLF THEISS

Poznámky:

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES.
- [2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES.

Právo objednatele odstranit vady díla na náklady zhotovitele: Záchrana, nebo hrozba?

Česká zákonná úprava smlouvy o dílo nedává objednateli jako právo z vad možnost vadu odstranit na náklady zhotovitele. Toto právo objednatele odstranit vady díla namísto zhotovitele a na jeho náklady však bývá pravidelnou součástí smluv o dílo na výstavbu větších stavebních nebo technologických celků. Oproti standardní zákonné úpravě práv z vad jsou tak rozšiřovány možnosti objednatele, jak se domoci nápravy snížené kvality dodaného díla.

Ačkoliv je takové ujednání obecně pro objednatele výhodné, nese s sebou i nezanedbatelná rizika, která nejsou vždy na první pohled zřejmá. Jedná se zejména o možné problémy s volbou způsobu opravy vady, organizací procesu její opravy, potíže spojené s financováním opravy či důkazní obtíže při prokazování oprávněnosti nároku objednatele na náhradu vynaložených nákladů proti zhotoviteli.

V tomto článku se pokouším stručně nastínit úskalí tohoto práva objednatele a navrhnout některá možná řešení.

Obsah a důvody sjednání práva objednatele odstranit vady na náklady zhotovitele

Dle zákonné úpravy práv z vad díla nemá objednatel možnost nechat sám vadu opravit na náklady zhotovitele.[1] Chce-li se objednatel domoci opravy vady, ale zároveň tuto opravu nechce nebo nemůže nechat provést zhotovitelem (např. proto, že zhotovitel opravu odmítá provést), měl by objednatel nejdříve řádně uplatnit nárok na slevu z ceny a teprve z takto získaných prostředků (resp. pohledávky) může hradit vlastní náklady na opravu vady provedenou

třetí osobou. Opomene-li však objednatel nárok na slevu řádně uplatnit a bez dalšího vadné práce opraví, přichází většinou o možnost se na zhotoviteli hojit.[2] Tato často využívaná cesta (uplatnění nároku na slevu z ceny) je však relativně komplikovaná a nemusí pro objednatele vést vždy k uspokojivému výsledku. Např. proto, že výpočet slevy z ceny díla je složitý, nebo proto, že výše slevy nemusí být dostatečná ke krytí nákladů, které následně objednatel bude muset vynaložit na opravu vady.[3]

Pro eliminaci těchto důsledků a zlepšení vyjednávací pozice objednatele tak smlouvy o dílo často zavádějí dodatečně právo objednatele z vad, tj. právo odstranit vadu na náklady zhotovitele prostřednictvím třetí osoby. Toto právo bývá podmiňováno např. tím, že zhotovitel vadu neodstraní sám ve smluvené lhůtě.

Smluvní vzory FIDIC, používané ve stále větším rozsahu i v České republice, např. stanoví:

„Pokud Zhotovitel neodstraní vadu nebo škodu v přiměřené lhůtě, může být Objednatel [...] stanoveno pevné datum, ve kterém, nebo do kterého, má být vada nebo škoda odstraněna. [...] Pokud Zhotovitel neodstraní vadu nebo škodu do takto oznámeného data a takové odstranění mělo být učiněno na náklady Zhotovitele [...], Objednatel může (dle svého výběru):

a. provést tyto práce svépomocí nebo třetí osobou, přiměřeným způsobem a na náklady

Zhotovitele s tím, že Zhotovitel nemá žádnou odpovědnost za tyto práce; a Zhotovitel [...] musí uhradit náklady přiměřeně vynaložené Objednatelům na odstranění vady nebo škody; [...]“.[4]

České soudy již několikrát výslovně judikovaly, že obdobné ujednání je v rámci smluvní svobody stran možné.[5] Práva objednatelů se výše uvedeným ujednáním rozšiřují a jejich vymáhání se tak stává přímočařejším, a zdálo by se tedy, že i snazším. V praxi však tomu tak vždy být nemusí.

Rizika

Při realizaci sjednaného práva mohou na objednatel čekat různé obtíže a úskalí.

Volba způsobu opravy a nákladnost opravy

Je-li dílo vadné a jedná-li se o tak finančně nákladné dílo, jakým je větší stavba či technologický celek, názory objednatelů a zhotovitelů na způsob opravy jakékoli podstatnější vady se zpravidla významně liší, přičemž preference stran se většinou odvíjí od nákladnosti toho kterého způsobu opravy.

Podle podpůrné zákonné úpravy práv z vad, je-li zhotovitel povinen vadu odstranit, náleží mu také právo zvolit způsob opravy vady. Pakliže se však smlouva od zákonné dispozitivní úpravy odchýlí a dá objednateli právo odstranit vadu, má to logicky za následek i to, že na něj přechází i právo volby způsobu opravy.[6] To je pro objednatel zjevná výhoda, neboť se zdánlivě nemusí zabývat názorem zhotovitele na opravu vady.

Je však nutné si uvědomit, že objednatel bude opravu vady provádět na náklady zhotovitele, kterému nakonec vždy náklady vyúčtuje. Objednatel v takové situaci nakládá s cizími prostředky a mohl by tak podlehnout pokušení provádět opravy neefektivně a zbytečně nákladně. Je nasnadě, že objednatel s prostředky zhotovitele nemůže nakládat zcela libovolně, ale měl by dbát i jeho oprávněných zájmů a snažit se pokud možno náklady na opravu minimalizovat. Limity oprávněných nákladů, jejichž náhradu bude objednatel moci žádat po zhotoviteli, budou buď vyplývat ze smlouvy o dílo, anebo, bude-li smlouva mlčet, jisté limity dovodíme i z principu poctivosti a obecné povinnosti každého chovat se tak, aby neúčtovně na vlastnictví jiného nevznikala újma.[7]

V prvé řadě tak bude muset objednatel provést opravu vady tak, aby vadu „pouze“ řádně opravil, nikoli aby opravné práce vedly ke zlepšení původně sjednané kvality díla. Dále bude muset objednatel z dostupných způsobů opravy díla zvolit způsob sice technicky vhodný (tj.

vedoucí k úplné a trvalé eliminaci vady), ale zároveň pokud možno způsobem nejméně nákladným. Konečně bude muset objednatel tento způsob opravy nechat provést za náklady na trhu obvyklé, přičemž by se měl snažit tyto náklady pokud možno minimalizovat. Shrňme-li výše uvedené, pak platí, že pouze náklady účelně vynaložené na opravu vady budou moci být zhotoviteli oprávněně přeučtovány.[8]

Ve volbě vhodného způsobu opravy a minimalizaci nákladů na jeho implementaci tedy spočívá základní obtíž pro objednatel, a to zejména v situacích, kdy vada nebude z technického hlediska banální a vhodný způsob její opravy nebude zcela samozřejmý.

Organizační obtíže

Prakticky realizovat právo objednatel na odstranění vady namísto zhotovitel může představovat složitý, finančně a časově náročný úkol, kdy jej zároveň bude neustále tížit riziko, že část nebo všechny vynaložené náklady v případě sporu se zhotovitelem neobhájí jako oprávněně vynaložené náklady.

S ohledem na výše uvedené bude totiž objednatel muset nejdříve zjistit, jaký je technicky vhodný a nejméně finančně nákladný způsob opravy vady. To bude zpravidla úkol pro odborníka nebo znalce. Následně bude muset objednatel vybrat dodavatele, který pro něj vadu zvoleným způsobem opraví, přičemž objednatel by měl v souladu s principem poctivosti a obecnou povinností předcházet škodám na vlastnictví jiného vyvinout přiměřené úsilí pro minimalizaci nákladů na opravu. Poté bude muset objednatel ve vlastním zájmu dohlížet na kvalitu realizace celé opravy (případně vady opravných prací, stejně jako případné škody způsobené třetím subjektem na dosud bezvadných částech díla totiž již původnímu zhotoviteli nebude možné klást k tíži).

Kromě toho všeho pak bude muset objednatel dbát na řádné uplatnění nároku na náhradu nákladů u zhotovitele způsobem předvídaným ve smlouvě o dílo. Právě s ohledem na nutnost uplatnění nároku vůči zhotoviteli je potřeba po celou dobu myslet především na dostatek potřebného důkazního materiálu k prokázání nároků objednatel.

Důkazní obtíže

V případě sporu to bude právě objednatel, kdo bude prokazovat vznik svého práva na úhradu vynaložených nákladů na opravu (a to bez ohledu na to, zda bude nakonec v procesní pozici žalobce nebo žalovaného[9]). Především tak bude objednatel muset prokázat, že byly splněny všechny smluvní podmínky, za nichž mohl

přistoupit k opravě vady namísto zhotovitel. Rozsah toho, co přesně bude muset objednatel prokazovat, bude záviset zejména na konkrétní smluvní úpravě, tedy smluvních předpokladech vzniku práva objednatel. Vada bude muset být pravidelně řádně a včas reklamována, bude muset uplynout doba, během níž má zhotovitel vyloučné právo vadu odstranit (smlouvy většinou předvídají prioritou odstranění vady zhotovitelem), popř. budou muset být dodrženy další smluvní podmínky (např. dodržení formalizovaného postupu pro předložení požadavku objednatel na platbu podle smlouvy, tzv. claimu).

Může být sporné, kdo bude v případě sporu povinen prokazovat (ne)vhodnost zvoleného způsobu opravy vady, popř. (ne)účelnost nákladů vynaložených na opravu. V tomto ohledu může záležet na konkrétní smluvní úpravě. Pokud bude účelnost nebo rozumnost vynaložených nákladů koncipována jako jeden z předpokladů vzniku nároku objednatel, může být důkazní břemeno na objednateli. Častěji však nastane situace, kdy bude účelnost vynaložených nákladů pojmána pouze jako kvantitativní limit nároků objednatel na náhradu nákladů. V takovém případě bude muset neúčelnost vynaložených nákladů prokazovat zhotovitel[10] a objednatel se bude moci omezit na tvrzení a dokazování, že se jedná o náklady vynaložené na opravu vady.

At už však bude důkazní břemeno v tomto případě na objednateli nebo zhotoviteli, pro efektivní vyloučení rizik musí objednatel vždy dbát na zajištění potřebného důkazního materiálu k prokázání, že jim zvolený způsob opravy byl vhodný a nevedl k zbytečnému navýšení nákladů na opravu vady. Je tomu tak i proto, že objednatel bude pravidelně jediným subjektem, který bude mít všechny potřebné informace o opravě, zatímco zhotovitel bude mít často jen omezenou nebo žádnou možnost získat potřebný důkazní materiál (např. z důvodu, že objednatel již zhotoviteli, s nímž je ve sporu, neumožní přístup na opravovanou stavbu). V takovém případě by však zhotovitel mohl poukazovat např. na informační povinnost objednatel.[11]

Prokazovat vhodnost zvoleného způsobu opravy vady a minimalizaci vynaložených nákladů může být obtížný úkol. Klíčovým důkazním prostředkem bude v případě složitějších vad staveb znalecký posudek.[12] Nelze ovšem zapomínat ani na dostatek odborně zhotovené a průkazné fotodokumentace, popř. na svědectví nezávislých a důvěryhodných osob. V případě rozsáhlejších prací se nabízí možnost realizovat transparentní tendr na výběr dodavatel opravných prací, což by mělo poskytnout důkaz o přiměřené snaze objednatel minimalizovat náklady na provedení opravy.

Na zajištění důkazního materiálu je především potřeba myslet od počátku. Po provedení opra-

vy totiž může být získání jakéhokoli dalšího důkazního materiálu velmi ztížené, ne-li nemožné.

Problémy spojené s financováním opravy

Pokud smlouva o dílo předvídá možnost opravy vady objednatel na místo zhotovitele, je již ve smlouvě nutno myslet na zdroje financování při takovém postupu objednatele. Smlouvy o dílo tuto nesnáz většinou řeší právem objednatele po určitou dobu zadržet část ceny za dílo, popř. čerpat prostředky z vystavené bankovní záruky, a tyto peníze na opravu vady použít.^[13] I u těchto institutů je však namísto promyšlená a relativně detailní smluvní úprava, aby se předešlo sporům, jež v této oblasti často vznikají (např. s ohledem na předčasné čerpání prostředků z bankovní záruky objednatel). Pohledávka objednatele na náhradu nákladů na opravu vady bude totiž zpravidla vznikat až po vynaložení těchto nákladů, nikoli předtím.^[14] Ve smlouvě je tak vhodné myslet např. na právní titul pro držení finančních prostředků objednatel po dobu opravy vady, než budou náklady na opravu vady skutečně vynaloženy a objednateli vznikne tomu odpovídající pohledávka za zhotovitelem, jež bude způsobilá k započtení.

Další rizika

Ani výše uvedené obtíže nepředstavují všechen podstatná rizika, která je při realizaci práva objednatele na odstranění vady namísto zhotovitele nutno brát v úvahu.

Je potřeba např. rovněž zvážit, jaké budou dopady zásahu zhotovitele do stavby na záruku za jakost poskytnutou zhotovitelem. Bez ohledu na smluvní úpravu je asi jen obtížně udržitelná představa, že by záruka za jakost mohla trvat v neomezeném rozsahu i poté, co objednatel provede při opravě vady zásadní zásahy do určitých prvků stavby.

Je také vhodné myslet i na to, že oprava závažnějších vad objednatel může probíhat delší dobu (např. několik let) a ve smlouvě o dílo je tak vhodné řešit dopady na případné promlčení práv objednatele z vad (např. prodloužením promlčecích lhůt).

Závěr

Smlouvené právo objednatele odstranit vadu díla namísto zhotovitele a na jeho náklady může být pro objednatele velmi výhodné. Může být trumfem např. při vyjednávání stran v si-

tuaci, kdy je zhotovitel liknavý nebo odpovědnost za vadu neoprávněně odmítá. Jak jsem se však pokusil nastínit výše, tento nástroj není pro objednatele bez rizik. Zejména u větších vad zde mohou být problémy spojené s volbou vhodného způsobu opravy, organizací a financováním procesu opravy, stejně jako prokazováním oprávněnosti nároku na náhradu nákladů proti zhotoviteli. Bez promyšlené smluvní úpravy a promyšleného postupu při výkonu tohoto práva si objednatel může snadno přivodit mnohé komplikace, včetně nebezpečí, že svůj nárok na náhradu nákladů vynaložených na opravu vady před soudem nebo rozhodčím tribunálem neobhájí. Některá doporučení pro kontraktaci jsem nastínil výše, v dalším bude smlouva o dílo nutno individuálně přizpůsobit specifikům konkrétního projektu a potřebám objednatele. ●

Mgr. Tomasz Heczko, advokát
Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o.,
advokátní kancelář

Deloitte
Legal

Poznámky:

[1] Srov. k tomu zákonné nároky z vad díla podle § 2615 ve spojení s § 2106 a 2107 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník („ObčZ“), resp. tomu odpovídající nároky dle § 564 ve spojení s § 436 a 437 zákona č. 313/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů („ObchZ“).

[2] Srov. také např. usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Odo 558/2005, ze dne 5. června 2006 (aplikovatelné i po rekodifikaci): „Za situace, kdy žalovaná pokračovala v prodlení se zaplacením splatného doplatku ceny díla, aniž u žalobce uplatnila právo na slevu, a před podáním žaloby nechala předmětné dílo opravit třetí osobou, zaniklo žalované případné právo zadržet určitou část ceny díla (tzv. zádržné) ve smyslu § 439 odst. 4 obchod. zák., bylo tak nadbytečné, jak správně dovodil odvolací soud, zabývat se oprávněností nároku žalované odstranit vadu díla žalobcem (zda žalobce odpovídá za uplatněnou vadu díla, jak namítá dovolatelka), neboť toto právo zaniklo pro nemožnost plnění ve smyslu § 575 a násled. obč. zák. a § 352 obchod. zák. Obchodní zákoník pak neřeší otázku možnosti náhrady nákladů vzniklých provedením opravy, kterou si za úplaty sjednala žalovaná u třetí osoby.“

[3] Např. tehdy, když i 100% sleva z ceny je nedostatečná pro financování opravy vady 3. osobou.

[4] Viz čl. 11.4 FIDIC CONS (Red Book), First

Edition 1999. Volně přeloženo autorem z anglického originálu uvedeného v: KLEE, L. Smluvní podmínky FIDIC, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, s. 223.

[5] Srov. např. Usnesení NS ČR sp. zn. 33 Cdo 2851/2011 ze dne 28. února 2013 nebo rozsudek NS ČR sp. zn. 29 Odo 556/2003 ze dne 15. 4. 2004: „Objednatel tedy nemá ze zákona právo odstranit vady sám nebo je nechat odstranit a domáhat se na zhotoviteli úhrady takého odstranění, pokud nebyl takový způsob vypořádání práv z odpovědnosti za vady dohodnut ve smlouvě.“

[6] Srov. Usnesení NS ČR sp. zn. 33 Cdo 2851/2011 ze dne 28. 2. 2013: „Zásadně je právem zhotovitele zvolit způsob odstranění vad díla (tj. způsob odstranění vady závisí na rozhodnutí zhotovitele). Jestliže však ve smlouvě o dílo bylo sjednáno, že si objednatel – při splnění dohodnutých podmínek – může nechat vadu díla odstranit na náklady zhotovitele třetí osobou, a tyto podmínky jsou splněny, vzniká objednateli právo na úhradu nákladů, které účelně vynaložil na odstranění vad díla. Pakliže jsou tyto náklady nutnými, jsou úvahy ohledně slevy z ceny díla, resp. její přiměřenosti, irelevantní.“

[7] Srov. § 2900 ObčZ.

[8] Srov. Usnesení NS ČR sp. zn. 33 Cdo 2851/2011 ze dne 28. 2. 2013.

[9] Objednatel bude zpravidla svůj nárok na náhradu vynaložených nákladů na odstranění vady započítávat oproti drženému zádržnému zhotovitele. V takovém případě se však může zhotovitel prostou žalobou na plnění domáhat jeho výplaty a svá tvrzení omezit na skutečnost, že byla uzavřena smlouva o dílo a byly splněny podmínky pro výplatu zádržného. Bude to naopak objednatel, kdo bude muset dokládat, že jim započtená pohledávka na úhradu nákladů vynaložených při odstranění vady podle smlouvy platně vznikla a byla způsobilá k započtení.

[10] Neúčelnost vynaložených nákladů by v tomto případě byla tzv. protinormou limitující nárok objednatele ve smyslu teorie normové analýzy, která upravuje rozdělení důkazního břemene v českém soukromém právu. Srov. k tomu např. MACUR, Josef. Důkazní břemeno v civilním soudním řízení. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1995, 172 s.

[11] Srov. Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 883/2010 ze dne 16. 12. 2011.

[12] Pro použití v soudním sporu by tento posudek měl být vždy vybaven „magickou formulí“ podle § 127a občanského soudního řádu.

[13] Jde o tzv. zádržné nebo pozastávku, které se většinou poskytují na dobu odpovídající délce záruky za jakost.

[14] Rozhodující může být konkrétní smluvní úprava.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS PRECISION VICTORY.

Úskalí nabytí zástavního práva. Přináší nový občanský zákoník nové naděje?

Přestože nový občanský zákoník[1] po svém přijetí čelil (dodnes rezonující) kritice, nelze mu upřít, že mnohá témata, která byla dříve jen zdlouhavě vyjasňována judikaturou, postavil prostřednictvím výslovné zákonné úpravy najisto. Příkladem budiž problematika nabytí vlastnického práva k nemovitosti od „nevlastníka“, která se stala předmětem dlouholetého sporu mezi Ústavním soudem a Nejvyšším soudem.[2] Její řešení nyní notně usnadňuje výslovné zakotvení zásady materiální publicity veřejných rejstříků v § 980 a násl. o. z. Nabízí se však otázka, do jaké míry může o. z. nabídnout lepší vyhlídky také zástavním věřitelům, zejména v případech, kdy zástavní právo zřídil zástavce, jehož titul k zastavené nemovitosti později odpadl v důsledku odstoupení nebo splnění rozvazovací podmínky v rámci zajišťovacího převodu práva, či se ukázal být od počátku neplatným.

Dřívější úprava a její judikатурní řešení

Otázkou existence zástavního práva v situaci, kdy vlastnické právo zástavce k nemovitosti zaniklo v důsledku odstoupení od smlouvy s účinky ex tunc,[3] se Nejvyšší soud podrobně zabýval v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 5061/2008 ze dne 26. 1. 2010. V něm nejprve konstatoval, že jelikož odstoupením od smlouvy odpadá právní titul k nemovitosti s právními účinky ex tunc, nastává stav, jako kdyby k převodu vlastnictví nikdy nedošlo a zástavce se nikdy nestal vlastníkem zastavovaných nemovitostí. Vzhledem k tomu, že tehdejší úprava § 161 odst. 2 obč. zák. připouštěla zastavení cizí nemovitosti pouze v případě, že s takovým zastavením vyjádřil souhlas vlastník, Nejvyšší soud dovodil, že je zástavní smlouva absolutně neplatná, neboť vzhledem k absenci souhlasu vlastníka svým obsahem odporuje zákonu (§ 39 obč. zák.). Zároveň se vyjádřil k otázce možného nabytí zástavního práva k nemovitosti od nevlastníka v dobré víře; k tomu s odkazem na § 161 odst. 1 obč. zák. shrnul, že dobrá víra může mít právní význam pouze v případě zastavení věci movitých, avšak v případě nemovitosti zástavní právo na základě pouhé dobré víry zástavního věřitele nabyt nelze.[4] Konečně Nejvyšší soud vyjádřil názor, že i kdyby došlo ke vzniku zástavního práva, nepůsobilo by vůči původnímu vlastníku, jehož vlastnictví se odstoupením od smlouvy obnovilo. Ustanovení § 164 odst. 1 obč. zák. totiž předvidá, že vedle zástavce zástavní právo působí vůči každému pozdějšímu vlastníku zastavené věci. Došlo-li však k odstoupení od kupní smlouvy s účinky ex tunc, vlastnické právo původního vlastníka se obnovilo, protože jej nelze považovat za pozdějšího vlastníka zastavené věci. Nejvyšší soud uzavřel, že „ten, vůči němuž zástavní právo nepůsobí, nemá postavení zástavního dlužníka a věc tedy není zatížena zástavním právem.“ Ke stejným závěrům, jež se opírají o výklad ustanovení § 161 odst. 2 a § 164 odst. 1 obč. zák., dospěl Nejvyšší soud i v následném rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 3891/2011 ze dne 14. 11. 2012.

Až později, na sklonku účinnosti obč. zák., zřejmě i ve světle vyvíjející se judikatury k významu dobré víry pro nabytí nemovitosti od nevlastníka, prošla argumentace Nejvyššího soudu určitým vývojem a byla mírně korigována. V následujících rozhodnutích,[5] byl se stejným výsledkem, Nejvyšší soud sice odkazuje na svou dosavadní judikaturu, avšak v odůvodnění již neargumentuje neplatností zástavní smlouvy (dle § 161 odst. 2 ve spojení s § 39 obč. zák.), nýbrž opírá své závěry pouze o ustanovení § 164 odst. 1 obč. zák. a o výklad pojmu pozdější vlastník zastavené věci. Zároveň sám zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat mezi

tím, zda zástavní právo k nemovitosti vzniklo a zda působí vůči vlastníku nemovitosti. Nejvyšší soud tak připustil, že i přes následné odstoupení od nabývacího titulu může platně dojít ke vzniku zástavního práva k nemovitosti, avšak že takové zástavní právo nemusí působit vůči vlastníku věci, jehož vlastnictví se v důsledku odstoupení obnovilo.

Obdobně negativní důsledky pro zástavní věřitele dovodil Nejvyšší soud i v případě, kdy zástavní smlouvu k nemovitosti uzavřel zástavce, který své vlastnické právo odvozoval od neplatného nabývacího titulu k nemovitosti.[6] I zde Nejvyšší soud dovodil neplatnost zástavní smlouvy, a to s odkazem na ustanovení § 161 odst. 2 obč. zák. Nejvyšší soud k tomu uvedl, že „zástavní smlouvu je oprávněn (legitimován) uzavřít jen ten, kdo je vlastníkem zástavy; [...] Dává-li do zástavy věc, právo nebo jinou majetkovou hodnotu ten, kdo není jejím vlastníkem, může tak učinit jen se souhlasem vlastníka [...]. Na rozdíl od právní úpravy účinné do 31. 12. 2000, která připouštěla při zastavení cizí věci bez souhlasu vlastníka vznik zástavního práva vždy, byla-li věc odevzdána zástavnímu věřiteli a ten ji přijal v dobré víře, že zástavce je oprávněn věc zastavit, [...] z ustanovení § 161 odst. 1 obč. zák. vyplývá, že umožňuje za splnění v něm uvedených podmínek vznik zástavního práva, jen je-li zástavou cizí movitá věc [...]“. K otázce ochrany dobré víry zástavního věřitele se pak Nejvyšší soud vyjádřil obdobně jako v případě odstoupení od nabývacího titulu a uzavřel, že u cizích nemovitých věcí se princip dobré víry neuplatní a je vyloučeno (platné) zřízení zástavního práva, i kdyby byl zástavní věřitel v dobré víře, že zástavce byl oprávněn zástavu zastavit.

Poslední situaci, v níž Nejvyšší soud posuzoval existenci zástavního práva, bylo zástavní právo zřízené zástavcem, který vlastnické právo nabyt v důsledku zajišťovacího převodu práva. V předmětném usnesení sp. zn. 21 Cdo 4979/2015 ze dne 21. 6. 2016 Nejvyšší soud nejdříve s odkazem na svá dřívější rozhodnutí připomněl, že zajišťovací převod vlastnického práva se projevuje v tom, že jde o převod vlastnictví s rozvazovací podmínkou splnění (zániku) dluhu, jejímž splněním se vlastníkem opět stává původní dlužník, který zajištění poskytl.[7] Zároveň uvedl, že v rámci zajišťovacího převodu práva nabyvatel nabývá, byť jen podmíněně, „plné“ vlastnictví[8] a je tak oprávněn s nemovitostí bez omezení nakládat, ba ji i zastavit. Ovšem pokud dojde v důsledku splnění rozvazovací podmínky k zániku závazku, vlastnické právo původního vlastníka se, obdobně jako v případě odstoupení, obnovuje,[9] tohoto vlastníka nelze z pohledu § 164 odst. 1 obč. zák. považovat za pozdějšího vlastníka zastavené věci a zástavní právo tak vůči němu nepůsobí. Na základě toho Nejvyšší soud opětovně dovo-

dil, že ten, kdo je vlastníkem zastavené věci, aniž by vůči němu působilo zástavní právo, nemá postavení zástavního dlužníka a věc tudíž není zatížena zástavním právem.

Nynější úprava a nadějně vyhlídky?

Z výše uvedeného vyplývá, že dřívější právní úprava zástavním věřitelům v popsaných situacích příliš nadějí nedávala. Z následujících důvodů se však domníváme, že v podmínkách o. z. dochází minimálně ve dvou ze tří výše zmíněných případech k posílení jejich pozice.

Dle § 2005 odst. 1 věty druhé o. z. nejsou odstoupením od smlouvy dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře. Zástavní věřitel je nepochybně takovou třetí osobou, která, svědčí-li jí dobrá víra, by měla být ustanovením § 2005 odst. 1 o. z. chráněna.[10] Při posuzování dobré víry lze bezesporu zejména přihlídnout k tomu, zda byl zástavce zapsán jakožto vlastník nemovitosti v katastru nemovitostí.[11] nadto nutno mít na paměti, že dle § 7 o. z. je dobrá víra presumována.

Ve druhém popisovaném případě, kdy zástavní právo zřídil zástavce, jež odvozoval své vlastnické právo k zástavě od neplatného titulu, je nutné v prvé řadě aplikovat ustanovení § 1343 o. z. Ten ve svém prvním odstavci nejdříve zakotvuje základní pravidlo, podle kterého je zastavení cizí věci možné pouze se souhlasem vlastníka. Hned v následujícím odstavci však stanoví výjimku z tohoto pravidla, a to ve vztahu k nabytí zástavního práva k movitým věcem v dobré víře. Není to však jediná výjimka. Domníváme se, že u nemovitých věcí zapsaných ve veřejných seznamech se lze opřít o § 984 odst. 1 o. z., který vychází z tzv. materiální publicity veřejných rejstříků. Při splnění zákonem stanovených podmínek, tzn. nabytí věcného práva za úplatu[12] a v dobré víře, může zástavní věřitel nabyt zástavní právo k nemovitosti zapsané v katastru nemovitostí i od nevlastníka, byl-li tento v době zřízení zástavního práva zapsán jako vlastník.[13]

Zbývá zodpovědět otázku, zda o. z. zlepšuje postavení zástavních věřitelů také v případě zástavního práva zřízeného zástavcem, který své vlastnické právo k zastavené nemovitosti nabyt v rámci zajišťovacího převodu práva. Na první pohled by se mohlo zdát, že i zde najde § 984 odst. 1 o. z. své uplatnění. Avšak v tomto případě se zástavní věřitel jen stěží bude moci dovolávat dobré víry, neboť zákonodárce na tuto situaci pamatoval. Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), v § 23 odst. 2 písm. f) předvidá existenci poznámky o dočasné povaze věcného práva na základě zajišťovacího převodu. Tuto poznámku navíc

katastrální úřad zapíše do katastru nemovitostí i bez návrhu, bude-li vlastnické právo zapisováno na základě smlouvy o zajišťovacím převodu práva.[14] Vzhledem k existenci této poznámky si tak zástavní věřitel bude muset být vědom rizika vyplývajícího z povahy zajišťovacího převodu práva, a to také s ohledem na úpravu obsaženou v § 2043 o. z., podle níž umožní věřitel osobě, která zajištění poskytla, pomíne-li důvod trvání zajišťovacího převodu práva, výkon práva v původním rozsahu.

Přechodná ustanovení aneb jak neusnout na vavřínech

V intencích výše uvedeného by bylo lze nabytí dojmu, že zástavní věřitelé mohou využít ochranu, kterou jim nově občanský zákoník přináší, a neobávat se tak popsaných rizikových situa-

cí. Nutno však pamatovat také na ustanovení § 3064 o. z., dle kterého nastávají účinky § 984 odst. 1 o. z. vůči právním zapsaným do katastru nemovitostí přede dnem nabytí účinnosti o. z. a v době jednoho roku ode dne nabytí účinnosti o. z. až od 1. 1. 2015. Nezbyvá než konstatovat, že na výše popsaná řešení se budou moci zástavní věřitelé plně spolehnout až tehdy, nastanou-li všechny rozhodné skutečnosti po tomto datu. ●

Mgr. Jitka Sytařová, LL.M.,
advokátka a partnerka
Mgr. Marie Zámečnicková,
advokátní koncipientka
Giese & Partner, s.r.o.

GIESE & PARTNER

Poznámky:

- [1] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“).
- [2] K tomu viz Sytařová, Jitka, Zámečnicková, Marie. Soubor justičních titánů ohledně možnosti nabytí nemovitosti od „nevlastníka“. Je dobojováno? Epravo.cz digital [online]. 2016 (červenec, srpen) [cit. 2016-11-07]. Dostupné z: http://tablet.epravo.cz/7-8-2016/29_tema-vydani-souboj-justicnich-titanu-ohledne-moznosti-nabyti-nemovitosti-od-nevlastnika-je-dobojovano.
- [3] Srov. § 48 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. zák.“).
- [4] Tyto závěry Nejvyššího soudu se vztahují na zákonnou úpravu obč. zák. účinnou od 1. 1. 2001. Srov. § 151d odst. 1 obč. zák. ve znění účinném do 31. 12. 2000.
- [5] Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 4153/2013 ze dne 30. 10. 2014, příp. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3612/2014 ze dne 16. 6. 2015 (rozhodnutí je významné také z důvodu výkladu ustanovení § 3030 o. z. a možnosti použití ustanovení § 1 až § 14 o. z. na práva a povinnosti, která jsou posuzována dle dosavadních právních předpisů, tj. dle obč. zák. a souvisejících zákonů účinných do 31. 12. 2013; v téže věci Nejvyšší soud rozhodoval ještě jednou, a to rozsudkem sp. zn. 21 Cdo 1170/2016 ze dne 31. 8. 2016).
- [6] Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 435/2014 ze dne 19. 2. 2015 (podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1232/2015 ze dne 25. 2. 2016), příp. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1163/2014 ze dne 30. 4. 2014 (podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2535/2014 ze dne 21. 10. 2014).
- [7] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Odo 495/2006 ze dne 15. 10. 2008.
- [8] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3766/2010 ze dne 8. 9. 2011.
- [9] Dle Nejvyššího soudu se splněním rozvazovací podmínky stává ten, kdo zajištění poskytl, znovu vlastníkem nemovitosti s účinky od počátku (ex tunc). Samotná otázka povahy účinků rozvazovací podmínky je však v literatuře řešena rozdílně. Zatímco Josef Fiala (in: Hendrych, Dušan, Bělina, Miroslav, Fiala, Josef, Šámal, Pavel, Šturma, Pavel, Štenglová, Ivana, Karfíková, Marie. Právní slovník. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, dostupné v právním informačním systému beck-online.cz), Eva Dobrovolná a Radek Ruban (in: Lavický, Petr a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1960) či Jiří Švestka (in: Švestka, Jiří, Spáčil, Jiří, Škárková, Marta, A, Milan, Eliáš, Karel, Nykodým, Jiří, Novotný, Marek, Králík, Michal, Mikeš, Jiří, Fiala, Roman, Dvořák, Jan, Jehlička, Oldřich, Liška, Petr, Lavický, Petr, Macek, Jiří, Příb, Jan, Handlar, Jiří, Selucká, Markéta. Občanský zákoník I, II. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 313) shodně vycházejí z toho, že plněním rozvazovací podmínky ztrácí právní jednání (či dříve právní úkon) ex nunc bez dalšího nastalé právní účinky, dle Luboše Tichého (in: Švestka, Jiří, Dvořák, Jan, Fiala, Josef a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. (§ 1–645, obecná část). 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1330) ztrácí splněním rozvazovací podmínky účinné právní jednání své následky ex tunc. Petr Bezouška (in: Fiala, Josef, Kindl, Milan a kol. Občanský zákoník. Komentář. I díl. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2009 s. 189) připouští v duchu principu autonomie vůle jak účinky ex nunc, tak ex tunc.
- [10] Shodně Vymazal, Lukáš. Zástavní právo v novém občanském zákoníku. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 202, Richter, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – zástavní právo. Obchodněprávní revue. 2013, č. 9, s. 241–256 či Vrajlík, Michal. Judikatura Nejvyššího soudu z pohledu nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích. 1. vydání. Ostrava: ANAG, 2014, s. 377.
- [11] Srov. Vymazal, Lukáš. Zástavní právo v novém občanském zákoníku. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 204.
- [12] K tomu blíže Těgl, Petr. Úplatnost nabytí věcného práva jako podmínka fungování materiální publicity veřejných seznamů v novém občanském zákoníku. Právní rozhledy, 2013, č. 1, s. 33, s. 28–34.
- [13] Shodně Vymazal, Lukáš. Zástavní právo v novém občanském zákoníku. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 206 i Richter, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – zástavní právo. Obchodněprávní revue. 2013, č. 9, s. 241–256.
- [14] Srov. § 72 odst. 1 vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška).

K otázce možnosti podání odpůrcí žaloby bez existence vykonatelné pohledávky

Institut relativní neúčinnosti umožňuje věřiteli obranu proti jednání dlužníka, kterým dlužník zkracuje uspokojení věřitele, typicky tzv. „vyváděním“ svého majetku na třetí osoby. Tento článek se zabývá problematikou možného postupu věřitele, který má za dlužníkem pohledávku, jež se dosud nestala vykonatelnou (typicky pohledávku vymáhanou v soudním řízení, v němž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto). Konkrétně se tento článek zabývá otázkou, zda může takový věřitel podat tzv. odpůrcí žalobu a soud případně řízení o odpůrcí žalobě přerušit do doby nabytí vykonatelnosti pohledávky. Na danou otázku odpovídá část odborné veřejnosti kladně, část záporně. Existuje však řada významných argumentů svědčících ve prospěch záporné odpovědi, které autor tohoto článku v rámci odborné diskuse dosud nezaznamenal.

Úvod do problematiky a současná právní úprava

Při pohledu na současnou právní úpravu dle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ“) by pravděpodobně průměrný čtenář bez znalosti dřívější judikatury na základě prosté logiky dovodil, že existence vykonatelné pohledávky věřitele je nutnou podmínkou k podání odpůrcí žaloby (k uplatnění práva věřitele). Dle § 589 odst. 1 věty první OZ totiž: „Zkracuje-li právní jednání dlužníka uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele, má věřitel právo domáhat se, aby soud určil, že právní jednání dlužníka není vůči věřiteli právně účinné.“ Bez existence vykonatelné pohledávky totiž nemůže dojít k jejímu zkracování, a tudíž ani k naplnění podmínky pro podání odpůrcí žaloby.

Průměrný čtenář zákona znající význam pojmu vykonatelná, mající přehled o lhůtách

k uplatnění tohoto práva dle dalších ustanovení OZ a též mající cit pro zásady spravedlnosti jakožto vůdčí ideje právního řádu by se však musel ptát, jak může věřitel postupovat v případě, kdy se blíží konec lhůty k uplatnění odpůrcí žaloby, avšak pohledávka věřitele dosud není vykonatelná (např. z důvodu procesních průtahů způsobených dlužníkem v řízení o přiznání pohledávky). Východisko pak poskytuje § 593 OZ, podle kterého: „Vyhradí-li si věřitel dříve, než se jeho pohledávka stane vykonatelnou, právo dovolat se neúčinnosti právního jednání tím, že výhradu prostřednictvím notáře, exekutora nebo soudu oznámí tomu, vůči komu se neúčinnosti právního jednání může dovolat, pak věřitel lhůta k dovolání se neúčinnosti právního jednání neběží, dokud se pohledávka vykonatelnou nestane.“ Ochrana věřitele před uplynutím lhůty tak poskytuje tuto výhradu, při jejímž uplatnění věřitel běh lhůty k uplatnění odpůrcí žaloby zastaví do doby vykonatelnosti pohledávky.

Úprava a judikatura dle předchozího občanského zákoníku

Při znalosti úpravy a zejména judikatury dle předchozí úpravy, tedy dle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ 1964“) lze však proti výše uvedenému výkladu leccos namítat. Ustanovení § 42a odst. 1 věty první OZ 1964 stanovilo, že: „Věřitel se může domáhat, aby soud určil, že dlužníkovy právní úkony, pokud zkracují uspokojení jeho vymahatelné pohledávky, jsou vůči němu právně neúčinné.“

Na rozdíl od OZ neobsahoval OZ 1964 obdobu možnosti učinit výhradu za účelem zastavení běhu lhůt k uplatnění odpůrcí žaloby. Bylo tak otázkou, jak může postupovat věřitel ve shora nastiněném případě blížícího se uplynutí lhůty. S ohledem na zásady spravedlnosti bylo při absenci zákonného institutu k zastavení běhu lhůt nutné určitou racionální možnost postupu věřitele dovodit. Dobová judikatura se ustálila na výkladu, že vymahatelností pohledávky je nutné rozumět její vykonatelnost (tedy podložnost exekučním titulem) a že tato vymahatelnost se nevyžaduje již při podání odpůrcí žaloby, ale až v době rozhodnutí soudem o odpůrcí žalobě, přičemž do doby nabytí vykonatelnosti pohledávky může soud řízení přerušit.[1]

Současná neaplikovatelnost předchozí judikatury

Autor tohoto článku je přesvědčen, že výše uvedená rozhodnutí byla s ohledem na dobovou právní úpravu správná, avšak v současné době jsou již jejich závěry neaplikovatelné.

Neaplikovatelnost uvedené judikatury autor dovozuje především ze změny právní úpravy v OZ. Kromě změny ve formulaci základního ustanovení § 589 odst. 1 věty první OZ, o níž je pojednáno závěrem tohoto článku, a odstranění možných pochybností ohledně výkladu pojmu vymahatelná je to především přijetí § 593

OZ. Dle autora přijetím § 593 OZ zakotvujícího možnost učinit výše uvedenou výhradu mohlo být stěžejní zamýšleno cokoliv jiného než právě vyřešení situace věřitele, jemuž brzy uplyne lhůta k uplatnění odpůřčí žaloby, avšak dosud nedisponuje vykonatelnou pohledávkou. Úmyslem zákonodárce přitom mohlo být právě upuštění od předchozí praxe opěně o odkazovanou judikaturu. Pokud by bylo nadále možné podat odpůřčí žalobu bez vykonatelné pohledávky a následně přerušit řízení, nedávala by úprava v § 593 OZ prakticky žádný smysl.

Autor považuje odkazovanou judikaturu za správnou pouze s přihlédnutím k tomu, že v předmětné době neexistoval ekvivalent dnešního § 593 OZ, a bylo tudíž nevyhnutelné při výkladu zohlednit zásady spravedlnosti vůči věřiteli. Obecně je, a i za předchozí úpravy bylo, nežádoucí a rozporné se zásadou procesní hospodárnosti, aby byly podávány žaloby, o nichž není možné rozhodnout, respektive může být hypoteticky možné o nich rozhodnout teprve v neurčitěm čase v budoucnu. Stejně jako je nežádoucí, aby byly s vidinou možné budoucí změny podávány žaloby na plnění dosud nesplatných pohledávek, žaloby na určení vlastnického práva, které žalobci dosud nevzniklo apod., je nežádoucí podávat odpůřčí žalobu bez prakticky nesporné (vykonatelné) pohledávky. Bylo by tedy logické vyložit úmysl zákonodárce při přijetí § 593 OZ jako úmysl k upuštění od uvedeného (dříve nevyhnutelného) nežádoucího postupu.

Úprava relativní neúčinnosti v OZ se dle důvodové zprávy inspirovuje v odpůřčím řádu (čl. III. zákona č. 64/1931 Sb., kterým se vydávají řady konkursní, vyrovnací a odpůřčí; tento čl. III dále jen „odpůřčí řád“). Úprava relevantních ustanovení v OZ je úpravě v odpůřčím řádu velmi podobná. Dle § 9 odst. 1 odpůřčího řádu: „Odporovati právním jednáním jest oprávněn věřitel, jehož pohledávka jest vykonatelná, ať vznikla kdykoliv, nebyl-li exekucí na jmění dlužníkovu úplně uspokojen nebo lze-li předpokládati, že by úplného uspokojení nedošel.“ Ustanovení § 10 odpůřčího řádu pak obsahuje velmi podobný institut jako je výhrada dle § 593 OZ. Skutečnost, že dle § 9 odpůřčího řádu mohl věřitel odporovati zásadně až poté, co se jeho pohledávka stala vykonatelnou, podporuje nejen samotná textace § 9 odpůřčího řádu, ale též jeho § 11, který z uvedeného pravidla stanovil dvě výjimky. Odpůřčí řád tak v § 11 stanovil, že: „Dříve, nežli se pohledávka věřitelova stala vykonatelnou, lze právnímu jednání odporovati: 1. námitkou ve sporu zahájeném proti věřiteli; 2. v řízení o rozvrhu výtěžku docíleného exekucí.“ Argumentem a contrario je nutné dospět k tomu, že pro podání standardní odpůřčí žaloby byla nutná vykonatelnost pohledávky. S ohledem na podobnost úpravy

v OZ a absenci jakýchkoliv výjimek z obecného pravidla je autor přesvědčen, že ke stejnému závěru je nutné dojít i v případě OZ.

Příliš logické se při dané výslovné legislativní úpravě § 593 OZ nejeví ani to, že přerušení řízení z důvodu možné budoucí vykonatelnosti dovozené předchozí judikaturou, tedy dle § 109 odst. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dle jen „OSŘ“), by bylo diskreční pravomocí soudu, nikoliv jeho povinností. Jestliže by soud neměl možnost žalobě v určitém čase vyhovět, nejevílo by se spravedlivým, aby v některých případech mohl odpůřčí žalobu zamítnout a v jiných případech řízení přerušit.

Prakticky jediným ustanovením, které se dle názoru autora může při současné právní úpravě na první pohled jevit jako podpora možnosti podat odpůřčí žalobu bez vykonatelné pohledávky, je § 154 odst. 1 OSŘ. V něm je stanoveno, že: „Pro rozsudek je rozhodující stav v době jeho vyhlášení.“ Na jeho základě by tak hypoteticky přicházela v úvahu aplikovatelnost shora odkazované judikatury, podle které postačí vykonatelnost v době rozhodnutí soudu. Jak však uvádí odborná literatura, „stanovení okamžiku rozhodného pro zjištění skutkového stavu procesním předpisem samozřejmě nic nemění na normách hmotného práva, které upravují podmínky vzniku, změny či zániku subjektivních práv a povinností stran (R 14/75)“, přičemž z důsledku § 154 odst. 1 OSŘ je rozhodné, zda ke dni vyhlášení rozhodnutí je prokázáno, zda (v minulosti) např. dané právo vzniklo.[2] Ustanovení § 154 OSŘ tak dle přesvědčení autora tohoto článku nelze interpretovat tak, že na jeho základě lze obecně připustit podání takové žaloby, které v době jejího podání nelze vyhovět (žaloby na plnění dosud nesplatné pohledávky apod.).

Závěrem autor článku pro čtenáře se zálibou v detailní gramatické interpretaci a v pravidlech češtiny uvádí, že jako podpůrný argument shora nastíněných závěrů lze využít i větnou skladbu § 589 odst. 1 OZ a její porovnání s větnou skladbou § 42a odst. 1 OZ 1964. Větná skladba § 589 odst. 1 OZ (a konstrukce normy) se jeví poměrně jasně. Hlavní větu (a dispozici právní normy) je zde právo věřitele domáhat se („má věřitel právo domáhat se“). Část ustanovení před touto hlavní větou (dispozicí), tedy věta „zkracuje-li právní jednání dlužníka uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele“, pak je vedlejší větou podmínkovou. Zároveň je, a to je v daném případě klíčové, hypotézou právní normy. Jen je-li naplněna tato hypotéza (podmínka), nastává dispozice (právo domáhat se). Jen za podmínky vykonatelnosti pohledávky a jejího krácení je dáno právo věřitele domáhat se určení neúčinnosti. Vykonatelnost pohledávky je zde tedy přímo podmínkou uplatnění práva věřitele.

Oproti tomu dikce § 42a odst. 1 OZ 1964 je komplikovanější. Na hlavní větu a dispozici normy („věřitel se může domáhat“) navazuje vedlejší věta předmětná („aby soud určil“). Tuto vedlejší větu dále rozvíjí další vedlejší věta, tentokrát podmínková („pokud zkracují uspokojení jeho vymahatelné pohledávky“). Vymahatelnost pohledávky a její krácení je zde tedy (zprostředkovaně) podmínkou vedlejší věty „aby soud určil“. Není tudíž hypotézou právní normy. Za splnění této podmínky tak soud může neúčinnost určit. Oproti tomu dispozice a věta hlavní („věřitel se může domáhat“) není v § 42a odst. 1 OZ 1964 ničím podmíněna; § 42a OZ 1964 ve svém prvním odstavci neobsahuje hypotézu. Dle OZ 1964 tak nebylo vymahatelnosti pohledávky podmíněno právo domáhat se určení neúčinnosti, ale vymahatelnosti pohledávky byla podmíněna možnost soudu určit neúčinnost. I z tohoto gramatického hlediska tak mohla shora nastíněná judikatura obstát v případě OZ 1964, avšak není namístě ji aplikovat za účinnosti OZ.

Závěr

Shora uvedené argumenty dle autora tohoto článku vedou k závěru, že bez vykonatelné pohledávky nelze odpůřčí žalobu dle § 589 odst. 1 OZ podat, a je-li taková žaloba podána, je nutné ji zamítnout. Nemá-li věřitel za dlužníkem dosud vykonatelnou pohledávku, může učiněním výhrady dle § 593 OZ zastavit běh lhůty pro uplatnění odpůřčí žaloby a odpůřčí žalobu podat poté, co se jeho pohledávka stane vykonatelnou, typicky je o ní pravomocně rozhodnuto v soudním řízení. ●

Mgr. Lukáš Dušek, advokát
BRODEČ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

BRODEČ & PARTNERS
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- [1] Viz R 12/2013 či dříve obdobně R 27/2000.
- [2] Lavický, P., a kol. (2016). Občanský soudní řád. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer. Dostupné z <ASPI právní informační systém> [přístup dne 8. 11. 2016; komentář k § 154].

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž

energetika

veřejné zakázky

compliance

Praha

Bratislava

Aktivní legitimace k vymáhání postoupené směnečné pohledávky – přebije platební rozkaz směnku?

Pro postupníka bývá atraktivnější nabýt vykonatelný exekuční titul než pouze pohledávku, kterou by teprve musel uplatnit u soudu. Ušetří náklady nalézacího řízení a zároveň získá výhodnější postavení vůči dlužníkovi. Pokud však jde o pohledávku směnečnou, měl by si dát pozor, aby na něj postupitel kromě práv plynoucích ze směnečného platebního rozkazu řádně převedl též samotnou směnku. Soudy totiž nejsou zajedno v tom, jakým způsobem má věřitel ve vykonávacím řízení prokázat své oprávnění vymáhat směnečnou pohledávku, když není exekučním titulem označen jako žalobce.

Dojde-li k postoupení směnečné pohledávky po vydání směnečného platebního rozkazu, je nový věřitel v rámci výkonu rozhodnutí či v exekučním řízení povinen prokázat, že na něj přešlo nebo bylo převedeno právo z předmětného soudního rozhodnutí. V souladu s ustanovením § 256 občanského soudního řádu, resp. ustanovením § 36 odst. 3 a 4 exekučního řádu, lze přechod či převod práva prokázat jen listinou vydanou anebo ověřenou státním orgánem nebo notářem, pokud nevyplývá přímo z právního předpisu. Judikatura ale zatím nedává jasnou odpověď na otázku, jestli je oprávněný povinen prokázat převod směnky či převod práv a povinností ze směnečného platebního rozkazu. Potíž nastává ve chvíli, kdy je ma-

jitelem směnky jiná osoba, než která nabyla vykonatelnou pohledávkou ze směnečného platebního rozkazu.

Optika Nejvyššího soudu – platební rozkaz následuje směnku

Popsanou situaci se Nejvyšší soud zabýval v usnesení sp. zn. 20 Cdo 461/2004 ze dne 31. května 2005. Nařízení exekuce se domáhal věřitel, který svou aktivní legitimaci dokládá nepřetržitou řadou indosamentů na směnce na řad. Okresnímu a krajskému soudu takový postup stačil – přechod práv podle jejich názoru vyplývá z ustanovení čl. I. § 11 odst. 1 a § 16 odst. 1 zákona č. 191/1950 Sb., zákona směnečného a šekového, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon směnečný a šekový“). Věřitel ale narazil u Nejvyššího soudu. Ten konstatoval, že podle čl. I. § 14 odst. 1 zákona směnečného a šekového se indosací sice převádějí všechna práva ze směnky, nicméně z právních předpisů přímo nevyplývá, že by na majitele směnky rubopisováním přešla i práva ze směnečného platebního rozkazu. Oprávnění věřitele vymáhat pohledávku v exekučním řízení je proto podle Nejvyššího soudu potřeba prokázat listinou vydanou anebo ověřenou státním orgánem nebo notářem.

Svůj právní názor na danou problematiku Nejvyšší soud blíže osvětlil v usnesení sp. zn. 20 Cdo 711/2009 ze dne 4. května 2011. I v tomto řízení usiloval o nařízení exekuce věřitel, který byl majitelem směnky. Šlo však o rektasměnku, převod práv ze směnečného platebního rozkazu proto dokládá smlouvou o převodu směnky. Tentokrát považoval způsob prokázání aktivní legitimace za nedostatečný krajský soud – smlouva o postoupení podle něj dokazovala pouze postoupení směnky, nikoli pohledávky z platebního rozkazu. Nejvyšší soud ale jeho rozhodnutí zrušil. Mezi práva, která se převádí smlouvou o převodu rektasměnky, totiž podle něj patří i oprávnění vymáhat plnění ze směnečného platebního rozkazu. Převod ovšem nevyplývá přímo z právního předpisu, věřitel jej musí prokázat ověřenou listinou. V posuzovaném případě byl dostatečný notářský ověřený podpis na smlouvě. V situaci řešené ve výše zmiňovaném rozhodnutí ve věci sp. zn. 20 Cdo 461/2004 by podle Nejvyššího soudu postačil úředně ověřený rubopis.

Převahu směnky nad směnečným platebním rozkazem potvrdil v usnesení sp. zn. 29 Cdo 252/2009 ze dne 29. června 2010 též jiný senát Nejvyššího soudu. V této věci postupitel s postupníkem při uzavření smlouvy o po-

stoupení pohledávky ze směnečného platebního rozkazu předmětnou směnku úmyslně zlikvidovali. Domnívali se, že ve chvíli, kdy je platební rozkaz vykonatelný, směnka ztrácí jakýkoli význam. Jak moc se mylili, jim vysvětlil už krajský soud. Ten zdůraznil, že směnečný platební rozkaz je pouze rozhodnutím deklaratorní povahy. Oprávněný je proto povinen i v rámci vykonávacího řízení k eventuální obraně povinného prokázat, že je stále majitelem směnky. Zničení směnky pak podle názoru krajského soudu způsobuje zánik pohledávky ze směnečného platebního rozkazu, byť jde o nárok pravomocně přiznaný soudem. Rozsudek krajského soudu obsahující mimo jiné výše uvedené závěry Nejvyšší soud potvrdil.

Sečteno podtrženo, podle Nejvyššího soudu oprávněný svou aktivní legitimaci ve vykonávacím řízení prokáže vlastnictvím směnky, byť-li její převod úředně ověřen.

Ústavní soud preferuje platební rozkaz

Podobným případem se v usnesení sp. zn. I. ÚS 3544/10 ze dne 9. října 2012 zabýval také Ústavní soud. A dospěl k jinému závěru. Věřitel, který zahájil exekuční řízení, převod práv z původního věřitele směnky na řad na svou osobu prokazoval dohodou o postoupení pohledávky s úředně ověřenými podpisy. Ústavní soud nejprve v souladu se zmíněným usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 461/2004 poukázal na skutečnost, že rubopisování směnky nelze považovat za převod práv vyplývající přímo z právního předpisu ve smyslu ustanovení § 256 občanského soudního řádu či § 36 odst. 4 exekučního řádu. Pokud by však soudy požadovaly, aby postupník prokazoval postoupení práv ze směnky na řad postupní smlouvou, bylo by to v rozporu se zásadou nemožnosti převodu ordre směnky cesí. Řešení této paradoxní situace podle Ústavního soudu tkví v rozdílné povaze hmotněprávních a procesněprávních vztahů. Procesněprávní vztah založený směnečným platebním rozkazem jakožto vztah posvěcený státní autoritou totiž překlene hmotněprávní vztah. Vztah věřitele a dlužníka založený smenkou tedy bude nadále existovat vedle vztahu žalovaného a žalobce ze směnečného platebního rozkazu, ale neprosadí se proti němu. Z uvedeného důvodu je podle Ústavního soudu určující, zda postupní smlouva, kterou věřitel dokládá svou aktivní legitimaci, splňuje náležitosti vyžadované pro převod práv vyplývajících z exekučního titulu. Podle Ústavního soudu tak ve vykonávacím řízení zřejmě může uspět i oprávněný, jenž směnku nevlastní.

Dopad soudních rozhodnutí na praxi

Který z přístupů v budoucnu zvítězí, nelze předvídat. Vodítkem může být vývoj soudní judikatury ve věci nabytí vlastnického práva k nemovité věci od neoprávněného, kde Ústavní soud prosazuje autoritu svého výkladu nad názorem Nejvyššího soudu s odkazem na článek 89 odst. 2 Ústavy. Než (a pokud vůbec) ke sjednocení judikatury dojde, lze klientům doporučit, aby se směnečným platebním rozkazem a příslušnou smenkou nakládali vždy totožně, tj. aby neoddělovali vlastníka směnky od osoby oprávněné ze směnečného platebního rozkazu. Pokud však postupník má k dispozici pouze směnečný platební rozkaz (například proto, že se směnka ztratila), může být řešením zahájení řízení o umoření směnky. Klientovi, který je naopak pouze majitelem směnky, pak lze doporučit, aby veškerá jednání, kterými se směnka převádí, opatřil úředním ověřením. Nicméně je velmi pravděpodobné, že v případě ordre smenek narazí na neochotu notáře ověřit podpis rubopisu přímo na směnce. ●

Mgr. Irena Kolářová,
advokátka
Mgr. Barbora Bezděková,
advokátní koncipientka
KPMG Legal s.r.o., advokátní kancelář

Dopady nové úpravy spotřebitelského úvěru do pracovněprávních vztahů

Dne 1. prosince 2016 nabyl účinnosti nový zákon o spotřebitelském úvěru (zákon č. 257/2016 Sb.), který zavedl novou regulaci poskytování všech typů spotřebitelských úvěrů. Vzhledem k nové regulaci, která výrazně mění pravidla hry v tomto oboru, bylo novému zákonu a jeho jednotlivým částem věnováno mnoho odborných článků a vyjádření. Zákon o spotřebitelském úvěru však – pro mnohé možná překvapivě – obsahuje i pravidla, která ovlivní pracovní vztahy zaměstnanců poskytovatelů a zprostředkovatelů těchto úvěrů. Zákon o spotřebitelském úvěru tak představuje speciální právní normu k zákoníku práce. Cílem tohoto článku je zaměřit se na nejvýraznější pracovněprávní dopady této nové právní úpravy.

Zákoník práce není jedinou normou, která upravuje pracovněprávní vztahy. Mnohé další právní předpisy upravují různé podmínky jednotlivých profesí a stanoví například i zákonné předpoklady pro výkon specifických profesí a prací. Zákon o spotřebitelském

úvěru je takovým předpisem, neboť stanoví předpoklady pro výkon práce pracovníků poskytovatelů a zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů.

Kdo je kdo

Zákon o spotřebitelském úvěru pracuje se třemi pro tento článek klíčovými pojmy, a to poskytovatel spotřebitelského úvěru, zprostředkovatel spotřebitelského úvěru a jejich pracovník. Poskytovatelem spotřebitelského úvěru jen ten, kdo jako podnikatel poskytuje spotřebitelský úvěr. Zákon dále tuto skupinu rozděluje na bankovní a nebankovní poskytovatele. Zprostředkovatelem spotřebitelského úvěru je pak ten, kdo jako podnikatel zprostředkovává spotřebitelský úvěr, a to buď jako samostatný zprostředkovatel (vykonává činnost pro jednoho či více poskytovatelů), vázaný zástupce (vykonává činnost jen pro jednu zastoupenou osobu – pro poskytovatele nebo samostatného zprostředkovatele), zprostředkovatel vázaného spotřebitelského úvěru (ten zprostředkovává vázaný spotřebitelský úvěr určený k financování jím prodávaného zboží nebo poskytované služby) nebo zahraniční zprostředkovatel. Pracovníkem ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru je osoba, která je s poskytovatelem nebo zprostředkovatelem spotřebitelského úvěru v pracovněprávním vztahu, anebo jde o člena statutárního orgánu nebo správní rady poskytovatele nebo zprostředkovatele spotřebitelského úvěru, nebo jeho prokuristu, pokud se přímo podílí na poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebo jsou za poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru zodpovědní.

Požadavky odborné způsobilosti a důvěryhodnosti – jaké jsou a na koho se vztahují

Nová úprava s sebou, jak již bylo naznačeno výše, přináší i specifické požadavky na per-

sonální předpoklady pro poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů, a to v podobě odborné způsobilosti a důvěryhodnosti zákonem určených osob.

Poskytovatelé a zprostředkovatelé spotřebitelských úvěrů jsou povinni prokázat získání odborné způsobilosti (všeobecných znalostí a odborných znalostí a dovedností) a splnění podmínek důvěryhodnosti blíže popsané v § 60 a násl. zákona o spotřebitelském úvěru u všech svých pracovníků, jak je tento pojem vysvětlen výše. Stejně tak musí zákonné požadavky splňovat i ty osoby, které poskytovatel za účelem poskytování úvěru využívá – tedy nejen jeho pracovníci, ale i samostatní zprostředkovatelé, vázaní zástupci i zprostředkovatelé vázaného spotřebitelského úvěru.

Všeobecné znalosti se budou prokazovat vysvědčením o maturitní zkoušce nebo dokladem o dosažení vyššího vzdělání. Odborné znalosti a dovednosti se budou prokazovat získáním osvědčení o vykonání odborné zkoušky prováděné akreditovanou osobou.[1] Rozsah a zaměření odborných zkoušek se bude lišit podle typu poskytovaného spotřebitelského úvěru a budou zaměřeny na ověření znalostí a dovedností potřebných pro poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů.

Důvěryhodnost poskytovatelů a zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů, resp. jejich pracovníků, je upravena v § 72 a násl. záko-

na o spotřebitelském úvěru. Zákon považuje za důvěryhodnou takovou fyzickou osobu, která je plně svéprávná a dává předpoklad řádného provozování činnosti poskytování spotřebitelských úvěrů. Negativně, tedy jako nedůvěryhodná, je pak hodnocena ta fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin proti majetku, pro trestný čin hospodářský nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, dále osoba, ohledně jejíhož majetku bylo v posledních pěti letech vydáno rozhodnutí o úpadku nebo byla členem statutárního, dozorčího orgánu, správní rady nebo jiného obdobného orgánu právnické osoby, ohledně jejíhož majetku bylo vydáno rozhodnutí o úpadku, prohlášen konkurs, insolvenční návrh na majetek byl zamítnut pro nedostatek majetku takového právnické osoby. Za osobu nedůvěryhodnou je považována také osoba, které bylo v posledních pěti letech odňato oprávnění k činnosti pro porušení podmínek stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru. Obdobné požadavky jsou kladeny v § 73 na důvěryhodnost právnických osob. Ta je mimo jiné důvěryhodná jen tehdy, pokud výše uvedené požadavky na důvěryhodnost fyzických osob splňují všichni členové jejího statutárního i dozorčího orgánu, případně správní rady nebo jiného obdobného orgánu. V případě právnických osob pak tedy nestačí, že důvěryhodným je pouze ten člen statutárního orgánu, jež spadá do zákonné definice pracovníka, tedy ten, který je za poskytování a zprostředkování spotřebitelských úvěrů odpovědný, ale podmínku důvěryhodnosti musí splňovat všichni členové.

Vzhledem k této nové zákonné úpravě budou zaměstnavatelé podnikající v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů nově oprávněni (a zároveň povinni) zjišťovat od svých pracovníků i uchazečů o zaměstnání (pro pozici pracovníka ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru) výše uvedené osobní údaje, včetně citlivého údaje o trestní bezúhonnosti, a tyto informace budou rovněž bez souhlasu pracovníků zpracovávat v souvislosti s pracovním vztahem pracovníka. Zákon o spotřebitelském úvěru je i v tomto ohledu speciální normou k § 316 zákoníku práce.

Od kdy je potřeba požadavky odborné způsobilosti a důvěryhodnosti splňovat?

Přestože je zákon o spotřebitelském úvěru účinný již od 1. prosince 2016, kdy vchází v účinnost i požadavky odborné způsobilosti a důvěryhodnosti osob, jeho přechodná ustanovení stanovují časově omezená období, po jejichž trvání se pro určité osoby udělují vý-

jimky, a odkládají se tak povinnosti poskytovatelů a zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů, resp. jejich pracovníků, splňovat podmínky odborné způsobilosti a důvěryhodnosti.

Osobám, na které se vztahují požadavky odborné způsobilosti podle zákona o spotřebitelském úvěru, umožňuje zákon po omezenou dobu prokázat odbornou způsobilost jinak než výše uvedeným způsobem. Splnění požadavku všeobecných znalostí, které se dokládají maturitním vysvědčením nebo dokladem o vyšším vzdělání, bude možné doložit až do 42 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona, tedy do 1. června 2020. Navíc fyzické osoby, které ke dni nabytí účinnosti zákona nepřetržitě alespoň po dobu tří let poskytovaly nebo zprostředkovávaly spotřebitelský úvěr nebo se jako pracovníci osoby oprávněné poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr přímo podílely na poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru, nebo byly za poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru zodpovědné, pak nebudou povinny prokazovat složení maturitní zkoušky vůbec. U požadavku na odborné znalosti zákon ustavuje přechodné období 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona, po které bude možné doklad o složení odborné zkoušky nahradit čestným prohlášením. Čestné prohlášení nemusí dokládat osoby, které byly oprávněny poskytovat nebo zprostředkovávat spotřebitelský úvěr jiný než na bydlení, poskytnou čestné prohlášení do 1. března 2017.

Podmínku důvěryhodnosti pak musí splňovat veškeré osoby poskytující nebo zprostředkující spotřebitelské úvěry, tedy i jejich pracovníci ve smyslu zákona o spotřebitelském úvěru, o to nejpozději do tří měsíců od nabytí účinnosti zákona o spotřebitelském úvěru, tedy do 1. března 2017.

Co když zaměstnanec požadavky zákona nesplňuje?

Pokud zaměstnanec požadavky odborné způsobilosti anebo důvěryhodnosti stanovené zákonem o spotřebitelském úvěru nesplňuje, pak je zaměstnavatel oprávněn mu z tohoto důvodu ukončit pracovní poměr výpovědí podle § 52 písm. f) zákoníku práce pro nesplňování předpokladů. Zaměstnavatel je oprávněn dát zaměstnanci nesplňujícímu kterýkoli ze zákonných předpokladů výpověď, aniž by ho musel na skutečnost, že tyto předpoklady nesplňuje, předem informovat či mu poskytnout lhůtu pro

odstranění tohoto nedostatku. Skutečnost, že předpoklady pro výkon sjednané práce byly změněny až v průběhu trvání pracovního poměru, nehraje žádnou roli. Rozhodující je jen to, že zaměstnanec tyto předpoklady stanovené speciálním právním předpisem pro jeho práci nesplňuje. Tato samotná skutečnost opravňuje zaměstnavatele k výpovědi. Zaměstnanec v souvislosti s ukončením pracovního poměru z tohoto důvodu odstoupné nenáleží.

Nesplňování stanovených předpokladů pro výkon sjednané práce nemusí být časově omezeno. Výpovědní důvod tu může být dán delší dobu, než se zaměstnavatel rozhodne jej uplatnit. Po tuto dobu však nesmí zaměstnanec přidělovat práci, pro kterou jsou zákonné předpoklady stanoveny, jinak se vystavuje riziku sankcí. Pracovní poměr pracovníka však nesmí na základě výpovědi pro nesplňování předpokladů skončit dříve, než předpoklad vyžadovaný zákonem vstoupí v účinnost.

Možnost rozvázání pracovního poměru zaměstnance z důvodu nesplňování předpokladů stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru je nezbytné posuzovat v případě každého zaměstnavatele a jeho zaměstnance individuálně, a to zejména v závislosti na sjednaném druhu práce a pracovní náplni zaměstnance. Vždy bude potřeba posoudit, zda v individuálním případě může být nesplňování předpokladů důvodem k rozvázání pracovního poměru zaměstnance.

Pokud zaměstnavatel k rozvázání pracovního poměru z výše uvedeného důvodu nepřistoupí, musí zaměstnanec, který zákonné předpoklady nesplňuje, po dohodě s ním (ledaže je to možné i bez dohody v rámci sjednaného druhu práce) přeřadit na jinou práci, na kterou se zákonné požadavky nevztahují. Pokud však zaměstnavatel se zaměstnancem nesjedná změnu jeho práce či s ním neukončí pracovní poměr, nesmí zaměstnanec přidělovat práci, pro kterou zákon tyto specifické předpoklady stanoví. Pokud tak učiní, porušuje zákon a vystavuje se postihu, kterým může být až odejmutí licence či pokuta do výše 10 000 000 Kč. ●

Marie Janšová, partnerka, advokátka
LEGALITĚ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITĚ
LAWYERS

Poznámka:

[1] Odborné zkoušky pořádají akreditované osoby, kterým ČNB udělí oprávnění k jejich provádění, společně s ním je uveřejní v seznamu akreditovaných osob zveřejňovaných na internetových stránkách ČNB.

Vodní hospodářství a náhrada škody

Poruší-li obec jako vlastník pozemku, na němž se nachází koryto vodního toku, povinnost ohlašovat správci vodního toku zjevné závady v korytě vodního toku, odpovídá (společně se správcem vodního toku) za škodu způsobenou zneprůchodněním vodního toku těmito závadami a zatopením přilehlých pozemků, nebyla-li škoda způsobena neodvratitelnou událostí.

Restituce a novace

Restituční nároky mají v zásadě soukromoprávní charakter, v případě, že určité otázky zůstávají restituční legislativou neupraveny, lze tudíž podpůrně aplikovat ustanovení občanského zákoníku, jenž je vůči restitučním zákonům v pozici obecného předpisu. Zároveň však platí, že ani tam, kde stát vystupuje jako účastník soukromoprávního poměru, není možné jeho postavení bez dalšího připodobňovat postavení jednotlivce, poněvadž nedisponuje skutečně autonomní vůlí a jeho jednání se vždy musí řídit zákonem. Ani při uzavření smlouvy

o převodu náhradních pozemků v režimu zákona o půdě tak nedochází z hlediska státu k realizaci smluvní autonomie, nýbrž k prosazení práva restituenta na vydání nemovitostí odpovídajících svou hodnotou ocenění pozemků odňatých. Obdržela-li tedy oprávněná osoba rozsáhlejší plnění, než na jaké měla dle restitučního předpisu právo, dostává se jí bezdůvodného obohacení, které je povinna vydat. Od takové situace, ve které stát oprávněné osobě plní více, než jí podle práva náleží, je však nutno odlišit případ, v němž se restituent nedomáhá vydání veškerých hodnot, na něž má v souladu s restitučními zákony právo. Oprávněná osoba totiž není na rozdíl od státu ve výše uvedeném smyslu co do autonomie vůle omezena a nemá žádnou povinnost uplatnit své restituční nároky v plném rozsahu. Zatímco v prvním ze zmíněných případů nemůže být pro nedostatek autonomie vůle na straně státu překročen zákonný limit pro poskytnutí náhradního plnění (stát by zde plnil nad rámec právním předpisem stanovené povinnosti z veřejných prostředků), ve druhém z nich z logiky věci není namístě upírat oprávněné osobě možnost požadovat při celkovém vypořádání svých nároků za určitých podmínek méně, než by jí podle zákona příslušelo, s čímž koresponduje oprávnění státu takový požadavek respektovat.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Pravomoc soudu

Žaloba, kterou se věřitel domáhá prohlášení neúčinnosti dispozice s věcným právem k nemovitosti vůči jeho osobě na základě skutečnosti, že tato transakce byla učiněna jeho dlužníkem k újmě vlastních práv věřitele, nespadá do působnosti článku 16 bodu 1 Bruselské úmluvy, který svým obsahem odpovídá ustanovení čl. 22 odst. 1 Nařízení Brusel I. (výlučná příslušnost členského státu, na jehož území se nemovitost nachází, se vztahuje pouze na žaloby, které směřují k určení rozsahu, obsahu, vlastnictví nebo držby nemovitosti nebo existence jiných věcných práv k ní a k tomu, aby držitelům těchto práv byla zajištěna ochrana výsad, které vyplývají z jejich právního postavení, a nikoli na odpůřčí žalobu, která spočívá v právu věřitele uplatnit svou pohledávku vůči dlužníkovi a zabezpečuje ochranu přístupu věřitele k majetku dlužníka

a která – je-li úspěšná – způsobí, že dispoziční úkon dlužníka učiněný s úmyslem zkrátit práva věřitele není vůči věřiteli účinný).

Odpovědnost státu za škodu

Právo prezidenta na vymezení podmínek abolicie, za nichž se nemají konat trestní stíhání, tj. stanovení rozsahu konkrétního aboličního rozhodnutí, není Ústavou nikterak ohraničeno. Může být proto v každém konkrétním rozhodnutí o amnestii využito v jiném rozsahu a za jiných podmínek, než tomu bylo v předešlých amnestiích, a tudíž je i dopad každé konkrétní amnestie v tomto ohledu jiný. Z těchto důvodů je nutné konkrétní rozhodnutí prezidenta o amnestii aplikovat v souladu s jeho zněním, jak bylo vyhlášeno. K takové aplikaci, která přísluší výhradně soudu, je nutné přistupovat při zachování základních principů obecné spravedlnosti, zejména zásady rovnosti práva na soudní ochranu a jinou právní ochranu, která vyplývá z čl. 36 až 40 Listiny základních práv a svobod a při důsledném zachování principu vymezeného v čl. 95 odst. 1 Ústavy.

Ochrana vlastnictví

Dlouhodobá nečinnost územně samosprávného celku (obce), který nerealizoval veřejně prospěšnou stavbu předpokládanou územním plánem, může vést ke vzniku nároku za omezení vlastnického práva k pozemku, na němž má veřejně prospěšná stavba stát.

Závazek

Uzavřou-li účastníci smlouvu s alternativním plněním, přičemž jedno ze dvou individualizovaných plnění je neurčité (není jasný rozsah plnění, které má dlužník poskytnout), pak je-li zbývající plnění dostatečně určité, je smlouva v rozsahu neurčitého plnění částečně neplatná (§ 41 obč. zák.), a závazek se tak stává ipso facto závazkem s jediným předmětem plnění, neboť dlužník nemůže platně vykonat volbu.

Promlčení a náhrada škody

Za situace, kdy zákon výslovně upravuje právo na náhradu škody jako promlčitelné, nelze přistoupit na názor, že v konkrétním případě promlčecí doba nepočala plynout před vlastním uplatněním nároku žalobce. Tímto postupem by bylo učiněno právo žalobce na náhradu škody fakticky nepromlčitelným a postavení žalovaného trvale nejistým. Ochrana osob, které z důvodu duševní poruchy nemohou samy účinně bránit svá práva, je zajištěna ustanov-

ením § 113 obč. zák., podle něhož jde-li o práva osob, které musí mít zákonného zástupce, nebo o práva proti těmto osobám, promlčení nepočne, dokud jim zástupce není ustanoven; již započaté promlčení probíhá dále, avšak neskončí, dokud neuplyne rok po tom, kdy těmto osobám bude zákonný zástupce ustanoven nebo kdy překážka jinak pomine. Bez splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 113 obč. zák. nelze počátek subjektivní promlčecí doby k uplatnění nároku na náhradu újmy na zdraví s poukazem na omezené duševní schopnosti poškozeného posouvat v neprospekch odpovědné osoby.

Pracovněprávní vztahy

Klíčovým kritériem pro posouzení, zda se jedná o pracovní poměr, či nikoliv, je kritérium nadřízenosti a podřízenosti. Je nevýznamné, jak je právní úkon (projev vůle) označen, ani jak je účastníkem subjektivně hodnocen.

Plná moc

Není-li podpis na písemné plné moci v rozporu s ustanovením § 28 odst. 4 o. s. ř. úředně ověřen, jde o nedostatek podmínky řízení týkající se plné moci (oprávnění k zastupování účastníka), který lze odstranit. Jestliže přes výzvu soudu není uvedený nedostatek plné moci (oprávnění k zastupování účastníka) odstraněn, soud řízení zastaví (§ 104 odst. 2 o. s. ř.), bylo-li zahájeno podáním, které za účastníka učinil jeho údajný „zmocněnec“. S ohledem na to, že ke splnění podmínek řízení přihlíží soud kdykoliv za řízení (§ 103 o. s. ř.), není uvedený postup vyloučen ani v řízení před odvolacím soudem.

Odpovědnost státu za škodu

V případě nemajetkové újmy vzniklé v důsledku nesprávného úředního postupu, spočívajícím v porušení práva na rozhodnutí věci v přiměřené lhůtě, je poškozeným fyzická nebo právnická osoba, která byla přímo nesprávným úředním postupem dotčena, tj. osoba, u které jsou vzniklá nemajetková újma a nesprávný úřední postup ve vztahu příčinné souvislosti. Nelze vyloučit, že důsledky nesprávného úředního postupu, spočívající v nejistotě ohledně výsledku řízení, pocítuje nejen účastník řízení, nýbrž také vedlejší účastník. Děje se tak ale nikoli přímo, nýbrž zprostředkovaně skrze jeho hmotněprávní poměr k účastníkovi řízení. Nebýt totiž existence právního poměru k samotnému účastníkovi, újmu způsobenou nepřiměřenou délkou původního řízení by vedlejší účastník nepocítil, neboť výsledek řízení by jeho právní postavení (tj. práva a po-

vinnosti vyplývající z hmotného práva) nemohl nijak ovlivnit. Z toho ale vyplývá, že příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem, záležejícím v nepřiměřené délce řízení, a vznikem nemajetkové újmy na straně vedlejšího účastníka, je přerušena jeho právním poměrem k účastníkovi řízení, kterého podporuje, neboť od tohoto (tvrzeného) právního poměru, nikoliv od nesprávného úředního postupu, vedlejší účastník svou újmu osobně odvozuje.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Náklady léčení

Rodič dítěte poškozeného na zdraví je osobou povinnou nahradit zdravotní pojišťovně škodu (náklady vynaložené v rámci systému veřejného zdravotního pojištění na léčení dítěte), jestliže újmu na zdraví zavinil svým protiprávním jednáním, a to i porušením povinnosti náležitého dohledu nad dítětem. V rozsahu, v němž se na újme na zdraví podílelo počínání samotného dítěte (bez ohledu, zda zaviněné, či nikoliv), zdravotní pojišťovně nárok nenáleží. Případné možné dopady uložení povinnosti k náhradě těchto nákladů rodiči do rodinného rozpočtu a tím zprostředkovaně do majetkových poměrů dítěte tuto povinnost nevylučují. Mohou však být zvažovány z hlediska případného přiměřeného snížení výše náhrady soudem, a to zejména s přihlédnutím k okolnostem případu, k osobním a majetkovým poměrům povinné osoby i k poměrům zdravotní pojišťovny; půjde o analogické použití tzv. moderačního práva soudu podle § 450 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinný do 31. 12. 2013 (nyní § 2953 zákona č. 89/2012 Sb.).

Výživné

Soudem ve smyslu § 26 odst. 1 a 3 zákona o rodině schválenou dohodu rodičů o výživě nezletilého dítěte nelze měnit, či rušit prostou (tj. soudem neschválenou) dohodou rodičů nezletilého dítěte.

Exekuce a soudní poplatek

Uplatňuje-li povinný jako žalobce v soudním řízení pohledávku, která byla postižena exekucí příkazem o přikázání této pohledávky, a exekuční příkaz byl doručen dlužníkovi povinného, jde o zřejmě bezúspěšně uplatňování práva odůvodňující nepřiznání osvobození od soudních poplatků podle § 138 o. s. ř.

Směnky a náhrada škody

Řídí-li se promlčení směnečných závazků (v rozsahu neupraveném směnečným zákonem) občanským zákoníkem, řídí se tímž právním předpisem (občanským zákoníkem) i nárok na náhradu škody.

Nekalá soutěž

Jednáním proti dobrým mravům soutěže a tedy jednáním nekalosoutěžním, proti němuž se dotčený má právo bránit, může být i užití zapsané ochranné známky. Vzhledem k tomu, že národní známkové právo vychází ze směrnic Evropské unie a že na stejných principech je založeno i nařízení Rady (ES) č. 207/2009, o ochranné známce Společenství, lze tento závěr plně aplikovat i na ochrannou známku Společenství.

Zdravotní pojištění a analogie

Na základě analogie je možné aplikovat vyhlášku č. 425/2011 Sb. (úhradová vyhláška) i na úhradu za poskytnutou zdravotní péči v pobytových zařízeních sociálních služeb.

Výpověď z pracovního poměru

Zaměstnavatel nemůže dát výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 73a odst. 2 věty druhé zák. práce na základě fikce výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. c) zák. práce zaměstnanci, který byl odvolán z vedoucího pracovního místa nebo který se tohoto místa vzdal, jestliže se s ním při jeho jmenování na vedoucí pracovní místo nebo při uzavření dohody o možnosti odvolání a vzdání se vedoucího pracovního místa dohodl na tom, že v případě odvolání zaměstnance z vedoucího pracovního místa nebo vzdání se tohoto místa zaměstnancem jej zařadí na práci, kterou zaměstnanec vykonával před svým jmenováním nebo zařazením na vedoucí pracovní místo.

Podnikání a obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšné společnosti, které byly založeny v režimu zákona č. 248/1995 Sb., nejsou ve smyslu § 2 odst. 2 obč. zák. podnikateli, neboť nevyvíjí podnikatelskou činnost, a na jejich právní vztahy s územními samosprávnými celky se proto nevztahuje ustanovení § 261 odst. 2 obč. zák.

Náklady řízení

Skutečnost způsobení škody trestným činem, za který byl žalovaný pravomocně odsouzen, nemůže být sama o sobě bez zohlednění dalších okolností konkrétního případu důvodem hodným zvláštního zřetele svědčícím pro aplikaci § 150 o. s. ř. ve prospěch žalobce, jestliže občanskoprávní řízení je v důsledku zavinění žalobce zastaveno, protože žaloba v občanskoprávním řízení byla podána až po uplatnění nároku v trestním (adhezním) řízení.

Odpovědnost státu za škodu

Nepodání opravného prostředku proti nezákonnému rozhodnutí může být posuzováno pouze jako nesplnění podmínky dle § 8 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., resp. § 8 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb.

Insolvenční správce

Obnovilo-li se právo ohlášeného společníka veřejné obchodní společnosti vykonávat funkci insolvenčního správce jako fyzická osoba, je skutečnost, že veřejné obchodní společnosti, jejímž jediným ohlášeným společníkem taková fyzická osoba byla, zaniklo právo vykonávat funkci insolvenčního správce, důvodem k odvolání veřejné obchodní společnosti z funkce insolvenčního správce konkrétního dlužníka ve smyslu § 31 insolvenčního zákona.

Poctivý obchodní styk

Jestliže došlo k prodlení s dokončením díla za situace, kdy dohodnutá změna smlouvy neměla mít vliv na sjednaný termín dokončení díla, nelze dovodit, že by požadavek na zaplacení ve smlouvě sjednané smluvní pokuty byl výkonem práva v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku.

Pojištění

Limit pojistného plnění sjednaný v pojistné smlouvě mezi cestovní kanceláří a pojišťovnou nemůže omezovat právo spotřebitele, který uzavřel s cestovní kanceláří smlouvu o zájezdu podle zákona č. 159/1999 Sb. na zaplacení celé částky uhrazené za zájezd vůči pojišťovně.

Účinky přerušení řízení

Ustanovení § 140a insolvenčního zákona (ve znění účinném od 1. ledna 2014) se ne-

platí, jestliže v insolvenčním řízení vedeném k 1. lednu 2014 na majetek dlužníka bylo vydáno rozhodnutí o úpadku před 1. lednem 2014. Ustanovení § 140a insolvenčního zákona (ve znění účinném od 1. ledna 2014) se uplatní, jestliže v insolvenčním řízení vedeném k 1. lednu 2014 na majetek dlužníka bylo vydáno rozhodnutí o úpadku v době od 1. ledna 2014. Ustanovení § 140b až § 140e a § 141a insolvenčního zákona (ve znění účinném od 1. ledna 2014) se uplatní, jestliže v insolvenčním řízení vedeném k 1. lednu 2014 na majetek dlužníka bylo vydáno rozhodnutí o úpadku sice před 1. lednem 2014, ale po uvedeném datu stále trvají účinky rozhodnutí o úpadku.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Výkon rozhodnutí

V rozvrhové stadiu u výkonu rozhodnutí jsou účastníky řízení kromě oprávněného a povinného vydražitel a přihlášení věřitelé, a rovněž i vydražitel, který nezapltil nejvyšší podání ani v dodatečně lhůtě (§ 336m odst. 2 o. s. ř.), avšak jen v té části řízení, kdy se upravují jeho poměry vůči státu a účastníkům ve smyslu ustanovení § 336n o. s. ř.

Nabytím právní moci usnesení o příklepu a zaplacením nejvyššího podání vstupuje řízení o výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti do závěrečné fáze – rozvrhu rozdělované podstaty. Bylo-li předchozí usnesení o příklepu zrušeno z důvodu, že obmeškaný vydražitel nezapltil ani v dodatečně lhůtě nejvyšší podání, rozhodne soud po nařízeném jednání nejprve o dlužích obmeškaného vydražitele dle § 336n odst. 1 o. s. ř.; přihlášení věřitelé, jako účastníci rozvrhového stadia vykonávacího řízení, jsou pak účastníky také jednání, při němž jsou projednány dluhy obmeškaného vydražitele, neboť tím, že obmeškaný vydražitel nezapltil nejvyšší podání, mohla rovněž vzniknout škoda, jmenovitě v podobě ušlého zisku, například ušlých úroků z nejvyššího podání, které by k němu přirostly, kdyby bylo obmeškaným vydražitelem zaplacen.

Odpovědnost státu za škodu

Lze důvodně spoléhat, že postup exekutora jako orgánu vykonávajícího veřejnou moc bude v souladu se zákonem. Opačné posouzení by odporovalo principu právního státu, který

PPS
advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného ziskem ocenění » **Právníká firma roku pro regionální kancelář** « v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha

Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto

Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou

Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín

Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

předpokládá, že orgány vykonávající veřejnou moc dodržují své právem stanovené povinnosti. Otázka příčinné souvislosti – vztahu mezi škodnou událostí a vznikem škody – je otázkou skutkovou, nikoli otázkou právní. Právní posouzení příčinné souvislosti může spočívat pouze ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována, případně zda a jaké okolnosti jsou či naopak nejsou způsobily tento vztah vyloučit.

Insolvenční správce a náhrada škody

V posouzení otázky vzniku škody věřiteli (nespokojením pohledávky) není rozdíl mezi „konkursní“ úpravou (v režimu zákona o konkursu a vyrovnání) a úpravou „insolvenční“ (v režimu insolvenčního zákona) a není důvod, pro který by ustálené judikatorní závěry zformulované na dané téma v poměrech úpravy vycházející ze zákona o konkursu a vyrovnání neměly platit při posuzování odpovědnosti insolvenčního správce za škodu podle insolvenčního zákona. Vždy je třeba vyjít z výše vzniklé (tvrzené) škody a posoudit v konkrétním případě, zda lze vyloučit možnost uspokojení věřitelovy pohledávky v insolvenčním řízení (v jeho dalším průběhu).

Vlastnictví a zákon o zrušení Fondu dětí a mládeže

Vítěz výběrového řízení vyhlášeného podle článku I bodu 5 písm. d) věty druhé zákona č. 364/2000 Sb., ve znění účinném od 1. 3. 2002 do 11. 12. 2003, má právo na uzavření pouze takové smlouvy o bezúplatném převodu vlastnického práva k nemovitostem, která svým obsahem odpovídá usnesení Poslanecké sněmovny o tomto převodu, přijatému podle věty první tohoto ustanovení. Tento závěr se uplatní též v režimu článku I bodu 5 písm. f) zákona č. 364/2000 Sb., ve znění účinném od 12. 12. 2003.

Pojištění a zánik závazku

Je-li právní předpis vykládán podle jeho účelu, jímž je ochrana spotřebitele, je třeba tento účel nazírat v obecné rovině, z pohledu zájmů charakteristických pro spotřebitele jako skupinu (množinu lidí) vymezenou určitými typickými vlastnostmi, s nimiž se pojí určité zvláštní postavení v právních vztazích. Speciální (zvýšenou) ochranu, kterou si tato skupina z pohledu veřejného zájmu zasluhuje, pak zákonodárce poskytuje jednotlivcům náležejícím k této skupině se zřetelem na její typický, společný zájem.

Na případy, kdy je zájem určitého jednotlivce vzhledem ke zvláštním okolnostem konkrétního případu odlišný od zájmu pro množinu spotřebitelů typického, dost dobře pamatovat nemůže. Právní předpis obsahuje obecně závazné pravidlo chování a nelze jej tudíž vykládat jednou tak, jindy právě opačně, podle toho, co je právě pro ten který subjekt v postavení spotřebitele příznivější vzhledem ke specifickým okolnostem toho kterého případu.

Padělání a pozměňování veřejné listiny

Z hlediska smyslu a účelu ustanovení § 348 tr. zákoníku ve spojení s § 131 tr. zákoníku, jehož objektem je zájem na řádném a zákonném chodu státního aparátu a důvěra v pravost a pravdivost veřejných listin, je třeba prohlásit osvědčení o provozuschopnosti výherního hracího přístroje, jakož i výpis z daného osvědčení, za veřejnou listinu ve smyslu § 131 tr. zákoníku.

Katastr nemovitostí a podmínky řízení

Domáhá-li se někdo povolení vkladu práva do katastru nemovitostí, přestože jde o právo, které se do katastru nemovitostí zapisuje záznamem podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., nemůže být jeho návrhu vyhověno. Rozhodnutí, kterým katastrální úřad takový návrh zamítne, je proto v souladu se zákonem. Žalobu, kterou se ten, kdo tvrdí, že byl tímto rozhodnutím katastrálního úřadu dotčen na svých právech, domáhá, aby tatáž věc vkladu práva k nemovitosti byla projednána v občanském soudním řízení podle ustanovení § 244 a násl. občanského soudního řádu, proto soud podle ustanovení § 250i občanského soudního řádu zamítne. Okolnost, že právo do katastru nemovitostí se nezapíše vkladem, nýbrž záznamem, je tedy důvodem pro zamítnutí takové žaloby a – vzhledem k tomu, že nepředstavuje překážku, pro kterou by nemohlo být rozhodnuto ve věci samé – nikoli důvodem k zastavení řízení pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit.

Pracovní poměr

Zaměstnanec, u něhož se pracovní poměr zakládá podle zvláštního právního předpisu nebo podle ustanovení § 33 odst. 3 zák. práce jmenováním na vedoucí pracovní místo, může být ze svého místa odvolán nebo se ho může vzdát, odvolání nebo vzdání se pracovního místa vedoucího zaměstnance musí být provedeno písemně. K odvolání zaměstnance, jehož pracovní poměr se zakládá jmenováním,

může dojít kdykoli v průběhu pracovního poměru a z jakéhokoli důvodu nebo i bez uvedení důvodu; to neplatí jen tehdy, stanoví-li zvláštní právní předpisy jinak. Vymežují-li právní předpisy důvody, pro které lze zaměstnance odvolat (srov. například § 12 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), je odvolání učiněné z jiných důvodů nebo bez uvedení důvodů neplatné.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Obnova řízení a odpovědnost státu za škodu

Právě z důvodu, že okolnosti, jež mohou být důvodem obnovy řízení, nemohou být přičítány k tíži rozhodujícího orgánu, resp. státu, činí tento mimořádný opravný prostředek natolik odlišným od jiných opravných prostředků, že jej nelze zahrnout do celkové délky řízení. Umožňuje-li právní řád nad rámec povinností uložených čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod prolimit právní moc rozhodnutí i z důvodů objektivní povahy, tedy nikoliv z důvodů pochybení rozhodujících orgánů, pak řízení, v němž je rozhodováno o tom, zda řízení bude obnoveno, či nikoliv, nelze zahrnout pod čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť v době rozhodování o obnově řízení již účastník původního řízení není v nejistotě ohledně jeho výsledku.

Loupež a nebezpečné vyhrožování

Každý skutek má být zásadně posuzován podle všech zákonných ustanovení, jejichž znaky má, pokud je to potřebné, aby byla plně vystižena jeho závažnost (škodlivost) pro společnost. Tato zásada se neuplatní u tzv. zdánlivého souběhu, jímž se rozumí případ, kdy je jednočinný souběh vyloučen, ač skutek formálně vykazuje znaky dvou či více skutkových podstat trestných činů. Jednočinný souběh je vyloučen v případech, kdy trestné činy jsou navzájem v poměru speciality, subsidiarity, tzv. faktické konzumpce a dále když jde o pokračování v trestném činu, trestný čin trvající a trestný čin hromadný. Ke specialitě se počítají případy skutkové podstaty kvalifi-

kované a privilegované ve vztahu k základní skutkové podstatě, dále složené skutkové podstaty vůči skutkovým podstatám, které lze považovat za jejich části (např. loupež vůči krádeži a vydírání), je ovšem třeba, aby ve složené skutkové podstatě byly skutkové podstaty ji zakládající obsaženy všemi svými znaky, zejména též znaky subjektivními, a zpravidla předčasně dokonané trestné činy ve vztahu k obecným ustanovením o přípravě a pokusu.

Zaměnitelnost označení

Zaměnitelnost označení zapisovaného do některého z veřejných rejstříků právnických a fyzických osob vyjadřuje nezpůsobilost odlišit navrhované jméno od ostatních již existujících zapsaných jmen. Při posuzování zaměnitelnosti je nutné hodnotit míru shody s jinými již zapsanými jmény, přičemž je nezbytné vycházet z dojmu, který navrhované jméno vyvolává u průměrného zákazníka. Dospěje-li soud k názoru, že navrhované jméno je zaměnitelné, musí tomu nutně předcházet hodnocení míry shody navrhovaných označení s ostatními již existujícími jmény.

Pravomoc soudu

V ustanovení § 8 o. s. ř., platného do 31. 12. 2013, bylo stanoveno, že pokud mělo být před řízením u soudu provedeno řízení u jiného orgánu, mohly soudy jednat jen tehdy, nebyla-li věc v takovém řízení s konečnou platností vyřešena. Toto ustanovení upravovalo tzv. dělenou pravomoc, kdy u věci uvedených v § 7 odst. 1 o. s. ř. byla pravomoc rozdělena mezi nesoudní orgán a soud tak, že nejprve měl jednat ve věci nesoudní orgán a nevyřešil-li věc, mohl pak ve věci jednat soud. Dělenou pravomoc podle § 8 o. s. ř. může stanovit pouze zákon, nestanovil-li tak zákon, nelze účastníkovi odepřít v majetkovém sporu mezi členy sdružení právo na přístup k soudu.

Směnky

Jen z absence právní úpravy ve směnečném zákoně nelze dovozovat, že ve vnitřním vztahu mezi rukojímími je zcela vyloučena aplikace ustanovení § 511 odst. 2 a 3 obč. zák., jde-li o jejich vzájemné vypořádání. Nepřijatelným by bylo, pokud by směnečný rukojmí, který sice dostal povinnosti zaplatit směnku (a stal se tak sám směnečným věřitelem – viz ustanovení čl. I. § 32 odst. 3 směnečného zákona), ale jemuž reálně žádná směnečná práva vůči osobám označeným v tomto ustanovení nevznikla [popř. formálně vznikla, ale fakticky nejsou uspokojitelná], by se ocitl ve výrazně horším postavení, než směneční rukojmí (za té-

hož dlužníka), kteří se téže povinnosti (rozuměj povinnosti zaplatit směnku) „dostatečně dlouho vyhybali“.

Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a pokračování v trestném činu

Pokud jednotlivá zdanitelná plnění nejsou samostatnými dílčími skutky pokračujícího trestného činu podle § 89 odst. 3 tr. zák., nelze na projednávaný případ aplikovat ani procesní důsledky spojené s pokračováním a posuzováním skutku u pokračování ve smyslu § 12 odst. 12 tr. ř., podle něhož se skutkem rozumí též dílčí útok pokračujícího trestného činu, není-li výslovně stanoveno jinak. Totožnost skutku nenarušují změny v jednotlivých okolnostech, které individualizují skutek mimo jiné i co do času spáchání, když jinak totožnost jednání zůstala zachována. Taková shoda musí být zachována i ve vztahu ke skutku, pro který bylo zahájeno trestní stíhání podle § 160 odst. 1 tr. ř.

Náhrada škody

Při aplikaci § 118 odst. 6 zák. č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, se nejedná o správní trestání, ale smyslem tohoto ustanovení je nahradit státu škodu, která mu vznikla je důsledku neodebrání objednaných tabákových nálepek, představující náklady na výrobu. Přestože je uvedená povinnost uhradit náklady spojené s výrobou a zničením neodebratých tabákových nálepek stanovena zákonem o spotřebních daních, tedy veřejnoprávním předpisem, jde stále o soukromoprávní institut odpovědnosti za škodu, na jehož základě vzniká soukromoprávní vztah mezi státem reprezentovaným pověřeným celním úřadem na straně jedné a odběratelem tabákových nálepek na straně druhé. Jde o závazek podle soukromého práva, jehož subjekty jsou věřitel na straně jedné a dlužník na straně druhé.

Zástavní právo

Pro pořadí uspokojení více zajištěných věřitelů z výtěžku zpeněžení téhož zajištění je ve smyslu ustanovení § 167 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona rozhodující skutečná doba vzniku zástavního práva nebo doba vzniku zajištění, bez zřetele k tomu, že zajištěná pohledávka některého z nich byla předtím přezkoumána a zjištěna s uvedením chybného údaje o pozdější době vzniku zajištění v přihlášce pohledávky.

Nutná obrana a odpovědnost státu za škodu

Podíl poškozeného na vzniku situace, pro kterou je následně (nedůvodně) trestně stíhán, je pro posouzení intenzity jeho nemajetkové újmy a přiznání zadostiučinění za ni podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. rozhodný jen tehdy, pokud dané jednání poškozeného nebylo vynuceno protiprávním útokem, jemuž poškozený čelil v mezích nutné obrany.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Soudní poplatky

Nebrání-li žadateli o osvobození od soudních poplatků v práci nebo v jiné výdělečné činnosti zdravotní důvody nebo to, že přes evidenci u příslušného úřadu práce práci nesehnal, nebo jiné objektivní okolnosti, nelze nemajetnost jako důsledek absence příjmů z pracovního nebo obdobného poměru uvádět jako důvod pro osvobození od povinnosti platit soudní poplatky. Uvedený závěr platí obdobně pro práci ve výkonu trestu odnětí svobody.

Směnky a ochrana spotřebitelů

Ujednání účastníků (směnečná smlouva) o zajištění pohledávek ze spotřebitelské smlouvy směnkou není neplatné pro rozpor se zákonem podle ustanovení § 39 obč. zák. jen proto, že zajišťovací směnka byla vystavena ve formě na řad.

Exekuce

Smyslem ustanovení § 304b odst. 1 o. s. ř. je chránit povinné před faktickým úplným postižením všech finančních prostředků včetně nezabavitelných částek uvedených ve zvláštních předpisech a umožnit jim jednorázově čerpat určitou minimální částku nutnou k zachování základních životních potřeb. Ustanovení § 304b odst. 1 o. s. ř., ve znění účinném do 31. prosince 2012 nezakládá povinnost povinného výslovně formulovat žádost o výplatu peněžních prostředků do výše dvojnásobku životního minima. Z ustanovení § 304b odst. 1 o. s. ř., ve znění účinném do 31. prosince 2012 nelze dovozovat, že se ochrana peněžních

prostředků ve výši dvojnásobku životního minima uplatní pouze do okamžiku odepsání vymáhané pohledávky z účtu podle ustanovení § 307 odst. 1 o. s. ř. Naopak, z textu zákona jednoznačně vyplývá, že zákaz dispozice s peněžními prostředky na účtu povinného od okamžiku doručení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu se vůbec nevztahuje na peněžní prostředky do výše dvojnásobku životního minima.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Hospodářská soutěž

Za zneužití dominantního postavení soutěžitele nelze považovat, že dominantní soutěžitel neuzavřel požadovaný obchod (prodej sebraného elektroodpadu) s žádným subjektem, ani jednání vlastníka sítě zpětného odběru elektrozařízení, kterým brání v jejím využití jinému soutěžiteli.

Promlčení

Vznesení námítky promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje, nastávají však situace, při nichž je uplatnění této námítky výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marně uplynutí promlčecí doby nezavinil a vůči němuž by za takové situace zánik nároku v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Zásada souladu práv, respektive jejich výkonu s dobrými mravy představuje významný princip, který v odůvodněných případech dovoluje zmírňovat tvrdost zákona a dává soudci prostor pro uplatnění pravidel slušnosti a ekvity. Obecné soudy musí mít při posuzování všech právních věcí na mysli – jakžto jakýsi interpretační korektiv při výkladu nejednoznačných právních norem – ideu spravedlnosti.

Společný nájem bytu manžely a splnění závazku

Převádí-li rozvedení manželé členská práva a povinnosti spojená s členstvím v bytovém družstvu na třetí osobu a došlo-li v okamžiku převodu k naplnění podmínek podle § 150

odst. 4 obč. zák., nejsou převodci vůči nabyvateli členských práv v postavení solidárních věřitelů, nýbrž dvou samostatných věřitelů. Nabyvatel členských práv má – při absenci jiné dohody o způsobu úhrady (ceny) za převod členských práv – vůči převodcům dva samostatné dílčí závazky a jeho závazek vůči každému z nich zaniká samostatným dílčím splněním.

Zajištění závazku

Obdobně jako § 28 odst. 3 ZKV (zákon č. 328/1991 Sb.) insolvenční zákon stanoví v § 167 odst. 1 a § 299 odst. 1 pravidlo uspokojit zajištěné věřitele podle pořadí, v jakém vznikl právní důvod zajištění, tedy v pořadí dle doby vzniku zástavního práva nebo doby vzniku zajištění. I v insolvenčním řízení je tedy povinností (insolvenčního) správce při rozdělování výtěžku zpeněžení a (insolvenčního) soudu při udělování souhlasu (insolvenčnímu) správci s vydáním výtěžku zpeněžení zajištěným věřitelům vycházet ze skutečného pořadí doby „vzniku“ zajištění (k tomu usnesení Nejvyššího soudu sen. zn. 29 NSČR 7/2014), a ani zde (podobně jako v poměrech zákona o konkursu a vyrovnání) z téže příčiny nemohou vést zajištění věřitelé spor o pořadí, v jakém jim vznikl právní nárok na vydání výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla jejich pohledávka zajištěna. Zajištění věřitelé se v případě nesouhlasu s rozdělením výtěžku zpeněžení předmětu zajištění mohou bránit toliko formou opravných prostředků proti usnesení insolvenčního soudu o udělení souhlasu dle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona.

Insolvence a spořitelní družstvo

Skutečnost, že dlužník je členem spořitelního družstva, nečiní ze spořitelního družstva samo o sobě osobu, u které je ve smyslu ustanovení § 59 odst. 2 insolvenčního zákona důvod pochybovat o její nepodjatosti coby člena věřitelského výboru dlužníka.

Rozhodčí řízení a promlčení

Dokud exekuční soud v exekučním řízení, případně insolvenční soud v incidenčním sporu, neurčí (neuvede v důvodech svého rozhodnutí), že rozhodčí náleží nemá žádné právní účinky, jelikož byl vydán mimo rámec pravomoci rozhodce, je nutno posuzovat promlčení nároků z něj plynoucích jako u rozhodčího nálezu, jenž takovou vadou netrpí.

Ústavní ošetřování a zákoník práce

Návrhem na ústavní ošetřování ve smyslu ustanovení § 53 odst. 1 písm. a) zák. práce je třeba rozumět doporučení ošetřujícího lékaře k přijetí do ústavní péče; není zapotřebí, aby doporučení konkretizovalo zařízení, v němž má ústavní ošetřování probíhat.

Věc hromadná

Předmět díla ve smyslu předmětu závazkového vztahu nemusí být (a v praxi často nebývá) vždy jednou jedinou věcí ve smyslu věcněprávním; může jít také o soubor věcí, který pak může, ale nemusí být věcí hromadnou (v závislosti na tom, zda splňuje pojmové znaky hromadné věci, či nikoliv). Ani ze skutečnosti, že se určitá věc stane součástí předmětu díla, bez dalšího neplyne, že taková věc pozbývá způsobilosti být samostatným předmětem právních vztahů a nemůže mít samostatný věcně právní režim, nevymáje důsledky sjednané výhrady vlastnického práva.

Výkon cizího rozhodnutí

Výkon cizího rozhodnutí, jež podléhá úpravě podle ustanovení § 14 až 16 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, lze provést jen soudním výkonem rozhodnutí, přičemž exekuci prostřednictvím exekučního řádu lze v takovémto případě provést pouze podle cizího rozhodnutí, které bylo uznáno na základě zvláštního rozhodnutí českého soudu podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, tedy rozsudkem, který je třeba odůvodnit, a to jak v případě vyhovění návrhu na uznání cizího rozhodnutí, tak i v případě jeho zamítnutí.

Ochrana spotřebitele

Informační povinnost stanovenou v § 6 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb. a konkretizovanou v příloze č. 3 k tomuto zákonu věřitel splní pouze úplným a správným uvedením všech údajů vyžadovaných zákonem. Jedině v takovém případě bude naplněn shora uvedený účel právní úpravy, kterým je včasné a úplné informování spotřebitele jako nezbytný předpoklad pro to, aby spotřebitel mohl činit kvalifikovaná rozhodnutí a byl schopen správně posoudit, zda nabídka odpovídá jeho potřebám a aktuální finanční situaci.

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **International Alliance of Law Firms** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníká firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora

- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

INTERNATIONAL
ALLIANCE
OF LAW FIRMS

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

Palác Anděl, Radlická 1c/3185, 150 00 Praha 5

Tel: (+420) 296 325 235, recepce@holec-advokati.cz

Váš týdenní report produktivity kanceláře

Od: Praetor Systems
Pro: vasmail@advokatnifirma.cz
Datum: 7. 11. 2016
Předmět: Váš týdenní report produktivity kanceláře
Přílohy: fakturace a efektivita.xlsx;
efektivita a vytíženost pracovníka.xlsx;
realizované hodinové sazby.docx

Dobrý den,

zasíláme Vám pravidelný týdenní report produktivity kanceláře.

Protože víme, jak důležité a užitečné pro Vás kvalitní reporty jsou, rozšířili jsme jejich nabídku. Chcete-li získat ještě větší přehled a zlepšit analytiku práce, vyberte si z našich dalších reportů:

- efektivita a vytíženost zaměstnanců,
- vykázaný/vyúčtovaný/vyfakturovaný čas,
- ekonomika klientů a jejich spisů,
- čerpání CAPu na spisech,
- přehled fakturace a saldo,
- work in progres (přehled nevyfakturované práce),
- účtovaná a skutečně realizovaná sazba,
- bezpečnostní report.

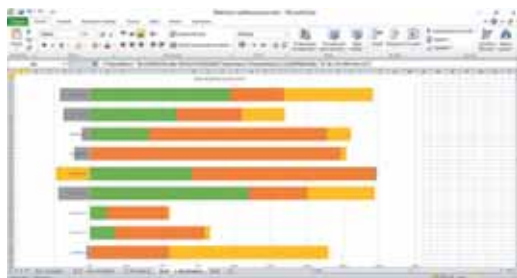
Rádi Vám připravíme i jakýkoli jiný report na míru.

Těšíme se na spolupráci a přejeme pěkný den,

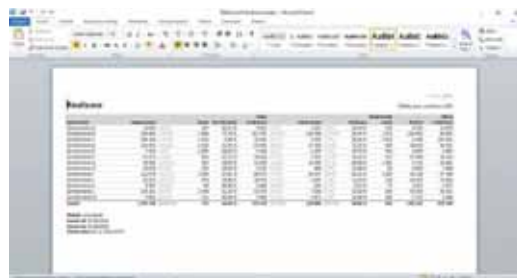
Váš advokátní systém Praetor.

Fakturace a efektivita

Časová efektivita pracovníka

Realizovaná hodinová sazba

 Praetor
advokátní systém pro úspěšné

+420 / /4 101 130
info@praetor-systems.cz
www.praetor-systems.cz

Jaké reporty chcete dostávat Vy?

Objednejte si do 30. 1. 2017 analytickou konzultaci zdarma.

Směnka a převzetí dluhu

To, že smluvní převzetí dluhu ze směnky není z pohledu směnečného práva přípustné (není způsobilé přivodit změnu v osobě směnečného dlužníka), ještě bez dalšího neznámá, že byla-li taková dohoda mezi dlužníkem ze směnky a třetí osobou uzavřena, nejsou jí smluvní strany a věřitel, který s převzetím dluhu vyslovil souhlas, vázání a její účinky mohou zcela pominout. Jakkoli takovým způsobem nemůže dojít ke změně v osobě dlužníka na směnce, z uzavřené dohody – zakládající v mimosměnečných poměrech účinky obdobné těm, jež ustanovení § 531 odst. 1 obč. zák. spojuje se smlouvou o převzetí dluhu – pro poměry účastníků směnečného vztahu plyne, že věřitel poté, co udělil s převzetím dluhu souhlas, již nadále není oprávněn plnění ze směnky po směnečném dlužníku požadovat.

Výpověď z pracovního poměru

Zaměstnavatel nemůže dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru z důvodu nesplňování předpokladů stanovených právními předpisy pro výkon sjednané práce podle ustanovení § 52 písm. f) zák. práce, jestliže zaměstnanec tyto předpoklady nesplňuje jen ve vztahu k jednomu z více sjednaných druhů práce.

Dobré mravy

Samotná okolnost, že banka vymáhá pohledávky za dlužníky, kteří jsou zároveň jejími věřiteli a u nichž je rozsah uspokojení pohledávek za bankou závislý na výsledku konkursu vedeného na majetek banky, není důvodem pro odepření výkonu práva ve smyslu ustanovení § 3 obč. zák.

Insolvence a odporovatelnost

Ustanovení § 242 insolvenčního zákona obsahuje samostatnou úpravu úmyslně zkracujících právních úkonů (od 1. ledna 2014 právních jednání) dlužníka. Posouzení, zda dlužník učinil v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení úmyslně zkracující právní úkon (§ 242 odst. 3 insolvenčního zákona), není závislé na zkoumání předpokladů obsažených v ustanovení § 240 insolvenčního zákona, které upravuje neúčinnost těch zkracujících právních úkonů, které dlužník učinil bez přiměřeného protiplnění. Předpokladem aplikace ustanovení § 242 insolvenčního zákona na právní úkon dlužníka učiněný v období 5 let před zahájením insolvenčního řízení tedy

není požadavek, aby šlo o právní úkon, který dlužník učinil v době, kdy byl v úpadku, nebo aby šlo o právní úkon, který vedl k dlužníkovu úpadku.

Odpovědnost státu za škodu

Účastníku, jehož nejistota ohledně výsledku řízení se omezuje na to, zda jeho nepoctivý úmysl bude prokázán, je okolností, která vznik nemajetkové újmy v důsledku nepřiměřené délky tohoto řízení na jeho straně vyvrací.

Pracovněprávní vztahy

Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci na jeho žádost pracovní volno za účelem vyslání národního experta do orgánu nebo instituce Evropské unie, přísluší zaměstnanci po dobu přidělení od zaměstnavatele jen náhrada mzdy nebo platu; toto plnění nelze modifikovat a přiznávat jiné náhrady v závislosti na tom, jaké náhrady a v jakém rozsahu orgán či instituce, do níž je zaměstnanec přidělen, na základě svých předpisů poskytuje.

Společnost a opatrovník

Ze systematiky právní úpravy zákona o obchodních korporacích plyne, že není-li z důvodů uvedených v § 443 větě první z. o. k. představenstvo schopno plnit své funkce, jmenuje soud k návrhu osoby, která prokáže právní zájem, jeho chybějící členy. Stejně soud postupuje podle § 165 odst. 1 věty před středníkem o. z., nemá-li statutární orgán právnické osoby dostatečný počet členů potřebný k rozhodování. Teprve v případech, kdy takový návrh není podán nebo není-li podanému návrhu vyhověno, může soud společnost zrušit a naříditi její likvidaci nebo jí jmenovat opatrovníka. Je-li souběžně s řízením o jmenování opatrovníka podle § 165 odst. 1 o. z. vedeno řízení o jmenování chybějícího člena představenstva, je zásadně vyloučeno, aby soud společností jmenoval opatrovníka podle § 165 odst. 1 o. z. předtím, než bude o jmenování člena představenstva rozhodnuto. Ačkoli v popsané situaci soud návrhu na jmenování opatrovníka akciové společnosti zásadně nemůže vyhovět, bylo by nesprávné dovozovat, že zahájení řízení o jmenování chybějícího člena představenstva podle § 443 věty druhé z. o. k. vede samo o sobě (automaticky) k zamítnutí návrhu na jmenování opatrovníka. Přestože soud může i za této situace návrh na jmenování opatrovníka z jiných (zpravidla věcných) důvodů zamítnout, povede zahájení řízení o jmenování chybějícího člena představenstva obvykle toliko ke spojení věcí (§ 112 o. s. ř., resp. § 1 odst. 2 z. ř. s.). To umožní, aby

soud, zamítne-li návrh na jmenování chybějícího člena představenstva (podle § 443 věty druhé z. o. k.), ve spojeném řízení současně (v souladu s účelem právní úpravy jmenování opatrovníka) jmenoval opatrovníka, resp. aby soud, rozhodne-li o jmenování chybějícího člena představenstva, ve spojeném řízení současně zamítl návrh na jmenování opatrovníka. Spojení řízení o jmenování člena představenstva akciové společnosti a o jmenování opatrovníka téže společnosti se tudíž jeví jako vhodné opatření i z pohledu hospodárnosti řízení. S ohledem na účel právní úpravy jmenování opatrovníka právnické osoby, kterým je neprodlené a operativní ustavení osoby, která bude v právnické osobě vykonávat přiměřeně působnost jejího statutárního orgánu (§ 487 odst. 1 o. z.), lze jen výjimečně uvažovat o přerušení řízení o jmenování opatrovníka [podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř., resp. § 1 odst. 2 z. ř. s.]. Nelze však vyloučit, že podle okolností konkrétního případu bude namísto i takový postup, kdy soud řízení o jmenování opatrovníka podle § 165 odst. 1 o. z., přeruší do doby, než bude rozhodnuto o jmenování chybějícího člena představenstva, a teprve poté bude v řízení o návrhu na jmenování opatrovníka (s ohledem na výsledek řízení o jmenování chybějícího člena představenstva) pokračovat.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

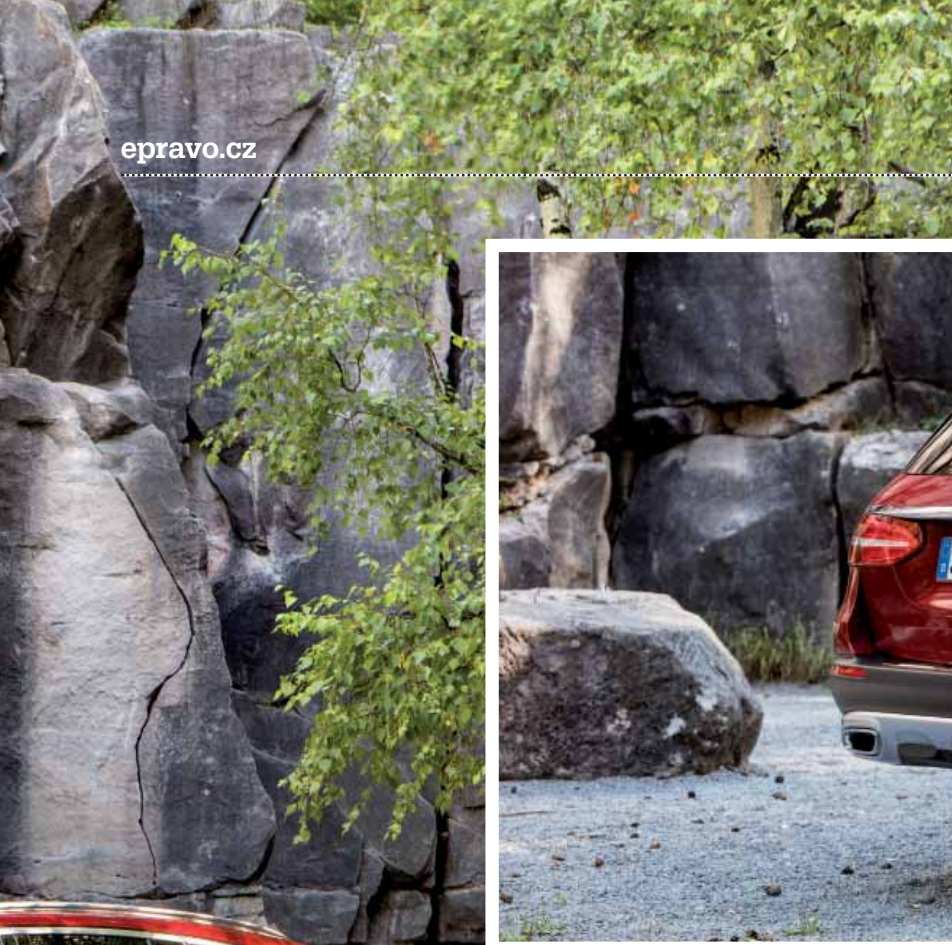
Veřejné zakázky a náhrada škody

Podle § 44 odst. 1 věta druhá zákona o veřejných zakázkách za správnost a úplnost zadávací dokumentace odpovídá zadavatel. Proto při jejím zpracování musí postupovat náležitě obezřetně a pečlivě. Za situace, kdy již při zveřejnění zadávací dokumentace existuje objektivní skutečnost, na niž formulované požadavky neberou zřetel, a uchazeči se účastní veřejné soutěže v dobré víře ve správnost dokumentace, podle jejíhož obsahu postupují, jedná se o pochybení na straně zadavatele. Jestliže podaná nabídka uchazeče splnila předpoklady zadávacího řízení a byla úplná, předčasným zrušením zadávacího řízení v důsledku pochybení zadavatele při zpracování zadávací dokumentace se veřejná soutěž nerealizovala a náklady uchazeče vynaložené na účast v ní se staly zbytečně vynaloženými a představují tak skutečnou škodu. ●

Cestou necestou – Mercedes-Benz E All-Terrain

V září 2016 oslavil svoji premiéru na autosalonu v Paříži **Mercedes-Benz třídy E** All-Terrain. Jak jeho přívlastek napovídá, jedná se o model, kterým nepohrdne žádný aktivně žijící řidič.

Nezpevněné lesní cesty i zasněžené strmé serpentiny k horské chatě si tento vůz doslova užívá. Hladký průjezd mu umožňuje zvětšená světlá výška a osvědčený pohon všech kol 4MATIC. Od svého městského příbuzného se ka-

roserie odlišuje maskou chladiče s dvěma stříbrnými lamelami ve stylu velkých SUV. Nový třídílný přední a zadní nárazník má různé povrchy a robustní karoserii doplňují výrazně rozšířené podběhy, které ukrývají 19" nebo 20" kola z lehké slitiny. Nepřehlédnutelné je lemování kol a černé boční prahy

umocňující charakter verze All-Terrain. Exkluzivní sady kol jsou opatřené pneumatikami se zvýšenými bočnicemi a vyztuženými patkami, nabízejícími uživatelům v kombinaci s větší světlou výškou vyšší úroveň komfortu při opuštění klasické asfaltové silnice.

Mezi atraktivní prvky v interiéru se řadí exkluzivně pro All-Terrain dodávané ozdobné obložení se vzhledem hliníku a uhlíkového

All-Terrain nabízí řidičům možnost nastavit si vzduchové odpružení na tři úrovně světlé výšky a skrze funkci DYNAMIC SELECT si zvolit jeden z pěti provozních režimů s různou charakteristikou reakcí pohonné jednotky, převodovky, ESP® a řízení. Specifickou volbou je navíc režim All-Terrain, který je určen primárně pro jízdu na nepevných komunikacích. Po aktivaci režimu lze světlou výšku vozu lze zvětšit o celé 2 cm při rychlosti jízdy až do 35 km/h. S jízdním režimem All-Terrain servíruje řidiči speciální ukazatel na displeji vozidla informace k úhlu natočení kol, světlou výšku vozidla (nastavení vzduchového odpružení), úhly stoupání a sklonu, polohy pedálů plynu i brzdy a kompas.

Tento parták do terénu se na trhu objeví už na jaře. První motorizací bude verze E 220 d 4MATIC (143 kW/194 k) s nově vyvinutým vznětovým čtyřválcem. Následovat bude varianta s výkonným šestiválcovým turbodieselem. Obě verze mají standardně novou devítistupňovou samočinnou převodovku 9G-TRONIC. ●

kompozitu, sportovní pedály z ušlechtilé oceli s pryžovými protiskluzovými prvky a podlahové rohože s nápisem All-Terrain. Majitelé ocení velkorosý zavazadlový prostor s polo-

hou Cargo pro přepravu objemných nákladů a potřeby rovné ložné plochy. Stejně jako u klasické verze třídy E jsou i zde k dispozici veškeré bezpečnostní a asistenční systémy.

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé České republiky, a to prostřednictvím svých více jak 20 právních specialistů.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

■ **PRAHA**
■ Karolíny Světlé 25, 110 00 Praha 1
■ tel.: +420 222 866 555

■ **BRNO**
■ Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
■ tel.: +420 542 210 351

■ **OSTRAVA**
■ Bukovanského 30, 710 00 Ostrava
■ tel.: +420 596 629 503

■ email: info@mt-legal.com
■ www.mt-legal.com

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství
- poradenství dodavatelům a zadavatelům veřejných zakázek
- kontrola nabídek dodavatelů, administrace zadávacích a koncesních řízení
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování (veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU)
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

Vaši klienti jsou online, kde jste vy?

Bez internetu si už svět vlastně neumíte představit. E-maily jsou základním stavebním kamenem vaší komunikace. Stejně jako vy to má více než polovina Čechů, minimálně jednou měsíčně je online 7 miliónů z nich. Přesto je využití internetu pro získávání nových zákazníků mezi advokátními kancelářemi bohužel hrubě podceňováno. V tomto článku vám proto ukážeme, jaké možnosti propagace nabízí internet advokátní kanceláři s minimálním rozpočtem na marketingové aktivity.

Pro velkou část advokátních kanceláří je už pojem marketing sprostým slovem. Ještě hůř je pak na tom úroveň chápání online marketingu – způsobů propagace na internetu. Základem je si uvědomit, že internet a digitalizace obecně není přechodný trend, naopak změny podnikání, které s sebou přináší, se budou jen prohlubovat a zrychlovat. Navíc postihuje

všechny obory lidské činnosti, poskytování právních služeb nevyjímaje.

„Digitalizace není přechodným trendem, změny v podnikání se budou prohlubovat.“

Stejně jako rozšíření mobilních telefonů změnilo očekávání klientů, co se týče telefonické dostupnosti jednotlivých advokátů, mění internet a rozšiřující se internet v mobilu očekávání

klientů a potenciálních klientů, co se týče vaší internetové prezentace.

Co s tím má ale dělat advokátní kancelář s několika advokáty, která už tak bojuje se ziskovostí? Dali jsme dohromady čtyři rady, které mohou být prvním krokem směrem k lepší propagaci vaší kanceláře, přitom k nim nepotřebujete odborníka a za jejich vyzkoušení nedáte moc času ani peněz.

4 rady pro propagaci právních služeb na internetu

1. Ujasněte si, co má dělat váš web

Nejspíše máte web. Je dost pravděpodobné, že obsahuje obrázek z fotobanky (soudního kladívka, ruky podepisující kontrakt, vah nebo rovnou Spravedlnosti) a jeho poslední změna se datuje dva roky zpátky. Nikdy vám z něj nepřišla zakázka a jste vlastně rádi, že ho nemusíte řešit, protože pouhá vzpomínka na to, jak vznikal, ve vás vyvolává pocit hluboké bezraděje.

Základem toho, aby váš web fungoval, je definovat si, jaké funkce má plnit pro jakého návštěvníka. Pro širokou veřejnost a její část, která by se mohla stát vašimi klienty, slouží web jako vizitka, brožura. Měl by působit dobře hned na první pohled. Hlavně ale pomocí něj chcete předat velmi rychle informaci, jaká je přesně vaše specializace, v čem můžete pomoci, co vás odlišuje, a kde působíte.

Jednoduchým způsobem, jak se vymanit z houště webů vaší konkurence je investovat do dobrých vlastních fotografií. Váš tým je totiž to nejunikátnější a nejhodnotnější, co ve firmě máte. Doporučujeme využít služeb profesionálního fotografa, dobrou fotku totiž použijete ještě mnohokrát v budoucnu.

5 kontrolních bodů vašeho webu

- Je web jednoduchý na orientaci? Neobsahuje dlouhé odstavce textu?
- Pochopí z webu kdokoliv (nejen jiní právníci) vaši specializaci?
- Působí web moderně? Máte na něm vlastní fotografie?
- Nedá se váš web snadno zaměnit s webem jiné advokátní kanceláře?
- Máte na webu přímý kontakt? Najde ho návštěvník za méně než 5 vteřin?

Pokud na váš web zavítá potenciální klient, zajímá ho, co čekat od spolupráce. Jsou pro něj proto důležití vaši klienti a jejich reference. Chtěl by také znát ceník služeb, v každém případě ale musí vědět, co se bude dít poté, co vás

osloví. Odpovíte mu obratem? Účtujete za první schůzku? Jakákoliv nejistota znamená odložení rozhodnutí na jeho straně a ztrátu možné zakázky na straně vaší.

Ani na webu nesmíte zapomenout na ty nejdůležitější – vaše stávající klienty. Hledají na webu vaše účetní údaje, nebo kontakt na konkrétní osobu, svého advokáta. V každém případě zapomeňte na formuláře, dejte na sebe rovnou e-mail a telefonní číslo, pravděpodobnost zneužití je malá i v případě, že děláte trest a pohledávky.

2. Neschovávejte se

Otevřete si v prohlížeči anonymní okno a vyhledejte na Googlu své jméno. Vygooglete také jméno vaší kanceláře. Právě se díváte na to, co vidí váš klient, než se rozhodne vás kontaktovat.

Že je důležité najít vaše kontaktní údaje na vašem webu, jsme již řešili. Co když ale bude někdo hledat váš kontakt na jiném místě? Kde by jinde hledal kontakt? Třeba v mapách.

Přidat vaši kancelář do seznamu firem na Googlu je otázkou několika minut. Totéž platí o katalogu Firmy.cz od českého Seznamu. Díky těmto pár minutám nebude každý nový klient pár minut hledat, kde vlastně sídlíte. Obě služby navíc přinášejí zakázky, sice velmi zřídka, zato bez námahy či další investice.

3. Založte si LinkedIn

Noví klienti k vám nejčastěji přicházejí na základě známosti, doporučení, vašeho věhlasu či specifické odbornosti. Renomé každého advokáta je stejně důležité jako renomé firmy jako celku. Právě proto je pro advokáty ideálním nástrojem síť LinkedIn.

LinkedIn není Facebook, lidé se spojují na základě profesních zkušeností a mnohem méně publikují obrázky svých dětí, videa s koťátky a pozvánky na hry. Naopak, středobodem LinkedInu je osobní profil, který připomíná klasický životopis. A jako k životopisu pro vaši vysněnou pozici byste se mu měli také věnovat, požádat bývalé kolegy a současné klienty o referenci či doporučení nějaké vaší expertizy.

4. Dejte něco zadarmo

Vtip s vyúčtováním tří otázek u advokáta zná asi každý. Je vtipný, protože je pravdivý, mnoho advokátů by do billables přidal i odpověď na první mail. Zvyšující se konkurence na trhu

právních služeb však zlepšuje pozici klienta a zvyšuje jeho požadavky vůči advokátovi. I proto roste tlak na schopnost kanceláře nabízet své služby a odlišit se od konkurence. A dobrý způsob, jakým to udělat, je ochutnávka zdarma.

Následujte proto velké advokátky a stejně jako ony se podělte o kousek svého know-how. Poďte na internetu se standardním případem, přinese vám to nestandardní, lépe placený. Radit můžete v diskusích pod relevantními články, na internetových fórech nebo i ve skupinách na sociálních sítích (LinkedIn diskuse, Facebook skupiny).

Informujte své klienty o pro ně relevantních právních novinkách, ukažte, že jsou ve správných rukách. Formu si můžete vybrat – blog, e-mailový newsletter a/nebo již zmíněný LinkedIn. Další krok může být publikování v médiích, které čte váš potenciální klient. A váš potenciální klient nechte Bulletin advokacie, ale média ze svého oboru. Pokud se tedy zaměřujete na IP/IT právo, domluvte si odborný článek na některém z technologických webů.

A když už něco napíšete, přidejte to vždy taky na váš LinkedIn, případně i svůj osobní Facebook.

Tento článek rozhodně není kompletním návodem na to, jak propagovat advokátní kancelář v online prostředí, pokud však využijete zde nabízené rady, výsledky možná změní váš pohled na internet jako zdroj nových klientů. ●

Autor: Pavel Krkoška, www.singlecase.cz

Daří se vám po práci kvalitně odpočívat?

Ať je vaše práce náročná fyzicky nebo duševně, efektivní relaxaci si zasloužíme všichni. Volný čas po skončení pracovní doby by měl být protipólem aktivity, kterou v průběhu dne vykonáváte. Pokud se věnujete duševní činnosti, je vhodné zařadit pohybovou aktivitu, pracujete-li fyzicky, vaše tělo ocení klidnější formy relaxace jako např. saunování, plavání nebo návštěvu solné jeskyně.

Saunování

Pravidelným saunováním dochází ke zvýšení výkonu srdce a povzbuzení celého krevního systému. Má také výborný preventivní účinek a zbavuje tělo škodlivých látek. Přispívá ke zmírnění úlevy od bolestí, zvyšuje fyzickou kondici a zlepšuje psychiku.

Plavání

Plavání nepřetěžuje klouby a vazy, posiluje i protahuje a má blahodárny vliv na psychiku i srdce. Dochází při něm k posílení všech hlavních svalových skupin. Také pomáhá odbourat stres a nervové napětí.

Solná jeskyně

Pobyt v solné jeskyni působí velmi příznivě v prevenci onemocnění dýchacích cest, zánětů i alergií. Pomáhá při léčbě kožních onemocnění (lupénky, exémů, vyrážek) a zmírňuje revmatická onemocnění.

Díky těmto formám prevence předejdete zimnímu nachlazení a rýmě, posílíte imunitu vašeho těla a zlepšíte fyzickou i psychickou kondici.

KAM S KARTOU MULTISPORT VYRAZIT?

Pro letošní sezónu máme připravenou téměř stovku wellness center, kde můžete své tělo hýčkat. Pro začátek jsme vybrali pár tipů...

SAUNOVÝ SVĚT SAUNIA, PRAHA

Více informací na www.saunia.cz

WELLNESS CENTRA INFINIT, BRNO

S MultiSport kartou můžete navštívit v Brně dvě pobočky, a to Infit Maximus wellness & SPA a Infit wellness a fitness. Více informací na www.infit.cz

WELLNESS CENTRA INFINIT, PRAHA

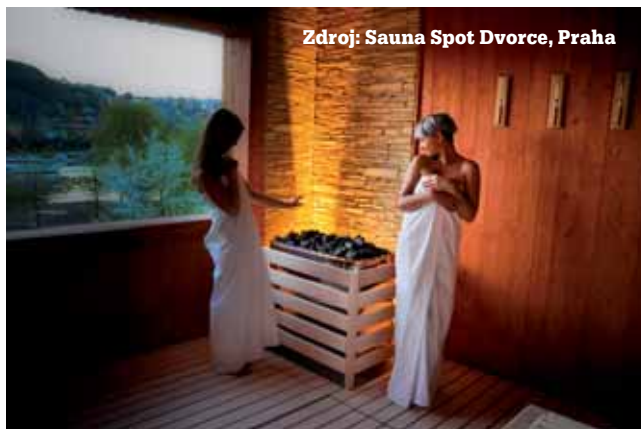
I v Praze můžete navštívit síť wellness center Infnit – Infnit Wellness Hotel Step na Praze 9 a Infnit SPA na Praze 7.
Více informací na www.infnit.cz

Zdroj: Infnit STEP, Praha

SAUNA SPOT DVORCE, PRAHA

Více informací na www.saunaspot.cz

Zdroj: Sauna Spot Dvorce, Praha

Kompletní přehled partnerů MultiSport najdete na www.multisport.cz

Co je to program MultiSport?

Jedná se o relaxační a sportovní program pro zaměstnance, jehož výhody můžete čerpat každý den. Na více než 1400 místech v ČR i SR na vás čeká aktivní odpočinek v podobě 40 druhů aktivit (bazény, fitness, solná jeskyně, wellness, zdravotní cvičení a mnoho dalšího). Díky kartě MultiSport máte každý den jeden volný/zvýhodněný vstup na kterékoliv místo partnerské sítě sportovních a relaxačních zařízení.

www.multisport.cz

Pavel Cyrani: Pro pohodlí domácností chceme dělat maximum

Společnost ČEZ přichází se zcela novou nabídkou produktů nejen z oblasti energetiky, ale i servisních, asistenčních a finančních služeb. Reaguje na přání domácností i firem být energeticky soběstačnějšími a úspornějšími.

„Zákazníkům se to vyplatí,“ říká v rozhovoru člen představenstva ČEZ Pavel Cyrani.

Doménou ČEZ je hlavně provoz velkých elektráren. Proč by se tak velká firma měla pouštět do nabídky malých energetických řešení?

Na tomto trhu nejsme žádným nováčkem. ČEZ jako dodavatel energií obsluhuje miliony zákazníků a už tyto produkty jsou zákaznickými řešeními. Celý evropský a konečně i globální energetický trh se mění, mění se potřeby domácností i podnikatelů a my se tomu přizpůsobujeme naší nabídkou. Jde sice částečně o produkty z jiných oborů, ale vždy mají něco společného s energetikou. Pro domácnosti jsme spustili například prodej plynových kotlů a tepelných čerpadel na klíč, včetně přípravy, instalace a servisu. Podobně také poskytujeme pojištění a v případě poruchy jakýchkoliv spotřebičů v domácnosti – nejen těch od ČEZ – zajistíme prověřeného opraváře. A pro ty, kteří odebírají od ČEZ elektřinu nebo plyn, máme řadu výrazných slev nebo nějakou speciální výhodu.

Podobně přistupujeme k firemním zákazníkům. Naše společnost ČEZ ESCO nabízí veškerý servis spojený s energetickým hospodářstvím firmy, od energetického poradenství a instalací vlastních zdrojů energie přes úsporné osvětlení až po provoz, údržbu a servis energetických zařízení.

Novou nabídkou reagujete na očekávanou decentralizaci energetiky. Co konkrétního si vlastně lze pod tímto trendem představit?

Za posledních několik let malé ekologické zdroje energie výrazně zlevnily. Ať už jde o tepelná čerpadla, střešní fotovoltaické elektrárny, nebo kogenerační jednotky vyrábějící elektřinu i teplo zároveň. A s nižší cenou o ně samozřejmě roste zájem. Energetická soustava, tak jak ji známe, se bude postupně měnit s tím, jak těchto zdrojů bude přibývat. Už zde nebudou pouze velké centrální elektrárny, z nichž proudí elektřina přes přenosovou a následně distribuční síť až k zákazníkovi. Vedle centrální výroby se součástí energetiky stanou i nové malé lokální zdroje energie. Ty pokryjí velkou část poptávky po elektřině přímo v místě spotřeby a v některých částech dne mohou fungovat i jako ostrovní systémy. A přijde nám logické, že zákazníkům bude tyto produkty a s nimi spojené služby nabízet stabilní energetický dodavatel, jako je ČEZ.

To zní jako zajímavá vize, ale jaká je pravděpodobnost, že tato změna skutečně nastane?

Podívejte se na Západ, tam už se to děje. A i u nás čím dál víc domácností nebo podnikatelů uvažuje o tom, že si pořídí vlastní zdroj energie a že se stanou takzvanými samovýrobcí. Jejich zájem si ověřujeme pravidelnými průzkumy a pilotní nabídkou nových produktů. Krátce poté, co jsme loni na podzim představili nabídku střešní fotovoltaiky, se na nás obrátilo přes tisíc zájemců, 150–200 elektráren nainstalujeme do konce roku.

Co lidi k energii ze slunce táhne?

Kromě nižších nákladů na energie je motivuje i touha být soběstačnějšími, a chránit se tím například před skokovým zdražením energií. Někteří se zas chtějí chovat ekologicky, protože tyto zdroje mají nulové nebo velmi nízké emise skleníkových plynů. A pak je tu ještě jeden zásadní důvod, a to jsou dotace pro spotřebitele. Loni schválená podpora z programu Zelená úsporám umožňuje domácnostem čerpat dotaci až 100 tisíc korun na střešní fotovoltaiku a stejnou i na tepelná čerpadla. Vedle toho jednotlivé kraje přispívají na výměny kotlů. To lidem jednak usnadňuje financování, ale také výrazně zkracuje návratnost jejich investice.

Domácnostem nabízíte i produkty mimo oblast energetiky. Jak máte jejich poskytování profesionálně zajištěné? Proč by si zákazníci měli od ČEZ pořizovat například pojištění nebo úsporný spotřebič?

Je výhodné být zákazníkem velké, zavedené společnosti s řadou kontaktů na trhu. Dává nám to možnost vytěžit pro zákazníka maximum ze spolupráce s dalšími zavedenými firmami a organizacemi, se kterými tyto produkty připravujeme. Nabídka je vždy od renomovaného poskytovatele a je spojena s nějakým benefitem. Například v oblasti zmiňovaného prodeje bílé techniky, tedy lednic, praček a myček, ČEZ zákazníkovi při pořízení nového spotřebiče zdarma zajistí dovoz až do bytu, bezpečné zapojení včetně předvedení a případný odvoz a likvidaci starého přístroje. Zákazník se tak nemusí o nic starat, spotřebič získá za výhodnou cenu a bez jakékoliv námahy s jeho pořízením. ●

Překonáváme
s vámi překážky
již více než 20 let

JELÍNEK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

2015
právnícká
firma
roku
velmi doporučovaná
kancelář

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Působíme v Pardubicích a Hradci Králové

www.advokatijelinek.cz

2012
právnícká
firma
roku
velmi doporučovaná
kancelář

VYTRVALOST | TRADICE | SÍLA

Černý diamant:

poslední trend světového šperkařství

Černé diamanty mají po celém světě hodně obdivovatelů. Výrazným trendem jsou ve špercích pro muže. Velmi oblíbené jsou hlavně náramky a manžetové knoflíčky. Tyto vzácné kameny jsou díky své netradiční barvě výjimečné a znatelně přitahují pozornost svého okolí. Jsou luxusním doplňkem, který zároveň působí velmi decentním dojmem. Černé diamanty nejsou zvláštní jen kvůli své barvě. Pojí se k nim i záhada jejich původu.

Černé diamanty byly nalezeny pouze na dvou místech naší planety, v Brazílii a Středoafričské republice. Zvláštností bylo, že se nejednalo o kimberlitové podloží typické pro výskyt diamantů. Na základě netradiční barvy, pórovitosti a výskytu prvků, které se nacházejí v meteoritech nebo zemské atmosféře, vědci zformovali několik hypotéz jejich vzniku. „Třeba teorie profesora Hagertyho tvrdí, že černé diamanty nepocházejí z naší planety, ale

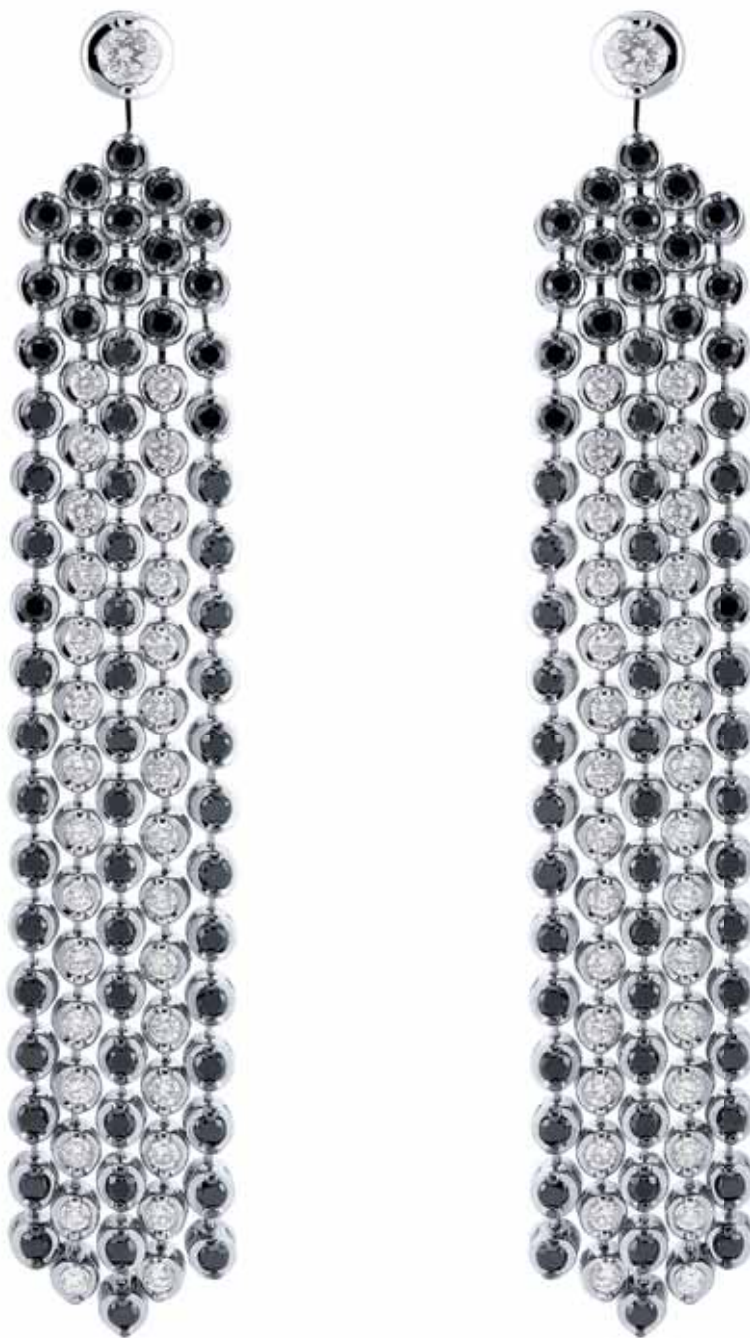

z vesmíru. Toto vysvětlení má mnoho zastán-ců. Podle něj k nám černé diamanty přiletěly v asteroidu, který se srazil se Zemí před 2,6 až 3,8 miliardami let. V době, kdy byla Země i Měsíc silně bombardovány vesmírným mate-riálem a Jižní Amerika spolu s Afrikou tvořily jeden kontinent," uvádí Alojz Ryšavý, klenotník a majitel ALO diamonds, které prodává ručně vyráběné šperky s černými diamanty. Černé diamanty netvoří jeden krystal, ale několik menších a obsahují velké množství vodíku, což podporuje domněnku, že nepocházejí z naší sluneční soustavy.

Největší broušený černý diamant na svě-tě nese název Spirit of de Grisogono a váží úctyhodných 312 karátů (62 gramů). Jako nezpracovaný původně po nalezení vážil dokonce 587 karátů. Při broušení byl použit růžový brus (rose cut), který byl využíván již v 16. století. Dnes je největší černý diamant zasazen do prstenu z bílého zlata. Jeho spodní část tvoří 702 malých klasických bezbarvých diamantů.

Hodnotné šperky s kvalitními diamanty ne- jsou pouze módním doplňkem. Velmi často jsou pořízovány jako investice. Množství pří-rodních diamantů je na naší planetě omezené. Současné doly vykazují stále nižší výtěžnost a nová naleziště chybí. Z toho důvodu cena dia- mantů dlouhodobě roste. Celkově se diamanty za posledních 5 let zhodnotily o více jak 50% a obecně jsou šperky z nich bezpečným ulože- ním hodnoty.

Diamantový šperk by měl být vždy pořízován u renomovaného prodejce, který si nedovolí riskovat svoji pověst zasazováním méně kva- litních kamenů do šperků, které nabízí svým zákazníkům. ALO diamonds působí na čes- kém trhu již přes 20 let. Ve svém pražském kreativním ateliéru zaměstnává nejlepší čes- ké šperkaře, kteří mají dlouholeté zkušenosti se zasazováním nejvzácnějších drahokamů na světě. Nákupem v ALO diamonds získá- váte precizní ručně vyráběný šperk, ke kte- rému je zdarma poskytován celoživotní servis. ●

Zařad'te se mezi spokojené zákazníky DHL a snižte své náklady na expresní přepravní služby na polovinu

Zákaznický průzkum prokázal vysokou spokojenost se službami DHL Express, ale přinesl i neočekávané, avšak zajímavé a užitečné informace. Nejenom profesionalita a úsměv kurýrů DHL, ale i jejich upravenost a příjemné vystupování jsou oceňovanou vlastností a předností služeb DHL. Expresní služby prémiové kvality za bezkonkurenční ceny exklusivně pro právnické kanceláře i všechny ostatní příznivce médií EPRAVO.CZ

Společnost DHL Express, přední světový poskytovatel mezinárodních expresních přepravních služeb, pravidelně a dlouhodobě monitoruje spokojenost svých zákazníků. Sami pracovníci DHL proto průběžně kontaktují klienty, aby mohli ohodnotit vlastní zkušenosti se službami i servisem DHL Express.

„Pravidelně si necháváme zpracovávat nezávislé analýzy spokojenosti zákazníků se službami DHL, nicméně před více než dvěma lety jsme se rozhodli jít ještě hlouběji a získat podrobnější zpětnou vazbu o všem, co pro naše zákazníky děláme a co pro ně naše značka znamená,“ říká Luděk Drnec, Obchodní ředitel DHL Express pro Českou republiku a Centrální Evropu.

Průzkum společnosti DHL Express dlouhodobě ukazuje, že jejich zákazníci nejvíce oceňují přátelský přístup kurýrů, ale také jejich upra-

venost či příjemné vystupování. Pozitivně je hodnocena nejen spolehlivost a služba jako taková, ale i ochota zákaznického servisu DHL.

„Na začátku jsme se zákazníků ptali na jejich zkušenost s objednávkou a vyzvednutím nebo doručením zásilky. Dnes se dotazujeme na dalších pět oblastí včetně řešení reklamací či fakturační služby. Prostor pro naše zlepšení klienti spatřují v oblasti cenění expresních zásilek. Často se však ukazuje, že jejich nespokojenost pramení z neznalosti celních předpisů. Proto se chceme zaměřit na osvětu v této oblasti a připravujeme pro zákazníky informativní kampaň,“ dodává Luděk Drnec.

Net Promoter Approach je interní průzkum spokojenosti zákazníků, kdy maximálně jednou za tři měsíce kontaktuje DHL zákazníka, který na škále od 0 do 10 ohodnotí svou zkušenost se službami a servisem DHL. Za skutečně spokojeného klienta je tázaný považován jen v případě skóre 9 a 10, naopak pokud je jeho hodnocení 6 a nižší, je takovému klientovi nabídnut kontakt s nadřazeným a podrobnější řešení jeho problému. Za rok 2015 je průměr detractorů, tedy nespokojených zákazníků na úrovni 3%.

Díky tomuto průzkumu se spokojenost zákazníků stále zvyšuje, neboť DHL tak může zlepšovat své služby přesně tak, jak si to klienti přejí. DHL průzkum neustále rozvíjí a rozšiřuje o další zkoumané oblasti a jeho výsledky využívá i pro práci se zaměstnanci a jejich rozvoj.

Pro všechny čtenáře médií EPRAVO.CZ navíc přináší DHL Express speciální cenové výhodnou nabídku, díky které se mohou stát premiové služby DHL Express Vaší první volbou pro zajištění mezinárodních i tuzemských přepravních potřeb. Ať už pracujete v právnické kanceláři, na pozici manažera právního oddělení nebo podnikáte a zajímáte se o právní otázky, pak je tato nabídka určena přímo pro Vás. DHL Express Vám naslouchá a dělá maximum pro Vaši spokojenost.

Pro získání 50% slevy na přepravné vyplňte jednoduchý webový formulář na adrese shipping.dhl.cz/epravo a získáte unikátní nabídku pro Vaši společnost. Případně kontaktujte DHL zákaznickou linku, a to telefonicky na čísle 840 103 000 nebo 220 300 111 nebo mailem na adresu infolinka@dhl.com. V obou případech stačí nahlásit heslo „EPRAVO“ a pracovníci DHL Express Vám rádi pomohou získat speciální cenovou nabídku.

DHL Express dobře ví, že právě ve Vaší profesi často představuje dokument hodnotné aktivum a má pro Vás značný význam. Proto

Vám nyní nově nabízí nadstandardní pojištění dokumentů, tzv. rozšířenou odpovědnost za přepravované dokumenty. Za jednotnou sazbu ve výši 100 Kč za dokumentovou zásilku Vám v případě její ztráty vyplatí pevně stanovenou náhradu ve výši 10 000 Kč. DHL Express věnuje Vaším dokumentům tu největší péči, přesto však někdy mohou nastat komplikace v jejím bezpečném doručení. Větší klid i finanční ochranu Vám zajistí právě tato prémiová služba. Pokud tedy potřebujete přepravit klíčové dokumentové zásilky, nezapomeňte si cenově výhodně sjednat rozšířenou odpovědnost za přepravované dokumenty.

Neváhejte kontaktovat DHL Express a udělat tak první krok pro zjednodušení a zlevnění logistických služeb, jež umožní rychlou a bezpečnou přepravu Vašich zásilek napříč Českou republikou i bezproblémový kontakt se zahraničím. Navštivte web shipping.dhl.cz/epravo a získáte výhody přímo pro Vás.

Vyhněte se riziku pochybení při praktické aplikaci nového zákona

ASPI
Navigátor

Zadávání veřejných zakázek

Snadno a srozumitelně

Využijte interaktivního průvodce postupy při zadávání veřejných zakázek

Komplexní nástroj pro všechny zadavatele a dodavatele veřejných zakázek jako nedílná součást ASPI

Mějte jistotu správného postupu

- Přehlednou formou grafického zobrazení a propojení na aktuální právní předpisy, komentáře, výklady a judikaturu srozumitelně vysvětlí jednotlivé postupy dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
- Připravil autorský tým advokátní kanceláře ROWAN LEGAL

Ušetřete čas i náklady

- Krok za krokem provede kompletními postupy, se kterými se při zadávání veřejných zakázek setkáte
- Ukáže všechny nutné úkony, včetně jejich posloupnosti, možných variant průběhu řízení a termínů

Provede všemi obtížnými postupy, například

- Podání a vypořádání námitek
- Řízení o inovačním partnerství
- Zadávání veřejných zakázek na základě rámcové dohody
- Jednací řízení
- Soutěžní dialog
- Soutěže o návrh
- Dynamický nákupní systém
- Koncesní řízení
- Přezkumné řízení před ÚOHS

Zdarma si zkuste výhody ASPI Navigátor Zadávání veřejných zakázek

<http://navigator.aspi.cz>

Naše tajemství úspěchu

Rozhovor s JUDr. Zdeňkou Nocarovou, Ph.D.

Jaké jsou pro Vás aktuálně největší výzvy?

Největší výzvou pro mě vždycky je poskytovat našim klientům ty nejkvalitnější služby, takže se zaměřuji na jejich neustálé zlepšování.

Kdo jsou Vaši klienti a v čem to zlepšování spočívá?

Většinu našich klientů tvoří velké firmy a korporace, takže jsme zaměřeni primárně na korporátní agendu, obchodní a občanské právo, obchodní spory a rozhodčí řízení. Máme ale i specialisty na právo duševního vlastnictví a trestní právo, zejména se zaměřením na hospodářskou kriminalitu.

Perfektní znalost problematiky a dokonalý právní servis je pro nás samozřejmostí, takže zlepšování služeb u nás stojí zejména na větší efektivitě a rychlosti.

šování služeb u nás stojí zejména na větší efektivitě a rychlosti.

Jak se Vám efektivitu a rychlost práce daří zvyšovat?

V tom nám pomáhá především Praetor, skvěle propracovaný advokátní systém, který nám opravdu významně usnadňuje práci a šetří čas.

Jak jste si informační systém vybírali?

Naše advokátní kancelář funguje již 16 let a za tu dobu jsme vyzkoušeli a používali několik systémů. Některé disponovaly pouze omezenými funkcemi, jiné zdánlivě nabízely téměř vše, ale výsledkem byla nepřehlednost, časté výpadky a další negativa. Po důkladné analýze jsme vybrali Praetor a jsme naprosto spokojeni.

V čem je pro Vás Praetor lepší než ostatní systémy?

Největší přednost vidím v tom, že Praetor vytvořili a nadále vyvíjejí právníci, kteří jsou dobře seznámeni s chodem, fungováním a potřebami advokátních kanceláří. Praetor nemá žádné zbytečné funkce a nabízí přesně ty, co ke své práci potřebujeme. Výrazně nám usnadňuje a zjednodušuje veškerou agendu kanceláře.

Přináší používání advokátního softwaru nějakou přidanou hodnotu i Vaším klientům?

Nepochybně. Základní přidanou hodnotou je, že klientům poskytujeme

díky používanému systému naše služby rychleji, a to bez jakéhokoliv dopadu na kvalitu. Propracovaný monitoring všech relevantních rejstříků umožňuje také klienty rychle informovat o všem, co je třeba. Naši klienti také oceňují neustálý a jasný přehled o fakturaci, který díky systému mají. ●

Praetor

advokátní systém pro úspěšné

Přesvědčte se sami

NEZÁVAZNÁ PREZENTACE

www.praetor-systems.cz

telefon: +420 778 448 103

CEVRO INSTITUT

oslavil 10 let existence

Vzdělání je ta největší investice a nejvyšší hodnota

Soukromá vysoká škola CEVRO Institut se věnuje vzdělávání svých studentů přesně 10 let. V říjnu a počátkem listopadu se v prostorách školy odehrála nejen oslava úspěšného fungování na českém vzdělávacím trhu, ale i slavnostní předávání ocenění jednotlivým zaměstnancům a pedagogům, kteří se zasloužili o rozvoj jednotlivých studijních programů. Právě unikátní programy dělají z CEVRO Institutu jednu z nejprestižnějších soukromých vysokých škol u nás.

Příběh CEVRO Institutu se začal psát roku 2006. Myšlenkou bylo založit školu, která se bude věnovat naprosto specifickým a vysoce specializovaným oborům. Studentům nabídnout plnohodnotný vzdělávací systém garantovaný nejlepšími pedagogy z řad osobností, které v rámci svých profesí významně zasáhly do fungování celého našeho státu. Za deset let své existence se může CEVRO Institut pochlubit více než tisícovkou kvalitních absolventů, z nichž mnozí úspěšně působí v podnikatelském sektoru i ve veřejné sféře, na politické scéně, v médiích, advokátních kancelářích i v bezpečnostních složkách.

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA, místopředseda vlády ČR pro vědu, výzkum a inovace a absolvent VŠ CEVRO Institut, zdraví přítomné v auditoriu.

Slavnostní promoce na VŠ CEVRO Institut.

Mottem školy je „svoboda, trh, vláda práva a kritické myšlení“. Toto hodnotové pojetí je v našem vzdělávacím prostoru unikátní a odráží se i v přístupu pedagogů ke studentům. Škola se neřadí mezi kapacitně největší, nechce být anonymním velkoproducentem podřadných

diplomů. Její smysl spočívá v rodinném pojetí, v blízkém vztahu studentů a pedagogů. „Jsme úspěšní proto, že jsme nevytvořili jenom soukromou školu, ale společenství lidí, kteří se potkávají, navzájem se obohacují a věří tomu, že má smysl investovat do sebe a do svého vědění,“ říká Ivan Langer, jeden ze zakladatelů školy.

prof. JUDr. Dušan Hendrych, CSc., přední osobnost oboru Správní právo a věda v ČR a dlouholetý garant programu Veřejná správa, přejímá ocenění z rukou předsedy správní rady MUDr. Mgr. Ivana Langera.

Škola se stále dynamicky rozvíjí, má akreditované bakalářské i navazující magisterské obory se zaměřením na právní a společenské vědy. Nevychovává fuchidioty, nýbrž lidi široce vzdělané v právních disciplínách, politologii, mezinárodních vztazích, ekonomii, bezpečnosti, veřejné správě i moderních metodách řízení či marketingu. Při výuce škola dbá na vyváženost poskytovaných informací, pečuje o různorodost názorů. Teoretické předměty jsou doplněny praktickými semináři. Samozřejmostí je kontakt studentů s autory důležitých zákonů, stejně jako diskuse s významnými experty z praxe, advokáty, soudci, manažery, zákonodárci. Škola studentům nabízí řadu volitelných předmětů, zahraniční studijní pobyty, účast na mezinárodních letních a zimních školách. Na školu přijíždějí vy-

učovat uznávaní zahraniční přednášející, a to nejen v rámci nově otevřeného magisterského programu PPE (Philosophy, Politics, Economics). Jako příklad mohou sloužit profesor práva na Harvardu a Univerzitě v Gentu Boudewijn Bouckaert či ekonom Michael Munger z Duke University.

Přednáška Boudewijna Bouckaerta, profesora práva na Harvardu a Univerzitě v Gentu, pro posluchače programu PPE.

„Naši vysoké škole se podařilo vytvořit nezbytné prostředí pro dosažení cíle, jež spojuje veškerou akademickou obec školy – nabízí elitní vzdělání, které je na trhu se vzděláním velmi vzácným zbožím. To vše v krásném prostředí historické budovy bývalé Měšťanské besedy v samém centru Prahy,“ uvedl Josef Šíma, rektor CEVRO Institutu.

Vystoupení rektora prof. Ing. Josefa Šímy, Ph.D. u příležitosti slavnostního shromáždění akademické obce.

CEVRO Institut je školou, která chce být jiná, mimořádná. Páteř vzdělávacího systému tvoří tým elitních profesorů, docentů a odborných asistentů. Je pyšná na to, že je školou soukromou. Svým studentům za jejich peníze dodává kvalitní produkt. Je za tím spousta práce, která ale přináší výsledky. Její kvalitu potvrzuje nejen přítomnost nejlepších kapacit ve svých oborech, ale především uplatnění studentů na trhu

práce. Nejnovější statistické průzkumy ukazují, že zaměstnání si bez problémů získá 97% jejich absolventů.

Za 10 let existence se CEVRO Institutu podařilo vytvořit nabídku širokého spektra bakalářských, magisterských i postgraduálních studijních programů, které jsou mnohdy unikátní, vždycky však svým zaměřením nadčasové. Jejich celkový výčet přinášíme zde. ●

Vybraní pedagogové: JUDr. Tomáš Sokol, Mgr. Antonín Kazda, LL.M., doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D., JUDr. Cyril Svoboda a JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D.

V rámci bakalářského studia se mohou zájemci hlásit na tyto studijní obory:

Právo v obchodních vztazích

Garant: doc. JUDr. Ivana Štenglová, CSc.

Veřejná správa

Garant: doc. JUDr. Eva Horzinková, Ph.D.

Politologie a mezinárodní vztahy

Garant: prof. Dr. Miroslav Novák

Hospodářská politika

Garant: prof. Ing. Josef Šíma, Ph.D.

Magisterské navazující studijní obory:

Obchodněprávní vztahy

Garant: doc. JUDr. Ivana Štenglová, CSc.

Veřejná správa

Garant: doc. JUDr. Eva Horzinková, Ph.D.

Politologie

Garant: prof. Dr. Miroslav Novák

Bezpečnostní studia

Garant: prof. MUDr. Jan Österreicher, Ph.D.

Philosophy, Politics, Economics (PPE)

Garant: prof. Ing. Josef Šíma, Ph.D.

Postgraduální studium obsahuje tyto studijní programy:

LL.M. – Arbitráž a mediace

Garant: doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

MBA – Management a kybernetická bezpečnost

Garanti: Tomáš Pojar, Aleš Špidla, Tomáš Pluhařík

MPA – Veřejná správa a lidské zdroje

Garanti: JUDr. Cyril Svoboda a PhDr. Jiří Frgal

MPA – Bezpečnostní a krizový management

Garant: arm. gen. Ing. Jiří Šedivý

Je podnikový cloud vhodný i pro právní kanceláře?

Jsmo dostatečně silní na to, abychom svým zákazníkům poskytovali požadovanou službu v prvotřídní kvalitě. Zároveň jsme dostatečně pružní na to, abychom se zákazníkům věnovali s maximální péčí. Flexibilita a rychlost jsou konkurenční výhodou naší společnosti.

Společnost Cloud4com, a.s.

Společnost Cloud4com, a.s., byla založena v roce 2010 se záměrem poskytovat svým zákazníkům infrastrukturu profesionálního datového centra formou služby (tzv. IaaS). V roce 2015 do společnosti vstoupil silný strategický partner, investiční skupina KKCG, která tak potvrdila postavení společnosti mezi špičkovými poskytovateli cloudových služeb na českém trhu. Cílem společnosti Cloud4com a.s. je zákazníkům nabídnout maximální flexibilitu nakládání s IT infrastrukturou a díky on-line managementu přispět k vyšší efektivitě v oblasti investic, procesů a nasazování zákaznických business aplikací. Tato služba je určena širokému spektru zákazníků od největších společností z oblasti bankovníctví, retailu a utilit, přes obchodní, výrobní a právní společnosti, po vývojářské firmy a instituce státní a veřejné správy. Nedílnou součástí nabídky služeb společnosti je také poradenství v oblasti datových center, cloud computingu a virtualizace, které zákazníkovi pomůže nalézt cestu k opti-

Cloud4com®

málnímu využití stávající infrastruktury, popř. navrhne jiné, efektivnější řešení jejího provozování.

Vizi společnosti je stát se nejen předním českým ale i středoevropským poskytovatelem virtuálních datových center s důrazem na prvotřídní kvalitu, vysokou dostupnost a bezpečnost. Zároveň chce přispět k vyšší efektivitě a obchodnímu úspěchu svých zákazníků.

Stále intenzivnější využívání cloudových služeb je nezpochybnitelný celosvětový trend. Cloud již není tím strašákem, kterým byl před několika lety. Na principu Cloudu fungují služby všech technologických gigantů dnešní doby, jako je Google, Microsoft, Apple nebo Amazon. Kdo z nás již tyto služby nějakou dobu nepoužívá a neukládá tak svá soukromá data, fotky svých blízkých nebo své rozepsané práce někde do cloudu?

Využívat cloud rozhodně neznamená, že firma musí mít obraty v řádu miliard dolarů, aby se jí využívání vyplatilo. Naopak. Při využívání cloudu pro firemní účely více než v jakémkoli oboru platí, že na velikosti nezáleží. Dnešní trend je jasný – firma by se měla soustředit na své klíčové kompetence, což u naprosté většiny není provoz IT infrastruktury. Přitom ale IT hraje v současnosti ve všech firmách, právnícké nevyjimaje, stále důležitější roli, neboť je cestou k vyšší efektivitě, flexibilitě, konkurenceschopnosti a především k zrychlení procesů. Jak už bylo naznačeno cloud de facto vyu-

žíváme všichni už léta. A to dost možná bez toho, abychom o tom vůbec věděli. Princip cloudu spočívá v tom, že data jsou uložena v externím datovém centru s nepřetržitým připojením k internetu a uživatel s nimi může dle libosti pracovat, kdykoliv je on-line. Takto odjakživa fungovaly a dodnes fungují například e-mailové schránky nebo různé servery pro úschovu dat. Každý si asi pamatuje na datová omezení těchto služeb. Jak šly technologie rychle kupředu a dramaticky se zvyšovala rychlost připojení k internetu, bariéry se zmenšovaly a dnes je možnost využívání cloudu doslova neomezená. Tak vznikla

i myšlenka, proč nepřesunout do datových center kompletní firemní data i software. Proč? Mnohem složitější je paradoxně odpovědět na otázku, proč to neudělat. Pokud nejste společnost, která zúčtovává burzovní transakce a neměříte rychlost odezvy v nanosekundách, relevantní důvod dnes asi ne najdete.

Podle výzkumů Eurostatu z konce roku 2014 v Česku využívá cloud k ukládání dat 41% firem. Ale už jen 18% firem cloud využívá k práci s klientskými databázemi (CRM) a 20% k práci s interními softwarovými řešeními. To je výrazně méně než v případě západoevropských zemí. Práce s daty je dnes přitom zejména kvůli segmentaci a marketingovým účelům to, co odděluje úspěšné projekty od těch méně úspěšných.

I to je důvod, proč by firmy neměly propást trend přechodu na cloudové řešení a využít tento fenomén jako konkurenční výhodu. Nejmodernější řešení jsou při tom v Česku k dispozici. Technologie společnosti Cloud4Com a.s. jsou na špičkové úrovni a převyšují i běžný západoevropský standard.

V Cloud4com a.s. Vám nabízíme řešení, které je postavené na základních stavebních kamenech jimiž jsou dostupnost, bezpečnost a flexibilita. Služby Cloud4com a.s. už ocenily desítky zákaz-

níků, například T-Mobile ČR, Aadastra, Mountfield, Alef, TTC Telekomunikace, Česká spořitelna, Fotbalová asociace ČR, E-commerce holding nebo například Schneider electric (cloud je vhodný opravdu pro jakoukoliv firmu). Světovou úroveň našeho řešení ocenil i Intel, který nás zařadil mezi 16 projektů s nejlepším použitím jeho bezpečnostních technologií na světě.

Jsmo na trhu už od roku 2010 a neustále rosteme a přitom si s našimi zákazníky udržu-

jeme neustálý kontakt a snažíme se vyhovět každému jejich přání. Rádi pomůžeme i vaší právnické firmě s nastavením nejvhodnějšího cloudového řešení, abyste platili opravdu jen za výpočetní výkon, který vaše aplikace využijí a abyste měli vaše data vždy dostupná a v bezpečí. Pro právnické firmy jsme navíc připravili výhodné kancelářské balíčky Law-Cloud. Pro více informací se na nás neváhejte obrátit. ●

JUDr. Josef Donát, LL.M., partner advokátní kanceláře ROWAN LEGAL – rozhovor na téma cloudových služeb v advokacii

Jak vnímáte rozvoj cloudových služeb ve Vašem oboru? Co myslíte, že brání masivnějšímu rozvoji cloudových služeb v českých podnicích?

Obávám se, že na tuto otázku neexistuje zcela jednoznačná odpověď, ale dle mého názoru je největší překážkou subjektivní obava a někdy i zbytečná právní hysterie související s ochranou osobních údajů. Pro prostého spotřebitele existuje jen málo překážek pro zavedení cloudových technologií, ale vše se musí dělat s rozmyslem. Často se totiž stává, že cloudové služby (či jejich autoři) jsou chytřejší než sami uživatelé a některé dobře míněné funkce cloudových služeb mohou být prostou uživatelskou chybou či hloupostí zneužity. Lidé si často neuvědomují dopady svého jednání, což často vede k mediálně známým kauzám typu úniku fotografií z iCloudových účtů. Jen málokdo pak skutečně dodatečně zjišťuje, čím takový únik byl

způsoben, a že to vůbec nebylo vinou cloudové technologie.

Co z právního pohledu vnímáte jako největší překážku masivnějšího využívání cloudových služeb v podnicích?

V rámci masivnějšího využívání cloudových služeb je nutno respektovat právní úpravu s tím spojenou, zejména potom legislativu týkající se ochrany osobních údajů. Je totiž nutno si uvědomit, že ve většině případů firemní data obsahují osobní údaje, na které se vztahuje povinnost dle zákona o ochraně osobních údajů, resp. dle budoucího nařízení (GDPR). Dovolují si však dodat, že tyto povinnosti nejsou pro podniky žádnou novinkou a pokud ponecháme stranou nedávné změny v souvislosti s opuštěním Safe Harbour principu, tak dopad na cloudové služby byl minimální. Trh se však snaží držet krok s právní úpravou a proto renomovaní poskytovatelé cloud služeb garantují splně-

ní zákonných požadavků, a to zejména s ohledem na lokalizaci osobních údajů, kdy cloudová úložiště v Evropě často bývají dražší, než ta bez garantované lokalizace uživatelských dat.

Co je z Vašeho pohledu klíčové při výběru poskytovatele cloudových služeb pro podniky?

Výběr stabilního a osvědčeného poskytovatele je zcela klíčový, neboť je sice hezké mít vynikající a tvrdou smlouvu, ale pokud je poskytovatel finančně nestabilní, tak v případě problémů se spíše setkáte s jeho insolvenčí, než s vymožněním smluvní pokuty.

Jednoznačně lze doporučit klást důraz na užití technologie, neboť např. šifrování či monitoring přístupu k datům je alfa a omega bezpečnosti cloudových služeb. Otázky zabezpečení uživatelských dat, resp. řízení uživatelských účtů jsou pro správné nasazení cloudové technologie klíčové. Podstatné jsou také smluvní záruky za dostupnost cloudové služby, její výkonnostní parametry či věrohodný reporting.

Na co konkrétně si má ve smlouvě s poskytovatelem dát klient zvláštní pozor?

Snaha o vyjednávání o smlouvě na veřejný cloud je stejně hypotetická, jako snaha o vyjednávání s telefonním operátorem. Častěji se tak dělají pouze rizikové analýzy či analýzy dopadu, zda navržená smluvní dokumentace vyhovuje záměru, pro který je cloud pořizován a zda vyhovuje legislativním požadavkům.

V případě privátního cloudu je vhodné zaměřit se na správně nastavené Service Level Agreement, neboli SLA, které obvykle definuje kvalitu služby, její dostupnost, parametry obnovy dat, garance odstranění vad či transparentní výčet subdodavatelů podílejících se na plnění.

Je z právního hlediska přínosné nebo dokonce nutné umístění dat v ČR pro subjekty podnikající na území ČR?

Přínosné zcela určitě, ostatně, jedním z argumentů odpůrců cloud computingu je fakt, že nikdy nevíte, kde se vaše data skutečně nacházejí. To samo o sobě nemusí působit pouze pocit bezmoci a bezvlády nad svými daty, ale má to také přesah do samotné bezpečnosti a diskrétnosti dat. O svém svědčí např. kauza PRISM, kterou vynesl Edward Snowden spolu s důkazy o společnostech, které zpřístupňovaly data svých klientů bezpečnostním úřadům v USA.

Co se nutnosti týče, tato otázka by si zasloužila vlastní publikaci, neboť např. existují určité podmínky, kdy data se musí nacházet minimálně na území Evropské unie, to si však zaslouží detailní vlastní posouzení v konkrétních

případech. Za zmínku jistě stojí i soudní spor, který společnost Microsoft vede v USA, kdy se prozatím úspěšně Microsoft brání vydávat americkým úřadům data, která jsou uložena v cloudové službě na serverech v Evropě.

Dnešní technologie umožňují šifrování dat v cloudu. Myslíte, že toto zvýšení bezpečnosti může přispět k odbourání obav ze zneužití dat v cloudu?

Pokud bych zašel ještě dále, tak kromě ceny, považují šifrování dat v cloudu a zvýšení bezpečnosti obecně jako jeden z hlavních prostředků rozšíření poskytování cloudových služeb. Nemá smysl si nalhávat, že by takové šifrování dokázalo bez dalšího odolat průmyslové špionáži, na druhou stranu šifrování (jak při ukládání dat, tak při jejich přenosu) je to minimální opatření, které je vhodné učinit.

Používáte Vy, respektive Vaše kancelář, některé cloudové služby?

S ohledem na skutečnost, že naše advokátní kancelář má vícero poboček, jejichž zaměstnanci pracují souběžně na vícero kauzách a potřebují tak online přístup a kolaboraci v reálném čase, využíváme proto služby privátního cloudu, díky kterým je naše reakční doba vůči našim klientům radikálně minimalizována. Částečně také využíváme Microsoft Office 365 a jako soukromá osoba využívám i další cloudové služby, díky kterým mám rodinné fotografie a jiná osobní data vždy při sobě i na dlouhých pracovních cestách.

Co byste vzkázal potencionálním zákazníkům při rozhodování, zda využít cloudové služby v podniku, či ne?

Rozhodování je relativně jednoduché a primárně spočívá v tom, jaké výhody, a jaké nevýhody pro dané konkrétní nasazení ono cloudové řešení má, protože některé pozitivní vlastnosti cloudu (škálovatelnost, platba jen za skutečně potřebnou infrastrukturu, vždy aktuální verze produktu) mají i své protiklady (nutnost stabilní konektivity, omezená možnost dohledu, malá schopnost ovlivnit vlastnosti aktuální verze produktu), takže každý podnik musí zvážit, zda dané cloudové řešení je k zamýšlenému účelu optimální. Regulatorní požadavky je vždy třeba analyzovat také, nicméně mnoho poskytovatelů cloudových služeb již pochopilo, že ignorovat regulátora se nevyplatí (zejména Google je v tomto smyslu pod častým drobnohledem), takže své smluvní i technické podmínky služby nastavují tak, aby plnily ty minimální požadavky regulace, případně přenášely riziko jejich nesouladu na zákazníky v menší míře, než tomu bylo dříve. Právě ono přenášení rizika na uživatele je často samotnými uživateli ignorováno a poskytovatel služby

je v případě sporu ve zjevně lepším postavení. Vedle toho je častá chyba též průběžná aktualizace smluvní dokumentace či navazujících podmínek užívání služby, kdy nejjeden nerozvážený klik na „I agree“ provedený IT operátorem dokázal významně změnit rovnováhu právního vztahu mezi zákazníkem a poskytovatelem, aniž by si takové změny poskytovatel byl vědom. ●

**Už od roku 1995 poskytujeme
našim klientům právní ochranu
proti nespravedlnosti, nesmyslům,
zvlůli, byrokracii, nejasným
podmínkám a neférovému přístupu.**

**Pomohli jsme jim ušetřit
miliardy korun.**

www.das.cz | +420 267 990 711 | info@das.cz

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Na co se těšit v roce 2017?

Na nejnovativnější sedan vyšší třídy – nové BMW řady 5

Nové BMW 5 pro rok 2017 mírně zvětšilo své rozměry, přitom však zhublo 100 kilogramů. Pyšní se nejlepší aerodynamikou ze všech modelů BMW. Na silnice vyjede v únoru 2017.

Jaký dojem na vás udělá nová pětka, nám prozradil Miloš Vráněk, obchodní ředitel Renocar, který se setkal s novým BMW 5 již v červenci u příležitosti předpremiéry: "Karosérie připomíná svojí dynamikou spíše coupé. Široce orámované ledvinky dávají předí sebevědomý výraz."

Prostornější, bezpečnější, úspornější

Velkorysý pocit z prostoru budou mít všichni cestující. Může za to více místa pro hlavu a nohy na zadních sedadlech, kam se teď mimo jiné vejdu tři dětské autosedačky. Nová pětka je také aerodynamicky nejúčinnějším modelem BMW. Všechny inovace výrazným způsobem přispívají ke snížení spotřeby.

Technologie pro klidnou a bezpečnou jízdu

Nová limuzína je nabita asistenčními systémy. Asistent řízení a asistent jízdy v pružích pracují až do rychlosti 210 km/h.

Multimediální systém vozu ovládá řidič pomocí otočného ovladače, hlasem, dotykovým displejem nebo gesty. Osobní asistent **BMW Connected Drive** vám kromě rezervace hotelového pokoje a vyhledání libovolné adresy nově pomůže snadno najít i volné parkovací místo.

Máte rádi věci pod kontrolou? S novým BMW řady 5 dorazí také zajímavý monitorovací systém **Remote View 3D**. Svůj vůz si budete moci na dálku prohlédnout z ptáčích perspektivy ve svém mobilním telefonu. Novinkou je rov-

něž speciální **BMW klíč s displejem**, který vám umožní vůz zaparkovat na dálku i na velmi úzká parkovací místa.

Automat, který čte myšlenky a vyspělý pohon všech kol xDrive

Všechny modely BMW 5 kromě 520d jsou standardně vybaveny **8stupňovou samostatnou převodovkou**, která přenáší výkon buď na zadní nebo na všechna 4 kola. O jízdní komfort se stará například systém regulace podvozku **Adaptive drive**, který „vyžehlí“ případné nerovnosti na vozovce.

Pod kapotou nové pětiky najdete pestrou škálu benzinových a naftových motorů. Pokud dáváte přednost naftovým motorům, můžete zvolit dvoulitrový čtyřválec 520d s výkonem 140 kW (190 koní), který spotřebuje jen 4,1 litrů nafty na 100 kilometrů. Silnější 530d pohání třílitrový šestiválec o výkonu 195 kW (265 koní). Z benzinových motorizací zaujme především dvakrát přeplňovaný vidlicový osmiválec 550i s výkonem 340 kW (462 koní), se kterým zrychlíte na 100 km/h za rovně 4 sekundy.

Nové BMW 5 v Renocar

Nové BMW řady 5 bude uvedené na evropský trh 11. února 2017. Od tohoto data bude možné

novou pětiku vyzkoušet. Objednat si ale nové BMW můžete již od prosince 2016. **V autosalonech společnosti Renocar v Praze a Brně.**

Novela zákona o dani z příjmů 2017

Jana Skálová, partnerka TPA

Každoroční změny zákona o daních z příjmů se v letošním roce poněkud opozdily. Vládní návrh novely zákona o dani z příjmů pro rok 2017 byl předložen sněmovně 21. 7. 2016 pod sněmovním číslem 873 a nyní je aktuálně ve druhém čtení (na pořadu schůze od 29. listopadu).

Naskýtá se tak otázka, zda se vše stihne a zda vůbec bude zákon do konce roku schválen. Účinnosti přitom musí zákon nabýt vždy od 1. ledna, protože, jak sami předkladatelé v důvodové zprávě upozorňují, se jedná o úpravy daní, z nichž některé mají zdaňovací období jeden rok. V současné době to tedy vypadá, že zákonodárci nám, pokud stihnou novelu schválit, opět připraví zajímavé čtení na Silvestra, nebo si budeme muset na novelu zákona o dani z příjmů počkat až do roku 2018. Přesto však, i když je situace nejistá, kloníme se k názoru, že se vše podaří a novela vstoupí k 1. 1. 2017 v platnost, a proto vybiráme a upozorňujeme na několik důležitých změn jak pro fyzické, tak pro právnické osoby.

A. Změny pro Fyzické osoby

Příjmy z prodeje podílů v obchodních korporacích

Od roku 2014 omezuje osvobození příjmů z prodeje podílů v obchodních korporacích fyzickými osobami podmínka, podle které se osvobození nevztahuje na příjem z prodeje podílu odpovídající vkladu společníka ve prospěch

vlastního kapitálu učiněného do 5 let před prodejem. Původním záměrem ustanovení bylo postihnout vklady majetku do obchodní korporace za účelem obejití časového testu osvobození pro převod nemovitostí. Toto ustanovení však mělo negativní dopad i na vklady peněžité. Typickým příkladem jsou peněžité příplatky do vlastního kapitálu. Novela uvedené ustanovení zmírňuje a nově se lhůta 5 let bude týkat pouze nepeněžitých vkladů (nadále tedy bude postihovat např. vklady nemovitostí).

Zavedení srážkové daně u příjmů ze závislé činnosti „malého rozsahu“

Novela zavádí zjednodušený systém zdanění drobných příjmů ze závislé činnosti přímo srážkou u zaměstnavatele, a to za účelem odbourání administrativní náročnosti související

s povinností podat daňové přiznání poplatníkem. Srážková daň ve výši 15% by tak měla být uplatňována nejen u příjmů plynoucích z dohod o provedení práce do 10 000 Kč/měsíc, ale nově i u zbývajících druhů příjmů ze závislé činnosti do 25 000 Kč/měsíc (např. svědecké u zaměstnance, odměna za výkon funkce, příjem ze zaměstnání malého rozsahu, dohoda o pracovní činnosti do výše hrubého příjmu 2 500 Kč).

Limit 2 500 Kč je shodný s tzv. rozhodnou částkou pro účast na pojistném na sociální zabezpečení a z většiny těchto příjmů tedy zároveň nebude odváděno ani pojistné. Nutno však upozornit, že toto nebude vždy pravidlem.

Např. u odměn za výkon funkce se i u těchto malých příjmů bude nadále odvádět 9% zdravotní pojištění.

Zdanění „jiného majetkového prospěchu“, zaměstnanecké bezúročné zápůjčky

Novela upřesňuje pojem pro ocenění jednorázového zdanění z jiného majetkového prospěchu u plnění, které trvá po delší dobu na základě jednoho právního jednání. Např. při poskytnutí finanční zápůjčky fyzické osobě na 20 let vzniká majetkový prospěch v roce poskytnutí peněžních prostředků s tím, že se ocení jako pětinašobek hodnoty ročního plnění. Nadále by měl platit limit osvobození jiného majetkového prospěchu u bezúročných zápůjček do výše 100 tis. Kč.

Výjimka z výše uvedeného postupu bude uplatňována u zaměstnaneckých půjček. V tomto případě by se příjem zaměstnance z majetkového prospěchu u bezúročných zápůjček měl zdaňovat každoročně, a to až do okamžiku, než úhrnná výše jistiny klesne pod limit 300 tis. Kč.

B. Změny pro Právnické osoby

Odpisování technického zhodnocení ekonomickým uživatelem – novinka u podnájemních vztahů a cese nájemních smluv

Návrh nově umožňuje odpisovat technické zhodnocení i v případech, kdy dochází k přechodu věci k užítí jinému subjektu (např. podnájemci nebo novému nájemci při cese nájemní smlouvy), a to za stejných podmínek, za nichž dle současného znění zákona může odpisovat technické zhodnocení nájemce.

Obdobný postup, jaký je v současné době aplikován pro vztah mezi vlastníkem a nájemcem při ukončení nájmu, tj. identifikace a ocenění nepeněžního příjmu, by pak měl platit i v případě ukončení užívacího vztahu mezi osobami, které majetek užívaly. V praxi půjde především o okamžik ukončení vztahu mezi nájemcem a podnájemcem nebo v případě cese nájemní smlouvy. Dle důvodové zprávy k navrhované novele není záměrem zdanění nepeněžního příjmu u vlastníka již v okamžiku cese užívacího vztahu. U vlastníka by mělo dojít k vypořádání až při ukončení nájmu.

Navrhovaná úprava by tak měla mimo jiné zajistit jednoznačnější řešení v případě cese nájemních smluv a překonat výklad vyjádržený Nejvyšším správním soudem (7 Afs 28/2013 – 23), dle kterého takový postup nebyl možný. Nové ustanovení se dle přechodných ustanovení použije na technické zhodnocení dokončené a uvedené do stavu způsobilého obvyklému užívání ode dne nabytí účinnosti novely.

Vyřazení původní výstavby v rámci nové výstavby

Novela řeší disproporční situaci, kdy při likvidaci stávajícího díla v souvislosti s novou výstavbou nelze odepsat daňovou zůstatkovou cenu, do vstupní ceny nového díla však vstupuje zůstatková cena účetní. Navrhuje se, aby místo účetní zůstatkové ceny likvidovaného stavebního díla vstupovala do ocenění nového stavebního díla zůstatková cena daňová.

V případě částečné likvidace bude do ocenění nové stavby vstupovat jen ta část daňové zůstatkové ceny, která se týká zlikvidované části stavebního díla. Pokud část původního stavebního díla, které je likvidováno, bude sloužit nadále samostatně původnímu účelu, bude poplatník pokračovat v jejím odpisování ze snížené vstupní a zůstatkové ceny.

Odpisy při zvýšení spoluvlastnického podílu – např. v důsledku přeměn

Návrh novely přináší zcela nové ustanovení samostatně řešící odpisy při zvýšení spoluvlastnického podílu. Toto ustanovení upravuje dosud nedefinovaný postup při nabytí nových spoluvlastnických podílů a jejich „sloučení“ se stávajícím majetkem.

Speciálně jsou pak řešeny případy, kdy má poplatník povinnost odpisovat ze vstupní ceny původního odpisovatele (např. při přeměnách, v důsledku vkladu). V takovém případě bude zachován dosavadní způsob odpisování u nabyvatele ostatních spoluvlastnických podílů a zároveň bude umožněno daňově odepisovat pouze ty částky, které do okamžiku přeměny či vkladu daňově odepsány nebyly.

Nastavení doby odpisování nehmotného majetku jako minimální

Návrh novely nově umožňuje odpisovat nehmotný majetek i po dobu delší, než je doba odpisování stanovená zákonem. Poplatník se může v okamžiku zařazení nehmotného majetku do užívání rozhodnout nastavit dobu odpisování delší než zákonem stanovené lhůty, tj. pro audiovizuální dílo minimálně 18 měsíců, pro software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje minimálně 36 měsíců a pro ostatní nehmotný majetek minimálně 72 měsíců, např. shodně s odpisem účetním.

I nadále platí (na rozdíl od hmotného majetku), že u nehmotného majetku nelze odpisování přerušit. Dle přechodných ustanovení se navržená úprava bude vztahovat na majetek, u něhož bude odpisování zahájeno po nabytí účinnosti novely.

Zdanění záloh na výplatu podílu na zisku a nárok na vratku v případě změny společníka

Novela potvrzuje obecný princip aplikace srážkové daně a to, že je-li plnění hrazeno formou záloh, je každá záloha i doplatek z vyúčtování celkového plnění samostatným příjmem. Zároveň je řešena situace, kdy se vrací vyplacená záloha na podíl na zisku poté, co došlo k převodu nebo přechodu podílu na obchodní korporaci. Právo na vrácení neoprávněně sražené daně pak náleží poplatníkovi, kterému vznikla povinnost vrátit zálohu na podíl na zisku. To znamená, že pokud přechází na nového nabyvatele povinnost vrátit zálohu na podíl na zisku, náleží mu i právo na vrácení neoprávněně sražené daně z této zálohy. ●

SKROSS: spojení na cestách vždy a všude

Cestování je nedílnou součástí našeho života. Ať už za odpočinkem či na pravidelných služebních cestách, zvykli jsme si být neustále online a užívat komfortu moderní doby.

Vybitá baterie na telefonu či rozdílné elektrické zásuvky dokáží zkomplikovat nejednu situaci. Právě proto se švýcarská společnost **SKROSS** zaměřuje na inovativní řešení pro všechny cestovatele a jejich přenosnou elektroniku. **Cestovní adaptéry**, se kterými můžeme procestovat celý svět nebo velkokapacitní **powerbanky**, nám poskytují v tomto ohledu velkou svobodu a umožňují nám používat vše, na co jsme zvyklí.

Švýcarská invence a inovace je známa po celém světě. Společnost **SKROSS** dnes působí ve více než 100 zemích po celém světě a úspěšně si upevňuje vedoucí postavení na trhu v oblasti vysoce kvalitního cestovního příslušenství. Výrobky jsou k dispozici nejen ve vybraných obchodech i maloobchodních prodejnách, ale i v bezcelních zónách na všech hlavních světových letištích.

Stále na dosah

Telefony se vybíjí většinou v tu nejméně vhodnou chvíli. Proto je ideální mít vždy při ruce powerbanku, která potřebnou energii rychle doplní. Několikanásobné nabití chytrého telefonu a dva USB výstupy dovolující připojit dvě zařízení současně, to je ideální řešení v podobě velkokapacitní **powerbanky RELOAD 12**. Toto zařízení disponuje kapacitou 12 000 mAh. Vnitřní lehká baterie typu Li-Pol je přes Micro USB vstup plně nabita za cca 10 hodin a o úrovni stavu napájení informuje přehledná LED signalizace. Powerbanka je vybavena automatickým ukončením nabíjení, které tak chrání jak nabíjené zařízení proti přebíjení, tak i powerbanku před jejím zbytečným vybíjením. Díky powerbankám můžete jednoduše dobít nejen mobilní telefon nebo tablet, ale i vybrané fotoaparáty, kamery a čtečky.

Univerzálnost pro celý svět

Pokud při svém cestování požadujete takový adaptér, který je bezpečný, kvalitní a zcela univerzální, zvolte **World Adapter PRO+** od společnosti SKROSS. Jeho užívání maximálně usnadňuje patentovaný systém výsuvných vidlic. Uzemněný třípólový vstup i výstup a pět výstupných vidlic pokryje veškeré potřeby připojení elektrických zařízení a spotřební elektroniky ve více než 150 zemích světa. Jak je pro značku standardem, i tento výrobek splňuje veškeré mezinárodní technické a bezpečnostní normy definované Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC), což je jedna ze tří sesterských organizací (kromě ISO a ITU), které vyvíjejí mezinárodní elektrotechnické normy pro celý svět. Spotřebitelé si tak mohou být jisti, že elektronické produkty, které mají osvědčení o splnění norem IEC, splňují nejen všechny příslušné mezinárodní normy, ale také nejvyšší očekávání vzhledem k funkčnosti, bezpečnosti, energetické účinnosti a šetrnosti k životnímu prostředí. ●

Developer AFI Europe

zahájil prodej bytů v projektu Tulipa City

V pražských Vysočanech odstartovala výstavba nového rezidenčního projektu Tulipa City. AFI Europe zde do začátku léta 2018 plánuje postavit 4 bytové domy s kapacitou 257 bytů ve velikostech od 1+kk do 4+kk. Přímo u projektu bylo otevřeno klientské centrum, ze kterého je výhled na právě probíhající stavbu, a oficiálně byl spuštěn prodej bytů.

Perspektiva nové atraktivní čtvrti

Projekt Tulipa City zahájil kompletní přeměnu 15hektarového brownfieldu u stanice metra Kolbenova v novou městskou čtvrť pod názvem AFI CITY, ve které budou zastoupeny nejen rezidenční domy, ale také kancelářské a obchodní plochy.

„Celá lokalita má obrovský potenciál stát se novou vyhledávanou částí Prahy. Nachází se na dosah centra města, je skvěle dostupná autem i městskou hromadnou dopravou, a přitom nabízí dostatek soukromí pro bydlení, práci i odpočinek. Budoucí obyvatelé Tulipy City se mohou spolehnout na kompletní občanskou vybavenost, kterou navíc plánujeme obohatit o zelené plochy s cyklistickou stezkou,“ říká Doron Klein, generální ředitel AFI Europe Czech Republic.

kolika ateliéry,“ uvádí architekt a autor konceptu David Chisholm.

Většina bytů disponuje dnes tolik žádanými předzahrádkami nebo velkorysími střešními terasami či lodžii, které jsou řešené s důrazem na efektivní využití prostoru. To ostatně platí pro celý areál, který nabídne pohodlné bezpečné komunikace i kancelářské budovy rámované parkem a zelení.

Důmyslný design a efektivní využívání prostor

Pod architektonickým návrhem projektu je podepsáno studio CMC Architects. Budovy spojuje promyšlený, tvořivý design, koncepční plánování a ohleduplný přístup.

„Urbanistický projekt Tulipa City vychází z původní přízemní zástavby, kterou nahradíme moderními a přesto jednoduše pojetými čtvercovými domy s byty 1+kk až 4+kk a ně-

Příroda, sport, zábava – vše na dosah

Lokalita Vysočan se vyznačuje bohatou občanskou vybaveností. V bezprostředním okolí projektu se nachází přírodní park Podviní, unikátní areál Freestyle Kolbenka, jízdárna pro děti i dospělé či dětská herna Brumbambule. Pouhých 10 minut jízdy zabere cesta do O2 areny, DinoParku Praha anebo aquaparku v Letňanech. Lokalitu jistě ocení i milovníci nakupování, protože nedaleko leží hned tři velká obchodní centra a outletová aréna. ●

Architekti Jestico + Whiles slaví 25 let na českém trhu, bilancují a předpovídají budoucí trendy

Jak významně ovlivní brexit české stavebnictví?

Zuri Zanzibar Hotel & Resort, Zanzibar. Současný projekt s plánovaným dokončením na konci roku 2017.

Autor vizuálu: mvize

Britsko-česká architektonická kancelář Jestico + Whiles slaví čtvrt století od své první realizace na českém trhu. Byla jednou z vůbec prvních zahraničních architektonických společností (a zároveň první z Velké Británie), které začaly působit v revoluční Praze. Její tým, čítající desítky architektů a interiérových designerů, realizuje široké spektrum projektů po celém světě a je držitelem více než 150 zahraničních a národních ocenění.

Jestico + Whiles se specializuje nejen na architekturu, ale i interiérový design a územní plá-

nování. Mezi její referenční projekty patří hotely, rezidenční projekty, obchodní centra, veřejné budovy, restaurace, kina, muzea, kulturní a společenská centra, autobusová či vlaková nádraží i vzdělávací instituce. Jejich společným jmenovatelem je špičkový design, stoprocentní funkčnost a šetrnost k životnímu prostředí.

První realizace v tehdejší Československu

Společnost byla založena v roce 1977 v Londýně. V roce 1991, pouhé dva roky od sa-

metové revoluce, dostala příležitost podílet se na rekonstrukci interiérů Paláce Dunaj na Národní třídě v Praze pro British Council. Spolupráce s českými architekty a dodavatelem se osvědčila, a tak v roce 1992, stále několik měsíců před dokončením centra, byla v tehdejší Československu založena první britská architektonická kancelář Jestico + Whiles.

„Když jsme v Česku v roce 1992 začínali, pohybovali se na trhu převážně zahraniční investoři, kteří oportunisticky kupovali vše, co bylo na prodej. Jednoduše využili příležitost. Dnešní trh je ale mnohem více

konkurenční. Zahraniční investoři musí o dobré příležitosti bojovat s českými developery a investory. A ti jsou v tom dobří. Mají zajištěné financování, potřebné znalosti i zkušenosti, které před dvaceti lety neměli. V současnosti už Češi západní know-how nezbytně nepotřebují," uvádí Sean Clifton, ředitel pražské kanceláře společnosti Jestico + Whiles.

Rychlá expanze do celé Evropy

Následoval návrh centra pro British Council v Madridu a další tuzemské projekty jako například rekonstrukce paláce Ericsson a butikového hotelu Pure White na Starém Městě, návrh interiérů pro Andel's Hotel v Praze na Smíchově, renovace prostor v administrativní části budovy Myslibek na Příkopech nebo oceňovaný projekt Vila Průhonice pro soukromého investora.

Především díky pražské kanceláři se společnosti otevřely nové trhy a mohla realizovat projekty, které by jinak nebyly možné. Pražská pobočka zajišťuje aktivity na klíčových trzích ve střední a východní Evropě, mezi které patří Česká republika, Slovensko, Polsko, Rusko, Německo a Chorvatsko. Její dosah zde ale nekončí. V současnosti se pražští architekti podílejí na realizaci multikina a foodcourtu v městě Láhaur v Pákistánu nebo na výstavbě pětihvězdičkového hotelového resortu v Africe.

Sean Clifton, ředitel pražské kanceláře společnosti Jestico + Whiles.

Současnost s puncem exotiky: Zuri Zanzibar Hotel & Resort

Projekt luxusního hotelového komplexu pro českého investora RSJ kombinuje ekologickou udržitelnost s autenticitou zanzibarské kultury. V resortu na ploše 140 000 m² vzniká 60 stylových bungalovů, 5 prostorných vil, dvě restaurace s barem, bazén, přístřešek pro cvičení jógy či svatební obřady a část určená pro wellness. Hlavní myšlenkou archi-

teknického návrhu bylo vytvořit hotelový resort, který bude v maximální míře respektovat místní kulturu a prostředí, a to včetně využívání lokálních materiálů v interiérech i exteriérech. První hosté se o tom budou moci přesvědčit na vlastní oči na konci roku 2017, kdy bude komplex otevřen.

Brexit jako příležitost pro český trh

Mnohaletá praxe, odborné znalosti a know-how britské architektonické kanceláře v kombinaci s nezbytnou lokální zkušeností opravňují Jestico + Whiles ke komentářům týkajícím se aktuálních kauz. Mezi ně například patří i situace kolem avizovaného brexitu. A podle Seana Cliftona bude pro český trh s nemovitostmi výhodný.

„Brexit je pro všechny nepředvídatelné a nikým neprozkoumané území. A to především proto, že v současnosti nikdo neví, kdy k němu skutečně dojde. Každopádně už nyní způsobuje na britském trhu s nemovitostmi značnou nervozitu. Řada projektů byla pozastavena i na deset let anebo zrušena úplně. Na druhou stranu to znamená příležitost pro ostatní země. Investoři chtějí i nadále investovat a začínají se poohlížet po trzích mimo Velkou Británii. Česká republika je zatím relativně stabilní trh a její atraktivita poroste. Zvýšený zájem investorů pozorujeme už nyní a ve svém důsledku bude mít vliv na růst cen nemovitostí. Aktuálně se poptávka týká především Prahy, ale naše zkušenost je, že jakmile investor realizuje první akvizici v Praze, už se neobává vyhledávat další příležitosti i mimo hlavní město.“ ●

British Council, Praha, 1991 – 1992. První projekt realizovaný v tehdejší Československu.

Prestižní soutěž „Best of Realty – nejlepší z realit“ zná vítěze letošního ročníku

Na slavnostním galavečeru v Kongresovém sále České národní banky v Praze byly v listopadu vyhlášeny výsledky a předána ocenění nejlepším projektům českého realitního trhu za uplynulý rok.

O vítězích 18. ročníku soutěže „Nejlepší z realit – Best of Realty“, která se v tuzemsku považuje za nejprestižnější v oboru, rozhodla devítičlenná odborná porota v čele s Ing. Pavlem Kühnem (Česká spořitelna – Erste Corporate Banking). Členy jury byli zástupci Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN) a dalších profesních sdružení, agentur pro výzkum trhu, bankéřů, realitních makléřů a poradenských společností. Nominace letos získalo celkem 37 projektů v pěti základních kategoriích. Dále byla udělena také Zvláštní cena poroty, Cena ARTN „Award for Excellence“ a Cena čtenářů. Rozhodujícími kritérii při posuzování kvality přihlášených projektů byly výběr lokality, urbanistické a architektonické řešení, kvalita realizace a zejmé-

na úspěšnost na realitním trhu. Soutěž jako každoročně probíhala pod odbornou záštitou Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí.

O nominaci na ocenění titulem „Nejlepší z realit 2016“ se mohly ucházet stavby dokončené v České republice po 1. lednu 2015, a to v kategoriích Rezidenční projekty, Nová administrativní centra, Hotely a Skladové a průmyslové areály. Vedle toho získal Zvláštní cenu poroty projekt, který za uplynulý rok jedinečným způ-

sobem přispěl k rozvoji českého trhu s nemovitostmi či architektury a pozvedl kvalitu okolního prostředí. Svou cenu „Award for Excellence“ udělila i Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí. Stejně jako vloni byla udělena Cena čtenářů mediálních partnerů, kdy prostřednictvím domovské stránky soutěže mohli dát hlas nejlepšímu realitnímu projektu bez výběru kategorie také laici a vyjádřit tak „vox populi“.

Soutěž je každoročně ukazatelem aktuálního stavu tuzemského developerského trhu a odráží dynamiku jeho vývoje. Tahounem celého trhu nemovitostí v ČR nadále zůstává trh s bydlením; projekty se stále více diverzifikují jak cenově, tak i rozsahem. Právě proto se odborná porota letos poprvé rozhodla rezidenční projekty hodnotit ve dvou kategoriích: do 25 by-

ových jednotek a od 26 bytových jednotek. Naopak letos poprvé nebyla z důvodu rostoucí saturace trhu otevřena kategorie Obchodní centra. Zajímavé významné projekty v tomto segmentu se totiž v ČR objeví až koncem tohoto a během příštího roku, a to včetně modernizačních stávajících obchodních center.

Předseda odborné jury Pavel Kühn k letošnímu ročníku uvedl: „Kvalita nominovaných projektů v letošním ročníku soutěže dokumentuje další oživení developerského trhu ve všech hodnotných kategoriích. Nejvíce je to vidět na rezidenčním segmentu. K pozitivnímu posunu došlo i u kancelářských a logistických a průmyslových areálů. V posledně jmenovaném segmentu se jedná o tržní boom způsobený zejména nebyvalým zájmem o nové plochy skladů a výrobních areálů, který je výsledkem obecného ekonomického rozvoje.“

V tradičně nejsilnější zastoupené kategorii rezidenčních projektů získalo letos nominace celkem 17 uchazečů: z toho šest v kategorii **do 25 bytových jednotek** a jedenáct v kategorii od 26 bytových jednotek. V první z nich porotci postavili nejvýše **Rezidenci Černošice**. Ocenili moderní a zároveň komorní pojetí projektu, jehož architektura se snoubí s elegancí, oplývá lehkostí a smyslem pro detail. Rezidence plynule navazuje na stávající zástavbu a svým obyvatelům poskytuje skutečně klidné a komfortní příměstské bydlení. V kategorii rezidenčních projektů většího rozsahu (**nad 26 bytových jednotek**) si vítěz-

ství odnáší **bydlení U Cukrovaru, bytové domy Elča a Emča** v Praze 4. Projekt získal prvenství za výjimečnou a citlivou architektonickou koncepcí moderních nízkopodlažních a nízkenergetických domů, které v rozsáhlé lokalitě brownfieldu bývalého modřanského cukrovaru velmi přirozeně propojily původní zástavbu rodinných domů s nově vzniklými bytovými projekty.

Mezi **novými administrativními centry** zvítězilo **Enterprise Office Center** v Praze 4 za nekompromisní odpověď na poptávku po moderních kancelářích 21. století. Jury ocenila Enterprise jako elegantní, moderní a komerčně velice úspěšný projekt, který přispívá k dalšímu rozvoji lokality na Pankráci.

V kategorii **hotelů** získal titul **Grandhotel Ambassador Národní dům Karlovy Vary** za elegantní a citlivou rekonstrukci krásného secesního historického domu v centru města, jemuž byla po dlouhých letech chýtrání vrácena jeho historická krása. Hlavní sál předurčuje hotel k tomu, aby se stal také významným kulturně-společenským centrem města.

Kategorii **skladových a průmyslových areálů** ovládl projekt **DSV Road** u Pavlova ve Středočeském kraji za nastartování nového distribučního parku, úspěšné řešení lokality ve spolupráci s místní samosprávou a v neposlední řadě i za unikátní architektonické řešení, nabízející největší jednotlivý prostor v tomto typu skladů v České republice.

Zvláštní cenu poroty letos získala **Vodárenská věž v Opavě** za nevhodně revitalizaci, rekonstrukci a dostavbu technické památky vodárenské věže pro parní lokomotivy na opavském nádraží. Projekt významně přispěl ke zlepšení kvality okolního prostředí a stal se zajímavou zastávkou nové cyklostezky v Nádražní ulici. Kromě investora je podle poroty také třeba vyzdvihnout a ocenit přístup Národního památkového ústavu.

Cena „Award for Excellence“, kterou uděluje Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí, patří **Mezinárodnímu výzkumnému centru ELI** v Dolních Břežanech u Prahy. Jde o významný projekt vědecké „paneurospské infrastruktury“, ve kterém se excelentním způsobem snoubí užitek (prestižní vědecké laserové pracoviště), estetika a mimořádně zdařilé architektonické ztvárnění. Předpokladem realizace projektu byla vynikající koordinace vědeckých pracovišť, architektonického studia a současně mimořádné porozumění a akceschopnost místní samosprávy.

Cena čtenářů patří projektu **Byty Na Vacíkové** v Praze 3, který soutěžil v kategorii Rezidenční projekty nad 26 jednotek.

S oznámením výsledků soutěže byl zároveň vyhlášen další, v pořadí 19. ročník. V průběhu roku 2017 se do něj mohou hlásit projekty, které byly dokončeny mezi 1. lednem 2016 a podzimem 2017.

Kompletní přehled projektů oceněných v 18. ročníku soutěže „Best of Realty“

Rezidenční projekty menšího rozsahu (do 25 bytových jednotek)

1. místo Rezidence Černošice, Černošice; developer: IBS Rokal; architekt: Šafer Hájek architekti
2. místo Obecní dvůr, Praha 1; Around Inside/Ungelt group; RBTA-Ricardo Bofill/TaK Architects
3. místo WhiteGray Rezidence, Praha 4; V Invest CZ; KAAMA

Rezidenční projekty většího rozsahu (nad 26 bytových jednotek)

1. místo U Cukrovaru – bytové domy Elča a Emča, Praha 4(12); Skanska Reality; Loxia
2. místo Britská čtvrť VI, Praha 5; FINEP; ABM architekti (architekti Bouřil a Dohelský)
3. místo SMART byty Nové Butovice, Praha 5; Trigema; Ateliér Smitka

Nová administrativní centra

1. místo Enterprise Office Center, Praha 4; Erste Group Immorent ČR; Ateliér Krátký & Fabion
2. místo Classic 7 Business Park (fáze III – budova M), Praha 7; Classic Park III; CMC Architects
3. místo Campus Science Park – budova C, Brno; White Star Real Estate/AIG; A plus ve spolupráci s She-Architect

**BEST OF REALTY
NEJLEPŠÍ Z REALIT
2016**

18th edition of the competition | 18. ročník soutěže

Hotely

1. místo Grandhotel Ambassador Národní dům, Karlovy Vary, ELTODO; architekt neuveden
2. místo Courtyard by Marriott, Brno; CTP; Studio acht
3. místo Hotel Duo, Praha 9; Bohemia Properties; Atelier Saem

Skladové a průmyslové areály

1. místo DSV Road, Pavlov; Panattoni Europe; architekt neuveden
2. místo Distribuční centrum pro VF Corporation – II. etapa, Klecany; P3 Logistic Parks; Astra 92
3. místo Panattoni Park Cheb – BWI Group, Cheb; Panattoni Europe; Rota Group

DSV Road

Vodárenská věž v Opavě

Zvláštní cena poroty

Vodárenská věž v Opavě
Developer: Vodárenská věž Opava o. p. s.
Architekt: CASUA

Cena Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN) – Award for Excellence

Mezinárodní výzkumné centrum ELI
Developer: Fyzikální ústav AV ČR
Architekt: Ian Bogle, Bogle Architects

Mezinárodní výzkumné centrum ELI

Cena čtenářů

Byty Na Vackově (Praha 3), soutěžící v kategorii Rezidenční projekty nad 26 jednotek
Developer: Metrostav
Architekt: MS Architekti

Byty Na Vackově

V Praze vyrůstá nová rezidenční čtvrť Suomi Hloubětín

Developer YIT, který v Česku staví nízkoenergetické bydlení ve finském stylu, buduje v Praze zcela novou rezidenční čtvrť Suomi Hloubětín s bytovými domy a viladomy. S výstavbou první etapy Espoo se 149 byty začal loni na sklonku roku a letos na podzim navázal další etapou Turku se 106 jednotkami. YIT se po vzoru svých finských kolegů zaměří na rozvoj lokality jako celku: noví obyvatelé se tak mohou těšit na moderní areál plný zeleně, obchodů, služeb i relaxačních zón.

YIT plánuje v Suomi Hloubětín postavit nové bydlení pro téměř 2 000 obyvatel. Na ploše bývalého brownfieldu mezi ulicemi Kolbenova, Kbelská a Poděbradská, který má rozlohu více než 9 hektarů, vyroste v horizontu pěti až osmi let téměř 900 bytů. „Tento projekt je pro nás svým rozsahem jedinečný. Díky spolupráci s kolegy z naší mateřské společnosti, která má s podobně velkými projekty area developmentu ve Finsku bohaté zkušenosti, se výrazně posouváme od výstavby menších až středně velkých bytových domů k rozvoji územních celků,“ uvádí Vladimír Dvo-

řák, jednatel a výkonný ředitel YIT Stavov. Jako inspirace posloužily velké rezidenční areály YIT v Helsinkách – například Konepaja, Merenkulkijanranta či Tripla.

Finské srdce tepe v Hloubětíně stále silněji

Suomi Hloubětín vyroste v osmi etapách a každá ponese název některého z finských měst.

První z nich je etapa Espoo, v níž vzniknou dva nízkoenergetické šestipodlažní domy. Celkem 149 jednotek v dispozicích 1+kk až 5+kk o velikostech 31 m² až 130 m² bude dokončeno v létě 2017. K domům bude náležet společný suterénní prostor o dvou patrech se 146 parkovacími stáními, místnost pro mytí kol a psů a dětské hřiště. Stylové komfortní byty s promyšlenými dispozicemi jsou dílem studia ABM architekti.

Architektonické řešení další fáze Turku, které je rovněž inspirováno klasickou severskou architekturou, pochází z pera ateliéru Loxia. V této etapě YIT postaví čtyři energeticky úsporné domy v elegantním, střídém finském stylu s celkem 106 jednotkami v dispozicích 1+kk až 5+kk o velikostech 32 m² až 142 m². Podle zvoleného bytu mohou jejich obyvatelé využívat komfortu balkonů, teras či předzahradek. Stejně jako u první etapy Espoo mají i tyto domy společné podzemní podlaží určené pro parkování. Jeho součástí jsou také sklepy, kočárkárny i speciální místnost pro mytí kol

a psů. Na střeše suterénu vznikne společné zelené patio s herními prvky. Nové byty z etapy Turku budou dokončeny v létě 2018.

Na metro jen 5 minut

Areál Suomi Hloubětín se nachází v sousedství říčky Rokytky a jen pár minut od zastávek metra Kolbenova a Hloubětín. Noví obyvatelé budou bydlet v blízkosti základní a mateřské školy, pošty, knihovny, obchodů, lékáren, veterinární kliniky i plaveckého bazénu a do nákupních center to budou mít autem 7 minut. Přímou v nové čtvrti vznikne také komerční zóna s obchody, restauracemi a kavárnami. V plánu je rovněž výstavba mateřské školky, dětských hřišť, sportovišť, cyklostezky, ploch pro volnočasové aktivity a odpočinkových míst pro sousedská a přátelská setkávání. YIT uvažuje i o prostoru, který by byl vyčleněn zahrádkářům pro pěstování zeleniny a bylinek, a také o psím parku. ●

Bilance a predikce šetrného stavebnictví v ČR pohledem České rady pro šetrné budovy

V souvislosti s naplňováním směrnice EU na výstavbu budov s téměř nulovou spotřebou energie se o šetrné výstavbě hovoří stále častěji i v Česku. Zelené budovy, energetické úspory, zdravé vnitřní prostředí – to jsou témata, která čím dál více zajímají odbornou i laickou veřejnost. Česká rada pro šetrné budovy, sdružující téměř 80 společností a organizací z celého hodnotového řetězce oboru šetrného stavebnictví, proto bilancuje svou činnost v uplynulém roce a predikuje další tuzemský vývoj v oblasti šetrného stavebnictví.

Postupnými kroky k naplňování Vize Nula

„V minulých měsících jsme dokončili proces přípravy strategie Rady do roku 2023 a jasně tak určili směr rozvoje šetrného stavebnictví a postupně naplňování Vize Nula, kterou považujeme pro šetrné stavebnictví v ČR za zásadní. K této vizi chceme posouvat nejen výstavbu budov, ale i rozvoj celých měst a regionů,“ uvedl Leoš Vrzalík (Skanska), předseda představenstva Rady. Strategie 2023 se v odborné části soustředí na pět základních témat: budovy s nulovou spotřebou energie, udržitelné materiály a nulové odpady, šetrné hospodaření s vodou, udržitelné vnější prostředí projevující se v naplňování myšlenky tzv. „chytrých měst“ a v neposlední řadě komfortní a zdravé prostředí uvnitř budov.

Roste počet certifikovaných zelených budov

K energeticky šetrné výstavbě zavazuje Českou republiku legislativa EU v rámci směrnice EPBD II od roku 2020. „O rozvoji šetrného stavebnictví v ČR v souvislosti s blížícím se rokem 2020 svědčí také rostoucí počet certifikovaných budov. Zatímco v roce 2009 byla v Česku jediná certifikovaná budova, nyní jich evidujeme v rámci systémů LEED, BREEAM, DGNB a SBToolCZ již více než 120,“ říká Petr Vogel (EkoWATT CZ), člen představenstva Rady. „V souvislosti s měnícími se požadavky

Inspirativní stavby, které jsou příkladem komplexního a promyšleného přístupu a dobré spolupráce zadavatele (investora) s odborníky. Takový přístup a spolupráce tvoří podstatný základ kvalitního výsledku.

Základní škola v Dobřichovicích (investor: město Dobřichovice)

Ocenění:

- **titul v soutěži Stavba roku 2015**

- **Cena čtenářů v soutěži**

„**Best of Realty – Nejlepší z reálnit 2015**“

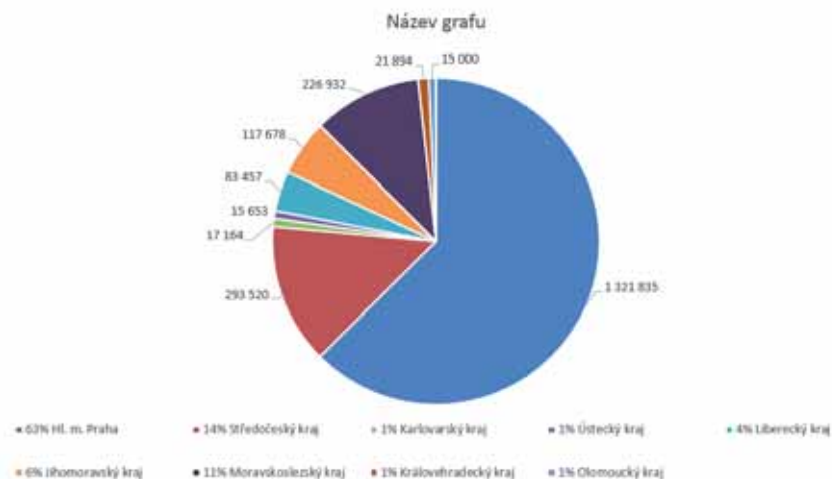

očekáváme, že počet certifikovaných budov v ČR dynamicky poroste. S ohledem na to posilujeme aktivity Rady v regionech – zájem je především v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji s jejich centry Brnem a Ostravou, kde je pro výstavbu šetrných budov velký potenciál,“ dodává Simona Kalvoda, výkonná ředitelka Rady.

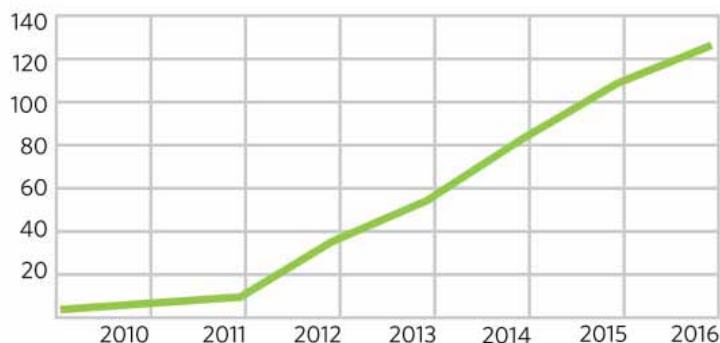
Veřejné zakázky na šetrné budovy jako jedno z klíčových témat Rady

Rada se v současné době soustředí na několik klíčových témat. Jedním z nich je zadávání

Plocha certifikovaných budov dle regionů v m²

Vývoj počtu certifikovaných budov 2010 - 2016

Kombinované akumulativní počty LEED, BREEAM, DGNB, SBTool

Zdroj: Česká rada pro šetrné budovy

veřejných zakázek na šetrné budovy. Od října 2016 platí novela zákona o zadávání veřejných zakázek. Ta se týká i zadávání zakázek na stavby v nejširším slova smyslu – od komplexních i dílčích renovací až po novostavby. Požadavek téměř nulové spotřeby energie platí pro všechny veřejné budovy již od roku 2018. Zadavatelé z řad municipalit, kteří mají obvykle s výstavbou šetrných budov málo zkušeností, mohou mít proto právem obavy, jak vypsát veřejnou zakázku, aby budova byla nejen kvalitní, ale splňovala i požadavky na energetickou úspornost. „Rada proto na podzimních seminářích všem zájemcům ukazovala způsoby a možnosti, jak nejlépe veřejné zakázky na stavby zadávat, a probírala s municipalitami také jejich každodenní

komplikace a obavy při vypisování tendrů v této oblasti. Totéž se týká i služeb, souvisejících s přípravou projektů a provozováním budov. Ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem pro místní rozvoj připravila pro zadavatele veřejných zakázek na stavby speciální příručku. Ta obsahuje detailní postupy procesu zadávání zakázek, které odpovídají jak požadavkům na kvalitu budovy, tak i nárokům na optimální provoz, trvanlivost a udržitelnost. Odpovídá i na častou otázku zadavatelů veřejných zakázek, proč nebývá vždy výhodné soutěžit pouze na nejnižší cenu – a jak zároveň dostát povinnosti veřejných zadavatelů, aby veřejné prostředky byly co nejhospodárněji využity,“ uvádí Petr Zahradník, projektový manažer Rady.

Zdravé vnitřní prostředí v centru pozornosti

Velmi diskutovanou stránkou našeho současného života v budovách, kde pracujeme a bydlíme, je zdravé vnitřní prostředí. K tomu, abychom byli zdraví, produktivní a v dobré duševní pohodě, napomáhá řada jeho dílčích aspektů: od kvality ovzduší přes tepelnou a akustickou pohodu až po ergonomii a osvětlení. V celé komplexnosti řeší problematiku zdravého vnitřního prostředí v budoucích chytrých budovách tzv. „internet věcí“ (Internet of Things). Protože jde v tomto směru o běh na dlouhou trať, stojí zdravé vnitřní prostředí v centru pozornosti Rady. Z toho důvodu je proto Rada již podruhé partnerem prestižní soutěže CBRE Zasedačka roku, jejímž záměrem je podpora udržitelného rozvoje kancelářských prostor s důrazem na kvalitu vnitřního prostředí, promítající se do zdraví a spokojenosti zaměstnanců jednotlivých firem. Stejně jako vloni bude Rada zařizovat a hodnotit jednu ze soutěžních kategorií s názvem Zdravá kancelář, do které se v předchozím ročníku přihlásilo 25 uchazečů o titul. Slavnostní vyhlášení vítězů všech kategorií proběhne v únoru 2017.

Příklady projektů šetrných budov, realizovaných členy České rady pro šetrné budovy:

- (A) **Společenské a obchodní centrum
Breda & Weinstein v Opavě**
(foto: archiv VCES – Š. Bartoš)
- (B) **Hotel Mosaic House v Praze 2**
- (C) **Kancelářská budova Corso Court
v Praze 8**
(Skanska)
- (D) **Vila Na Výsluní s 15 byty v Praze 10**
(JRD)

*Jsme v odborném vzdělávání napřed...
...o mnoho let.*

<http://epravo.cz/institute>

ROTER HAHN: Idylická dovolená v srdci Jižního Tyrolska

Nabídka dovolených je dnes pestrá a rozmanitá. Od poznávacích zájezdů do nejrůznějších měst, přes adrenalinové zážitky až po soukromé ostrovy skryté v oceánech. Dokonalý odpočinek, kvalitní služby i jedinečné zážitky však čekají i v nedalekém Jižním Tyrolsku na farmách sdružení Roter Hahn.

Roter Hahn pod svými křídly sdružuje na 1 600 tradičních jihotyrolských farem, které díky přísným kvalitativním nárokům a pravidelným kontrolám zaručují vysoké standardy ubytování i zážitků na místních statcích. Sdružení Roter Hahn bylo založeno v roce 1999, aby poskytlo podporu místním zemědělcům v době krize a přehlcení trhu tak, aby zůstala tato po generace předávaná tradice zachována a statkáři nemuseli hledat obživu a přivýdělky v jiné činnosti. Tak došlo k propojení zemědělské tradice a turistiky, jehož kouzlu propadá stále více lidí z celé Evropy.

Dovolená na statcích Roter Hahn je jedinečným zážitkem. Snoubí se tu tradiční selský život, srdečná pohostinnost farmářů, delikátní jihotyrolská kuchyně a vlastní domácí produkty s úchvatnou přírodou. Zamilují si ji také děti, které mají v oblíbě především ranní krmení zvířat či vybírání vajíček z kurníku k snídani. Farmy nabízí ubytování po celý rok. Zima je ideální pro milovníky zimních sportů, protože

množství statků leží nedaleko běžkařských tratí a lyžařských středisek, stejně jako je ideální pro milovníky skialpinismu, bruslení či procházek na sněžnicích. Jaro, léto i podzim jsou pak tím pravým časem pro turistiku a cyklistiku. Milovníkům adrenalinových sportů jsou k dispozici více či méně náročné ferraty. Na podzim navíc na četných místech probíhají i nejrůznější slavnosti a vinobraní.

Roter Hahn klade velký důraz na kvalitu ubytování a jeho autentickou atmosféru. Jednotlivé statky proto mohou nabízet ubytování maximálně v pěti apartmánech či osmi pokojích. Tím je zaručeno, že o hosty bude postaráno s opravdovou péčí. Roter Hahn dále podporuje zachování a rozvoj tradiční selské kultury, do které neodmyslitelně patří i řezbářství, stejně jako produkce domácích bio výrobků.

Na farmách proto lze ochutnat domácí ovocné šťávy a marmelády, sušené ovoce, sýry a máslo, špek, uzeniny a maso, víno i nejrůznější destiláty. Vše té nejvyšší kvality. V neposlední řadě podporuje Roter Hahn i místní šenky, které nabízí svým hostům vynikající pokrmy z autentické jihotyrolské kuchyně a víno i pálenky z místní produkce.

Více informací naleznete na www.roterhahn.cz

O značce kvality Roter Hahn

Značku kvality Roter Hahn (Červený kohout) uvedl na trh Zemědělský svaz Jižního Tyrolska v roce 1999. Označuje farmy nabízející turistům dovolenou v malebném prostředí Jižního Tyrolska, slunného regionu italských Alp. V nabídce má více než 1 600 farem specializovaných na chov dobytka, pěstování vína a ovoce. Hosté zde najdou celoročně rekreační ubytování v podobě samostatných pokojů s útulnou osobní atmosférou, domácí gastronomii a nespočet příležitostí pro aktivní dovolenou a wellness. Kromě možnosti zblízka se seznámit se životem na zemědělském statku a ochutnat vynikající domácí speciality – čerstvé mléko, sýry, džusy, chléb a mnoho dalších pochoutek – jsou farmy skvělým výchozím bodem pro poznávání okolí a nabízejí nespočet možností trávení volného času. Návštěvníci si mohou vybrat od turistiky přes silniční i horskou cyklistiku až po sjezdové a běžecké lyžování a další outdoorové sporty. Ubytování pak zajišťují přímo rodiny farmářů, které nejlépe vědí, jak svým hostům připravit domácí atmosféru a splnit jim jejich přání. V roce 2012 strávili turisté na farmách označených znakem červeného kohouta přes dva miliony noclehů. Kromě ubytování na farmách provozuje sdružení Roter Hahn rodinné restaurace umístěné přímo na statcích, udržuje tradici řemesel a provozuje také prodejny místních potravinářských specialit. Další informace o Roter Hahn (v češtině, němčině, angličtině, italštině a polštině) najdete zde: www.roterhahn.cz/cz/

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flóra
Budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3
Tel.: +420 246 028 028
Fax: +420 246 028 029
e-mail: info@broz-sedlaty.cz
www.broz-sedlaty.cz

Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s.r.o.

Revoluční 1044/23
110 00 Praha 1
Tel.: +420 226 633 341
Fax: +420 226 633 342
e-mail: info@akgs.cz
www.akgs.cz

Advokátní kancelář Jansta, Kostka spol. s r. o.

Těšnov 1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 875 402-9
Fax: +420 221 875 401
e-mail: kancelar@jansta-kostka.cz
www.jansta-kostka.cz

Advokátní kancelář JUDr. Evelyny Lojdové

Pařížská 67/11
110 00 Praha 1
Tel.: +420 228 226 371-4
e-mail: lojdova@aklojdova.cz

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

Rybná 9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 334
Fax: +420 224 819 343
e-mail: info@ak-kp.cz
www.ak-kp.cz

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Karolíny Světlé 301/8
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

Achour & Partners advokátní kancelář, s.r.o.

Kaunický palác
Panská 7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 270 006 111
Fax: +420 270 006 122
e-mail: office@achourpartners.com
www.achourpartners.com

Ambroz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář

Karolinská 654/2
186 00 Praha 8
Tel.: +420 246 042 100
Fax: +420 246 042 030
e-mail: legalcz@deloittece.com
www.deloitte.com

Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář

Klimentská 46
110 02 Praha 1
Tel.: +420 236 045 001
Fax: +420 236 045 055
e-mail: Prague.info@bakerweb.com
www.bakermckenzie.com

BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

V Parku 2323/14
148 00 Praha 4
Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

dohnal pertot slanina
advokátní kancelář

**DOHNAL PERTOT SLANINA,
advokátní kancelář, v.o.s.**

Palackého 75/21
779 00 Olomouc
Tel.: +420 493 814 900
Fax: +420 493 814 899
e-mail: info@akdps.cz
www.akdps.cz

**DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

GIESE & PARTNER

Giese & Partner, s.r.o.

Palác Myslbek
Ovocný trh 8
117 19 Praha 1
Tel.: +420 221 411 511
Fax: +420 222 244 469
e-mail: office@giese.cz
www.giese.cz

GLATZOVA & Co.

Glatzová & Co., s.r.o.

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

**Havel, Holásek & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář**

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

HOLEC, ZUSKA & Partneři advokáti

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz
www.ksd.cz

LP Legal, advokátní kancelář, s.r.o.

Žitná 1575/49
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 240 760
e-mail: office@lplegal.cz
www.lplegal.cz

Mališ Nevrkla Legal

**Mališ Nevrkla Legal,
advokátní kancelář, s. r. o.**

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

NIELSEN
MEINL

**NIELSEN MEINL,
advokátní kancelář, s. r. o.**

Žatecká 55/14
110 00 Praha 1
Tel.: +420 270 004 935
Fax: +420 270 004 939
e-mail: praha@nielsenmeinl.com
www.nielsenmeinl.com

PIERSTONE

PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář

Na příkopě 392/9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 234 958
www.pierstone.com

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 26/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.com

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Na Příkopě 988/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 810 090
e-mail: i.rada@radapartner.cz
www.radapartner.cz

Randl Partners

Tetris Office Building
Budějovická 1550/15a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 222 755 311
Fax: +420 270 007 311
e-mail: office@randls.com
www.randls.com

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

GEMINI Center
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
Fax: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowanlegal.com
www.rowanlegal.com

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Platněnská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz
www.roedl.com

ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 1104/13
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500-1
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

SEIFERT A PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 603 194 424
e-mail: office@akseifert.cz
www.akseifert.cz

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

Trojanova 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

VĚPŘEK CASKA VLACHOVÁ advokátní kancelář s.r.o.

Husova 242/9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 220 775
Fax: +420 222 220 804
e-mail: info@vcv.cz
www.vcv.cz

WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Charles Bridge Center
Křižovnické náměstí 193/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 407 300
Fax: +420 224 097 310
e-mail: prague.reception@weil.com
www.weil.com

Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com
www.weinholdlegal.com

WOLF THEISS Rechtsanwälte GmbH & CO KG,

organizační složka
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 234 765 111
Fax: +420 234 765 110
e-mail: praha@wolftheiss.com
www.wolftheiss.com

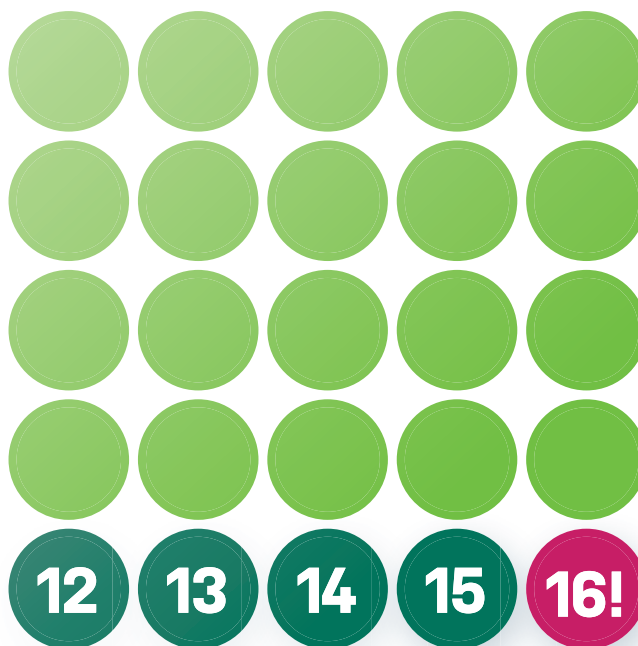
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Široká 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 947 055
e-mail: ak@zizlavsky.cz
www.zizlavsky.cz

Právnícká firma
roku 2012–2016

Rödl & Partner

Pět (a dvacet) důvodů k radosti

- > 5 let právnickou firmou roku
- > 25 let v České republice

advokátní kancelář

NEJLEPŠÍ DOSÁHNOU NA VRCHOL.
VÝJIMEČNÍ SE NA NĚM UDRŽÍ.

Dlouhodobě obstát v konkurenci těch nejlepších vyžaduje neustálý vývoj a pružné reagování na nové výzvy.

Každý den se vyvíjíme, abyste u nás našli jistoty, které oceňujete – spolehlivost, kvalitu a váš zájem vždy na prvním místě.

CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2013
WINNER

CHAMBERS
EUROPE
AWARDS
for Excellence
2014
WINNER

Member
LexMundi
World Ready

www.prkpartners.com
Praha | Bratislava | Ostrava

Blázek®

WWW.BLAZEK.CZ

Mercedes-Benz E 220 d kombi, kombinovaná spotřeba 4,2–4,6 l/100 km, kombinované emise CO₂ 109–120 g/km. Hodnoty emisí CO₂ byly naměřeny a jsou uváděny v souladu se směrnicí 1999/94/ES. Údaje se nevztahují na konkrétní vozidlo a nejsou součástí nabídky, slouží pouze pro porovnání s jednotlivými typy vozidel. Foto je pouze ilustrativní.

Pro ty, kdo neumí cestovat nalehko: jen tak dál Nová třída E kombi

Mercedes-Benz
The best or nothing.

